

- ૯૪ હૃદયને આનંદ મદિર બનાવોરે,  
 ૯૫ આનંદ ને આપણે ઘેર બોલાવોરે,  
 ૯૬ કહો ને સખી આ બાવે શુ શુ કમાયુરે,  
 ૯૭ કરીયે પડિકમણુ ધરી પ્રેમ,  
 ૯૮ આજ એકાદશી રે, નણુદવ મૌન કરી મુખ રહીએ,  
 ૯૯ આજ એકાદશીરે, નણુદલ પડિકમતાં પણુ વાલું,

### ૯-સાસંગ વિષે

- ૧૦૦ ભોલું લાલ બને અગ્નિ સંજે,  
 ૧૦૧ સોખત તો સજીએરે કે સદાબન સારાની,  
 ૧૦૨ સોખત સારી કરવી બહેની સ્નેહથી જો,

૧૦-મુનિરાજ પધારે અથવા વિદ્યાર કરે તે પ્રસંગે ગાવાનાં

- ૧૦૩ ચાલો સાધુજીને વાદવારે,  
 ૧૦૪ ખેર કરી મુનિરાજ, ગુરુજી મારા દર્શન દીધા,  
 ૧૦૫ બહેનો ચાલો હવે જઈએ વાદવા,  
 ૧૦૬ કૃપાનાથ કરણા કરી આબ્યારે,  
 ૧૦૭ ચાલો બેની ગુરુ દર્શન જઈએ,  
 ૧૦૮ ચાલો સાહેલી આજ મળીને સંજેરે,  
 ૧૦૯ ચાલો બહેનો આજ દર્શન કરવારે,  
 ૧૧૦ આજ મહગુણના બહાર ગુરુજી પધારોરે,  
 ૧૧૧ હું તો જોઈ રહીતી બહાના ગુરુની વાદરે,  
 ૧૧૨ આજે સમક્ષિ રૂપી સુરજ જીગીઓરે,  
 ૧૧૩ આદિતે આનંદ આપ પધારોરે,  
 ૧૧૪ આજ આનંદ ઉજરાય ગુરુજી મારા દર્શન દીધાં,  
 ૧૧૫ આજ મગજ દિન બહેની અમારે,  
 ૧૧૬ બહેની આજ આનંદ અમારેરે,  
 ૧૧૭ મહગુણના બહાર આનંદી ગુરુ મારા,

- ૧૧૮ પધારો માનવંતા મહારાજ,  
 ૧૧૯ આદિતે આપ વિહાર કરીને,  
 ૧૨૦ પડવે તે પથે મુનિવર પડીયા,  
 ૧૨૧ ગુરુ ભારા પ્રીતથી બહેલા પધારજોરે,  
 ૧૨૨ કહું છું જોડી દોનું હાથ ગુરુ,  
 ૧૨૩ ગુણવંતા મુનિવર શાતામાં રેજો,  
 ૧૨૪ ગુરુ અમારા આજ વિહાર શાને કરો ?  
 ૧૨૫ મણિપુત્ર મહારાજ, કરું અર્જ હું આજ,  
 ૧૨૬ ગુણનિધિ ગુરુ આપ ચાલીયા,  
 ૧૨૭ ગુરુ આ વિચાર કર્યો શો તમે ?  
 ૧૨૮ મોંઘામૂલા અણુગાર ગુરુ,  
 ૧૨૯ ફરી ફરી દર્શન દેજો આપ,

### ૧૧-વ્યાખ્યાનમાં ગાવાની ગુહુંલીઓ

- ૧૩૦ નેમિજિણુંદ પધારીયા સૂણો સાહેલી,  
 ૧૩૧ ભવિયણ વંદોરે, ચોવીસમા જિનરાય,  
 ૧૩૨ વીર જિન આચારે, ગુણશીલ વનકે મેદાન,  
 ૧૩૩ અરિહંત આચારે, ચંપાવનકે મેદાન,  
 ૧૩૪ હારે મારે ઠામ ધર્મના સાડા પચવીસ દેશજો,  
 ૧૩૫ પાવાપુરી જિનરાજ પાવન કરવારે,  
 ૧૩૬ મહાવીર પ્રભુજી મંગળકારીરે,  
 ૧૩૭ પ્રથમ ગઢ રૂપાનો રાજે,  
 ૧૩૮ મારે આજ દિવસ આનંદનોરે,  
 ૧૩૯ જીરે કામની કહે સૂણો કંથજી,  
 ૧૪૦ ચહ નાણી ચોખેચિતે સૈયરમોરી,  
 ૧૪૧ ગણધર પહેલા ગૌતમ સ્વામી, જાણોરે સાહેલી,

- ૧૪૨ આજ નગરમાં મહિમા ઓગ્ધવ,  
 ૧૪૩ સદિપર સુધીયેરે ભગવતિ સૂનની વાણી,  
 ૧૪૪ વાણી મૂલો જિનરાજનીરે,  
 ૧૪૫ શુભ માન રસિલો રૂડી દેશનારે લોચ,  
 ૧૪૬ ચરણ કરણસું શોભતા વ્રતધારીરે સુગુરજ,  
 ૧૪૭ હારે મારે ગુરુગુણ હરિઓ ભરિઓ નવ છલકાયળે,  
 ૧૪૮ આજ ભલો ઉપદેશ છે બહેની સાંભળો આવે,  
 ૧૪૯ સદગુર મુનિવર પંચ મહાવ્રત ધારીળે,  
 ૧૫૦ માની ગુરુરાજ ઉપદેશ આપે,  
 ૧૫૧ આળે છે આનંદ મહારે આળે છે હીવાળીરે,  
 ૧૫૨ આળે સદગુરુજની વાણી સાંભળીરે,  
 ૧૫૩ સાંભળ સજની આ ઉત્તમ સદ્બોધને,  
 ૧૫૪ ગુરુ દેશના આપે છે રૂડીરે,  
 ૧૫૫ બેની મોટા મુનિવર આજ કે,  
 ૧૫૬ મુનિવર વરો, પંચમહાવ્રત ધારી જિનઆણુ ધરા,  
 ૧૫૭ મુનિવર ઉપદેશ છે શ્રી જિનધર્મ જો,  
 ૧૫૮ સદગુર મુનિવર શ્રાવણે ઉપદેશેળે,  
 ૧૫૯ બહેની જિનવર વાણી સારીરે,  
 ૧૬૦ મુનિવરના ઉપદેશે મનકું વાળીયે,  
 ૧૬૧ મુનિવર ઉપદેશે છે સંધ્ય મધ્યને,  
 ૧૬૨ મુનિરાજ અરજ સાંભળો સંધની ભાવણું,  
 ૧૬૩ સધળી બહેનો, મન્ય દિવસ આનંદનો રૂડો આળે,  
 ૧૬૪ મુનિરાજ વિના, ક્યાંય ન મળે ઠંડી સીતળ છાયા,  
 ૧૬૫ સખી રે મેં તો કોતક દોડું, સાધુ સરોવર ઝીલતારે,  
 ૧૬૬ સખીરે મેં તો કોતક દોડું, કીડીયે કુંજર મારીઓરે,  
 ૧૬૭ સહુ જગમાં તારક જગસારે,  
 ૧૬૮ ગુરુજનાં દર્શન કરવારે ગયાંતાં,

## ૧૨-નેમિપ્રભુ અને રાજિમતિ

- ૧૬ વર્ષને રેન્ને મારા વ્હાલાછરે,  
 ૭૦ આદિત્યે શ્રી અરિહંત અમઘેર આવોને,  
 ૭૧ રવિવારે રથ ફેરવી આશ્વા કંધરે વ્હાલાછ,  
 ૭૨ રાજુડ કરજોડી વિનવે રે જાદવ ઉભા રહો રંગરસીઆ,  
 ૭૩ શ્રીગુરુ ચરણેરે નમીએ,  
 ૭૪ પાર્શ્વ જિનેશ્વરેરે સ્વામિ,  
 ૭૫ તમને દહેવાય કેમ ? કાળા હો નેમ રાજ રઢિયાળા,  
 ૭૬ સમુદ્ર વિજય કુલચંદ, શિવાદેવીના નંદ,  
 ૭૭ પરમ કૃપાળુ પ્રભુછ દોધાં દર્શન પ્રેમથીરે,

૧૩-સાત વાર, પંદર નિથિ, બાર માસ.

- ૧૭૮ આદિત્ય વારે આત્મશુદ્ધિ કરીએ રે,  
 ૧૭૯ સખી આદિત્યે આદિત્યકારીરે,  
 ૧૮૦ સખી સોમે સૂણો સંત વાણીરે,  
 ૧૮૧ રવિવારે રસે જ્ઞાન ધરજોરે,  
 ૧૮૨ સખી આદિતે અરિહંત નામકે સ્મરણુ કરીએ રે,  
 ૧૮૩ આદિત વારે અખલા આજસ મેલીને,  
 ૧૮૪ આદિત વારે દેવદર્શન કીજે રે,  
 ૧૮૫ સખી પડવે પરમ ગુરુ દેવરે,  
 ૧૮૬ પડવે પ્રીતે પ્રભુ ધ્યાનજ ધરીએ,  
 ૧૮૭ સખી પડવે પરમેશ્વર ભજીએ રે,  
 ૧૮૮ પ્રણમું આદીશ્વર ઉઘાસે રે,  
 ૧૮૯ દાદસ માસ મનોહર મનરંગે,  
 ૧૯૦ બહેની આવેલો કાર્તિક માસ બારે પ્રત આદરો,  
 ૧૯૧ સખી કાર્તિકે કરોને વિચાર આપણુ ક્યાંથી આવિયાં,  
 ૧૯૨ સખી કાર્તિક માસે કામ રૂઝાં કરજો રે,



૧૯૩ સોળ સતિનાં ચિત્રો ખ્યાને ધારણે,

૧૪-દીક્ષામહોત્સવ પ્રસંગે ગાવાનાં

૧૯૪ સંયમ સે છે નેત્રિનાથ હર્ષ હૈડે ધરીરે સોજ,

૧૯૫ મહાવીર દીક્ષા સે છે, ત્યાં ચોસડ છદ મળે છે,

૧૯૬ આજે ધર ધર આનંદ મંગળ ગીત ગવાય છે રે,

૧૯૭ સંયમ સેવા સંચર્યા રે, સાથે સદુ પરિવાર સંયમ રંગ લાગ્યો,

૧૯૮ સંયમી સગ દીક્ષિત પંથ દીપાવળેરે,

૧૯૯ ઇશ સૂણળે દીક્ષા લેનારની,

૧૫-પવિત્ર પદ્મપદ્મ મહાપર્વની અઠાઈ આરાધના વિષે

૨૦૦ નિત્ય નિત્ય નમીએ દેવ ગુરને જાવથીરે,

૨૦૧ અનુપમ દિવસ આઠાઈના,

૨૦૨ શુભ પદ્મપદ્મ છે પ્રમત્ત યત્ને પાપ તાપ પતાવવા,

૨૦૩ સહિયર આજે, આનંદ મારા અંતરમાં ઉભરાય છે,

૨૦૪ પર્વ પદ્મપદ્મ આવીયાં રૂઝ મંગળ દિન જો,

૨૦૫ આવો ખહેતો આનંદ મંગળ આજેરે,

૨૦૬ સૂણો સ્નેહે સહસ્ર નરનારીઓ,

૨૦૭ નર નારી સહુ સ્નેહ ધરીને,

૧૬-દિવાળી પર્વ વિષે

૨૦૮ મહાવીર સ્વામી રે ગોટકા,

૨૦૯ સુર સુખ ભોગવી ત્રિરાધા કુંજે

૨૧૦ સુધુ સખી મુજ આજે રે ઉત્તમ દિન દિવાળી,

૧૭-સાત શોભા

૨૧૧ સિદ્ધ નગત સિર શોભતા,

૨૧૨ જરત કહે સૂણો માવડી,

૨૧૩ વંદુ સિદ્ધ જમવંતને,

૨૧૪ વંદો જિન પ્રભુ વીરજી,

૨૧૫ બાલ બ્રહ્મચારી પ્રભુ નેમજી,

૨૧૬ પહેલા ગૌતમ ગણધર,

૨૧૭ દેશ મુલકને પરગણે,

### ૧૮-શિયળની સોળ કળા

૨૧૮ ધર્મના છેજી અનેક પ્રકાર,

### ૧૯-શિયળ વિષે

૨૧૯ એક અનુપમ શિખામણુ ખરી,

૨૨૦ સૂણુ સૂણુ કંથરે શિખ સોહામણી,

૨૨૧ નિસૂણો સકળ સોહાગણુ નારી,

૨૨૨ સરસ્વતીને શીર નમાવી,

૨૨૩ સૂણો સમજી સકળ નરનારીઓ,

૨૨૪ બહેની શિયળ સલુણી સંસારમાં,

૨૨૫ સૂણો સોહાગણુ નરનારીઓ,

૨૨૬ નિજ ધર્મ હૃદયમાં ધારો ખેન,

૨૨૭ સજીઆ જે શણુગાર, શિયળ નિર્મળ નહિ તો,

૨૨૮ સર્વથી સરસ શણુગાર, શોભા શિયળની,

૨૨૯ સૈયર સુખકર સંસાર, શિયળ ભૂષણુ સજીએ,

૨૩૦ બહેની સુખદ સંસારની માંય; શિયળ પાળો સ્નેહથી,

૨૩૧ સુંદર સુખને કરનાર, સત્ય ભૂષણુ સજીએ,

૨૩૨ બહેનો શિયળની સાડીરે, સજીએ સ્નેહ ધરી,

૨૩૩ બહેનો શિયળરૂપી શણુગાર, સદા સાંભાળજોરે,

### ૨૦-શ્રાવિકા બહેનોને શિખામણુ

૨૩૪ સાંભળો શ્રાવિકા ચોપડી ધારો,

૨૩૫ આશ્રવ થકી આ જીવ ભમીઓ,

૨૩૬ સૂણો જૈન કુટુંબની કામિની,

૨૩૭ દેવ ગૂંઝે નમન કરીને.

- ૨૩૮ બહેનો સહુ આ સાંભળો,  
 ૨૩૯ આવિકા ધરીએ જો નામ,  
 ૨૪૦ બધુજો બધુજો બધુજો રે બહેની,  
 ૨૪૧ વિચારજો વિચારજો વિચારજો રે બહેની,  
 ૨૪૨ ધરો બહેની ધર્મની ટેક સારીરે,  
 ૨૪૩ દીયો વાતો મિથ્યાત્વની મેલીરે,  
 ૨૪૪ સૂણુ સાહેલી, સુમતિ સખી માયાણુ મુજ મનમાં ગમે,  
 ૨૪૫ ધન્ય ધન્ય તે જગમાં મહાગુણી આવિકા,

### ૨૧-પતિવ્રતાના ધર્મો વિષે

- ૨૪૬ નાથ કહે તુ સૂણુને નારી,  
 ૨૪૭ ધરનારી બધીને નર શિખ દે ખરી,  
 ૨૪૮ પ્રભુ તુલ્ય પતિને બણે,  
 ૨૪૯ ભગિનીઓ બાવ ધરી,  
 ૨૫૦ સુદર શિયળ તણા આશુપણુ સજીએ રતેદથી રે,  
 ૨૫૧ સાબળ સખી આ સદગુણ સમજવેરે,  
 ૨૫૨ સખી દયા ધર્મની વાત ખ્યાને ધરીએ રે,  
 ૨૫૩ કહુ એક શિખામણુ સારી રાજ, સાંભળજો બહેની બાવે,  
 ૨૫૪ મમજો શિખામણુ સાર, સજની સમજેનેરે,  
 ૨૫૫ સખીઓ નિજ નિજ નીતિ ધર્મ સદા સંભારીએરે,  
 ૨૫૬ બહેનો મહાગુણુ માડી રતેદ ધરીને પહેરજોરે,  
 ૨૫૭ સાબળજો સખીઓ શિખામણુ સારી જો,  
 ૨૫૮ કોણેજમાં ખૂન બધી આગ્યાં, હો બહેન ! શું શિખી આગ્યા ?

### ૨૨-સુહાર્યા અને કુહાર્યા વિષે

- ૨૫૯ પુત્રી તુલ્ય રાખે વડુને પ્રેમથી,  
 ૨૬૦ પરતંત્ર વધુ પુરા પાપથી,  
 ૨૬૧ કહુઆ ક્યેશ કરે છે કુહારજ,

- ૨૬૨ સંખી સદ્ગુણ વિના સર્વ શૂન્ય છે રે લોલ,  
 ૨૬૩ સદાચારી નારી પામે માનને,  
 ૨૬૪ સૂણો સુશીલા બહેની માલારી.  
 ૨૬૫ રે ધિક્કાર તમને નગણી નારીઓ,  
 ૨૬૬ રહે સાચ વડેથી સાફ, સુંદરી સારીરે,  
 ૨૬૭ નારી શું ના કરે, નહારીરે,

### ૨૩-સાસરે જતી પુત્રીને શિખામણ

- ૨૬૮ આળે છો આપણા દેશમાં,  
 ૨૬૯ માતા હેત ધરીને પુત્રીને કહે,  
 ૨૭૦ બહેની બહેલી પ્રભાતમાં ઉઠને,  
 ૨૭૧ બહાલી પુત્રી દાન દયા પુણ્ય કરજેરે,  
 ૨૭૨ સાસરે સારી રીતથી ચાલવું,  
 ૨૭૩ ધીર ધર ધીર ધર બહેનડી,

### ૨૪-માતાપિતાના મહાન ઉપકારો વિષે

- ૨૭૨ સુખ દાતા માતાજી જીવે ધણું,  
 ૨૭૩ હતો હું સૂતો પારણે પુત્ર નાનો,  
 ૨૭૪ છડો હું હતો છોકરો છેક છોટો,  
 ૨૭૫ મા બાપ જે કરતા હુકમ તે હાથ જોડી સાંભળે,

### ૨૫-મહા સતી સીતાજી વિષે

- ૨૭૬ રામ લક્ષ્મણ વનમાં સીધાવતાં,  
 ૨૭૭ એવું સાંભળીને સીતાજી કહે,  
 ૨૭૮ જનક સુતા હું નામ ધરાવું,  
 ૨૭૯ લંકા ભૂપ મતિમુઠ રાવણ,

### ૨૬-વિધવા બહેનો વિષે

- ૨૮૦ દેવગુરૂને વંદન કરીને  
 ૨૮૧ વિધવાઓનું, વર્તન હોય વિનય વિવેક ભરેલું,  
 ૨૮૨ મારી રાંકડી વિધવા બહેનો, સૂણો એક વાતડી,

## ૨૬-ઝેર વેર તથા ક્રોધ ક્રૂરતા ત્યાગવા વિશે

- ૨૮૩ ઝટપટ ઝેર નિવારીએ હે કે,  
 ૨૮૪ કામા કરો ક્રોધ દૂરે ટાળી,  
 ૨૮૫ હારે ક્રોધ કાળો રે ક્રોધ કાળો,  
 ૨૮૬ મુલો મિખ યાણી તમે એક વિવેક ધરી અતિ,  
 ૨૮૭ મિખ યાણી માનો મારી ભેન,  
 ૨૮૮ વેર ન કરીએ રે બહાસા,

## ૨૮-સદ્બોધ વિશે

- ૨૮૯ ઉત્તમ જન ગુણ આદરેરે,  
 ૨૯૦ થાળે બર્ણુ ક્રુધ થોરનુરે,  
 ૨૯૧ કુંગર દૂર થકી રગિયામણારે,  
 ૨૯૨ અવશ્ય કરોને આ સદ્બોધનેરે,  
 ૨૯૩ જેવાં કરશે તેવાં પામશેરે,  
 ૨૯૪ અરિહંત તણા ગુણ ગાઓ કે પંથી પ્રાણીરે,  
 ૨૯૫ કહું છું કર્મ તપ્તી એક કલાણી,  
 ૨૯૬ ધીરજ ધરને આરે અપીરા,  
 ૨૯૭ અર્થ ઉમરમાં કુકિત કર્મ કરો નહિ રે,  
 ૨૯૮ કર્મ કરવાને ધોળ બનાવીયું,  
 ૨૯૯ દેવ ગુરુધર્મ જેણે આગમ્યા,  
 ૩૦૦ જડ જીવ હવે, જડ જડા જુવાની ચાલી જાયે,  
 ૩૦૧ જાગે જાગે, જોન ધર્મીઓ જુગન કરી આ વારે,  
 ૩૦૨ એક દયા વિના, કર્મ જિયા તો સજા કહિ નવ થાય,  
 ૩૦૩ સજા થર બાર સાફ,  
 ૩૦૪ જોને તું પાટણ જેવાં,  
 ૩૦૫ આવપણમાં ઉમરે,  
 ૩૦૬ પુરુષધના પરમાણું,

૩૦૭ માન મૂકી દેને મૂરખા,  
 ૩૦૮ જોને વિચારી તું જીવડા,  
 ૩૦૯ પ્રાણી બગડ્યો તારો પાક,  
 ૩૧૦ મરવાને ટાણે, હોય રાગ કે ભલે રંકરે,  
 ૩૧૧ જીવ જાણે છે મારે મરવું નથી જો,  
 ૩૧૨ માથા ઉપર મોત ભમે છે, પડાક પકડી જાશે રે,  
 ૩૧૩ માયા માયા કરતો મૂરખ, ઠામ ઠરી નવ બેઠો રે,  
 રટ-વિવિધ વિષય.

૩૧૪ આઠે નારી આવી જંબુ પાસ જો,  
 ૩૧૫ આવો આવો અમારે ઘેર સ્વામિ,  
 ૩૧૬ વીર પ્રભુજી પધારો નાથ, વીર,  
 ૩૧૭ પુત્ર સાધ્વી ઝુલાવે તારૂં પારણું,  
 ૩૧૮ રજની ભોજન સજની ક્યારે નવિ કરો,  
 ૩૧૯ અરે ચંડાલણી તું ચા, હવે તો હિંદમાંથી જા,  
 ૩૨૦ રહો રહો તને જગતમાં સહુએ સ્વિકારે,  
 ૩૨૧ હવે તો ચેતો સનજનો, ચૌકેર ચાએ ધર ધાલ્યું,  
 ૩૨૨ દયાળુ પડસુદી જીવનો પોકાર સૂણો તમેરે,  
 ૩૨૩ નિંદા કરતી રે નારી,  
 ૩૨૪ તારૂં નામ લોકાકાશ જાણીયેરે,  
 ૩૨૫ કર્મ લાગ્યાં છે મારે કેડલે,

### ૩૦-કન્યાવિક્રય નિષેધ વિષે

૩૨૬ રે દુષ્ટ પિતા, દીકરી વેચી ધનાઢ્ય થવું તુજ ધ્યાનમાં,  
 ૩૨૭ જન જુઓ જગતના સહુ, ઘેલો લાડડોરે,  
 ૩૨૮ ઓ પાપી પિતા, મુજને વેચી માયા મૂર્ખો લીધો,  
 ૩૨૯ ઓ ધર્મી બાપ, દીકરીઓનાં દુઃખડાં દીલમાં ધારજો,  
 ૩૩૦ વહાલા વીર પુત્રો કહું વાતડી,  
 ૩૩૧ સાંભળ સજની મારા દુઃખની વાતડી,

## ૨૭-ઝેર વેર તથા ક્રોધ ક્રુસંપ ત્યાગવા વિશે

- ૨૮૩ મટપટ ઝેર નિવારીએ હે કે,  
 ૨૮૪ કામા કરો ક્રોધ દૂરે દાળી,  
 ૨૮૫ હારે ક્રોધ કાળો રે ક્રોધ કાળો,  
 ૨૮૬ મુણે શિખ શાણી તમે એક વિવેક ધરી અતિ,  
 ૨૮૭ શિખ શાણી માનો મારી બેન,  
 ૨૮૮ વેર ન કરીએ રે બહાલા,

## ૨૮-સદ્બોધ વિશે

- ૨૮૯ ઉત્તમ જન ગુણ આદરેરે,  
 ૨૯૦ થાગે બર્ણુ દુધ ધોરનુરે,  
 ૨૯૧ કુંમર દૂર થકી રણિયામણારે,  
 ૨૯૨ જવણુ કરોને આ સદ્બોધનેરે,  
 ૨૯૩ જેવાં કરશે તેવાં પામશેરે,  
 ૨૯૪ અરિકંત તથા ગુણ ગાઓ કે પંથી પ્રાણીરે,  
 ૨૯૫ કહૂ છુ કર્મ તણી એક કહાણી,  
 ૨૯૬ ધીરજ ધરને અરે અધીરા,  
 ૨૯૭ અલ્પ ઉમરમાં દુકિત કર્મ કરો નહિ રે,  
 ૨૯૮ ધર્મ કરવાને ધોળ બનાવીયું,  
 ૨૯૯ દેવ ગુરુધર્મ જેણે ઓળખ્યા,  
 ૩૦૦ જડ જીવ હવે, જમ જરા જીવાની આલી જામે,  
 ૩૦૧ જગો જગો, જોન ધર્મોઓ જીમત કરી આ વારે,  
 ૩૦૨ એક દયા વિના, ધર્મ કિયા તે સદ્ગ કદિ નવ થાય,  
 ૩૦૩ સજી ધર બાર સારૂં,  
 ૩૦૪ જોને તું પાટણુ જેવાં,  
 ૩૦૫ બાલપણમાં ઉમંગે,  
 ૩૦૬ પુદ્ગલના પરમાણુ,

# શુદ્ધિપત્રક.

પૃષ્ઠ	પંક્તિ	અશુદ્ધિ	શુદ્ધિ
૨	૨	ઘાયદ્ર	જ્ઞાયદ્ર
૭	૪	સંપદ	સંપદા
૧૪	૧૯	ધરો	ધરં
૧૬	૭	પાંગળાં	પાંગળા
૪૩	૧૩	ગિરિ પરદાવે	ગિરિપર દાવે
૪૬	૫	દ્વિત્યાણુક	દ્વિત્યાણુક
૧૧	૧	હિંચકા	ટાચકા
૬૧	૧૩	ધવરાવળે	ધવરાવળે
૬૪	૩	ઈદ્રા	ઈદ્રો
૬૪	૧૭	તત્વને	તત્વતે
૬૪	૨૧	નેને	નેઈ
૬૭	૧૮	માગે	માર્ગે
૭૩	૨૦	પત્ર	પંચ
૮૩	૧૪	સાભરેરે	સાંભળેરે
૮૪	૧૮	પોપોમાહી	પોપામાંહી
૯૮	૧૧	હુતે	હુતો
૯૮	૧૬	ધ્યાનમાંરે	ધ્યાનરે
૧૦૦	૧૭	દીધાં	દીધાં
૧૦૮	૧૭	આગાર	આગર
૧૦૯	૪	સરળ	અરળ
૧૧૫	૫	સોહરો	સેહરો
૧૨૦	૧૬	પ્રણમે	પ્રણમે
૧૨૯	૧	પસરી	પસરી
૧૩૯	૨	નિધારને	નિધારને



## ૩૧-ફટાણા વિષે

- ૩૩૨ માય છે માય છે માય છે રે, આજે ગોરી ફટાણા માય છે,  
૩૩૩ ગોરી ફટાણાં માય છે રે, મરો લાજી જેમારે,

## ૩૨-કુરદીઓ વિષે

- ૩૩૪ ઓ અજુસમજી, અપમુવાને કાં મારી પૂરો કરો,  
૩૩૫ જડસા જડે મૂત, મડકાને જડકી જાધો કાં જોરથી,  
૩૩૬ માનવીઓ મરનારને નવ રોશારે,  
૩૩૭ બહાસાની વાંસે રામ તાંણી નવ રોવું,  
૩૩૮ સુધડ નારે સાર વાત આ વિચારીએરે સોલ,  
૩૩૯ શાણી બહેનો ! એરે ચોરે શાને ત્યો છે બાજ્યાં ?  
૩૪૦ શાને રડો કૂટો છે સુદરી ?  
૩૪૧ જાનાર તો જાતા રજા, સદગુણુ તેના સાંભજે,  
૩૪૨ કુલથુજી તમે કેમ કરીને કુભ્યા રે કુલથુજી,

## ૩૩-બહેમ તજવા વિષે

- ૩૪૩ સજો સિખવા વિવેક એક વાતગીરે સોલ,  
૩૪૪ હેવા ફૂટી, હાંડિ રોજી કામણુ રોમણુ કરાવતી,  
૩૪૫ જોળી બામા, બાકી સુ બામે બપરાખી મૂતનો,  
૩૪૬ અમ ટાકું જમે શીજ સાતમેરે,  
૩૪૭ બહેમ તજોને વેલા બહાણથીરે,

## ૩૪-પૃદાવસ્થા વિષે

- ૩૪૮ ધડપણુ કાણે મોકલ્યું ?  
૩૪૯ જરા જન્મ મરણુ જીવને સદા,  
૩૫૦ છરે સુરે ઉઘે છે અજાનમાં,  
૩૫૧ ધડપણુ મારે નથી જોતું એલા જીવડા,  
૩૫૨ ધડપણુ ક્યાંથી આવશે ?  
૩૫૩ ધડપણુ ત્યારે પામતા,

૨૩૨	૨૩	કરી	કરવી
૨૩૫	૧૯	રાસડાં	રાસડા
૨૩૫	૨૨	કરી	કેરા
૨૩૬	૧	ઝહ	ઝહિ
૨૩૬	૭	નમન	નમ્ર
૨૪૭	૨	દુગુર્ણ	દુગુર્ણ
૨૪૭	૩	બોલીએ	બોલીએરે
૨૫૫	૪	આબ્ય	આબ્યાં
૨૬૪	૨	પડતાલ્યો	પડતાલો
૨૬૫	૧	સ્વામ	સ્વામિ
૨૬૮	૭	વેલી	વિષયની વેલી
૨૬૯	૪	પરદેશમે	પરદેશને
૨૭૮	૩	દીધો દંડ	કીધો દંડઆ
૨૮૧	૨૧	ધરશો	ધારશો
૨૮૫	૨૨	કરીઅછરે	કરીએછરે
૨૮૬	૬	ધૂતીના	ધૂતીના
૨૮૬	૨૧	સસરા	સાસરા
૨૮૮	૧	દુબોધિ	દુબોધિ
૨૮૯	૧૭	સુદર	સુંદર
૨૯૯	૭	પિતા	પીતાં
૩૨૮	૯	મૂકા	મૂકી
૩૨૫	૧૯	પરહરને	પરિહરેને
૩૩૦	૧૦	પધારા	પધારો
૩૩૩	૨૨	સુણા	સુણી
૩૩૫	૨૧	તુબ્યો	તુબ્યં
૩૪૨	૧૧	મડાં	મડા
૩૪૩	૭	પરણ્યાં	પરણ્યા

૧૪૧	૪	ધારી	ધારી
૧૪૪	૩	રદોનો	રદોને
૧૫૦	૧૪	વાનોરે	વાતો
૧૫૩	૯	ચાનવારે	ચાનિવારે
૧૬૨	૧૮	જોરે	૧
૧૬૩	૨૦	સવે	મવે
૧૬૬	૧	ધડળે	ધડળે
૧૭૫	૧૯	ચિરળે	ચિચરળે
૧૯૭	૨૨	ચઠી	ચઠી
૧૯૮	૨૨	વખાણરે	વખાણરે
૧૯૯	૩	મણધાર	મણધર
૨૦૦	૧૭	ચરિત્ર	ચારિત્ર
૨૦૨	૧૯	એણ	એહ
૨૦૩	૧૫	કુાનની	કુનિના
૨૦૮	૫	હીધા મણા	હીધા મણા
૨૦૮	૯	મુગવતી	મુગાવતી
૨૦૮	૧૧	આપની	અપ્પની
૨૦૯	૫	કુમ્ભવે	કુમ્ભવે
૨૧૦	૨૨	કેકે	કેકે
૨૧૨	૮	પવનજયેરે	પવનજયેરે
૨૧૬	૧૭	કામનાઓ	કામિનીઓ
૨૨૦	૧૪	દરે	દરે
૨૨૫	૧૧	કામ	કામ
૨૨૮	૧૧	ધૂણાઓ	ધૂણાઓ
૨૨૯	૨	તાણે	તાણે
૨૨૯	૩	ધૂળ	ધૂળ
૨૯	૧૯	તતા	તણા

# મારી જૈન જહેનોને શુભ સંદેશ



હે શ્રીમંત જૈન જહેનો ! તમારી કીંમતીમાં કીંમતી રેશમી સોનેરી સાડીઓ, હીરા મોતિના હાર, અને હીરાની ખંગડીઓની શોભા કરતાં પણ આ સદ્બોધ મંગળમાળાનું પુસ્તક તમારા જીવનને અતિશય શોભાવે તેવું છે.

આ સદ્બોધ મંગળમાળા સદ્ગુણનો ખજાનો છે, સદ્ગુણ રૂપી અમૃતનો સાગર છે, માટે આ પુસ્તક તમારી પાસે રાખી કાયમના માટે દરરોજ ખાસ વખત મેળવી થોડું થોડું વાંચો, તમારા ઘરમાં નાના મોટાં બીજાં જહેનોને સંભળાવો, તેમાંના કાવ્યો તમે મોઢે કરો અને તમારી પુત્રીઓને મોઢે કરાવો.

જહેનો !

આ સદ્બોધ મંગળમાળા તમારી જ્ઞાન ગીતા છે.  
આ સદ્બોધ મંગળમાળા તમારી મંગળ પોથી છે.  
આ સદ્બોધ મંગળમાળા તમારું આનંદ વન છે.  
આ સદ્બોધ મંગળમાળા તમારું અમૃત સરોવર છે.

માટે—

વાંચો જહેનો ! વાંચો, પહેલેથી છેલ્લા સુધી અનુક્રમે વાંચો, હંમેશાં વાંચો, બીજી જહેનોને વંચાવો, નાનાં તેમજ મોટાં વાંચો, સર્વ જહેનો વાંચો, વાંચીને વિચારો ! ધારો ! અને આચારમાં ઉતારો !

૩૪૫	૬	સુખ સંપત્ત	સુખ સંપત્તિમાં
૩૫૧	૫	મ'પે હરી કેશે	હરજો કેશે
૩૫૨	૯	ધોંમાણે	ધોંમાણે
૩૫૪	૭	મેલા	મેલી
૩૫૫	૬	કાંઈક	કાંઈક
૩૫૫	૧૧	માતહિણુને	મતિહિણુને
૩૫૮	૫	કુદી	કુદી
૩૬૩	૧૩	રહુજી	રહુજી
૩૬૬	૧૩	ભાવ	ભાવ
૩૬૮	૧૯	બહાલા	બહાલ
૩૬૮	૧૩	મયારે	મયારે
૩૬૮	૧૭	વખાવ	વિખાવ
		ધુજ	ધુજ

---

# મારી જૈન બહેનોને શુભ સંદેશ



હે શ્રીમંત જૈન બહેનો ! તમારી કીંમતીમાં કીંમતી રેશમી સોનેરી સાડીઓ, હીરા મોતિના હાર, અને હીરાની બંગડીઓની શોભા કરતાં પણ આ સદ્બોધ મંગળમાળાનું પુસ્તક તમારા જીવનને અતિશય શોભાવે તેવું છે.

આ સદ્બોધ મંગળમાળા સદ્ગુણનો ખજાનો છે, સદ્ગુણ રૂપી અમૃતનો સાગર છે, માટે આ પુસ્તક તમારી પાસે રાખી કાયમના માટે દરરોજ ખાસ વખત મેળવી થોડું થોડું વાંચો, તમારા ઘરમાં નાના મોટા બીજા બહેનોને સંભળાવો, તેમાંના કાવ્યો તમે મોઢે કરો અને તમારી પુત્રીઓને મોઢે કરાવો.

બહેનો !

આ સદ્બોધ મંગળમાળા તમારી જ્ઞાન ગીતા છે.  
આ સદ્બોધ મંગળમાળા તમારી મંગળ પોથી છે.  
આ સદ્બોધ મંગળમાળા તમારું આનંદ વન છે.  
આ સદ્બોધ મંગળમાળા તમારું અમૃત સરોવર છે.

માટે—

વાંચો બહેનો ! વાંચો, પહેલેથી છેલ્લા સુધી અનુક્રમે વાંચો, હંમેશાં વાંચો, બીજી બહેનોને વંચાવો, નાનાં તેમજ મોટાં વાંચો, સર્વ બહેનો વાંચો, વાંચીને વિચારો ! ધારો ! અને આચારમાં ઉતારો !

## સોરઠા

ઝટપટ વાંચી જાય, વગર વિચારે વસ્તુને,  
 લેશ લાભ ન થાય, કહો વાંચ્યું શું કામનું ? ૧  
 વાંચ્યું ધરી વિચાર, આણ્યું નવ આચારમાં,  
 અહણુ ક્યો ન સાર, કહો વાંચ્યું શું કામનું ? ૨

માટે—

બેઠેને શાંતિથી વાંચો ! વાંચીને વિચારો !  
 વિચારીને ધારો ! ધારીને આચારમાં ઉતારો !

લિ. મુનિ શામળ.

---

પુસ્તક મળવાનું ઠેકાણું:—

વ્યવસ્થાપક:—શાહ શીવલાલ પુરષોત્તમ, ઓ. સેક્રેટરી  
 ડે. શ્રી સ્થાનકવાસી જૈન પોંપધયાળા : ઘાટકેપર  
 [ જી. આઇ. પી. રહે જી. ધાણા ]

# શ્રી મંગળ જૈનશાળામાં મળતાં પુસ્તકો.

જેની આવક સર્વે જૈનશાળામાં જ જાય છે.

૧ મહાસતી ચંદન બાળા	....	....	૩૧. આ. પા.
૨ સતી ચંદ્રકળા મોવેલ	....	....	૦—૭—૦
૩ શ્રી જિનાંતર પ્રશ્નોતર	....	....	૦—૪—૦
૪ શ્રી જૈન રસિક ગાયન માળા	....	....	૦—૫—૦
૫ શ્રી મોળાકત એવરતની વિધિ	....	....	૦—૨—૬
૬ છઆરા, છકાય, નવ તત્વ સાથે	....	....	૦—૨—૦
૭ લઘુ દંડકના પ્રશ્નોતર	....	....	૦—૨—૦
૮ નવ તત્વોના પ્રશ્નોતર	....	....	૦—૨—૦
૯ છ આરાના પ્રશ્નોતર	....	....	૦—૨—૦
૧૦ છકાય પ્રશ્નોતર (આવૃત્તિ ૩ જી)	....	....	૦—૧—૬
૧૧ ચાહુ બીડીથી તથા ગેરફાયદા	....	....	૦—૧—૦
૧૨ શ્રી વિધવા ધર્મ (આવૃત્તિ ૬ ઠી)	....	....	૦—૨—૦
૧૩ શ્રી મહાવીર જન્મોત્સવ	....	....	૦—૧—૩
૧૪ સામાયક પ્રતિક્રમણ	....	....	૦—૧—૦
૧૫ સામાયક અર્થ સહિત (આવૃત્તિ ૪ થી)....	....	....	૦—૧—૩
૧૬ સામાયક મૂળપાઠ મોટા ટાઈપમાં	....	....	૦—૧—૦
૧૭ સુર સુંદરીનો રાસ	....	....	૦—૧—૦
૧૮ આનંદાદિ દશ શ્રાવકનો રાસ....	....	....	૦—૪—૦
૧૯ પ્રાતઃસ્મરણીયા મંગળ પોથી	....	....	૨—૦—૦
૨૦ પદવીનાં પ્રશ્નોતર ...	....	....	૦—૩—૦
		...	૦—૧—૬

મળવાનું ઠેકાણું—ખખાઈ પ્રભાશંકર રણછોડ,  
કાપડ બજાર : ધોરણ (કાઠીયાવાડ)



લીંબડી નિવાસી શેઠ રમણિકલાલ ઇરાલાલએ  
પોતાના સ્વર્ગસ્થ પૂજ્ય માતુશ્રીને આપેલ

## અર્પણ પત્રિકા

હે તીર્થસ્વરૂપ મહારાં પૂજ્ય માતુશ્રી !

આપનાં સ્નેહલયી નયનો, આપનીં અમૃત વાણી,  
આપના કોમળ કર કમળનો સ્પર્શ, આપનીં સુકોમળ  
ગોઠ શમ્યા, આપે મારા પ્રત્યે ઉચ્ચ સંસ્કારોનું નિરંતર  
કરેલ સિંચન, અને આપે મારા માટે છંકાવેલા અધાગ  
પરિશ્રમે એ સર્વે નિરતુર મારો નજર સામે તાજાં ને  
તાજાં અનુભવાય છે.

હે માતુશ્રી ! મારા હૃદયમાં જે કંઈ સદ્વિચારો  
ઉદ્ભવે છે, મારા વર્તનમાં જે કંઈ સદાચાર ટકી રહેલા  
છે, તે સાથે મને જે કંઈ સુખ સુધનો પ્રાપ્ત થયાં છે,  
તે સર્વે આપશ્રીની શુભાશિષનું જ પરિણામ છે.

હે મારાં માયાશુ માતુશ્રી ! આપના મહાન ઉપ-  
કારનો બદલો હું કાઢીશુ આપને આપી શેક્યા સમર્થ  
નથી નેથી હું આપનો કાયમના માટે જલિંહું. તે  
જલુમાંથી ચતુર્કિંચિત્ પણ સુકત થવા આપની જીન  
બહેનોના જીવનમાં સદાનાં માટે ઉપયોગી થાય તેવું આ  
સદ્બોધ મંજળ માળા નાંમનું પવિત્ર પુસ્તક આપશ્રીને  
અર્પણ કરી કૃતાર્થ થાઉં છું

હી : આપશ્રીના સ્નેહસાગરમાં ઉછરેલો,  
આપનો રમણિક.



લીંબડીવાળા શેઠ રમણીકલાલ છોટાલાલના પરમપૂજ્ય  
માતૃશ્રી નાનીબાઈ.

દેહોત્સર્ગ

સંવત્ ૧૯૭૭ ના આસો વદી ૨.



॥ ॐ असि आउसाय नमः ॥

# श्री सद्गोप मंगलभाषा.

## १-स्वाध्याय मंगल.

पद १-नमोकार महामंत्र सज्ज्ञाय.

नमो अरिहंताणं, नमो सिद्धाणं नमो आयरियाणं ।  
नमो उवज्झायाणं, नमो लोण सव्वसाहूणं १  
अरिहंताणं नमोकारो, सव्व पावप्पणासणो ।  
मंगलाणं च सव्वेसिं, पढमं हवइ मंगलं २  
सिद्धाणं नमोकारो, सव्व पावप्पणासणो ।  
मंगलाणं च सव्वेसिं, वितियं हवइ मंगलं ३  
आयरियाणं नमोकारो, सव्व पावप्पणासणो ।  
मंगलाणं च सव्वेसिं, तईयं हवइ मंगलं ४  
उवज्झायाणं नमोकारो, सव्व पावप्पणासणो ।  
मंगलाणं च सव्वेसिं, चउत्थं हवइ मंगलं ५  
सव्व साहूणं नमोकारो, सव्व पावप्पणासणो ।  
मंगलाणं च सव्वेसिं, पंचमं हवइ मंगलं ६  
एसो पंच नमोकारो, सव्व पावप्पणासणो ।  
मंगलाणं च सव्वेसिं, आदि हवइ मंगलं ७

पद २-नमोकार महिमा सज्ज्ञाय.

जिण सासणस्स सारो, चउहसपुव्वाणं जो समुद्धारो ।  
जस्समणे नवकारो, संसारो तस्स किं कुणइ १  
एसो मंगल निलओ, भवविलओ सयल संघ सुहजणय ।  
नवकार परम मंतो, चित्तिअमितं सुहं देइ २

अपुण्यो कप्पतरु चित्तमणि, कामकुम्भ कामगवी ।  
 जो घायइ सयल काठ, सो पावइ सियसुद्ध विडल ३  
 हरइ दुद्ध कुणइ सुद्ध, जणइ जस सोसप भवसमुद्ध ।  
 इदलोए परलोए, सुद्धाण मूल नवकारो ४  
 भोयण समये सयणे, सुद्धकम्मे पयाणपवेसण वसणे ।  
 एव नमुक्कार खलु, समरिजा सन्धकालमि ५

### पद ३-पचपद सञ्ज्ञाय

अरिहता मम भग०, अरिहता मम देवया ।  
 अरिहता कित्तिअताण, घोसिरामि मे पायकम्म १  
 सिद्धाय मम भग०, सिद्धाय मम देवया ।  
 सिद्धाय कित्तिअताण, घोसिरामि मे पायकम्म २  
 आयरिया मम भग०, आयरिया मम देवया ।  
 आयरिया कित्तिअताण, घोसिरामि मे पायकम्म ३  
 उवज्झाया मम भग०, उवज्झाया मम देवया ।  
 उवज्झाया कित्तिअताण, घोसिरामि मे पायकम्म ४  
 सच्च साहु मम भग०, सच्च साहु मम देवया ।  
 सच्च साहु कित्तिअताण, घोसिरामि मे पायकम्म ५  
 एए पच मम भग०, एए पच मम देवया ।  
 एए पच कित्तिअताण, घोसिरामि मे पायकम्म ६

### पद ४-देवगुरु सञ्ज्ञाय.

तित्थयरा मम भग०, तित्थयरा मम देवया ।  
 तित्थयरा कित्तिअताण, घोसिरामि मे पायकम्म १  
 वेयलि मम भग०, वेयलि मम देवया ।  
 वेयलि कित्तिअताण, घोसिरामि मे पायकम्म २  
 गणदरा मम भग०, गणदरा मम देवया ।  
 गणदरा कित्तिअताण, घोसिरामि मे पायकम्म ३

गोयम मम मंगलं, गोयम मम देवया ।  
 गोयम कित्तिअताणं, वोसिरामि मे पावकम्मं ४  
 सुहम्म मम मंगलं, सुहम्म मम देवया ।  
 सुहम्म कित्तिअताणं, वोसिरामि मे पावकम्मं ५  
 बहुस्सुया मम मंगलं, बहुस्सुया मम देवया ।  
 बहुस्सुया कित्तिअताणं, वोसिरामि मे पावकम्मं ६  
 तवस्सि मम मंगलं, तवस्सि मम देवया ।  
 तवस्सि कित्तिअताणं, वोसिरामि मे पावकम्मं ७

पद ५-विनयादि द्वादस गुण सज्झाय.

विणय मम मंगलं, विणय मम देवया ।  
 विणय कित्तिअताणं, वोसिरामि मे पावकम्मं १  
 पवयणं मम मंगलं, पवयणं मम देवया ।  
 पवयणं कित्तिअताणं, वोसिरामि मे पावकम्मं २  
 दंसणं मम मंगलं, दंसणं मम देवया ।  
 दंसणं कित्तिअताणं, वोसिरामि मे पावकम्मं ३  
 पव्वज्जा मम मंगलं, पव्वज्जा मम देवया ।  
 पव्वज्जा कित्तिअताणं, वोसिरामि मे पावकम्मं ४  
 अहिंसा मम मंगलं, अहिंसा मम देवया ।  
 अहिंसा कित्तिअताणं, वोसिरामि मे पावकम्मं ५  
 सच्चवयं मम मंगलं, सच्चवयं मम देवया ।  
 सच्चवयं कित्तिअताणं, वोसिरामि मे पावकम्मं ६  
 दत्तवयं मम मंगलं, दत्तवयं मम देवया ।  
 दत्तवयं कित्तिअताणं, वोसिरामि मे पावकम्मं ७  
 सीलवयं मम मंगलं, सीलवयं मम देवया ।  
 सीलवयं कित्तिअताणं, वोसिरामि मे पावकम्मं ८  
 अकिंचणं मम मंगलं, अकिंचणं मम देवया ।  
 अकिंचणं कित्तिअताणं, वोसिरामि मे पावकम्मं ९

જિજ્ઞાણા મમ મગલ, જિજ્ઞાણા મમ દેવયા ।  
 જિજ્ઞાણા કિત્તિવ્રતાણં, ચોસિરામિ મે પાવકમ્મ ૧૦  
 ઉવસમ મમ મગલ, ઉવસમ મમ દેવયા ।  
 ઉવસમ કિત્તિવ્રતાણં, ચોસિરામિ મે પાવકમ્મ ૧૧  
 સમાહિ મમ મગલ, સમાહિ મમ દેવયા ।  
 સમાહિ કિત્તિવ્રતાણં, ચોસિરામિ મે પાવકમ્મ ૧૨

## ૨-સ્તુતિ મંગળ.

પદ ૬-પંચપરમેષ્ઠિ નમસ્કાર.

[ રાગ-ભાવણી ]

નમસ્કાર હો અરિહતોને, અતર શત્રુ તણા હરનાર,  
 નમસ્કાર હો સિદ્ધ સકળને, અજરામર પદના ધરનાર ૧  
 નમસ્કાર હો આચાર્યોને, પાળે પળાવે પચાચાર,  
 નમસ્કાર હો ઉપાધ્યાયોને, લણે લણાવે આગમ સાર ૨  
 નમો લોકમા સર્વ સાધુને, પચ મહાવત પાવણુહાર,  
 એ પાવે નમસ્કાર સર્વથા, સર્વ દુરિતોને હરનાર ૩  
 સર્વ મગગ માહે એ મગગ, પ્રથમ સર્વમા ઉત્તમ એહ,  
 દુર્લભ લવસાધરનો તારક, અવરાજ મનમોહક તેહ ૪

પદ ૭-પંચપરમેષ્ઠિ નમસ્કાર.

[ રાગ-ગઝલ ]

સકલ મગવ મહો મગવ, મહા મગવ ગણુ જેને,  
 પ્રભુ તે પચ પરમેષ્ઠિ, નમુ ■ પ્રેમથી તેને ૧  
 અરિહતો ત્રિનેશ્વર જે, જીતીને રાગ દેવોને,  
 વર્યા છે જ્ઞાન કેવળને, નમુ છુ પ્રેમથી તેને ૨  
 બીજા છે સિદ્ધ પરમાત્મા, કરીને ભગ્ન પાપોને,  
 વિગને મુક્તિ પદમા જે, નમુ છુ પ્રેમથી તેને ૩

ધરી ચારિત્ર આચાર્યો,	ધરાવે લબ્ય જીવોને,	
વિદારે કર્મના મળને,	નમું છું પ્રેમથી તેને.	૪
લણાવે જે ઉપાધ્યાયો,	સકળ સિદ્ધાંત સમજીને,	
રમે છે જ્ઞાનના દાને,	નમું છું પ્રેમથી તેને.	૫
સકળ લોકે મુનિરાજો,	જગતના મોહ મારીને,	
ગુંથાયા આત્મશુદ્ધિમાં,	નમું છું પ્રેમથી તેને.	૬
અમારી આત્મશુદ્ધિનો,	બહાલો મંત્ર બોલીને,	
લેવાને અમર પદને,	નમું છું પ્રેમથી તેને.	૭

### પદ ૮-દેવગુરુવંદન વિધિ. ✓

[ રાગ ગઝલ ]

વિધિથી વંદના કરવા,	વિનયથી ધ્યાન ધારું છું,	
દયાળુ પંચ પરમેષ્ટિ,	તમોને પાય લાગું છું.	૧
પ્રદક્ષિણા કરું જમણી,	હવે હું હાથ જોડીને,	
કરીને નાથ સ્તુતિ હું,	તમોને પાય લાગું છું.	૨
કરીને વંદના તમને,	સકલ સત્કાર અર્પું છું,	
વધાવી ખુબ માનેથી,	તમોને પાય લાગું છું.	૩
તમે તો પંચ પરમેષ્ટિ,	અતિ કલ્યાણકારી છો,	
મહા મંગલ તણા દાતા,	તમોને પાય લાગું છું.	૪
હીપો છો દેવ સરખા ને,	અતિશય જ્ઞાનવંતા છો,	
ખરે મનવાણી કાયાધી,	તમોને પાય લાગું છું.	૫

### પદ ૯-નવકારમંત્ર મંગળ સ્તુતિ.

[ પ્રીયતમ પ્રભુ નમીયે આપને—એ રાગ ]

નમું નમું મહાપદ નવકારને, પ્રભુ મંત્ર મહા સુખકારને. નમું. એ ટેક  
પ્રથમ પદે અરિહંત જિનેશ્વર, નમું ભવિ તારણહારને. નમું ૧



બીજે પદે નમુ સિદ્ધ નિવૃત્ત, સવચ્છ પાત્ર ઉતારને નમુ ૨  
 ત્રીજે પદે આચાર્યશ્રી ઉત્તમ, પાણે પચાચારને ॥ ૩  
 ઉપાધ્યાય પદે ચોથે નમીએ, લણે લણાવે સારને ॥ ૪  
 પચમ પદે નમુ સુનિ શુભ-નરી, પચ મહાવતધારને ॥ ૫  
 પચ પદે એ જગમા જ્યકારી, પાપ મિત્રાવણુહારને ॥ ૬  
 ભાવ ધની જપતા મુખ પામે, નિત્ય નિત્ય મગજમાગને ॥ ૭  
 રોગ શોક સતાપ સમાવે, વિધિ નિવારણુહારને ॥ ૮  
 કહે વિનય સુનિ કર લેડી, નમો નમો નવકારને પ્રભુ ॥ ૯

પદ ૧૦—મહાવીરમણુલની સ્તુતિ.

[ ત્રિપતમ પ્રભુ નમીએ આપને—એ રાગ ]

નમુ નમુ મહાવીર ભગવાનને, શાસન નાયક શુભવાનને ટેક  
 ચોવિસમા વિનવ જ્યકારી, ત્રિચક્રાનંદ અભિરામને નમુ ૧  
 ચાર દર્મ ધન ધાતિ ખપાચા, પામ્યા કેવલજ્ઞાનને નમુ ૨  
 પર ઉપકારી સદુ મુખમગી, ધારી નિર્મળ ધ્યાનને નમુ ૩  
 શાસ્ત્રબોધ અવિરોધ મુલાબ્યા, તથા ક્રોધ ભયમાનને નમુ ૪  
 ચૈત્ર્ય ધરી બહુ અધમઉધાર્યા, તાર્યા દર્મ શુભ જ્ઞાનને નમુ ૫  
 શુભ અનંત ભગવત તમાચ, ગાવે શુભી શુભ જ્ઞાનને નમુ ૬  
 સવસાગર અમ પાત્ર ઉતારો, નર્મ ધરો એહ ધ્યાનને નમુ ૭  
 મોહ માન માયા અમ ટાળો, ટાળો અમ અજ્ઞાનને નમુ ૮  
 કહે વિનય સુનિ કર લેડી, નમો વીર વર્દમાનને નમુ ૯

પદ ૧૧—પંચ પરમેષ્ઠ સ્તવન.

[ બિન્દે ભાર ધરો છે રાજ, વાતા કેમ કરો છો—એ દેસી ]

કેવલ નાણુ ને દરશન પામી, અહિં વિધ ધર્મ પ્રકાર્યો,  
 ચાર વીર્ય પ્રભુ આપી પ્રીતે, મોક્ષ માર્ગ ચિત્ત વાચ્યો,  
 વહુ પ્રેમ ધરીને ટો ગજ, અરિહંતશ્રી જ્યકારો ૧

અષ્ટ કર્મ ક્ષય કરીને વરીયા, આઠે ગુણ સુવિશાળ,  
લોકાંતે વસી અવિચળ સુખમાં, દેખી રહ્યા જગ ખ્યાલ,  
વંદુ પ્રેમ ધરીને હો રાજ, સિદ્ધ પ્રભુ જયકારી. ૨  
છત્રીશ ગુણ જગમાંહી ગાવા, ચોસઠ સંપદ ધારી,  
ગચ્છ નાયક ભવ ત્રીજે પામે, મોક્ષ ગતિ સુખકારી,  
વંદુ પ્રેમ ધરીને હો રાજ, આચાર્ય જયકારી. ૩  
પચવીશ ગુણના પૂર્ણ ભરીયા, સંઘ સકળ સુખદાયી,  
ભણે ભણાવે ગચ્છ સુધારે, જ્ઞાન દર્શન ચિત્તઠાઈ,  
વંદુ પ્રેમ ધરીને હો રાજ, પાઠકજી જયકારી. ૪  
પંચ મહાવ્રત સુધા પાળે, દુષણ સઘળા વારે;  
નિજ આત્મા પર આત્મા તારે, ગુણ સત્તાવીશ ધારે,  
વંદુ પ્રેમ ધરીને હો રાજ, સાધુ સકળ જયકારી. ૫  
પંચ પરમેષ્ઠિ ધર્મની ધુરે, ભાળે શ્રી જિનરાય,  
સકળ મંત્રમાં મંત્ર એ મોટો, જપતા પાતક જાય,  
વંદુ પ્રેમ ધરીને હો રાજ, મંત્ર પ્રથમ જયકારી. ૬  
ચિત્ત ચંચળ છાંડી શુભ ભાવે, જે ધ્યાશે પરમેષ્ઠિ,  
વીર મુનિ કહે તે નર લેશે, નિર્મલ અનુભવ દ્રષ્ટિ,  
વંદુ પ્રેમ ધરીને હો રાજ, પરમેષ્ઠિ જયકારી. ૭

### પદ ૧૨-પંચ પરમેષ્ઠિ સ્તવન.

[ રાગ ઘોળ, રામલક્ષ્મણ વનમાં સીધાવીયાં-એ રાગ. ]

પ્રથમ પદે અરિહંત નમું સદા, જેહ બાર ગુણે કરી યુક્ત,  
અઠાર દોષ મૂકત, સ્મરણ શ્રી નવકારનું. એ ટેક. ૧  
જઘન્યપદે તીર્થંકર વીશ છે, ઉત્કૃષ્ટ એકસો સીતેર,  
જેમાં નહિ ફેર, સ્મરણ શ્રી નવકારનું. ૨

- બાર પ્રખદામાં ઉપદેશ આપના, ચોત્રીશ અતિશય જોડની પાસ,  
 પાંત્રીશ વાણી ખાસ, સ્મરણ શ્રી નવકારનું. ૩
- દોય કોડ કેવળી બિરાજતા, ઉત્કૃષ્ટ હોય તો નવ કોડ,  
 દીધાં કર્મ ત્રોડ, સ્મરણ શ્રી નવકારનું. ૪
- ઘાતી કર્મ ટાળી કેવળ પામીયા, યથા મૂક્તિ તણા વરનાર,  
 અનંત મુખસાર, સ્મરણ શ્રી નવકારનું. ૫
- એવા અરિહંતને નમીએ સદા, જોડ તર્યા અપાર સંસાર,  
 ભવિ તારણહાર, સ્મરણ શ્રી નવકારનું. ૬
- બીજો પદે મિદ્ધ ભગવંતજી, આપ આઠ ગુણો ધરનાર,  
 પામ્યા ભવપાગ, સ્મરણ શ્રી નવકારનું. ૭
- જોડ પન્નર ભેદે કરી સિદ્ધ હુવા, એકમાંહી અનેકજ હોય,  
 અનેકે એક જોય, સ્મરણ શ્રી નવકારનું. ૮
- પ્રભુ અજર અમર અકલ વિભુ, શીવ નિરંજન નિરાકાર,  
 નામ છે અપાર, સ્મરણ શ્રી નવકારનું. ૯
- ત્રીજો પદે આચાર્યજી આપના, જિનયાસનના શણગાર,  
 છત્રીશ ગુણધાર, સ્મરણ શ્રી નવકારનું. ૧૦
- ગુણી ગણધર બાવન ગુણે નીલક, ગુરુ આદિ વાણી બીલનાર,  
 દીધો ઉપકાર, સ્મરણ શ્રી નવકારનું. ૧૧
- ચોથો પદે ઉપાધ્યાય મેલીએ, જ્ઞાન દાન તણા જે હાતાર,  
 નમો પારંવાર, સ્મરણ શ્રી નવકારનું. ૧૨
- ગુરુ પચવીશ સ્વામિજી આપણા, ભણો ભણાવો સદુ નરનાર,  
 ધન્ય બકીહાર, સ્મરણ શ્રી નવકારનું. ૧૩
- મુનિવર નમું પદ પાંચમે, ચોલે સત્યાવીર્ય ગુણે જોડ,  
 ટાળે કર્મ જોડ, સ્મરણ શ્રી નવકારનું. ૧૪

મુનિ શામ કહે સ્મરણ કીજીયે, પંચ પરમેષ્ટિ મંત્ર પ્રધાન,  
સુખોતું નિધાન, સ્મરણ શ્રી નવકારનું. ૧૫

પદ ૧૩-પંચ પરમેષ્ટિની આરતિ.

[ રાગ-આરતિ ]

આનંદ મંગળ કરું આરતિ, સંતત્યરણની સેવા. ટેક.  
શિવ સુખકારણ વિદ્ય નિવારણ, પંચ પરમેષ્ટિ દેવા. આ૦ ૧  
પ્રથમ આરતિ અરિહંત દેવા, કર્મ ખપે તત્પ્રેવા,  
ચોસઠ ઈંદ્ર કરે તુમ સેવા, વાણી અમૃત સેવા. આ૦ ૨  
બીજી આરતિ સિદ્ધ નિરંજન, ભંજન ભવ ભય કેરા,  
ચિદાનંદ સુખકંદ અખંડ, મિટે ભવોભવ ફેરા. આ૦ ૩  
ત્રીજી આરતિ શ્રી આચાર્યજી, છત્રીશ ગુણ ગંભીરા,  
સંઘ શિરોમણી શોભે દિનમણિ, દાતા બોધઅનેરા. આ૦ ૪  
ચોથી આરતિ ઉપાધ્યાયજી, ભણે ભણાવે એવા,  
સૂત્ર અર્થ કરે તત્પ્રેવા, સેવા કરે તસ દેવા. આ૦ ૫  
પંચમી આરતિ સર્વ સાધુજી, ભારંડ પંખી જેવા,  
મહાવ્રત પાળે દ્વષણ ટાળે, અવિચળ શિવ સુખ લેવા. આ૦ ૬  
ગાય શીખે ને સૂણે આરતી, ભવિજન ભાવે એવા,  
તોહ તણા પાતક દૂર જાએ, નિત્ય નિત્ય મંગળ મેવા. આ૦ ૭  
ભાવ ધરીને ગાવે આરતિ, પંચ પરમેષ્ટિ દેવા,  
વિનયચંદ્ર મુનિ ગુણ ગાવે, લેવા શિવ સુખ મેવા. આ૦ ૮

પદ ૧૪-નવપદજી સ્તવન.

[ હું તુંજ સાથે ન બોલું ઋષભજી, તેં મુજને વિસારીજી. એ દેશી ]  
જય જય જિનવર વંદું ભાવે, વંદું સિદ્ધ અનંતાજી,  
ગુણવંતા ગણધરને વંદું, શાસનમાં જયવંતાજી.

આયરિયા ઉવજ્જાયને વહુ, સુનિવર જે શુભવતાણ,	
પાંચે પદને પ્રેમે વહુ, શુભ અનત ધરતાણ	૨
અનત પ્રકાશકે નાણુને વહુ, વહુ દર્શન દિન કરણ,	
આત્મ રમણ આરિત્રને વહુ, વહુ તપ પદ સુખકરણ	૩
પચ પરમેષ્ઠિ પદને ધ્યાતા, શાનાદિકશુભ ધરીયેણ,	
શામસુનિ નવ પદને સેવી, અવિચલ સુખસ વસીયેણ	૪

પદ ૧૫-આર મગળ રેતવન ✓

[ રાગ-હિપર પ્રભાસ ]

પ્રથમ અરિહત મગલ મોટુ, બીજે સિદ્ધ ભગવાનણ,	
ત્રીજુ સુનિ મગલ મન ધરીયે, તુર્ય મગલ ધર્મ ધ્યાનણ	૧
એ આરે મગલ જગ મોટુ, આરે મુખ્ય પ્રધાનણ,	
એ આરે શરણા નિત્ય સેવુ, આત્મિક શાંતિ નિધાનણ	૨
મહાવીર મગલ નિત્ય મહારે, મગલ ગૌતમ સ્વામિણ,	
શામસુનિ સર્વે સુનિવરને, વહન કરે શિર નામીણ	૩

પદ ૧૬-મગળ સદા મારે હજો. ✓

[ રાગ-ભેરવી ગઝલ ]

ચોત્રિય અતિશય સુકૃત છે, જે સર્વ દોષ વિમુક્ત છે,	
એવા જિનેશ્વર દેવનું, મગળ સદા મારે હજો	૧
જે મોક્ષ લક્ષ્મી વરેલ છે, જે અચળ ઠામ ઠરેલ છે,	
એવા નિરજન સિદ્ધનું, મગળ સદા મારે હજો	૨
પાળે મહામતો, લલા, જે છે વિચારે નિર્મળા,	
એવા પ્રવર સુનિરાજનું, મગળ સદા મારે હજો	૩
જે સકળ સુખ દાતાર છે, જેનો પ્રતાપ અપાર છે,	
એવા જિનોમ્તા સુધર્મનું, મગળ સદા મારે હજો	૪

મંગળ સદા મારે હજો, શરણું સદા મારે હજો,  
સુનિ વિનય એ ચારે-તણું, મંગળ સદા મારે હજો. ૫

૫૬ ૧૭-મંગળ સ્તવન. ✓

[ રાગ-ગઝલ ]

અરિહંત મંગળ સત્ય છે, શ્રી સિદ્ધ મંગલ સત્ય છે,  
સત્સાધુ મંગળ સત્ય છે, સદ્ધર્મ મંગલ સત્ય છે. ૧  
અરિહંત ઉત્તમ સત્ય છે, શ્રી સિદ્ધ ઉત્તમ સત્ય છે,  
સત્સાધુ ઉત્તમ સત્ય છે, સત્ધર્મ ઉત્તમ સત્ય છે. ૨  
અરિહંત શરણું સત્ય છે, શ્રી સિદ્ધ શરણું સત્ય છે,  
સત્સાધુ શરણું સત્ય છે, સદ્ધર્મ શરણું સત્ય છે. ૩  
એ ચાર મંગળ સત્ય છે, એ ચાર ઉત્તમ સત્ય છે,  
એ ચાર શરણું સત્ય છે, સુનિવિનય એ શુભ કૃત્ય છે. ૪

૫૬ ૧૮-ચત્તારી શરણુ સાચાં છે.

[ રાગ-કવાલી ગઝલ ] ✓

સમજ તું જીવ સદ્ભાગી, સંસારી રાહ જોટો છે,  
ધરી લે ધ્યાનમાં એ તું, ચત્તારી શરણુ સાચાં છે. ૧  
ગણે ધન ધામ તું તારા, સંબંધી સૂત ને દારા,  
અલગ એ સર્વ થાનારા, ચત્તારી શરણુ સાચાં છે. ૨  
તદન તકલાદી તુજ કાયા, ચલિત છે તેહના પાયા,  
ખરે ધરવી વૃથા માયા, ચત્તારી શરણુ સાચાં છે. ૩  
મલ્યા અધિકાર પર મોહી, કૂલે છે શું અરે ભાઈ !  
કદીયે સ્થાયી નહિ કોઈ, ચત્તારી શરણુ સાચાં છે. ૪  
અસ્થિરતા જગતની બાણી, ચેતવવા વિશ્વના પ્રાણી,  
ઉચ્ચારી જ્ઞાનિએ વાણી, ચત્તારી શરણુ સાચાં છે. ૫

ઠકે છે કીર દીલ દાગ, સંકટમાં સાથ કરનારાં,  
મદા મુખ શાંતિ દેનારાં, ચતારો ચરણ સાચાં છે. ૬  
[ કર્તા ચોપડવાલ કેવલચંદ સાહ રાજકોટ. ]

### પદ ૧૯—ચાર માંગલિક વિધે.

[ મારા બહાસજી કેરીના દહાડરે જાવમ જોર છે. એ-રાગ ]  
માહેલીરે માંગલિક વાણી વરણે, અતર ચોકમાં,  
ઘટ ભગવા દે વહેલી યા તું, પરવશ મર્ધ મને રોકમાં. ટેક.  
આ માંગલિક પહેલુ ઉત્તમ ટાણુ, ગુણ બાર જિનેશ્વરના બાણું,  
નિત્ય પ્રત્યે હરખે ઉર આણુ સાહેલી રે ઘટ ભરવા દે. ૧  
આ માંગલિક બીજી મુખકારી, ગુણ આઠ લણુ સિદ્ધના ધારી,  
જેણે ચાર ગતિને નિવારી સાહેલી રે ૨  
આ માંગલિક ત્રીજી ગુણકારી, જે મળીયા મુનિવર વ્રતધારી,  
તે તરીને તારે લખ પારી સાહેલી રે ૩  
ગુણ તેના છત્રીશ પંચવીશે, વળી ગાણું ગુણ મુનિ સતવીશે,  
જેમ ઠણુ જિનેશ્વર જગદીશે સાહેલી રે ૪  
આ માંગલિક ચોથું જે કરીએ, જિન ધર્મ સદા ઉરમાં ધરીએ,  
જેમ બહેલા બહેલા શિવ વરીએ સાહેલી રે. ૫  
એ માંગલિક ઉત્તમ ચારે છે, ખડું સગપણુ તેથી મારે છે,  
તે વિના સર્વ બ્યવહારે છે સાહેલી રે ૬

### પદ ૨૦—ધર્મમંગળ વિધે.

[ મારે ચાલ્યોયો ઉગ્યો ને હરણું આયમ્મારે. એ-રાગ ]  
મહિમા મોટું મંગળ ધર્મ તણુ ધારણું રે,  
અન્ય મંગળ અમંગળરૂપ થાયરે, સ્નેહથી ધર્મ સેવીએરે ટેક  
સાચી શાંતિ પણ એહ ચક્રી સંભવે રે,  
એના વિના અશાન્તિઓ ઉભરાય રે સ્નેહથી. ૧

ન્યાય નીતિ એહ વૃક્ષ તણાં મૂળ છે રે,  
મહાવ્રત જેની શાખાઓ મનાય રે. સ્નેહથી ૦ ૨  
આધિ વ્યાધિ ઉપાધિ અલગાં રહે રે,  
આની ભૂમિકામાં લય ન લરાય રે. સ્નેહથી ૦ ૩  
જેણે એહ સાચાં મંગળને ઝોળખ્યું રે,  
તેહ અન્ય સ્થળે નવ અફળાય રે. સ્નેહથી ૦ ૪  
એહ રસાયણ હૃદયમાં રેડીએ રે,  
શોક સંકટોના સમૂહો સમાય રે. સ્નેહથી ૦ ૫  
એનું અંજન જો આંજે ગુરૂ આંખમાં રે.  
આખી દુનિયાનાં નિધાન દેખાય રે. સ્નેહથી ૦ ૬  
એહ મંદિરમાં મહાનંદ માલીએ રે,  
ગંદી ગટરોમાં કોણ ગોથાં ખાય રે. સ્નેહથી ૦ ૭  
સંતશિષ્ય શુદ્ધ ધર્મને સેવ્યા થકી રે,  
જન્મ મરણનાં સર્વ દુઃખો જાય રે. સ્નેહથી ૦ ૮

### ૫૬ ૨૧ મંગળ સ્તવન.

[ પહેલુ તે માંગલિક જે ધરે જીવનાં જતન કરેજી. એ દેશી.]  
પહેલું તે માંગલિક, અરિહંત દેવ મારે મન વસ્યાજી,  
બીજું તે માંગલિક, સિદ્ધ પ્રભુ દેખી મન ઉલસ્યાંજી,  
ત્રીજું તે માંગલિક, મુનિવરા નિત્ય નમું નેહથીજી,  
ચોથું તે માંગલિક, જિનવર ધર્મ ધરું સ્નેહથીજી. ૧  
પાંચમું માંગલિક, પંચપદ પરમેષ્ઠિ ધ્યાઈએજી,  
છટ્ઠું તે માંગલિક, સોળ સતી ગુણ નિત્ય ગાઈએજી,  
સાતમું માંગલિક, જ્ઞાનરૂપી દીવો દીલમાં ધરોજી,  
આઠમું માંગલિક, સમકિત સૂર્ય પ્રગટે ખરોજી. ૨



નવમુ તે માગલિક, નવ વાટે મુદ્ધ શીલ સાદગેળ,  
 દશમુ તે માગલિક, દશવિધ યતિધર્મ આદરેળ,  
 અગીયારમુ માગલિક, અગ અગીયારે ધન્ય જે લણેળ,  
 બારમુ તે માગલિક, બાર ભેદે તપ તપી કર્મ હણેળ ૩  
 તે ધરે માગલિક, જે ધરે દયા દેવી દીલ વસ્યાળ,  
 તે ધરે માગલિક, જે ધરે સત્યશીલ ઉવમ્યાળ,  
 તે ધરે માગલિક, જે ધરે સખી સર્વ ચાલતાળ,  
 તે ધરે માગલિક, જે ધરે વિનય શુભે મ્હાલતાળ ૪  
 તે ધરે માગલિક, જે ધરે વીર વાણી વર પહેળ,  
 તે ધરે માગલિક, જે ધરે મીડી વાણી મુખ વહેળ,  
 તે ધરે માગલિક, જે ધરે નેવાધર્મ ચોલતાળ,  
 તે ધરે માગલિક, જે ધરે જ્ઞાન શુભે લીપતાળ ૫  
 તે ધરે માગલિક, જે ધરે રાત્રી લોજન નવ કરેળ,  
 તે ધરે માગલિક, જે ધરે નિત્ય નવા વ્રત ધરેળ,  
 તે ધરે માગલિક, જે ધરે જ્ઞાનશુભે ખીલતાળ,  
 તે ધરે માગલિક, જે ધરે ધર્મ ધ્યાને ઝીલતાળ ૬  
 તે ધરે માગલિક, જે ધરે પરનિદા નવ કરેળ,  
 તે ધરે માગલિક, જે ધરે સફશુભે શીર ધરેળ,  
 તે ધરે માગલિક, જે ધરે કઠી નવ કોપતાળ,  
 તે ધરે માગલિક, જે ધરે સ્વર્ગસમા ઝોપતાળ ૭  
 તે ધરે માગલિક, જે ધરે મગલ મન રાખતાળ,  
 તે ધરે માગલિક, જે ધરે મગલ વાણી ભાખતાળ,  
 તે ધરે માગલિક, જે ધરે મગલ કામો નિત્ય કરેળ,  
 તે ધરે માગલિક, જે ધરે શામ મુનિ શિવ વરેળ ૮

પદ ૨૨-મંગલ સ્તવન.

[ રાગ ઉપર પ્રમાણે ]

તે ઘરે માંગલિક, જે ઘરે માત સેવા સૂત કરેછ,   
 તે ઘરે માંગલિક, જે ઘરે પિતા ચરણે પુત્ર પડેછ,   
 તે ઘરે માંગલિક, જે ઘરે સાસુ સેવા વહુ કરેછ,   
 તે ઘરે માંગલિક, જે ઘરે વહુ પુત્રી સમ ઠરેછ. ૧   
 તે ઘરે માંગલિક, જે ઘરે પતિ સેવા સતી કરેછ,   
 તે ઘરે માંગલિક, જે ઘરે શીલ ગુણ સહુ ધરેછ,   
 તે ઘરે માંગલિક, જે ઘરે સમોવડીઆં સંપી રહેછ,   
 તે ઘરે માંગલિક, જે ઘરે કડવાં વેણુ નવ કરેછ. ૨   
 તે ઘરે માંગલિક, જે ઘરે આઘ્યાંને આદર દીએછ,   
 તે ઘરે માંગલિક, જે ઘરે લહાવો લાખેણી લીએછ,   
 તે ઘરે માંગલિક, જે ઘરે જિનવર ગુણ સ્તવેછ,   
 તે ઘરે માંગલિક, જે ઘરે જીકું કોઈ નવ લવેછ. ૩   
 તે ઘરે માંગલિક, જે ઘરે સર્વતાણું હિત ધરેછ,   
 તે ઘરે માંગલિક, જે ઘરે સર્વતાણું સુખ વાંછેછ,   
 તે ઘરે માંગલિક, જે ઘરે વ્યસન માત્ર ન હોવેછ,   
 તે ઘરે માંગલિક, જે ઘરે કોઈ પણ નવ રાવેછ. ૪   
 તે ઘરે માંગલિક, જે ઘરે સ્વચ્છપણે શોભતાંછ,   
 તે ઘરે માંગલિક, જે ઘરે રોગ નવિ થોભતાંછ,   
 તે ઘરે માંગલિક, જે ઘરે મંગલ ગીતો ગાજતાંછ,   
 ધન્ય તે શામમુનિ, જે ઘરે સર્વ મંગલ રાજતાંછ. ૫

૫૯ ૨૩-ગિનરાજભાષિત આગમની આશાતના વિષે.

[ વીર કુવરનો વાતડી કાને કહીએ -એ દેશી ] ✓

આગમની આશાતના નવ કરીએ, હારે નવિ કરીએ રે, નવિ કરીએ,  
હારે સૂત્ર લક્ષિ સદા હીવ ધરીએ, હારે વીર વાણી અનુમાર આં ૧  
જ્ઞાન વિરાધક, પ્રાણિયા મતિહીના, હારે તે તો પરભવે, દુ ખિયા હીના,  
હારે ભરે પેટ ૫૦ આધીના, હારે નીચ ઘરે અવતાર આં ૨  
અધા હુલા પાગળા પિંડરોગી, હારે જન્મ્યા તે માત વિયોગી,  
હારે સતાપ ઘણો ને શોગી, હારે વિયોગી અવતાર આં ૩  
મુગા ને વળી બોખડા ધનહીના, હારે ત્રીયા પુત્ર વિયોગે ખીના,  
હારે મતિ મૂઢ વિવેક વિહીના, હારે જેવું રણનું રોઝ આં ૪  
જ્ઞાન તણી આશાતના કરી દૂર, હારે સૂત્રલક્ષિ કરો ભરપૂર,  
હારે રહો શ્રી શુભચીર હનૂર, હારે નિર્ભળ જ્ઞાન પમાય. આં ૫

૫૯ ૨૪-મવચનની પ્રભાવના વિષે

[ રાગ ઉપર પ્રભાવે ]

મવચનની પ્રભાવના નિત્ય કરીએ, હારે મન નિશ્ચય એહવુ ધરીએ,  
હારે જેથી શુભગુણ સ્થાને ચડીએ, હારે ભવતારિણી નાવ પ્રં ૧  
મવચનની પ્રભાવના હિતકારી, હારે પાર પામ્યા કર્મ નરનારી,  
હારે ઘણા થયા ઓછા અવતારી, હારે તેનો જન્મ કૃતાર્થ પ્રં ૨  
માવરયા પુત્ર પગ્વડા ઝઢી ભારી, હારે હુવા સયમ લેવા તૈયારી,  
હારે આવ્યા કૃષ્ણ કરી અશ્વારી, હારે લીધો ગોદ બોલાય પ્રં ૩  
મસ્તક ચુબી પૂછીને મન બેસું, હારે જેનું નેમ ચરણે ચિત્ત મોહું,  
હારે જેણે જન્મ મરણ દુ ખ ખોસું, હારે કૃષ્ણે પુરી બહુ સાજ પ્રં ૪  
પડહ બજડાવ્યો સહસ્રને સોડડો, હારે નીજ સૈન્ય સકલ શણગારી,  
હારે મોટો મહોન્ધવ કીધો મોરારી, હારે સોખ્યા પ્રભુજીને હાથ પ્રં ૫

જિનમત દીપાવતાં ગુણ વાઘ્યો, હારે ધન્ય માનવનો ભવ લાઘ્યો,  
 તેથી તીર્થકર પદ બાંધ્યો, હારે હોશે બારમા દેવ. પ્ર૦ ૬  
 રને વારે જાણીયે મગધેશ, હારે જેનો પુણ્ય પ્રભાવ વિશેષ,  
 ફળીયો ગુણસુંદર ઉપદેશ, હારે વીરભક્ત નરેશ. પ્ર૦ ૭  
 તીર્થકર બાંધીયું હિતકારી, હારે હોશે પદ્મનાભ અવતારી,  
 પ્રથમ શાસનમાં સીરદારી, હારે લેશે શીવપુરી વાસ. પ્ર૦ ૮  
 રૂદેવ પસાયથી ગુણ ગાયા, હારે જેનાં ચરણ કમળ સુખદાયા,  
 સેવ્યા ઉલટ અંગ સવાયા, હારે પ્રણમે જિનવરદાસ. પ્ર૦ ૯

### પદ ૨૫-જંગમ તીર્થ વિષે.

[ સાંઠે સાંઠે રે સુરત શહેર, મુંબઈ અલખેલી-એ દેશો. ]

૧ વારે રે તીરથ ચાર, જંગમ હિતકારી,  
 ય ધન્ય એ યાત્રા સાર, કરજો નરનારી. ટેક૦  
 ૨ હું તીર્થ પુંડરિક ગણધર, ગૌતમાદિક આણુગારજો,  
 વ ધરીને નિત્ય ગુરૂ વંદો, તીરથમાં સરદાર. જંગમ. ૧  
 ૩ હું તીરથ પ્રાદ્વી સુંદરી, આદિ ચંદન બાલ જો,  
 ૪ વંતા ગુરૂણી ગુણ ગાઓ, તીરથ મંગળ માળ. જંગમ. ૨  
 ૫ તીરથ શ્રાવક જાણો, ગુણ એકવીશ પ્રમાણુ જો,  
 ૬ ખ પોખલી આનંદ આદિ, તત્ત્વ તણા ગુણ જાણુ. જંગમ. ૩  
 ૭ હું તીરથ જગમાં ઉત્તમ, જિનવરે કર્યા વખાણુ જો,  
 ૮ વિકા સોળસા જયંતિ, સતીઓ ચતુર સુજાણુ. જંગમ. ૪  
 ૯ રે તીરથ ભાવ ધરીને, કરીએ આત્મ કાજ જો,  
 ૧૦ ર ગતિનાં દુઃખ નિવારે, ઉમેદ કરી મહારાજ. જંગમ. ૫

## પદ ૨૬—ચાર તીર્થનો મહિમા.

[ આગમની આસાતના નવ કરીએ—એ રાગ ]

જગમ તીર્થ સુસેવીયે સુખદાતા, હારે અષ્ટ પ્રવચન જેહના માતા,  
હારે ગુણ સુરનર તેહના ગાતા, હારે વદન વાગ હજાર જ ૦ ૧  
બાવન ગુણે ગણધરા સુરિ છત્રીસ, હારે ઉપાધ્યાય ગુણે પચવીશ,  
હારે મુનિ ગુણ ગાયા સત્યાવીશ, હારે ભાવે નમાવુ શીશ જ ૦ ૨  
તીર્થ બીજુ સુસાધવી મહારાજ, હારે મતી શીલગુણે શિરતાજ,  
હારે જેણે પુણ્યની બાધી છે પાજ, હારે નમીયે નેહથી આજ જ ૦ ૩  
તીર્થ ત્રીજુ સુશ્રાવક વ્રતધારી, હારે ગુણ એકવીસ બાઉ બલીહારી,  
હારે ત્રણ મનોરથ ચિતવે બારી, હારે દેવ ગતિમા વાસ જ ૦ ૪  
તીર્થ ચોથુ સુશ્રાવિક્ષ શી નવતા, હારે ત્રીજા તીર્થના ગુણને ધરતા,  
હારે ચારે તીર્થની સેવા કરતા, હારે નમીયે વિનયભ ડાર જ ૦ ૫  
ચાર મગળના મહાજે જેનો વાસ, હારે પચ પદમા પલુ છે નિવાસ,  
હારે તેનો જાપ જપો ધ્યાનોધ્યામ, હારે ગુણનો નહિ પાર જ ૦ ૬  
ભવ ઉતકૃષ્ટા ચારેના ચિત્ત ધારે, હારે પત્તર ભવે પામે ભવ પારો,  
હારે વૈમાનિકમા એનો ઉતારો, હારે અમર પદ વરનાર જ ૦ ૭  
જ્ઞાતા અંગે ભાખીયા વીસ નામ, હારે તીર્થકરપણું પામે આમ,  
હારે જેહ કરે તીર્થ ગુણઆમ, હારે બાધે જિનવર ગોત્ર જ ૦ ૮  
ભગવતી શનક વીશમા વીરે ભાખ્યા, હારે ચાડ ચારેને તીર્થ દાખ્યાં,  
હારે ચારે શ્રમણ સધ નામ રાખ્યા, હારે કરીયે તેહનું મ્તોત્ર જ ૦ ૯  
શતક સોળમે સાલજો તીર્થ કેવા, હારે ચારે રત્નોની માળા જેવા,  
હારે એનો માથે ચઢાવો લેવા, હારે અતર બાણો પવિત્ર જ ૦ ૧૦  
નદોસૂત્રમા ઉપમા આઠ આપી, હારે નગર ચક્ર રથ પદ્મ થાપી,  
હારે શશિ સૂર્ય સમુદ્રને આપી, હારે મેઝસમ સધ સાર જ ૦ ૧૧

તીર્થ નામ પવિત્ર છે મંગળકારી, હાંરે ચારે આત્મિક ગુણ લંડારી,  
હાંરે તેના ચરણ સેવો નરનારી, હાંરે થાય કર્મનો નાશ. જાં ૦  
સંસાર સાગરે તારતી ધર્મ નાવા, હાંરે ચારે બેઠાં મુક્તિપુર જાવા,  
હાંરે શુદ્ધભાવે તેના ગુણ ગાવા, હાંરે મુનિમંગળ ગાય. જાં ૦  
ઓગણીસે એકતાલીશમાં માસઆશુ, હાંરે વઢવાણકેમ્પમાં રહી ચોમા  
હાંરે સ્તવન તીર્થ તણું રચ્યું ખાશું, હાંરે સ્વપર કલ્યાણકાજ. જાં ૦  
[ કર્તા-લીખડી સંઘાડાના સ્વર્ગસ્થ ગુરૂદેવ મંગલજી સ્વામી. ]

### પદ ૨૭-ભાવધર્મનો મહિમા.

[ રાગ ઉપર પ્રમાણે ]

ભાવ વડો છે સંસારમાં સૈયર મારી, હાંરે એમ બોલે સુમતિ નરનારી  
હાંરે ભલા ભાવ તણી બલીહારી, હાંરે વારી વાર હજાર. ભાવ૦  
ભાવ વિના દાન શીલ ને તપ જાણું, હાંરે જેવું લુણ વિના રસ ખાણું  
હાંરે જેમ કંઠ વિના ગાવે ગાણું, હાંરે શોભે નહિ લગાર. ભાવ૦  
દાન શિયળ તપ ભાવથી સેવો બેની, હાંરે ટેક રાખવા શીખજો એની.  
હાંરે બીજી આશા ન રાખજો કેની, હાંરે ભલો ભાવ આધાર. ભાવ૦  
ભાવથી ભરતેશ્વર મુનિ શીવગામી, હાંરે કાચભુવનમાં કેવલ પામી,  
હાંરે જાણો જગમાં અવિચલ નામી, હાંરે કર્યો આત્મ ઉદ્ધાર. ભાવ૦  
બેસી ગજ અંખાડીએ વંદન જાતાં, હાંરે ભાવે ચઢીઆ મારૂદેવી માતા,  
હાંરે પામ્યા કેવળ જગત વિખ્યાતા, હાંરે તોડ્યા મોહના તાર. ભાવ૦

### પદ ૨૮-ભાવ આરતિ.

[ રાગ ઉપર પ્રમાણે ]

ભાવ આરતિ કીજીએ મન ભાવે, હાંરે જેથી અજરામર પદ પાવે;  
હાંરે તેથી જન્મ મરણ દૂર જાવે, હાંરે આપે શિવપુર વાસ. ભા. ટેક.  
આરતિ પહેલી જ્ઞાનની સુખકારી, હાંરે મતિ શ્રુત અવધિ ભારી;  
હાંરે મનઃપર્યાવ કેવલ ધારી, હાંરે થાયે અજ્ઞાન દૂર. ભાવ૦

આરતિ બીજી દર્શન અઘહારી, હારે પાત્ર લેદ કહ્યા છે ભારી,  
 હારે તેને સેવા શ્રદ્ધા ધારી, હારે જગમાહી સાર ભાવ૦ ૩  
 આરતિ ત્રીજી ચરણની ચિત્તઆણ, હારે પાત્ર લેદે શુદ્ધ વખાણ,  
 હારે રોકે આશ્રવ આવતું જાણુ, હારે ગુણ અનંતની માળ ભાવ૦ ૪  
 આરતિ ચોથી તપધી ધરો ખ્યાર, હારે તપ તપીએ બાર પ્રકાર,  
 હારે ક્ષય કરે કર્મ ચાર ચાર, હારે જેથી અવિચન સુખ ભાવ૦ ૫  
 વીરમુનિ ભાવ આરતિ કહી ઉ નાસે, હારે રહી જેતપુર ચોમાસે,  
 હારે નરનાગી જે ભાવથી ગાશે, હારે જાણો જય જયકાર ભાવ૦ ૬

પદ ૨૬—મહાસતી રાત્રિમતિના ભાવ રાણુગાર વિષે.

[ રાત્રિ-ઉપર પ્રમાણે ]

ચરણ કમળ બિનરાજના નમુ ભાવે,  
 હારે નમુ ભાવે રે નમુ ભાવે,  
 હારે જેથી સરસ ભાવના રસ આવે,  
 હારે ધન્ય પ્રભુ ઉપકાર ચરણ૦ ટેક ૧  
 સતી રે શિરોમણિ રાણુવ મન માન,  
 હારે કરી સમભાવ રૂપી સ્નાન,  
 હારે સમકીત આડ લવાટમા તાણ,  
 હારે બિનવર નામ સાર ચરણ૦ ૨  
 અબોડો મહાવતનો શિરપર રાજે,  
 હારે કાને સજાયા અલ જિરાજે,  
 હારે ધર્મધ્યાન ગુમણ છાજે,  
 હારે શુક્લ ધ્યાનનો હાર ચરણ૦ ૩  
 ક્ષમા કર કણ કર ચુડલો પહેરે ભાવે,  
 હારે શિયલ કટિ મેખલા ખલકાવે,

- હારે પુણ્યરૂપી તુપૂર સોહાવે,  
હારે શોભે સકલ દેહાર. ચરણું ૪
- ભાવના પચવીશ જાણુને મત સાર,  
હારે તેને માનજે ધુધરાકાર,  
હારે શોભે તેથી તુપૂર અણુકાર,  
હારે ભાવ ભૂષણકાર. ચરણું ૫
- શુદ્ધ કિયાનો કંચવો કસ્યો તનશું,  
હારે હેડે હામ ધરી શુદ્ધ મનશું,  
હારે સતી શોભે સદા સોહાગણશું,  
હારે રતિ નહિ વિકાર. ચરણું ૬
- ધર્મ પ્રેમ રંગ લાલની રે પટોળી,  
હારે ઉપશમ રસ રંગમાં અળોળી,  
હારે ખેડેરી આટ્યાં સુમતિ સખી ટોળી,  
હારે જિનવર દરબાર. ચરણું ૭
- નાણુ દંસણુ ગીત ગાવતાં વડલાગી,  
હારે નેમ પ્રભુજીને પાય લાગી,  
હારે ફળ અમર પદવીનાં માગી,  
હારે આપી કરે ઉપકાર. ચરણું ૮
- અમરફળ રતનત્રયનાં પ્રભુ આપે,  
હારે જેથી સકલ કર્મ દળ કાપે,  
હારે આત્મશુદ્ધ કરે જિન જાપે,  
હારે પહોંચ્યા મુક્તિ મોઝાર. ચરણું ૯
- ખાવીસમા જિન નેમનાં એહ પત્ની,  
હારે સતીએ રાખી ટેક સત્યવ્રતની,



હારે એવી સતીઓ અનેક જૈન મતની,  
 હારે વદો નર ને નાર. ચરણ ૧૦  
 માતા જન્મ પ્રમાણુ છે એવી નારી,  
 હારે સતી સદા અખંડ બ્રહ્મચારી,  
 હારે ઉમેદચંદ તેહની બહિલારી,  
 હારે વદે વારંવાર. ચરણ ૧૧

પદ ૩૦—શ્રી સંઘ મહિમા વિષે. ✓

[ રામ-હરિગીત છંદ ]

શ્રી સંઘ તીર્થક્ષેત્ર છે, શ્રી સંઘ સાચાં નેત્ર છે,  
 શ્રી સંઘ ગંગા માત છે, જો દેવતા સાક્ષાત્ છે. ૧  
 શ્રી સંઘ ભવજળ તીર છે, શ્રી સંઘ ગરણાં નીર છે,  
 અમૃત અનુપમ ક્ષીર છે, જ્યાં વડીલ નાયક વીર છે. ૨  
 શ્રી સંઘ સેવા જે કરે, નર તેજ શિવ રમણી વરે,  
 દર્શન થતાં નથનો કરે, સૌ પાપ તાપ હરે ખરે. ૩  
 જ્યાં સંઘ પર નહિ ખ્યાર ત્યાં, ધિક્ક માનવી અવતાર ત્યાં,  
 સદ્ગુણ તણો સંહાર ત્યાં, અઘ દરદ દુઃખ અંગાર ત્યાં. ૪  
 જ્ઞાતિ સર્ગાં સ્નેહી થકી, શ્રી ધર્મ પ્રેમ વધે નક્કી,  
 જો ધારણા ધરવી પકી, તો સંપત્તિ રહેશે ટકી. ૫

[ કર્તા-માસ્તર પ્રાણજન મોરારજી દોદીવાળા રાજકોટ. ]

પદ ૩૧—ક્ષેમાપના. ✓

[ રામ ક્ષવાણી મંત્ર ]

પ્રથમ શ્રી દેવ અરિહંતો, અને શ્રી સિદ્ધ ભગવંતો,  
 કેવલ પદ પ્રાપ્ત મહંતો, ખરા દીલથી અમાલું છું. ૧

આચાર્ય શુદ્ધ આચારી, અને ઉવજ્જાય ઉપકારી,	
વિનયના ધર્મને ધારી, ખરા દીલથી ખમાવું છું.	૨
આધુ જે લોકની માંડી, ગિરાજે મહા સતી ત્યાંથી,	
પરમ ભક્તિ ચિત્તે ચાહી, ખરા દીલથી ખમાવું છું.	૩
જગતના સર્વ પ્રાણીને, આત્મવત્ સત્ય જાણીને,	
વિશેષે બહાલ આણીને, ખરા દીલથી ખમાવું છું.	૪
દષ્ટિ સહુ વૈરની છોડી, અંતરથી માનને મોડી,	
જુગલ દર આજ હું જોડી, ખરા દીલથી ખમાવું છું.	૫

૫૬ ૩૨-ઉચ્ચ વ્રતધારી આત્માઓને ત્રિકાલવંદન.

[ રાગ-ગિતાસ ]

જુઓરે જુઓરે જૈનો, કેવાં વ્રતધારી,  
 કેવાં વ્રતધારી આગે, થયાં નરનારી. જુઓરે. ૧  
 જુઓ જુઓ જંબુસ્વામી, ખાલવયે બોધ પામી,  
 તણ રાજકર્મ જેણે, તણ આઠ નારી,  
 તણ આઠ નારી તેને, વંદના હુમારી. જુઓરે. ૨  
 ગજ સુકુમાળ મુનિ, ધગે શીર પર ધુનિ,  
 અડગ રહ્યા તે ધ્યાને, ડગ્યા ન લગારી,  
 ડગ્યા ન લગારી, તેને વંદના હુમારી. જુઓરે. ૩  
 કોશ્યાના મંદિર મધ્યે, રહ્યા મુનિ સ્થુલિભદ્ર,  
 વેશ્યા સંગ વાસો તોયે, થયા ન વિકારી,  
 થયા ન વિકારી, તેને વંદના હુમારી. જુઓરે. ૪  
 સતી તો રાજુલ જેવી, જગમાં ન જોડી એવી,  
 પતિવ્રતા માટે કન્યા, રહી તે કુમારી,  
 રહી તે કુંવારી, તેને વંદના હુમારી. જુઓરે. ૫

જનક સુતા જે સીતા, વર્ષ તો બારે વીત્યાં,  
 ઘણું દુઃખ વેઠ્યું તોયે, ડગ્યાં ન લગારી,  
 ડગ્યાં ન લગારી, તેને વંદના હમારી. જુઓરેં ૫  
 સતી કળાવતી નામે, થયાં શંખપુર ગામે,  
 કર નિજ કાપ્યા તોયે, રહ્યાં ટેક ધારી,  
 રહ્યાં ટેક ધારી, તેને વંદના હમારી. જુઓરેં ૬  
 દુઃખડાં તો દીધાં દેવે, સહ્યાં એ તો કામ દેવે,  
 ઘણું દુઃખ વેઠ્યું તોયે, ડગ્યાં ન લગારી,  
 ડગ્યાં ન લગારી, તેને વંદના હમારી. જુઓરેં ૭  
 ધન્ય ધન્ય તે નરનારી, એવી દ્રઢ ટેક ધારી,  
 લીલી સુધાર્યું જેણે, પામ્યાં ભવ પારી,  
 પામ્યાં ભવ પારી, તેને વંદના હમારી. જુઓરેં ૮

### ૩-જિનરાજદેવનાં સ્તવનો.

પદ ૩૩-ઋષભજિન સ્તવન.

[ વારકુંવરની વાતડી કાને કહોયે-એ દેશી. ]

અપ્સરા કરતી આરતિ જિન આગે, હારે જિન આગે, રે જિન આગે,  
 હારે એ તો અવિચળ સુખડાં માગે, હારે નાભિનંદન પાસ. અં ૧  
 તાયે નાટક નાયતી પાય કમકે, હારે દોય ચરણે અંઝર જમકે,  
 હારે સોવન ધુધરીયા ધમકે, હારે લેતી કૂદડી ગાલ. અપ્સરાં ૨  
 તાલ મૃદંગને વાંસળી ડક વેણુ, હારે રૂડાં ગાવતી સ્વર ઝીણુ,  
 હારે મધુર સુરાસુર નયણાં, હારે ભેતી સુખડાં નિહાળ. અં ૩  
 ધન્ય મરૂદેવા માતને પ્રભુ બાયા, હારે તોરી કંચન વરણી કાયા,  
 હારે મેંતો પૂરણ પુણ્યે પાયા, હારે દેખ્યો તારો દેહાર. અં ૪

પ્રાણુજીવન પરમેશ્વર પ્રભુ ખ્યારો, હારે પ્રભુ સેવક હું છું તારો,  
હારે લવોલવના દુઃખડાં વારો, હારે તમે દીનદયાળ. અપ્સરાં ૫  
સેવક જાણી આપનો ચિત્ત ધરજો, હારે મોરી આપઠા સઘળી હરજો,  
હારે મુનિ માણેક સુખીઓ કરજો, હારે જાણી પોતાનો ખાળ. અં ૬

### પદ ૩૪-અજિતજિન સ્તવન.

[ તુમે પિતાંબર પહેરોજી, મુખને મરકલડે-એ દેશી ]

અજિત જિણુંદ ઉર ધારોજીરે, અમચી વિનતડી,  
હું છું દાસ તમારો જીરે, રાખો કર પકડી;  
ખ્યારા મોહન ગારાજીરે, સુરત ચિત્ત ચડી,  
અહો પ્રભુ પ્રાણુ આધારજીરે, ન મૂકું અર્ધ ઘડી. ૧  
તુમ ચરણે લય લીનજીરે, ભીનો જીવડલો,  
હૃદયે પ્રગટ્યો જિનજીરે, જ્ઞાનનો દીવડલો;  
લાગ્ય દિશા અળ જાગીજીરે, લાંગી ભૂખડલી,  
ઢાડે મુજને લાધીજીરે, સમકીત સુખડલી. ૨  
તુમ મુખડાંને મટકેજીરે, અટકી આંખડલી,  
જમર કમળ જેમ ભટકેજીરે, પસારી પાંખડલી;  
નીસૂણી તુમચી વાણીજીરે, આત્મા ઉલસીઓ,  
નિરૂપમ નિર્મળ નાણીજીરે, મુજ મનડે વસીઓ. ૩  
દેવ અનેક ઉવેખ્યાજીરે, જુઠા જાણીને,  
પ્રત્યક્ષ પ્રભુ મેં પેખ્યાજીરે, કેવળ નાણીને;  
લવ અટવી અડવડીઓજીરે, મિથ્યા સંગ થકી,  
ચિંતામણિ કર ચડિયોજીરે, પુણ્ય પ્રસંગથી. ૪  
છોડું નહિ હવે છેડોજીરે, કેડો નવિ તબુ,  
લાગ્યો તુમચો હેડોજીરે, નેડો રહી ભબુ;

અતરભી સ્વામીજીરે, અજિત જિનેશ્વર,  
ખોડીદાસ શિર નામીજીરે, સેવે સુખ કરે ૫

### પદ ૩૫—શાંતિજિન સ્તવન

[પાણ્ડો જરવાને ગઈતી રે સાહે-નીની મગે-એ રાગ]

શાંતિમય કરવારે, શાંતિ તણું નામ સદા,  
રટશુ રાજી ચક્રમેરે, કરશુ નહિ અજાણ કદા શાંતિ° ટેક

સાખી—શાંતિનાથના સ્મરણથી, શાંતિ થાય સદાય,  
પ્રવય થાય પડ પાપના, સઘળા રોગ સમાય,  
અગત્ય અચિરાનારે, અતૂલ જગ ધરનાર,  
કૃપામૃત સાગરે, મગળમય કરનાર. શાંતિ° ૧

સાખી—વૈદ્ય અનાદિ વિધના, પીડા પરિ હરનાર,  
ત્રાણ શરણુ ત્રિભુવન વિષે, સર્વજ્ઞાનના સાર,  
આનંદ કરનારાંરે, અવનિમા એજ ખરા,  
જરૂર પ્રભુ નામેરે, મરી જાય જન્મ જરા શાંતિ° ૨

સાખી—દેવ પરીક્ષા દેખવા, પૂર્વભવે પ્રભુપાસ,  
પ્રવેશ પશ્ચીમા કરી, વિધવિધ કર્યાં વિકામ,  
શરણાગત જાણીરે, કપોતની કરૂણા કરી,  
સીંચાણની સારે, કાપી નિજ કાયા ધરી શાંતિ° ૩

સાખી—વિશ્વનેનના વશમાં, દીપક દીનાનાથ,  
સંતશિષ્ય નિત્યે નમે, હેતે ભેડી હાથ,  
સચ્ચિદાનંદ સાચારે, મુગટમણિ છે મારા,  
સુખદ વર સદુનારે, કદો નહિ દર ન્યાસ. શાંતિ° ૪

# પદ ૩૬-મહાવીરજિન સ્તવન.

[ આવોને નંદના લાલ રમવા આવોનેરે-એ દેશી ]

વીર પ્રભુ જન્મ્યા જયકારી, તે સમે આવી છપ્પન કુમારી,  
જન્મ મહોત્સવ કરનારી, ઉરમાં આવોનેરે. ૧  
મેઙ્ગિરિ પર જઈ નવરાવે, અમરી મળી ગીત મંગળ ગાવે,  
સૂણુતા શબ્દ સોહાવે. ઉરમાં આવોનેરે. ૨  
ચોસઠ ઈંદ્ર સુરાસુર કોડી, સહુ પ્રભુ આગે રહે કરજોડી,  
સેવા કરે મદ મોડી. ઉરમાં આવોનેરે. ૩  
માતા રમાવે હોતે હુલરાવે, મનના મનોરથ પુરા કરાવે,  
કીડા કારણ વન જાવે. ઉરમાં આવોનેરે. ૪  
ઈંદ્ર ભુવને વીર ગુણ ગાયો, સૂણુતા સહુમન હર્ષ ઉભાયો,  
સુર એક તિહાં આયો. ઉરમાં આવોનેરે. ૫  
લાખ યોજનનું રૂપ કરીને, પ્રભુ છળવા મન હર્ષ ધરીને,  
પણ હાર્યો પાછો ફરીને. ઉરમાં આવોનેરે. ૬  
ત્રીસ વરસ રહ્યા ઘરવાસે, સંયમ લઈ વ્રત પાળે ઉલ્લાસે,  
કર્મ રિપુ દળ ત્રાસે. ઉરમાં આવોનેરે. ૭  
બળ પામી બહુ ગુણ ધામી, ભવિજન તારી કર્યા નિષ્કામી,  
હુખિત જન વિશરામી. ઉરમાં આવોનેરે. ૮  
પર ઉપકારી જગહિતકારી, વાણી સૂણી હરખે નરનારી,  
જ્ઞાન ગુણના ભંડારી. ઉરમાં આવોનેરે. ૯  
ત્રિવિધ તાપ નિવારણહારા, જન્મ જરા દુઃખ દૂર કરનારા;  
દયા રસ અમૃત ક્યારા. ઉરમાં આવોનેરે. ૧૦  
ભવ ભમતાં પ્રભુ હીરલો લાધ્યો, પ્રેમ સુધારસ તેહથી વાધ્યો;  
તુંજ ગુણે મન બાંધ્યો. ઉરમાં આવોનેરે.

- કેવળ જ્ઞાન અખૂટ ખળેનો, નહિ જગમાહિ તુલ્યકી છાનો,  
તેમાથી દીજીએ આનો ઉરમા આવોનેરે ૧૨
- માતાપિતા નિજ તુલ્યથી પેલા, કેવળ દર્શિ શિવ મદિર મેઝ્યા,  
મુજ વખતે કેમ વેળા ઉરમા આવોનેરે ૧૩
- સેવક નિજ પોકાર કરે છે, લવ લય દેખીને નીર ઝરે છે,  
કરુણાથી કાજ સરે છે ઉરમા આવોનેરે ૧૪
- વીતરાગ વાન્યમ આત્મધ્યારા, તારે નથી કોઈ મારા ને તારા,  
વિશ્વ થકી રહ્યા ન્યારા ઉરમા આવોનેરે ૧૫
- ખાળ આઠો થઈ અર્જુન શુભરે, માતાપિતા મન રીસ ન ધારે,  
તેહનું કારજ સારે ઉરમા આવોનેરે ૧૬
- ભૂલોને માફ કરો મુજ સ્વામી, તાર તાર મુજ અતરંગમી,  
અવિચળ મુખનો કામી ઉરમા આવોનેરે ૧૭
- મુક્તિ ગયા લઈ જ્ઞાનમણિને, ગિરધર ઋષિ કહેલ ગણીને,  
સેવોને વીર ધણીને ઉરમા આવોનેરે ૧૮

### પદ ૩૭-ઠાલા વીરપ્રભુ વિષે

[ રાગ-ઝાંઝી ]

- ઠાલા શ્રી મહાવીર, બેનીરે અમને ઠાલા શ્રી મહાવીર ૧  
સિદ્ધાર્થ નહન નવલો નગીનો, ગરવો શુભ ગભીર બેની ૨  
સાડાળાર વર્ષ છઠ્ઠમ્મથ રહ્યા, ઉપર પત્તર દિન ધીર બેની ૩  
કર્મ ખપાવી પ્રભુ કેવળ પામ્યા, છકાયના હુવા પીર બેની ૪  
ચારે તીર્થને શિવ મુખ આપ્યા, ફાડ્યા કર્મના ચીર બેની ૫  
બારે પ્રણામ પ્રભુ પ્રતિબોધે, વાણી મીઠી ખીર બેની ૬  
સિંહ લછન મહારાજ ગિરાજે, સોવન વર્ષ શરીર બેની ૭  
રાગ દેષ દોનું નિવારી, માર્યો મોહ અમીર બેની ૮  
ખોડીદાસના સાહેબ સાચા, જ્ઞાને નિર્મળ નીર બેની ૯

### પદ ૩૮-મહાવીરજિન સ્તવન.

[ આલો મારા નટવર નાનડીયા-એ રાગ. ]

મહાવીર મનગમતા મારા, પૂર્ણ પ્રભુ પ્રાણ થકી ખ્યાલ દેક.  
 નહિ કંઈ અંતરથી ન્યારા, સર્વે થકી લાગે મને સારા;  
 આંખલડીના તત્ત્વડી તારા, મહાવીર મનગમતા મારા. ૧  
 કૃપા સિંધુ કંઠુણને ઠરજો, પામરની પીડાને હરજો;  
 પ્રકાશનાં દીરણો પાથરજો, મહાવીર મનગમતા મારા. ૨  
 ભૂલો કરી ભવભવમાં ભમીયો, જોડી રીતે દુઃખ બાહુ ખમીયો;  
 નિર્મળ ચિત્તે નાથને નવ નમીયો, મહાવીર મનગમતા મારા. ૩  
 ભજન હવે આપતણું લાવે, અંતરમાં અવર ન આવે;  
 વિશુદ્ધે ત્યાં જઈ ડોણ વાવે, મહાવીર મનગમતા મારા. ૪  
 સાચા શશ્વિદાનંદ તમે સ્વામી, અખંડાનંદ અગ્રજ ધામી;  
 સંતશિષ્ય કંઠુણ તણો ડામી, મહાવીર મનગમતા મારા. ૫

### પદ ૩૯-મહાવીરજિન સ્તવન.

[ રેલ્યો રેલ્યો રે રૂડો અવનીમાં આજ-એ રાગ. ]

ચાલો ચાલો રે સર્વે સખીઓ સંગાત, લણ્યે લગવાનને રે;  
 ચલતી:—ગણધર છે ગુણવંત ગૌતમ જેવા રે,  
 જેની વાણી અમૃત સાર, મીઠા મેવારે,  
 છે ત્રણ ભુવનના નાથ, દેવાધિ દેવારે,  
 પ્રતિ દિવસ ધરીને પ્રેમ, કરીએ સેવારે.  
 સાખી:—ગુણ અનંતા ગુણ નિધિ, કેમ ગણું મતિમંદ,  
 ગણાય નહિ ગણવા થકી, ગુણ ભરીયારે,  
 માતા ત્રિશલાના નંદ, લણ્યે લગવાનને રે,  
 ચાલો ! ચાલો ! રે.



ચલતી — મ્હી અધમ તલો ઉદાર, દુખ હનારારે,  
મગના મય પ્રમુખ, મગના પ્રનાગરે,  
નિ / સ્ખો પૃ દુષ્ટામૃત જનાગરે,  
અવિચળ આનદાનામમા ધનનાગરે

નાખી — જાવદન જિનદેવ શ્રી, જગજોચન જગનાથ,  
દયા કરી આ દીન તલો, સવ ઉદધિથીરે,  
તહી નાખને હાથ, સજીએ સગવાનને રે  
આવો ! આવો ! રે

ચલતી — હે નાથ ! તમારૂં નામ મનમ આણુ રે,  
નન હર્ષ તહી સુન્તિમા બાય તણાણુ રે,  
હે નિર્મળ પ્રમુખ નામ, એ મુજ નાણુ રે,  
એ પ ન આનનો પથ નણી, મમ બાણુ રે

નાખી — અલે ભાવે આપની, સગત હે સ્વાય,  
પ મ પથને પામીએ,  
એવી કે જેરે સુતશિષ્ય તહાન, સજીએ સગા  
આવો ! આવો ! રે

પદ ૪૦—ત્રિભુવન તાગક વીંપ્રમુ વિપે.

[ આવોને નાના સાથ રમવા આવોરે-એ ૧મ ]

સજીએ શ્રી મહાવીર, સુદૃ જે ભા । તાડ,  
તજીએ ધર્મ શ્રીર, સુદૃ જે જગ તાડ  
ત્રિશલા નદન છે જગવદન, કર્મનિકદન છે ચીતગદન,  
મ્હીએ નિત્ય અલિવદન સુદૃ ૧  
જન્મથણી તણુ તાન વર્ચુ છે, નામ સુ વર્દમાન ધર્ચુ છે,  
અમૃત વપને ભર્ચુ છે સુદૃ ૨

માતપિતા સુખદાર થયા છે, સર્વ જીવો પ્રતિ નિત્ય દયા છે,  
વડીલને વચને રહ્યા છે. સુંદર૦ ૩

જાણી સંસાર અસાર અકારો, અણુગાર થઈને તબ્બાં ઘરખારો,  
તરીયા અમને તારો. સુંદર૦ ૪

વસમાં વરસો સાડાખારે, તપથી કાખ્યાં કર્મજ ભારે,  
કેવળ જ્ઞાની ખ્યારે. સુંદર૦ ૫

લોકહિતાર્થ ધારી ધારી, ઉત્તમ ધર્મ બતાવ્યો ભારી,  
સિદ્ધપદે બલિહારી. સુંદર૦ ૬

ધર્મે જૈન રહીને તરવું, ધારી દયા શુભ સઘળું કરવું,  
શુક સત્પથે વિચરવું. સુંદર૦ ૭

[ કર્તા-પોપટલાલ કેવલચંદ શાહ રાજકોટ. ]

### પદ ૪૧-મહાવીર જિન સ્તવન.

[ કંકુ વરણીરે રજ ખરે-એ રાગ ]

નમીએ વીર મહાવીરને, પાતક દૂર પલાય,  
ક્ષત્રિકુળમાં જનમીયા, પિતા સિદ્ધાર્થરાય. નમી૦ ૧  
ત્રિશલા કુંજે રે અવતર્યા, કલ્પ દશમેથી આય,  
ચૈત્ર શુદ્ધી ત્રયોદશી, જન્મ મહોત્સવ કરાય. નમી૦ ૨  
પ્રિયદર્શના નામે અંગજ, પરણ્યા યશોમતિ નાર,  
માગસર વહી ત્રયોદશે, છોડી નીકળ્યા ઘરખાર. નમી૦ ૩  
ક્રિયા કરી બહુ આકરી, પામ્યા કૈવલ્યજ્ઞાન,  
તિથિ દશમી વૈશાખની, શુકલ પક્ષે પ્રમાણ. નમી૦ ૪  
ચારે તીર્થને તારીને, પામ્યા આપ નિર્વાણ,  
કાર્તિક વહી અમાસની, છેલ્લી રાત્રી પ્રમાણ. નમી૦ ૫  
આયુષ વર્ષ બોંતેરનું, ધરી લોગવ્યું હર્ષ,  
પ્રેમે પાળ્યાં રે વ્રતને, આળીશ ઉપર જે વર્ષ. નમી૦ ૬

દ્વિ કરજોડી, કરું વિનતિ, લગી લગી લાગું છું પાય,  
પ્રભુજી કરજો રે પ્રેમથી, સિંહરાશીને સહાય. નમી ૭

૫૬ ૪૨-ચોવીસ જિનવર સ્તવન.

[ ચિખ સામુજી છે છે રે કે વડુને પ્રેમ ધરી-એ રાગ ]

આદિ જિનવરનેરે કે, કરું હું વિનતડી,	
અનિતજિન સ્તુતિરે કે, ચોપે ચિત્ત ચડી	૧
સલપ જિન સેવોરે કે, હર્ષની આજ ઘડી,	
અલિનદન ઉરમારે કે, પ્રીતે લે પકડી.	૨
સુમતિ જિન સાધોરે કે, ગતિ સારી મળવા,	
પદ્મ જિન પેખોરે કે, લવ ફેરા ટળવા	૩
સુપાર્શ્વ પ્રીતેરે કે, ચિત્તે ધારીને,	
અદ્રપલ આહોરે કે, વિષય વિદારીને	૪
સુવિધિ જિન શરણેરે કે, સુખ શાતા પામો,	
શીતળ જિન સમરેરે કે, વિકટ સકટ વામો.	૫
શ્રેયાંસ આરાધનરે કે, ઉર વિષે આણો,	
વાસુપૂજ્ય જિનજીરે કે, જગસુખદા બાણો.	૬
વિમળજિન વદોરે કે, નક્ષી નિર્મળ ચમ્પો,	
અનત આરાધ્યેરે કે, પરમસંખતિ પામ્યે.	૭
ધર્મજિન ધ્યાતારે કે, દુર્ગતિ દુઃખ ગળે,	
શાંતિ કર શાંતિરે કે, પાતક દૂર ટળે	૮
કુચુ જિન કેરોરે કે, મુકોમાં કેડો,	
અરનાથ ભજ્યા વિષુરે કે, નહિ આવે છેડો	૯
મલ્લી જિન મનમોરે કે, ધીરજથી ધારો,	
મુનિસુવ્રત જિનરે કે, વિપલ નવ વિસારો.	૧૦

નમો જિન મેહરે કે, નમોને નરનારી,	
નેમનાથ પ્રભુછરે કે, ગાળથી પ્રદક્ષચારી.	૧૧
પાર્શ્વ જિનવરનેરે કે, હૃદયમાં દ્યો ધારી,	
મહાવીર જિન સમરોરે કે, સર્વથા યુગધારી.	૧૨
ચોવીશ જિન સ્તુતિરે કે, કોડે જે કરશે,	
વદે છે પોપટરે કે, તે ભવ જળ તરશે.	૧૩

પદ ૪૩-ચાર ઢાળોમાં ચોવીસ જિનવરોનું સ્તવન.  
ઢાળ પહેલી.

[ કાનજી ચાખડીયેથી ચડી ખડ્યા તો ભલે પડ્યા રે લોલ-એ રાગ ]

પ્રભુજી આદિ જિનેશ્વર, નાભી નરેશ્વર નંદનારે લોલ,  
મજરો માનજો મહારાજ.

ઋષભ જિજ્ઞંદા કર્મ નિકંદા, લેજો વંદણારે લોલ. મ. ૧

ખીજા અજિત જિનેશ્વર, જગત પરમેશ્વર જાણીએરે લોલ. મ.

ત્રિભુવન ત્રાતા જગત વિખ્યાતા, દેવ વખાણીયેરે લોલ. મ. ૨

સુરત પ્યારી મોહન ગારી, સંભવ સ્વામીયારે લોલ. મ.

મોહને ટાળી કર્મ પ્રજાળી, કેવળ પામીયારે લોલ. મ. ૩

અલિનંદન અવધારો, દેવ ઉગારો દાસનેરે લોલ. મ.

ભવબંધનથી છોડો, ત્રોડો મોહના પાસનેરે લોલ. મ. ૪

સુમતિ નગિના તુજ ગુણ, લીના દેવી દેવતારે લોલ. મ.

ચોસડ ઈંદ્રા હર ગોવીંદા, ચરણ સેવતારે લોલ. મ. ૫

પરમ જીજ્ઞંદા પ્રભુ અરવિંદા, અલી ઈંદા વસેરે લોલ. મ.

નાથ ત્રિલોકી વદન વિલોકી, તન મન ઉલ્લસેરે લોલ. મ. ૬

પહેલી ઢાળે રંગ રસાળે, જિન ગુણ ગાઈયારે લોલ. મ.

ઋષિ ખોડીદાસે અધિક ઉલ્લાસે, ધીરથી ધ્યાઈયારે લોલ. મ. ૭

## પદ ૪૪-ઢાળ બીજી

[ અયમે મયમે કારેની-એ ગમ ]

સુપાર્શ્વ સમમા દેવારે, પ્રાણેશ્વર મુજ પ્યારા ઠે,  
 સુખદાયક તુમચી નેવારે, પ્રાણેશ્વર મુજ પ્યારા છે.  
 શુભ ચદ્રપ્રભ સુખ ચદોરે, પ્રા શીતળ લ્યું અમૃતકદોરે પ્રા ૧  
 તમે રકને રાય બનાવોરે, પ્રા નવી ધાય તમાગે દાવોરે પ્રા  
 લોચન દરેણાએ ભરીયારે, પ્રા પ્રભુ ઉપશમ ગમના દરીયારે પ્રા ૨  
 સુવિધિ જિન સુખુદિ દાનારે, પ્રા શરણાગતને દીયો શાતારે પ્રા  
 પ્રભુ મહેર નજરે કુમાનોરે, પ્રા મુજ મન મદિગીયે આવોરે પ્રા ૩  
 શીનળ જિન ચાનાડોરે, પ્રા તમે તાર્યા બહુ નન્તાનીરે પ્રા  
 પ્રભુ સુરતર શીતળ છાયારે, પ્રા પદ્મયાને સુખદાયારે પ્રા ૪  
 અગીઆરમા શ્રેયામ કહીજેરે, પ્રા પ્રભુ દામને દર્શન દીજેરે, પ્રા  
 કિંકરપર કંઠણા ડોજેરે, પ્રા હવે હું નહિ વગણ બીજેરે પ્રા ૫  
 દ્વાદશમા દેવના દેવારે, પ્રા દર વાસુ પૂજ્યની સેવારે પ્રા  
 તતુ રત્ન વગણ શુભ શોસેરે, પ્રા દેખીને દુર્જન દોસેરે પ્રા ૬  
 મને લાલ નિહાલ કંગેજે, પ્રા દરેણાથી દાગજ સીજેરે પ્રા  
 કહીબીજી ઢાળ ગ્યાગાર, પ્રા ખોડીઆમને મગજ માળારે પ્રા ૭

## પદ ૪૫-ઢાળ ત્રીજી.

[ આવોને નદના લાન ગમવા આવોને-એ રમ ]

તેરમા વિમળનાથ સૌભાગી, મોહ નિદ્રાથી મે ભોયા બાગી,  
 પ્રીતિ પ્રમુચ્ચગ લાગી, દીવમા આવોનેર  
 આવોને જિનસજ દીવમા આવોનેરે ૦ ટેક ૧  
 અનત શુણાલય અનત જિનારે, ચક્રદશ લોકને ઇગરે છાજે,  
 જ્ઞાન ગગન માહી ગાજે, દીવમા આવોનેરે ૦ ૨

પંદરમા ધર્મે પરમ હિતકારી, કુમતિ કુભારજ દૂર નિવારી, જઈ વરીયા શિવનારી, દીલમાં આવોનેરે	૩
સોળમા શાંતિ જિણુંદ છળીલા, આત્મ ધ્યાનમાં લીન રંગીલા, અનુભવ જ્ઞાન અરવીલા, દીલમાં આવોનેરે	૪
કુંથુ જિનેશ્વર જ્ઞાન ત્રિકાળી, પ્રભુ નામે નિત્ય મંગળ માળી, દિન દિન પર્વ દીવાળી, દીલમાં આવોનેરે	૫
અધમ ઉદ્ધારણુ શ્રી અરનાથ, દુર્ગતિ પડતાં રાખે ગ્રહી હાથ, સદ્ગુણુ સ્વામીનો સાથ, દીલમાં આવોનેરે	૬
ત્રીજી ઢાળ કહી સુખકારી, સાંભળી ચિત્તે ધરો નરનારી, ઋષિ ખોડીદાસને ખ્યારી, દીલમાં આવોનેરે	૭

### પદ ૪૬-ઢાળ ચોથી.

[ પધારો પીયર ભણી-એ રાગ ]

મારા મનના મોહન મદલીનાથજી, તનુ નીલ વરણુ સુકુમાળ, વચન છે રસાળ, સુગુણુ જિન સાહેબા.	૧
મુનિ સુવ્રત સ્વામી મુનિ તણા, પ્રભુ વીશમા જગત વિખ્યાત, ભણું દિન રાત, સુગુણુ જિન સાહેબા.	૨
નેમિનાથ નમું એકવીશમા, કરજોડી કરે અરદાસ, ત્રોડો ભવપાશ, સુગુણુ જિન સાહેબા.	૩
નેમિનાથ નંદન હરિવંશના, જેણે પરહરી રાણુલ નાર, જાણે સહુ સંસાર, સુગુણુ જિન સાહેબા.	૪
પાર્શ્વનાથ પાર્શ્વમણિ, સારીખા, અશ્વસેન રાજા કુળચંદ, આરાધો આનંદ, સુગુણુ જિન સાહેબા.	૫

જિન શાસનપતિ શ્રી મહાવીરજી, પ્રભુ ચોવીસમા અરિહંત,  
શુભ છે અનંત, સુશુભ જિન સાહેબા ૬

ચોથી હાળ રસાળ રાગે કરી, કરજોડી કહે ખોડીદાસ,  
પુરો મુજ આશ, સુશુભ જિન સાહેબા ૭

કળશ — થાનવાસે મન ઉ લાસે, ઓગણીસે અષ્ટાદશે,  
ચંદ્રવારે શુકલ પક્ષે, ગાઈયા શુભ તેરસે

### પદ ૪૭—ચોવીસ જિનસ્તવન.

[ હું તુજ સાથે ન બોલું ઋષભજી તે મુજને વીસારીજી—એ દેશી ]

ઋષભ અન્નિત સલવ અલિનદન, સુમતિ પદ્મપ્રભ પ્યારાજી,  
સુપાર્શ્વચંદ્ર પ્રભ સુવિધિ શીતલ જિન, શ્રેયાસ વાસુપૂજ્ય મહારાજી ૧  
વિમલ અનંત ધર્મ શાંતિ કૃષ્ણ અર, મહિંજિન જગદાધારાજી,  
મુનિ સુવ્રત નમિ નેમી પાર્શ્વવીર, શાસનતા સિરહારાજી ૨  
ચોવીશ જિનવર જગત ઉદ્ધારક, અનંત શુભ લહારાજી,  
શામ મુનિ નિત્ય સ્મરણ કરતા, પામીયે લવજળ પારાજી ૩

### પદ ૪૮—વીશ વિહરમાન જિનસ્તવન.

[ રાગ-ઉપર પ્રમાણે ]

સીમંધર યુગમંધર બાહુ, સુબાહુ સુખત સ્મરીયેજી,  
સ્વયં પ્રભ નવભાનન રટતા, અનંત વીર્ય ચિત્ત ધરીયેજી, ૧  
સૂરપ્રભ સ્વામી વહી વિશ્વાલ જિન, પજાધર જિનવર વરીયેજી,  
ચંદ્રાનન ચંદ્રબાહુ ભુયગજી, ઇન્દ્ર નેમ નેમી તરીયેજી ૨  
વીરસેન મહાલદ્ર દેવચર, અન્નિતસેન અવધરીયેજી,  
વિહરમાન જિન વિષે વહી, શામ મુનિ શિવ વરીયેજી ૩

## પદ ૪૯-વીશ વિહરમાન જિનસ્તવન.

[ એક અનોપમ શિખામણ ખરી રે-એ દેશી. ]

વિહરમાન જિન વંદુ ભાવશુંરે, વીશે જિનવર નિત્ય પ્રત્યે ધ્યાવશું,  
 ધ્યાવશું નિત્ય પ્રેમ ધરીને, ગુણ પ્રભુના ગાવતાં,  
 ભાવ પ્રગટે જેહને તે, તીર્થપતિ પદ પામતા,  
 જ્ઞાતા અધ્યયન આઠમે, વીશ સ્થાનકે જિનવર કહે,  
 અરિહંત પદ ગુણ ગાવતાં, શાસન પતિનું પદ લહે. ૧  
 પ્રથમ જિનેશ્વર સ્ત્રીમંધર સ્વામીરે, યુગમંધર જિન મુજ અંતરજામી,  
 અંતરજામી ખાહુ પ્રભુજી, સુખાહુ શાસન પતિ,  
 એ ચાર જિનવર જંબુદ્વીપના, મહા વિદેહે જગપતિ,  
 સુજાત સ્વયંપ્રભ ઋષભાનનજિન, અનંતવીર્ય વખાણીયે,  
 સૂરપ્રભ વિશાલ વજ્રધર, ચંદ્રાનન ચિત્ત આણીએ. ૨  
 ધાતકી ખંડનારે દોય વિદેહમાંરે, આઠે જિનવર વિચરે જેહમાં,  
 વિચરે જિનવર ચંદ્રખાહુ, ભુયંગ ઇશ્વર અતિ બદ્ધી,  
 નેમપ્રભ વીરસેન સ્વામી, મહાભદ્ર મતિ નિર્મલ્લી,  
 દેવચશ અને અજિત વીસમા, એ આઠે જિન જગપ્રભુ,  
 પુષ્કરાર્ધ દ્વીપના દોય વિદેહે, વિચરતા નમીયે વિભુ. ૩  
 વિશે જિનનીરે કાયા વખાણીએરે, ધનુષ્ય પાંચશેરે કનક સમ જાણીયે,  
 કનકવર્ણી અતિ સુગંધા, શાંત પરમાણું તણી,  
 એક સહસ્રને આઠ જાણો, ઉત્તમ લક્ષણના ધણી,  
 અનંતકાંતિ બલ અનંત, આદિ સંઘચણ જેહનું,  
 સંસ્થાન સમ ચઉરંશ સુંદર, પુણ્ય અનંત તેહનું. ૪  
 પુણ્ય પ્રગટયુંરે અહો અનંતગણુંરે, આયુ ચોરાશીરે લાખ પૂર્વતાણું,  
 પૂર્વ ત્ર્યાંશી લાખ સેવ્યું, રાજ સુખ ધરમાં રહી,  
 એક લાખ પૂર્વ સંયમ સાથે, તીર્થપતિ પદવી લહી,



જિન શાસનપતિ શ્રી મહાવીરજી, પ્રભુ ચોવીસમા અરિહંત,  
શુભ છે અનંત, સુશુભ જિન સાહેબા. ૬

ચોથી હાળ રસાળ રાગે કરી, કરજોડી કહે ખોડીદાસ,  
પુરો મુજ આશ, સુશુભ જિન સાહેબા. ૭

કળશ—થાનવાસે મન ઉદ્ધવાસે, ઓગણીસે અષ્ટાદશે,  
ચંદ્રવારે શુકલ પક્ષે, ગાર્ગ્યા શુભ તેરસે.

### ૫૬ ૪૭-ચોવીસ જિનસ્તવન.

[ હું તુજ સાથે ન બોલુ ઝપમજી તે મુજને વીસારીજી-એ દેશી ]

ઝપલ અજિત સહસ્ર અલિનદન, સુમતિ પદ્મપ્રભ પ્યારાજી,  
સુપાર્શ્વચંદ્ર પ્રભ સુવિધિ શીતલ જિન, ગ્રેયાંસ વાસુપૂજ્ય મહારાજી. ૧  
વિમલ અનંત ધર્મ શાંતિ કુસુ અર, મહિજિન જગદાધારાજી,  
મુનિ સુવ્રત નમિ નેમી પાર્શ્વવીર, શાસનના સિરદારાજી ૨  
ચોવીશ જિનવર જગત ઉદ્ધારક, અનંત શુભ બહારાજી,  
શામ મુનિ નિત્ય સ્મરણ કરતાં, પામીયે ભવજળ પારાજી ૩

### ૫૬ ૪૮-વીશ વિહરમાન જિનસ્તવન.

[ રાગ-ઉપર પ્રમાણે ]

સીમધર યુગમધર બાહુ, સુબાહુ સુમત સ્મરીયેજી,  
સ્વય પ્રભ ઝવલાનન રટતા, અનંત વીર્ય ચિત્ત ધરીયેજી, ૧  
સુરપ્રભ સ્વામી વહી વિશાલ જિન, વજ્રધર જિનવર વરીયેજી,  
ચંદ્રાનન ચંદ્રબાહુ ભુયગજી, ધૃત્વર નેમ નમી તરીયેજી ૨  
વીરસેન મહાસદ્ર દેવચક્ર, અજિતસેન અવધરીયેજી,  
વિહરમાન જિન વિવે વદી, શામ મુનિ શિવ વરીયેજી ૩

## પદ ૪૯-વીશ વિહરમાન જિનસ્તવન.

[ એક અનોપમ શિખામણ ખરી રે-એ દેશી. ]

વિહરમાન જિન વંદુ લાવશુંરે, વીશે જિનવર નિત્ય પ્રત્યે ધ્યાવશું,  
 ધ્યાવશું નિત્ય પ્રેમ ધરીને, ગુણ પ્રભુના ગાવતાં,  
 લાવ પ્રગટે જેહને તે, તીર્થપતિ પદ પામતા,  
 જ્ઞાતા અધ્યયન આઠમે, વીશ સ્થાનકે જિનવર કહે,  
 અરિહંત પદ ગુણ ગાવતાં, શાસન પતિનું પદ લહે. ૧  
 પ્રથમ જિનેશ્વર સ્ત્રીમંધર સ્વામીરે, યુગમંધર જિન મુજ અંતરજામી,  
 અંતરજામી બાહુ પ્રભુજી, સુબાહુ શાસન પતિ,  
 એ ચાર જિનવર જંબુદ્વીપના, મહા વિદેહે જગપતિ,  
 સુજાત સ્વયંપ્રભ ક્રમલાનનજિન, અનંતવીર્ય વખાણીયે,  
 સૂરપ્રભ વિશાલ વજ્રધર, ચંદ્રાનન ચિત્ત આણીએ. ૨  
 ધાતકી ખંડનારે દોય વિદેહમારે, આઠે જિનવર વિચરે જેહમાં,  
 વિચરે જિનવર ચંદ્રબાહુ, ભુયંગ ઈશ્વર અતિ બલી,  
 નેમપ્રભ વીરસેન સ્વામી, મહાલદ્ર મતિ નિર્મલી,  
 દેવચશ અને અંજિત વીસમા, એ આઠે જિન જગપ્રભુ,  
 પુષ્કરાર્ધ દ્વીપના દોય વિદેહે, વિચરતા નમીયે વિભુ. ૩  
 વિશે જિનનીરે કાયા વખાણીએરે, ધનુષ્ય પાંચશેરે કનક સમ જાણીયે,  
 કનકવર્ણી અતિ સુગંધા, શાંત પરમાર્ણુ તણી,  
 એક સહસ્રને આઠ જાણો, ઉત્તમ લક્ષણના ધણી,  
 અનંતકાંતિ બલ અનંત, આદિ સંઘચણુ જેહનું,  
 સંસ્થાન સમ ચરિરંશ સુંદર, પુણ્ય અનંત તેહનું. ૪  
 પુણ્ય પ્રગટયુંરે અહો અનંતગણુંરે, આયુ ચોરાશીરે લાખ પૂર્વતાણું,  
 પૂર્વ ત્ર્યાંશી લાખ સેવ્યું, રાજ સુખ ધરમાં રહી,  
 એક લાખ પૂર્વ સંયમ સાથે, તીર્થપતિ પદવી લહી,

અદાર દોષ રહિત સ્વામી, દ્વાદશ ગુણગુહ્ય છે સહી,  
 પ્રતિહાર્ય અષ્ટ સહિત પ્રમુજ, પ્રગટ પહે વિચરો મહોં ૫  
 ધન્ય પ્રભુજીરે વીરો જિનવરારે, ૫ અવિદેહિરે વિચરો દિનકરારે,  
 દેવ દિનકરે દેશના દર્ષ, તોર્ય આરે સ્થાપીયા,  
 નાણ દસણ ચરિત આદિ, અપૂર્વ ફલને આપીયા,  
 અસુરેદ્ર ઈદ્ર નરેદ્ર સર્વે, પ્રભુ ચરણે આવી પડે,  
 યોજન પચીસમા ઈતીઓ, સ્વચક પરચક નવ નડે ૬  
 ચોત્રીશ અતિશય જિનવરના સહીરે, વાણી પ્રકાશેરે પાત્રીશ ગુહ અહી  
 ગુણ અહી પાત્રીશ દેશના યે, સમવસરણે બિરાજને,  
 યોજન ગામિની વાણી વર્ષે, મધુર મેલ સમ ગાજને,  
 દ્વાદશ પરિવદ પ્રેમથી, વાણી સણે સાકર સમી,  
 પ્રભુ આપના ચરણો કમલમા, વદન કરવી નમી નમી ૭  
 સત્તનલ નિધિ ખડગશિ વર્ષમારે, આવણ ગુહલારે પચમી હર્ષમા,  
 હર્ષ ગાયા ગુણ વીરો, વિહરમાન જિનજી તણુ,  
 મુજ જામ્ય ફળીયા ચિત્તે ચડીયા, લાલ લેખુ નહી મણા,  
 ગુહ મંગલજી સ્વામી કેરો શિષ્ય કહે મુનિ શામજી,  
 રહી ચોમાસુ લીંબપુરીમા, ગાયા પ્રભુ ગુણ આમજી ૮

૫૬ ૫૦-જિનરાજપ્રભુ પ્રત્યે પ્રાર્થના.

[ કુંવરી કુંવર મારા લાડકા-એ રાગ ]

તારો બ્હાલા પ્રભુ મુજને કૃપાનાથ આધાર,

તમ શરણે હવે આવીયો, તારો તારણહાર તારો ટેક ૧

પૃથ્વી પાણી તેઉ વાયુમા, જમીયો કાલ અનત,

તરૂમા તરૂકાલ કાઢીઓ, નાળ્યો દુખનો અત તારો ૨

એમ વિગલેદ્રી આદિ દર્ષ, ભવ કર્યા અપરપાર,

પાયે ઈદ્રિ હું પામીયો, પુણ્ય તણોરે પ્રકાર તારો ૩

નરક તિર્યંચમાં ભટકતાં, આળ્યો મનુષ્યનો દેહ,  
ઉચ્છ્રુણ ધર્મ પામીયો, નાળ્યો સમકીત ગેહ. તારો. ૪  
તાવનું જોર છે જ્યાં લગે, લાવે નહિ કાંઈ આહાર,  
તેમ કર્મ વશે જીવડો, ન કરે ધર્મમાં ખ્યાર. તારો. ૫  
અજ્ઞાની થઈ આથડ્યો, નાળ્યો દુઃખનો પાર,  
રહેમની રાખો મુજ પરે, તો તરૂં ભવોદ્ધિ પાર. તારો. ૬  
મંગળ સ્વામીનો શિષ્ય કહે, શામ મુનિ કર જોડ,  
કિંકર છું હું આપનો, નાખો કર્મને તોડ. તારો. ૭

### પદ ૫૧-સીમંધર સ્વામી પ્રત્યે વિનતિ.

[૩૫૧યો તે આહું રોકડો મારા બહાલાજી-એ દેશી.]

મનહું તે માઈ મોકલે, મારા બહાલાજીરે;  
શશધર સાથે સંદેશ, જઈને કેજો મારા બહાલાજીરે.  
ભરતના ભક્તને તારવા માં, એકવાર આવોને આ દેશ. જઈ. ૧  
પ્રભુજી વસો પુષ્કલાવતી માં, મહા વિદેહ ક્ષેત્ર મોઝાર, જઈ.  
પુરી રાજે પુંડર ગીરી માં, જીહાં પ્રભુનો અવતાર. જઈ. ૨  
શ્રી સીમંધર સાહેબા માં, વિચરંતા વિતરાગ, જઈ.  
પ્રતિબોધો બહુ પ્રાણીને માં, તેહનો પામે કોણ તાગ. જઈ. ૩  
મન જાણે ઉડી મળું માં, પણ પોતે નહિ પાસ, જઈ.  
ભગવંત તમ જોવા ભણી માં, અલજા ધરે છે બેઉ આંખ. જઈ. ૪  
દુર્ગમ મોટા ડુંગરા માં, નદી નાળાનો નહિ પાર, જઈ.  
ઘાટીની આંટી ઘણી માં, અટવી પંથ અપાર. જઈ. ૫  
કોડી સોનેયે કાસીદું માં, કરનારો નહિ કોઈ, જઈ.  
કાગળીઓ કેમ મોકલું માં, હોંશ તો નિત્ય નવલી હોય. જઈ. ૬  
લખું જે જે લેખમાં માં, લાખ ગમે અભિલાખ, જઈ.  
તમે લેખમાં તે લેહો માં, સમય પૂરે છે સાખ. જઈ. ૭

લોકલોક સ્વરૂપના માં, જગમા તમે છે જાણુ, જઈ  
જાણુ આગે શુ જણાવીએ માં, આખર અમે અજાણુ જઈ ૮  
વાચક ઉદયની વિનિતિ માં, શશધરે કહ્યા સદેશ, જઈ  
માની લેએ માહેરી માં, વસતા દૂર વિશેષ જઈ ૯

પદ પર—સીમધર સ્વામીને કાગળ.

[ રાગ-ધોળ ]

સ્વસ્તિ શ્રી મહાવિદેહ ક્ષેત્રમા, છૂટા રાજે તીર્થકર વીશ,  
તેને નામુ રીશ, કાગળ લખુ કોડથી. ટેક ૧  
સ્વામી જઘન્ય તીર્થકર વીશ છે, ઉત્કૃષ્ટા એકસો સતરે,  
તેમા નહિ દેર, કાગળ લખુ ગોડથી ૨  
સ્વામી બાર ગુણે કરી મુક્ત છે, અગે લક્ષણ એક હજાર,  
ઉપર આઠ સાર, કાગળ લખુ કોડથી ૩  
સ્વામી ચોત્રીશ અતિશય દીપતા, વાણી પાત્રીશ વચન રસાલ,  
ગુણો તણી માળ, કાગળ લખુ કોડથી ૪  
સ્વામી ગદ્ય હસ્તિસમ ગાજતા, ત્રણ લોક તણી પ્રતિપાળ,  
છો દીન દયાળ, કાગળ લખુ કોડથી ૫  
સ્વામી કાયા સુકોમળ ચોક્ષતી, ચોખે સુદર સોવન વાન,  
કરે પરજામ, કાગળ લખુ કોડથી ૬  
સ્વામી ગુણ અનંતા ॥ આપના, એક છલે ટહા કેમ નય?  
લખ્યા ન લખાય, કાગળ લખુ કોડથી ૭  
ભરતમેત્રથી લખીતમ જાણુએ, આપ દર્શન મધિક દાસ,  
રાખુ તુમ આશ, કાગળ લખુ કોડથી ૮  
મે તો પૂર્વે પાપ કીધા ઘણા, નેથી તમ દર્શન રહ્યા દૂર,  
ન પોચુ હજુર, કાગળ લખુ કોડથી ૯

મારા મનમાં સદેહ અતિ ઘણા, આપ વિના કહું કિહાં જાય ?  
અંતર અકળાય, કાગળ લખું કોડથી. ૧૦

આહા પહાડ પર્વતો ને ડુંગરા, જેથી નજર નાખી નવ જાય,  
દર્શન કેમ થાય ?, કાગળ લખું કોડથી. ૧૧

સ્વામી કાગળ પણ પહોંચે નહિ, નહિ પહોંચે સંદેશો કે સાંચ,  
હુંતો રહી આંચ, કાગળ લખું કોડથી. ૧૨

દૈવે પાંખ આપી હોયે પીંડમાં, ઊડી આવું દેશાવર દૂર,  
તો પહોંચું હજૂર, કાગળ લખું કોડથી. ૧૩

સ્વામી કેવળ જ્ઞાને કરી દેખજો, મારા આતમના છો આધાર,  
ઉતારો ભવપાર, કાગળ લખું કોડથી. ૧૪

ઓછું અધિકને વિપરિત જે લખ્યું, માફ કરજો જરૂર જિનરાય,  
લાગું તમ પાંચ, કાગળ લખું કોડથી. ૧૫

સંવત ઓગણીશ ત્રેપન શાલમાં, હરકુંવર હર્ષે ગુણ ગાય,  
પ્રણમી પ્રભુ પાંચ, કાગળ લખું કોડથી. ૧૬

### પદ ૫૩-સોળ સતીનું સ્તવન.

[ હું તુજ સાથે ન બોલું ઋષભજી, તેં મુજને વીસારીજી-એ રાગ ]

બ્રાહ્મી સુંદરી ચંદન બાલા, રાજિમતિ ગુણવંતાંજી,  
ચારે સતીયો બાલકુમારાં, સંયમ ગુણ ધરંતાંજી,  
કૌશલ્યા સીતા સતી વંદું, કુંતા દ્રૌપદી સાથેજી,  
ચારે સાસુ વહુની જોડી, શિયળ મુકુટમણિ માથેજી,  
પ્રભાવતી પદ્માવતી શીવા, મૃગાવતી સતી મોહોટાંજી,  
ચારે બેનો જગ જયવંતા, સતીગુણમાં નહિ છોટાંજી,  
સતી સુલદ્રા સુલસા ચુલા, દયિતા નળનાં રાણીજી,  
સોળ સતીને વંદું પ્રેમે, સર્વે ગુણના બાંણીજી,  
જિનવર ચક્રી હરી બલદેવનાં, જનની વંદું ભાવેજી,  
અવર અનંતા સતીઓ વંદી, શામ સુનિ ગુણ ગાવેજી.

## ૪-તીર્થંકરભગવાનના જન્મ- મહોત્સવ વિષે.

પદ ૫૪-પાર્શ્વપ્રભુનો જન્મમહોત્સવ.

[ ચિત્ત ચોખે ચોરી નવ કરીયે એ દેશી ]

રમતી ગમતી સકળ સાહેલી, બેઠ મહી લીજીએ એક તાવી રે,  
સખી આજ અનુપમ દીવાળી. ટેક  
લીલ વિલાસે પૂરણ માસે, પોષ દશમ નિશી રહ્યાણીરે. સખી ૧  
પશુ પખી વખીયા વનવાસી, તે પણ મુખીયા સમકાલીરે,  
એણી રીતે ઘરઘર આચ્છવ ધાવે, મુખીયા જગત નગનારીરે સ ૨  
ઉત્તમ ગૃહ વિશાખા જોગે, જન્મ્યા પ્રભુજી જયકારીરે,  
સાતે નન્દે થયા અજવાળા, સ્થાવરને પણ મુખકારી રે સ ૩  
માત નમી આઠે દીગ્ કુવરી, અધા લોકની વસનારીરે,  
સુતિકાગૃહ ઈશાને કરતી, ચોળન એક અશુચી ટાળીરે સ ૪  
ઉર્ધ્વલોકની આઠ કુમારી, વરસાવે જલ કુસુમાલીરે,  
પૂર્વ રથક આઠ દર્પણ ધરતી, દક્ષિણની અષ્ટ કળશારીરે સ ૫  
આઠ પશ્ચિમની પખા ધરતી, ઉત્તમ આઠ અમર દાળીરે,  
વિદિથીની ચો દીપ ધરતી, રથક દીપની ચો ખાલીરે સ ૬  
કેલી તણા ઘર ત્રણ કરીને, મર્દન સ્નાન અલકારીરે,  
રક્ષા પોટલી બાધી બેઠીને, મદિર મેઝા ચણગારીરે સ ૭  
પ્રભુ મુખ કમળે અમરી લમરી, રાસ રમતી લટકાળીરે,  
પ્રભુ માતા તું જગનની માતા, જગ દીપકની ધરનારીરે સ ૮  
માણ તુજ નદન ઘણું જીવે, ઉત્તમ જીવને ઉપકારીરે,  
છપ્પન દિ઼ કુમારી રુણગાતી, શુભવીર વચન રસાલીરે સ ૯

પદ ૫૫-મહાવીરપ્રભુના જન્મમહોત્સવ વિષે.

[ આવણ વરસે રે સજની-એ દેશા. ]

આજ વધાવો રે સજની, ચૈતર સુદી તેરશની રજની;  
જન્મ્યા જિનવર જગ ઉપકારી, હું જાઉં તેહની જાલિહારી.  
આજ વધાવોરે સજની. ટેક. ૧

છપ્પન દિશા કુમરી તિંહા આવે, પૂજી શુચિ જલસુ નહવરાવે,  
જીવો મહીધર લગે જિનરાયા,  
અવિગ્રહ રહેજે ત્રીશલાના બાયા. આજ. ૨  
ગિર્યા પ્રભુનું વદન નિહાલી, ચાલી ચાંપે ચતુરા જાલી,  
હરખ્યો સુરપતિ સોહમ સ્વામી,

જાણી જન્મ્યા જગવિશ્રામી. આજ. ૩  
ઘોષા ઘંટા તવ વજડાવે, તતક્ષણ દેવ સહુ તિહાં આવે,  
પ્રભુ ગ્રહી કંચન ગિરિ પરઠાવે,

સ્નાન કરી જિનને નહવરાવે. આજ. ૪  
એક કોડ વળી ઉપર જાણો, સાઠ લાખ સંખ્યા પરમાણો,  
સહુ કલશા શુચિ જલથું ભરિયા,

તતક્ષણ સોહમ સંશય ધરીયા. આજ. ૫  
ચિતે લઘુવય છે પ્રભુ વીર, કેમ સહેશે જલધારા નીર;  
વીરે તસ્સ મન સંશય જાણી,

કરવા વિસ્મિત અતિશય નાણી. આજ. ૬  
વીરે નિજ અંગુઠે ચંખ્યો, તતક્ષણ મેરૂ થરહર કંખ્યો;  
માનું નિત્ય કરે છે રસીયો,

પ્રભુપદ ફરસે થઈ ઉલ્લસીયો. આજ. ૭



છદે સર્વ વૃત્તાંત, બોલે કર્ણેડી ભગવંત;  
સેવકનો એ મહેલો,

મિથ્યા દુષ્ટત એહનું દેલો આજ. ૮

કરી માતાને સમર્પે, ઠવિ પહોંતા નંદીશ્વર કીપે;  
લાવો સુરપતિ લેવા,

અઠાઈ મહોત્સવ તિંહા કરેલા આજ. ૯

ધાઈ નિસૂણી રાજ, પંચશબ્દ વજ્રકાવે વાળાં,  
શિકર સંતોષી વાડ, વર્દમાન નામ ઠવે ઉઠાડ. આજ. ૧૦

૨ યોવન વય જવ થાવે, નૃપતિ રાજપુત્રી પરણાવે;

પ્રભુ સાંસારિક ભોગ, દીપ કહે મન પ્રગટ્યો ભોગ. ૧૧

૫૬ ૫૬-વીરકુંવરના જન્મમહોત્સવ વિષે.

[ શ્રી ગુર ચરણે રે નમીયે-એ દેશી.]

સ્વર્ગનારે સ્વામી, આસન કપે અચરજ પામી,  
જ્ઞાનધીરે દીકા, વીર કુંવર મનમોહન મીઠા પહેલા. ૧

વંદનરે વિધિ, રીત વિનયની સર્વે કીધી,  
૧૪ કરવારે આવ્યા, દેવદેવી ભેડે બહુ લાવ્યા પહેલા. ૨

રે શિખરે ભજે, મારી સાથે કેઈ મત આજે,  
આદેશ રે દઈને, કુંડલપુર જાય સુરપતિ લઈને પહેલા. ૩

૧ માને રે વદે, કીર્તિ ગાય છે ઈંદ્ર આનદે,  
મેલીરે માને, ઉચકી લઈ ગયો બાલ રાજાને પહેલા. ૪

રે શિખર રે પહોંચે, નાવલુ કરતાં સુરમન શોચે,  
સમયનારે સ્વામી, કેમ ખમશે જળધારા નામી પહેલા. ૫

સુરમન જાણ્યું રે દાવે, અંગુઠે દાળી ગિરિ ડાલાવે,  
હરખ્યો સુરપતિરે લાવે, દેવ દેવી મળી મંગળ ગાવે પહેલા. ૬  
હુંહુલી વાનંતે વાળે, ગગન મંડળ ગણુ ગહિરે ગાળે,  
ગોરડીઓ હુપ્પેરે આવે, થાળ ભરી મોતીડે વધાવે. પહેલા. ૭  
મૃગા નયણીરે નીરખે, વીર કુમાર મુખડું જોઇ હરખે,  
વારણાં લેતીરે બહાલા, ચિરંજીવો ત્રિશલાના લાલા. પહેલા. ૮  
નાવણુ મહોત્સવરે કીધા, ઇંદ્રકુમાર યત્ને કરી લીધા,  
માણ પાસેરે મેલે, દીપ નંદીસર પહોંચ્યા છેલ્લે. પહેલાં. ૯

### ૫૬ ૫૭-વીર જન્મોત્સવ વિષે.

[ હરિ ભજન વિના દુઃખ દરિયા સંસારનો પાર ન આવે-એ રાગ ]  
સહિયર આજે આનંદ મારા અંતરમાં ઉભરાય છે. ટેક.  
આ દિવસ નિર્મળ થાવાનો, છે આત્મિક લક્ષ્મી કમાવાનો,  
પ્રભુ સ્મરણે પાપ સમાવાનો, સહિયર ૧  
સદ્ગુણની સરિતામાં નાશું, બોધામૃત મનડાંને પાશું,  
ગીત ગાન મહાવીરના ગાશું, સહિયર ૨  
આજ જ્ઞાન ખગીઆમાં રમશું, વળી દુષ્ટ દોષ સઘળા દમશું,  
ત્યાં અપૂર્વ ભોજનિયાં જમશું, સહિયર ૩  
ભવભાર બધો હજવો કરશું, શુભ ધ્યાન જિનેશ્વરનું ધરશું,  
પરિતાપ બધાં અમાપ હરશું, સહિયર ૪  
આવો સહિયર અહિં આવોને, પ્રભુ ધ્યાનની ધૂન મચાવોને,  
અશ્કલ એમાં અજમાવોને, સહિયર ૫  
આજે પ્રેમ વિશુદ્ધ પ્રગટાવોને, સંગે મળી પ્રભુ ગુણ ગાવોને,  
જય જયનો ખેલ જમાવોને, સહિયર ૬  
ભવ મટશે ભજવાથી જેને, તન મન આપી દેશું તેને,  
કહે સંતશિષ્ય મળવું એને, સહિયર ૭

## ૫૬ ૫૮-વીરપ્રભુના જન્મમહોત્સવ વિષે.

[ રામ પુનમ આદનો ]

- જગમા જન્મ્યા જિનવર, ચોવીસમા પ્રભુ વીરજીરે,  
કરવા વિધિજનોના, પરમ પવિત્ર કટયાણુ,  
પ્રભુનું જન્મ કથ્યાણુક, પર્વ આજ અજવાળીએરે ટેક  
સાખી—સ્વર્ગ મૃત્યુ પાતાળમા, પ્રસરી રહ્યો પ્રકાશ,  
ધવલ બધી ધરણી બની, દિગ્વિલાગે ઉગથ,  
જન્મ્યા જગતના સ્તભ, પ્રભા તેથી ત્રણ લોકમારે,  
માટે સુખકર દિવસ, આજ તણો સુહાય પ્રભુ ૧
- સાખી—નરક લોકના નારકી, હણાતા શસ્ત્ર પ્રહાર,  
વિરામ પામ્યા દુ બ યકી, અપ સમય નિરધાર,  
જિનવર જન્મ બાણીને, વિસ્મય તેઓ પામીયારે,  
શુભ નિમિત્તે કોઈ જીવ, પામે ત્યા સમકીત પ્રભુ ૨
- સાખી—અધો લોક વસનાર ને, દિશા કુમારી આઠ,  
આવે પ્રભુની આગળે, પરિવાર તણો લહી ઠાઠ,  
ત્રિશલામાતા માટે, કેવીગૃહ બનાવીયુરે,  
ચોજન પગિમાણે, જુમડલ કરીને સાદ પ્રભુ ૩
- સાખી—નદનવનના કુટ વિષે, વમનારી છે આઠ,  
તે પણ આવી હર્ષથી, પ્રભુ પુણ્યના ઠાઠ,  
ત્રિશલામાને નમન, કરી લેતી ઓવારણા રે,  
જરમર જરમર છાટે, સુગંધી નિર્મળ નીર પ્રભુ ૪
- સાખી—રથક દ્વીપે પૂર્વમા, આઠ વસે છે તેમ,  
તે પણ આવી ત્યા કણે, નમન કરે ધર્મ પ્રેમ,  
દર્પણ ધરીને ઉણી, ત્રિશલામાતા આગળેરે,  
દિગ્કુમારી ગાતી, મધુત મનહર ગીત પ્રભુ ૫

સાખી:—તેમજ રૂચક દ્વીપમાં, દક્ષિણ વિષે નગરાજ,  
વસનારી ત્યાં આઠ તે, આવે ઉત્સવ કાજ,  
જલલરી ઝારીથી, નહુવડાવે પ્રભુનાં માયનેરે,  
મધુરા સ્વરથી ગાતી, કરતી નાટારંભ. પ્રભુ ૬

સાખી:—રૂચક દ્વીપે પશ્ચિમે, રહેતી પર્વતે આઠ,  
તે પણ આવી તુરતમાં, સજી શૃંગારનો ઠાઠ,  
નમતી ગમતી વીંઝે, આઠે લહીને વીંઝણરે,  
ગાતી ગાતી માને, ઢોળે શીતળ સમીર. પ્રભુ ૭

સાખી:—રૂચકની ઉત્તર દિશે, પર્વતમાં વસનાર,  
આવી કુમારી આઠ તે, ધરતી હર્ષ અપાર,  
આમર હસ્તગ્રહીને, વીંઝે પ્રભુની માતનેરે,  
ઉભય પાસે ઉભી, ચાર ચારની જોડ. પ્રભુ ૮

સાખી:—રૂચક દ્વીપના પર્વતે, વિદેશે વસ્તી ચાર,  
તે આવી પ્રભુજી કને, દ્વીપકની ધરનાર,  
તેમજ ત્યાં વસનારી, આવી ચારે સુંદરીરે,  
પ્રભુની નાડ છેદનનું, કીધું મંગળ કામ. પ્રભુ ૯

સાખી:—છપત્ર થઈ સર્વે મળી, દિશાકુમારી ત્યાંય,  
જયજયકાર વર્તાવીઓ, હર્ષધરી મનમાંય,  
પ્રભુ જન્મોત્સવ કરીને, ચાલી નિજ નિજ સ્થાનકેરે,  
એહવો અનાદિ કાલનો, જાણી જિત વ્યવહાર. પ્રભુ ૧૦

સાખી:—રત્નકુક્ષની ધારિણી, જિન વર કેરાં માય,  
પુત્ર રત્નને જોઈને, માજી હર્ષ ન માય,  
આજે ચૈત્ર સુદી, તેરસનો દિન રણીયામણરે,  
સુનિ આંખાજી, ઉજવવો આણી ઉમંગ. પ્રભુ ૧૧

## ૫૬ ૫૬-શાસનપતિ વીરપ્રભુની જયંતી. ✓

[ રાગ-ગઝલ ]

હજારો સુરને ઇંદ્રો, નમ્યા છે વીરના ચરણે,  
 જીલાબ્યા વાણીના ઝરણે, જયતી તે પ્રભુની છે ૧  
 ચૈત્ર શુદ્ધી તેરતે જન્મ્યા, કૃપાળુ વીર સ્વામીજી,  
 પ્રભા પાડી ત્રણે લોકે, જયતી તે પ્રભુની છે ૨  
 પ્રભુના જન્મ મહોત્સવમા, સર્વ ઇંદ્રો ઇંદ્રા આવ્યા,  
 ખુશાલીની નહિ ખામી, જયતી તે પ્રભુની છે ૩  
 યુવાવયે યોગને ધારી, ઉઝ પથે પ્રભુ ચાલી,  
 પરાજય મોહનો કીધો, જયતી તે પ્રભુની છે ૪  
 પરિસહ ઉપસંગેનિ, શાંતિથી સેવીયા જેણે,  
 કેવળ પદને પ્રભુ પામ્યા, જયતી તે પ્રભુની છે ૫  
 દેવો ઉમગથો આવ્યા, પ્રભુના જ્ઞાન મહોત્સવમા,  
 સૂણાવી ત્યા સુધા વાણી, જયતી તે પ્રભુની છે ૬  
 ગણધર ગૌતમાદિને, છાત્રોના વૃદ્ધની સાથે,  
 બતાવ્યા જૈનના યોગી, જયતી તે પ્રભુની છે ૭  
 મહાસતી ચંદના હાથે, છમાસી પાશુ વહોર્યા,  
 હજારોને લીધા તારી, જયતી તે પ્રભુની છે ૮  
 કહે આખાજી આ જન્મ, અલકતા સૂર્યના જેવો,  
 વધાવી દ્યો હૃદય રંગે, જયતી તે પ્રભુની છે ૯

૫૬ ૬૦-મહાવીર જયંતી વિષે.

[ આજે દાદાજીના રાજમા, કાલે જવુ પરદેશ જો-એ રાગ ]

આજે હર્ષ વધામણા, આનંદ મગજ આવજો દેક  
 જન્મ મહોત્સવ મહાવીરનો, જય મગજ જિન રાજાને આજ ૧

ધન્ય ત્રિશલા દેવી માતાને, ધન્ય ભાગ અપારને,  
 રત્ન સમાન સુપુત્રને, આપ્યો અમૂલ્ય અવતારને. આજ. ૨  
 સૂર્ય ઉગ્યો સોના તણે, મોતીડે વુઠ્યા રૂડા મેહને,  
 ધન્ય જગતના જીવને, પુણ્ય પાવન હુવાં દેહને. આજ. ૩  
 ચોસઠ ઇંદ્ર મળ્યા તીહાં, કરે મહોત્સવ સુખકારને,  
 ગુણ ગાવે જિનરાજના, મંગળ ગીત નરનારને. આજ. ૪  
 છપ્પન દિશા કુમારિકા, હુર્ષે પ્રભુ ગુણ ગાયને,  
 આશિષ દે દેવીઓ મળી, ચીરંજીવો જિનરાયને. આજ. ૫  
 ધન્ય સિદ્ધાર્થરાયને, વધામણી સુખ કારને,  
 સૂણી દીધાં બહુ દાનને, હૈયે હુર્ષ અપારને. આજ. ૬  
 ભવી જીવોનેરે તારવા, ધર્યો પ્રભુ અવતારને,  
 ધન્ય ઘડી ધન્ય ભાગ્યને, ધન્ય ધન્ય નરનારને. આજ. ૭  
 અજવાળાં થયાં ત્રણ લોકમાં, પ્રભુ જન્મ જયવંતને,  
 ત્રણ જ્ઞાને કરી દીપતા, જય જય શ્રી ભગવંતને. આજ. ૮  
 દેવ દેવીઓ ગગન મધ્યે, બોલે જય જય કારને,  
 ધન્ય પ્રભુ, ધન્ય માતાને, ધન્ય ધન્ય અવતારને. આજ. ૯  
 ચૈત્ર સુદિ તેરશ દિને, વીર જન્મ મધ્ય રાતને,  
 ત્રિશલા માતાજીના આંગણે, આનંદ મંગળ થાતને. આજ. ૧૦  
 કર્ણેડી હુર્ષે વંદે, વિનયચંદ મુનિ રાજને,  
 "જય બોલો શ્રી મહાવીરનો, જય મંગળ જિન રાજને. આજ. ૧૧

પદ ૬૧-મહાવીરપ્રભુ જન્મમહોત્સવ વિષે.

[ મને રસ્તા વચ્ચે રોકીરે, છેલ છબીલા છોગાળા-એ રાગ ]

જય જય શ્રી મહાવીર જન્મ્યારે, આનંદ મંગળ દિવાળી,  
 હુંબ દોહગ સર્વે વિરમ્યારે, આનંદ મંગળ દિવાળી.

કેચન વરણી શુભ કાચારે, આનંદ મગળ દિવાળી,  
 ચોવીસમા શ્રી જિનરાયારે, આનંદ મગળ દિવાળી ૧  
 ધન્ય ધન્ય ત્રિશલાના બચારે, આં હરખ્યા સિદ્ધાર્થ રાયારે, આ  
 મળી છપ્પન દેવ કુમારીરે, આં કરે મહોત્સવ હર્ષ વધારીરે આ ૨  
 મગળ ગીત ગોરી ગાવેરે, આં મગળ કરી નિજ ઘર ભાવેરે, આ  
 ચોસઠ ઈંદ્રો ત્યા આવેરે આં મહોત્સવ ઠરવા મન ભાવેરે આ ૩  
 પ્રભુને લઈ મેરૂ મૃગેરે, આં કરે મહોત્સવ અતિ ઉછરગેરે, આ  
 વીહા કીરોદકેન્દ્રવરાવેરે, આં કરી મહોત્સવ નિજ ઘર ભાવેરે આ ૪  
 ત્રીશલામાતા શુભ ગાવેરે આં કરી વદન સ્વર્ગ સિંધાવેરે, આ  
 સૂણી વધામણી ત્યા રાજારે, આં વજડાવે મગળ વાજારે આ ૫  
 દીધા બહુ દાન ઉમગેરે, આં મહોત્સવ ગ્રેષી મન રંગેરે, આ  
 ધન્ય ધન્ય ઘડી દિન આજેરે, આં ઉછરગ ગગન ઘન ગાજેરે આ ૬  
 રંગે ગોરી ગીત ગાવેરે, આં પ્રભુ જન્મ સૂણી હરખાવેરે, આ  
 યયા ત્રિભુવનમા અજવાળારે, આં પ્રભુ જન્મ્યા દીન દયાળારે આ ૭  
 ત્રણ જાની મહા શુભવતારે, આં ત્રિહુ જગમા જયજય વતારે, આ  
 ભવિષ્યના સકલ ગુણીયારે, આં શુભ સકળમનોરથ ફળીયારે આ ૮  
 બોલો ધરી મન આણુ દારે, આં જય જય શ્રી વીર લણુ દારે, આ  
 વીર પ્રભુના જે શુભ ગાશેરે, આં તે વહેલો શિવપુર નાશેરે આ ૯  
 કર જોડી નમે નરનારીરે, આં વીર જન્મ્યા જય જય કારીરે, આ  
 અનિવિનયચંદ શુભ ભાવેરે, આં પ્રભુજન્મમહોત્સવ ગાવેરે આ ૧૦

૫૬ ૬૨-મહાવીરપ્રભુના જન્મદિવસ વિષે.

[ રાત્ર પુનમ ચાંદની ]

અનુપમ આજેરે જોત્યજ્વ મહાવીર મહિરેરે,  
 ચાનો જોવા જઈએ હેતે ફળીમળી આજ,  
 બહાલા વીરનો જન્મ દિવસ આજનોરે ટેક

સાખી:-ત્રિશલા કુંભે અવતર્યા, મહાવીર અવતાર,  
ધન્ય ધન્ય દિવસ તે ઘડી, વર્ત્યો જયજયકાર,  
થાળ ભરીને મોંઘાં મોતીકે વધાવતીરે,  
છપ્પન કુમારિકા સજી શણુગાર,  
ઉભી આરસ પારસ મણિ ચોકમાંરે. ચાલો. ૧

સાખી:-જન મનરંજન પારણું, હીરાથી ઝલકાય,  
પોઢયા છે માંહી મણિ, પૂનમ મુખ જણાય,  
હેતે હીંચીળે છે કંચન વરણી દોરીએરે,  
માતા ત્રિશલા દેવીને હર્ષ અપાર,  
એવો ઉગ્યો છે દિવસ રળીયામણોરે. ચાલો. ૨

સાખી:-મોતી તોરણુ બારણુ, લાગે ઝાકે ઝમાલ,  
ધંદ્રાણી આગળ રમે, રૂમઝૂમ દર્દ ચોતાલ,  
ટહુકા કરતાં મેના કોયલ મધુરા કંઠથીરે,  
વળી ગાવંતા બપૈયા રૂઝા રાગ,  
એવો અતિશય આનંદ વીર પારણુરે. ચાલો. ૩

૫૬ ૬૩-વીરપ્રભુની જયંતી વિષે. ✓

[ બોલમાં બોલમાં બોલમાં રે-એ રાગ ]

જન્મ્યા જન્મ્યા જન્મ્યારે, આને વીર જિનેશ્વર જન્મ્યા. ટેક.  
માતા ત્રિશલાદેવી પિતા સિદ્ધાર્થ, દેવ માનવ ઉછરંગમાંરે. આને. ૧  
જન્મ સમય શુભ ક્રિયા કરવાને, મળી છપ્પન કુમારી સંગમાંરે, આને.  
મેરૂ ગિરિપર મહોત્સવ કરવાને, ધંદ્રો આવ્યા ઉમંગમાંરે. આને. ૨  
દેવ હુંહુલી કેરા નાદ કરીને, દેવ દેવી રમે રંગમાંરે, આને.  
શિશુવય સમજી ઇન્દ્ર મહારાજે, ધીરી જળધાર કરી સ્નાનમાંરે. આને. ૩



મેરૂ ક પાંચે પગના અગુઠે, બાણી ઈન્દ્રની શકા જ્ઞાનમારે, આજે  
ત્રીશ વર્ષે પ્રભુએ સયમ લીધો, ત્રિત્યા કર્મના જગમારે આજે ૪  
ભરવાડે કાનમા ખિલારે ખોસ્યા, ભમરા વસ્યા પ્રભુ અગમારે, આજે  
તાર્યો ગોશાલો અને જમાલી, જૂઝળ્યો ચડકોશી વનમારે આજે ૫  
અપકાર ઉપર ઉપકાર કીધો, ક્ષમા અનંત પ્રભુ મનમારે, આજે  
કર્મ ખપાવી કેવલ પામ્યા, સાડાબાર વર્ષ એક પક્ષમારે, આજે  
અહિ સાધર્મને જગમા પ્રકાશી, વહ્નિભવીર ગયા મોક્ષમારે આજે ૬

૫૬ ૬૪-મહાવીરજયંતી વિષે. ✓

[ નોકરી મત જના દીલદાર-એ રાગ ]

ધર્મમા શૂર વીર ને ધીર, જન્મ્યા જયજય શ્રી મહાવીર ટેક  
ચૈત્ર માસના શુક્લ પક્ષમા, તેરસનો શુભ દિન,  
મહાપુણ્યવતા બહુ બલવતા, જન્મ્યા જગમા જિન ધર્મમા ૧  
ત્રણ લોકમા વિજળી સરખો, પ્રગટ્યો અજળ પ્રકાશ,  
પશુ દેવ દાનવ માનવમા, અધો લોકે હિલાસ ધર્મમા ૨  
એચ્છવ કરવા ચોસઠ ઇંદ્રો, પરિવાર લઈ આવ્યા,  
મેરૂગિરિપર ઉત્સવ ઉજવી, બહાલ ધરીને વધાવ્યા ધર્મમા ૩  
ત્રીસ વર્ષ ગૃહવાસ વસીને, માતપિતાને તાર્યા,  
વર્ષીદાન દીધા દીનાનાથે, દુખીયાના દુખ નિવાર્યા ધર્મમા ૪  
કર્મ ખપાવ્યા કેવળ પામ્યા, સ્થાપ્યા તીર્થો ચાર,  
લબ્ય જીવોને ભવજળ તાર્યા, આણી મહેર અપાર ધર્મમા ૫  
ભાવ ધરીને વીર પ્રભુના, ગાર્હ સદા શુભ જ્ઞાન,  
સન્નિધન સહુ વર પદવી વરવા, ધરો નિગતર ધ્યાન ધર્મમા ૬

## ૫૬ ૬૫-મહાવીરજયંતી વિષે. ✓

[ રાગ-ગઝલ ]

જગત ઉદ્ધાર કરનારા, પ્રભુનો જન્મ આજે છે,  
તમારા ઠર્ણપટ ઉપર, પ્રભુનું નામ ગાજે છે. ૧

સુભાગી રાજરાણીના, ગૃહે ઋદ્ધિ વધી તેથી,  
રખાયું વર્ધમાન અહા, પ્રભુનું નામ હાંશેથી. ૨

પ્રભુની વીરતા જોતાં, પ્રભુના સત્વને માખ્યું,  
પ્રભુનું નામ દેવોએ, મળીને વીર તો સ્થાપ્યું. ૩

ખેડેનો ! વીરનું જીવન, વિચારો ! શીખવે છે શું ?,  
વડિલ આજ્ઞા ધરો જો તો, પછી ખાકી રહે છે શું ? ૪

પ્રભુશ્રી વીરના પંથે, જનારી વીર માતાઓ,  
વિચારી વીરનું જીવન, જીવીને ધન્યરે થાઓ. ૫

પ્રભુની ભક્ત શિષ્યાઓ, જયંતી રેવતી સુલશા,  
પ્રભુની ત્યાગી શિષ્યાઓ, સતીશ્રી ચંદના સુજશા. ૬

જયંતી ઉજવે જેઓ, ન ભૂલે વીરના કામો,  
જયંતી ઉજવે જેઓ, કરે તે વીરનાં કામો. ૭

ગુણો શ્રી વીરના ગાર્ધ, પ્રભુનો માર્ગ આરાધો,  
જયંતી ઉજવી ખેડેનો, જીવન સાકલ્યને સાધો. ૮

પ્રભુશ્રી વીરનું શાસન, વિજયવંતુ રહો વિશ્વે,  
જગત કલ્યાણને કરતું, સદાએ વ્યાપજો વિશ્વે. ૯

[ કર્તા-માવજી દામજી શાહ. ]

## ૫-મહાવીરપ્રભુનાં હાલરડાં.

૫૬ ૬૬-મહાવીરસ્વામીનું હાલરડું.

[ માતા યશોદા મૂકાવે પુત્ર પારણે-એ રાગ. ]

માતા ત્રિશક્તી મૂકાવે પુત્ર પારણે,  
 ગાવે હાલો હાલો હાલરડાંના ગીત રે,  
 સોના રૂપાને વળી રત્ને જડીયું પારણું,  
 રેશમ દોરી ધુધરી વાગે છુમછુમ રીતરે,  
 હાલો હાલો હાલો હાલો રે મહારા વીરને. ટેક. ૧  
 જિનજી પાર્શ્વપ્રભુથી વર્ષ અઢીસેં આંતરે,  
 હોયે થોવીસમા તીર્થકર જિત પરિણામ,  
 કેશી સ્વામિ મુખથી એહવી વાણી સાંભળી,  
 સાચી સાચી હુઈ તે મહારે અમૃત પાણુરે. હાલો ૨  
 ચીટે સ્વપ્ને હોવે ચક્રી કે જિનરાજ,  
 વીત્યા બારે ચક્રી નહિ હવે ચક્રી રાજ,  
 જિનજી પાર્શ્વપ્રભુના શ્રીકેશી ગણધાર,  
 તેહને વચને બણ્યા થોવીસમા જિનરાજ,  
 મહારી કુંખે આવ્યા ત્રણ ભુવન ચિરતાજ,  
 મહારી કુંખે આવ્યા તરણુતારણુ જહાજ,  
 હું તો પુણ્ય પનોતી ઇદ્રાણી ચર્ચ આજ રે. હાલો ૩  
 મુજને ડોહળા ઉપન્યા બેમું ગજ અંબાડીએ,  
 સિંહાસન પર બેમું આમર છત્ર ધરાય,  
 સદુ લક્ષણ મુજને નંદન તારા તેજના,  
 તે દિન સંસારૂં ને આનંદ અંગ ન માયરે. હાલો ૪

- કરતળ પગતળ લક્ષણ એક હજારને આઠ છે,  
તેહથી નિશ્ચય જાણ્યા જિનવર શ્રી જગદીશ,  
નંદન જમણી જાંઘે લાંછન સિંહ ગિરાજતું,  
મેં તે પહેલે સ્વપ્ને દીઠો વિશવા વિશરે. હાલો ૫
- નંદન નવલા ખંધવ નંદી વર્દનના તમે,  
નંદન લોજાઈયોના દેવર છે સુકુમાર,  
હસશે લોજાઈઓ કહી દીયર મહારા લાડકાં,  
હસશે રમશે ને વળી ચુંટો ખણશે ગાલરે. હાલો ૬
- નંદન નવલા ચેડારાજના લાણેજ છે,  
નંદન નવલી પાંચસે મામીના લાણેજ,  
નંદન મામલીયાના લાણેજ સુકુમાર છે,  
હસશે હાથે ઉછાળી કહી નાના લાણેજ,  
આંખો આંજીને વળી ટખકું કરશે ગાલરે. હાલો ૭
- નંદન મામા મામી લાવશે ટોપી આંગલાં,  
રત્ને જડીયાં ઝુલડાં મોતી કસબી કેર,  
નીલાં પીળાંને વળી રાતાં સર્વે જાતિનાં,  
પહેરાવશે મામી મહારા નંદકિશોર. હાલો ૮
- નંદન મામા મામી સુખડલી ખડુ લાવશે,  
નંદન ગજવે લરશે લાડુ મોતી ચૂર,  
નંદન સુખડાં જોઈને લેશે મામી લામણાં,  
નંદન મામી કહેશે જીવો સુખ લરપૂર. હાલો ૯
- નંદન નવલા ચેડા મામાની સાતે સતી,  
મહારી લત્રીજીને જહેન તમારી નંદ,  
તે પણુ ગુંજે લરવા લાખણુ શાહી લાવશે,  
તુમને જોઈ જોઈ હોસે અધિકો પરમાનંદ. હાલો ૧૦

રમવા કાજે લાવશે લાખ ટકાનો ધૂધરો,  
 વળી સુડા મેના પોપટ ને ગજરાજ,  
 સારસ કોયલ હસને તેતર ને વળી મોરજી,  
 મામી લાવશે રમવા નદ તમારે કાજ હાલો ૧૧  
 છપ્પન કુમારી અમરી જળકળશે નવરાવિયા,  
 નદન તમને અમને કેળી ઘરની માહી,  
 કૂલની વૃષ્ટિ દીધી ચોજન એકને માડલે,  
 ચિરજીવો આશિષ દીધી તમને ત્યાહી હાલો ૧૨  
 તમને મેફગિરિ સુરપતિએ નવરાવિયા,  
 નિરખી નિરખી હરખી સુકૃત લાલ કમાય,  
 મુખડા ઉપર વારી કોટી કોટી ચદ્રમા,  
 વળી તન પર વારી ગૃહગણુનો સમુદાય હાલો ૧૩  
 નદન નવલા લણુવા નિશાળે પથ્થુ મૂકીશું,  
 ગજપર અખાડી બેસાડી મ્હોટે સાજ,  
 પસલી ભરશું શ્રીફળ ફેફળ નાગરવેલશું,  
 મુખડલી લેશું નિશાળીયાને કાજ હાલો ૧૪  
 નદન નવલા મ્હોટા ધાથો ને પરણાવશું,  
 વહુ વર સરખી ભેડી લાવશું રાજકુમાર,  
 સરખે સરખી વેવાઈ વેવાણો પધરાવશું,  
 વર વહુ પોખી લેશું દેખીને દેદાર હાલો ૧૫  
 પીયર સાસરા મ્હોત બેહુ પક્ષ નદન ઉજળા,  
 મ્હારી કુખે આવ્યા તાત પનોતા નદ,  
 મ્હારે આગણુ પુઠયા અમૃત દુધ મેહલા,  
 મ્હારે આગણુ ફળીયા સુરતરૂ મુખના કદ હાલો ૧૬

ઇછી પરે ગાથું માતા ત્રિશલા સુતનું હાલરડું,  
 ને કોઈ ગાથે લેશે પુત્ર તણું સામ્રાજ્ય,  
 બીલીમોરા નગરે વરણુચું વીરનું હાલરડું,  
 જય જય મંગળ લોલે દીપવિજય કવિરાજ. હાલો ૧૭  
 ૫૬ ૬૭-મહાવીરસ્વામીનું હાલરડું.

[ રાગ-ઉપર પ્રભાણે ]

માતા ત્રિશલાલુએ પુત્ર રત્ન જાઈઓ,  
 ચોસઠ ઇંદ્રોના તવ આસન કંપે સાર. ટેક.  
 અવધિજ્ઞાને જોઈ જાણ્યો જન્મ વીરનો,  
 આવે ક્ષત્રી કુંડ ગામ નગર મોઝાર. માતા ૧  
 વીરનું પ્રતિજિંઘ મૂઢી માતાલુ કને,  
 અવસ્થાપની નિંદ્રા દીએ તેણી વાર,  
 એમ મેડું શિળરે જિનને લાવે લક્ષિતશું,  
 શક ઈંદ્ર પંચ રૂપ કરી મનોહાર. માતા ૨  
 એમ અસંખ્ય કોટાકોટિ મળ્યા દેવતા,  
 વીરને આચ્છવ મંડાણે લેઈ જાય,  
 પાંડુકવન શીલાયે જિનને લાવે લક્ષિતથી,  
 હુરિ અંકે થાપે ઇંદ્રપણું ઉઠાય. માતા ૩  
 એક કોડ સાઠ લાખ કળશે કરી,  
 વીરનો સ્નાત્ર મહોત્સવ કરે આણિ ખ્યાર,  
 અનુક્રમે વીર કુંવરને લાવે જિન મંદિરે,  
 દાસી પ્રિયંવદા જાએ તેણી વાર. માતા ૪  
 રાજ સિદ્ધાર્થને દીધી હુઈ વધામણી,  
 દાસીને દાનને માન દીએ મનોહાર,

દસત્રીકુડ માહિ ઓચ્છવ મડાવીઓ,  
 પ્રબલ લોકને તવ વાધ્યો હુર્ધ અપાર માતા૦ ૫  
 ધર ધર શ્રીફળના તોરણ બાધ્યા બારણે,  
 ગોરી ગાવે ગીત અતિ મગળ રસાળ,  
 રાજા સિદ્ધાર્થ મહોત્સવ શ્રી વીરનો કરે,  
 માતા ત્રિશલાજી યયા છે અતિ ઉજ્જમાળ માતા૦ ૬  
 જૂલે લાડકવાયા પ્રબુજી આનંદ ભર્યા,  
 વીરનું દર્શન કરતા યાયે લીલા ટહેર,  
 હરખી નિરખીને છદ્મણીયુ બાયે વારણે,  
 આજે આનંદ શ્રી વીર કુવરને ઘેર માતા૦ ૭  
 વીરના મુખડા ઉપર વારી કોટિ ચદ્રમા,  
 પકળ લોચન સુદર વિશાલ કપોળ,  
 શુક અચુક સરખી દીસે નિર્મળ નાસિકા,  
 વીરના કોમળ હોઠ લાલ રંગ જ્યુ થાલ માતા૦ ૮  
 વીરનું સોવન મદિરે સોઠે પારણું,  
 નાનુક આબજી સઘળા કચન મોતીકાર,  
 કર અશુકો ધાવે વીર કુવર હરે કરી,  
 કાઈ બોલાવતા કરે કીલોલ અપાર માતા૦ ૯  
 વીરને નીલાડે કીધો છે કુકુમ ચાદલો,  
 શોભે જડીત મુગટ મણિ દીસે લાલ,  
 માતાએ જુગતે આજી બેઠ આખડી,  
 સુંદર કસ્તૂરીનું ટપકુ કીધું ગાલ માતા૦ ૧૦  
 કચન સોળે જાતના રત્ને જડીયુ પારણું,  
 જૂલાવત વેળા યાય ધુધરનો ધમકાર,

ત્રિશલા વિવિધ વચને હુધીં ગાવે હાલરાં,  
 ખેંચે ક્રેમકીયારી કંચન દોરી સાર. માતા૦ ૧૧  
 મારો લાડકવાયો સરખા સંગે રમવા જશે,  
 મનોહર સુખડલી હું આપીશ એને હાથ,  
 ભોજન વેળા રમઝમ રમઝમ કરતો આવશે,  
 હું તો પ્રેમે ભીડું હૃદય મારી સાથ. માતા૦ ૧૨  
 મારો વીરકુંવર નિશાળે લણવા મૂકશું,  
 સાથે લઈને સજન કુટુંબ સહુ પરિવાર,  
 હાથી ઘોડા રથ પાળા ભલા શોભતા,  
 જાતાં સરસ્વતિ મંદિરે શોભાનો નહિ પાર. માતા૦ ૧૩  
 મહાવીર સરખી કન્યા એહને લાવશું,  
 મારા વીર કુંવરને પરણાવીશ મોટા ઘેર,  
 મારા લાડકડાં વરરાજા ઘોડે બેસશે,  
 મારો વીર કરશે સદા લીલા દહેર. માતા૦ ૧૪  
 માતા ત્રિશલા ગાવે વીરકુંવરનું હાલરૂં,  
 મારો નંદન જીવંતે સુખમાં કોડ વરીસ,  
 ઈતો રાજ રાજેશ્વર થાસે ભલો દીપતો,  
 મારા મનના મનોરથ પૂરશે જગીશ. માતા૦ ૧૫  
 ધન્ય ધન્ય ક્ષત્રી કુંડન ગામ બહુ મનોહરૂં,  
 જીહાં વીરકુંવરનો જન્મ મંગળ ગવાય,  
 રાજા સિદ્ધાર્થના કુલમાંહે દિનમણિ,  
 ધન્ય ધન્ય ત્રિશલા રાણી જેહની માય. માતા૦ ૧૬  
 એમ સૈયર ટોળી મળી ગાવે વીર હાલરૂં,  
 પૂર્ણ થાશે મનના મનોરથ તસ્સ ઘેર,



અનુક્રમે રૂપવિજય મહોદય પદવી પામશે,  
ગાતા અમીવિજય કહે યાશે લીલા ત્હેર માતા ૧૭

૫૬ ૬૮-મહાવીરસ્વામીનો વધાવો.

[ રાગ ઉપર પ્રમાણે ]

સૈયર લાવોરે વધાવો મારા વીરને,  
મારા વીર કુવર છે જીવનપ્રાણ આધાર ટેક  
કાઈ એક કપતરથી અધિક ઓપમા જેહને,  
નિકે જાણું છું જે તુઠયો મુજ કીરતાર સૈયર ૧  
દેખી પુત્ર પનોતો હર્ષ અતિશે વાધીયો,  
માતા ત્રિશલા દેવી ગાયે ગીત રસાળ,  
તે તો અવણે સૂણતા આનંદ અધિકો ઉપજે,  
સૂણતા જાણતા લહિયે નિર્મળ મગળ માલ સૈયર ૨  
પુત્ર પ્રેમ ધરીને ગોઠ લહી ધવરાવીઆ,  
સુકૂર્ત નીંદ કરોને મારા અમર કુમાર,  
પુત્ર તાત તમારો ભોજનને પધારશે,  
જો કદી રાજસભામાં યાશે વધતી વાર સૈયર ૩  
તો હું દોટ કરીને ખબર ઠરીશ સુત તાહેરી,  
મારા પ્રાણ બધાણા તુજ સાથે નિરધાર,  
પુત્ર તમ સમ સુત અવણે પણ સૂણ્યો નહિ,  
એવો દીઠો નહિ કોણે સ્વર્ગમૃત પાતાળ સૈયર ૪  
માતા એમ સમજાવી, પોતાવીને ઉઠીયા,  
માતા પ્રમાદને વશ લાગી અધકી વાર,  
એટલે વીર કુવરજી આજસ મરડી જાગીઆ,  
ઉચ્ચ પાસણીઆમાં જુએ દ્રષ્ટી પસાર સૈયર ૫

ઉપર ઇંદ્રે બાંધ્યા બે રત્નજડિત હિંચકા,  
 તેના રાગ રંગનો કેટલો કહું વિસ્તાર,  
 દેખી વીર કુંવરજી લાગ્યા રમવા રંગશું,  
 ત્યાં તો માતાજી ચાલી આવ્યાં તેણી પાર. સૈયર૦ ૬  
 નંદન રમતા દેખી માતા મન આનંદીઆં,  
 નયણે સનકારો કરી સખીઓને બોલાય,  
 બુઓ બુઓ રે મારા પુત્ર રમે છે પારણે,  
 કુંવર હસતા દેખી સખીઓ હર્ષિત થાય. સૈયર૦ ૭  
 સખીઓ લાવે બોલાવી પાડોસણનાં બાલુડાં,  
 જે જે રૂપે રૂડાં નાના ટાળર બાલ,  
 જેનાં હસતાં વદન ને રૂદનમાં સમજે નહિ,  
 જેના વદન ઉપર નહિ લેશ લીંટ ને લાળ. સૈયર૦ ૮  
 જે ધાવનાર તેની માતાને ધવરાવજે,  
 જે જમનાર તેને લોજન દેશું સાર,  
 મહાવીર કુંવર શું રંગે રમાડો ખંતશું,  
 એહવો મારા મનમાં ઉપજ્યો અધિકો ખ્યાર. સૈયર૦ ૯  
 ઇણુ વિધ ત્રિશલા માએ પુત્ર લાડ લડાવીઆં,  
 મહા ઉપકારી માતાપિતા છે જગમાં ખાસ,  
 શ્રી ગુરૂ અજરામરજી સ્વામિ પૂજ્ય પ્રતાપથી,  
 વીર વધાવો ગાયો આણી મન ઉલ્લાસ. સૈયર૦ ૧૦  
 શ્રી જૈન ધર્મનો મહિમા મોટો જગતમાં,  
 મોટો મોટો શ્રી ગુરૂદેવ તણે પ્રતાપ,  
 મોટા શાસન નાયક વીર જિનેશ્વર જગધણી,  
 એને ધ્યાતાં જાય કોડ લવોનાં પાપ. સૈયર૦ ૧૧

## પદ ૬૬-મહાવીરસ્વામીનું હાલરડું

[ માણેશ કુવર જૂને પારણીએ જૂલે-એ દેલી ]

- રત્ને રૂઢુ જડીયું, પારણીયું પ્રીતે ઘડીયું,  
માહી મોના સાકળની કડીયું,  
મહાવીર પ્રભુ જૂવે પાણીયે જૂવે ટેક ૧
- રેશમ દોરો રંગે, સતાર તાર સંગે,  
કરી કારીગરી ઉમંગે મહાં ૨
- દેવાગનાઓ આવે, હાલરડુ હોસે ગાવે,  
માતા ત્રિયલાદેવી હજી આવે મહાં ૩
- કુવર મોગ યાશે, નિયાળે લણવા બાશે,  
માતાપિતાની હોમ પુરાશે મહાં ૪
- કુવર ચીરણવો, અમૃત પાન પીવો,  
તુ તો ત્રણ જગતનો દીવો મહાં ૫
- ચેડા મામા આવે, આગલુ દોપી લાવે,  
રૂડા અંગે આબુપણ સુહાવે મહાં ૬
- મામી સૈયર માજે, પોપટ પ્રીતિ દાળે,  
લઈ આવે નણ્ણી કેરે રાજે મહાં ૭
- સારસ હજી મેના, કોકિલ દેઠ જેના,  
બાધી કરે મામીના નેના મહાં ૮
- કુવર સીમાઈ બાવે, માતાજી વાતે ધાવે,  
જઈ વેગે મનાવી લાવે મહાં ૯
- પાય જાઝર ઝમકે, ધુધરીયું રૂડી ઘમકે,  
પ્રભુ ચાલે ચતુર્થ ઠમકે મહાં ૧૦
- હાલરડુ હોસે ગાવી, રંગે ગણ ચાવી,  
ફરતી ફુદડીઓ લેવાની મહાં ૧૧

કુંવર મોટા થાશે, કેવળ નાણુ પાંદે,  
 પછી શિવપુરીમાં સીધાએ. મહા ૧૨  
 સુરી સુખધામી, પ્રભુ શીરનામી,  
 ચાલી ગગન ગતિ ગજગામી. મહા ૧૩  
 પારણીયું પ્રીતે કીધું, પ્રભુ ચરણે ચિત્ત દીધું,  
 મુનિ મણિલાલે સુખ લીધું. મહા ૧૪  
**પદ ૭૦ મહાવીરસ્વામીનું હાલરદું.**

[ ખમાં વીરાને જાઉ વારણે રે લોલ—એ રાગ. ]  
 મહાવીર પ્રભુજી જૂલે પારણે રે લોલ.  
 એક તો સોહાગી ગગન આંહલો રે લોલ,  
 બીજા સુહાગી મહાવીરજો. મહાવીર ૧  
 ચંપો ખીલેલ શુભ વાડીમાં રે લોલ,  
 હૃદયે ખીલેલ મહાવીરજો. મહાવીર ૨  
 આંગણે ઉજાસ મારે સૂર્યનો રે લોલ,  
 અંતરે ઉજાસ મહાવીરનો. મહાવીર ૩  
 રાજતો ખીરાને મહારે મંદિરે રે લોલ,  
 પારણે ખિરાને મહાવીરજો. મહાવીર ૪  
 એક તો આનંદ મારે ખારણે રે લોલ,  
 અંતરે આનંદ મહાવીરજો. મહાવીર ૫  
 પ્રીતે જૂલાવે માતા વીરને રે લોલ,  
 પારણે જૂલે મહાવીરજો. મહાવીર ૬

**પદ ૭૧-મહાવીરપ્રભુનું હાલરદું.**

[ પૈસાદારને પોષાય એવી મોજ મુંખઈની—એ રાગ. ]  
 માતા ત્રિશલાના નંદ, વીર જૂલે પારણીએ,  
 બહાલા સિદ્ધાર્થ કુળચંદ, વીર જૂલે પારણીએ.

ચેત્ર તેરસ અઝવાળી, રજની રૂડી રઢિયાળી,  
 જન્મ્યા બિનજી પુન્યશાળી વીર જૂલે પારણીએ ૧  
 ઇંદ્રો ઉમળે આવે, ઇંદ્રાણી ગીતડા ગાવે,  
 વદે પ્રભુને લાવે વીર જૂલે પારણીએ ૨  
 રાજ હર્ષ મન ન માવે, મોતીના ચોક પૂરાવે,  
 તોરણીયા બહુ બધાવે વીર જૂલે પારણીએ ૩  
 હાલરડુ હીરાથી જડાવે, સોના રૂપાથી મઢાવે,  
 માતા ત્રિશક્તિ હૂલરાવે વીર જૂલે પારણીએ ૪  
 વીરનું હાલરડુ લાવે, ગાતા આનંદ પ્રગટાવે,  
 સૂણતા હર્ષ ન માવે વીર જૂલે પારણીએ ૫  
 ભાલરવા બીજે લાવે, મંગળદિન મંગળ થાવે,  
 સહુ સઘ મળીને ગાવે વીર જૂલે પારણીએ ૬  
 ૫૬ ૭૨-વીરકુંવર પ્રત્યે માતાજી કહે છે.

[ આજા ધુમક તે વફુને વાસેરા લાગે—એ દેશી ]

૧ શાળે જઈને કુવર શું લણી આવ્યા ? શું લણી આવ્યા શો લેક લાવ્યા,  
 ૨ રીતે ચિથકે સમજાવ્યા હો રાજવી ! નિશાળે ટેક  
 ૩ હો કુવરજી તમને દાદીજી પૂછે, શાસ્ત્ર શીખ્યા તેમા તત્ત્વને શું છે,  
 ૪ યક લેખે શું 'લખ્યું' છે, હો રાજવી ! નિશાળે  
 ૫ હો રે કુવર પૂછે ફેબા પનેાતા, શીખ્યા તેમાથી જડચો સાર શો જોતાં,  
 ૬ મજે નહિ તો પોમાં થોથા, હો રાજવી ! નિશાળે  
 ૭ વધી પુત્ર તમે લણવારે બતા, જીવ અમારા જોજો જોઈ હરખાતા,  
 ૮ રેખતા તૃપ્તિ ન ચાતા, હો રાજવી ! નિશાળે  
 ૯ મે કુવર અમ આખોના તારા, તમ સાથે બધાણા પ્રાણ અમારાં,  
 ૧૦ કેમ વિસરે વિસાર્યા, હો રાજવી ! નિશાળે

જોયા અમે તમારા અક્ષરો જ્યારે, આનંદ પૂરણ પ્રગટ્યો ત્યારે,  
આવું કુંવર લણીયા ક્યારે, હો રાજવી ! નિશાળે. ૬  
વિધ વિધ જ્ઞાન તમ પાસે હું દેખું, પુણ્ય પૂર્વનાં પ્રગટ્યાં હું પેખું,  
લાલ અલૌકિક લેખું, હો રાજવી ! નિશાળે. ૭  
વિદ્યા લણ્યા તમે બાલુકે વેષે, લાયક બાલકો દાખલો લેશે,  
દલપત આશિષ દેશે, હો રાજવી ! નિશાળે. ૮

૫૬ ૭૩-વીરકુંવરનો માતાજી પ્રત્યે ઉત્તર.

[ રાગ ઉપર પ્રમાણે ]

સૂણી કુંવરજી મુખે ઉચર્યા કેવું, લણતરનું તત્ત્વ જાણ્યું મેં એવું,  
ન્યાય માર્ગે નિત્ય રહેવું,  
માતાજી ! નિશાળે જઈને અમે એ લણી આવ્યા. એ ટેક.  
એ લણી આવ્યા ને એ લેદ લાવ્યા, શિક્ષકે એ રીતે સમજાવ્યા,  
માતાજી ! નિશાળે જઈને અમે એ લણી આવ્યા. ૧  
માતા પિતા તણી સજવીરે સેવા, બાળપણના બદલા વાળીરે દેવા,  
અર્થ અંતર ધર્યા એવા, માતાજી ! નિશાળે. ૨  
સન્નનનો સંગ સ્નેહથી કરવો, પાપી તણા સંગ તે પરિહરવો,  
ધર્મ અંતર માંહી ધરવો, માતાજી ! નિશાળે. ૩  
વગર વિચાર્યું કાંઈ કામ ન કરવું, ધીરજપણું ઘણું અંતરે ધરવું,  
દોષ થકી તો દીલે ડરવું, માતાજી ! નિશાળે. ૪  
કૂલણજી થઈને ન કૂલાવું, તેમ કદાપિ કોઈએ કંજુસ ન થાવું,  
જુગારી સાથે નહિ જાવું, માતાજી ! નિશાળે, ૫  
દયા રાખીને દીનને દાન દેવું, લોભે અન્યાયનું ધન ન લેવું,  
જાણવું તે તો વિષ જેવું, માતાજી ! નિશાળે. ૬  
સત્ય જ્ઞાન તમે મેળવ્યું જાયા, મુજ મને આનંદના ઉલરા આયા,  
માંગલિક વચને વધાયા, કુંવરજી ! પૂર્વજન્મથી. ૭

જ્ઞાન સાથે રેલાયા, સાથેરે લાયા ને સહુને સમજાયા,  
હોજો જગતમા એવા બાયા, કુવરજી ! પૂર્વજન્મથી ૮  
સૂણી સ્વીકાર્યું સાચા ઉત્તર દે છે, વિનય સહિત વીર કુંવર કે છે,  
દલપત કવિતા કહે છે, કુવરજી ! પૂર્વજન્મથી ૯

## ૬-જૈન કન્યા તથા શ્રાવિકાશાળા વિષે.

પદ ૭૪-જ્ઞાનાભ્યાસ કરવા વિષે.

[ મરવા મણુપને પાપ લાગું રે—એ દેશી. ]

સહિયર આજ બહોદિન દિવાળી રે, ચારે સઘમા મંગળ માલી રે,  
ભણી જ્ઞાન અંતર મેલ ટાળો રે, ઘટમા જ્ઞાન હોવા અજવાળો રે ૧  
જ્ઞાને પાપ ઇંદ્રિના મદ ગાળો રે, મમતા અહ કારના મુજ બાળો રે,  
જ્ઞાન વિના સર્વે ક્રિયા ફીકી રે, જેવી તેજ વિના આખ ફીકી રે ૨  
જ્ઞાન વિના વાણી નહિ મીઠી રે, જેમ લગ્ન વિના ચોળે પીઠી રે,  
જ્ઞાન વિના ન્યાય નહિ યાય રે, જેમ રાગ વિના ગીત ગાય રે ૩  
જ્ઞાન વિના ધર્મ નહિ સૂજે રે, ખાણુ વિના ધેતુ કેમ દુઝે રે,  
જ્ઞાન વિના યોધ નહિ યાય રે, દળે આધળો કુતરા પાય રે ૪  
જ્ઞાન વિના તત્ત્વ નહિ બાણે રે, તેતું જીવન બાય કોરે બાણે રે,  
ભયે રૂપ રંગે હોય ધોળા રે, પણ જ્ઞાન વિના ભગ ટોળા રે ૫  
ભણુજો જ્ઞાનને માન નિવારી રે, મારી રમરયાનો ભેદ વિચારી રે,  
જ્ઞાન ભવ તરવાનો છે આરો રે, એમ બાણી કરો ઉમેદ વારો રે ૬

પદ ૭૫-જૈન કન્યાઓને શિખામણુ.

[ મુણુને સજનીજી રે—એ રાગ ]

આઠ વર્ષની ઉમર પામી, બાલપણુ તમે છોડાજી રે,  
કન્યાશાળાએ નિયમિત જઈને, ભણુતરમા ચિત્ત ચોડા

કુમારી બેનોજી રે. ટેક ૧

શરીરની સુંદર વસ્ત્રોથી, મર્યાદા સાચવીયેલ રે,  
સારી સખીની સોબત કરીએ, જુઠ કઢી નવ લવીએ રે. કુમા. ૨  
પ્રભાતે ઉઠીને ઝેનો, માત પિતાને નમીએલ રે,  
ઘર છોડીને શેરી પરઘર, કામ વિના નવ લમીએ. કુમા. ૩  
માતાજી શિખામણુ આપે, તેમાં ધ્યાન જ દઈએલ રે,  
સમય થાય ત્યાં જૈનશાળાએ, રજા લઈ નિત્ય જઈએ રે. કુમા. ૪  
ભણાવનાર માસ્તરને ઝેનો, હાથ જોડીને નમીએલ રે,  
જેથી વિદ્યા અધિક આવડે, વળી તે સહુને ગમીએ. કુમા. ૫  
સામાયિક શીખો મન હોંશે, અર્થ હૈયામાં ધારીજી રે,  
પડિકમણું પણ પૂરણુ કરવા, શીખ ધરો આ સારી. કુમા. ૬  
ગામ માંહી જો સાધુ સાધવી, ધિરાજતાં તમે જાણોજી રે,  
દર્શન કરવા કઢી ન ચૂકો, શિખામણુ એ આણો. કુમા. ૭  
ધર્મ દિવસમાં ધર્મ પુસ્તકો, વાંચીને વીર લજીએજી રે,  
ગંજપો, ચોપાટ નવ રમીએ, વળી જુગદું તજીએ. કુમા. ૮  
પ્રભાતે ને રાતે સૂતાં, નવકાર મુખથી ગણીએજી રે,  
દાતણ ને જમણુ વેળાએ, તેજ મંત્રને લણીએ. કુમા. ૯  
રાત્રિભોજન કઢી નવ કરીએ, કંદ મૂળને ત્યાગોજી રે,  
શ્યામ મુનિની શીખ સૂણીને, ધર્મમાગે લાગો. કુમા. ૧૦

પદ ૭૬-જૈનશાળામાં જવા સખંધી શિખામણુ.

[ રાગ ઘોળ ]

નિત્ય ઉઠી પ્રભાતના પહોરમાં, જાવું જૈન શાળામાં જરૂર,  
લાવે ભરપુર, સૂણો ! શીખ સ્નેહથી. ટેક. ૧  
કજીઆ કોઈ સ્થળે કરવા નહિ, ધરવા નહિ ખોટા વિચાર,  
ઘટે પ્રભુ ખ્યાર, સૂણો ! શીખ સ્નેહથી. ૨



- ચોરી હિંમા ચાહી કરવી નહિ, ધરવી નહિ વ્યસનની ટેવ,  
કરવી સત સેવ, સૂણો ! શીખ સ્નેહથી ૩
- સામાયિક, પ્રતિક્રમણ પ્રીતથી, મહેનત લઈ શીખો તમે શુદ્ધ,  
શુદ્ધી પ્રતિબોધ, સૂણો ! શીખ સ્નેહથી ૪
- આવો અવમર ફરી ફરી નહિ મળે, વળી નહિ મળે ઉત્તમ મર્મ,  
જેથી તૂટે કર્મ, સૂણો ! શીખ સ્નેહથી ૫
- માટે રમણવુ કે રમવુ નહિ, બેસી એક સ્થળે કરવુ જ્ઞાન,  
વધે જોમ માન, સૂણો ! શીખ સ્નેહથી ૬
- શુર સમીપ આવે ઉઠી વદીએ, પૂછે પ્રશ્ન તો કરીએ પ્રકાશ,  
વિનય રાખી ખાસ, સૂણો ! શીખ સ્નેહથી ૭
- જ્ઞાન બહુવાથી શુણો પ્રગટ થાયે, વધયે વિનય વિવેક વિચાર,  
આગળ સુખસાર, સૂણો ! શીખ સ્નેહથી ૮
- શીખ સઘળી શ્રવણ કરી ધારજો, જેથી પામયો નિર્મળ જ્ઞાન,  
કહે સુનિ નાન, સૂણો ! શીખ સ્નેહથી ૯

૫૬ ૭૭—જૈનશાળામાં આવવા આમંત્રણ. ✓

[ બોધમા બોધમા બોધમા રે—એ રામ ]

- આવજો આવજો આવજો રે, જૈનશાળામાં લણવાને આવજો ટેક  
શાળામાં આવીને શિક્ષક આગળ, નમ્ર થઈ શિરને નમાવજો રે જૈન ૧
- આપેલ પાઠને પાઠા કરીને, બુદ્ધિ તમારી ખતાવજો રે જૈન ૨
- સદ્ વિદ્યાના સ્વાદિષ્ટ લોચન, ખાતે બુદ્ધિને ખવરાવજો રે જૈન ૩
- પોતે પોતાના ધર્મોને પાળવા, અછલને ખૂબ અજમાવજો રે જૈન ૪
- સદ્ગુણના શણગાર સજીને, ડાહ્યા થઈ કૂળને દીપાવજો રે જૈન ૫
- સંતરિશિષ્યની સર્વે શિખામણ, સમજી બીજને સમજાવજો રે જૈન ૬
- વિદ્યા ભણ્યાના લાભોને વર્ણવો, બીજી જ્ઞેનોને બોલાવજો રે જૈન ૭

## પદ ૭૮-વિદ્યાર્થીજહેનોને ખોધવચન.

[ સુંદર શામળીયા—એ રાગ. ]

કહું તે ધર કાને, સખી ! સદ્ગુરુની વાણી સમજ લે સાને,  
અંતરઘટમાં આણી, કહું તે ધર કાને. સખી. ટેક.  
સદ વિદ્યાર્થી શાંતિ મળે છે, અંધકાર અંતરથી ટળે છે,  
અંથી હૃદયની ગળે છે, કહું તે ધર કાને. સખી. ૧  
નમ્ર દશાથી એહ નમે છે, જ્ઞાન ધ્યાન ગુણ જેને ગમે છે,  
વ્યાધિ વિષય વમે છે, કહું તે ધર કાને. સખી. ૨  
શાસ્ત્ર લાણ્યામાં નવ શરમાવું, નિર્મળ લાલ મળ્યે ન લબાવું,  
ગંભીર ગુણીયલ થાવું, કહું તે ધર કાને. સખી. ૩  
નિંદકની નિંદા નવ ગણીએ, લાવ ધરી શાસ્ત્રોને લણીએ,  
ચણતર સુખનું ચણીએ, કહું તે ધર કાને. સખી. ૪  
આગળ સતીએ હુતી અભ્યાસી, કળા કુશળ ને વિદ્યા વિલાસી,  
એવી ખનો અભિલાષી, કહું તે ધર કાને. સખી. ૫  
વિનય વિવેક ને ક્ષણ ન વિસરીએ, લાણતર સાથે સદ્ગુણ ભરીએ,  
સંતશિષ્ય દુઃખ હરીએ, કહું તે ધર કાને. સખી. ૬

## પદ ૭૯-વિદ્યાર્થીજહેનોને શિખામણ.

[ આવો મારા નટવર નાનડીયા—એ રાગ. ]

મધુરી વાતલડી મારી, જહેની ! લ્યો ધ્યાન વિષે ધારી, મધુરી. ટેક.  
અનીતિ અંતર નવ ધરીએ, કલંકિત વિદ્યા નવ કરીએ,  
ક્ષણે ક્ષણે ખોલી ને નવ ફરીએ, મધુરી વાતલડી મારી. ૧  
સહનશીલ સંતોષી થાવું, અયોગ્ય સ્થળોમાં નવ બાવું,  
નિર્મળ નિત્ય જ્ઞાન જળે નાવું, મધુરી વાતલડી મારી. ૨  
ભૂષણ ભારે સદ્ગુણના ધરવા, કપટ છળ કલેષ ફરે કરવા,  
હેતે દુઃખ દુઃખીઆના હરવા, મધુરી વાતલડી મારી. ૩

કેળવણીથી અતર કેળવીએ, મનડાને જ્ઞાનથી મેળવીએ,  
 ભલા ભલા કાર્યોમા લેળવીએ, મધુરી વાતલડી ભારી ૪  
 સાસરીયામા મુસ જની રહીએ, શાશ્વાત્ય યુગ દુ ખને સહીએ,  
 અતર વાત અવરને નવ કહીએ, મધુરી વાતલડા ભારી ૫  
 સહા જેની સોખતમા વસીએ, ક્રોધીથી પહેલા તેને કચીએ,  
 ફળેત થઈ પાળળ નવ ફળીએ, મધુરી વાતલડી ભારી ૬  
 સંતશિષ્ય જીવન સફળ કરવા, વચન બધા અતરમા ધરવા,  
 વિમુક્ત થઈ વર પદવી વરવા, મધુરી વાતલડી ભારી ૭

૫૬ ૮૦—આવિકાખેનોને શિખામણ.

[ સુખતિ રામ હૃદયમા રહેજો રે—એ રામ ]

સૂણો બેની શીખ આ સુખકારી રે

ધરી લેજો તે હૃદય મોઝારી રે, સૂણો ટેક

નિત્ય ઠી પ્રભાતમા પહેલા રે, નામ લીજો પ્રભુ તર્જુ પહેલા રે,  
 જઈએ જેનથાણે સૌ લેગા સૂણો ૧

સહુ સાથે ત્યા સપોને આલો રે, લીધા મતને પૂર્ણ પાળો રે,  
 પ્રીતે ગ્રથ નીતિના નિહાળો, સૂણો ૨

પરનિહાની વાત નવ કરીએ રે, વેશ આછકડો નવ ધરીએ રે,  
 લોક નિહાથી હીલમા ડરીયે રે, સૂણો ૩

બેની ! સદ્ગુણ શોભા છે સાચી રે, જેની બુદ્ધિ હશે બહુ કાચી રે,  
 રહે રૂપ વિષે તે સગી સૂણો ૪

કોઈને કડવુ વચન નવ કહીએ રે, સારી સગતમા નિત રહીએ રે  
 શીલવતા વિનમવતા થઈએ, સૂણો ૫

રોવુ સાદુ એ તો રીત સારી રે, કહે પોપટ ચિત્ત વિચારી રે,  
 એથી વધશે કીર્તિ તમારી, સૂણો ૬

[ કર્તા-પોપટલસ કેવલચંદ સાહ રાજકોટ ]

## પદ ૮૧-વિદ્યાર્થી જૈન બહેનોને શિખામણ.

[ હરિભજન વિના દુઃખદરીયા સંસારનો પાર ન આવે—એ રાગ. ]  
 લણવા જઈએ, શાણી બેનો, પ્રેમ ધરી સહુ સંગમાં, ટેક.  
 રાજી રહીએ, વિધ વિધ સખીઓ, મળી આપણ ઉમંગમાં. ટેક.  
 ગુરૂનો વિનય સદા કરીએ, ગુણવંતી સદ્ગુણને ધરીએ, ૧  
 રીતભાત રૂઢી સહુ આચરીએ, લણવા જઈએ.  
 સંપે હળીમળી સંગે ફરીએ, કદી કલેશ કુસંપ નવ કરીએ, ૨  
 લણવામાં ચિત્ત રૂઢું ધરીએ, લણવા જઈએ.  
 લણવાની હોંશજ આણીને, જ્ઞાનામૃત શ્રેષ્ઠ પ્રમાણીને, ૩  
 તે અખુટ ખજાનો જાણીને, લણવા જઈએ.  
 સદ્બુદ્ધિ શિખામણ સારી, વિદ્યા આપે છે સુખકારી, ૪  
 જ્ઞાનામૃત જે મંગળકારી, લણવા જઈએ.  
 સદ્ગુણ શિયળ સહુ આચરીએ, જિનલક્ષિત કરી ભવથી તરીએ, ૫  
 હરિલાલની વિનતિ ઉર ધરીએ, લણવા જઈએ.

## પદ ૮૨- બહેનોને જૈન કન્યાશાળામાં આવવા વિષે.

[ લાવી લાવી લાવી રે મહારાણી ખખર એક લાવી—એ રાગ. ]  
 આવો આવો આવો રે, તમે જૈનશાળામાં આવો. ટેક.  
 શિશુપણાથી સમજો ધર્મને, ધીજ દયાનાં વાવો રે. તમે.  
 શિખો સામાયિક પ્રતિક્રમણને, તેથી તનડું શોભાવો રે. તમે.  
 નમ્રપણાથી નિત્ય મળીને, ગુણ પ્રભુના ગાઓ રે. તમે.  
 ગાયનકરો વળી નીતિ રીતિનાં, આનંદ જન ઉપજાવો રે. તમે.  
 પૂર્વ પુણ્ય પ્રભાવે પામ્યા, મનુષ્ય જન્મનો લહાવો રે. તમે.  
 શુદ્ધ સમકિતે નિર્જરા કરીને, કર્મના પૂંજ ઉડાવો રે. તમે.  
 આવો સમય જો વીતી જશે તો, પછી થશે પસ્તાવો રે. તમે.

પદ ૮૩-પરીક્ષા લીધા પછી જહેનોએ બોલવાનું ગીત.

[ રમ ધોગ ]

આજે પરીક્ષા લેવાને પધારીયા, લઈ તસ્દીને કીધેા તપાસ,  
આવી અમ પાસ આનંદ ઉભરાય છે ૧  
ચૌઅ સૂચબ્યુ અમને સુધારવા, લવામણુને કીધી બહી ભાત,  
વિવેકની વાત, આનંદ ઉભરાય છે ૨  
આપી સદ્ગોવ સરમ સુણાવીયુ, વિદ્યા પ્રત્યે વધાર્યો ઉમગ,  
આવી આ પ્રસંગ આનંદ ઉભરાય છે ૩  
કરી કહર અમાગ અજ્યાસની ઉત્તેજન માટે આપ્યા ધનિમ,  
તપાસી તમામ આનંદ ઉભરાય છે ૪  
બહુ ભણવાના લાભ બતાવીયા આપે આવી ક્યો ઉપકાર,  
બતાવીને પ્યાર, આનંદ ઉભરાય છે ૫  
આપ વિદ્યા વિલાસી વિદ્વાન છે, વળી અતરના છે ઉદાર,  
સફળ અવતાર, આનંદ ઉભરાય છે ૬  
પૃથ્વી મહિ પગ્માર્થી પાકજો સંતશિષ્યની એ અરદાસ,  
પ્રભુ તણી પામ, આનંદ ઉભરાય છે ૭

પદ ૮૪-વિદ્યાર્થીઓની વડિલો પ્રત્યે અરછ.

[ રમ મકન તથા હરિગીત ]

ગણલ — અમાસ સૌ વડિલોને, કરી પ્રણામ પ્રીતેથી,  
લણે છે બાવડો ભાવે, સૂણે સૌ એક ચિત્તેથી  
હરિગીત — આજે પધારી આપ આભારી બહુ અમને કર્યા,  
હરગીત એમ પધારવા અમ ઉપરે કરજો દયા,  
આ પાઠશાળાની સહુ ખીલવી કળી રૂપે અમે,  
સહુ બાગને બનાવજો ગુલાબના પુષ્પો તમે

ગજલ:—ધરો દીલ ધ્યાન આ અરજી, લણાવો ખાલ ને ખાલા,  
અમોને ખાળકો સમજી, ખતાવો ધર્મના ધારા.

હરિગીત:—શાસન રૂપી સુવાડીના માળી રૂપે તો આપ છે,  
સમજો ફરજ સુદૃઢયથી પુષ્પો તણાં તો ખાપ છે,  
ઉછેરવા આ ઠમલને ખંધાયેલા તો આપ છે,  
નિહાળજો સુનજરથી પુષ્પો તણાં તો ખાપ છે.

ગજલ:—ખગીચો આ દીસે રૂંડો, અમે ત્યાં ઊગતાં પુષ્પો,  
નીચમમાં સીંચજો વારી, ખની માળી ભલા માળી.

હરિગીત:—જો ભરી હશે ગુલાખમાં ખુશખો ખરે કે ખંતથી,  
ફેલાવશે સુવાસ ચોગરદમ ઘણા ઉમંગથી,  
એ નામનાને માન વીરનાં ખાલ ન્યારે પામશે,  
શાસન તણો વિજય અને ઉત્કર્ષ ત્યારે જામશે.

ગજલ:—ધરો દીલ ધ્યાન આ અરજી, લણાવો ખાલ ને ખાલા,  
અમોને ખાલકો સમજી, ખતાવો ધર્મના ધારા.

## ૭-વિનય અને વિવેક વિષે.

### ૫૬ ૮૫-વિનય વિષે.

[ આગમની આશાતના નવી કરીએ-એ દેશી. ]

વિનય કરો ગુરુરાજનો ગુણી ભાવે, હારે ગુણી ભાવે રે ગુણી ભાવે,  
હારે નીચ ગોત્ર તોડી ઉચ થાવે, હારે પામે સુખ ભરપૂર. વિનય. ૧  
ગુરુજી આવતા જોઈને ઉભા થાઓ, હારે પત્ર અંગ અરજી નમાવો,  
હારે નીચ વાંક ખામી ગુણ ગાવો, હારે તારો તમે દયાળ. વિનય. ૨  
ઉચિત આસન આપી રહો કરજોડી, હારે પૂછો ક્ષેમકુશળ માન મોડી,  
હારે કોણ કરે ગુરુતમ હોડી, હારે કરતા ઉપકાર. વિનય. ૩

દેવ દયાગુ દયા કરી કષ્ટ કાપો, હારે ગુરુ સમકિતની છાપ છાપો,  
 હારે મને અવિચળ સુખડા આપો, હારે પામું ભવનો પાર વિનય. ૪  
 કૃપા દ્રષ્ટિ ગુરુરાજની જો યાશે, હારે જ્ઞાન કોષ અખૂટ ભરાશે,  
 હારે જેથી મિથ્યા મતિ દૂર નાસે, હારે આવે વિવેક હોર વિનય. ૫  
 વિવેકથી શિવપથને તેહ સાધે, હારે કર્મરૂપી કાવડ ને કાધે,  
 હારે તેને તોડવા કમર બાધે, હારે સારે આત્મ કાજ વિનય. ૬  
 વિનય થકી રિપુ આપણો વશ યાશે, હારે જનજન મુખે ગુણ ગાશે,  
 હારે તેના હુ ખડા દૂર પ્રજાશે, હારે તેનું જીવિત ધન્ય વિનય. ૭  
 વિનયધર્મ જિનરાજનો જગભાહી, હારે તેની કીર્તિ જગત ગવાઈ,  
 હારે દિનદિન અધિક સવાઈ, હારે પામો વિશ્વમા માન વિનય. ૮  
 આ ભવ પરભવ સુધરે તેમ જાણી, હારે તમે સેવો સદા ગુણ ખાણી,  
 હારે ઋષિગિરધરની એહ વાણી, હારે મુખ્યાપુરી મોઝાર વિનય. ૯

### પદ ૮૬-વિનય વિષે.

[ રામ-ધોળ. ]

પ્રથમ અધ્યયન ઉત્તરાધ્યયનમા, દશવેદાલિકની વળી શાખ,  
 જિનવર ગયા ભાખ, વિનય વડો વિશ્વમા, ટેક ૧  
 વરીકરણ વિધાનું વિનય છે, જાણો મત્ર તત્ર તમે ફેટ,  
 ફોગટ માથાફૂટ, વિનય વડો વિશ્વમા ૨  
 જાણો વિનય વડે વશ જગ સહુ, દાનવ માનવ ને વળી દેવ,  
 સારે શ્રુદ્ધિ સેવ, વિનય વડો વિશ્વમા ૩  
 ચડી આવે શત્રુ કહી આપણો, એડી હાથ જોલાવજો શાન્ત,  
 ટળે ઉપાત, વિનય વડો વિશ્વમા ૪  
 વિનય વૈરીને વશ કરે વળી, વડા વાઘ તે તાળે યાય,  
 જુઓ એહ ન્યાય, વિનય વડો વિશ્વમા ૫

કહવી જીલથી કોઈ જોલો નહિ, જોલો મીઠાં મધુરું વાળુ,  
 થાએ સુખ શેણુ, વિનય વડો વિશ્વમાં. ૬  
 તેના બને અધિક અનુરાગીઆ, જેની મીઠી મધુરી છે વાળુ,  
 કોયલ સુખ ખાણુ, વિનય વડો વિશ્વમાં. ૭  
 વિનય વડે લહે શુભ જ્ઞાનને, જપ તપ ક્રિયા આચાર,  
 સંયમ પંથ સાર, વિનય વડો વિશ્વમાં. ૮  
 વધે વિશેષ ખ્યાતિ વિનય થકી, વધે શાસ્ત્રનું નિર્મળ જ્ઞાન,  
 કહે લગવાન, વિનય વડો વિશ્વમાં. ૯  
 શુરૂ નાના પણ મોટા કહ્યા, જેમ રાય તણી વતે આણુ,  
 જાણો ગુણખાણુ, વિનય વડો વિશ્વમાં. ૧૦  
 એમ શિષ્ય મંગળજી સ્વામિ તણો, કહે કૃષ્ણ મુનિ રાણી હામ,  
 કરો વિનય કામ, વિનય વડો વિશ્વમાં. ૧૧

પદ ૮૭-વિનય રૂપ મહા મંત્રનો મહિમા. ✓

[ રાગ-ધનાશ્રી ]

વિનયથી વિશ્વ બધું વશ થાય, વિનયથી. ટેક.  
 વૈરી સઘળાં વહાલ ધરાવે, શુણકર થઈ શુણ થાય વિનય. ૧  
 મોહિની મંત્ર અવર નહિ એથી, આ દુનિયાની માંચ. વિનય. ૨  
 ધર્મતણું આ સુખ મનોહર, જ્ઞાનનું ખીજ ગણાય. વિનય. ૩  
 એજ રસાયણે અંતર કેરા, સઘળા દોષ સમાય. વિનય. ૪  
 સંતશિષ્ય સુખ સઘળાં એમાં, સ્વરૂપ કદી સમજાય. વિનય. ૫

પદ ૮૮-વિવેક વિષે શિખામણ.

[ રાગ-ધોળ ]

સૂણો સમજી સકળ નરનારીઓ, વધે માણસમાં જેમ માપ,  
 અદબ શીજો એટલી-એ ટેક.  
 સારી અદબ જે રાખવા શીખશે, થશે ઉત્તમ પંક્તિમાં આપ,અ.



સારૂ મનુષ્ય આવે ઘેર આપણે, આવોજી કહી કરીએ પ્રણામ, અ  
 ઉભા થઈને આદરમાન આપીએ પછી પૂછીએ હોય જે ઝામ અ.૨  
 કોઈ કારણે પરધેર જો જાઓ, ઉભા રહેજો જઈ ઘરબાર, અ  
 રજા માગી પછી ઘરમા પેસવું, રહેવું મન દેજો તેટલી વાર અ.૩  
 છાની વાત કરે જે માણસ મળી, વણુ તેડયા ન જઈએ ત્યાય, અ  
 વણુ બોલાવ્યા વચમા ન બોલીએ, કડવું કથન ન કાઢીએ કાઈ અ.૪  
 વાનો, ઉદર ઉઘાડા ન ગળીએ, ઉંચે સાદે ન કરીએ ઉચ્ચાર, અ  
 છેડો વસ્ત્રનો મુખ આડો રાખીએ, આવે ળગાસુ કે ચોડકાર અ.૫  
 મલામા બહુ મલાગી બેસીએ, જેવો હોય આપણો અધિકાર, અ  
 મોટા જનને ઊડી માર્ગ આપીએ, નોતિશાસ્ત્રનો એ છે આધાર અ.૬  
 કોઈ ધનના વિદ્યાના કે અમવના અધિકારથી મોટા મનાય, અ  
 તેની માન મર્યાદા ન તોડીએ, તોડયે જરૂર બેઅદબી થાય અ.૭  
 પૂછે મતતો પોતે ઉત્તર આપીએ, અતિ આગ્રહમા નથી સ્વાદ, અ  
 માને નહિ તો ત્યા ચૂપ કરી બેસીએ, વડા સાથે ન વહીએ વિવાદ અ.૮  
 કોઈના કરમાથી ચીઠિ કે ચોપડી, જેવી લઈએ ન વાચવા કામ, અ  
 લેવી હોય તો માગીને લીજીએ, આપે તો લઈ કરીએ પ્રણામ અ.૯  
 કોઈને દુકારે કહી ન બોલાવીએ, હોય દીન કે ઘર કેરો દાસ, અ  
 ઘરના નાના મોટા સૌ માણસે, એમ કરવો અદબનો અભ્યામ અ.૧૦  
 ફરમાવો, બિરાજો, લોજન કરો, એવા અદબના શબ્દ અનેક, અ  
 સારા માણસે તે શીખી ગળવા વળી શીખવો વચન વિવેક અ.૧૧  
 હુમીએ નહિ ખડખડતે મુખે, કોઈ માથે ન લડીએ લડાઈ, અ  
 કોઈ કડવા વચન કહે કોધથી, સૂણી ચૂપ રહીએ શરમાઈ અ.૧૨  
 મર્મ વચનના બાણ જે મારવા, કહીએ નાદાન જનનું તે કામ, અ  
 ક્ષમા રાખે તે તો મોટું માનવી, તેને લોક વખાણે તમામ અ.૧૩

હોય અદળ તો ઉત્તમ જાતમાં, હલકી જાતમાં અદળ ન હોય, અ.  
જેનાધરમાં અદળ દલપત કહે, સૌથી સુખીઆ તે માણસ સોય. અ. ૧૪

## પદ ૮૯-વિવેક વિષે શિખામણનો સાર.

[ પ્રથમ પાર્વતીના પુત્રને પાચે નમુંરે લોલ-એ રાગ. ]

- ૧ વડી વિવેકની વાત કહું, બહાલથીરે લોલ,  
જાણો શોભે જન જાત, ચોકખી ચાલથીરે લોલ. ૧
- ૨ ચોકખી ન હોય જેની ચાલ, તેને તો તજેરે લોલ,  
પ્રભુ પ્રાણી પ્રતિપાલ, ભાવથી ભજેરે લોલ. ૨
- ૩ કોઈથી કદાપિ કલેશ, નવ કીજીએરે લોલ,  
દયા લાવીને વિશેષ, દાન દીજીએરે લોલ. ૩
- ૪ સર્વનું સદા કલ્યાણ ઉર, ધૃષ્ટીએરે લોલ,  
પોતાનાજ જેવા પ્રાણ, સૌના પ્રીતીએરે લોલ. ૪
- ૫ સદા રાખીને સંતોષ, સ્ત્રીધા સંચરેરે લોલ,  
હુનિયામાં દેખી દોષ, દીલમાં ડરેરે લોલ. ૫
- ૬ સર્વ પ્રાણીને સદાય, અભય આપજેરે લોલ.  
કષ્ટ કોઈના કપાય, તો તો કાપજે રે લોલ. ૬
- ૭ રૂઝાં માણસોની રીત, હુદ્દે રાખજેરે લોલ,  
નમ્રતાથી નિત્ય નિત્ય, ભાષા ભાખજેરે લોલ. ૭
- ૮ સારા સંગનો ઉમંગ, નિત્ય જોડજેરે લોલ,  
શઠ માણસોનો સંગ છેક છોડજેરે લોલ. ૮
- ૯ વધે લોક વિષે લાજ, જરૂર જેહથીરે લોલ,  
કરો એવાં એવાં કાજ, સદા સ્નેહથીરે લોલ. ૯

ચોરી કોઈ કેસ ચીજ, નવ લીજીએરે લોલ,

પડે સર્વને પતીજ, તેમ કીજીએરે લોલ. ૧૦

બડાઈના બહુ બોલ, નવ બોલીએરે લોલ,

તેથી તરત થાય તોલ, પોત બોલીએરે લોલ. ૧૧

તને તન મને તમામ, તુચ્છ દેવનેરે લોલ,

ભજે દલપતરામ તણા દેવનેરે લોલ. ૧૨

પદ ૯૦—મુઝ્યા જહેનને શિખામણુ ન લાગવા વિષે

[ લાજ વધારો લાખેણી-એ રાગ ]

જે સૂણ્યા પછી નહિ સલાજે કા ધૂરથી મન નવ ધારે, બેન !

તેને શિખામણુ શી દઈએ એ-ટેક

જેને અ તરબોત નહિ જાગે, બહુ દહેતા બોધ ન લાગે. બેન તે ૧

જેનો જાતિ સ્વભાવજીવે જાતો, આશા સુધર્માની નવ આણે. બેન તે ૨

બગલાને હસ વિષે વાસે, પણ બગલો હસ ન થાસે. બેન તે ૩

મો મણુ સાણુ દેહે દેશું, ગર્ધવની ગાય બને શુ ? બેન તે ૪

પથરા પાણીમા નિત્ય નાચ, પણ બીતર નવ ભીંજાય બેન તે ૫

કાળી કાબળી જેવી જીજી, તેને રગ ન બેસે બીજી બેન તે ૬

જેનું આરજી સરખુ ચિત્ત દરશે તણુ સાર અસાર જાઘરશે બેન તે ૭

ગળે ચીકણી માટી પહેલી, વળી સુઝાય વહેલી વહેલી બેન તે ૮

જેને દેતા શિખામણુ શિર પાકે, દલપત પણ દેતા યાકે બેન તે ૯

૮—સમકીત, સામાયિક, પ્રતિક્રિયા વિષે.

પદ ૯૧—સમકીતનું સ્વરૂપ સમજવા વિષે.

[ દોશીજાને કાટે ઘોડો અટકીને ઉમો રે-એ રાગ ]

જીવ અજીવ બે જાણે બેની, બધ મોક્ષની રીતરે,

જ્ઞાનજ એને કહીએ બેની, લણુવુ ચોડી ચિતરે. ૧

જ્ઞાન થકી સમકીત શુદ્ધ થાશે, દેવગુરૂ પ્રતીત રે,	
ધર્મ તણી શ્રદ્ધા સ્થિર થાશે, એ સમકીતની રીત રે.	૨
જે જેવું છે તેહને તેવું, જાણી શ્રદ્ધા કીજે રે,	
ખોટામાં ખોટાની શ્રદ્ધા, સાચે સાચી લીજે રે.	૩
એવું સમકીત જાણી લાણતા, આત્મકારજ સીઝે રે,	
સમકીત વિના જ્ઞાન નકામું, તેમાં અર્થ ન સીઝે રે.	૪
લવ તરવાની આશા હોય તો, શ્રદ્ધા નિર્મળ કીજે રે,	
શ્રદ્ધાથી જે કરણી કરીએ, તેમાં પ્રભુ મન રીઝે રે.	૫
બેની મારી લાણીએ લાવે, સમકીત સાઝે જ્ઞાન રે,	
ઉમેદ તેમાં રાખો બેની, જેથી મુક્તિધામ રે.	૬

### પદ ૯૨-સમકીત વિષે.

[ શિયળ બૂધણ સજીએ-એ રાગ. ]

સૂણો સદ્ગુણી નરનાર, સમકીત વ્રત સાચું,	
વ્રત નિયમ અને ઉપવાસ, એ વિષુ સહુ કાચું.	ટેક.
ધર્મ રૂપી ઉંચી ઈમારતને, સમકીતનો આધાર રે,	
શુદ્ધ મનેથી સમકીત સાધ્યું, તેજ પામ્યા લવપાર સમકિત.	૧
સમકિતમાં ત્રણ તત્ત્વ સમજીએ, દેવ ગુરૂ ને ધર્મ રે,	
એ ત્રણ તત્ત્વની ઝોળણ જેને, તે પામે સુખ શર્મ.	સમકિત. ૨
રાગ દ્વેષ રહિત વીતરાગી, સર્વજ્ઞ જિન રાયરે,	
દૂષણ એક ન દીસે જેમાં, તે લગવાન મનાય.	સમકિત. ૩
ગુણવંત ગુરૂદેવ સમજીએ, નહિ મમત મન લેશરે,	
પોતે તરે વળી તારે બીજાને, આપી લલો ઉપદેશ.	સમકિત. ૪
નિવૃત્તિમાં મન રાખે નિરંતર, કાપે પૂર્વના કર્મરે,	
અધોગતિમાં જતાં જીવોને, ધરી રાખે તે ધર્મ.	સમકિત. ૫

આજ જગતમા પાપ ડીઓના, અનેક પથ જણાયરે,  
 સત્ય ધર્મની શ્રદ્ધા વિણ કદી, દીલનું દર્દ નહિ બાય સમકિત. ૬  
 સમકિત સાચુ સોનું સમજવું, મિથ્યાત્વ નામ કથીરે,  
 સમકિત રંગે રમે રસીલા, કહે ઉમંગે કીર સમકિત ૭  
 [ કર્તા—પદ્મલાલ કેવલચંદ્ર શાહ રાજકોટ. ]

પદ ૬૩—સમતાપૂર્વક સામાયિક આદરવા વિષે.

[ દોશીમને હાટે ઘોડા અટકીને ઉમો ર—એ રાગ. ]

મુમતિ કહે છે સૈયરો આવો, ધર્મની ગેઠ કીજેરે,  
 મમતા મેલી સમતા ધરીએ, એક સામાયિક કીજેરે ૧  
 આસન વાળી નયણા હાળી, સ્થિર થઈ બેઠક લઈએરે,  
 દેવ ગુરૂ ને ધર્મની સાથે, મનડું બેડી દઈએરે ૨  
 ધર્મકથા સાલળીએ લાવે, તત્ત્વ વિચારી લીજેરે,  
 તત્ત્વ થકી વૈરાગ્ય રસ થાશે, નેથી ધારજ સીજેરે ૩  
 વૈરાગ્ય હોય તો ધર્મજ સૂઝે, તેમા પ્રભુ મન રીઝેરે,  
 આજસ નિદ્રા ફરે મેલો, પરત્નિદા નવ કીજેરે ૪  
 વિષયરસની વાતો યાચ જ્યા, તેમા કાન ન દીજેરે,  
 ધર્મકથામા લળીએ બેની, કર્મકથા ન કીજેરે, ૫  
 રાગ દ્વેષ ને કલેશ મેલી, જ્ઞાન તણો રસ પીજેરે,  
 ઉમેદવારી પૂરણ કરવા, એમ સામાયિક કીજેરે ૬

પદ ૬૪—સામાયિકમાં આનંદમંદિરે વસવા વિષે.

[ કાડે કાડે કાકણીયાળી ચુડીરે—એ રાગ. ]

હૃદયને આનંદ મંદિર બનાવોરે,  
 મનડાને તે સ્થળ રહેવા મનાવોરે હૃદયને ટેક  
 તે માંહેથી કાઢવ ક્યરા કઢાવોરે,  
 મંદિરને પ્રમોદ લાવે મઢાવોરે હૃદયને ૧

- શાંતિ લેવા શાંતિનું જળ છંટકાવોરે,  
અવિચળ પ્રેમ જ્યોતિ પ્રગટાવોરે. હૃદયને૦ ૨
- પ્રેમ તણાં પ્રસ્તરણાં પથરાવોરે,  
શ્રદ્ધા તણા સુંદર ધ્વજ ફરકાવોરે. હૃદયને૦ ૩
- કલ્યાણિક કુમકુમ ચિહ્નો કરાવોરે,  
ઠીક રીતે આસન અચળ ઠરાવોરે. હૃદયને૦ ૪
- જયજય આનંદ રંગ જમાવોરે,  
એ મંદિરે આનંદ મહાલવા આવોરે. હૃદયને૦ ૫
- અન્ય સ્થળે શાને માટે અથડાઓરે,  
રમી એમાં લવની જળ ભૂલાવોરે. હૃદયને૦ ૬
- સુખુદ્ધિને સમજાવી સંગ લાવોરે,  
અભ્યંતર જ્ઞાન જળે નવરાવોરે. હૃદયને૦ ૭
- પુષ્પામ્બરો વિવેકનાં પહેરાવોરે,  
સત્યપંથે શાને માટે શરમાઓરે. હૃદયને૦ ૮
- ખેદ તજી સર્વની સાથે ખમાવોરે,  
પાપ તાપ એહ ક્રિયાથી પતાવોરે. હૃદયને૦ ૯
- બુદ્ધિબળ આવાજ પંથે બતાવોરે,  
અઝલને આનંદમાં અજમાવોરે. હૃદયને૦ ૧૦
- અંગે! અંગે! આનંદને ઉભરાવોરે,  
વિશ્વ વિષે આનંદનેજ વહેવરાવોરે. હૃદયને૦ ૧૧
- આનંદથી દોષનાં સ્થાન દબાવોરે,  
સંકટોને આનંદથીજ શમાવોરે. હૃદયને૦ ૧૨
- અહોનિશ આનંદનેજ ઉડાવોરે,  
સંતશિષ્ય મંદિરમાં મળી જવોરે. હૃદયને૦ ૧૩

પદ ૯૫—સામાયિકમાં આત્મિક આનંદે રહેવા વિષે.

[ રાગ ઉપર પ્રભાણે ]

આનંદને આપણે ઘેર જોલાવોરે,  
 આલો બહેની વિધિએ કરીને વધાવોરે. આનંદ ૧  
 વિવેકથી વિનય ખીજને વાવોરે,  
 ઘટડામા વૈરાગ્યને વરસાવોરે આનંદ ૨  
 દીલડાના રોષ ને દોષ દબાવોરે,  
 ગુણિયલ ગુરુ તણા ગુણ ગાઓરે. આનંદ ૩  
 લેવા ફટો મનુષ્યજન્મનો લહાવોરે,  
 ફડી રીતે હૃદયને રગાવોરે આનંદ ૪  
 આવો, આવો, આનંદ સ્થળમા આવોરે,  
 શાને માટે સાચી વાતે શરમાઓરે આનંદ ૫  
 ધ્યાન મારા આનંદ રામનું ધ્યાઓરે,  
 સાચો પ્રેમ પૂર્ણ બળે પ્રગટાવોરે આનંદ ૬  
 બોધ સૂણી આપણી ફરજ બળાવોરે,  
 સતશિષ્ય શ્રાવિકા નામ ચોલાવોરે આનંદ ૭

પદ ૯૬—સામાયિકમાં સુમતિ સખીને પૂછવા વિષે.

[ રાગ ઉપર પ્રભાણે ]

કહોને સખી આ ભવે શું શુ કમાયુંરે?,  
 જન્મ ધરી આતમ ધન શુ જમાવ્યુંરે? કહોને ૧  
 લણવાનું લણતર શુ શુ લણાયુંરે!,  
 જીવનમા જાણવાનું શુ જણાયુંરે? કહોને ૨  
 ખરી રીતે જીવોને કેવુંક ખમાવ્યુંરે?  
 વિજયનું વાગ્મિત્ર કેવુંક બળાવ્યુંરે? કહોને ૩

પાપ પુણ્ય બેમાંથી શું શું પતાવ્યુંરે ?  
 બળ બધું કેવા તે સ્થળમાં બતાવ્યુંરે ? કહોને ૪  
 શ્રવણને જીવંતમાં શું સૂણાવ્યુંરે ?  
 નયનોને કેવું સુંદર નિરખાવ્યુંરે ? કહોને ૫  
 કરો પાસે કેવું કલ્યાણ કરાવ્યુંરે ?  
 દેહ થકી શું શું કરીને દીપાવ્યુંરે ? કહોને ૬  
 વાણી પાસે કેવુંક મધુર વદાવ્યુંરે ?  
 શિર કહો આજું ક્યાં ક્યાં ઝુકાવ્યુંરે ? કહોને ૭  
 મનડાને કેવા પ્રકારે મનાવ્યુંરે ?  
 અંતરને કેવા કામે અજમાવ્યુંરે ? કહોને ૮  
 સારાસાર શેમાં શેમાં સમજાવ્યુંરે ?  
 પ્રશ્ન રૂપે સંતશિષ્ય આ પૂછાવ્યુંરે ? કહોને ૯

પદ ૯૭-શુદ્ધ ભાવે પ્રતિક્રમણ કરવા વિષે.

[ દ્રૌપદી તારા પતિના વેણ કે ક્ષણ ક્ષણ સાંભરેરે લોલ-એ રાગ ]  
 કરીએ પડિક્રમણું ધરી પ્રેમ, તિમિર ઘટ ટાળીએરે લોલ, ૧  
 દળવા દીલડા કેરા દોષ, મમતી મન વાળીએરે લોલ. ૧  
 તણએ અંતરનું અભિમાન, ગર્વને ગાળીએરે લોલ, ૨  
 કીધાં જે જે કાળાં કામ, કુખુદ્ધિ ટાળીએરે લોલ. ૨  
 ડાઘા અંતરના કરી દૂર કે, ઉર અજવાળીએરે લોલ, ૩  
 આળોવી વ્રતના અતિચાર, પૂરણ વ્રત પાળીએરે લોલ. ૩  
 સાચા મનથી સર્વની સાથ કે, ખચીત ખમાવીએરે લોલ, ૪  
 નમ્ર બની ગુરુદેવની આગળ, શિર નમાવીએરે લોલ. ૪  
 વઢીને કરીઆ વૈર વિરોધ તે, સર્વ સમાવીએરે લોલ, ૫  
 ત્યજ દર્દ વિષમય ઝગડા ઝેર કે, જીવન જમાવીએરે લોલ. ૫



પડિકમણીનો સૂણી સાર, પ્રપચ છળ છોડીએરે લોલ,  
પ્રભુમા સત તણા થઈ શિષ્ય, મુજવન બેડીએરે લોલ ૬

### પદ ૯૮—એકાદશી વિષે

[ સમક્ષિત નવિ લલ્લુ રે, એ તો રૂબો ચતુર્ગતિ માહે—એ રાગ ]  
આજ એકાદશીરે, નણદલ મૈન કરી મુખ રહીએ, ટેક  
પૂછ્યાનો પ્રત્યુત્તર પાછો, કેહને કાર્ધ ન કહીએ આજ ૦ ૧  
મારો નણદોઈ તુજને બહાલો, મુજને તારો વીરો,  
ધુમાડાના બાચકા ભરતા, હાથ ન આવે હીરો આજ ૦ ૨  
ધરનો ધધો ધણો કરો પણ, એક ન આવે આડો,  
પરભવ જાતા પાલવ ગાલે, તે મુજને દેખાડો આજ ૦ ૩  
મૃગશિર્ષ શુદ્ધ અગીઆરસ મોટી, નેવુ જિનને નિરખો,  
દોહસો કટ્યાણ્ણિક મોટા, પોથી જોઈને હરખો આજ ૦ ૪  
મુમત શેઠ થયો શુદ્ધ શ્રાવક, મૈન ધરી ખૂળ રહીએ,  
પાવકે પર સઘણો પરબળયો, એને કાર્ધ ન કહીએ આજ ૦ ૫  
આઠ પોર પોયો તે કરીએ, ધ્યાન પ્રભુનું ધરીએ,  
મન વચન કાયા વશ કરીએ, તો લવસાગર તરીએ આજ ૦ ૬  
ઉદયચતુર્થ વાચક ઉપદેશે, જે નરનારી રહેશે,  
પોયો માહી પ્રેમ ધરીને, અવિચળ લીલા લેશે આજ ૦ ૭

### પદ ૯૯—એકાદશી વિષે.

[ રાગ ઉપર પ્રમાણે ]

આજે એકાદશીરે, નણદલ પડિકમતા પણ વાતું ટેક  
એમ કરતા જો થાય નહિ તો, લેગુ લાવીએ લાતું આજ ૦ ૧  
મારો નણદોઈ તુજને બહાલો, મુજને તારો વીરો,  
પડિકમણામ્ય વાતુ બહાલી, જમતા બહાલો શીરો આજ ૦ ૨

જમવા નાત મેળામાં જાતાં, જેવું જમવું એકું,  
 પ્રતિક્રમણું તેવું જાણી, વાતે વળગવા બેકું. આજઠ  
 પાંચ સાત સામટીયું થઈને, વાતે વાતું સાંધે,  
 કાંઈક પાપ પરિહરવા આવે, બાર ગણું વળી બાંધે. આજઠ  
 એક ઉઠતી આજસ મરડે, બીજી ઉઘે બેડી,  
 નદી માંહીયા કાંઈક નીકળી, જઈ દરિયામાં પેડી. આજઠ  
 ડીંગા દેતી કાંઈ ન દેખે, આડું અવળું પેખે,  
 પ્રતિક્રમણું પ્રીતિ ન રાખે, તો કેમ આવે લેખે. આજઠ  
 આઈ બાઈ નણુંદ લોજાઈ, નાની મોટી વહુને,  
 સાસુ સૈયરો મા ને માશી, શિખામણુ છે સહુને. આજઠ  
 મકનચંદ કહે મન સ્થિર રાખી, જે પડિક્રમણું કરશે,  
 રાગ દ્વેષ દૂરે પરિહરશે, એ લવસાગર તરશે. આજઠ

## ૯-સત્સંગ વિષે.

પદ ૧૦૦-ગાઠ અજ્ઞાની જીવને સત્સંગની અસર  
 નહિ થવા વિષે.

[ રાગ ધોળ ]

લોહું લાલ બને અગ્નિ સંગે, પણ રાતું રહે ક્ષણવાર,  
 નીકળ્યું જો બહાર, સંગત એને શું કરે ?  
 જેતું અંતર જાણો કઠોર, સંગત એને શું કરે ? ટેક.  
 બાર મેઘ વર્ષે બહુ જોરથી, પણ મગશીલીયો ન લીંબાય,  
 બીજા ગળી જાય, સંગત એને શું કરે ?  
 ઘૂત દુધ સાકરને સીંચો સદા, લીંબડાની કડવાશ ન જાય,  
 મધુર નવિ થાય, સંગત એને શું કરે ?

- ચંદનવૃક્ષના મુખે વસી રહ્યા, માણીધર મૂકે ન સ્વભાવ,  
જાણ્યો ન પ્રભાવ, સંગત એને શું કરે? ૪
- આંધણ ઉકળતા માંહી ઝોરીયો, કણ કોરડું તે ન રંધાય,  
ઝવર ગળી જાય, સંગત એને શું કરે? ૫
- પાણીમાંહી પડ્યો રહે સર્વદા, કાળમોઢ તણું કેવું જોર?  
ભીંજાય ન કોર, સંગત એને શું કરે? ૬
- ધોવે સાબુ સો મણને સાથે લહી, પણ કોયલો સ્વેત ન થાય,  
કાળપ નવિ જાય, સંગત એને શું કરે? ૭
- ખરને નિર્મળ જળમાં નવરાવતાં, રાખ દેખી દોડ્યો તલકાળ,  
આણી મન જ્ઞાલ, સંગત એને શું કરે? ૮
- ઝરઝર ઝરઝર મેહુલા વર્ષિયા, નીલી કંચન ચાં વનરાય,  
જવાસો સુકાય, સંગત એને શું કરે? ૯
- કાળા રંગતું કપડું લેઈ કરી, રાતા રંગમાં કરે ઝાંઝાળ,  
મટે નહિ ડાળ, સંગત એને શું કરે? ૧૦
- કસ્તૂરીના ક્યારામાંહી રોપતાં, નવિ જાય લસણ કેરી વાસ,  
દુષ્ટ જેની વાસ, સંગત એને શું કરે? ૧૧
- કસ્તૂરી ને કપુરના ગંજમાં, કદી કુંગળીને હાટે કોય,  
સુગંધી ન હોય, સંગત એને શું કરે? ૧૨
- કાગે હંસ તણીરે સોળત કરી, ચૂક્યો નહિ પોતાનાં ચરિત્ર,  
જો જો એની રીત, સંગત એને શું કરે? ૧૩
- દુર્જન સંગત સજ્જનની કરે, અંતર દુષ્ટ પાણું નવિ જાય,  
આપી બોધ કાય, સંગત એને શું કરે? ૧૪
- સતી સદ્ગુણવંતીના સંગમાં, કદી કુલટાને નાવે રંગ,  
ખોટા જેના ઢંગ, સંગત એને શું કરે? ૧૫

ગાઠ અજ્ઞાની જ્ઞાન પામે નહિ, કરે સંત સમાગમ આમ,  
દેહે મુનિ શામ, સંગત એને શું કરે ? ૧૬

પદ ૧૦૧-સારી સોળત કરવા વિધે.

[ ઇંદ્રોયા ઉપર રે કે, નોખત વાગે છે—એ રાગ. ]

સોળત તો સજીએ રે કે, સદા જન સારાની,	
તનમનથી તજીએ રે કે, નશુણી નકારાની.	૧
સારી સોળતથી રે કે, સારા દેવાશે,	
નરસાને સંગે રે કે, નક્કી બાહુ નિંદાશે.	૨
સંગતની રંગે રે કે, જો નવી રંગાઈએ,	
તો પણ તે જોવાં રે કે, જગતમાં દેખાઈએ.	૩
હોય નિર્મળ હીરો રે કે, અધિક ગોપાવેલો,	
ઘાણી ઘણી મેલી રે કે, ઉપર એને મેલો.	૪
પાણીને રંગે રે કે, તે નહિ રંગાશે,	
તો પણ તે જોવો રે કે, મલિન બહુ દેખાશે.	૫
તેમ લાંપટ સંગે રે કે, લાંછન લાગે છે,	
અપકીર્તિ એથી રે કે, જગતમાં જાગે છે.	૬
અતિ પાપી આગળ રે કે, ઉભા નવ રહીએ,	
કુળભૂષણ કીર્તિ રે કે, જગતમાં જો ચહીએ.	૭
સોળતની અસરે રે કે, અધર્મી કંઈક થયા,	
વ્યસની થઈ વળતી રે કે, બારે વાટ ગયા.	૮
ઘડપણમાં પૂરા રે કે, પછી પસ્તાયા છે,	
હુનિયાદારીમાં રે કે, હુંખી દેખાયા છે.	૯

ચિત્તમા આગળથી રે કે, ન વાઝ્યા ચેતીને,	
પછી તો પામ્યા રે કે, પૂરી ફેટેતીને.	૧૦
સુધરીને સારા રે કે, થયા કંઈ સત્સંગે,	
રગાણુ અતર રે કે, રૂઠે નીતિ ગંગે.	૧૧
પૂરણુ જશ પામ્યા રે કે, જગતમા પરિણામે,	
વિધ વિધ વખણાતા રે કે, દીકા દલપતગમે	૧૨

### પદ ૧૦૨-સારી સોખત કરવા વિષે.

[ વાયા વાયા ઉત્તર દિશીના વાવ જો—એ રાગ ]

સોખત સારી કરવી બેની મ્નેહથી જો,	
તજવી તનથી હોય નકારી હાથજો	ટેક
એથી સુખ અતિથય સદિમા મળેજો,	
સુજન અતિશે આણે તુમ પર બહાણજો	સોખત૦ ૧
પારસ સમ જાણો શુભ સગત સદિમાજો,	
ટેક ન મૂકે પડે ગમે તે ફૂળજો,	
અડતા હોહતણુ કચન તેજો કરેજો,	
ભાગી નાખે લવ સુધણની ભૂખજો	સોખત૦ ૨
દીર્ઘ વધશે સારી સોખતથી અતિજો,	
મગશે મહાજનમા નિત્ય, જનને માનજો,	
શુભ સગતથી કો કુકુ જોલે નહિ જો,	
કરશે નહિ કો શુભ સથ અપમાનજો	સોખત૦ ૩
કુસગત કરવી નહિ આ અવનિ વિષે જો,	
જેથી જારે જગમા જનની લાજજો,	
ફટ ફટ કરશે જન સઘળા કુસગથીજો,	
દીલમા થાશે દાના જનને દાજો	સોખત૦ ૪

કહેવત ઘરડાંની આ જગમાં ઘણીજે,  
 સંગ પ્રમાણે લાગે રંગ નિજ અંગજે,  
 કાળા સાથે ઘોળો ધોરીજે ધરેજે,  
 રંગ ન લાગે પણ લાગે છે સંગજે. સોખત૦ ૫  
 એ કહેવતને અનુસરીને ચાલવુંજે,  
 કુસંગને તજવો આણી ઉર કોધજે,  
 સજવો સંગ સરસ જનનો સૃષ્ટિ વિષેજે,  
 શુભ સંગતથી સારો મળે સુખોધજે. સોખત૦ ૬  
 સારી સોખતથી શુભ ગુણ સહુ આવશેજે,  
 નાસી જશે અંગ થકી અવગુણ જો,  
 મમતા ખોટી મટી જશે શુભ સંગતેજે,  
 એવા અધિક દીસે એમાં ગુણજે. સોખત૦ ૭  
 કલાલ ઘર કુસંગત જાતાં જાણુજેજે,  
 દુધ પીતાં પણ મદીરા સમ મનાયજે,  
 હોય વસા સોનું જન પણ હીણું પડેજે,  
 શુભ સંગતથી કુડું નવ કહેવાયજે. સોખત૦ ૮  
 એવા લાભ અધિક છે સારી સંગતેજે,  
 ગ્રહણ કરો શુભ સંગત ગણી ગુણવાનજે,  
 લલલની વિનતિ ધ્યાને ધરજે સદાજે,  
 તો તમપર રાજી રહેશે ભગવાનજે. સોખત૦ ૯

## ૧૦—મુનિરાજ પધારે અથવા વિહાર કરે તે પ્રસંગે ગાવાનાં ગીત.

પદ ૧૦૩—સાધુજીને વાદવા જતાં બોલવાનું ગીત.

[ મલાવરાવ ચહેરનો સુબો ક્યારે આવશે ૧—એ રાગ ]

ચાલો સાધુજીને વાદવારે, સુદ્ધિદાયક મુનિરાયરે, ઉત્તમપ્રાણી-  
ભાવ ધરીને ભેટતારે, ભવ ભવના દુષ્ણ જાયરે,

ઉત્તમ પ્રાણી ચાલો, સાધુજીને વાદવારે. ટેક ૧

પૂરણ ભાગ્યે પધારીઆરે, દર્શન લાયક દેવરે, ઉત્તમ૦  
સયમધારી શોભતારે, કીજીએ નિર્મળ સેવરે ઉત્તમ૦ ૨

નામ લેતા અણુગારનુંરે, સીંઝે વાછિત કામરે, ઉત્તમ૦  
દર્શનથી સુખ સપજેરે, પૂરણ હૈડાની હામરે ઉત્તમ૦ ૩

મહાવ્રતધારી મોટકારે, જીવહયા પ્રતિપાળરે, ઉત્તમ૦  
ગદ્ય હસ્તિસમ ગાજતારે, આચારે ઉજમાળરે ઉત્તમ૦ ૪

મમત્વ મોહને પરિહારે, પરિહાર્યા પાપ અદારરે, ઉત્તમ૦  
ખાર ભેટે તપમ્યા કરેરે, જ્ઞાન તણા ભડારરે ઉત્તમ૦ ૫

અમૃતવાણી સૂણાવશેરે, આપશે સમકિતસારરે, ઉત્તમ૦  
અણુવ્રત આદરશું અમેરે, પામશું હર્ષ અપારરે ઉત્તમ૦ ૬

મનહુ થાય તે ઉતાવળરે, વાદવા ગુરૂ ગુણવતરે, ઉત્તમ૦  
બાલ પ્રહાચારી ભવ કાપશેરે, કરશે તે દુષ્ણડાનો અતરે ઉત્તમ૦ ૭

સત્ય માર્ગ સમજાવશેરે, ફર કરીને અજ્ઞાનરે, ઉત્તમ૦  
તરણ તારણ ગુરૂ તારશેરે, વારશે દુષ્ણ નિદાન ઉત્તમ૦ ૮

ક્ષમાવંતને ખમાવશુરે, ધારશું ધર્મના ભેદરે, ઉત્તમ૦  
 પાંચે અંગ નમાવીનેરે, વંદનની છે ઉમેદરે. ઉત્તમ૦ ૯  
 ગુરૂ દીઠે પાતક ગયાંરે, દુધડે વૂઠ્યા મેહરે. ઉત્તમ૦  
 વૈરાગી ગુરૂ વાંદતાંરે, વાઢ્યો છે અધિક આનંદરે. ઉત્તમ૦ ૧૦  
 આજ ભલોદિન ઉગીઓરે, મળ્યા છે મહા મુનિરાયરે, ઉત્તમ૦  
 દર્શનથી દીલડું કરેરે, તનમન ઉદ્ધસીત થાયરે. ઉત્તમ૦ ૧૧  
 હુઃખ દરિયા સંસારમાંરે, સદ્ગુરૂ તારણી નાવરે, ઉત્તમ૦  
 શ્રાવક સહુ સેવા કરેરે, ધન ખચી લીએ લાવરે. ઉત્તમ૦ ૧૨  
 ગુરૂ મુખ પુનમ આંહલોરે, લોચન કરૂણા પાત્રરે. ઉત્તમ૦  
 સર્વ તીર્થ મુજને મળ્યાંરે, ગુરૂસમ નવિ કોઈ જાત્રરે. ઉત્તમ૦ ૧૩  
 ગુરૂતણા ગુણ ગાઈએરે, નૌતમ નગર મોઝારે, ઉત્તમ૦  
 ખોડાળ કહે ખરી ખાંતસુરે, સેવા સાધુ સુખકારરે. ઉત્તમ૦ ૧૪  
 ઓગણીસે સત્તરની શાલમાંરે, કાર્તિક શુદ્ધી છઠ્ઠ સારરે, ઉત્તમ૦  
 ભાવધરી કરો વંદણારે, ગુરૂનામે જય જયકારરે. ઉત્તમ૦ ૧૫

પદ ૧૦૪-સાધુજી પધારે તે વખતે ગાવાના સાત વાર.

[ ગાડી આવી ગુજરાત, અગનકેરી ગાડી રે આવી—એ રાગ ]

મહેર કરી મુનિરાજ, ગુરૂજી મારા, દર્શન દીધાં,  
 દર્શનથી હુઃખ દૂર, ગુરૂજી મારા, દર્શન દીધાં. ટેક.

સાખી:—આદિતવારે આપની, જોતા નિશદિન વાટ,  
 સમાચાર ન સાંભળું,

ગુલો:—મને ઉપજે અધિક ઉચાટ. ગુરૂજી૦ ૧

સાખી:—સોમે સમતા સાગરું, સૌમ્ય વદન સુખકાર,  
 હુઃખ દરિયે જીવ ડૂબતા,

ગુલો:—તેના છે તમે તારણહાર. ગુરૂજી૦ ૨



- સાખી — મગળ કરતા સર્વનું, સ્થાનદાન દાતાર,  
પ્રાણાધાર માદ્યરા,  
હુવો — બહાલા છે તમે હૈયાના હાર ગુરુજી ૩
- સાખી — બુધે બ્રહ્મચારી ભલા, ટાળ્યા રાગ ને દેવ,  
શિયળ રથના સારથી,  
હુવો — કઠી મૂકે ન પર શિર દોષ ગુરુજી ૪
- સાખી — શુભીઅલ તો શુરૂ આપના, શુભ તણો નહિ પાર,  
ગાગરમા નીર સાગરા,  
હુવો — તેહ કોણ સમાવણહાર ગુરુજી ૫
- સાખી — સુધારસ સમદેશના, સુકૃત સાધો આપ,  
સુમતિ નારી શું ખેલતા,  
હુવો — થાય સુખ કઠી ન સતાપ ગુરુજી ૬
- સાખી — થાવર વારે થીવરા, તપ જપ સયમ ધીર,  
કરણા રસના કોષ છે,  
હુવો — કર્મ શત્રુ છૂતણ વડ વીર ગુરુજી ૭
- સાખી — ભવિજન પાતક વારવા, વિચરો દેશ વિદેશ,  
મુક્તિમદિર મોકલો,  
હુવો — એવા છે શુરૂ શુભીઅવ બેશ ગુરુજી ૮
- સાખી — પૂરણ ભાગ્યે આપના, દર્શન દુર્લભ દેવ,  
કિંકરને કૃપા કરી,  
હુવો — તારો તમે શુરૂ તત્ખેવ ગુરુજી ૯
- સાખી — દયા નજર ને આપની, થોડી પણ સુખદાય,  
હાથી મુખ દાણો પડે,  
હુવો — સહુ કીડી કુટુંબ જ ખાય ગુરુજી ૧૦

સાખી:—શિવ રમણીનાં મુખ તે, મળે આપથી પ્રેમ,  
ગિરધારીને આપનો,

મુલો:—જાણી આપને, અવિચળ દ્વેષ. ગુરુ ૧૧

પદ ૧૦૫-સાધુજી ચોમાસું પદારે તે  
વખતે જોડવાનું ગીત.

[ રાગ ધોળ ]

ખેડેનો ચાલો હુપે જઈએ વાંદવા, ચતુર આવે ચોમાસું આજ.	
ગુરુ મહારાજ, ચાલો હુપે વાંદવા૦	ટેક. ૧
મુનિરાજનાં દર્શન દીશ્યે, લાવી આજ ઘણો ઉછરંગ,	
સામા જઈએ સંગ, ચાલો હુપે વાંદવા૦	૨
લલાં લાગ્ય દીસે આજ આપણાં, સ્વામીએ અર્જ લીધી છે ઉર,	
ઉચ્ચો ચોવન સૂર, ચાલો હુપે વાંદવા૦	૩
મસ્તક નમાવવું મુનિ આગળે, ખુડતાંને જગ્યાવશે આજ,	
સ્વામિ શિરતાજ, ચાલો હુપે વાંદવા૦	૪
બાઈ પહેરો પટોળા પ્રેમના, ચોડો ચાંદલો નિજ લલાટ,	
ઘરેણાંના ઘાટ, ચાલો હુપે વાંદવા૦	૫
આવી પહોંચ્યા ગુરુગામ આગલે, બહાલો કરતા આવે છે વિહાર,	
કરી ઉપકાર, ચાલો હુપે વાંદવા૦	૬
આજ સંઘમાં રંગ દીસે ઘણો, શોભા જની છે હાટોહાટ,	
જેવે સહુ વાટ, ચાલો હુપે વાંદવા૦	૭
લેણી થઈ ભામિનીઓ ભાવથી, ગોરી ગીતો મધુરાં ગાય,	
ગુરુ સામા જય, ચાલો હુપે વાંદવા૦	૮
આજ ભર્યો ઉલટ સહુને અંગમાં, સામા જય છે જૈનનાં લોક,	
ઘણાં થોકેથોક, ચાલો હુપે વાંદવા૦	૯

ઉછરંગલયાં નરનારીઓ, જોવો શ્રા સંઘના શુભ ભાવ,  
લેવા આપ્યા દહાવ, ચાલો હર્ષે વાંદવા૦ ૧૦

કહે કૃષ્ણ દર્શન અતિ દોહેલાં, દેખી રોમ થયાં રળીયાત,  
કૃપા કરી તાત, ચાલો હર્ષે વાંદવા૦ ૧૧

પદ ૧૦૬-ઉપાશ્રય દર્શન કરવા જતાં ગાવાનું.

[ રઘુપતિ રામ હૃદયમાં રેભેરે-એ રાગ. ]

કૃપાનાથ કૃષ્ણા કરી આવ્યારે, સખી મારે મન ભલા ભાવ્યારે,  
શુરજ્ઞાન હૃદય ભરી લાવ્યા, ચાલો, શુર વાંદવા જેની મારીરે૦ ટેક.  
જેથી ઉતરીએ ભવ પેલે પારી, ચાલો૦ ૧

સખી મનના મનોરથ ક્ષણોઆરે, પૂણ્ય જોગે તે સદ્ગુરુ મળીઆરે,  
સખી પાપ સકળ આપ ટળીયા, ચાલો૦ ૨

જ્ઞાન પાનમાં સદ્ગુરુ રસીયારે, શુભવંત શુર મન વસીયારે,  
જેથી કર્મશત્રુ ફરે ખસીયા, ચાલો૦ ૩

સમ હમ ને સમતા ધારીરે, શુર જ્ઞાન લોચન ઢાતારીરે,  
સખી વઢો તમે ઉરધારી, ચાલો૦ ૪

ઉપકાર તમારો ઉપગારીરે, નહિતર જાત હું તો જન્મ હારીરે,  
તમ દર્શન સદા મુખકારી, ચાલો૦ ૫

આઠ પ્રવચન અંગે ધારીરે, નિજ મુસ્તીને સંભારીરે,  
આગાર છાંડી થયા અણુગારી, ચાલો૦ ૬

સખી નમીએ પથે અંગ નામીરે, હૈયે હર્ષધરી નિત્ય સ્વામીરે,  
ઉડ જોસ કરી અંતરજામી, ચાલો૦ ૭

વિધિપૂર્વક વંદન કરીએરે, અભિગમન પથે આદરીએરે,  
મન માનને પૂરણ હૃણીએ, ચાલો૦ ૮

અંતરંગ ઉમંગ અતિ આણીરે, શ્રવણ કરીએ શુર મુખવાણીરે,  
કહે કૃષ્ણમુનિ હિત આણી, ચાલો૦ ૯

પદ ૧૦૭-ઉપાશ્રયે દર્શન કરવા જવા વિષે.

[ આવો મારા નટવર નાનડીયા-એ રાગ. ]

આલો બેની ગુરુ દર્શન જઈએ,  
હારે જઈ લાવો લાગેણો લઈએ,  
આલો બેની ગુરુ દર્શન જઈએ. ટેકો ૧

ગુરુ મારા ગુણ તણા દરીઆ,  
હારે મારા પાપ લવોલવ હરીઆ. આલો ૨

ગુરુ બોધ બીજ તણા દાતા,  
હારે ગુરુ દર્શનથી સુખ શાતા. આલો ૩

ગુરુ દંચન દામિનીના ત્યાગી,  
હારે ગુરુ મુક્તિ તણા છે રાગી. આલો ૪

ગુરુ ધર્મકથા તિંહા બોલે,  
હારે નહિ મુજ ગુરુને કોઈ તોલે. આલો ૫

ગુરુ મારા બાલથી બ્રહ્મચારી,  
હારે એવા ગુરુ દર્શન સુખકારી. આલો ૬

ગુરુ વાણી આત્મ હિતકારી,  
હારે જેથી પામીએ લવજળ પારી. આલો ૭

કહે મુનિ શામ તે ઉસ્લાસે,  
હારે ગુરુ મંગળજી સ્વામિની પાસે. આલો ૮

પદ ૧૦૮-ઉપાશ્રયે વ્યાખ્યાન સાંભળવા જતી વખતે  
ગાવાનું ગીત.

[ વટ સાવિત્રીની ઢળમાં. ]

આલો સાહેલી આજ મલીને સંગેરે,  
ગુરુ દર્શન કરવા કાજ હૃદયના રંગેરે. ૧

આભૂષણ રૂઝ શીલ તણા ધરી અગેરે,  
 ઉપદેશ અનુપમ સાભળશુ ઉછરગેરે ૨  
 દિન રાત થઈ રખડેલ જ્યા ત્યા ભમીઆરે,  
 કદી નમ્ર જની ગુરુ દેવને નહિ નમીયારે ૩  
 ભુલવણીવાળા ભવસાગરમાં ભમીયારે,  
 હવે ગુણુકર ગુરુના યોગ વચનો ગમીયારે ૪  
 સખી કશુઆ કવેશ કુસપ કદિ નહિ કરવારે,  
 વળી ધર્મના નામે બેઠેમ દેગ ન ધરવારે ૫  
 શબ્દગાર મુશીબિત સત્ય ધર્મના સજવારે,  
 ભવ હુ ખહર જે ભગવાન તેને ભજવારે ૬  
 શુભ દાન શિયળ તપ ભાવ જન્મ રૂળ બાણીરે,  
 વળી વિનય વિવેક ભરેલ વહીએ વાણીરે ૭  
 કુળની જ્યા કિંમત બાય તે નવ કરીએરે,  
 દીલ માહે દીન દયાળ તેથી કરીએરે ૮  
 ઈર્ષાળુ જનીને આજ કદી નવ દઈએરે,  
 ધરી શાંતિ ને સતોષ સ્નેહે રહીએરે ૯  
 ગુરુ દેવચંદ્રનો દાસ ગુરુ ગુણુ ગાવારે,  
 કહે મારા ઘટ ઘટમાય મગળ થાવારે ૧૦

પદ ૧૦૯-ગુરુદર્શને જતી વેળાએ બોલવાનું ગીત.

[ રઘુપતિરામ હૃદયમાં રજેરે-એ રામ ]

ચાલો બેઠેનો આજ દર્શન કરવા રે,  
 પાપ તાપ સતાપને કરવા, ચાલો બેઠેની આજ દર્શન ટેક  
 પાપ મહાવ્રતને ધરનારાંરે, શાંતિ સર્વ સ્થળે કરનારાંરે,  
 તારી બહુ જીવને તરનારાંરે, ચાલો બેઠેની આજ દર્શન ૧

મારા ગુરુ છે જ્ઞાનના દરિયારે, ભારે ભારે ગુણોથી ભરીઆરે, જગનો ઉદ્ધાર કરવા અવતરીયા. આલો.	૨
જેની અમૃત સરખી છે વાણીરે, પથર જેવાને કરી દે છે પાણીરે, એને અંતરમાં અમે આણી. આલો.	૩
શાન્ત દાંત છે સુખકર સ્વામીરે, નાખ્યા વિષય વિકારને વામીરે, રહ્યા વૈરાગ ભૂવને વિરામી. આલો.	૪
સંશય સરલપણે છેદનારારે, ભેદખેદ તણા ભેદનારારે, વ્યાધિ સમભાવથી છેદનારા. આલો.	૫
જેના દર્શનથી દુઃખ જાવેરે, આધિ વ્યાધિ ન આગળ આવેરે, સુખ સકળ પ્રદેશે થાવે. આલો.	૬
સદ્બોધ શ્રવણ આજે કરશુંરે, મહાપુરુષોના પગલે અનુસરશુંરે, સંતશિષ્ય થઈ ધ્યાન ધરશું. આલો.	૭

પદ ૧૧૦-મુનિરાજ બહારગામથી પધારતા હોય  
ત્યારે ગાવાનું ગીત.

[ પાવાપુરી જિનરાજ પાવન કરવારે-એ રાગ. ]

આજ સદ્ગુણના ભંડાર, ગુરુ પધાર્યારે,  
અતિ ધિરજના ધરનાર, ગુરુ પધાર્યારે.

સાચા સુખને કરનાર, ગુરુ તણ શ્રીકર સદા ફરનાર. ગુરુ	૧
છે શાસનના શાણુગાર, ગુરુ જેણે શોધ્યો શાસ્ત્રનો સાર. ગુરુ	૨
દુશ્મનથી નહિ ડરનાર, ગુરુ હોતેથી દુઃખ હરનાર. ગુરુ	૩
કરી કરીને ઉગ્ર વિહાર, ગુરુ કરવાને જય જય કાર. ગુરુ	૪
કરી નિજ પરનો ઉદ્ધાર, ગુરુ શોધ્યો નર ભવનો સાર. ગુરુ	૫
અમૃત રસને ઝરનાર, ગુરુ વર પદવીને વરનાર. ગુરુ	૬
જય કરીઓ લઈને જોગ, ગુરુ હરનારા ભવનો રોગ. ગુરુ	૭

ઉચ્ચો સોવનનો સૂર, ગુરૂં અળકે છે મુખ પર નૂર ગુરૂં  
પડિત શિષ્યો લહી સગ, ગુરૂં આબ્યાથી વધ્યો ઉમગ ગુરૂં  
પાવન કીધો આ પ્રદેશ, ગુરૂં આવા દિન હોય હમેશ ગુરૂં  
તારે જે ભવજળ વીર, ગુરૂં કહે સતશિષ્ય તે ધીર ગુરૂં

પદ ૧૧૧-સાધુજી બહારગામથી પધારે ત્યારે  
ગાવાનું ગીત.

[ મારો માદલીઓ ઉચ્ચો ને હરણા આયમ્યારે-એ રાગ ]

હુંતો જોઈ રહીતી બહાર ગુરૂની વાટરે, આનહી ગુરૂ આવીઆરે ટે  
મારા ઘટકામ આનહ ઘુટાયછેરે, હૈયામાહે નવહરખ સમાયરે આ  
મારા પડિતસુ-ગુરૂજી પધારોઆરે, જેના દર્શનથો ભુખ હુ ખનયરે આ  
હુંતે ઉકુરે બેસુ ને થાઉ આકળીરે, જોઈ વારેવારે ગુરૂજીની વાટરે આ  
ન્યારે દર્શન થયા ગુરૂદેવનારે, ઉડી ગયા મારા અગમા ઉચાટરે આ  
જેના શિષ્ય તે સુહર ગુણે ચોલતારે, લણાવીને કર્યા ગુણના ભડારે આ  
પોતે છુટયા વળી બીજને છોડાવીઆરે, ગુરૂતરણ બીજને તારનારે આ  
હયાવ ત દેવમણિ સમ દીપતારે, સ્વામી શીતળ છો સોમના સમાનરે આ  
આઠ કર્મરૂપ અરિને હડાવવારે, ધારી રાજે નિત્યધર્મતર્જુ ધ્યાનમારે આ  
પોતે લણીગણી બીજને લણાવવારે, રૂઢુ મેળવ્યુંછે ગુરૂજીએ જ્ઞાનરે આ  
સાથા સત મતિવતના મુગોધયોરે, સતશિષ્ય થઈતજ્યું અભિમાનરે ૧

પદ ૧૧૨-ઉપાશ્રયે ગુરૂના દર્શન કરવા જતી વેળાએ  
ગોતવાનું ગીત.

[ મારે સોના સરીખો સૂરજ જીગીયોરે-એ રાગ ]

આજે સમકીતરૂપી સૂરજ જીગીયોરે,  
હુંતો ગુરૂજીના દર્શન કરવા જઈશ આજે ટેકો

ગુરુ જ્ઞાન દર્શન તપે દીપતારે, પાપ વાંદીને પાવન થઈશ. આં ૧  
 સદ્બોધને સાંભળશું સ્નેહથીરે, કરુણાળુ કહેશે તે કરીશ. આં ૨  
 ધર્મ ધ્યાનને ઘટડામાં ધારશુંરે, ધર્મરસને પેટમાં ધરીશ. આં ૩  
 પાપ ટાળશું ગુરૂના પ્રતાપથીરે, ધરી હિંમત દુઃખને હરીશ. આં ૪  
 વાણી સાંભળી વિષને ઉતારશુંરે, હવે અસત્ય નહિ ઉચરીશ. આં ૫  
 સારી સતીઓનાં જીવન સંભારશું, નિત્ય દુર્ગુણો દેખીને ડરીશ. આં ૬  
 નિત્ય રમશું આનંદના ઉદ્યાનમાંરે, સંતશિષ્યની શિખને ધરીશ. આં ૭

### પદ ૧૧૩-મુનિરાજ બહારગામથી પધારતા હોય ત્યારે ગાવાના સાત વાર.

[ આવો આવોને નંદના લાલ રમવા આવોને-એ રાગ. ]  
 આદિતે આનંદે આપ પધારો, પાવન કરો મુનિ ગામ અમારો,  
 તારક! શ્રાવક તારો, મુનિ ભલે આજ પધાર્યા. ટેક૦  
 આતમકારજ સર્થી, મુનિ ભલે આજ પધાર્યા. ૧  
 સોમવારે સહુ ચરજ કરે છે, નમન કરીને ચરણે પડે છે,  
 દુર્ગતિ દુઃખ હરે છે, મુનિ ભલે આજ પધાર્યા. ૨  
 મંગલવારે મંગળકારી, દેશના આપો બોધ દાતારી,  
 સમજે સહુ નરનારી, મુનિ ભલે આજ પધાર્યા. ૩  
 બુધવારે બુદ્ધિના આગર, શિષ્યો સાથે જ્ઞાન ઉત્તગર,  
 વિનયી ગુણના સાગર, મુનિ ભલે આજ પધાર્યા. ૪  
 ગુરૂવારે ગુરૂ જ્ઞાનના દાતા, માસ કલ્પ રહી ઉપજ્જવો શાતા,  
 વિનતિ માનો જગ ત્રાતા, મુનિ ભલે આજ પધાર્યા. ૫  
 શુક્રવારે શુભ શિખડી દેજો, શ્રાવક તારી સુચશ લેજો,  
 સદ્વર્તનનું કહેજો, મુનિ ભલે આજ પધાર્યા. ૬



શનિવારે સહુ જનની અરણ્ય, અવધારો મુનિવર સુખકરણ,  
 આતમ અરતિહરણ, મુનિ લલે આજ પધાર્યા ૭  
 ભાવ વિનાનુ ધર્મ છે જેવું, પ્રેમ વિના જેમ દાનનું દેવું,  
 ગુરૂ વિના જ્ઞાન છે તેવું, મુનિ લલે આજ પધાર્યા. ૮  
 પૂરણ લાગ્યે મુનિ તમે મળીયા, વિયોગના દુઃખ દૂરે હરીયા,  
 મો માગ્યા પાસા ઢળીયા, મુનિ લલે આજ પધાર્યા. ૯  
 આવતું ચોમાસું ઈંહા ગુરૂકરજો, સંઘની વિનતિ ચિત્તમાં ધરજો,  
 અઘહર અઘ અમ હરજો, મુનિ લલે આજ પધાર્યા. ૧૦  
 મુનિ સમાગમ છે સુખકારો, સદ્બોધ ને જ્ઞાનદાન કાતારી,  
 નાગચંદ્રે આ ઉચ્ચારી, મુનિ લલે આજ પધાર્યા. ૧૧

પદ ૧૧૪—ગુરૂદર્શનથી થયેલ આનંદ વૃદ્ધિનું ગીત. ✓

[ આવો આવોને નંદના લાલ રમવા આવોને-એ રાગ. ]

આજ આનંદ ઉભરાય, ગુરૂ ભારા દર્શન દીધાં,  
 પધારી—આ પુર માંધ, તન મન પાવન કીધાં,  
 દુઃખ સકળ હરી લીધાં, ગુરૂ આજ દર્શન દીધાં. ટેક૦  
 ધન્ય ઘડી ધન્ય ભાગ્ય હમારાં, દર્શન સુખકર થયાં તમારાં,  
 અગણિત શુભ અણુગારા, ગુરૂ આજ દર્શન દીધાં. ૧  
 ભવ્ય જીવોના છે તારણહારા, અઘમલ અઘમ ઉદ્ધાણહારા,  
 પતિત પાવન કરનારા, ગુરૂ આજ. ૨  
 જિનવર વાણી સૂણાવણુહારા, અજ્ઞાન તિમિર મીટાવણુહારા,  
 મુપદ મીલાવણુ હારા, ગુરૂ આજ. ૩  
 દિન દિવાળી સમાન ગણાય, આજ હર્ષ ઉરમાં અતિ થાય,  
 મંગળ વર વરતાય, ગુરૂ આજ. ૪

કટપવૃક્ષ અમ આંગણે મળીયા, પાપ ઉત્તાપ સંતાપ સૌ ટળીયા,  
મનના મનોરથ ફળીયા, ગુરુ આજ્ઞા ૫

સાગર ગાગરમાં ન સમાય, ગુરુ ગુણનો ન પાર પમાય,  
વાંદુ હું મન વચ કાય, ગુરુ આજ્ઞા ૬

જ્ઞાન દર્શન ભાગી દીપાવો, ધ્યાન ધરી નિત્ય કર્મ ખપાવો,  
શિવરમણી સુખ પાવો, ગુરુ આજ્ઞા ૭

વિનયમુનિ નિત્ય ગુરુ ગુણ ગાવે, ગુરુ દર્શન પરસન સુખપાવે,  
જન્મ મરણ ભય જાવે, ગુરુ આજ્ઞા ૮

પદ ૧૧૫-ગુરુઆગમન સમયે ગાવાનું ગીત.

[ દેવરીયા મુનિવર ધ્યાનમાં રહેજો-એ રાગ ]

આજ મંગળ દિન બેની અમારે, ગુણવંતા ગુરુ પધારે,  
ગુણવંતા ગુરુ જ્ઞાનના દરિયા. ટેક.

જ્ઞાન અમૃત ગુણ ભરીયા, ગુણવંતા ગુરુ જ્ઞાનના દરીયા. ગું ૧

લળી લળી વંદુ મારા ગુરુને ભાવે, દુઃખડાં સકળ દૂર જાવે, ગું

પેલુ વંદન મારા ગુરુને કીધું, જ્ઞાન અમૃત ભરી પીધું. ગું ૨

બીજુ વંદન શુદ્ધ સમકીત ધારી, દર્શન મંગલ સુખકારી, ગું

ત્રીજુ વંદન શુદ્ધ સંયમધારી, વાણી અમૃત જયકારી. ગું ૩

આનંદ મંગળ દિન આજ દિવાળી, વાંદીએ દોષ દૂર ટાળી, ગું

બ્રાંતી ભરેલી ભવની ભ્રમણા ભાંગે, વાણી સૂણાવી વીતરાગે. ગું ૪

ભલે ભાગ્યેરે ગુરુ દર્શન લીધાં, દુઃખડાં અમારા હરી લીધાં, ગું

અમૃત તુલ્ય વીર વાણી સૂણાવે, મદ મોહ માયાને હણાવે. ગું ૫

ધન્ય ભાગ્યેરે એવા ગુરુ મળીયા, ભાગ્ય પૂરણ આજ ફળીયા, ગું

વિનયચંદ્ર મુનિ વદે શુભ ભાવે, ગુણવંત ગુરુના ગુણ ગાવે. ગું ૬

પદ ૧૧૬—માધુલ્ય પધારે તે સમયે ગાવાનું ગીત.

[ ગંગા મણપતિને લાગુ પાવરે-એ રાગ ]

એની આજ આનંદ અમારે, ગુણવત્ત ગુરુ પધારે,  
 આવી શ્રાવ્ય સહુને સુધારે, તરી આપ અવગ્ને તારે એની ૧  
 ક્રોધ માન માયાને નિવારે, વગી વિનય વિવેક વધારે,  
 રૂઢા પચ નહાવત ધારે, ભવભાગર પાર ઉનારે એની ૨  
 મહા ભાગ્યથી આહિ પધારે, દોષ દૂરે કંગી ગુણ ધારે,  
 આધિવ્યાધિ ઉપાધિ વિદારે, દુઃખીયા ભાગ્ય આ પચમ આરે એની ૩  
 જોને સદ્ગુણ દર્શન મળીયારે, તેના ભાગ્ય સંપૂર્ણ ફળીયારે,  
 ગળી ભય કુકર્મના દગીયારે, મુખએજ જગતમા રળીયારે એની ૪  
 મળ્યો માનવભવ આ રૂપાળે, ગુણભારગને તમે ઝાલે,  
 પ નિદાની ટેવને ટાળે, ગુણ વાદી આતમ ઉદારે એની ૫  
 એની આલો સહુ ઉમંગે, ગુણ વાદીએ મહા ઉઠરંગે,  
 સદ્ગુણ રૂઢા મુખકારી, વદે વિનય મુનિ હર્ષ ધારી એની ૬

પદ ૧૧૭—સામુલ્ય પધારે તે સમયે ગાવાનું ગીત.

[ આવો આવોને નદના લાલ રમવા-એ રાગ ]

સદ્ગુણના ભડાર, આનંદી ગુરુ મારા,  
 શિવમુખના દેનાર, આનંદી ગુરુ મારા,  
 ભલે ભાગ્યે ગુરુગજ પધાર્યા, વિનય વિવેક વિચાર વધાર્યા,  
 આવી શ્રાવકને સુધાર્યા, આનંદી ગુરુ મારા ૧  
 પચ મહાવ્રતના ધરનારા, સહુ જીવને સુખના કરનારા,  
 તારી અવર તરનારા, આનંદી ગુરુ મારા ૨  
 અવગુણ મેલ મીઠાવણ હારા, સદ્ગુણ સત્ય શિખાવણ હારા,  
 શુદ્ધ આચાર વિચારા, આનંદી ગુરુ મારા ૩

મોહ માયા મમતાને મટાડે, જ્ઞાન દર્ધ અજ્ઞાન ઘટાડે,  
 અવિચળ સુખ અખાડે, આનંદી ગુરૂ મારા. ૪  
 પંથ તમામ તબવીને અવળા, દેખાડે પૂણ્યના પંથ સૌ સવળા,  
 વરવાને કેવળ કમળા, આનંદી ગુરૂ મારા. ૫  
 કોટી ઉપાય કરો કદી કોઈ, દેશ પરદેશ કરો વળી જોઈ,  
 ગુરૂ વિના જ્ઞાન ન હોઈ, આનંદી ગુરૂ મારા. ૬  
 સદ્ગુરૂ શરણુ વિના નહિ હોઈ, સાચું સગપણુ સંસારમાં કોઈ,  
 વાંઢુ જોડી કર દોઈ, આનંદી ગુરૂ મારા. ૭  
 ગુણવંતા ગંભીર ને ધીર, સમતા માંહી છે સદા શૂરવીર,  
 વાણી મીઠી જેવી ખીર, આનંદી ગુરૂ મારા. ૮  
 આલો સૌ આજે રંગે ઉમંગે, શણગાર સદ્ગુણના સજ અંગે,  
 વાંદશું ગુરૂ ઉછરંગે, આનંદી ગુરૂ મારા. ૯  
 ગુણવંત ગુરૂ તણા ગુણ ગાય, તેહના પાતક દૂર જાય,  
 વંદે વિનય મુનિરાય, આનંદી ગુરૂ મારા. ૧૦

પદ ૧૧૮-સાધુજી ઉપાશ્રયે પધારે તે સમયે ગાવાનું ગાયન.

[ નોકરી મત જના દીલદાર-એ રાગ ] ✓

પધારો માનવંતા મહારાજ, ખુશાલી અમને અદકી આજ, ટેક.  
 આપના દર્શનથી શિરતાજ, અમારાં સિદ્ધ થયાં સહુકાજ. પધારો૦૧  
 મોર તણું મન હર્ષિત થાયે, જેમ જોઈ જલધાર,  
 તેમ તમારાં દર્શન કરતાં, અમને હર્ષ અપાર. પધારો૦૨  
 અંધકાર સહુ ઉડી જાયે, થાતાં સૂર્ય પ્રકાશ,  
 તેમ આપના પ્રૌઢ પ્રતાપે, થાય પાપનો નાશ. પધારો૦૩  
 પાર્શ્વમણિના પાસે રહેતાં, લોહ કનક બની જાય,  
 તેમ આપના સમાગમેથી, મૂરખ પંડિત થાય. પધારો૦૪

ઘણા દિવસથી જોઈ વાટ તો, પામ્યા દર્શન દાન,  
 પોપટ કહે છે આજ અમારા, લાજ્ય થયા બળવાન પધારોંપ  
 [ કર્તા—પોપટલાલ કેવલચંદ શાહ રાજકોટ ]

૫૬૧૧૬—સાધુજી વિહાર કરે તે સમયે ગાવાના સાત વાર.

[ આવો આવોને નદના લાન રમવા આવોનેરે—એ રાગ ]

આહિતે આપ વિહાર કરીને, ગામો ગામમા પાવ ધરીને,  
 ધર્મ પથ વરીને, મુનિવર શાતામા રેજો, ૧  
 સુખ સદેશો કેજો, મુનિ મારી આશિષ લેજો ટેક ૧  
 સોમવારે શિષ્ય સગાતે લીધા, લઘુવયે જ્ઞાનરસ ભરી પીધા,  
 ભવસાગર અત લીધા, મુનિવર શાતામા રેજો ૨  
 મળળે માગલિક મુનિવર ટોળી, આલે છે ગજગતિ એકજ ઓળી,  
 મુક્તિનો મારગ ઓળી, મુનિવર શાતામા રેજો ૩  
 બુધવારે તમે બુદ્ધિના બળીયા, ઉપશમરસની લાળમા ઢળીયા,  
 લાજ્ય ભલે મુનિ મળીયા, મુનિવર શાતામા રેજો ૪  
 શુક્રવારે શુક્રજન શુભ ગાતા, જ્ઞાન ગોઠ કરી ઉપજાવી શાતા,  
 ભાવિક મન હરખાતા, મુનિવર શાતામા રેજો ૫  
 શુક્રવારે સુમતિ લઈ સાથે, હળી મળી રહેજો એકજ વાતે,  
 જીવયત્ન કરજો ખાતે, મુનિવર શાતામા રેજો ૬  
 શનિવારે શુભ ભાવમા રેજો, વે'લા વે'લા મુનિ દર્શન દેજો,  
 નિત્ય આશિષ મારી લેજો, મુનિવર શાતામા રેજો ૭  
 સયમ યત્ન કરીને વિચરજો, શાંતિ સ્વભાવમા નિત્ય નિત્ય વરજો,  
 ભવસાગર વે'લા તરજો, મુનિવર શાતામા રેજો ૮  
 ધર્મી સઘ સર્વે અર્જ કરે છે, શુર જોધ વિના ખોટ પડે છે,  
 તેથી વિયોગ નડે છે, મુનિવર શાતામા રેજો ૯

**૧૦-મુનિરાજ પધારે અથવા વિહાર કરે તે વિષે ૧૦૫**

વાડ વિના કદી વેલો ન ચડશે, શૂર વિના જેમાં વીર ન લડશે,  
 ગુરૂ વિના જ્ઞાન ન જડશે, મુનિવર શાતામાં રેલો. ૧૦  
 શેષકાલ કરી કરલો ચોમાસા, પડશે મુખ માગ્યા દાવના પાસા,  
 અમને છે તરવાની આશા, મુનિવર શાતામાં રેલો. ૧૧  
 વિદેશમાં જઈને વેલા વળલો, તરણુ તારણુ તમે યોલથી પળલો,  
 ઉમેદવારથી મળલો, મુનિવર શાતામાં રેલો. ૧૨

**પદ ૧૨૦-સાધુજી વિહાર કરે તે સમયે ગાવાની પંદર તિથિઓ.**

[ રાગ ઉપર પ્રમાણે ]

પડવે તે પંચે મુનિવર પડીયા, સંયમ પાળવાને ગુરૂ બળીઆ,  
 પૂરણુ ભાગ્યથી મળીઆ, મુનિ ફરી દર્શન દેલો,  
 વિનતિ હમારી લેલો. મુઠ ટેક. ૧  
 બીજે તે બોધ ગુરૂજીએ દીધા, જ્ઞાન અમીરસ તે અમે પીધા,  
 શીવપુર મારગ લીધા, મુનિ ફરી દર્શન દેલો. ૨  
 ત્રીજે તન મન તુમ ગુણુ રાગી, મોહ મિથ્યાતની ભાવટ ભાંગી,  
 ગુરૂ ચરણે લય લાગી, મુનિ ફરી દર્શન દેલો. ૩  
 ચોથે ચતુર કષાય નિવારી, કલ્પતડ સમ શીતળકારી,  
 ભવિજનના ઉપકારી, મુનિ ફરી દર્શન દેલો. ૪  
 પંચ મહાવ્રત પૂરણુ ધરલો, શરણુ આવે તેનાં પાતક હરલો,  
 જ્ઞાન ધ્યાને ચિત્ત ધરલો, મુનિ ફરી દર્શન દેલો. ૫  
 છઠે છકાય તણા રખવાળા, મુક્તિના મારગે જતાં મેં ભાળ્યા,  
 બ્રહ્મચારી ગુરૂ બહાલા, મુનિ ફરી દર્શન દેલો. ૬  
 સાતમે મુનિવર શાતામાં રેલો, વે'લા પધારીને દર્શન દેલો,  
 સુખ સમાચાર કેલો, મુનિ ફરી દર્શન દેલો. ૭

- આક્રમે આરતિના હરનારા, કુમતિ ફેદે નહિ ફસનારા,  
લાલિક મન વસનારા, મુનિ ફરી દર્શન દેજો. ૮
- નોમે સંસારસમુદ્રની માંહી, સુમતિ સલુણી મુસંગ સદાઈ,  
તરણ તરણ કહાઈ, મુનિ ફરી દર્શન દેજો. ૯
- દશમે તુમ સંકટ સર્વ ટળજો, મહેર કરી તમે બેલેરા વળજો,  
કર્મરિપુ હળ હળજો, મુનિ ફરી દર્શન દેજો. ૧૦
- અગિયારશે એટલું કહું કરજો, દુષ્કર મુનિ વિહાર ન કરજો,  
સુખ સમાધિ વિચરજો, મુનિ ફરી દર્શન દેજો. ૧૧
- બારશે બોલો અમીરસ વાણી, સાંભળીને હરખે લબ્ય પ્રાણી,  
છેલ ગુરુ ગુણ ખાણી, મુનિ ફરી દર્શન દેજો. ૧૨
- તેરશે ટાળજો દુઃખ હમારા, શેષ કાળે ફરી આવજો પ્યારા,  
અરણ કરણ ધરનારા, મુનિ ફરી દર્શન દેજો. ૧૩
- ચૌદશે મુનિવર આતુર મામે, આવજો મહેર કરીને ઉઠાસે,  
ધર્મી ચિત્ત હરખાશે, મુનિ ફરી દર્શન દેજો. ૧૪
- પૂનમે પૂરા મનોરથ કરજો, પાવન પગ આ દેશમાં ધરજો,  
શીવ રમણી જઈ વરજો, મુનિ ફરી દર્શન દેજો. ૧૫
- જ્ઞાનબોધ દઈ શાતા પમાડી, તેથી વિજેગ નડે છે દહાડી,  
સૂકે માળી વિષુ વાડી, મુનિ ફરી દર્શન દેજો. ૧૬
- મેઘ વિના સરોવર ન ભરાશે, તેજ વિના અધકાર ન જાશે,  
ગુરુ વિના જ્ઞાન ન યાશે, મુનિ ફરી દર્શન દેજો. ૧૭
- ધર્મી સંઘની આ અરણ સ્વિકારી, લેજો પંદના ગુરુરાજ હમારી,  
કહે નકલિ ગિરધારી, મુનિ ફરી દર્શન દેજો. ૧૮

પદ ૧૨૧-સાધુજીના વિહાર સમયે બોલવાનું ગીત.

[ મહાવરાત શહેરનો મુખો ક્યારે આવશે રે—એ રાગ. ]

ગુરુજી મારા પ્રીતેથી, બહેલા પધારજોરે,  
મહેર કરી મહારાજરે, ગુરુજી મારા પ્રીતેથી બહેલા પધારજોરે. ટેક.  
બહાલા ગુરુના વિયોગથીરે, દીલમાં સહુને દુઃખ થાયરે, ગું  
ગમશે નહિ આજ ગામમાંરે, ધર્મશાળા ખાવા ધાયરે. ગું ૧  
ઉઘ ઉઠાડી આંખથીરે, આપી આપી ઉપદેશરે, ગું  
વૈર વિરોધ તજવીઆરે, કાઠી નખાવ્યો છે કલેશરે. ગું ૨  
મિથ્યા દર્શનને મૂકાવીયુંરે, સમજાવ્યું સત્ય સ્વરૂપરે, ગું  
ભવ રોગ શોક ભૂલાવવારે, ઔષધ આપ્યું અનુરૂપરે. ગું ૩  
તારક ગુરુજીએ તારવારે, વારવા વિષય વિકારરે, ગું  
મોહ માયા મદ મારવારે, છોડ્યો છે સકળ સંસારરે. ગું ૪  
વ્યાકરણ કાવ્યને કોષમાંરે, પંડિત પ્રવિણ મનાયરે, ગું  
શાસ્ત્ર સિદ્ધાન્તને શોધીઆરે, જખરા બોધિક જણાયરે. ગું ૫  
શાંતિ પ્રસારી સંઘમાંરે, જગતમાં જય કરનારરે, ગું  
વાણી અમૃત સમી વાપરીરે, દુઃખ દોહગ હરનારરે. ગું ૬  
શ્રાવક પંથ સમજાવીયોરે, વિવિધ કરીને વિસ્તારરે, ગું  
સંતનો શિષ્ય સુબોધથીરે, વિમળ કર્યો છે વિચારરે. ગું ૭

પદ ૧૨૨-સાધુજીના વિહાર સમયે ગાવાનું ગીત.

[ ત્રીણી આલે ઝખૂંકે વિજળી રે—એ રાગ. ]

કહું છું જોડી દોનું હાથ, ગુરુજી ! દર્શન વેલા આપજોરે, ટેક.  
શ્રી સંઘ કરજોડીને વિનવેરે, આપને ચરણે લાગે પાય. ગું ૧  
ગુરુજી ગુણ ભર્યા છે સામટારે, તે તો લખ્યા નવ લખાય, ગું  
ગુરુજી વાણી અમીરસ આપતારે, તે તો ખીતા નવ ધરાય. ગું ૨



ગુરુ પાપીને પાવન કરોરે, એવા અદ્ભૂત છે અણુગાર, ગુ ૦  
 સેવો આપ સદા લગવતનેરે, અમને એજ દેહો અધિકાર, ગુ ૦ ૩  
 ગુરુ પ્રીતિ પમાડી સામઘીરે, જેવો જળ મચ્છનો સયોગ, ગુ ૦  
 એવી પ્રીતિ લાગી અમતણીરે, ખમાશે નહિ થતા વિયોગ, ગુ ૦ ૪  
 બોધ સૂણી હર્ષે અમ દીલડુરે, હવે કેશુ કેને સલળાવો, ગુ ૦  
 ગુરુ ઝાઝુ શુ કહીએ આપનેરે, અમારો છવ નહિ દવપાવો, ગુ ૦ ૫  
 જે શ્રી વીતરાગે ફરમાવીયુરે, તે તો પામો તમે શિર સા, ગુ ૦  
 ફેરોને પધારવાની વિનતિરે, ધરજો મનમાહી આ વાટ, ગુ ૦ ૬  
 યોગણી યોગણ માઠની સાલમારે, આવણુ સાતમને સોમવારે, ગુ ૦  
 ભાવધરી ભાવાપુર બદરેરે, વહે શ્રી વિનયચક્ર અણુગાર, ગુ ૦ ૭

૫૬ ૧૨૩—મુનિવિહાર વખતે ગાવાનું ગીત.

[ દેવરીયા મુનિવર ખ્યાનમા રજો—એ સમ ]

શુણ્વતા મુનિવર શાતામા રજો, શાતામા રજો, મારી વહના હેજો,  
 વેલેરા દર્શન રૂઝ દેજો, શુણ્વતા મુનિવર શાતામા રજો એ ટેક ૧  
 જગત જગત મુનિવરે નિવાગી, દયા ધર્મને દીલધારી, શુ  
 અવિચળ ધ્યાને મુનિ મહાવન પાળે, પથપ્રમાદ ફર ટાળે, ગુ ૨  
 સમતાના સાગર મુનિ દયાના આગાર, રમણતા રમે જ્ઞાનધર, શુ  
 ધર્મના ધોરી છતિ સિદ્ધિના ત્યાગી, મુક્તિ રમણીયા પ્રીતિ લાગી ૩  
 ભાગ્ય અમારા ગુરુ દર્શન દીધા, હુ ખડા અમારા હરી દીધા, શુ  
 ત્રણે રતન રૂઝ ચતન કરીને, રક્ષા કરીજે રૂડી પેર, ગુ ૪  
 જ્ઞાન ભરેની ભત્રી વીરની વાણી, સાલણી પ્રખંડ હરખાણી, ૫  
 જગત જગત જોઈ મનહુ ન મોહે, ધણચારીના ગુણ સોહે, ગુ ૫  
 ધન યોવન એ તો આગપપાળ, તણ આદર્યો એક ધર્મ દયાળ, ગુ.  
 દીપક વિના જેમ તિમિર ન જાય, ગુરુ વિના જ્ઞાન નવ થાય, ગુ ૬

ભલે ભાગ્યેરે મુનિરાજ પધાર્યા, આવી શ્રાવકને સુધાર્યા, ગુ.  
ધ્યાનમાં લહી ગુરૂ શ્રી સંઘ અરજી, કરજો પધારવાની મરજી. ગુ.  
માળી વડે રે જેમ વાડી શોભાય, તેમ ગુરૂથી જ્ઞાન થાય, ગુ.  
આશિષ સાથે સરજી શ્રાવિકા ગાવે, વિનય મુનિને હર્ષ થાવે. ગુ.

૫૬ ૧૨૪-સાધુજી વિહાર કરે તે સમયે ગાવાનું ગીત.

[ પંખીડા સંદેશો કેળે મારા નાથને—એ રાગ. ]

ગુરૂ અમારા આજ વિહાર શાને કરો ? ટેક.

કરજોડી કરું વિનતિ વારંવારજો.

ગુરૂજી આપની આગળ વિશેષ શું કહું ?

ક્ષમા નિધિ આપ કૃપા તણા અવતારજો. ગુરૂજી ૧

આશ્રય લીધો આજ દિવસ સુધી આપનો,

શરણુ કેાનું લઈશિ હવે ગુરૂરાજજો,

આપ વિના અમ ધર્મની ડાળ તૂટી જશે,

કેમ કરીશું સર્વ ધર્મનાં કાજજો. ગુરૂજી ૨

સૂત્ર સિદ્ધાંતનો બોધ હવે કેાણુ આપશે ?

ભરી સલામાં વાંચશે કેાણુ વખાણુજો,

સંશય સર્વે કેાણુ અમારા કાપશે ?

આપ છો સમજી અતુર પુરૂષ સુખાણુજો. ગુરૂજી ૩

ધર્મની ગોષ્ઠિ કરશું ક્યાં જઈને અમે,

સ્થાનક સૂનું લાગશે અમને આજજો,

ગુરૂજી ગુરૂજી કેાને જઈ અમે બોલશું ?

પાછું વાળી બુચ્ચો જરા મહારાજજો. ગુરૂજી ૪

આટલા દિવસ સુખ સિંધુમાં મ્હાલતાં,

કેાના પાસે હવે કરશું સત્સંગજો,

સુવિચાર ને સદ્વર્તન કોણુ આપશે ?  
 લગાડશે કોણુ અમને ધર્મનો રંગજો. ગુરુજી ૫  
 અનાદિ કાળનું અજ્ઞાન આપે છોડવું,  
 પરોપકારની સીમા ન રાખી લગારજો,  
 જોકે જલે ગુણ કેમ કયાજો આપના,  
 આપ છો મોટા ગુણ મણિના લંઘરજો. ગુરુજી ૬  
 કંઈના નજરથી વિવેક લોચન આપીને,  
 મારા હૃદયનાં ખોલ્યાં આપે દ્વારજો,  
 જ્ઞાન દીપક હઈ મોહ તિમિર હઠાવીયું,  
 તે કેમ ભૂલીશ હું આપનો ઉપકારજો. ગુરુજી ૭  
 ભવસાગરમાં પડતા મારા જીવને,  
 આપે બચાવી ધર્મની દીધી ટેકજો,  
 આટલા કાળમાં તેવા કોઈ મળ્યા નહિ,  
 તેથી કહીએ સાચા ગુરુ તમે જોકજો. ગુરુજી ૮  
 આપની આજે વિહારની વાત સાંભળી,  
 છૂટી કંપારી અમ હૃદયમાં આજજો,  
 અશ્રુની ધારા વહેતી અમ આંખથી,  
 અરે જરા દયા લાવો ગુરુસત્તજો. ગુરુજી ૯  
 ભક્તિ ભાવથી વિનવિએ ગુરુ આપને,  
 ખોટું લગાડ્યો નહિ જરા ગુરુરાજજો,  
 વિહારની વાત સાંભળી બોલી બપાય છે,  
 દયા લાવીને ક્ષમા કર્યો મહારાજજો. ગુરુજી ૧૦  
 ધર્મના પથે કોણુ અમોને ચડાવશે,  
 ગોષ્ઠ થવણુ વિણુ અમ દિવસો કેમ બચજો,

નીતિના નિયમો કોણ અમને આપશે,  
મારા ઉદયમાં કોણ કરશે સહાયજો. ગુરૂજી ૧૧  
[ કર્તા ઉદયવિજયજી. ]

## પદ ૧૨૫-મુનિરાજ વિહાર કરે તે સમયે બોલવાનું ગાયન.

- |  |    |
|--|----|
| મણિતુલ્ય મહારાજ, કરૂં અર્જ હું આજ,               | ૧  |
| સાર્યાં સર્વેના કાજ, શિરતાજ ! બહેલા પધારજો.      |    |
| આખ્યો અમૂલ્ય બોધ, કાખ્યો કામ ને ક્રોધ,           | ૨  |
| વહ્યો ધર્મનો ધોધ, શોધ લેવાને બહેલા પધારજો.       |    |
| અમે છેયે અજ્ઞાન, નથી ધર્મનું ધ્યાન,              | ૩  |
| દેવા શાસ્ત્રનું જ્ઞાન, માનવંતા ! બહેલા પધારજો.   |    |
| જીવ છ કાચના પાળ, ગુણવંતા કૃપાળ,                  | ૪  |
| અમે છેયે સૌ બાળ, લાળ લેવાને બહેલા પધારજો.        |    |
| બ્રમર પુષ્પ ને નિત્ય, મયુર મેહુની રીત,           | ૫  |
| ચંદ્ર ચક્રોર ચિત્ત, ચિત્ત આહીને બહેલા પધારજો.    |    |
| છો શાસ્ત્રોનાં જાણુ, આપ અમૃત વાણુ,               | ૬  |
| ગુરૂ ગુણુની બાણુ, તાણુ કરૂં હું બહેલા પધારજો.    |    |
| ધરો ધર્મમાં ધીર, જીવ છ કાચ પીર,                  | ૭  |
| લળી નમાવું શિર, શૂરવીર ! બહેલા પધારજો.           |    |
| આપ આઘ્યા આ ગામ, થઈ પૂરણ હામ,                     | ૮  |
| કર્યાં ધર્મનાં કામ, શ્યામ ! સુખેથી બહેલા પધારજો. |    |
| સર્વે શ્રાવક સાથ, વંદે જોડીને હાથ,               | ૯  |
| અમે છેયે અનાથ, કૃપાનાથ ! બહેલા પધારજો.           |    |
| આપ વિયોગે આજ, કાંઈ સૂઝે ન કાજ,                   | ૧૦ |
| વંદે છે જીવરાજ, મુનિરાજ ! બહેલા પધારજો.          |    |

## પદ ૧૨૬-ગુરુજના વિહારથી શ્રી સંધને યતા વિયોગ વિષે.

[ રાગ લલિત ]

ગુણ નિધિ ગુરુ આપ ચાલીયા, વિરહનાં મુનિ દુઃખ આલીયાં,  
જરૂર માહરાં દુઃખ કાપજો, કરી દયા મુનિ દર્શન આપજો. ૧  
ગુણ અપાર આ કેમ વિસરે ? વિરહના દિનો કેમ નીસરે,  
ચરણમાં સદા બાલ થાપજો, કરી દયા મુનિ દર્શન આપજો. ૨  
અધવચ્ચે ગુરુ અમને મૂકીયા, ચરણ ચાકરી જેથી ચૂકીયા,  
હૃદય આપનું જાણે ખાપજો, કરી દયા મુનિ દર્શન આપજો. ૩  
ચર ! જીવ તો માહરો બજો, ચરર ! દુઃખ એ કેમ તે ટળે,  
ચરણદાસને શાંતિ આપજો, કરી દયા મુનિ દર્શન આપજો. ૪  
જઈ વિદેશમાં વેગે આવજો, ચરીર શાંતિ તો મુનિ કહાવજો,  
તુમ વિના નહિ જોર જાપજો, કરી દયા મુનિ દર્શન આપજો. ૫  
અધમ જીવને આવી તારજો, જાવ અપારનાં દુઃખ વારજો,  
સમત નાણની છાપ છાપજો, કરી દયા મુનિ દર્શન આપજો. ૬  
અચલ તો મુનિ નામ પામજો, અરજ માહરી એજ શામજો,  
કરી દેદારના દર્શન આપજો, કરી દયા મુનિ દર્શન આપજો. ૭

## પદ ૧૨૭-ગુરુજના વિહારથી શ્રીસંધને યતાં વિયોગ વિષે.

[ પિતાજી આ ક્રમ તમે શો કર્યો ?-એ રાગ ]

ગુરુ આ વિચાર કર્યો ચો તમે ! જપું આપનું ના સંધને ગમે,  
પ્રીતિ લગાડી પધારી કરી, બિરાજો બિરાજો કૃપા કાંઈ કરી. ૧  
જુઓ મીન પ્રીતિ જળેથી જડી, જુદાઈ યતાં તે મરે તરફડી,  
સહન ના થશે જુદાઈ જરી. બિરાજો. ૨

જુઓ મોર મેઘ વિના ટળવળે, દુઃખી બાળ માતા કદિ ના મળે, દુઃખી તેમ જાણી દયા દીલ ધરી. ગિરાજે.	૩
હતા બાઈ ભાઈ ઉમંગે સહુ, દીસે આજ એ તો ઉદાસી બહુ, શ્રી સંઘ ઉપર દયા દીલ ધરી. ગિરાજે.	૪
જુઓ મુખ ઝાંખાં કહું શું કથી, ઝરે નીર કેવાં જુઓ નેત્રથી, વિનતિ કરું છું ગુરુ કરગરી. ગિરાજે.	૫

## પદ ૧૨૮-વિહાર કરતી વખતે ગુરુ પ્રત્યે વીર બાલાઓની વિદાયગીરી.

[ આશા લઈએ અમે આવિયાં, મારે બહાલે રમાડ્યાં રાસરે,  
આવ્યાં આશા લઈએ-એ રાગ. ]

મોંઘા મુલા અણુગાર ગુરુ, કહો કેમ ! દમ્યે વિદાયરે, દર્શન દેને કરીરે.	એ ટેકો
આપ વિયોગે આજે ગુરુ, અમ દિલ અતિ અકળાયરે.	૬૦ ૧
ગુણવંતના ઉપદેશો આનંદી, આત્મ ગુણે કરી આજરે,	૬૦
આતુર્ભાસ રહી શ્રી સંઘ કેરાં, સાર્યા છે આતમકાજરે.	૬૦ ૨
અમોઘ ધારા દેશના દ્વારે, વર્ષાવી અમૃત ધાર રે,	૬૦
ત્યાગ વૈરાગ્યમાં વૃદ્ધિ કરાવી, આપી ઉપદેશ અપાર રે.	૬૦ ૩
જ્ઞાન નિધિ ગુરુ ગુણે લઈ, વળી ચારિત્રે ઉજવલ આપ રે,	૬૦
ચારિત્ર બળથી આપે ગુરુ, પાડી છે અમ ઉર છાપ રે.	૬૦ ૪
ભક્તિભાવે ઉર ઉછળે, પ્રેમે પૂજ્યે ગુરુ ગુણવંત રે,	૬૦
વિશ્વ વદ્ધલ જિહાં વિચરે, તિહાં શાતામાં રેને સંત રે.	૬૦ ૫
ગુણે ગંભીર વધુ શું કહું, અમ અંતરના આધાર રે,	૬૦
કર્યો ઉપકાર અમ ઉપરે, કેમ ? થાએ તે પ્રત્યુપકાર રે.	૬૦ ૬

શ્રી વીર આરા શિરે ધરી, ભલે વિચરો દેશ વિદેશ રે, ૬૦  
 પણ અમ ભિરે બિરાજજો, સેવકને વિસારશે ના લેશ રે ૬૦ ૭  
 બાલકબુદ્ધિ છે અમ તણી, શરૂ શુભે કરીને અગાધ રે, ૬૦  
 બે કરજોડી ખમાવીએ, થયા હોય જે અમ અપરાધ રે ૬૦ ૮  
 વીર બાળાની આ વિનતિ, શરૂ દીજીએ દર્શન દાન રે, ૬૦  
 મોઘા મુલા અણુગાર શરૂજી, ઇચ્છિએ અમૃતપાન રે ૬૦ ૯  
**પદ ૧૨૬—ગુરુવિહાર સમયે ફરી ફરી દર્શનયાચના.**

[ શુ કહું કયની મારી નાય ' શુ કહું--એ રાગ ]

ફરી ફરી દર્શન દેજો આપ, ફરી ફરી દર્શન દેજો,  
 અમને હિતકર કેજો આપ, ફરી ફરી દર્શન દેજો આપ. ૧  
 બહેલા બહેલા આપ પધારી, કરજી અધિકી કરજો,  
 શ્રવણ મનનથી શુદ્ધ કરેલા, અમ ઘટ અતર કરજો આપ. ૧  
 આપ વિયોગ થકી અતિ આજે, દીલ હુ ખથી ઉભરાય,  
 વિયોગીના હુ ખ જાણે વિયોગી, કથવાથી ન કથાય આપ. ૨  
 વિશુદ્ધ પ્રેમ વહેતો નિત્યે, આપ નયને નિરખાએ,  
 એ પ્રવાહ અમ સેવક ઉપર, કરજો વહેતો સદાએ આપ. ૩  
 અમૃતમય કીધા ઘટ અતર, અમૃત જળ વરસાવી,  
 સંતશિષ્ય પર ફરી દયા કરજો, જેવી દયા દર્શાવી આપ. ૪

**૧૧—વ્યાખ્યાનમાં ગાવાની ગહુંલીઓ.**

**પદ ૧૩૦—બાળબ્રહ્મચારી નેમપ્રભુની ગહુંલી.**

[ અનમેલાની રેથી ]

નેમી જીજુદ પધારીઆ, સૂણ સાહેલી,  
 કાઈ દ્વારાપુરી વનગાયરે, સૂણ અલખેલી,  
 સાધુ અઢાર હજારથી, સૂં રૂઝ રત્નો મુનિરાયરે સૂં ૧

ગુરૂણી રાનુલ સાધવી, સૂં બહુ શિષ્યણીનો પરિવારરે, સૂં  
 સમોસરાયુ દેવે રચ્યો, સૂં કાંઈ સ્વર્ગપુરી અનુહારરે. સૂં ૨  
 અમરાપુરથી આવીયો, સૂં બહુ ઇંદ્ર લઈ પરિવારરે, સૂં  
 દેવ બળવે હુંદલી, સૂં કાંઈ બોલે જય જયકારરે. સૂં ૩  
 યાદવકુલમાં સોહરો, સૂં કાંઈ બલભદ્ર કાનકુમારરે, સૂં  
 કરી સન્નઈ સામટી, સૂં ચાલ્યા કૃષ્ણ મોરારરે. સૂં ૪  
 સંઘ સકલ મલી જય છે, સૂં સહુ સાથે લઈ પરિવારરે, સૂં  
 હુળી મળીને સામટી, સૂં કાંઈ સજી અંગ શણુગારરે. સૂં ૫  
 ગાતી પ્રભુ ગુણ ગીતને, સૂં કાંઈ ધરતી પ્રભુ ગુણ ખ્યારરે, સૂં  
 વહેલી થાતું ગોરડી, સૂં મુજ મન હુઈ અપારરે. સૂં ૬  
 આપણુ પણુ સાથે સહુ, સૂં કાંઈ દર્શન કરવા કાજરે, સૂં  
 જાઈએ જિનવર ભેટવા, સૂં જે ત્રણ ભૂવન શિરતાજ. સૂં ૭  
 સામૈયામાં ભાવથી, સૂં લેવા જિન દર્શન લહાવરે, સૂં  
 ચાલ્યા ભાવથી ભવિ જનો, સૂં તરવા ભવ જળ પ્રભુ નાવરે. સૂં ૮  
 વાંદી પ્રભુને વિધિશું, સૂં પૂજી પ્રભુમી પ્રભુ પાચરે, સૂં  
 દેશના સૂણી અમૃત સમી, સૂં શ્રી જિનવરના ગુણ ગાયરે. સૂં ૯

### પદ ૧૩૧-મહાવીરસ્વામીની ગહુંલી.

[ વીર જિન આબ્યા રે વિશાલા નગરી મોઝાર—એ રાગ. ]

ભવિયણુ વંદો રે, ચોવીસમો જિનરાય,  
 મુગતિ આપે રે, ટાળે કુગતિ કુઠાય,  
 પાવન દેશાંતર કરતા સ્વામિ, વિચરંતા વળી ગામો ગામ,  
 પાતક જાયે લીધે નામ, જગ પ્રતિજોધે રે, એ ત્રિહુલોકનો નાથ,  
 મુનિ પરિવારે રે, ચઉદ સહસ્ર સંગાથ,  
 સાચર છોડી રે, કોણુ સેવે છીલર પાથ. ભવિયણુ ૧



રાજગ્રહી નગરી ઉઘાન, ગુણ શીલને ચૈત્ય મેદાન,  
 આયા પુઠરિક પ્રધાન, સુર તિહા રથે રે, સમવસરજુ તેણી વાર,  
 ઈદ્ર ઇદ્રાણી રે વદે પ્રભુને અપાર,  
 આનંદ પાવે રે દેખી પ્રભુનો દેહાર લવિયણુ ૨  
 વનનો પાલક જોહનું નામ, દીધી વધામણી જઈને તામ,  
 શ્રેણીક હરખ્યો સૂણીને નામ, અલચિત્ત થયો રે, મગધપતિ મહારાજ,  
 પરિવાર સાથે રે, રાજ રમણીનો સમાજ,  
 તિહાથી ચાલ્યા રે, પ્રભુને વડન કાજ લવિયણુ ૩  
 અતુરગી સેના સજી ઉદાર, ગજ રથ પાયક અમૂલ્ય તુષાર,  
 બહુ ભવ ઉતરવાને પાર, શ્રેણીક હર્ષે રે, વદે પ્રભુજના પાય,  
 પ્રભુપદ વહી રે, જોસે યથોચિત્ત ઠાય,  
 તવ ઉપદેશે રે, વીર જિનેશ્વર રાય લવિયણુ ૪  
 ચેલણા રાણી, અતિ સોભાગી, જિન વદિને ભક્તિ જાગી,  
 ગહુલી કળ્વા રહ બહુ લાગી, કનક ચોખા લઈ રે, કાથે અતિહી રસાલ,  
 ગહુલી પૂરે રે, જગપતિ આગે વિશાળ,  
 મોતીડે વધાવે રે, ટાળે પાપ પખાલ લવિયણુ ૫  
 દેશના દીધી શી ભગવત, સશય ટાળ્યા શ્રી અરિહત,  
 શ્રેણીક વહી પુર પહોચત, એમ બહુ ભાવે રે, નિત્યનિત્ય મંગળ ગાય,  
 સુકૃત કમાવે રે, દીપવિજય કવિરાય લવિયણુ ૬

પદ ૧૩૨-મહાવીરપ્રભુની ગહુલી.

[ રાગ ઉપર પ્રભાવે. ]

વીરજિન આચારે, ગુણશીલ વનકે મેદાન,  
 વિપ્ર પ્રતિ જોધ્યો રે, કેવળ જ્ઞાન પ્રધાન,

અરિહત તીન જગતે ભાવ, સમવસરજુ વાગને ૨ રે ૨ ૨

અલકે લામંડલ ગુણુખાણુ, શ્રેણીક હરખ્યો રે આયો વંદન કાજ,  
ચતુરંગી ફેળાં રે, વાંકડીઆ કરી સાજ,  
સાથે તરૂણી રે પંચ સયાકો સમાજ. વીરજિન૦ ૧

ધર્મ પ્રકાશે પરખદા માંચ, મજદૂર પૂછે ગોયમરાય,  
ચઉ અનુયોગે, ઉત્તર સોહાય, શ્રેણીક પૂછે રે, ખેસી યથોચિત ઠાય,  
વાણી નિસૂણી રે મનમાં હૂર્ષીત થાય,  
સંશય ટાળે રે, આત્મ અનંત સુખદાય. વીરજિન૦ ૨

ખત્રીસ ખદ્ધ નાટક રચી સાર, કરી નરનારી રૂપ અપાર,  
ખલકે કંકણના ખલકાર, પ્રભુને વંદે રે, દર્દુરાંક સુર સાર,  
જ્ઞાતા સૂત્રે રે, વરણુવીયો અધિકાર,  
સમકીત સંગે રે, મટે મિથ્યાત્વ નિર્ધાર. વીરજિન૦ ૩

ચેલણા રાણી મન હરખાણી, અંગે અનેક શણગાર સોહાણી,  
ખહુત સોહેલડીની ઠકુરાણી, કુંકુમ ઘોલીરે સાથીયો રંગ રસાલ,  
રચણે પુરી રે વધાવે ભરી થાલ,  
નેહુ ધરીને રે ગુણુ ગાવે ઉજમાલ. વીરજિન૦ ૪

ત્રિશલા નંદન સૂરિજન વંદો, અવસર લઈ આફંદ નિકંદો,  
પામે નિત્ય નવનવા આનંદો, ખહુ ચિરંજીવો રે, તીર્થપતિ સુલતાન,  
દીલભરી ધ્યાઓ રે, પ્રભુ ગુણુર્નુ ઘણું માન,  
સંપદા અમાપ રે, લક્ષ્મીસૂરી ગુણુઠાણુ. વીરજિન૦ ૫

પદ ૧૩૩-મહાવીરસ્વામીની ગહુલી.

[ રાગ ઉપર પ્રમાણે. ]

અરિહંત આયા રે, અંપાવનકે મેદાન,  
સુરપતિ ગાયારે, શાસનકે સુલતાન,  
સમોસરણુ સુરમલી રચાવે, ફૂલ અચેત સુગંધી લાવે,

વિકસિતજનનું સમ વરસાવે, ઉપર બેસેરે સુનિ સુખ પ્રખંડા બાર,  
 પ્રભુ મહિમાયેરે, અતિશયનો અધિકાર,  
 તત્વાવતારીરે, પ્રવચન સાર ઉદ્ધાર અરિહત ૧  
 પુરી શણગારી શ્રેણીક રાય, જળ છટકાય કુલ બિછાય,  
 સજી સામગ્રી વહન આય, ઉવવાઈ સૂત્રેરે દેશના અમૃતધાર,  
 ગૌતમ પૂછે રે અબડનો અધિકાર,  
 અહત ન લેવે રે, સાતસે શિષ્ય પરિવાર અરિહત ૨  
 પાણી છતા તૃષા મતપાણી, ગગાવેળુ વચે સથારી,  
 દેવલોક પચમ અવતારી, અબડ નામે રે, તે સહુનો શીરદાર,  
 અવધિ જ્ઞાની રે, વૈક્ય લગ્નિષ ઉદાર,  
 તાપસ વેધેરે, ખાળે અનુમત બાર અરિહત ૩  
 તે શુણુ દરિયા કૌતુકે જરીઆ, કપીલપુરમાંહી સચરિઆ,  
 નિત્ય નિત્ય સો વસતી વરીઆ, સહુકો જાણેરે, અમઘર ઝોમ્મવ માય,  
 ઘર ઘર હોતે રે, કૌતુક જોવાને જાય,  
 દેવ લવાતર રે, અબર સુકિત વરાય અરિહત ૪  
 સાલગી હેડે હર્ષ લરાણી, બહુત સાહેલોની હકુરાણી,  
 નામે સુલદ્રા ધારણી રાણી, ચીર પટોળારે, પહેરી નિકટ તે જાય,  
 ધુધટ ખોલી રે અજલી શિશ નમાય,  
 કેશવ ઘોળી રે સાથીએ મોતી પુરાય અરિહત ૫  
 ચતુરા ચૌમુખ ચિત્ત મીલાવે, બેકર જોડી લાવના લાવે,  
 શ્રી જિનચરણે શિશ નમાવે, મગલ ગાવેરે, રણા અખરા નાર,  
 જગતનો દોવો રે, વિશ્વજન જ્યકાર,  
 બહુ ચિરંજીવો રે, ત્રિશલા માતા મહાર અરિહત ૬

## ૫૬ ૧૩૪-મહાવીરપ્રભુની ગઢુંલી.

[ હારે મારે આસો માસે શરદ પૂતમની રાતજો-એ રાગ. ]

- હારે મારે ઠામ ધર્મના સાડા પચવીસ દેશજો,  
દીપેરે ત્યાં દેશ મગધ સહુમાં શીરેરે લોલ,  
હારે મારે નગરી તેહમાં રાજગૃહી સુવિશેષજો,  
રાજેરે ત્યાં શ્રેણીક ગાજે ગજ પરેરે લોલ. ૧
- હારે મારે ગામ નગર પુર પાવન કરતા નાથજો,  
વિચરંતા ત્યાં આવી વીર સમોસર્યારે લોલ,  
હારે મારે ચૌદ સહસ્ર મુનિવરનો સાથે સાથજો,  
સુધારે તપ સંયમ શિયજો અલંકર્યારે લોલ. ૨
- હારે મારે કૂલ્યાં રસલર ઝૂલ્યાં અંબ કદંબજો,  
બાણુરે ગુણિયલ વન હસી રોમાંચીયોરે લોલ,  
હારે મારે વાયા વાયા સુવાય, ત્યાં અવિલંબજો,  
વાસેરે પરિમલ ચિહ્ન પાસે સંચર્યોરે લોલ. ૩
- હારે મારે દેવ અતુર્વિધ આવે કોડા કોડજો,  
ત્રિગઠારે મણિ હેમ રજતનો તે રચેરે લોલ,  
હારે મારે ચોસઠ સુરપતિ સેવે હોડા હોડજો,  
આગેરે રસ લાગે ઇંદ્રાણી નમેરે લોલ. ૪
- હારે મારે મણિમય હેમ સિંહાસન બેઠા આપજો,  
ઢાલેરે સુર ચામર મણિરત્ન જડ્યાંરે લોલ,  
હારે મારે સૂણુતા હુંહુલિ નાદ ટળે સવિ તાપજો,  
વરસેરે સુર કુલ સરસ બાનુ અડ્યારે લોલ. ૫
- હારે મારે તાજે તેજે ગાજે ઘન જેમ લુંબજો,  
રાજેરે બિનરાજ સમાજે ધર્મનેરે લોલ,

હારે મારે નિરખી હરખી આવે જન મન હુળજો,  
 પોપેરે રસ ન પડે મિથ્યા જ્ઞમમારે લોલ ૬  
 હારે મારે આગમન જાણી જિનનુ શ્રેણીક રાયજો,  
 આંખોરે પરવરી હય ગય રથ પાયગેરે લોલ,  
 હારે મારે દર્શ પ્રદક્ષિણા વદી ભેઠા ઠાયજો,  
 સૂણવારે જિનવાણી મોટે માયગેરે લોલ ૭  
 હારે મારે ત્રિભુવન નાયક હાયક તવ ભગવતજો,  
 આણીરે જન કંરણા ધર્મકથા કહેરે લોલ,  
 હારે મારે સહજ વિરોધ વિસારી જગના જતજો,  
 સૂણવારે જિનવાણી મનમા ગહુગહેરે લોલ ૮

### પદ ૧૩૫-મહાવીરસ્વામીની ગહુલી.

[ પાવા તે મહથી ઉતર્યા મા કાળીરે-એ રાગ ]

પાવાપુરી જિનરાજ પાવન કરવારે,  
 આવી સમોસર્યા મહાવીર, ભવિક આધરવારે ૧  
 ત્યા સુરનર અપ્સરા વૃદ્ધ, મહ્યા ઉઠરગેરે,  
 પ્રભુ પૂજે પ્રભુમે પાય, અગો અગેરે ૨  
 સહુ પ્રખંડા જન અનિમેષ નયણે નીરખેરે,  
 મન મોહન સોવન વાન, ભેઈ ભેઈ હરખેરે ૩  
 ત્યા દેશના દીયે જિનરાય, ભવિ હિતકારીરે,  
 કહે નિત્યા નિત્ય સ્વરૂપ, ભાવ વિચારીરે ૪  
 જશું અક્ષય ચૈતન્ય પ્રદ્ય, જગત વિલાસીરે,  
 ઉત્પત્તિ સ્થિતિ લયલીન, દેહ વિનાશિરે ૫  
 કરે ઇન્દ્રિય વિષય પ્રસંગ, સગે રગ રાતોરે,  
 ભય ભમતો કાળ અનત, નગણો જાતોરે ૬

- અહો ! લઈ માનવ અવતાર, એળે મ હારોરે,  
ધારો સમતા રસ સંવેગ, વિષય વિસારોરે. ૭
- સૂણી પ્રતિ બુઝ્યા નરનાર, વ્રત આદરતારે,  
કે સમકીત સંયમ શીલ, ભાવને ધરતારે. ૮
- જગ તરણ તારણ ઝાઝ, મહાવીર સ્વામીરે,  
થયા અવિનાશી, અવિકાર, શિવ સુખ પામીરે. ૯
- જિન નામે નવ નિધિ હોય, દુર્ગતિ વામેરે,  
એમ ઋષિ લાઘો ગુણ ગાય, વિરમગામેરે. ૧૦

### પદ ૧૩૬-મંગળસ્વરૂપ મહાવીરપ્રભુ વિષે.

[ કાંડે કાંડે કાંકણીયાળી ચુડીરે-એ રાગ. ]

- મહાવીર પ્રભુજી મંગળકારીરે,  
મનડામાં લાગી છે સુરતા મારીરે. મહાવીર. ૧
- એનુ નામ અંતર માંહે ઉતારીરે,  
નક્કી હવે છોડશું રીત નઠારીરે. મહાવીર. ૨
- ઘટકાથી નિર્જાળતા કરી ન્યારીરે,  
હૃદયને એના સ્મરણથી સુધારીરે. મહાવીર. ૩
- વિશ્વતણાં વૈભવો સઘળાં વિસારીરે,  
તપ જપ જ્ઞાનની કરશું તૈયારીરે. મહાવીર. ૪
- શાને માટે ખાલી તે થાવું ખુવારીરે,  
સેવા મહાવીર પ્રભુની સ્વિકારીરે. મહાવીર. ૫
- છોડી દઈ ચિંતન વિષય વિકારીરે,  
શરીરને શિયળથી શણગારીરે. મહાવીર. ૬
- સંતશિષ્ય સૂણી શિખામણ સારીરે,  
રાખી હૈયે હિંમત ને હાંશીયારીરે. મહાવીર. ૭

## પદ ૧૩૭—સમવસરણની ગહુડી.

[ શ્રાવણ વરસેરે સજની-એ રાગ ]

પ્રથમ ગઢ રૂપાનો રાજે, સોવન કોરીયા તસ છાજે,  
 શ્રાવણ વરસેરે બેની, હવે મને વાત ન ગમે કોની ટેક શ્રા  
 બીજો કથનનો ગઢ નિરખો, રત્ન કાગત જોઈને હરખો,  
 ત્રીજો રત્ન તણો ગઢ સોહો, મણિ કોશીશે મનહુ મોહો શ્રા  
 ભુગતે સુરવરે ત્યા જડીયા, વીસ હજાર જેના પાવડીયા,  
 મધ્યે રત્નપીઠ મનોહાર, જડિત સિંહામન સોહો અપાર શ્રા  
 તખતે રાજે શ્રી વર્ધમાન, બાણે અભિનવ ઉગ્યો ભાણ,  
 દેવ દુદુસિ નાદે ગાજે, વાર્ણિક કોડી ગમે ત્યા વાજે શ્રા  
 ચૈ ચૈ નાચે સુરવધુ બાલા, ગાવે ગીત સુકઠ ગસાળા,  
 ચિહ્ન દીશી આમરે ઢળકે, મણિ મુક્તાકુળ તોરણ અળકે શ્રા  
 શિરપર છત્ર અનુપમ સાર, પુઠે ભામડળ તેજ અપાર,  
 બેડી પ્રખટા દેજે બાર, વાણી વરસે જેમ જળધાર શ્રા  
 રાજ શ્રેણિમ્ની પરાણી, નામે ચેવણા ગુણની ખાણ,  
 કુકુમ ચદન સામે ધોળી, કરતી ગોહુળી ભામિની ભોળી શ્રા  
 નમી નમી વદન કરે ભાવે, મુખાકુળશું વીરને વધાવે,  
 હસી હસી જિનમુખને બોલી, બાણે ભવ દુખડાને ખોલી શ્રા  
 એણીપેરે જે ઝાઝ ગહુળી કરશે, પુણ્ય પનોતી ભવજળ તરશે,  
 કીર્તિદેવ ગુરૂની ગાવે, માણેક ચિવમુખ વેગે પાવે શ્રા

## પદ ૧૩૮—અરિહંતપ્રભુની ગહુડી.

[ મારે સોના સરોજો સુરજ ઉગીયોરે-એ રાગ ]

મારે આજ દિવસ આતદનોરે, હુંતો પ્રભુજને પ્રેમે વાદીશ મારેઠેક  
 નમુ પ્રથમ પદે અરિહંતજી, જે છે બાર શુભે શુભવત,  
 જેને તણુ જ્ઞાન હોય પ્રથમથીરે, એવા નમું અરિહંત ભગવત. મા. ૧

બાર ગુણ રૂઢા અરિહંતનારે, વળી ચોત્રીસ અતિશયવંત,  
 વાણી પાંત્રીસ ગુણે કરી શોભતીરે, અર્ધ માગધી જોલે લગવંત. મા. ૨  
 શ્વેત વર્ણે કહ્યા અરિહંતજીરે, જેને પરિપદા બાર કહેવાય,  
 વૈમાનીક ભૂવનપતિ ન્યોતિષીરે, ચોથા વ્યંતર દેવતા જાય. મા. ૩  
 ચાર દેવની દેવીઓ ત્યાં ખરીરે, વળી મનુષ્ય અને તેની નાર,  
 સાધુ સાધ્વી પણ તિહાં શોભતાંરે, એવી ભરાયે પરિપદા બાર. મા. ૪  
 ત્રિગટે બિરાજે ત્રિભુવન પતિરે, વાણી ચોજન મય વિસ્તાર,  
 વૈરભાવ માંહો માંહે નવ રહેરે, શ્રવણે સૂણતાં શાંતિ કરનાર. મા. ૫  
 પ્રતિહાર્ય આઠ બિનજી તણારે, પ્રગટે ન્યાં પ્રભુ વિચરંત,  
 તેથી કર્મ ખપાવી શિવને વરેરે, ભવ ભ્રમણનો કીધો અંતરે. મા. ૬  
 શોભે સાલ સત્તાવનની રૂડીરે, પૂજે બાલભિન્ન અરિહંત,  
 મનસુખ કહે મારી જોનડીરે, અરિહંત પૂજી વંદો સંત. મા. ૭

### પદ ૧૩૯-ગૌતમસ્વામીની ગહુંલી.

[ વાડીના ભમરા દ્રાક્ષ મીઠો ને સાકર શેલડી-એ રાગ ]

જીરે કામની કહે સૂણો કંથજી, જીરે કુળીયા મનોરથ આજરે,  
 નણદીના વીરા, ગણધર આવ્યા છે ચાલો વાંઢવા. ટેક.  
 જીરે ભવોદ્ધિ પાર ઉતારવા, જીરે તરણ તારણ જહાજરે. ન૦૧  
 જીરે ગુણ શીલ ચૈત્યે સમોસર્થી, જીરે વીર તણા છે પટોધારરે, ન૦  
 જીરે પાંચસે મુનિ પરિવાર છે, જીરે તીર્થ ચારેના શિરદારરે. ન૦૨  
 જીરે કંચન કામિની પરહર્યા, જીરે પ્રગટયા છે ગુણ વીતરાગરે, ન૦  
 જીરે પરિસહની ક્રોધને જીતવા, જીરે કરધરી ઉપસમ સારરે. ન૦૩  
 જીરે પ્રવંચન માતને પાલતા, જીરે સુમતિ ગુપ્તિ ધરનારરે, ન૦  
 જીરે મેરૂ ગિરિસમ મોટકા, જીરે પંચ મહાવ્રત ધારરે. ન૦૪



છરે સુરપતિ ન-પતિ જેહને, છરે દોય કરએડી હજુરે, નં  
 છરે અમૃતસમી ગુરૂદેશના, છરે પાપ પડલ હોય દરે નં  
 છરે દામિની વયલુ મીઠડે, છરે વાઘા છે ગુરૂ ગણધારે, નં  
 છરે ગુરૂ મુખધી સૂણી દેશના, છરે આનંદ અગ અપારે નં  
 છરે મુક્તાને રથલે વધાવતી, છરે ગર્હુડી ચિત્ત રમાવરે, નં  
 છરે નિઝ ભવ મુકૂત મ ભારતી, છરે જેહના છે ભાવ વિશાહરે નં  
 છરે દીપવિજય દવિનાનં, છરે પૃથ્વીનદન બવિહારે, નં  
 છરે ગૌતમ ગણધર પૂજ્યછ, છરે વીરચામન શણુગારે નં

### પદ ૧૪૦-સુધર્માસ્વામીની ગર્હુડી

[ કર્મ અજળ મતિ, બાધ્યા વિવિધ મતિ, ઉદય આવે અતિ

આકાંગ, ભવિ પ્રાણી કર્મ કરે મો હોય હો-એ રાગ ]

ચક્ર નાણી ચોખે ચિત્તે, સૈયર મોરી, થી સોહમ ગણધાર હો,  
 આપ સ્વભાવમા ખેલના, સૈયર મોરી, ધરતા ધ્યાન ઉદાઠ હો,  
 સહજ સોભાગી ગુરૂ, શીવ મુખ ગગી ગુરૂ, શુભમતિ જાગી,  
 ગુરૂ વાહવા, સૈયર મોરી, આલોને હર્ષ ઉત્થાસ હો. ટેક ૧  
 બારે ભાવના ભાવતા, સૈયર મોરી, અનિત્યાદિક શુલ્ક ગેહ હો,  
 મહામત પાથે પાલતા, સૈયર મોરી, ભાવના પચવીશ જેહ હો. સં૨  
 જ્ઞાનાદિક યોગે કરી, સૈયર મોરી, સહજ અદાર જે ધાય હો,  
 તેહને શીગન્ધ છીજ્યે, સૈયર મોરી, તે પાળે નિર્માય હો. સં૩  
 મુમતિ ગુપ્તિ મુધીધરે, સૈયર મોરી, ચરણ કણુ શુભધામ હો,  
 પડી લેહણુ આપસ્યકાદિકે, સૈયર મોરી, અહોનિશ રહે આવધાન હો. સં૪  
 સદાચાર એમ પાળના, સૈયર મોરી, વર્તે આત્મ ભાવ હો,  
 નગરી રાજગ્રહી આવીઆ, સૈયર મોરી, ભવેદધિ તાગણુ નાવ હો. સં૫  
 ઉધાને સૂણીને આવીઓ, સૈયર મોરી, વદન શ્રેણિક ગાય હો,  
 સાથે રાણી ચેલણા, સૈયર મોરી, ગર્હુડી દરી શુલ્ક ગાય હો. સં૬

મનમોહન ગુરુ ત્યાં કને, સૈયર મોરી, ઘે દેશના હિત કાર હો,  
ભાવ ધરીને જે સૂણે, સૈયર મોરી, તે લહે મુખ શ્રીકાર હો. સં૦૭

પદ ૧૪૧-અગીયાર ગણધરોનાં શંકાસમાધાન વિષે.

[ કુલણુજ તમે ક્રમ કરીને કુલ્યારે કુલણુજ-એ રાગ ]

ગણધર પહેલા ગૌતમ સ્વામી, જાણોરે સાહેલી,  
પ્રાતઃસમય ગુણુ ગાતાં મંગળ માણો મારી સાહેલી. ૧

તસ્સ મન શંકા જીવ તણી છે ભારીરે સાહેલી,  
ગર્હ શંકા વીર વચનને મનમાં ધારી, મારી સાહેલી. ૨

ખીજા ગણધર ગૌતમ સ્વામી ખોલેરે સાહેલી,  
કહો કર્મ છે કે નથી કર્મ એમ-કાલે મારી સાહેલી. ૩

તવ તિહાં પ્રણુજ પ્રેમથી ધર્મ પ્રકાશેરે સાહેલી,  
વેદ વાક્યથી કર્મ ખરા તસ્સ ભાસે મારી સાહેલી. ૪

વાયુ ભૂતિ મનશંકા જીવ છે એકજરે સાહેલી,  
વેદ વચનથી શંકા કાઢી છેકજ મારી સાહેલી. ૫

વ્યક્ત સ્વામીને પંચભૂતની શંકારે સાહેલી,  
તે પણુ શંકા કાઢી વગાડ્યા ડંકા મારી સાહેલી. ૬

સુધર્મ સ્વામીને શંકા એકજ ભવનીરે સાહેલી,  
સમજાવી શંકા કાઢી ભવોભવની મારી સાહેલી. ૭

મંડિતજી કહે બંધ મોક્ષ નથી કાંધરે સાહેલી,  
બંધ મોક્ષના તત્ત્વ બતાવ્યા ત્યાંહી મારી સાહેલી. ૮

મૌરીપુત્રને સ્વર્ગ તણી છે શંકારે સાહેલી,  
સ્વર્ગ બતાવી માન મોડી કર્યા બંધા મારી સાહેલી. ૯

અકંપીત કહે નરક ખરક નથી કાંધરે સાહેલી,  
વેદ વિચારતાં નરક દુઃખ દેખાયે મારી સાહેલી. ૧૦

અચળપ્રાતને પુણ્ય પાપ નહિ મનમા રે સાહેલી,  
 થઈ પુણ્ય પાપની છાપ ખરી તન્મસ તનમા મારી સાહેલી ૧૧  
 પરલોકે મેતાર્ય કહે નહિ જાયેરે સાહેલી,  
 વીર વચને પરલોક ખરૂં મન થાયે મારી સાહેલી ૧૨  
 શ્રી પ્રભાસ કહે વાસ નથી નિરવાણેરે સાહેલી,  
 વીર પ્રભુ તેને પશુ મોક્ષ પિછાણે મારી સાહેલી ૧૩  
 એકાદશ ગણુ ધર પ્રભુજના પસાયેરે સાહેલી,  
 કર્મ ખપાવી શિવગતિમા સહુ જાયે મારી સાહેલી ૧૪  
 તેમ ગણુધર ગુણુ ગાતા હર્ષ ઉદ્ધતિરે સાહેલી,  
 બાળભિત્ર અને મનમુખ મોક્ષે જાયે મારી સાહેલી ૧૫

### પદ ૧૪૨-ભાવ ગર્હુલી.

[ તે વરીયારે ભાર્ત લે નર વરીયા-એ રાગ ]

આજ નગરમા મહિમા ઓચ્છવ, લાવે અમ ગુરૂજી આવ્યારે,  
 સગ સહુને મનમા લાવ્યા, આનંદ હરખે વધાવ્યારે આજ ૧  
 પથ સમિતિ ત્રણ ગુપ્તિએ ગુપ્ત, છકાય જીવને પાવેરે,  
 પથ મહા મત સુધા ધારે પથાચારણું મુલાવેરે આજ ૨  
 આગમન ગુરૂં સાલળી હર્ષિત, વદન બહુ જન આવેરે,  
 નરનારી તો મલી મની ટોળે, ગુરૂ ગુણુ ગર્હુલી ગાવેરે આજ ૩  
 શુભ પરિણતિ વર પટ ગિછાઈ, આત્મ ચાલ લઈ હાથેરે,  
 શુભરતિ કુકુમ નિજગુણુ તાફલ, સમન્તિ શ્રીફલ સાથેરે આજ ૪  
 જિનવાણી બહુરગી ઓઢણી, ઓઢી મનને લાવેરે,  
 જ્ઞાનાદિક ગુણુ લૂછણે લૂછી, ભાવ અક્ષતે વધાવેરે આજ ૫  
 દ્રવ્યને ભાવે ગુરૂને વદો, સાલલો વીર પ્રભુ વાણીરે,  
 તપ જપ નિયમ મત બહુ કીજે, મણુકે ભાવના આણીરે આજ ૬

## પદ ૧૪૩-ભગવતીજ સૂત્રની ગહુંલી.

[ ભવિ તમે વંદોરે સૂરીશ્વર ગચ્છરાયા-એ રાગ ]

સહિયર સૂણીએરે, ભગવતી સૂત્રની વાણી,  
 પાતક હુણીયેરે, આતમનું હિત આણી,  
 સમકિતવંત તણી એ કરણી, ભવસાગર ઉદ્ધરણી,  
 નરક નિગોદ તણી ગતિ હરણી, મોક્ષ તણી નિસરણી. સં ૧

પંચમ અંગ વિવાહ પદ્મત્તિ, ધીનું ભગવતી નામ,  
 શતક એકતાલીસ બહુ ઉદ્દેશે, અનંતાનંત ગુણધામ. સં ૨

વીર જગત ગુરૂ ગૌતમ ગણધર, જોડી મોહન ગારી,  
 પ્રશ્ન છત્રીસ હજાર પ્રકાશ્યાં, વાણીની બલીહારી. સં ૩

ગંગ મુનિ સિંહ મુનિવરનાં, પ્રશ્ન સરસ છે જેહમાં,  
 ભાવ ભેદ પદ્ દ્રવ્ય પ્રકાશ્યા, અમૃતરસ છે એહમાં. સં ૪

સંગ્રામ સોની પ્રમુખ જે ભાવી, સમકિતવંત પ્રસિદ્ધો,  
 પ્રશ્ને કંચન મહોર ઠવીને, નરભવ લાહો લીધો. સં ૫

સ્વસ્તિક મુક્તા ફલશું વધાવો, જ્ઞાનભક્તિ ગુરૂ સેવા,  
 ભગવતી અંગ સૂણો બહુ ભાવે, આખો અમૃત સેવા. સં ૬

વીરક્ષેત્રના સકલ સંધને, વિધન હરે વરદાઈ,  
 દીપવિજય કહે ભગવતી સૂણતાં, મંગલ કોટિ વધાઈ. સં ૭

## પદ ૧૪૪-પરમેશ્વરની વાણીના ગુણ વિષે.

[ મલાવરાવ શહેરનો સુખો ક્યારે આવશે-એ રાગ. ]

વાણી સૂણો જિનરાજનીરે, હર્ષધરી મનમાંયરે, ઉત્તમ પ્રાણી,  
 ભવોદધિ ભયહારણીરે, પાતક દૂર પલાયરે, ઉત્તમ પ્રાણી,  
 વાણી સૂણો જિતરાજનીરે.

મોહમહને વિદારણીરે, કુમતિની કાપણ હારરે, ઉત્તમ પ્રાણી,  
 મુક્તિમંદિરમા પધારતારે, એહ નિસરણી સારરે, ઉત્તમ પ્રાણી વા ૨  
 આ સસાર સમુદ્રમારે, તારણ નાવ સમાનરે, ઉત્તમ પ્રાણી,  
 હોશધરી નર નારીઓરે, બેસી કરો ગુણ ગાનરે, ઉત્તમ પ્રાણી વા ૩  
 ભવદવ તાપ નિવારવારે, શિતળ તરૂવર છાયરે, ઉત્તમ પ્રાણી,  
 કર્મરૂપી વન કાપનારે, ફરસો એ છે જગમાયરે, ઉત્તમ પ્રાણી વા ૪  
 પ્રેમ સુધારસશુ ભરીરે, દેશના અમૃત ધારરે, ઉત્તમ પ્રાણી,  
 ચિત્રાવેલી સમ બાણીઓરે, દીસે અખૂલ હારરે, ઉત્તમ પ્રાણી વા ૫  
 દુષમ આરે આ પ અમેરે, એહ તણે છે આધારરે, ઉત્તમ પ્રાણી,  
 કામ કુલ સમ દીપતીરે, મનોરથ પૂરણહારરે, ઉત્તમ પ્રાણી વા ૬  
 ત્રણ શય્ય તે કાપશેરે, આપશે સમકિત સારરે, ઉત્તમ પ્રાણી,  
 હુષ્ટત ફર તબવશેરે, દયા પધારણ હારરે, ઉત્તમ પ્રાણી વા ૭  
 સુમતિ સખી સગ ખેલતારે, સફળરૂને દરખારરે, ઉત્તમ પ્રાણી,  
 ગાયો ગીત પ્રભુ ગુણનારે, આણી હર્ષ અપારરે, ઉત્તમ પ્રાણી વા ૮  
 સફળરૂ આવ્યા હિ લાઘ્યથીરે, કરવા પર ઉપકારરે, ઉત્તમ પ્રાણી,  
 નમન કરી ત્રણ ભોગથીરે, સેવો સદા ગુણધારરે, ઉત્તમ પ્રાણી વા ૯  
 દેવ દયાળુ દયા કરારે, આપશે બોધ રસાગરે, ઉત્તમ પ્રાણી,  
 જગત્ તિમિર હરવા ભણીરે, જ્ઞાનદીપક ઉજ્જમાળરે ઉ પ્રાણી વા ૧૦  
 નિર્દોશી નિર્વાણયુરે, ધર્મ ધુરધર એહરે, ઉત્તમ પ્રાણી  
 રત્ન ચિ તામણિ સારીખારે, આણે અધિક રનેહરે, ઉ પ્રાણી વા ૧૧  
 દિનકર આજ ઉચો ભયોરે, મળીઆ ગુણી ગુરૂ દેવરે, ઉ પ્રાણી,  
 સૌમ્ય વદનને નિહાળતારે, નેત્ર ઠરે તત્ ખેવરે, ઉત્તમ પ્રાણી વા ૧૨  
 તે ગુરૂના ઉપદેશથીરે, સમકિત નિર્મળ થાયરે, ઉત્તમ પ્રાણી,  
 શિવરમણી રસ માણવારે, મોહવશે સુખદાયરે, ઉત્તમ પ્રાણી વા ૧૩

પસરી નકપિ ગિરધર દહેરે, જિનવાણી ગંગ સમાનરે, ઉ. પ્રા.  
વિશ્વ પાવન કરવા લણીરે, સરણ એહુ ભગવાનરે ઉ. પ્રા. વા. ૧૪

### પદ ૧૪૫-સુધર્માસ્વામીની દેશના.

[ રૂંડે ગરબે રમે છે દેવી અંગિકારે લોલ-એ રાગ. ]

શુભ જ્ઞાન રસીલી રૂંડી દેશનારે લોલ, લાખે સ્વામી સુધર્મ ગણુ ધારણે,  
ખોયો કાળ અનંત ભવ રાશિમાંરે લોલ, મૂર્ખાં જોને તું મન વિચારણે. શુ૦૧  
એક મોયની અગ્ર વિકાસમાંરે લોલ, ત્યાં શરીર અસંખ્ય નિગોદણે,  
શુભ અનંત કહ્યા જિનવીરણરે લોલ, પ્રાણી ત્યાં રહ્યો વિણુ વિનોદણે. શુ૦૨  
કોઈ દિન સુરપતિ નરપતિ તું થયોરે લોલ, પામ્યો હયગય રાજ ઉદારણે,  
કોઈ દિન રોયો એકલો તું રાનમાંરે લોલ, એમ ભટક્યો ચેતન નિરધારણે. ૩  
વળી નિજ ગુણુ મોહના છાકમાંરે લોલ, પડ્યો અશુભતણે પડછાયણે,  
ભસે શ્વાન દેખી નિજ રૂપનેરે લોલ, પડ્યું કાચ તણા ઘરમાંયણે. શુ૦૪  
ભમ્યો અઉગતિ ભવ યોગાનમાંરે લોલ, પામ્યો ઉત્તમ આ નર દેહણે,  
ટાળે પાતક ક્ષણુજે આદરેરે લોલ, ચરણુ ધર્મ તણાં રૂળ એ હણે. શુ૦૫  
ભરી સમતા સરોવર નીરશુંરે લોલ, કરો ઉન્નવલ નિજ ગુણુચંદણે,  
કહે હીરમુનિ દેવરાજનોરે લોલ, એમ લાખ્યો ઉપદેશ જિણુંદણે. શુ૦૬

### પદ ૧૪૬-મુનિરાજના ગુણો વિષે ગહુંલી.

[ ક્યાંતા તે આવ્યાં ખીડલાં મોતીવાળા બ્રમરણ-એ દેશી. ]

ચરણુ કરણુ શું શોભતા, વ્રતધારીરે સુશુરણુ,  
ભવિજન માનસ હુંસરે, જગત ઉપકારીરે સુશુરણુ,  
જંગમ તીર્થ સાધુણુ, વ્ર૦ લોલતણો નહિ અંશરે. જ૦ ૧  
સામુદાણી ગોચરી, વ્ર૦ ષટ કારણુ લીયે આહારરે, જ૦  
પડીરૂવાદિક ગુણુધરા, વ્ર૦ જ્ઞાનચણુ ભંડારરે. જ૦ ૨

ચાર પાચ સાતને હણે, ૫૦ વળી છપે પરિસહ બાવીસરે, ૪૦  
 તેત્રીશને ટાળીને, ૫૦ ધર્મધ્યાન ધરે ઇશરે ૪૦ ૩  
 પચ મહામત પાળતા, ૫૦ દેશના અમૃતધારરે, ૪૦  
 દોષ બેતાલીસ પરિહરે, ૫૦ સચમ સતરે પ્રકારરે ૪૦ ૪  
 સુમતિ સુષિ સુધી ધરે, ૫૦ મહિમાવંત મહતરે, ૪૦  
 હાથ જોયો મુખ મુહપતિ, ૫૦ સચમીવેશ સોહતરે ૪૦ ૫  
 શુર આદેશે વિચરતા, ૫૦ દેશ વિદેશ મોઝારરે, ૪૦  
 લવિયણુ લાવે સાલજો, ૫૦ લવિજન તારણહારરે ૪૦ ૬  
 જિનવાણી શુર મુખ સૂણે, ૫૦ સમકિત પામે તેહરે, ૪૦  
 લાખ ચારાસી નવિ રેરે, ૫૦ કર્મતણુ કરે ખેહરે ૪૦ ૭  
 શુશ્રુવતી ગાવે ગહુલી, ૫૦ મુનિ શુશ્રુમણિ ધરી હાથરે, ૪૦  
 શ્રી શુભવીરની દેશના, ૫૦ સૂણી મીલત સહુ સાથરે ૪૦ ૮  
 સવત સત્તર જોગણીસમે, ૫૦ લાદરવા માસ રસાળરે, ૪૦  
 શુકલ ત્રીજ શુરવાર લહી, ૫૦ ગાઈ ગહુલી શુભમાવરે ૪૦ ૯

### પદ ૧૪૭—સદ્ગુરુની ગહુંલી.

[ હારે મારે આસો માસે શરદ પુનમની રાતને—એ રાગ. ]

હારે મારે શુરશુષુ દરીયો ભરીયો નવ છલકાયજો,  
 જ્ઞાન તરંગની લહેરો નિશદિન ઉછળેરે લોવ,  
 હારે મારે જ્ઞાનાદિક રચણે ગભીર મુનિરાયજો,  
 પરિમહ નદીયોના પૂરથી તે નવિ ચળેરે લોવ. ૧  
 હારે મારે પચ મહામત પચામૃત ક્ષિરનિરજો,  
 પાવન કરતા નિજપર કલિમલ પરિહરે લોલ,  
 હારે મારે લવિજન પખી આવી બેસે તીરજો,  
 શાંત મુખારસ પાન ઠરી, ભવ ભય હરેરે લોલ. ૨

હારે મારે અષ્ટ પ્રવચન માતા પ્રવહણુ સારજો,  
ચરણુ કરણના ગહન સ્થંભથી શોભતુંરે લોલ,  
હારે મારે છકાય છવ રક્ષણુ કરી તારે પારજો,  
પુણ્ય પવન સંયોગ થકી નવ થોભતુંરે લોલ. ૩  
હારે મારે ગુરુ ગુણ સાગર મનગાગર ન સમાયજો,  
સ્નેહ માત્ર ગુણ લક્ષિત લાવથી ઉચ્ચારે લોલ,  
હારે મારે શાંત દાંત ગીતાર્થ મહા મુનિ રાયજો,  
સત્તાવિશ ગુણગણથી જેહુ અલંકારે લોલ. ૪  
હારે મારે એવા મુનિને નમતા નવ નિધિ થાયજો,  
ભવ ફેરીની શેરીમાં છવ નવિ ભમેરે લોલ,  
હારે મારે ગરૂ પદ પંકજ મન મધુકર લપટાયજો,  
સદ્ગુરુવરને સાંકળચંદ સ્નેહે નમેરે લોલ. ૫

પદ ૧૪૮-વ્યાખ્યાનમાં બોલવાની ગહુલી.

[ ગોકુલની ગોવાલણી, દહીં વેચવા ચાલી—એ રાગ. ]

આજ ભલો ઉપદેશ છે, બેની સાંભળો ભાવે,  
વિષય કષાયને વારજો, એવો અવસર નાવે. ૧

નિદ્રા મેલો પર નિંદા તજો, વિકથા નવ કરીયે,  
ચંચળ મનને રોકીને, ધ્યાન ધર્મનું ધરીયે. ૨

પાંચ ઇન્દ્રિયના વિકારને, તણ લાજમાં રહેજો,  
આત્મહિત વિચારવા, સુમતિ સંગ લેજો. ૩

ગુરૂની કૃપા મેળવી, કરો વિનય વિવેક,  
જ્ઞાન ભણી ગણજો તમે, રાખજો રૂડી ટેક. ૪

વિષય કષાયના ભોગમાં, જે પડે તે સંસારી,  
રજાણશે તે સંસારમાં, તરે નહિ ભવવારી. ૫



ભેડી લાણે જુગતે ઠગી, પાચે દંદ્રિયના ભેગ,  
ઉમેદવાગી પૂરી થયે, જેને આતમ લોગ ૬

૫૬ ૧૪૬—નિર્ગ્રંથ મુનિવરના ગુણ વિષે.

[ શ્રી સુધીમદ્ર મુનિવરમાહી સિરદારને—એ રામ. ]

સફળ મુનિવર પન્ન મહામત ધારીને,  
ધર ત્યાગીને યથા મુનિ અણુમારીને,  
સત્ત્વ લેહે સયમ પાળે લાવથીને. ૧  
અતઃ દ્રવિધી આતમ અજવાળેને,  
અતિચાર ને પ્રતિક્રમણથી ટાળેને,  
મુખદુખમા વૈગયે સમભાવે રહેને. ૨  
નિનશામનની શોખા નિત્ય વધારેને,  
આપ તરે ને ખીનને વગી તારેને,  
ધ્યાન દશામા જીવન સધળું ગાગતાને. ૩  
નિનવાણી અનુમારે હે ઉપદેશને,  
ઉદય આલ્યા ટાળે રાગ ને દ્વેષને,  
શાત દયાથી અનુભવ મદિર મહાસતતાને. ૪  
માન કરે કૈર્ક મનમા નહિ મકળાયને,  
યથ અપયથમા મનમા નહિ અકળાયને,  
જ્ઞાન ધ્યાનથી મન મર્કટને વથ કરેને. ૫  
ચઢતે ભાવે સયમ સાચુ શોધને,  
દિન પ્રતિદિન સયમમાહી બોધને,  
નિરૂપાધિ પદ્યોગે મુખ અનુભવ લેહેને. ૬  
કરે ન નિંદા દેવ થકી તલસારને,  
ધર્મ કરીને સફળ કરે અવતારને,  
એવા મુનિવર વદો ઉત્તમ લાવથીને. ૭

મુનિવરની લક્ષિતી મીઠા મેવાળે,  
કરવી લાવે પરમ ગુરૂની સેવાળે,  
બુદ્ધિસાગર સદ્ગુરૂ મુનિ આધાર છે ને.

૮

### પદ ૧૫૦—ગુરરાજના ગુણ વિષે.

[ માલગુ ગુંથી લાવ ગુણીયલ ગજરો—એ દેશી. ]

જ્ઞાની ગુરરાજ ઉપદેશ આપે, લવવૃક્ષનાં મૂલને કાપે. જ્ઞા. ટેક.  
પંથ મહાવ્રત શિરપર ધરતા, નવાં કર્મના લેપથી ડરતા,  
શુદ્ધ માર્ગ બતાવાને કરતા. જ્ઞાની૦

૧

તપ તેજે કંચન સમ કાયા, છોડ્યા મોહ રિપુ મદ માયા,  
ધન્ય ધન્ય છે સદ્ગુરૂ રાયા. જ્ઞાની૦

૨

જ્ઞાન ધ્યાનથી કર્મ બપાવે, શિવપુરીનો પંથ બતાવે,  
મોહ મદલને પાછો હઠાવે. જ્ઞાની૦

૩

તરે પોતે અને વળી તારે, દુર્ગતિમાં પડતાંને વારે,  
લવસાગર પાર ઉતારે. જ્ઞાની૦

૪

મોહ તિમિરને દૂર કરાવે, પ્રભુ કરમાન હૃદય ધરાવે,  
સુમતિ પટરાણી વરાવે. જ્ઞાની૦

૫

લક્ષાલક્ષનું જ્ઞાન કરાવે, હેય રોયનું જ્ઞાન ધરાવે,  
પેયાપેયની જડતા હરાવે. જ્ઞાની૦

૬

કૃત્યાકૃત્યનો માર્ગ દેખાવે, પુણ્ય પાપના લેદ બતાવે,  
કુમાર્ગમાં પડતો બચાવે. જ્ઞાની૦

૭

ગુરરાજને શરણે જઈયે, નિત્ય આશ્રય તેહનો લહીયે,  
ગુરૂ આણી શિરપર વહીયે. જ્ઞાની૦

૮

નીતિવિજય સૂરી ગુરરાય, સદ્ગુરૂના પ્રભુમો પાય,  
ઘરે ઘરે ઉદય નિત્ય થાય. જ્ઞાની૦

૯

## પદ ૧૫૧-મુનિરાજનું વ્યાખ્યાન સાંભળતાં યતા હર્ષ વિષે.

[ માયાના મુગ્ધ મારા, પરણ્યા કે કુવારા રે—એ રાગ ]

આને છે આનંદ મારે આને છે દિવાળીરે,      આજા ૧  
 ઋષીરાજ તણી વાણી સાલગી રૂપાળીરે,      આજા ૨  
 ત્યારની લાગી છે મારા ઘટકામા તાળીરે,      આજા ૩  
 મમોધ આપીને નાખ્યું મનડુ પલાળીરે,      આજા ૪  
 ભૂલાવી નાખી છે મારી ટેવ ભમરાળીરે,      આજા ૫  
 ઉત્તમ બન્યા છે આપ કુળ અજવાળીરે,      આજા ૬  
 ભુગતિ કરી જણાવી, જગતની જાળીરે,      આજા ૭  
 માયાગુ તમે છે જૈન બાગ તણા માળીરે,      આજા ૮  
 નમન કરે છું શુરે આપને નિહાળીરે,      આજા ૯  
 સંતશિષ્ય ભાવે સૂણનાં ભામ્યશાળીરે,      આજા ૧૦

## પદ ૧૫૨-સદ્ગુરની વાણીનું મહાભ્ય.

[ મારે સોના સરીખો સુરજ જીયોરે—એ રાગ ]

આને સદ્ગુરની વાણી સાલગીરે, વાણી મહે છે અમૃત ભરેલ આ ટેક  
 વાણી રૂપ રસાયણે વિશ્વભરે, મહામોહના વ્યાધિ છે મરેલ આને  
 બેસી વાણી રૂપી મોટા વહાણુમારે, ઘણા તારની પેઠે છે તરેલ આને  
 ત્રિધા તાપ ઉતાપ સમાવીનેરે, કરે ઠંઠક એવી છે ઠરેલ આને  
 છેદી ભેદી નાખે છે પડ પાપનરે, કઈક જીવેના કટ્યાણુ કરેલ આને  
 ગાળી નાખે છે કર્મોની ગાઠનેરે, સંતશિષ્યના સકટો હરેલ આને

## પદ ૧૫૩-સદ્ગુરના સદ્બોધ વિષે.

[ બોધવજ સદસો કહેબે મારા સ્વામને—એ રાગ ]

સાલજ સજની આ ઉત્તમ સદ્બોધને,  
 અમીરસ સમજ અતર મહે ઉતારબે,

વિકથાને મૂકીને સૂણુ વચનામૃતો,  
 હાથ મળેલા હીરાને નવ હારજો. સાંભળ૦ ૧  
 નિદ્રાનું ટાણુંરે સજની આ નથી,  
 આગસમાં તો ખોયો કાળ અનંતજો,  
 પસ્તાવું તે પામર જનને પાલવે,  
 ભાંખી ગયા છે ભય ભંજન ભગવંતજો. સાંભળ૦ ૨  
 દહેણાવાળા આવી લાજ લીએ નહિ,  
 તેની કરજો આગળથી તજવીજજો,  
 સાચવજો સગવડતા સર્વ પ્રકારની,  
 ખાળી દેવા જન્મ મરણનાં ખીજજો. સાંભળ૦ ૩  
 વખત ગયાં પાછળથી વલખાં મારવાં,  
 સુંદર ખાજ છુટ્યા પાછલ છેક જો,  
 આવેલા અવસરને જે નવ ઓળખે,  
 એના જેવું અઘટીત કામ ન એકજો. સાંભળ૦ ૪  
 આથમવા પાછળથી કરવો ઓરતો,  
 ખૂટ્યા પાછળ કરવા જોસે ખેદજો,  
 હુંટાણા પાછળથી રાડો પાડવી,  
 એ તો ભારેકમી જનના લેદજો. સાંભળ૦ ૫  
 મારગડે ચાલોરે શ્રી મહાવીરને,  
 એના વચને પૂરણ રાખી પ્રીતજો,  
 અવળા મારગડામાં આથડીયા ઘણું,  
 લવલવમાં સખી! બહુ ધનીયા લયલીતજો. સાંભળ૦ ૬  
 સુખ કરવાને ઔષધ પ્રભુનું સેવીએ,  
 જન્મ મરણના દરદો નાસે દૂરજો,

પ્રેમ ધરી વચનામૃત રસને પીજીએ,   
 સતશિષ્યને આનંદ પ્રગટે ઉરને સાલજી ૭

પદ ૧૫૪—ગુરરાજના ગુણ વિષે.

[ મે તો અમરની ખાણ ઉનાડીરે—એ રાગ ]

ગુરુ દેશના આપે છે રૂડીરે, જેની પાસે જ્ઞાન રૂપી મુડીરે,   
 ગભીર ગુરુ પાટે જિરાગેરે, વાણી મેઘ અપાઠો જરૂં ગાળેરે ૧   
 ભવિજન સૂણો ભણા ભાવેરે, માગ ગુરુ સમ કૈાઈ ન આવેરે,   
 મે તો ગુરુમુખ મુદ્રાને ઢીડીરે, ગુરુવાણી લાગે અતિ મીડીરે ૨   
 ગુરુ રૂપ અતિશય શોભેરે, રૂપી મન માડ અતિ થોભેરે,   
 સાથે શિષ્ય સમુદાય સારોરે, તેહ લાગે છે સર્વને પ્યારોરે ૩   
 ગુરુ જન્મ જરા મરણ ટાળેરે, નિજ આતમને અજવાળેરે,   
 કથન કામનીના ગુરુ ત્યાગીર, એક મોક્ષ તણી લય લાગીરે ૪   
 સર્વ શાસ્ત્ર તણા ગુરુ બાણરે, તેના વચન કરે હું પ્રમાણરે,   
 કરે વિનતિ હું કરજોડીરે, ગુરુ તસ્કી લેજો તમે થોડીરે   
 આપ કરો ભવિ ઉપકારરે, તેનો કાઈ નથી ગુરુ પારરે,   
 એવા ગુરુને શરણે જાણરે, પાપ વાઢીને પાપન થાણરે ૬   
 ગુરુ દેશના અમીરસ વાણીરે, ચિત્ત ધારો તમે ભવિ પ્રાણીરે,   
 કામ કષાય દૂર નિવારોરે, સત્ય શિયળ દુહયમા ધારોરે ૭   
 આવી વાણી તણો લીયો લાવોરે, અમૂલ્ય અવસર શીદ ગુમાવોરે,   
 શામ મુનિ કહે હરખાઈરે, મન ગમતિ ગહુજી ગાઈરે ૮

પદ ૧૫૫—ગુરમહારાજના ગુણ વિષે.

[ માજી ૭ પાવાની પટરાણી, ભવાની મા કાવિકારે લોલ—એ રાગ ]

જેની મોટા મુનિવર આજ કે, પૂરમા પધારીયારે લોલ,   
 જેની કરવા જગ ઉપકાર કે, મનમા ભાવીયારે લોલ ૧

બેની દેશના અમૃતધાર કે, ઘન જેમ ગાજતીરે લોલ,  
 બેની મુખમુદ્રા ગંભીર કે, રૂડી રાજતીરે લોલ. ૨  
 બેની વાણી અમૃતવેલ કે, સાકર શેલડીરે લોલ,  
 બેની સૂણી નાચે મનમોર કે, સીંચે ગુણ વેલડીરે લોલ. ૩  
 બેની સરસ વચન રસપૂર કે, વાણી વરસતીરે લોલ,  
 બેની નયનીતિ ભરપૂર કે, જાણે સરસ્વતીરે લોલ. ૪  
 બેની મહિમાવંત મહંત કે, સંત સોહામણારે લોલ,  
 બેની સાગર જેમ ગંભીર કે, ગુણમાં નહિ મણારે લોલ. ૫  
 બેની શીતળ ચંદન ચંદ્ર કે, થકી પણ અતિ ઘણારે લોલ,  
 બેની એવા ગુરુ ગુણવંત કે, જિનશાસન તણારે લોલ. ૬  
 બેની ધન્ય સફળ દિન શુભ કે, ઘડીપણ આજનીરે લોલ,  
 બેની ગાઈ ગહુંળી આજ કે, લલા ગુરુરાજનીરે લોલ. ૭  
 બેની શ્રદ્ધા કુંકુમ ઘોળ કે, ગહુંળી કીલ્છેરે લોલ,  
 બેની નૃપચંદ્રસૂરિ શિષ્ય કે, સૂર સુખ લીલ્છેરે લોલ. ૮

પદ ૧૫૬-મુનિરાજના ગુણો વિષે.

[ હરિભજન વિના-એ રાગ ]

મુનિવર વંદો ! પંચ મહાવ્રતધારી જિન આણાધરા,  
 ગુરુ ગુણ ગાઓ ! અનુભવ અમૃત ભોગી જગમાં જયકરા. ટેક.  
 ગુરુ દેશ વિદેશ વિહાર કરે, ગુરુ તારે ને વળી આપ તરે,  
 ગુરુ પ્રવચન માતા ચિત્ત ધરે. મુનિવર૦ ૧  
 ગુરુ દ્રવ્ય ભાવ સંયમ ધારે, મહામોહ વેગ મનથી મારે,  
 ચાલે જિનઆણા અનુસારે. મુનિવર૦ ૨  
 ગુરુ પંચાચાર તણા ધોરી, ગુરુ કરમાં જ્ઞાન તણી દોરી,  
 કદી કરતા નહિ પ્રભુની ચોરી. મુનિવર૦ ૩

શુર ઉપદેશે જનને જોધે, શુર વૈરાગ્યે ચેતન શોધે,  
લાગતા કર્મ સદુ અવરોધે. મુનિવર૦ ૪

શુરધ્યાન દશાથી ઘટ જાગે, રગાતા નહિ લલના રાગે,  
રાગે નિજ લક્ષ્મી વૈરાગ્યે. મુનિવર૦ ૫

અતઃ ઋદ્ધિના ઉપયોગી, સાધે છે રત્નત્રયી યોગી,  
પરમાત્મ અમૃત રસના લોગી. મુનિવર૦ ૬

શુર શુદ્ધોપયોગે નિત્ય રમે, પરભાવ દશામા જે ન ભમે,  
જે જ્ઞાન દશાનું જમણુ જમે. મુનિવર૦ ૭

શુરભાવ દયાના છે દાતા, જ્ઞાતા ધ્યાતા ને જગત્રાતા,  
નિશ્ચય દષ્ટિ નિજશુષુ રાતા. મુનિવર૦ ૮

શુરવરણ જગમા ઉપકારી, જે અનેકાત મતના ધારી,  
શુદ્ધિસાગર શુભ જયકારી. મુનિવર૦ ૯

૫૬ ૧૫૭-જૈન ધર્મ વિષે મુનિરાજનો ઉપદેશ.

[ વાયા વાયા ઉત્તર દીશીના વાવળે-એ રાગ ]

મુનિવર ઉપદેશે છે શ્રી જિનધર્મ જે,

ટાળો ભવિષ્યો આઠ જાતના કર્મજો,

શ્રવણ કરીને સદ્વર્તન સુધારણો જો ૧

દશાધર્મ જગમા વર્તે જયકાર જો,

જિન આજ્ઞાથી ખાળો નર ને નારજો,

સ્વરૂપ સાચુ સમજી જિન આગમ થકી જો. ૨

સાચુ જોલો નિશ્ચિન નર ને નારજો,

સાચુ જોલો તેનો ધન્ય અવતાર જો,

સાચુ જોલો વચન સિદ્ધિ થાશે ખરી જો ૩

કરતાં ચોરી જેથી દુઃખ અપારજો,  
ચોરી કરતાં પાપ કર્મ નિધારજો,  
પ્રાણ પડે પણ ચોરી કદી નવ કીજીએ જો. ૪

જનની સરખી દેખો પરની નાર જો,  
વ્યભિચારથી નર્ક ગતિ અવતાર જો,  
સર્વ નારી મૈથુન નિવારે મુનિવરો જો. ૫

પરિગ્રહ મમતા ત્યાગો નર ને નારજો,  
સદ્ગુણની દ્રષ્ટિ ધારો જયકાર જો,  
રાખો સહુની સાથે મૈત્રી લાવના જો. ૬

વાત વાતમાં કદી ન કરીએ કલેશ જો,  
ઉંચ્યાચારથી વર્તો ભવ્ય હુમેશ જો,  
પાપકર્મને ટાળો સાચા જ્ઞાનથી જો. ૭

મુનિ ગુરુવર દેવે છે એ ઉપદેશ જો,  
ટાળો ભવિષ્યો જન્મ જરાના કલેશ જો,  
બુદ્ધિસાગર ધર્મ કરતાં સુખ ઘણું જો. ૮

પદ ૧૫૮-સદ્ગુરુનો શ્રાવક પ્રત્યે ઉપદેશ.

[ રાગ ઉપર પ્રમાણે ]

સદ્ગુરુ મુનિવર શ્રાવકને ઉપદેશેજો,  
પડો ન શ્રાવક પાપ કર્મના કલેશે જો,  
દેવગુરુનું આરાધન નિશ દિન કરો જો. ૧

જિન વાણી સાંભળજો ગુરુની પાસ જો,  
વ્રત નિયમ પણ કરવા લાવે ખાસ જો,  
સિદ્ધાંતો સાંભળતાં શ્રદ્ધા નિર્મળી જો. ૨



થવણ કરીને મનમાં સાચું રાખો ને,  
 મોહ દશાને ટાળી સુખડાં ચાખો ને,  
 સ્વપ્નામાં પણ સંસારે મુખ નહિ જરા ને.

કમળ રહે છે જળમાંહી નિશદિન ને,  
 ભેથો તે વર્તે છે જળથી ભિન્ન ને,  
 સંસારે લેપાતા નહિ આવક ખરા ને.

શ્રાદ્ધ વિધિમાં આવકનો અધિકાર ને,  
 ધર્મ રત્નમાં પણ તેનો વિસ્તાર ને,  
 દ્વાદશ વ્રતને ધારે આવક પ્રેમથી ને.

પુણ્ય ક્ષેત્રમાં વાપરતાં નિજ વિત્ત ને,  
 શુભ અહંભુમાં વર્તે જેનું ચિત્ત ને,  
 શુરની આજ્ઞા પાળે શિર સાટે ખરા ને.

ન્યાય થકી પેદા કરતા નિજ વિત્ત ને,  
 દોષ ટાળીને રાખે દીલ પવિત્ર ને,  
 આવકના આચારો જ્યહાથી ભર્યા ને.

સ્વધર્મીને દેખી હર્ષિત થાય ને,  
 ધર્મ બન્ધુને કરતો ભાવે સહાય ને,  
 અપૂર્વ અવસર જૈનધર્મ પામ્યો ગણે ને.

મુનિવર થાવા ઇચ્છા દિલ હમેશ ને,  
 મુનિ થઈને વિચરીશ દેશ વિદેશ ને,  
 એવા ભાવ પ્રગટવાથી આવક ખરા ને.

પાળો આવકના ઉત્તમ આચાર ને,  
 સફળ કરોને માનવ ભવ સુખકાર ને,  
 બુદ્ધિસાગર ઉપદેશે મુનિવર શુર ને.

## પદ ૧૫૯-જિનેશ્વરદેવપ્રણિત ધર્મ વિષે.

[ રઘુપતિ રામ હૃદયમાં રે જો-એ રાગ ]

જોની જિનવર વાણી સારીરે, લાગે સાકરથી બહુ ખ્યારી,  
ક્યાં કર્મ સહુ હરનારી, જિનેશ્વર ધર્મની બલિહારીરે,  
જેથી તરતાં નર ને નારી. જિનેશ્વર૦ ટેક.

દયાધર્મ હૃદયમાં ધરીયેરે, કહી વેણુ જુહું ન ઉચરીયેરે,  
કહી ચોરી પરની નવ કરીયે. જિનેશ્વર૦ ૨

પર પુરૂષથી પ્રેમ નિવારોરે, ધર્મ પતિવ્રતા મન ધારોરે,  
તેથી પામે ભવ જળ પારો. જિનેશ્વર૦ ૩

હેતુપૂર્વક ધર્મ આદરીયેરે, નિંદા વિકથા પરિહરીયેરે,  
ઉત્તમ નીતિને અનુસરીયેરે. જિનેશ્વર૦ ૪

ધર્મ ચાર પ્રકારનો ધારીરે, ધર્મે દુર્ગતિ દૂર નિવારીરે,  
કરો મોક્ષ જવાની તૈયારી. જિનેશ્વર૦ ૫

દુર્જનની સંગ નિવારીરે, ભજો સજ્જનની સંગ સારીરે,  
વૈરાગ્ય દશા ચિત્તધારી. જિનેશ્વર૦ ૬

દેશવિરતિપણું દિલ ધારીરે, જિન આજ્ઞાને અનુસારીરે,  
ઉત્તમ જન શિવ સંચારી. જિનેશ્વર૦ ૭

શુરૂ સેવો સદા ઉપકારીરે, શ્રદ્ધા ભક્તિને અવધારીરે,  
બુદ્ધિસાગર શુરૂ જયકારી. જિનેશ્વર૦ ૮

## પદ ૧૬૦-જિનરાજના ઉપદેશ વિષે.

[ ઝોધવજી સંદેશો કેળે મારા સ્થામને—એ રાગ. ]

મુનિવરના ઉપદેશે મનહું વાળીએ,  
કહેણી જેવી રહેણી રાખો ભવ્ય જો.

મત ઉચરીએ મુનિવર પાસે પ્રેમથી,  
 માનવ ભવનું એ સાચું કર્તવ્ય જો મુનિ ૧  
 શ્રવણ કરીને સાર શ્રેષ્ઠ સિદ્ધાન્તના,  
 સંવર્તનથી સુધરો નર ને નાર જો  
 નિહા વિક્રયા પર પચાતો વારીએ,  
 સત્ય ધર્મના કરીએ નિત્ય વિચાર જો મુનિ ૨  
 ખાર ભાવના ભાવ્યાથી છે ઉન્નતિ,  
 કર્મ વર્ગણા ખરે અનતી ખાસ જો  
 ઉજ્જવલ આત્મા યાશે વૈરાગ્યે કરી,  
 પર પુણ્યની છોડો સર્વે આથ જો મુનિ ૩  
 ધર્મ ધ્યાનના પાયા ચાર વિચારીએ,  
 આત્મ રમણ એ શુદ્ધ ચરણતા ધાર જો  
 પરમ મહોદય શાશ્વત લીલા સખરે,  
 વસ્તુ ધર્મના ઉપયોગે આધાર જો મુનિ ૪  
 ઉઠાસીનતા રાખો આ સસારમા,  
 ધર્મ કર્યાથી સફલ થશે અવતાર જો  
 શુદ્ધ સાગર અનુભવ લીલા પામીએ,  
 સંશુદ્ધિરને વદન વારવાર જો મુનિ ૫

પદ ૧૬૧-સંયમધર્મ વિષે.

[ રાત્ર ઉપર પ્રમાણે ]

મુનિવર ઉપદેશે છે સયમ ધર્મને,  
 જેથી પ્રાણી પામે શાશ્વત શર્મ જો  
 પરમ પ્રભુતા પામ્યે દુખડા સહુ દળે,  
 અનત ભવના બાધ્યા નાસે કર્મ જો મુનિ ૧

- ખાલ ઉપાધિ સંયમથી દૂરે ટળે,  
 દ્રવ્ય ભાવથી સંયમ સુખની ખાણુ જો,  
 ત્રિજ્ઞાની તીર્થંકર સંયમને ચહે,  
 સેવો સંયમ પામી જિનવર આણુ જો. મુનિ. ૨
- રંક જનો પણ સંયમથી સુખીયા થયા,  
 થાશે અનંતા સંયમથી નિર્ધાર જો,  
 જ્ઞાન સફળતા સંયમના સેવન થકી,  
 પામે પ્રાણી ભવ સાગરનો પાર જો. મુનિ. ૩
- અંતર ગુણની સ્થિરતા સંયમ મોટકું,  
 ઈંદ્રાદિક પણ સેવે મુનિવર પાય જો,  
 દ્રવ્યાદિકથી સંયમ પાળે મુનિવર,  
 સંયમ સેવ્યે જન્મ જરા દુઃખ ભય જો. મુનિ. ૪
- નિશ્ચય ને વ્યવહારે સંયમ સાધવા,  
 જિન આગમથી સંયમના આચાર જો,  
 સંયમ પાળે તેને નિશ્ચિન વંદના,  
 સમતા યોગે મુનિ સફળ અવતાર જો. મુનિ. ૫
- જ્ઞાન દશાથી સંયમની આરાધના,  
 સમતા સરોવર ઝીલે મુનિવર હંસ જો,  
 ધ્યાન ભૂવનમાં શાશ્વત સુખને ભોગવે,  
 કર્યા કર્મનો કરતા તપથી ધ્વંસ જો. મુનિ. ૬
- ત્રિગુણને સુમતિ પાંચે પરીવર્યા,  
 ઉંચ દશાના ધ્યાતા મુનિ અણુગાર જો,  
 શુદ્ધિ સાગર સદ્ગુરુ મુનિને વંદના,  
 જગમાં જોનો થયો સફળ અવતાર જો. મુનિ. ૭

૫૬ ૧૬૨-મુનિરાજને ચોખાસાની વિનતિ કરવા વિધે.

[ વાડીના ભગરા દ્રાક્ષ મોડી ને માકર રોવડી —એ રાગ ]

મુનિરાજ અરજ સાલગો, સંધની ભાવશું,

મુનિરાજ રહોનો ઇહા આતુર્ભાસરે

શુણ્વતા શુરુ જી લલી દીધીરે અમને દેશના ટેક

મુનિરાજ અમૃતસમી આપો દેશના, મુનિરાજ સાલગશું મન ઉત્સાસરે,

શુણ્વતા શુરુ જી લલી દીધીરે, અમને દેશના ૧

મુનિરાજ ભોગ મળ્યો છે પૂરણ ભાગ્યધી,

મુનિરાજ આપે પ્રકાશ્યા લલા ભાવ રે શુણ્વતા ૨

મુનિરાજ સાર સમજાવી કહો છો દેશના,

મુનિરાજ અમને પ્રગટાવ્યો ધર્મ ભાવ રે શુણ્વતા ૩

મુનિરાજ સગપણ બોધા છે ભવો ભવ ફેરી,

મુનિરાજ જાણ્યો છે સ્વાર્થીઓ સંસાર રે શુણ્વતા ૪

મુનિરાજ નથી કોઈ ઠામ કરવા તણું,

મુનિરાજ નથી કોઈ પરભવમા આધાર રે શુણ્વતા ૫

મુનિરાજ દેવશુરની અમને આસતા,

મુનિરાજ સાચુ સગપણ શુરુ દેવરે શુણ્વતા ૬

મુનિરાજ એવું સગપણ બાણી તમ થકી,

મુનિરાજ વિનવે શ્રી સઘ વારવાર રે શુણ્વતા ૭

મુનિરાજ ઉમેદવારી પૂરો સઘ તણી,

મુનિરાજ કરોને ધર્મ ઉપકાર રે શુણ્વતા ૮

મુનિરાજ જીભ એક ને શુણ છે ઘણા,

મુનિરાજ કેમ કરી પામું તેહનો પાર શુણ્વતા ૯

## ૫૬ ૧૬૩-મુનિરાજ ચોમાસું ખિરાજે તે સમયે ગાવાનું ગીત.

[ હરિભજન વિના દુઃખ દરિયા—એ રાગ. ]

સઘળી ખડેનો ધન્ય દિવસ આનંદનો રૂડો આજે,  
ખડું ભાગ્યવંતા ગુણવંતા ગુરૂ ચોમાસું ખિરાજે,  
ધર્મ કેળવણી વધવા માટે, ઉપદેશ આપે છે ખડું વાટે,  
ધન્ય ધન્ય વખાણ કેરી પાટે. સઘળી. ૧  
પૂર્ણ ભાગ્યે મુનિવર આવ્યા, તેણે દર્શન દઈ ચિત્ત ઉલસાવ્યાં.  
તે ધર્મ જીવને મન ભાવ્યા સઘળી. ૨  
તે જિનવાણી ઉચ્ચાર કરે, જો સાંભળીને ભવિ ચિત્ત ધરે,  
તે ભવસાગર વેગેજ તરે. સઘળી. ૩  
છે શીતળ સ્વભાવ રૂપે રાજી, ચારે તીર્થમાં કીર્તિ ગાજી,  
સદ્ગુરુ દેખી થાઓ રાજી. સઘળી. ૪  
ચોમાસું નિર્વિઘ્ને કરજો, આશિષ અમારી આ રૂજો,  
વળી દેશ વિદેશે વિચરજો. સઘળી. ૫  
ઓગણીસેં ત્રેસઠની સાલે, શુદ્ધ સાતમ ને ચંદ્ર કાલે,  
આ અરજ કરી કન્યા શાળે. સઘળી. ૬

## ૫૬ ૧૬૪-સાધુસમાગમ વિષે.

[ રાગ ઉપર પ્રભાણે ]

મુનિરાજ વિના, ક્યાંય ન મળે ઠંડી શીતળ છાયા,  
ખડું બોધ થકી, મનમાં લાગે આ જોટી સહુ માયા. ટેક.  
જેવી કલ્પવૃક્ષની છાયા છે, કહું એવી મુનિની કાયા છે,  
મખમલની તોલ મુનિરાયા છે.

મુનિ. ૧

આ અમૃત તુલ્ય તો વાણી છે, ખગ જ્ઞાન તણી તો ખાણી છે,  
 જ્યુ જલની ધાગ બાણી છે મુનિ. ૨  
 ઘણો હોય ક્રોધમનમા લાગી, નિશ્ચે નાસે શ્રવણે ધારી,  
 ઉપજે સમતા રમ બહિ વારિ મુનિ. ૩  
 જીવ હજીકર્મી તો ત્યા ધાય, બહુ દુષ્ટ જુદિ તો બદલાય,  
 અનુકંપા ઉરમા ઉભરાય મુનિ. ૪  
 શુભ મર્મ ધર્મના સમજાયે, એ વિષુ આજીવ ગોથા ખાયે,  
 માટે પડજો મુનિના પાયે મુનિ. ૫  
 આધિ વ્યાધિ ઉરમા ઝાઝી, મુનિ દર્શનથી બાયે દાઝી,  
 રહે મહા હૃદય તો બહુ રાજી મુનિ. ૬  
 અતિ કષ્ટ પડ્યું કાયા વિષે, આદ્યું બાયે ચારે દીશે  
 હૈંડું તે ધર્મ મહીં હીસે મુનિ. ૭  
 માટે મુનિવરનો સગ કરો, બહુ જ્ઞાન બોધને અગ ધરો  
 વરસે ઉર આનંદનો જ ઝરો મુનિ. ૮  
 મત્યશ્યામજી કહે છે ઉર ધરશે સોબત ગુણી સાગરની કરશે,  
 ભવ દેરા જેથી નહિ ફરશે મુનિ. ૯

### પદ ૧૬૫-આધ્યાત્મિક હરીયાળી.

[ સખીર મે તો કૌતક દીકું, કીકીએ કુજર ખારીઓ રે—એ દેશી]  
 સખી રે ! મે તો કૌતક દીકું, સાધુ સરોવરે ઝીલતા રે,  
 સખી રે ! મે તો કૌતક દીકું, નાકે રૂપ નિહાળતા રે ૧  
 સખી રે ! મે તો કૌતક દીકું, લોચનથી રસ જાણતા રે,  
 સખી રે ! મે તો કૌતક દીકું, મુનિવર નારીશુ રમે રે ૨  
 સખી રે ! મે તો કૌતક દીકું, નારી હંચિણે કથને રે,  
 સખી રે ! મે તો કૌતક દીકું, કથ ઘણા એક નારીને રે ૩

સખી રે ! મેં તો ડૌતક દીકું,	સદા યોવન નારી તે રહે રે,	
સખી રે ! મેં તો ડૌતક દીકું,	સુંદરીશું મોહ્યા કેવળી રે.	૪
સખી રે ! મેં તો ડૌતક દીકું,	આંખ વિના દેખે ઘણું રે,	
સખી રે ! મેં તો ડૌતક દીકું,	રથ બેઠા મુનિવર ચલે રે.	૫
સખી રે ! મેં તો ડૌતક દીકું,	હાથ જળે હાથી ફૂળીયો રે,	
સખી રે ! મેં તો ડૌતક દીકું,	કુતરીઓ કેશરી હણ્યો રે.	૬
સખી રે ! મેં તો ડૌતક દીકું,	તરસ્યો પાણી નવિ પીએ રે,	
સખી રે ! મેં તો ડૌતક દીકું,	પગ વિહુણો મારગ ચલે રે.	૭
સખી રે ! મેં તો ડૌતક દીકું,	નારી નપુંસક ભોગવે રે,	
સખી રે ! મેં તો ડૌતક દીકું,	અંગાડી ખર ઉપરે રે.	૮
સખી રે ! મેં તો ડૌતક દીકું,	નર એક નિત્ય ઉભો રહે રે,	
સખી રે ! મેં તો ડૌતક દીકું,	બેઠો નથી નવિ બેસશે રે.	૯
સખી રે ! મેં તો ડૌતક દીકું,	અધર ગગન વચ્ચે તે રહે રે,	
સખી રે ! મેં તો ડૌતક દીકું,	માંકડે મહાજન ઘેરીઓ રે.	૧૦
સખી રે ! મેં તો ડૌતક દીકું,	ઉંઢરે મેરૂ હલાવીઓ રે,	
સખી રે ! મેં તો ડૌતક દીકું,	સૂર્ય અજવાળું નવિ કરે રે.	૧૧
સખી રે ! મેં તો ડૌતક દીકું,	લઘુબંધવ બત્રીશ ગયા રે,	
સખી રે ! મેં તો ડૌતક દીકું,	શોક કરે નહિ બેનડી રે.	૧૨
સખી રે ! મેં તો ડૌતક દીકું,	શામળો હંસ મેં પેળીઓ રે,	
સખી રે ! મેં તો ડૌતક દીકું,	કાટ ચડ્યો કંચન ગિરિ રે.	૧૩
સખી રે ! મેં તો ડૌતક દીકું,	અંજનગિરિ ઉજવલ થયો રે,	
સખી રે ! મેં તો ડૌતક દીકું,	તો એ પ્રભુ ન સંભારીયા રે.	૧૪
સખી રે ! મેં તો ડૌતક દીકું,	વચર સ્વામિ સુતા પારણે રે,	
સખી રે ! મેં તો ડૌતક દીકું,	શ્રાવિકા ગાવે હાલરડું રે.	૧૫
સખી રે ! મેં તો ડૌતક દીકું,	અર્થ વિચારો એહના રે,	
સખી રે ! મેં તો ડૌતક દીકું,	શ્રી શુભવીરને બહાલડું રે.	૧૬



## ૫૬-૧૬૬ આધ્યાત્મિક બીજી હરીયાળી.

[ રાગ ઉપર પ્રભાસે. ]

સખી રે મેં તો કૌતક દીકું, કીડીએ કુંજરે મારીઓ રે, ૧  
 સખી રે મેં તો કૌતક દીકું, સિંહ હરણથી હારીઓ રે. ૧  
 સખી રે મેં તો કૌતક દીકું, અંધા અંધને દોરતા રે,  
 સખી રે મેં તો કૌતક દીકું, રાજા પ્રજાધન ચોરતા રે. ૨  
 સખી રે મેં તો કૌતક દીકું, રવિ અજવાળું નવિ કરે રે,  
 સખી રે મેં તો કૌતક દીકું, ચંદ્ર ચક્રી ગરમી બરે રે. ૩  
 સખી રે મેં તો કૌતક દીકું, દાણા ઘંટીને પીલતા રે,  
 સખી રે મેં તો કૌતક દીકું, હંસ કાઢવમાં ઝીલતા રે. ૪  
 સખી રે મેં તો કૌતક દીકું, હંસ મુઘે કાગ મ્હાલતો રે,  
 સખી રે મેં તો કૌતક દીકું, ખર હસ્તિ પેઠે ચાલતો રે. ૫  
 સખી રે મેં તો કૌતક દીકું, હંસ મોતિ ચારો નવ ચરે રે,  
 સખી રે મેં તો કૌતક દીકું, નાથ મારો રમે પર ઘરે રે. ૬  
 સખી રે મેં તો કૌતક દીકું, સિંહ ને પિંજરે પૂરીયો રે,  
 સખી રે મેં તો કૌતક દીકું, કાકરે મુઘલ ચૂરીયો રે. ૭  
 સખી રે મેં તો કૌતક દીકું, બૂપતિ સિક્ષા માગતો રે,  
 સખી રે મેં તો કૌતક દીકું, અગ્નિ અર્જુનમાં લાગતો રે. ૮  
 સખી રે મેં તો કૌતક દીકું, સાધુ વેશ્યાથી વિવાહ કરે રે,  
 સખી રે મેં તો કૌતક દીકું, એવા સાધુ લવળળ તરે રે. ૯  
 સખી રે મેં તો કૌતક દીકું, પર ઘર મુનિ નહીં વોરતા રે,  
 સખી રે મેં તો કૌતક દીકું, પર ધન ચોર ન ચોરતા રે. ૧૦  
 અનુભવ જ્ઞાનને દીલમાં ધારી, મુનિવર શિવમુખ પાવશે રે,  
 બુદ્ધિસાગર ચાન્દત મુખ લહી, મુક્તિવધુ પતિ યાવશે રે. ૧૧

## પદ ૧૬૭-સદ્ગુરની પીછાણુ વિષે.

[ માઈ સોનાનું છે બેડુરે, છેલ છબીલા છોગાળા-એ રાગ ]

- સહુ જગમાં તારક જળારે, કહો સૈયર તે કોણુ હશે ?  
 બહુ કષ્ટ સહે તે સખળારે, કહો સૈયર તે કોણુ હશે ? ૧  
 સત્યાવીશ ગુણમાં પૂરારે, કહો સૈયર તે કોણુ હશે ?  
 ઉપદેશ દેવામાં શૂરારે, કહો સૈયર તે કોણુ હશે ? ૨  
 જેમ ભમરો બાગમાં રમતોરે, કહો સૈયર તે કોણુ હશે ?  
 તેમ ભિક્ષામાં રહે ભમતોરે, કહો સૈયર તે કોણુ હશે ? ૩  
 ક્રોધ માનલોભ મોહ ત્યાગ્યારે, કહો સૈયર તે કોણુ હશે ?  
 છોડી પ્રમાદને રહે જગ્યારે, કહો સૈયર તે કોણુ હશે ? ૪  
 ભવની ભાવટ તેણુ ભાંગીરે, કહો સૈયર તે કોણુ હશે ?  
 જેને પ્રભુની લગની લાગીરે, કહો સૈયર તે કોણુ હશે ? ૫  
 કોઈ આવી કુવચન બોલેરે, કહો સૈયર તે કોણુ હશે ?  
 તોપણુ ધ્યાનથી નહિ કોલેરે, કહો સૈયર તે કોણુ હશે ? ૬  
 કોઈ આવી પાયે લાગેરે, કહો સૈયર તે કોણુ હશે ?  
 તે પાસે કાંઈએ ન માગેરે, કહો સૈયર તે કોણુ હશે ? ૭  
 જેણે કંચન કામિની છોડીરે, કહો સૈયર તે કોણુ હશે ?  
 પરિચ્છ રાખે નહિ કોડીરે, કહો સૈયર તે કોણુ હશે ? ૮  
 બાવીસ કર્યા તેણુ ખ્યારારે, કહો સૈયર તે કોણુ હશે ?  
 સંસારથી રહે તે ન્યારારે, કહો સૈયર તે કોણુ હશે ? ૯  
 પંચ પદમાં એ પદ છેલ્લુંરે, કહો સૈયર તે કોણુ હશે ?  
 પણ આવે સહુથી પહેલુંરે, કહો સૈયર તે કોણુ હશે ? ૧૦  
 જેને રહેવા ઘર નહિ જગમાંરે, કહો સૈયર તે કોણુ હશે ?  
 કોઈને રાખે નહિ વગ માંરે, કહો સૈયર તે કોણુ હશે ? ૧૧

શીતળતામા જેમ ઇંદુરે, કહો સૈયર તે કોણ હશે ?  
 તેમ સમતામા તે સિધુરે, કહો સૈયર તે કોણ હશે ? ૧૨  
 તે કહેવાયા વડલાગીરે, કહો સૈયર તે કોણ હશે ?  
 જેણે સસાર દીધો ત્યાગીરે, કહો સૈયર તે કોણ હશે ? ૧૩  
 સમજી ગઈ હું સખી શાણીરે, એ તો મહા મુનિરાજ હશે,  
 તે દીધી સાચી વાણીરે, એ તો મહામુનિરાજ હશે ૧૪  
 બાળમિત્ર કહે પાય લાગુરે, એ તો મહા મુનિરાજ હશે,  
 મનમુખ કહે શીવ માગુરે, એ તો મહા મુનિરાજ હશે ૧૫

## પદ ૧૬૮-વ્યાખ્યાન સાંભળીને ઘેર આવતાં ગાવાનું ગીત

[ વેવાછને માડવે રમવારે ગયાતા-એ રાગ. ]

શુરજીના દર્શન કરવારે ગયાતા, વીર વાણી સમજાવીરે,  
 સાચો સ્નેહ ધરીને ટેક

નીતિ ધકી મને પ્રીતિ જોડાવી, લાગ્ય ઉદયે લાવ લાવીરે સાચો ૧  
 જીવ યત્ન કરવા કેરી વાતોરે, વિગતે કરીને સૂઝાવીરે, સાચો  
 પહેલું મત મને પૂરૂ શીખાવી, પાપની બુદ્ધિ તબવીરે સાચો ૨  
 બીજા મતમા અસત્ય ન વદવુ, સત્યમિય મત સાડરે, સાચો  
 ત્રીજા મતમા ચોરી ન કરવી, દત્તમત મુખકાડરે સાચો ૩  
 ચોથા મતમા શિયળ શુભ સારો, સર્વ મતોમા સ્વામીરે, સાચો  
 પાંચમું મત પરિગ્રહ પરિમાણ, આદરતા મુખ પામીરે સાચો ૪  
 છઠું દિશા પરિમાણ કરાવી, અમતની રાખી તબવીરે, સાચો  
 સાતમે જોલ છવિશ પ્રકારે, તેહની હદ જાતલાવીરે સાચો ૫  
 આઠમે અનર્થ દહ ન સેવો, કડ્ડા આણી કીધીરે, સાચો  
 નવમે સમતા સામાયિક મતની, સાચી સમજુતી દીધીરે સાચો ૬

દસમે ચૌદ નિયમ નિત્ય યેની ! શ્રાવકે ધારણ કરવારે, સાચોં  
એકાદસમેં પોષધ વ્રત પૂરણ, આઠમ પાખી આદરવારે. સાચોં ૭  
બારમે અતિથિ બારણે આવે, સાધુ સાધ્વી કોઈરે, સાચોં  
ઉદ્ધટ લાવથી દાનને દેતાં, લાલ ઘણેરો હોઈરે. સાચોં ૮  
આવી અપૂર્વ વાતો મીઠી, ગુણી ગુણ્યે કીધીરે, સાચોં  
અમરચંદના સ્વામી સૌભાગી, એહ શિખામણ કીધીરે. સાચોં ૯

## ૧૨-નેમિપ્રભુ અને રાજિમતિ.

૫૬ ૧૬૯-મહાસતી રાજિમતિનો નેમપ્રભુ પ્રત્યેનો  
વિશુદ્ધ પ્રેમ.

[ રૂપિયો તે આહું રોકડો મારા બહાલાજીરે—એ રાગ ]  
જઈને રેળે મારા બહાલાજીરે, શ્રી ગીરનારને ગોખ. જઈં ૦ ટેક.  
અમે પણ ત્યાં આવશું મારા હાલાજી, જ્યારે પામીશું જોગ. જ. ૧  
જન લઈ જુનાગઢે, માં આવ્યા તોરણ આપ, જઈં  
પશુડાં પેખી પાછા વળ્યા, માં જતાં નહીંઓ જવાળ. જઈં ૨  
સુંદર આપણ સારીખા, માં જોતાં નહિ મળે જોડ, જઈં  
ખોલ્યા આણખોલ્યા કરો, માં એ વાતે તમને ખોડ. જઈં ૩  
હું રાગી આપ વૈરાગીઆ, માં જગમાં જાણે સહુ કોઈ, જઈં  
રાગી તો લાગી રહે, માં વૈરાગી રાગી ન હોય. જઈં ૪  
વર ખીજે હું નવિ વરૂં, માં સઘળા મેલીને સ્વાદ, જઈં  
મોહનજીને જઈ મળું, માં મહોટાં સાથે શો વાદ. જઈં ૫  
ગઢ તો એક ગીરનાર છે, માં નાથ એક છે શ્રી નેમ, જઈં  
રમણિ એક રાજેમતિ, માં પૂરો પાડયો જેણે પ્રેમ. જઈં ૬  
વાચક ઉદયની વંદના, માં માની લેજો મહારાજ, જઈં  
નેમ રાજુલ મુક્તિ વર્યાં, માં સાર્યા આતમ કાજ. જઈં ૭

પદ ૧૭૦—નેમરાણુલના સાત વાર.

[ આદિત્યવારે દેવદર્શન કરીને--એ રાગ ]

આદિત્યે શ્રી અરિહત, અમઘેર આવોને,	
મારા સ્યામ સલુણા નેમ, દીલમા લાવોને	૧
સોમે તે શુભ શણુગાર, સજીએ સગેરે,	
મારા જગજીવનની સાથ, રમીએ રગેરે	૨
મંગળ શુભ દિન આજ, મંગળ ચાડરે,	
કાઈ નવ લવ કેરો નેહ, હું સલાડરે	૩
બુધે ઘેર આવો નાથ, બુદ્ધિના બળીઆરે,	
પ્રભુ એક સહજને આઠ, લક્ષણ ભરીઆરે	૪
ગુરૂ ગરવા ગુણવતઃ શીવા દેવીનારે,	
કાઈ સમુદ્ર વિજય કુવચદ, નેમ નગીનારે	૫
શુક્રે તે શેહેસાવન, ચાલો સજનીરે	
મારો સમય થયો પ્રભાત, વીતી રજનીરે	૬
શનિવારે સયમ સાધી, પ્રીત વધારીરે,	
હોતુ પામ્યા પરમાનંદ, નેમને નારીરે	૭
કહે મુળચંદ નક્ષી એમ, આશા ફળશેરે,	
ને નિર્મળ પામે શીલ, લવજળ તરશેરે	૮

પદ ૧૭૧—રાણુલના સાત વાર.

[ ફૂલધુજી તમે કમ કરીને ફૂલ્યારે ' ફૂલધુજી '—એ રાગ ]

રવિવારે રથ ફેરવી ચા-યા કથરે બહાલાજી,	
આ પ્રીતલડી કેરો તે દીધો અત, મારા બહાલાજી !	૧
સોમે સુદર સ્યામ સલુણા બથરે, બહાલાજી !	
આ નવ લવ કેરો નેહ નકામો થાય, મારા બહાલાજી !	૨

- મંગળવારે સમરૂં મંગળ ચારે, બહાલાળ !  
 આ નેમ નગીનો નમવા થાઉં તૈયાર, મારા બહાલાળ ! ૩  
 બુધવારે હું બોધ બીજને પામીરે, બહાલાળ !  
 આ સંયમ સાધી નેમ થયા શીવગામી, મારા બહાલાળ ! ૪  
 ગુરુવારે ગુણના સાગર મળીયારે, બહાલાળ !  
 હવે ભવના ફેગટ ફેરા મારે ટળીયા, મારા બહાલાળ ! ૫  
 શુક્રવારે શીવાદેવી સુતરે, બહાલાળ !  
 આ જાદવ કુલનો ચંદ જુઓ અદ્ભૂત, મારા બહાલાળ ! ૬  
 શાનવારે શોક ગયો છે નાશીરે, બહાલાળ !  
 આ રાજુલા નારી દર્શનની ખ્યાશી, મારા બહાલાળ ! ૭  
 શેશા વનમાં સાત વાર જે ગાશેરે, બહાલાળ !  
 આ ગિરનારે મુક્તિનો મેળો થાશે, મારા બહાલાળ ! ૮  
 શ્રી નેમ પ્રભુજી કેરા શુભ પશાયરે, બહાલાળ !  
 આ સેવક દોલત નેમ તણા ગુણુગાય. મારા બહાલાળ ! ૯

પદ ૧૭૨-નેમનાથ ને રાજિમતિની ગરબી.

- [ સોના ઈંદુણી રૂપા બેડહું રે, યાદવ ઉભા રહો રંગરસીઆ-એ રાગ ]  
 રાજુલ કરજોડી વિનવેરે, જાદવ ઉભા રહો રંગ રસીઆ,  
 તોરણુ આવી કેમ જાઓરે, જાદવ ઉભા રહો રંગ રસીઆ,  
 આઠે ભવની મારી પ્રીતડીરે, જાદવ ઉભા રહો રંગ રસીઆ,  
 નવમે જ્ઞાની ઘેર આવોરે, જાદવ ઉભા રહો રંગ રસીઆ. ૧  
 પશુ દયા દીલમાં ધરી રે, જાદવ ઉભા રહો રંગ રસીઆ,  
 મેલી આદ્યા ગિરનાર રે, જાદવ ઉભા રહો રંગ રસીઆ,  
 ગુણુ અવગુણુ તણી વાતડી રે, જાદવ ઉભા રહો રંગ રસીઆ,  
 પૂછી નહિ સીરદાર રે, જાદવ ઉભા રહો રંગ રસીઆ. ૨

જાવતો મુને સગ દીજીએ રે, જાદવ ઉભા રહો રગ રસીઆ,  
 મહેર કરી મહારાજ રે, જાદવ ઉભા રહો રગ રસીઆ,  
 પ્રીતિ દાનમા નન દીજીએરે, જાદવ ઉભા રહો રગ રસીઆ,  
 સુધાર્યા ભવોભવના કાજરે જાદવ ઉભા રહો રગ રસીઆ, ૩  
 સૈયરો સાથે લઈ સચર્યારે, જાદવ ઉભા રહો રગ રસીઆ,  
 જઈ ભેટયા જગદીશ રે જાદવ ઉભા રહો રગ રસીઆ,  
 મત લઈ ને કેવળ પામીયારે, જાદવ ઉભા રહો રગ રસીઆ,  
 પૂરી છે મન જગીશરે, જાદવ ઉભા રહો રગ રસીઆ ૪  
 ધન્ય પતિને ધન્ય કામનિરે, જાદવ ઉભા રહો રગ રસીઆ,  
 પહોચ્યા છે મુક્તિ ધગ્માયરે, જાદવ ઉભા રહો રગ રસીઆ,  
 ઉમેદચંદજીના ભાગ્યથોરે, જાદવ ઉભા રહો રગ રસીઆ,  
 તસ્સ શુભ મુખડે ગવાયરે, જાદવ ઉભા રહો રગ રસીઆ ૫

### પદ ૧૭૩-નેમપ્રભુજી (વધે.

[ રસિયા આવળો રે રાતે—એ રાગ ]

શ્રી શુર ચરણેરે નમીએ, હવે અમે ભવસાગર નહિ ભમીયે,  
 ભવોભવ ભમતારે લાઘ્યું, મારૂ મન નેમ પ્રભુજીશું બાધ્યું,  
 મનડુ બાધ્યુંરે બેની, હવે હું તો વાત ન માનું કોની ૧  
 પશુકાની સૂણીરે વાણી, નેમજીએ રથ ગાયે છે તાણી,  
 બધન છોડોરે બાલા, એણીપેરે બોલે નેમ દયાલા ૨  
 રામુવ એણીપેરેરે બોલે, નહિ કોઈ નેમ પ્રભુજીને તોલે,  
 તોરણ આવીરે વળીયા, એવા નેમ પ્રભુજી બળીયા ૩  
 વરશી દાનજરે દોષુ, સયમ ચેસાવનમા લીધો,  
 કેવળ પામ્યારે સ્વામી, સેવક શીવજી નમે શીરનામી ૪

## ૫૬ ૧૭૪-પાર્શ્વપ્રભુજી વિષે.

[ રાગ ઉપર પ્રમાણે ]

પાર્શ્વ જિનેશ્વર રે સ્વામી, લવિજન સેવો શીવપદ ગામી,  
 અશ્વસેન રાજા રે જાયો, નગરી વણારસી બહુ સુખ પાયો. ૧  
 નીલે વણે રે સોહે, લાંછન નાગ પ્રભાવતિ મોહે.  
 નવકર શોભે રે કાયા, એકસો વર્ષ મહાસુખ પાયા. ૨  
 સુરતી મોહન રે ગારી, જોતાં મુજ મન લાગે ખ્યારી,  
 નયન રંગીલાં રે સોહે, નીરખી લવિજનનાં મન મોહે. ૩  
 પ્રભુશું લાગી રે માયા, ગાતાં નિર્મળ થાયે કાયા,  
 એહવા પ્રભુજીને રે સેવો, પામો મુક્તિનો ફળ મેવો. ૪  
 નેહ નજરથી રે નીરખો, સેવક કરજો સ્વામી સરીખો,  
 અર્જ સૂણોને રે સ્વામી, સેવક શીવજી કહે શીરનામી. ૫

## ૫૬ ૧૭૫-નેમનાથનો ગરખો.

[મથુરામાં ખેલ ખેલી આવ્યા હો કાન ! ક્યાં રમી આવ્યા ? એ રાગ.]  
 તમને કહેવાય કેમ કાળા, હો નેમ ! રાજ રઢીયાળા,  
 રાજ રઢીયાળા, અનંત રૂપવાળા, તમને. ટેક.  
 રાજેમતિને લાખ્યા રૂપાળા, શિવાદેવીના બાળા, હો નેમ !  
 જાણ્યા જન્મથી ત્રણ જ્ઞાનવાળા, એહવાતે નેમજી રૂપાળા. હો નેમ ! ૧  
 અંદરથી ધોળા ને ઉપરથી કાળા, શ્વાસ સુગંધીવાળા, હો નેમ !  
 છાના આહારી ને છાના નિહારી, નહિ પરસેવા વાળા. હો નેમ ! ૨  
 રાજેમતિના બોલ રૂપાળા, તે નહિ સાંભળવા વાળા, હો નેમ !  
 પૂર્યાં પશુડાં પાડે બરાડા, તેને છોડાવવા વાળા. હો નેમ ! ૩  
 રાજેમતિના રાગની માળા, તેને એ તોડવા વાળા, હો નેમ !  
 ચંદ્ર રાજુલને સિદ્ધિ નગરમાં, પહેલી પહેંચાડવા વાળા. હો નેમ ! ૪



## પદ ૧૭૬-નેમપ્રભુ અને રાજિમતિ વિષે.

[ મણિવૃત્ત મહારાજ કર અરજ હું આજ-એ રામ. ]

સમુદ્ર વિજય કુલચંદ, શિવાદેવીના નંદ, છોડ્યા જગતના કંદ,  
 શીવપુરીમાં સુખે સિધાવોયા. એ ટેક. ૧  
 પેખી પશુના વૃંદ, સૂણી સ્વર આકંદ, જન વાળી જિણુંદ. શી. ૨  
 રાજુલ જોલે છે એમ, પાછા જાઓ છો કેમ, પ્રભુ જોલોને નેમ. શી. ૩  
 વડુ આણીને બહાવ, પ્રભુ રાખોને ખ્યાલ, તુમે દીનદયાળ. શી. ૪  
 દીધું વાર્ષિક દાન, સયમ લીધો સુખન, પામ્યા કેવલ જ્ઞાન. શી. ૫  
 વાણી અમૃત ધાર, સાંભળીને તે વાર, બોધ પામ્યાં નરનાર. શી. ૬  
 મુનિ સહસ્ર અઢાર, સતિ આલોચ હજાર, લીધો સંયમભાર. શી. ૭  
 રાજુલ મલ્લના નાથ, આટ્યાં સૈયરો સાથ, ગૃહી હાથમાં હાથ. શી. ૮  
 આઝ્યાં ગઢ ગિરનાર, તિહાં વર્ષો જલ ધાર, રાજુલ લિંબ્યા તે વાર. શી. ૯  
 ગયાં શુકાની માંચ, ચીવર શુકાવા ત્યાંચ, દિહો દેવર ભાંચ. શી. ૧૦  
 રાજુલ રૂપનિહાળ, સૂક્યો ચારિત્ર ખ્યાલ, આણ્યો વિષયમાં બહાલ. શી. ૧૧  
 રાજુલ સતિનો વીર, બોધ સૂણી સુધીર, થયા સંયમમાં સ્થિર. શી. ૧૨  
 નવે ભવની આ પ્રીત, જેણે રાખી ખચીત, જુઓ ઉત્તમની રીત. શી. ૧૩  
 ધન્ય રાજુલ ને નેમ, ધન્ય મુનિ રહનેમ, પાડ્યો પૂર્ણ તે પ્રેમ. શી. ૧૪  
 શામ મુનિની આશ, પુરો પ્રભુજી ખાસ, આપો શિવપુર વાસ. શી. ૧૫  
 પદ ૧૭૭-રાજિમતિ સતીની નેમપ્રભુ પ્રત્યે સદ્ભાવના.

[ રામ પુનમ ચાંદની. ]

પરમકૃપાળુ પ્રભુજી દીધાં દર્શન પ્રેમથીરે,  
 મારા મનના મોહન, અંતરના આધાર,  
 આ દાસીનાં દુઃખડાં સર્વે દૂરે ટાળજોરે,  
 શિવનગરીમાં જાવા સાથે દયો આ વાર પરમઠેક.

સાખી:—સાસરીયે હું નહિ રહું, પિયર પર નહિ પ્રેમ,  
 શુભ સંસારી છોડીને, સાથે આવું નેમ,  
 આને અપાર અર્થુવ પાર ઉતારણુ ઠારણેરે,  
 આવ્યા આપ ચલાવી ઉચ્ચેન દરબાર. પરમ૦ ૧

સાખી:—સમય જાણીને આવીયા, વિગતે કરવા વાર,  
 ગુરુવર સ્વામી ગુણનિધિ, અળલાના આધાર,  
 પૂર્વ ભવનો પ્રેમ પવિત્ર આપે પાળીયોરે,  
 દયાળું દેવથી આનંદ અંતરમાં અપાર. પરમ૦ ૨

સાખી:—પ્રીત સગાઈ મેં કરી, અળાંડ રહેવા કાજ,  
 તોરણુ આવ્યા તારવા, શામળીઆ શિરતાજ,  
 જોવા વિવેકી વરને જાઉં, કોટી વારણેરે,  
 ત્રિવિધ તાપ ટાળીને શાંતિના કરનાર. પરમ૦ ૩

સાખી:—વિશ્વેશ્વર વલગી રહો, પૂરણુ રાખી ટેક,  
 અવર કંથ નહિ આદરું, ધણુ ભવ સ્વામી એક,  
 માટે મનમાં ઇચ્છા શ્રી ભગવંતને લેટવારે,  
 સુંદર શીવપુરીમાં દેવતણે દરબાર. પરમ૦ ૪

સાખી:—આત્મ ધર્મ હું આદરું, કુટીલ તણુ સર્દુ કામ,  
 તારક હે પ્રભુ તારજો, નેમી આપનું નામ,  
 પૂરણુ પુરુષોત્તમના પવિત્ર પગલાં પામીનેરે,  
 આવું પગલે પગલે પાછળ, ગઢ ગિરનાર. પરમ૦ ૫

સાખી:—નાથ નગીના નેમણુ, લળી લળી લાગું પાય,  
 વિચાર આ અંતર તણો, પામી આપ પશાય,  
 હે શરણાગત સ્વામી આ બાલા ઉદ્ધારજોરે,  
 બહાલા વેગે કરજો નારીનો નિસ્તાર. પરમ૦ ૬

સાખી.—તોરલુથી પાછા વળ્યા, બહાદુરી ધરી નેમ  
 તેમ મતી સન્નિભતિ, પતિવન પાળ્યું પ્રેમ,  
 ધન્ય ગુહ નેમી પણ સયમથી શીવપુરી વરધારે,  
 વદે શામ સુનિ તે ત્રણેને વારવાર પરમ ૭

૧૩—સાત વાર, પંદર તિથિ, બાર માસ.

૫૬ ૧૭૮—અઢાર પાપસ્થાન ત્યાગવા વિષે સાતવાર.

[ વાનાછની વાટડી અમે જોતા રે—એ સગ ]

આદિત્યવારે આત્મશુદ્ધિ કરીયેરે, પ્રાણુધાન મૃષા પરિહરીયેરે,  
 વલ્લિ અઢત્ત હાથે નવ ધરીયે  
 સૂણો બવિવાર સાને ઉદારરે, જેમ પામીએ ભવ કેરો પાગ મૂ ટેક ૧  
 નોમવારે તે નોમ વદનરે, દેખી ઉપરે અગ મદનરે,  
 પર ત્રિયા તજે તેને ધન્ય સૂણો ૨  
 મગગવારે તે માગલિક ધર્મરે, બાણી તેહનો સાચો મર્મરે,  
 તજે પરિશ્રદ્ધ મોટો અધર્મ સૂણો ૩  
 બુધવારે બુદ્ધિના દરિયારે, ક્રોધ માન માયા પરિહરીયારે,  
 લોભ છાડીને શીવ વધુ વરીયા સૂણો ૪  
 ગુરુવારે ગુરુને આરાધારે, સગદેષ બે ચોરને બાધારે,  
 દુઃશકાર કરે બહુ વાધો સૂણો ૫  
 શુક્રવારે સૂણો તમે ભાઈરે, કુડા કલક તજો ખીશુનાઈરે,  
 પિઠિ મસ કહો કેણુ ખાય ? સૂણો ૬  
 શનિવારે સુધ્યાન ધરીજેરે, રતિ અરતિ દૂર કરીજેરે,  
 માયા મૃષા મિથ્યાત્વ હરીજે સૂણો ૭  
 માત વાર કહ્યા સુખકારીરે, સૂણો ધર્મ કરો નરનારીરે,  
 જોડીદામ તસ બલિકારો સૂણો ૮

### પદ ૧૭૯-ઉપદેશી સાત વાર.

[ રઘુપતિ રાગ હૃદયમાં રેન્ને રે—એ રાગ. ]

સખી આદિત્યે આદિત્યકારીરે, નમુ વીર પ્રભુ ગુણધારીરે,  
જેણે તાર્યા ઘણા નર નારી, સિદ્ધાર્થનંદ ઉરમાં રેન્નેરે. ૧

સખી સોમે તે શીતળ તાઇરે, જેના મુખપર ચંદ્ર છવાઈરે,  
પટકાયના છે સુખદાઈ. સિદ્ધાર્થ ૦ ૨

સખી મંગળે મંગળ કરતારે, મહીમંડળમાં પગ ધરતારે,  
કષ્ટ કર્મ ભર્મને હરતા. સિદ્ધાર્થ ૦ ૩

સખી બુદ્ધે તે બુદ્ધિના દાતારે, નંદ ત્રિશલાના જગત વિખ્યાતારે,  
આપી સદ્બુદ્ધિ કર્તા શાતા. સિદ્ધાર્થ ૦ ૪

સખી ગુરૂવે ગુરૂ ગુણ ગાવોરે, નર ભવનો લીઝો શુભ લાવોરે,  
કરી મળશે ન અવસર આવો. સિદ્ધાર્થ ૦ ૫

સખી શુકે સુકૃત કરી કામરે, નિત્ય ઉઠી જપો જિન નામરે,  
જેથી પામો શિવપુર ધામ. સિદ્ધાર્થ ૦ ૬

સખી શનિયે સુમતિ નીહાળીરે, ક્રોધ માન માયા લોભ ટાળીરે,  
રાખો આત્મ ગુણ અજવાળી. સિદ્ધાર્થ ૦ ૭

સાતે વાર જે ભાવથી ગાશેરે, તેના પાતિક ફર પલાસેરે,  
વીર મુનિ કહે છે ઉદ્ધાસે. સિદ્ધાર્થ ૦ ૮

### પદ ૧૮૦-ઉપદેશી સાત વાર.

[ વાલાજની વાટડી અમે જોતાં રે—એ રાગ ]

સખી સોમે સૂણો સંત વાણીરે, સેવો શિયળ સદ્ગુણ જાણીરે,  
છોડો દુર્ગુણ દુઃખની ખાણી, સૂણો સાત વાર આ સુખકારી. ટેક. ૧

સખી મંગળે મોહને મમતારે, તજ ક્રોધને ધરજો સમતારે,  
સુખ પામીયે ઇંદ્રીયો દમતાં. સૂણો ૦ ૨

- સખી બુધે રૂડી બુદ્ધિ ધરજોરે કદી કંપના કુડી ન કરજોરે,  
સદા ધર્મ મુડીને સધરજો. સૂણો ૩
- સખી શુરવારે શુભવતરે, સત સેવો સદા ધરી ખતરે,  
તણ અતરનો નિજ તત સૂણો ૪
- મખી શુકવારે શુભ લાવેરે, જેહ જ્ઞાની તણા શુભ ગાવેરે,  
તેહ કર્મ સકળને ખપાવે. સૂણો ૫
- સખી શનિવારે સખી વસવુરે, બહુ દાત દેખાડી ન હસવુરે,  
ખજ સગતથી દ્રર ખસવુ સૂણો ૬
- સખી રવિએ રૂડા કૃત્ય કરજોરે, ક્રોધ માન માયા મહ હરજોરે,  
પુણ્ય પથમા પ્રીતે વિચરજો. સૂણો ૭
- સખી સાતવાર મુખકારીરે, સૂણો લાવ ધરી નરનારીરે,  
વહે વિનય મુનિ હિતકારી સૂણો ૮

### પદ ૧૮૧-શિખામણના સાત વાર

[ રઘુપતિ રામ હૃદયમા રેજો રે—જો રામ ]

- રવિવારે રસે જ્ઞાન ધરજોરે, નિત્ય નિર્ભજ બોધમા હરજોરે,  
ઉપકારથી પરદુ ખ હરજો, સ્નેહે કરી શ્રાવીકા બોધ ધારોરે. રેક ૧
- સોમવારે શ્રી સમકીત ધરજોરે, દેવ શુર ધર્મ શુદ્ધ વરજોરે,  
મિથ્યા પાખડને પર હરજો. સ્નેહે ૨
- મન મગળ મગળે રાખોરે, નિત્ય સત્ય વચન શુદ્ધ લાખોરે,  
સારા સદ્ગુણના ફળ ચાખો. સ્નેહે ૩
- બુધવારે મુખુદ્ધિથી ચાલોરે, દોષ દર્શણ દ્રશી ટાળોરે,  
પ્રેમધારી પતિવ્રત પાળો. સ્નેહે ૪
- શુરવારે ગૌરવને વધારોરે, ચિત્ત ગર્વ અમાન ન ધારોરે,  
જોટા બેઠમ વિશેષ વિદારો. સ્નેહે ૫

શુક્રવારે સુદૃત્ય નિત્ય કરવાંરે, વ્રત નિયમ નિરંતર ધરવાંરે,  
ભવસાગરના દુઃખ હરવા. સ્નેહ૦ ૬

શનિવારે મુઘડતા ધરજોરે, સતિ અસ્તિ અવશ્ય નિત્ય કરજોરે,  
ધરી પ્રીતિ તેને અનુસરજો. સ્નેહ૦ ૭

સાત વાર આ શ્રાવણ નારીરે, ગાવે સાંભળે સ્નેહથી ધારીરે,  
જન્મ નારી તણા દ્યે મુધારી. સ્નેહ૦ ૮

પદ ૧૮૨-શ્રાવિકા બહેનોને શિખામણના સાત વાર.

[ મુળાખાઈના મહિનાનો રાગ ]

સખી આદિતે અરિહંત નામકે, સ્મરણ કરીયેરે,  
સ્થિર સખી મનના વિચાર, નિત્ય નિયમ ધરીયેરે. ૧

સખી સોમે તે સૈયર સાથ, દર્શને જઈયેરે,  
વંદી ગુરૂના નિત્ય પાપ, પાવન થઈયેરે. ૨

સખી મંગળે મંગલિક સાર, ગુરૂમુખ ધારીરે,  
અમૂલ્ય પદાર્થ જોડ, શરણાં ચારીરે. ૩

સખી બુધવારે બુદ્ધિ જ્ઞાન, પ્રગટ કરીયેરે,  
સામાયિક શુદ્ધ આચાર, વિનયથી ધરીયેરે. ૪

ગુરૂવારે ગુરૂની સેવા, કરો સદુ જોનીરે,  
નિદ્રા વિકથા ચાર, કરીએ નહિ કોનીરે. ૫

સખી શુક્રે સૂત્ર સિદ્ધાન્ત, પ્રભુ મુખ વાણીરે,  
સાંભળી ધરીયે મનજ્ઞાન, ઉગારીએ પ્રાણીરે. ૬

શનિવારે તે શુદ્ધ વિચાર, મનમાં ધારીરે,  
વ્રત લીજીએ ગુરૂની પાસ, થાએ સુખકારીરે. ૭

વાર સાતે શિખામણ સાર, દીલમાં ધરીયેરે,  
પામી ચિંતામણિ સમ દેહ, શીદ પરહરીયેરે. ૮

શુર મંગળજી સ્વામી પશાય, શિખામણ સારીરે,  
મુનિ શામ કહે ધરો ચિત્ત, સહુ નરનારીરે. ૯

૫૬ ૧૮૩-પતિવ્રતા બહેનોને શિખામણના સાત વાર.

[ બોધવજી સદેશ કહેને મારા સ્થામને—એ રામ. ]

આદિતવારે અબળા આળસ મેલીને,  
રાખો અંગ વિષે રૂઠો ઉછરંગ ને,  
લક્ષિતની ભુક્તિ અતિ ઉત્તમ ભણવા,  
દીજે સંત મહંત તણે સત્સંગ ને. આ૦ ૧  
સોમે શીતળ શીલ સ્વભાવે સર્વદા,  
ભળવીએ શિયળને કુળ મર્યાદ ને,  
પિયર અને સાસરીઆ ગાહે ચિત્તથી,  
ચતુરા અંતર રાખો એવી યાદ ને. આ૦ ૨  
ભોમે ભૂમિસમ શુભ ધીરજ ધારીએ,  
સજીએ શાંતિ ક્ષમા દયા ચણગાર ને,  
સ્વામીને આનંદ સદા ઉપજાવીએ,  
સ્વજન સખધીનો મેળવીએ પ્યાર ને. આ૦ ૩  
બુધે ભુદ્ધિ બળથી બળને ભાધીએ,  
શેધી મુખકર શિખામણનો સાર ને,  
વિદ્યા વેલી વિનયથકી વધારીએ,  
ટાળી બેઠમ ભરેલા સર્વ વિચાર ને. આ૦ ૪  
શુક્રવારે શુભવાન ચિર સ્વામિ ગણી,  
માનુનિ દીજે મનતર્ક મોહ માનને,  
મુખદુઃખમાં આધિન રહો સંતોષથી,  
ભલો જુરો પણ ભર્તા તે ભગવાન ને. આ૦ ૫

શુક્રવારે સુક્ષ્મ વાત વિચારીએ,  
 પ્રેમ નેમથી કેવલ જે પ્રતિકૂળજે,  
 મૂળજ એવા દુઃખનું બાળી નાખીએ,  
 જરૂર જેથી અંતે ઉપજે શૂળ જો. આ૦ ૬  
 શનિ રહો નિશદિન ઈશ્વરના ધ્યાનમાં,  
 જેનો આપણને સાચો આધારજો,  
 કાન અનુપમ સુખ આપી આશા પૂરશે,  
 રાખો તેની શ્રદ્ધા સર્વ પ્રકાર જો. આ૦ ૭  
 [ કર્તા કાનજી ધર્મસિંહ. ]

### પદ ૧૮૪-શિખામણના સાત વાર.

[ આદિત્યે શ્રી અરિહંત અમ ઘેર આવોરે—એ રાગ. ]

આદિત્યવારે દેવ દર્શન કીજેરે,  
 કાંઈ નિત્ય ઉઠીને નામ પ્રભુજીનું લીજેરે. ૧  
 આ સોમવારે શિયલ નિર્મળ પાળોરે,  
 કાંઈ પાંચે ઈન્દ્રિયના મદ તપ કરી ગાળોરે. ૨  
 આ મંગળવારે મન સ્થિર કરી રાખોરે,  
 કાંઈ આઠે કર્મના બાંધ તોડી નાખોરે. ૩  
 આ બુધવારે બુઝો ઉત્તમ નરનારી જોરે,  
 કાંઈ કરો ધર્મનાં કામ સુંદર સુખકારીરે. ૪  
 આ બૃહસ્પતિ વારે લય સવે જાય લાગીરે,  
 કાંઈ ધરો દયા દીલમાંય પાપને ત્યાગીરે. ૫  
 આ શુક્રવારે સુકૃત કામો કીજેરે,  
 કાંઈ દઈ સુપાત્રે દાન, અમૃત્ય લાલ લીજેરે. ૬



આ શનિવારે સમય મળ્યો છે સાચાંરે,  
કાઈ છોડી સસારી મોહ, ધર્મમાહી રાચોરે ૭

આ વાર સાતે પુરા થયા શુભ સગેરે,  
કાઈ નાગોર શહેર ચોમાસુ કથું મનરગેરે ૮

પદ ૧૮૫—આવિકાને બાર વ્રત આદરવા  
વિષે પંદર તિથિ.

[ વામાણની વાટકી અને જોતારે—એ રામ. ]

સખી પડવે પરમ ગુરૂદેવરે, શુદ્ધ માર્ગદર્શક સેવરે,  
તજી કાળ અનાદિની દેવ, નમો નિત્ય વીરજી સુખદારીરે ૧  
સખી બીજે બોધી બીજ વરીયેરે, મિથ્યા દર્શનને પરહુરીએરે,  
મમકીત ગ્લન ઉર ધરીએ નમો ૨

સખી ત્રીજે તીર્થંકર વાણીરે, સજ્જા ભાવધરી ભવિપ્રાણીરે,  
જાણી શુભ અનતની ખાણી નમો ૩

સખી ચોથે ચરસ્થિર પ્રાણીરે, નિજ આતમની પદે જાણીરે,  
હિંસા મ કરો દયા દીલ આણી નમો ૪

સખી પાચમે પચમા બેઠારે, નવ બોલીએ વેણજ જુઠારે,  
સત્યવ્રત પાળો ચર્ધ શેઠા નમો ૫

સખી છઠ્ઠે છતરી તું હરમારે, કુડા માપ ન રાખીએ ઘરમારે,  
ચોરેલ વસ્તુ ન ધરીએ કરમા નમો ૬

સખી સાતમે શિયળ પાળોરે, પરપુરૂષને દૂરથી ટાળોરે,  
નવ વાટે આત્મ અજવાળો નમો ૭

સખી આઠમે આઠને એકરે, પરિચહ પરિભાણ કરી વિવેકરે,  
ચાલો રાખી ધર્મની ટેક નમો ૮

સખી નોમે નર ભવ ભારીરે, ધરો ધારણા દિશા ચારીરે,  
નવિ જશે કદિ હહળારી નમો ૯

સખી દશમે કર્માદાનરે, દુઃખકારી એ પાપનું સ્થાનરે,  
છવીસ બોલનું કરીએ માન. નમો૦૧૦

સખી અગ્યારસે અનર્થકારીરે, અનર્થા દંડ તે ચાર પ્રકારી,  
વેણુ વહીયે નિર્વંધ વિચારી. નમો૦૧૧

સખી બારસે અવ્રત બારરે, કરો છ કોટિએ પરિહારરે,  
ધરો સામાયક સુખકાર. નમો૦૧૨

સખી તેરસે દિશાવગાશીરે, ચૌદ નિયમ ધરોને વિમાસીરે,  
તણ નિદ્રા વિકથાને હાંસી. નમો૦૧૩

સખી ચૌદસે આઠમ પાળીરે, કરો પોષા સુધારસ ચાળીરે,  
શીવ વરસો અમર નામ રાખી. નમો૦૧૪

સખી પૂનમે પૂરણ ભાવેરે, વહોરાવો શુદ્ધર આવેરે,  
જેથી અશુભ કર્મ દૂર થાવે. નમો૦૧૫

સખી પંદર તિથિએ સારરે, ભાખ્યાં શ્રાવકનાં વ્રત બારરે,  
વીર મુનિ શિક્ષા હિતકાર. નમો૦૧૬

### પદ ૧૮૬-ઉપદેશી પંદર તિથિઓ.

[ આવોને નંદના લાલ રમવા આવોને રે—એ રાગ. ]

પડવે પ્રીતે પ્રભુ ધ્યાનજ ધરીએ, નવકાર મંત્રને નિત્ય સમરીએ,  
ભવજળ પાર ઉતરીએ, સૂણુજો સ્નેહ ધરીને. ટેક. ૧

ખીજે તે બોલજો બોલ વિચારી, નિજ પર દુઃખ ન થાય લગારી,  
ચાલજો ચાલ સુધારી. સૂણુજો ૦ ૨

ત્રીજે તણ દધને તંત તારા, ભાવ ધરી ભણ લે સંત સારા,  
ભવોભવ સુખ કરનારા. સૂણુજો ૦ ૩

ચોથે ચંચળ ચિત્તને વશ કરજો, વિનય વિવેક વિચારને ધરજો,  
દીલડામાં દોષથી ડરજો. સૂણુજો ૦ ૪

- પાંચમે પાપના પંથે ન પડજો, ઘટડામાં ઘાટ અઘટ નવ ઘટજો,  
પુણ્યનો પંથ પકડજો. સૂણજો ૫
- છઠે છાના છળ છિદ્ર ન ધરજો, છળે કરી કોઈને ન છેતરજો,  
છટાઈની રક્ષા કરજો. સૂણજો ૬
- સાતમે સાંભળજો સંતવાણી, સાંભળી છાંડજો દુર્ગુણ પાણી,  
અંતરમાં હૃદય આણી. સૂણજો ૭
- આઠમે આઠ મદોને દબાવો, નમ્ર ભાવે ધર્મમંદીરે આવો,  
આનંદ ઉર જગાવો. સૂણજો ૮
- નોમે નહી મૂઢીને મરી જાવું, ફરી નહિ મળશે સુંદર તન આવું,  
શાંતપણે સમજાવું. સૂણજો ૯
- દશમે દાન દીઓ શુભ ભાવે, દુઃખ દારિદ્ર જેથી દૂર જાવે,  
શિવરમણી સુખ પાવે. સૂણજો ૧૦
- અગીયારમે ઉરમાં અરિહંત, ભાવ ધરી લજીયે ભગવંત,  
કર્મનો કરવાને અંત. સૂણજો ૧૧
- બારમે બાળક બુદ્ધિ નિવારો, સદ્ગુણરૂપી સજ્જો શણગારો,  
આનંદ આત્મ સુધારો. સૂણજો ૧૨
- તેરમે તન ધનમાં ન લોભાશે, તૃષ્ણા નહી માંહી રે ન તણાશે,  
કુલી કંદે ન ફસાશે. સૂણજો ૧૩
- ચૌદશે ચેતજો ચિત્ત અચિત્ત, કાળ અપાટો દીઓ શિર નિત્ય,  
ધર્મમાં ધરજો પ્રીત. સૂણજો ૧૪
- પૂનમે પુણ્યતા પંથમાં ચાલો, પરનિંદા પ્રમાદને ટાળો,  
આતમને અજવાળો. સૂણજો ૧૫
- પંદર તિથિઓ પ્રેમથી ગાઈ, આગણીસે સીતેર અરવાળામાંહી,  
વિનય સુનિ હરણાઈ. સૂણજો ૧૬

## પદ ૧૮૭-ઉપદેશી પંદર તિથિઓ.

[ રઘુપતિ રામ હૃદયમાં રેન્ને રે-એ રાગ ]

- કાખી પડવે પરમેશ્વર ભલ્યેરે, બુઠી જગની જંબળોને તલ્યેરે,  
 મુલ શિયળ આભૂપણ સહ્યે, નાલિ નૃપનંદને નિત્ય નમીએરે. ૧
- કાખી ખીજે જે બંધન ટાળોરે, રાગ દેખને તરત પ્રબળોરે,  
 આ સર્વે હવેની પાળો. નાલિ ૨
- કાખી ત્રીજે ત્રિલોકના ત્રાતારે, ભજો ભાવથી છે મુખ દાતારે,  
 મીઠી છળ કપટની વાત. નાલિ ૩
- કાખી ચોથે ચતુર થઈ ધર્મેરે, વિનયવાન બનો હળવા કર્મેરે,  
 મેથ્યા માર્ગે ભમો નહિ ભરમે. નાલિ ૪
- કાખી પાંચમે પાંચ પ્રમાદોરે, વળી પંચ વિપયના સ્વાદોરે,  
 રાગો ધર્મના વાદ વિવાદો. નાલિ ૫
- કાખી છઠ્ઠે છેતરશે ન કોનેરે, કદી છેતરે તમને કો છોનેરે,  
 શુદ્ધ સરલ સ્વભાવે રહોને. નાલિ ૬
- કાખી સાતમે સમતા આણીરે, કરો સામાયક શુભ જાણીરે,  
 રો સમજીને ધર્મ કમાણી. નાલિ ૭
- કાખી આઠે કર્મના હંતારે, દેવ એજ ગણો ભગવંતારે,  
 તાં શરણે આવે અઘ અંતા. નાલિ ૮
- કાખી નોમે તત્ત્વો નવ જાણોરે, જાણી પરહરજો પાપસ્થાનોરે,  
 જીયું ભગવાને તે સત્ય માનો. નાલિ ૯
- કાખી દશમે દશ વિધ લેજોરે, શુદ્ધ સંતનો ધર્મ તે પેજોરે,  
 વા સંતનું દર્શન દેજો. નાલિ ૧૦
- કાખી એકાદશે અગીઆરેરે, પડિમા શુદ્ધ શ્રાવક ધારેરે,  
 તે ઉતરશે ભવપારે. નાલિ ૧૧

સખી ખારસે ભાવના ખારેદે, રૂઝા સંજ્ઞન ચિત્ત વિચારેદે,  
દયા દાનને ધ્યાનમા ધારે. નાલિ૦૧૨

તજ તેરસે પરતર રસનેદે, વધે વ્યાધિ આપે અપયથનેદે,  
સજ સ્વામીની સેવા સરમને. નાલિ૦૧૩

સખી ચૌદને ચૌદ ગુણ કાણારે, જેમા આત્મચરૂપ સમાણારે,  
તે તો સિદ્ધ પદે મોઢાણા. નાલિ૦૧૪

સખી પુનમે પદર લેદેદે, સિદ્ધ થાય વળી નિવેદેદે,  
જેથી જન્મ મન્થુ ભવ છેદે. નાલિ૦૧૫

સખી પદરે તિથિ કહી ભાવેદે, આરાધે તે સરસ સુખ પાવેદે,  
શુક કહે ભવપારને ભવે. નાલિ૦૧૬

[ કર્તા-શાહ પોપટલાલ કેવલચંદ શામકોંડ ]

પદ ૧૮૮-ઉપદેશી બાર માસ.

[ વાલાજીની વાટડી અમે ભોતારે-એ રામ ]

પ્રજુમુ આદીશ્વર ઉદાસેરે, હરજે ગાર્ધશુ ખારે માસરે,  
જેમ પામીએ શીવપુર વાસ, ભાવે ધર્મ કીજીએ ખારે માસરે ટેક ૧

અધાઢે આરભને છડોરે, ધર્મ કાર્ય ક-વાને મડોરે,  
નિજ આઠ કર્મને ખડો. ભાવે ધર્મ ૦ ૨

શ્રાવણે કરો સદ્ગુરૂ સેવારે, જેમ સુખ પામો નિત્ય મેવારે,  
તમે છડો મિથ્યાત્વના હેવા. ભાવે ધર્મ ૦ ૩

ભાદરવે ભવ ભય ભય ભાગીરે, તમે થાઓ સવરના રાગીરે,  
એમ કહી ગયા વીતરાગી. ભાવે ધર્મ ૦ ૪

આસોએ આશ્રવને ત્યાગોરે, તજ આગસ ઉઘથી ભગોરે,  
પાચે ઈંદ્રી પોતા વથ માગો. ભાવે ધર્મ ૦ ૫

કારતકે કરૂણા દીલ ધરજોરે, છયે કાયની ગદા કરજોરે,  
નેંદા વિક્રાને પરહરજો. ભાવે ધર્મ ૦ ૬

- માગસરે મનુષ્ય દેહ પાઈરે, વળી આર્ય દેશમાં આઈરે,  
જૈન ધર્મ કરો સુખદાયી. લાવે ધર્મ ૦ ૭
- પોષ માસે પાર ઉતરશેરે, જે કોઈ સદ્ગુરુનો સંગ કરશેરે,  
તે તો સંસાર સોહીલો તરશે. લાવે ધર્મ ૦ ૮
- માઘ માસે તે માનને ગાળોરે, નિજ આતમને અજવાળોરે,  
અવિનય ટાળી વિનય ગુણે મહાલો. લાવે ધર્મ ૦ ૯
- ફાગુણે ફરીયો ગતિ ચારરે, મિથ્યા માર્ગથી આંબ્યો ન પારરે,  
આજે સમય મલ્યો છે શ્રીકાર. લાવે ધર્મ ૦ ૧૦
- ચૈત્ર માસે ચેતોને પ્રાણીરે, અસ્થિર આયુષ્ય અંજળી જળ જાણીરે,  
તમે સૂણો સાધુજની વાણી. લાવે ધર્મ ૦ ૧૧
- વૈશાખે વિશેષ ગુણ રાખોરે, સુખથી સત્ય વચન નિત્ય લાખોરે,  
નક્કી શિવપુરી સુખ આખો. લાવે ધર્મ ૦ ૧૨
- જેષ્ઠ માસે જેણે ધર્મ કીધારે, તેના મનના મનોરથ સિદ્ધારે,  
નર્ક તર્કચને તાળાં દીધાં. લાવે ધર્મ ૦ ૧૩
- આજે પુરા થયા બાર માસરે, ધર્મ આરાધો મન ઉઘાસરે,  
જેથી પામીએ અવિચળ વાસ. લાવે ધર્મ ૦ ૧૪
- મહા પંડિત દેવજી સ્વામીરે, વંદે કર્મચંદ શીર નામીરે,  
ગુરુ પ્રતાપે સદ્ગુણ પામી. લાવે ધર્મ ૦ ૧૫

### પદ ૧૮૯-ઉપદેશી બાર માસ.

હુહો:—સદ્ગુરુ ચરણ કમળ નમી, પામી તસ આદેશ,  
શારદવદની શારદા, ટાળે સકળ કલેશ;  
તાસ પસાએ વર્ણવું, દ્વાદશ માસ ઉદાર,  
કર્હું સહુ તમે સાંભળો ચતુર સુગુણ નરનાર.

[ વીર કુવરની વાતડી ક્રમે કહીએ-એ સગ ]

- દાદશ માસ મનોહર મનરમે હારે મનરગેરે મનરમે,  
હારે તમે ધર્મ કરો નિજ અગે, હારે ઉમગે આરાધ દાં ૧
- કાતી કાઠો દિલ તણીદુ ખકારી, હારે કુમતિ કુખુદિ કરો ન્યારી,  
હારે સેવો સુમતિ વધુ સુખકારી, હારે વારી વિષય વિકાર દાં ૨
- માગશીરે નમાવીને ગુરૂ પાસે, હારે ગોષ્ઠ ધીજ લહોને ઉહાસે,  
હારે જેહથી મિથ્યાત્વ તમ નાસે, હારે ત્રાસે કર્મ કઠોર દાં ૩
- પોયે સુપુરૂષ સેવીએ શુભ શાની, હારે લોકાવોક પ્રકાશે ધ્યાની,  
હારે જિન આણી જેણે મન માની, હારે તસ્સ દુષ્ટત દૂર દાં ૪
- માતા ઉદર ભોગવ્યા દુ ખ પ્રાણી, હારે મળમૂત્ર દુર્ગધની ખાણી,  
હારે નવ માસ રહ્યો તીવ્ર ઇણી, હારે જાણી ધર્મ સહાર દાં ૫
- ફાગ ફજેતીએ ફૂલીઆ રગ રસીઆ, હારે હોળી ખેલે અતર ઉવસીઆ,  
હારે બહુ જીવ હણીને હસીયા, હારે વસીઆ યમ પાસ દાં ૬
- ચેત્ર માસે ચેતક ચિત્ત પ્રાણી, હારે સાલળી જિનવરજીની વાણી,  
હારે કયા ધર્મ વિશેષ વખાણી, હારે આણી અતર ખ્યાર દાં ૭
- વેસ્થા કપટની કોયળી સહી બાણી, હારે તેને ધ્યાન ચિત્તે મતિ આણી,  
હારે તમ્સ સગે જે હ્રુંધાણી, હારે કહાણી તે કપૂત દાં ૮
- જેષ્ઠ અનુમતિ આદરો અલભેવા, હારે રગીલા ન ચાધએ ગેહેલા,  
હારે સપ્ત વ્યસન કેદ તળે બેહેલા, હારે મેવા મહાદુ ખદાય દાં ૯
- આપાદે આત્મ આપણો શુદ્ધ કરીએ, હારે વ્રતધરીએ સંવર અનુસરીએ,  
હારે કર્મ હરીએ શિવ સુખ વરીએ, હારે તરીએ સસાર દાં ૧૦
- શ્રાવણે સાચુ ન સરદહે મિથ્યા ભર્મ, હારે અજ્ઞાન અધાર અધર્મ,  
હારે શુદ્ધ ધારોને ધર્મનો મમ, હારે કર્મ કષ્ટ પલાય દાં ૧૧
- બાદરવે બાણી કારમુ એહ અગ, હારે દગ રહિત પત મનો રગ,  
હારે પ્રાણી છટા અનગનો સગ, હારે પહીઆણી પત્રગ દાં ૧૨

આ સુખ સરવે શાશ્વતુ મતિ લેજો, હારે અંજલિ જળ યૌવન પેજો  
હારે અંદર આંખ ઉઘાડીને દેજો, હારે ઉવેજો અજ્ઞાન. દ્રાં  
બારે માસ બનાવીયા મેં ઉઘાસે, હારે એ ગુણ વીશ પંદરમે વાસે,  
હારે શુદ્ધ અષ્ટમી ભાદરવા માસે, હારે રાજકોટ મોઝાર. દ્રાં  
પૂજ્ય પુંજીજીનો જગતમાં જશ ગાજે, હારે સઘળી ઉપમા શુભ છા  
હારે તસ શિષ્ય ખોડો જીવ કાજે, હારે કહ્યો એ ઉપદેશ. દ્રાં

[ કર્તા-ગોંડલ સંઘાડાના ખોડાજી સ્વામિ.

પદ ૧૯૦-શ્રાવિકાના બાર વ્રત વિષે બાર માસ.

[રાગ સીતાજીના મહિનાનો.]

ખેડેની આવેલો કાર્તિક માસ, બારે વ્રત આદરો,  
એકથી પાંચે ધંદ્રિયના જીવ, તેનીતો રક્ષા કરો,  
જેની ખેડેનોએ પહેલું વ્રત, રૂડી રીતે પાળવું,  
જેથી કર્મબંધન ન થાય, તેવી રીતે ચાલવું.  
ખેડેની માગશીર મહિને મન, નિશ્ચે કરી ધારજો,  
ખીજા વ્રતમાં મૃષાવાદ, તેને તો નિવારજો,  
સર્વ ખેડેનોના સદ્ગુણ જેહ, બુઢાથી ઢંકાય છે,  
દૂર્ગુણનો તે સરદાર, નરકે લઈ જાય છે.  
ખેડેનો પોષ માસે પરભવની, વાત વિચારવી,  
અદત્તા દાન લેશે નહિ કેઈ, દુર્ગતિ નિવારવી,  
ત્રીજા વ્રતમાં કરોને પચ્ચખાણ, જશ રૂડો જાગશે,  
જેથી આલોકે દુઃખ જાય, મુક્તિ સુખ માગશે.  
ખેડેની માઘ માસે નિત્ય, સુંદર શિયળ પાળવું,  
એક ચિત્તે ધરી આચાર, આયુષ્ય રૂડું ગાળવું,  
પરપુરુષ લાઈ સમાન, તમે દિલમાં ધરો,  
તજી કામી હરામીનો સંગ, ચોથું વ્રત આદરો.



[ વીર કુવરની વાતડી અને કહીએ-એ રાગ ]

- દાદશ માસ મનોહર મનરગે, હારે મનરગેરે મનરગે,  
હારે તમે ધર્મ કરો નિજ અગે, હારે ઉમગે આરાધ. દાં ૧
- ઠાતી કાઢો દિલ તણીદુ ખકારી, હારે કુમતિ કુખુદિ કરો ન્યારી,  
હારે સેવો મુમતિ વધુ મુખકારી, હારે વારી વિષય વિકાર. દાં ૨
- માગશીરે નમાવીને શરૂ પાસે, હારે ગોષ્ઠી નિજ લહોને ઉઠાસે,  
હારે જેહથી મિથ્યાત્વ તમ નાસે, હારે ત્રાસે કર્મ કઠોર. દાં ૩
- પોપે સુપુરૂપ સેવીએ શુભ રાની, હારે લોકલોક પ્રકાશે ધ્યાની,  
હારે જિન આણી જેણે મન માની, હારે તસ્સ દુષ્ટિત દર. દાં ૪
- માતા ઉદર લોગવ્યા દુખ પ્રાણી, હારે મળમૂત્ર દુર્ગધની પ્રાણી,  
હારે નવ માસ રહ્યો વીણી ઠાણી, હારે જાણી ધર્મ સલાર. દાં ૫
- દાગ દેજેતીએ ફૂલીઆ રગરસીઆ, હારે હોળી જેવે અતર ઉવસીઆ.  
હારે બહુ જીવ હણીને હસીયા, હારે વસીઆ યમ પાસ. દાં ૬
- ચેત્ર માસે ચેતવુ ચિત્ત પ્રાણી, હારે સાલણી જિનવરજીની વાણી,  
હારે દયા ધર્મ વિશેષ વખાણી, હારે આણી અતર પ્યાર. દાં ૭
- વેશ્યા કપટની કાથળી સહી જાણી, હારે તેને ધ્યાન ચિત્તે મતિ આણી,  
હારે તસ્સ સગે જે છુપાણી, હારે કહાણી તે કપૂત. દાં ૮
- જેષ્ટ અનુમતિ આદરો અલખેલા, હારે રગીવા ન થાઇએ ગેહિલા,  
હારે સમ વ્યસન કેદ તને બેલા, હારે મેવા મહાદુ ખદાય. દાં ૯
- આવાઢે આત્મ આપણી શુદ્ધ કરીએ, હારે મતધરીએ સંવર અનુસરીએ,  
હારે કર્મ હરીએ શિવ મુખ વરીએ, હારે તરીએ સસાર. દાં ૧૦
- શ્રાવણે સાચુ ન મરદહે મિથ્યા ભર્મ, હારે અજ્ઞાન અધાર અધર્મ,  
હારે શુદ્ધ ધારોને ધર્મનો મર્મ, હારે કર્મ કષ્ટ પલાય. દાં ૧૧
- ભાદરવે જાણી કારમું એહ અગ, હારે ઢગ રહિત પતંગનો રગ,  
હારે પ્રાણી છડો અનગનો સગ, હારે પહીયાણી પત્રગ. દાં ૧૨

૧૩-સાત વાર, પંદર તિથિ, આર માસ

આ સુખ સરવે શાશ્વતુ મતિ લેજો, હારે આંધ્રિયના પાળવું,  
હારે આંદર આંખ ઉઘાડીને દેજો, હારે ઉવેખે  
બારે માસ બનાવીયા મેં ઉઘાસે, હારે એ શુભ વીર પંદરમેજો,  
હારે શુદ્ધ અષ્ટમી ભાદરવા માસે, હારે રાજકોટ માગશે,  
પૂજ્ય પુંજીજીનો જગતમાં જશ ગાજે, હારે સઘળી ઉપમા સુખ સુકોટ,  
હારે તસ શિષ્ય ખોડો જીવ કાજે, હારે કલ્યો એ ઉપદેશ. ૧૫૦  
[ કર્તા-ગોંડલ સંઘાડના ખોડાજી સ્વામિ. ]  
પદ ૧૬૦-શ્રાવિકાના બાર વ્રત વિષે બાર માસ.

[ રાગ સીતાજીના મહિનાનો. ]

ખેડેની આવેલો કાર્તિક માસ, બારે વ્રત આદરો,  
એકથી પાંચે ઇન્દ્રિયના જીવ, તેનીતો રક્ષા કરો,  
જેની ખેડેનોએ પહેલું વ્રત, રૂડી રીતે પાળવું,  
જેથી કર્મબંધન ન થાય, તેવી રીતે ચાલવું.  
ખેડેની માગશીર મહિને મન, નિશ્ચે કરી ધારજો,  
ખીજા વ્રતમાં મૃષાવાદ, તેને તો નિવારજો,  
સર્વ ખેડેનોના સદ્ગુણ જેહ, જુઠાથી ઢંકાય છે,  
દુર્ગુણનો તે સરદાર, નરકે લઈ જાય છે.  
ખેડેનો પોષ માસે પરલવની, વાત વિચારવી,  
અદત્તા દાન લેશો નહિ કોઈ, દુર્ગતિ નિવારવી,  
ત્રીજા વ્રતમાં કરોને પરચખાણ, જશ રૂડો જાગશે,  
જેથી આલોકે દુઃખ જાય, મુક્તિ સુખ માગશે.  
ખેડેની માઘ માસે નિત્ય, સુંદર શિયળ પાળવું,  
એક ચિત્તે ધરી આચાર, આયુષ્ય રૂડું ગાળવું,  
પરપુરુષ લાઈ સમાન, તમે દિલમાં ધરો,  
તજી કામી હરામીનો સંગ, ચોથું વ્રત આદરો.

બહેની ફાગણે ફૂલો ન કાંઈ, દેખી ઋદ્ધિ કારમી,  
 કરો તૃષ્ણાનો પરિહાર, સંતોષ મત ધારમી,  
 નવ પ્રકારના પરિચ્છેદો તણું, પ્રમાણ કરો,  
 મત પાંચમું ધારોને બાઈ, જેથી શિવ મુખ વરો. ૫  
 બહેની ચૈત્ર માસે તું ચેત, ધર્મ રૂડો પામીને,  
 છએ દિશાનું કરો પરિમાણ, અમતને વામીને,  
 ધારેલી દિશાને ઝાળંગી, આગળ જાવું નહિ,  
 નાવે રાવઈ ઉપરની કાંઈ, છડું મત જાણો સહી. ૬  
 બહેની વૈશાખે વારંવાર, હું તુજને વિનવું,  
 ઉપલોગ અને પરિલોગ, કરતાં નિયમિત થવું,  
 પંદર જ્ઞાતના કર્મદાન, આવકને વર્જવા,  
 વાર વાણી વહે છે એમ, એનાથી અલગ થવા. ૭  
 બહેની જેઠ માસે તું જાગ, વૃથા શું કંઠાય છે,  
 પરને પાપનો આપતાં ભોધ, કર્મ જહું બંધાય છે,  
 વિધવિધ જાતિના હથિઆર, પરને માટે શીદ ધરો,  
 મન આઠમું પાળવા બાઈ, કરીને પગલાં ભરો. ૮  
 બહેની આષાઠ માસે એહ, મીઠો લાગે સર્વને,  
 એહ શ્રાવક સુધા હોય, ગાળે નિજ ગર્વને,  
 સામાયિક કરીએ નિત્ય, સર્વે દોષ ટાળીને,  
 મત નવમું ધરો નિર્દોષ, આતમ ગુણ મહાલીને. ૯  
 બહેની શ્રાવણ માસે ચાલ, દશમું મત ધારવા,  
 પ્રતિદિન કરો અંગીકાર, કર્મોને નિવારવા,  
 છએ દિશાની કરો મર્યાદ, એટલે નિયમ ધારીને,  
 તેમાં ચૂક કરો નહિ કાંઈ, પાપને નિવારીને. ૧૦

ખેની લાદરવે લવસાગર, તરવા ઉદમ કરો,  
 આઠમ ચૌદશ પાળી દિન, પોષધ વ્રત આદરો,  
 કરી પાંચ પ્રમાદનો ત્યાગ, સજ્જાય ધ્યાનમાં રહો,  
 વ્રત એકાદશમું એહ, ગુણોથી ભર્યું એહો. ૧૧

ખેની આસો માસે આવો, સાધુ સત્ સંગમાં,  
 બારે વ્રત ધરી પરિધાન, રહેવું અતિ રંગમાં,  
 સાધુ સાધ્વીને દેતાં દાન, શુદ્ધ ચિત્ત રાખવું,  
 મૂઠી મોટાઈતું માન, લક્ષિત લાવે લાંબવું. ૧૨

ખેની અધિક માસમાં આશ, પૂરો મનની ઘણી,  
 કરો ધર્મધ્યાન રૂડી પેર, કામ કષાય હણી,  
 ગુરુ મંગળજી સ્વામીનો શિષ્ય, કૃષ્ણમુનિએમ કહે,  
 બાર વ્રતના બારે માસ, સૂણી શિવ સુખ લાહે. ૧૩

પદ ૧૯૧-મનુષ્યકર્ત્તવ્યના બાર માસ.

[ રાગ ઉપર પ્રમાણે ]

સખી કારતકે કરોને વિચાર, આપણ ક્યાંથી આવિયાં,  
 સાથે સુખ દુઃખનોરે સામાન, કહોને ક્યાંથી લાવિયાં,  
 મળ્યો કેમ મનુષ્ય અવતાર, વિવેકે વિચારવું, ૧

સખી માગશર મહિને, માયા કપટ છળ મેલવું,  
 ધરી અંતરમાં અભિમાન, ખોટામાં ન ખેલવું,  
 કરી કનિયા કલેશ કુસંપ, અંતર ન ઉકાળવું,  
 બાળી આનંદ રૂપ આરામ, બીજને શું બાળવું. ૨

પોષ માસે પરમેશ્વરના નામ, તણે રસ પીજીએ,  
 પરમાર્થમાં ધરીને 'પ્રેમ, દેવા જેવું દીજીએ,

ઉત્તમ જન્મનો સમજી ઉદ્દેશ, લાવો ખરો લીજીએ,  
 તૂટે કુટિલ કર્મતણો કોટ, કાર્યો એવાં કીજીએ. ૩  
 માધ માસે મદન મદ આઠ, મિષ્ટજને મારીએ,  
 સમજી સાચું જીવનનું સ્વરૂપ, સ્વભાવ સુધારીએ,  
 કાઢી મન મંદિરમાંથી મેલ, વિજ્ઞાન વધારીએ,  
 સંકટ આવે જ્યારે સન્મુખ, હિંમતને ન હારીએ. ૪  
 ફાગણ માસે તજી રૂડાં કામ, ફાગટના ફરીએ નહિ,  
 વળી વગર વિચાર્યું કામ, કઢી કરીએ નહિ,  
 હુચ્ચા લપટ ધૂતની વાત, કાને ધરીએ નહિ,  
 ઉપાધિઓ કરાવે અપાર, તેમાં ઉતરીએ નહિ. ૫  
 ચૈત્ર માસે બનીને ચતુર, ચેતન રસ આપીએ,  
 સફુર વચનો તણો લઈ સ્વાદ, રટણ એમાં રાખીએ,  
 સ્વધર્મના સાટે શિર, આનંદથી આપીએ,  
 દુઃખહાયક જે દુષ્ટ દોષ, કળાએથી કાપીએ. ૬  
 વૈશાખે વિચારો વિચારી, વચન રૂડાં બોલીએ,  
 જેમાં થાય અનર્થ અપાર, તે પડદા ન બોલીએ,  
 રાગ દેવના રગડામાંય, રતન નવ રોળીએ,  
 કુંદન જે કરે મટાડી કથીર, બુદ્ધિ તેમાં બોળીએ. ૭  
 જેઠ માસે જરૂર જંબાજ, જગતની છાંડીએ,  
 જિનવરના મારગડામાંય, જીવનને જોડીએ,  
 રૂડું હૃદય જ્યાં જને રસાળ, ત્યાં ચિત્તને ચોડીએ,  
 ત્રિવિધના વધારે તાપ, તે તૃષ્ણાને તોડીએ. ૮  
 આષાઠ તો અનિત્ય અને એકત્વ ભાવના ભાવીએ,  
 મૈત્રી ભાવે જગડની જાગ, શાંતિમાં સમાવીએ,

કારુણ્ય માધ્યસ્થ પ્રમોદે, આનંદ જમાવીએ,  
 લજ્જા લવટુઃખ લંજનહાર, દોષોને દબાવીએ. ૯  
 શ્રાવણ માસે તો આપ સમાન, સર્વ જીવો જાણીએ,  
 વીતરાગે કહ્યા જે વિચાર, અંતરમાંહી આણીએ,  
 મટે પરતંત્રતાના પાપ, તે પંથ પીછાણીએ,  
 સમજી આત્મ મંદિરનું સ્વરૂપ, તેમાં મોજ માણીએ. ૧૦  
 ભાદરવે લવરૂપ મિથ્યાત્વના, મૂળ મટાડીએ,  
 ઉંધા અવળા રચીને ઉપાય, દુશ્મન ન જગાડીએ,  
 પાપી પાંચે તજી દઈ પ્રમાદ, જીવનને જગાડીએ,  
 પરલાવનો કરી પરિત્યાગ, સ્વભાવે લગાડીએ. ૧૧  
 આસો માસે અંતરના તાર, જોડી અરિહંતમાં,  
 તુંહિ ! તુંહિ ! રટો દિન રાત, ખરેખરી ખંતમાં,  
 આપી ઔષધિ અમૃત તુલ્ય, કરે લવ અંતને,  
 કહે સંતનો શિષ્ય સદાય, એવો એવા સંતને. ૧૨

### પદ ૧૯૨-ઉપદેશી બાર માસ.

[ આદિત્યે શ્રી અરિહંત અમ ધર આવો રે—એ રાગ ]

સખી કારતક માસે કામ રૂઝાં કરજો રે,  
 પરમેષ્ઠિનું નિત્ય ધ્યાન હૃદયમાં ધરજો રે,  
 વિનય વિવેક વિચારમાં ચિરજો રે,  
 પ્રભુ રાખી દિલડામાંય દ્રષ્ટિથી ડરજો રે. ૧  
 સખી માગશર માસે મોહ મદ ને મમતારે,  
 અંતરથી તજજો ક્રોધ ધરજો સમતા રે,  
 ઈંદ્રિયના વિષય વિકારને નિત્ય દમતા રે,  
 લહીએ અવિચળ સુખધામ ગુણીજન ગમતારે. ૨

સખી પોવે પાપ અદારમાં નવ પડજો રે,  
 નિત્ય પ્રેમ ધરીને પુણ્યપંથ પકડજો રે,  
 પરનિંદા પ્રપંચ પ્રમાદને પરહરજો રે,  
 દુષ્ટ દુરિજન કેરો સંગ કદીએ ન કરજો રે. ૩  
 સખી માહ મહિને મન માન મરવું મેલી રે,  
 ધન ધામ ધરા સુખમાં શું રહીયા રેલો રે,  
 નહિ આવે તારી સાથ ધનની થેલી રે,  
 ભજી લે ભાવે ભગવાન દુઃખમાં બેલી રે. ૪

સખી કાગણ માસે ફંદમાં શું ફૂટ્યા રે,  
 આબ્યા લેવાને લાલ દેવામાં ફૂટ્યા રે,  
 ઉધે મસ્તક નવ માસ ઉદરમાં ગૂટ્યા રે,  
 આ બ્રમણમાં ભરમાઈ તે દિન ભૂટ્યા રે. ૫  
 સખી ચૈતર માસે ચિત્ત ચોખું કરીએ રે,  
 ભણી ભણતર બલી ભાત દુર્ગુણ હરીએ રે,  
 લાજ વધારી લોકમાં વિચરીએ રે,  
 કુળમાં નવ લાગે ડાઘ ત્યાં પગ બરીએ રે. ૬  
 સખી વૈશાખે વિષ તુલ્ય વિષયો બણી રે,  
 નહિ ગૃહ થવું તેમાંય અંતર આહી રે,  
 ભાવ ધરી સૂણજો સદા સંત વાણી રે,  
 આ મળે અમર વૈમાન ટળે દુઃખ ખાંણી રે. ૭

સખી જોડે જુડી જાળમાં ન અડાયો રે,  
 આ લક્ષ્મી તણા અભિમાનમાં ન તણાયો રે,  
 બળી આ દિવસ ચાર સર્વ વિલાસો રે,  
 બની અંધ બહુ તેમાં નહિ લોભાયો રે. ૮

સખી આપાઢે આનંદમાં નિત્ય રહેવું રે,  
 સુખ દુઃખ જે આવે શિર તે સહી લેવું રે,  
 નહિ મિથ્યા કોઈ શિરપર આલ દેવું રે,  
 નહિ કદિએ વેણુ કઠોર કોઈને કેવું રે. ૯  
 સખી શ્રાવણુ માસે સાંભળી શોખ સારી રે,  
 ટાળો અંતરની ટેવ સર્વ નઠારી રે,  
 દેજો સુપાત્રે દાન માન નિવારી રે,  
 જપજો શ્રી જિનવર જાપ જય જયકારી રે. ૧૦  
 સખી ભાદરવે ભક્તિ કરી શુભ ભાવે રે,  
 આ ભવસાગરનો અંત જેથી આવે રે,  
 આવો રૂડો સમય ફરી ફરી નાવે રે,  
 શ્રી સદ્ગુરુ સહુને સાનમાં સમજાવે રે. ૧૧  
 સખી આસો માસે આળસ અંગ નિવારો રે,  
 કરી ધર્મ તણા શુભ કામ આત્મ સુધારો રે,  
 વારો અંતરનાં વેર વિરોધ વિકારો રે,  
 સંપી વસજો સહુ સાથ (એ) ધર્મ તમારો રે. ૧૨  
 આ રૂઠા બારે માસ જે જન ગાવે રે,  
 ગાઈ અંતરના અવગુણને અટકાવે રે,  
 ભવભવનાં સંકટ તેહનાં ટળી જાવે રે,  
 મુનિ વિનય સદા સુખ મોક્ષનાં તે પાવે રે. ૧૩

પદ ૧૯૩-શિખામણના બાર માસ.

[ ઓધવળ સદેશો કહેજો મારા સ્થામને—એ રાગ ]

સોળ સતીનાં ચિત્રો ધ્યાને ધારજો.

ટેક.

કારતક માસે કરવાં કામો ધર તણાં, રાખી યત્ન રાખી રૂઢું ચિત્તજો,



માગસરે મન મેલ જધોએ મૂકવો, રહેવું સ પે ધારી ધર્મે પ્રીતને ૧  
 પોષે પોષો દેખી પામર પ્રાણીઓ, ઘો નહિ કોઈ દીન જનોને દુ ખને,  
 મહા માસે માળાપ નહિ તરડોડતા, કરી ચાકરી આપો તેને સુખને ૨  
 ફાગણ માસે ફૂલજીલ્લ જનશે નહિ, ગજા ઉપરવટ વાવરશે નહિ દામને,  
 ચૈત્ર માસે વ્યવહારે ચતુરા થને, કંથ કલ્પામા રહી દીપાવો નામને ૩  
 વૈશાખે બહાલા બાળક સ ભાળને, નહિ દેશે ગાળો તેમજ વલિ મારને,  
 જેઠે જુગતેથી કેળવને તેમને, ધીમે ધીમે ધારી નિર્મળ ખ્યારને ૪  
 અષાઢે અળગી કરને ઈર્ષ્યા બધી, ચાકી ચુગલી વાધા વચકા સર્વને,  
 શ્રાવણમા સદ્ગુણી ચાવો રનેહથી, ધન દોલતનો તને સઘળો ગર્વને ૫  
 ભાદરવે પણ ભગિની ઠારક આપની, સાસુ સસરા નણ દ દેવર ઘરનાથને,  
 આસો આખર આસ સારઅસાર છે, કંઈ નહિ સાથે પાપપુણ્યજશ હાથને ૬  
 અદકે અદકી અછલ ધર્મે ધારવી, ધર્મ સમો નહિ સુખદુ ખમા આધારને,  
 રોવો ફૂટો ખીજો શાને કારણે, સતોષીને સઘળે સુખ ભડારને ૭  
 મારે માસ વિચારો અવગુણ આપણા, સાધુ સાધ્વી સેવો પ્રીતિ સાથને,  
 પતીને માથે હોય નહિ કાંઈ શીંગડા, શુભ લક્ષણા સતીઓને જોડા હાથને

## ૧૪-દીક્ષામહોત્સવ પ્રસંગે ગાવાનાં.

૫૬ ૧૬૪-નેમપ્રભુજીની દીક્ષાના વરધોડા વિષે

[ ગોરમા શીદ આખો અવતાર કે નાગરી નાતમા રે લોલ-એ રાગ ]

સયમ લે છે નેમિનાથ, હર્ષ હૈડે ધરીરે લોલ,  
 આવી વેગે સુરનો સાથ, સામગ્રી સૌ કરીરે લોલ. ૧  
 જુગતે ચાદવ કુળનો સાથ, ભરાયો લીડ ઘણીરે લોલ,  
 સર્વે સુદરીઓ સગાથ ગિરાન્યા બણી ઠણીરે લોલ. ૨  
 વદન વીરને ઝાંઝે બહાલ, કરે નરનારીઓરે લોલ,  
 નિરખી નિર્મળ નેમ દયાળ કે, આખો ઠારીઓરે લોલ. ૩

મોઢું હેત ધરીને માવડી, લેછે મીઠડારે લોલ,  
 ધન્ય ધન્ય પુત્ર જન્મ્યો કુંળ કે, હરખે દીઠડારે લોલ.  
 આશિષ આપી મ્નેહ સહિત કે, મુક્તિ પામજોરે લોલ,  
 મનની થાળે પૂરણ આશ કે, સંકટ વામજોરે લોલ.  
 નેમના સગા સંખંધી સર્વ કે, પરિવાર છે ઘણોરે લોલ,  
 ઉપજ્યો સઘળાને આનંદ કે, પાર ન તે તણોરે લોલ.  
 શોભા જનથી સો ગુણી હોય કે, નહિ બાકી કશીરે લોલ,  
 નેમજી બેસે શિવિકા માંહે કે, લીલા લહેર વસીરે લોલ.  
 વાળે વિધવિધના વાજંત કે, ગૌરીઓ ગાય છેરે લોલ,  
 શ્રવણે સાંભળી સમાચાર, જોવા જન જાય છેરે લોલ.  
 વિલોકી વહાલાનો વૈરાગ્ય, વિરાગી બહુ થયારે લોલ,  
 કેશનો કીધો છેવળી લોચ, સંસાર ભૂલી ગયારે લોલ.  
 ઉતાર્યા આભૂષણ અલંકાર, મોહ માયા તણરે લોલ,  
 સૌને લાગ્યો પ્રભુશું ખ્યાર, સ્વર્ગ સાધન સણરે લોલ.  
 સાધુ સહસ્ર નેમિશ્વર સાથ, શોભે બહુ જોડમાંરે પોલ,  
 સંયમ લીધો સેસાવન, વૈરાગે હોડમાંરે લોલ.

પદ ૧૯૫-મહાવીરપ્રભુજીની દીક્ષાના વરઘોડા વિષે

[ આનંદ મંગળ ગાવો, પરણાવો લઈશું લાવો,  
 મારી બહેનો ! વરઘોડે બહેતાં આવજો—એ રાગ. ]

મહાવીર દીક્ષા લે છે, ત્યાં ચોસઠ ઇંદ્ર મળે છે,  
 મારી બહેનો વરઘોડે બહેલા આવજો. ટેક.  
 દાન સંવત્સરી દીધાં, સહુ જનનાં કારજ સીધાં. મારી  
 સિદ્ધાર્થના બેટા, સંસારથી રહે છે છેટા, મારી  
 ત્રિશલા માના જાયા, એ ચોવીસમા જિનરાયા. મારી

સુપાર્શ્વના ભત્રીજા, એ જોયા ના કોઈ જીજ્ઞા, મારીં  
 નદીવર્દન રાજના, દીક્ષા લે છે ભાઈ નાના મારીં ૩  
 સુદર્શનાના બધુ, તે ત્રણ જગતના બધુ, મારીં  
 પ્રિયદર્શનાના પિતા, એ ત્રણ ભૂવન માનિતા મારીં ૪  
 યશોદાના ભત્રા, તે ભવનો દરીઓ તરતા, મારીં  
 જમાડીના સસરા, માટે છે મોહની દસરા મારીં ૫  
 દેવાગી વાજ વાગે, કંઈક સૂતા શ્રાવક જાગે, મારીં  
 દક્ષિ કુડ નગરમા, નહિ રહે આજ કોઈ ધરમા મારીં ૬  
 ઇંદ્રોના આસન કપે, જ્યાં ઇંદ્રો સર્વે જ પે, મારીં  
 અવધિરાને બાણી, આવે છે ઇંદ્ર ઇંદ્રાણિ મારીં ૭  
 ચંદ્રપ્રભા પાલખડી, સૌને લાગે લાડકડી, મારીં  
 પાલખડી ચૌપાસે, ઉપાડે ઇંદ્ર ઉતવાસે મારીં ૮  
 પાલખડીમા બેડા, પ્રભુ લાગે સહુને મીઠા, મારીં  
 સુંદરીઓ પાછલ ચાલે, મગલ ગીતોથી મ્હાલે મારીં ૯  
 મગલ ગીતો ગાતી, જોઈ મહોચ્છવને હરખાતી, મારીં  
 ઉચ્છરગ અતિ સુરનરમા, આનંદ વર્તે ધરધરમા મારીં ૧૦  
 ઇંદ્રાણિ સહુયે આવે, મહાવીરના મગલ ગાયે, મારીં  
 જય જય નદા ભદ્રા, સૌ જોવે મગલ સખ્તા મારીં ૧૧  
 નગરીમા બહુ ફરશે, જઈ જાત વને ઉતરશે, મારીં  
 પ્રભુ દીક્ષાને આદરશે, પછી મહી મડવ વિચરશે મારીં ૧૨

૫૬ ૧૯૬-દીક્ષામહોત્સવ વિષે.

[ વિમલા નવ કરશે ઉચાટ—એ રાગ ]

આજે ધર ધર આનંદ મગલ ગીત ગવાય છે રે ટેક  
 આનંદ ઓચ્છવ અધિક છવાયો, પ્રેમ પ્રેમ ઘટઘટ પ્રગટાયો  
 અર્પુ લલિત અગ અગ બિભરાય છે રે આજે ૧

વિશુદ્ધ પ્રેમ વરસે છે આજે, જિનશાસન શોભાવા કાજે,  
 હૃદય સરોવર પ્રેમ જળે છલકાય છે રે. આજે ૦ ૨  
 કંઈક ખડેનો શાશુગાર સજે છે, કંઈ ભાવથી વીર ભજે છે,  
 નરનારીનાં મંગળ મુખ મલકાય છે રે. આજે ૦ ૩  
 જ્યાં જોઈ ત્યાં મંગળ ભાસે, ઘટ ઘટ વહેતો પ્રેમ પ્રકાશે,  
 સર્વ સ્થળે મંગળના સ્વર સંભળાય છે રે. આજે ૦ ૪  
 મંગળમય કરવાને કાજે, ઉત્સવ ધર્મ તણો છે આજે,  
 સંતશિષ્યને જયનું દ્રશ્ય જણાય છે રે. આજે ૦ ૫

પદ ૧૯૭-દીક્ષાપ્રસંગે સમવસરણુમાં ગાવાની

જંબુકુમારની ગાહુલી.

[ હુંક અને ટોડા વચે રે, મેંદીનાં દોય ઝાડ,  
 મેંદી રંગ લાગ્યો—એ રાગ ]

સંયમ લેવા સંચર્યા રે, સાથે સહુ પરિવાર,  
 સંયમ રંગ લાગ્યો, રંગ લાગ્યો, ચિત્ત લાગ્યો ચોળ. સંયમ ૦ ટેક.  
 આઠે કન્યા સામટી રે, માત પિતા પરિવાર, સંયમ ૦  
 સુર્યાલદેવ તણી પેરે રે, નાટક વિવિધ પ્રકાર. સંયમ ૦ ૧  
 રાજગૃહી શોભા ખની રે, સ્વર્ગપુરી અનુસાર, સંયમ ૦  
 સુરનર જોવા આવીયા રે, દીક્ષાનો અધિકાર. સંયમ ૦ ૨  
 સાંભેલાં બહુ સજ કરી રે, આવ્યા કુર્ણિકરાય, સંયમ ૦  
 પડહ બજડાવ્યો નગરમાં રે, ભવિજન હર્ષન માય. સંયમ ૦ ૩  
 પાંચસે કુંવર શાશુગારીયા રે, પ્રભવાનો પરિવાર, સંયમ ૦  
 જંબુ કુમારના ઘોઘથી રે, ચોર થયા શાહુકાર. સંયમ ૦ ૪  
 ગોરી ગાવે ગીતને રે, ઘોલે નવ નવા છંદ, સંયમ ૦  
 જય જય શબ્દ મુખ ઉચ્ચરે રે, હય ગજ માણસ વૃંદ. સંયમ ૦ ૫

- અઢળક દાન વર્ષાવતા રે, જેમ પુઠ્ઠર જલધાર, સંયમ૦  
 ચામર છત્રે વિરાજતા રે, આલ્યા જંજુકુમાર. સંયમ૦ ૬
- હુણ ઉતારે બેનડી રે, આલ્યા રાજને-દ્વાર, સંયમ૦  
 વધાવતી મુક્તા ફળે રે, રાણી સુહાગણ નાર. સંયમ૦ ૭
- નારી અમ્મરા કિન્નરી રે, ગાવે મધુરાં ગીત, સંયમ૦  
 જિનશાસન શોભાવીયો રે, ધન્ધ ધન્યજ્ઞે સુવિનીત. સંયમ૦ ૮
- કર્મ દળી કેવળ લીઝો રે, હીઝે ફેખા આશિષ, સંયમ૦  
 વડા વખત વ્યવહારીયારા રે, આવી નભાવે શીશ. સંયમ૦ ૯
- જંજુને જોવા લણી રે, સોભાગી સસ્નેહ, સંયમ૦  
 નવ ધારી નગરી હતી રે, થઈ સાંકડી તેહ. સંયમ૦ ૧૦
- સ્થાવરથા પુત્રની પરે રે, જોણી પરે મેઘકુમાર, સંયમ૦  
 તેણી પરે મહોચ્છવ જાણજો, સૂત્ર જ્ઞાતા મોઝાર. સંયમ૦ ૧૧
- એમ મહોચ્છવ કરતાં થકાં રે, પરવરીયો પરિવાર, સંયમ૦  
 ગુણશીલ ચૈત્યે આવીયારે, છઠાં સોહમ ગણધાર. સંયમ૦ ૧૨
- રથ તુરંગને પાલખી રે, સવિ ઉભા સરહાર, સંયમ૦  
 નિજ વાહનથી ઉતરી રે, વાંઢે શુભ દાતાર. સંયમ૦ ૧૩
- અહો સ્વામી અમ તારજો રે, શ્રી સોહમ ગણધાર, સંયમ૦  
 જંજુ આદિ સર્વને રે, હીધો સંયમભાર. સંયમ૦ ૧૪
- સાધુ સમાચારી ધરી રે, લણીયા અંગ અગીયાર, સંયમ૦  
 કર્મ દળી કેવળ લહું રે, પહોંચ્યા મુક્તિ મોઝાર. સંયમ૦ ૧૫
- બાકી મુરગતિ પામીયા રે, પાંચસે સત્યાવીસ, સંયમ૦  
 એહવા મુનિને ધ્યાવતાં રે, પામે પરમ જગીશ. સંયમ૦ ૧૬

## પદ ૧૯૮-દીક્ષાપ્રસંગે સમવસરણુમાં ગાવાનું ગીત.

[ મલાવરાવ શહેરનો સૂખો ક્યારે આવશે રે—એ રાગ ]

સંયમી શૂરા દીક્ષિતપંથ દીપાવળે રે. ટેક.

ઉત્તમ કુળ અજવાળળે રે, બાળળે કર્મનાં બીજ રે, સંયમી૦  
તાપ ત્રિવિધિના ટાળળે રે, આ લવનું કુળ એજ રે. સંયમી૦ ૧  
પવિત્ર ગુણો પ્રગટાવળે રે, ગંભીર થઈ ગુણુવાન રે, સંયમી૦  
લાવ ચડીયાતા લાવળે રે, કરળે પ્રવચનનું પાન રે. સંયમી૦ ૨  
નેના કારણુ માટે જાગિયારે, તેની તે કરળે સંભાળ રે, સંયમી૦  
પુરુષાર્થને પ્રગટાવળે રે, હૃદયને કરળે રસાળ રે. સંયમી૦ ૩  
વજ્ર તે કરળે વૈરાગ્યનું રે, તપની કરળે તલવાર રે, સંયમી૦  
મહાવીર પંથ મલાવળે રે, ઉતરવા લવપાર રે. સંયમી૦ ૪  
ખડગક્ષમા ધરી ખંતથી રે, તપની માંડી દેળે તોપરે, સંયમી૦  
લાલુ ભક્તિતાણું રાખળે રે, કોઈનો ચાલે નહિ કોપરે. સંયમી૦ ૫  
સુમતિશક્તિ સાથે રાખળેરે, કુમતિનો કરવાને કાળરે, સંયમી૦  
વૈરીના બાણુ વછૂટશે રે, ધૈર્યની ધરી લેળે ઢાલ રે. સંયમી૦ ૬  
મોહ હુશ્મનને મારળે રે, કરવા આતમનો ઉદ્ધાર રે, સંયમી૦  
જ્ઞાનગોળા ચીંધી ફેંકળે રે, શત્રુનો કરળે સંહાર રે. સંયમી૦ ૭  
વીરની આજ્ઞા આરાધળે રે, અંતર તણ અભિમાન રે, સંયમી૦  
સંતશિષ્ય સુખ પામવા રે, સંયમ સુંદર ધામ રે. સંયમી૦ ૮

## પદ ૧૯૯-દીક્ષાપ્રસંગે સમવસરણુમાં ગાવાનું ગીત.

[ રાગ ઘોળ ]

દશા સૂણળે દીક્ષા લેનારની, અભ્યંતરના કર્હું છું આચાર,  
સૂણો નરનાર, સંયમ પંથ સાંભળો. ૧  
છતી રિદ્ધિ છોડે છે સંસારની, સમજી અંતર માંહે અસાર,  
કરવાને ઉદ્ધાર, સંયમ પંથ સાંભળો. ૨

જેણે પીધી રસાયણ પ્રેમની, તેની દ્રષ્ટિના ટળી જાવે દોષ,  
 કરે ક્યાંથી રોષ, સંયમ પંથ સાંભળો. ૩  
 ગોળી ખાધી જેણે સફળરૂ તણી, રહે નહિ તેના હૃદયના રોગ,  
 તન્યા કામ લોગ, સંયમ પંથ સાંભળો ૪  
 વિષયોથી રહે ચિત્ત વેગળું, અવનીથી જન્યા છે ઉદાસ,  
 એકે નથી આશ, સંયમ પંથ સાંભળો ૫  
 ખાવા પીવામાં છવ ખંચે નહિ, બ્યવહારની ન ગમે વાત,  
 દિવસ કે રાત, સંયમ પંથ સાંભળો. ૬  
 જેને વાતો ગમે છે વૈરાગ્યની, રહ્યા દુષ્ટ દોષોથી દૂર,  
 સાચા મહાશૂર, સંયમ પંથ સાંભળો. ૭  
 ક્રોધ માન માયા મઠ લોભને, પાડી પાતળા બનીયા પવિત્ર,  
 રાખી રૂડી રીત, સંયમ પંથ સાંભળો. ૮  
 શાંતિ શાંતિ ભરી જેના શ્વાસમાં, સંતશિષ્યસયમીઓની રીત,  
 પૂરણ તેમાં પ્રીત, સંયમ પંથ સાંભળો. ૯

૧૫—પવિત્ર પર્યુષણ મહાપર્વની અઠ્ઠાઈ

આરાધના વિષે.

પદ ૨૦૦—પર્યુષણ મહાપર્વની આરાધના વિષે.

[ રાગ પુનઃ આંદની ]

નિત્ય નિત્ય નમીએ દેવગુરૂને ભાવથી રે,  
 ને છે ભવ દુઃખ લજન દીનાનાથ દયાળ,  
 રૂડું પર્વ પર્યુષણ ભાવ ધરીને દીછએ રે

ટેક.

સાખી:—જરૂર પર્વ પર્યુષણે, જર્મ સફળરૂ દરબાર.  
 વંદન કરી વાણી સૂણો, નીનાગમનો સાર

પૂરણ લક્ષિત કરજો સદ્ગુરુ ને આગમતણી રે;  
જાણી લવોલવમાંહી સુખ સંપત્તિ દાતાર. રૂડું ૧

પ્રાખી:—વેપાર સર્વ પ્રકારના, નહિ કરવા પ્રતધાર,  
કુડ કપટ નિદા તણ, કરવો સત્ય ઉચ્ચાર,  
જુગટું ગંજીયો ને શેત્રંજ પણ રમવું નહિ રે,  
તેમજ રમત બીજી સઘળી દૂર નિવાર. રૂડું ૨

પ્રાખી:—ષટ્માસી તપશ્શ હોવે, એક દિન પાળ્યે શીળ,  
એહવું શિયળ નિર્મળું, પાળો તણ કુશીળ,  
નરનારી રૂપ ન નિરખો કુદ્રષ્ટે કરી રે,  
રાખો દ્રષ્ટિ નિર્મળ ગણી યેનીને બ્રાત. રૂડું ૩

પ્રાખી:—ખાંડણ પીસણ લીંપણું, વનસ્પતિ પરિહાર,  
સુખ શૈથ્યા ત્યાગી કરી, ભૂમિ કરો સંથાર,  
ગરાબ અનાથ જીવોની સાર સદા કરજો તમેરે,  
દુઃખીઆ જીવને દેખી દયા ઉરમાં ધાર. રૂડું ૪

પ્રાખી:—અન્ન પાણી તે જાણીએ, રૂધિર માંસ સમાન,  
રાત્રિ લોજન એહવું, જાણી તજ ગુણવાન,  
બહુધા લાલ ગણીને કરો તમે, ચૌવિહારનેરે,  
ધર્મતણાં ઉપગરણો સંગ્રહ કરો ચિત્ત રહાય. રૂડું ૫

પ્રાખી:—દાન દેવાને કારણે, રાખો અલંગ દાર,  
પરિગ્રહ મમતા તણ, ઉદાર વૃત્તિ ધાર,  
જ્ઞાનોત્તેજન કરવા દ્રવ્ય સદા ખરચો તમેરે,  
જેથી જૈન ધર્મની વૃદ્ધિ દિન દિન થાય. રૂડું ૬

પ્રાખી:—અતુર્વિધ સંઘની કરો, વત્સલતા બહુ ભાવ,  
ઉત્તેજન જૈન ધર્મનું, કરી લીંચો શુભ દહાવ,



શાતા તપસીને ઉપજાવે, પૂર્ણ પ્રેમથીરે,  
ધર્મી સીંગાણી સાર કરો ચિત્ત રહાય રૂડું ૩

સાખી:—પોષધમત ઉપવાસને, કરો યજ્ઞિ અનુસાર,  
આવરયક બને ટંકના, કરીને પાપ નિવાર,  
નિજ અપરાધની માફી સર્વ જીવોથી માગવીરે,  
સંવત્સરીએ આવક જરૂર પોષધ ધાર. રૂડું ૮

સાખી:—સર્વ પર્વ શિરોમણિ, એ પર્યુષણ પર્વ,  
અજવાળો ગણો તેહને, તજી દુષ્ટતા સર્વ,  
ગિરિધર મુનિની શિખામણ, ઉર ધારજોરે,  
ઝોગણીશે અઠાવન રાજનગરની માંચ રૂડું ૯

પદ ૨૦૧—પર્યુષણ મહાપર્વની આરાધના વિધે.

[ રામ ધોગ ]

અનોપ દિવસ અડાઉના, પાણી આણીને પૂરણ ! પ્યાર,  
સર્વે નર ને નાર, પર્યુષણ પાણીએ દેહ. ૧  
નાવણ ધોવણ લેપણ કરવું નહિ, ખાંડણ પીસણનો પરિહાર,  
પર્યુષણ મોઝાર, પર્યુષણ પાણીએ ૨  
ત્રસ જીવોને યત્નાથી બાળવો, દીજો દીન મનુષ્યોને દાન-  
દયા દિલ આણ, પર્યુષણ પાણીએ ૩  
અસયદાન દીઓને ઉમંગથી, યતી હોયજીહાં જીવદાત,  
પચેન્દ્રિયની બાત, પર્યુષણ પાણીએ ૪  
દિન આઠ શિયળ શુદ્ધ પાણણ, આદરીએ ભેનીપોષા ઉપવાસ-  
રૂટે કર્મ પાસ, પર્યુષણ પાણીએ ૫  
વીરવાણી શુદ્ધ ભાવે સાંભળો, એક ચિત્તે રૂડી રાખી રીત,  
લાવી પૂર્ણ પ્રીત, પર્યુષણ પાણીએ ૬

પ્રતિક્રમણ કરો પાપ ટાળવા, ખાર માસમાં જેહ બંધાય,  
તેહ ટળી જાય, પર્યુષણ પાળીએ. ૭  
વળી ખમાવો વેર વિરોધને, ખારે માસમાં જેહ બાંધેલ,  
મૂકી મનમેલ, પર્યુષણ પાળીએ. ૮  
ક્રોધ કલેશ નિંદાને પરિહરો, નવિ રમીએ જુગારની જાત,  
વ્યસન એ વિખ્યાત, પર્યુષણ પાળીએ. ૯  
જાણો! અઠ્ઠાઈ અનાદિ કાળની, અરિહંત ગયા છે ભાંખ,  
સિદ્ધાંતમાં શાખ, પર્યુષણ પાળીએ. ૧૦  
ભુજનગરે અઠ્ઠાઈ દિનમાં, કૃષ્ણ મુનિનો એ ઉપદેશ,  
ધારોને વિશેષ, પર્યુષણ પાળીએ. ૧૧

પદ ૨૦૨-પર્યુષણ મહાપર્વની આરાધના વિષે.

[ રાગ હરિગીત ]

શુભ પર્યુષણ છે પ્રબળ ચત્તે, પાપ તાપ પતાવવા,  
ઉત્તમ ખરેખરી આજ તક છે, જેર વેર શમાવવા,  
જાગી જગાડો જૈન બંધુ, જૈન જ્યોત જગાવવા,  
કટુતા કપટ છળ કલેશ કાઢી, પ્રેમ ઘટ પ્રગટાવવા. ૧  
હૃશ્મન બનાવેલા જનોને, સ્નેહી ગણી સમજાવવા,  
મારેલ ઉંડા ઘાવને સમભાવ રેડી રૂઆવવા,  
ખમીયા અમો ખમજો તમો, છે દિવસ ખાસ ખમાવવા,  
અરિહંત કહે છે આજ અવસર, અંત ભવનો આવવા. ૨  
કાઢી વિષય કાઢવ હૃદય, વૈરાગ્ય અધિક વસાવજો,  
અરિહંતની આજ્ઞા ગણી, અન્યાયને અટકાવજો,  
નિજ આત્મવત્ ગણી સર્વ જીવો મિત્રતા દર્શાવજો,  
કૃત્યાણુ મંગળ થાય સહુનું, ભાવના એ ભાવજો. ૩

દુશ્મન ખગ છે દેહમા, દમવાની ત્યાપ દબાવતો,  
 નરદેહની નોકા તણું, સમજી સુકાન ચલાવતો,  
 અવગાર્ધના મારગ તણું, આનંદ બદર આવતો,  
 કહે સંતશિષ્ય મદા, અરુપાનંદ યૂગ ઉડાવતો. ૪  
 પદ ૨૦૩-પર્યુષણની અઠ્ઠાઈ આરાધના વિષે.

[ હરિભજન વિનો કુ ખ દરિયા મમાર-એ રાગ ]

સહિયર આજે, આનંદ મારા અંતરમા ઉલસાય છે ટેક  
 આ દિવસો નિર્મળ થવાના, છે આત્મિક લક્ષ્મી કમાવાના,  
 પ્રભુ મ્મરણે પાપ સમાવાના. સહિયર૦ ૧

સદ્ગુણની સરિતામા નાચું, બોધામૃત મનડાને પાશું,  
 ગીતગાન મહાવીરના ગાશું. સહિયર૦ ૨

આજ જ્ઞાન બગીચામા રમશું, વગી દુષ્ટ દોષ સઘળા દમશું,  
 ત્યા અપૂર્વ લોજનિયા જમશું. સહિયર૦ ૩

ભવભાર બધો હજવો કરશું, શુભ ધ્યાન જિનેશ્વરનું ધરશું,  
 આજ તાપ અમાપ બધો હરશું. સહિયર૦ ૪

આવો સહિયર આહી આવોને, પ્રભુધ્યાનની ધૂન મથાવોને,  
 અક્ષેપ એમા અજમાવોને. સહિયર૦ ૫

આજે પ્રેમવિશુદ્ધ પ્રગટાવોને, મગે મગી પ્રભુગુણ ગાવોને,  
 જય જયનો એક જમાવોને. સહિયર૦ ૬

ભવ મટશે ભજવાથી જોને, તનમન આપી દેશું તેને,  
 કહે સંતશિષ્ય મગવું એને. સહિયર૦ ૭

પદ ૨૦૪-પર્યુષણ મહાપર્વના મહા મંગળકારી દિવસો.

[ આજે દાદાજીના દેશમા, કાલે જાવું પરદેશ જો-એ રાગ ]

પર્વ પર્યુષણ આવીયા, રૂડા મગગ દિન જો,  
 ધર્મ ધરો તમે ભાવથી, પ્રભુભક્તિમા ધર્મ લીન જો. પર્વ૦ ૧

ધન્ય ઘડી ધન્ય લાગ્ય છે, ધન્ય દિવસ આજ ને,  
 લાવો લેજો લક્ષ્મી તણો, ધરજો ધર્મની દાઝ ને. પર્વ ૦ ૨  
 મોહ માયા મમતા તને, તને રાગ ને દ્વેષ ને,  
 ક્રામ ક્રોધ ને નિંદા તને, તને કળ્યા કલેશ ને. પર્વ ૦ ૩  
 દાન દેજો શુભ લાવથી, સૂણજો શાસ્ત્ર વચન ને,  
 ધ્યાન ધરો નવકારતું, કરી નિર્મળ મન ને. પર્વ ૦ ૪  
 તપસ્યા કરજોરે રૂઝા લાવથી, તપથી કર્મનો ક્ષય ને,  
 સમતા ધરજો તપસ્યા વિષે, થાશે આત્માનો જય ને. પર્વ ૦ ૫  
 પરનિંદાને પરિહરો, હરો પંચ પ્રમાદ ને,  
 સાર વસ્તુને સંભાળજો, કરો અસારનો બાદ ને. પર્વ ૦ ૬  
 પર્વ સર્વમાં શિરોમણિ, પર્વ પર્યુષણ જાણજો,  
 આધિ વ્યાધિ ઉપાધિ ત્યજી, સૂણો સોજો વખાણજો. પર્વ ૦ ૭  
 આજે હરખ વધામણાં, આનંદ મંગળ આજ ને,  
 ધન્ય ધન્ય તે નરનારને, પર્વ પાળે શિર તાજ ને. પર્વ ૦ ૮  
 કરજોડી હર્ષે વંદે, વિનયચંદ્ર મુનિરાય ને,  
 જય બોલો મહાવીરનો જયજય મંગળ થાય ને. પર્વ ૦ ૯

પદ ૨૦૫-પર્યુષણ મહાપર્વ વિષે.

[ કાંડે કાંડે કાંકણીયાળી ચુડીરે-એ રાગ ]

આવો બેની આનંદ મંગળ આજેરે, પર્યુષણ પર્વ રૂઝાં ગાજેરે,  
 મેલો મેલો મોહ મમતાને માયારે, ચાલો બેની નિર્મળ કરીએ કાયારે. ૧  
 સાંભળજો વીર વચન સહુ લાવેરે, શુભ પંથ ગુરુ ગુણીયલ બતાવેરે,  
 પાળો બેની નિર્મળવ્રત શુભ લાવેરે, એવો રૂઝો અવસર કરી નવ આવેરે. ૨  
 પર્યુષણ પૂરણ લાગ્યથી આવ્યાંરે, તેતો ખરે લાવિકને મન લાવ્યાંરે,  
 વેર ઝેર કલેશ કુસંપને ટાળોરે, લલે લાવે આતમને અજવાળોરે. ૩

દીઓ દીઓ દાન મૂકી અભિમાનરે, તજો સહુ અતરના તોફાનરે,  
ટાળો ભેની પરનિદા પ્રમાદરે, સાર લઈ અસારને કરો બાદરે.૪  
ધન્ય ધન્ય તોહ તણો અવતારરે, સેવે રૂઝ પર્યુષણ સુખકારરે,  
કર્યો જેણે સફળ આ અવતારરે, વદે મુનિ વિનયચંદ હિતકારરે.૫

### પદ ૨૦૬-પર્યુષણ મહાપર્વ વિષે.

[ રાગ ધોળ ]

સૂણો મ્નેહ સફળ નરનારીઓ, રૂઝ પર્વ તણો મહિમાય,  
દેવાદિ પણ રૂઝાય, પર્યુષણ આવીયા. ૧  
પહેરો વસ્ત્ર આભૂષણ શોભતા, માનો આજ ઉછરગનો દિન,  
ધાઓ અતિ લીન, પર્યુષણ આવીયા. ૨  
રમવા જમવાના પર્વ દિવસ ઘણા, આવા ધર્મકરણી દિન આઠ,  
છૂટે કર્મ ગાઠ, પર્યુષણ આવીયા. ૩  
અતિ ઉમંગે જાઓ ઉપાશયે, વડો સાધુજીને સહુ સાથ,  
જોડી દોનું હાથ, પર્યુષણ આવીયા. ૪  
મૂણો વ્યાખ્યાન વાણી વિવેકથી, રૂઝ લઈ સામાયિક મત,  
તજો દુષ્ટ કૃત્ય, પર્યુષણ આવીયા. ૫  
કરો પોપા પ્રતિક્રમણ પ્રીતથી, વળી દશમુ મત ઉચિત,  
જની શકે નિત્ય, પર્યુષણ આવીયા. ૬  
જાહુ ઝોછામા ઝોછા કરવા કદા, ઉપવાસો એકદર ચાર,  
ધરી અતિ ખ્યાર, પર્યુષણ આવીયા. ૭  
પાળો મત શિયળ અતિ શોભતું, ખાકણ પીસણનો પ્રતિબધ,  
દયાનો સળધ, પર્યુષણ આવીયા. ૮  
મન નિયમ લેવા વિધ વિધના, જેથી પુન્ય પ્રકૃતિ બધાય,  
ભવાન્ધિ તરાય, પર્યુષણ આવીયા. ૯

પર્વ પર્યુષણનો મહિમા ઘણો, આજ આરાધિયે ધરી પ્રીત,  
 ક્ષમા તણી રીત, પર્યુષણ આવીયાં. ૧૦  
 ક્ષમા માગો નાના ને મોટા તણી, બોલ્યું આલ્યું કરો સહુ માફ,  
 ધોવાય છે પાપ, પર્યુષણ આવીયાં. ૧૧  
 આવો દહાવો લેશે નરનારીઓ, ધન્ય જન્મ તેનો છે નિશંક,  
 કહે મોતી રંક, પર્યુષણ આવીયાં. ૧૨  
 [ કર્તા—જનહિતેચ્છુના ઉત્પાદક મોતિલાલ શાહ ]

### પદ ૨૦૭-પર્યુષણ મહાપર્વ વિષે.

[ સાંભળરે તું સજની મારી રજની કયાં રમીઆબ્યાં જરે-એ રાગ ]  
 નર નારી સહુ સ્નેહ ધરીને, પર્વ પર્યુષણ પાજોજરે,  
 ધર્મ ધ્યાનમાં ઝીલી આજે, પાપ સર્વ પખાજો,  
 ઉમંગે આરાધોજરે. ટેક. ૧  
 રમવા જમવા કેરા પર્વો, વર્ષ માંહી બહુ આવેજરે,  
 મંગલકારી ધાર્મિક પર્વો, ફરી ફરી ન આવે. ઉમંગે૦૨  
 ઉપાશ્રયમાં જઈ ઉમંગે, મુનિરાજને વંદોજરે,  
 વ્યાખ્યાન વાણી સૂણવાં સ્નેહે, શુદ્ધ સામાયિક બાંધો. ઉમંગે૦૩  
 પ્રતિક્રમણ ઉપવાસો પોષધ, પ્રીતિ ધરીને કરવાં જરે,  
 વ્રત શિયળને સ્નેહે પાળી, દુષ્કૃતને પરિહરવાં. ઉમંગે૦૪  
 ખાંડણ પિસણ ધોવણ લીંપણ, તજવા પાપના કામોજરે,  
 વિવિધ પ્રકારનાં વ્રતો પાળી, ધર્મલાલને પામો. ઉમંગે૦૫  
 દાન દયા બહુ પાળી પળાવી, દહાવો રૂઝો લેવોજરે,  
 ક્ષમા માગી સર્વ જીવોની, વિરોધને તણ દેવો. ઉમંગે૦૬  
 અષ્ટ દિવસ આ કષ્ટ નિવારણ, પાજો પૂરણ ખ્યારેજરે,  
 જૈન હિતેચ્છુ સર્વ જીવોથી, વેર વિરોધ નિવારે. ઉમંગે૦૭

## ૧૬-દિવાળી પર્વ વિષે.

## પદ ૨૦૮-દિવાળી વિષે

[ રૂપિયાનો શોભા હું શી કરું-એ રાગ ]

મહાવીર સ્વામીરે મોટડા, જગમા જય જિનરાય,  
 હસ્તિપાલ રાજાની વિનતિ, ધારી પાવાપુર આય,  
 દિન દિવાળીનો દીપતો, તે દિન વીર નિર્વાણ દિન દિવાળી ૦ ૧  
 અરમ ચોમાસુ મહાવીરજી, રહ્યા પાવાપુરી માય,  
 હર્શન કરવાને કારણે, સુરનર આવે ને જાય દિન દિવાળી ૦ ૨  
 દેશ અઠારેના રાજા, લગતા પોષા દોય ઠાય,  
 વીર વાણી વર્ષાવતા, પ્રહર સોળે સુખદાય દિન દિવાળી ૦ ૩  
 આસો વડ અમાસની, સાજે ગૌતમ ગણધાર,  
 દેવશર્માને પ્રતિજોધવા, મૂક્યા વીરે તેણી વાર દિન દિવાળી ૦ ૪  
 વીરનો નિર્વાણ જાણીને, આબ્યા ચોસક ઈંદ્ર,  
 રાત્રી સુહર શોભતી, જુએ નર નારીના વૃદ્ધ દિન દિવાળી ૦ ૫  
 કનેરી ગોખને ગોખલે, શ્રેણી દીપ સમાન,  
 રત્નો વિવિધ રંગના, કાર કાર દેવીના માન દિન દિવાળી ૦ ૬  
 તે દિનથી દીપ માલિકા, પડીયું જગમાહી નામ,  
 દોય દિન અજુશણ પાળીને, પ્હોચ્યા શિવપુરગામ દિન દિવાળી ૦ ૭  
 જોણી સાંજે ગૌતમ ગયા, તેણી રાતે વીર નિર્માણ,  
 પ્રાત્ર મળે તવ આવીઆ, દેખી મૂર્છાણા જાણ દિન દિવાળી ૦ ૮  
 વીર વજ્રર એમ વિનવે, સામું જુએ એક વાર,  
 દેવશર્માને મે જુઝાવ્યો, આપ આણા નિર્ધાર દિન દિવાળી ૦ ૯  
 મૌન ધરી મહાવીરજી, કેમ બિરાજો આ વાર ?  
 મારો દોષ શું દેખીએ, નેવક મૂક્યો વિસાર દિન દિવાળી ૦ ૧૦

જોઈ મુખ પ્રભુ તમ તાલું, ઝુરે સંઘ પરિવાર,  
 હસી બોલાવોને વાલહા, પામે હર્ષ અપાર. દિન દિવાળી૦૧૧  
 દુઃખ ઘણાં જગમાં જાણીએ, વિરહ સમો નહિ કોઈ,  
 વીરના વજ્ર સારીખા, વસ્ત્ર ભીંજવે રોઈ. દિન દિવાળી૦૧૨  
 દિલ દાઝે મુજ વીર વિના, દાડા દોહાલા જાય,  
 સંશય હવે કોણુ છેદશે, ગૌતમ કહે કોણુ આય. દિન દિવાળી૦૧૩  
 મોક્ષ માર્ગ નવિ રોકતો, નવિ કરતો આડખેલ,  
 મુજને પાસે ન રાખીઓ, દીધો દૂરે ધકેલ. દિન દિવાળી૦૧૪  
 નિરાગી નરથી નેહલો, થાવું ફોગટ બેહાલ,  
 એમ વિચારીને ઓસરયા, નિજ સ્વરૂપ સંભાળ. દિન દિવાળી૦૧૫  
 ચઢીઆ ગૌતમ ધ્યાનમાં, પામ્યા કેવળ જ્ઞાન,  
 કરી મહોત્સવ નિર્વાણનો, ઇંદ્રો પોત્યા નિજ ઠાણ. દિન દિવાળી૦૧૬  
 ઉત્તમ દિવસ આજનો, ધરીએ નિર્મળ ધ્યાન,  
 સુંદર શિયળ પાળીએ, મૂકી મોહ અજ્ઞાન. દિન દિવાળી૦૧૭  
 વીર વજ્ર દીપ માલિકા, ગાતાં પૂરે મન કોડ,  
 મંગળજીસ્વામિનો શિષ્ય કહે, કૃષ્ણસુનિકરજોડ. દિન દિવાળી૦૧૮  
 ઓગણીસેં ચોપન સાલમાં, આસો ખીજે ઉદ્ધાસ,  
 સુદ સાતમ શનિ શોભતો, રહી જેતપુર ચોમાસ. દિન દિવાળી૦૧૯

### ૫૬ ૨૦૬-દિવાળી વિષે.

[ સાંભળ રે તું સજની મારી, રજની ક્યાં રમી આવ્યાંજ રે-એ રાગ]  
 સુર સુખ ભોગવી ત્રિશલા કુંજે, રહીને જન્મ લહીનેજરે,  
 અનુક્રમે સંસાર સુખ છંડી, વિચર્યા દીક્ષા ગ્રહીને,  
 પ્રગટી દિવાળીજરે, પ્રભુજ પામ્યા કેવળ નાણુ,  
 ક્રમેને પ્રજાળી, પ્રગટી દિવાળીજરે. ટેક. ૧



ચાર નીકાયના દેવો મળીયા, મમવચરણ બહુ સારુંજરે,  
 સિંહાસન પર બેસી પ્રભુજી, ધર્મ કહે બહુ પ્યાર પ્રગટીં ૨  
 ઈંદ્રભૂતિ છાત્રોની સાથે, આબ્યા પ્રમુની પાસેજરે,  
 વેદના અર્થ સૂણીને સાચા, મયમ લીધો ઉદ્ધાસે પ્રગટીં ૩  
 પ્રભુજીના ગણધન અગીયાર, મુનિવર ચૌદ હજારજરે,  
 છત્રીસ સહસ્ર સાધ્વી જાણે, ચરણ કરણ ધરનાર પ્રગટીં ૪  
 એક લાખ ઓગણસાઠ હજાર, ધ્રાવક બહુ શુણધારજરે,  
 ત્રણ લાખ ને સહસ્ર અઢાર, આવિકાનો પરિવાર પ્રગટીં ૫  
 એમ સઘની વૃદ્ધિ કરતા, આબ્યા પાવાપુરી ગામજરે,  
 હસ્તિપાલની વિનતિ માની, ચોમાસુ રહ્યા સ્વામ પ્રગટીં ૬  
 અન્ન આયુધ્ય પોતાનું જાણી, અનુકંપા આણી નાથેજરે,  
 સોળ પ્રહર લગે દેશના દીધી, અઢારે નૃપતિ સાથે પ્રગટીં ૭  
 કાર્તિકવદી અમાવાસ્યા રાત્રે, મહાવીર મૂકતે પહોંન્તાજરે,  
 નરનારી સુરનર સહુ મળીઆ, ગૌતમ ગણધર નોતા પ્રગટીં ૮  
 વીર નિર્વાણ સુર સુખથી સૂણી, મોહ કર્યો ચકચરજરે,  
 કેવળ જ્ઞાન દર્શન પામ્યા, ગૌતમ ઉગતે સૂર પ્રગટીં ૯  
 વીર ગૌતમ નિર્વાણ કેવળ, કન્યાશ્રિક દિન જાણીજરે,  
 દ્રવ્ય લાવ દોથ લેદે કીજે, દિવાળી લવિ પ્રાણી પ્રગટીં ૧૦  
 પોષા પડિકમણા જિન સ્તુતિ, સુદર લાવે કરીએજરે,  
 ધર્મચંદ્ર પ્રભુના શુણ ગાતા, અવિચલ મુખને વરીએ પ્રગટીં ૧૧

પદ ૨૧૦—દિવાળી પર્વ વિષે.

[ અચક્રે મચક્રે કારેલી—એ રાગ ]

સૂણ સખી મુજ આજેરે, આજ અનોપમ દિવાળી,  
 આ પર્વ લલી પેરે ગાજેરે, આજ અનોપમ દિવાળી

દિવાળી મંગળકારીરે, આં સહુ સજ્જનને સુખકારીરે. આં ૧  
 શુભ ભાગ્યે ખેડેની આવીરે, આં ભવિજનને તે મન ભાવીરે, આં  
 આ દિનમાં જિન થોવીસમાં, આં વીર પ્રભુજી મોક્ષ પધાર્યારે. આં ૨  
 સાંભળ તું મારી સજ્જનીરે, આં ગુણુ ગાતા વીતી રજનીરે, આં  
 પરભાતે ગૌતમ સ્વામીરે, આં થયા ગણધર કેવળ જ્ઞાનીરે. આં ૩  
 ભવિજનનાં કારજ સારીયાંરે, આં નરનારી કંઈકજ તરીયારે, આં  
 આ દિવાળી અજવાળીરે, આં ધરો ધર્મ સદા મદ ગાળીરે. આં ૪  
 તે દિનથી જગમાં પ્રસરીરે, આં નહિ જાય કદી તે વિસરીરે, આં  
 આનંદી સુખડાં દીસેરે, આં હરણી હૈયામાં હીસેરે. આં ૫  
 ગણુવી મહાવીર ગુણુ માળારે, આં થઈ જશે ઝાક ઝમાળારે, આં  
 કરશે સુખ દીનદયાળારે, આં પ્રગટે મન મંગળ માળારે. આં ૬  
 સતીઓના નામ સંભારોરે, આં ટળશે કર્મનો ભારોરે, આં  
 રહેવું આનંદે નિત્યેરે, આં સંપી આવો સહુ પ્રીતેરે. આં ૭  
 કરો ધર્મધ્યાન શુભભાવેરે, આં દિન આવો ફરી નહિ આવેરે, આં  
 રનેહો સહુને સમજાવેરે, આં મુનિ વિનયચંદ્ર ગુણુ ગાવેરે. આં ૮

## ૧૭-સાત શોભા.

### પદ ૨૧૧-સિદ્ધની શોભા.

[ રૂપિયાની શોભા હું શી કહું—એ રાગ ]

સિદ્ધ જગત શિર શોભતા, રમતા આતમરામ,  
 લક્ષ્મી લીલાની લહેરમાં, સુખીઆ છે શીવઠામ.

સિદ્ધની શોભા હું શી કહું ? ટેક. ૧

મહાનંદ અમૃત પદ નમો, સિદ્ધિ કેવલ નામ,  
 અપુર્નલવ પ્રહ્લ પદ વલી, અક્ષય સુખ વિશ્રામ. સિદ્ધની ૦ ૨

ચાત્ર નીકાયના દેવો મગીયા, નમવમ્ભવ બહુ સારુંછરે,  
 શિદ્ધાસન પગ બેસી પ્રભુજી, ધર્મ કહે બહુ પ્યાર પ્રગટીં ૨  
 ઈદ્રભૂતિ છારોની સાથે, આપ્યા પ્રભુની પાસેછરે,  
 વેદના અર્થ મૂળીને સાચા, સયમ લીધો ઉઠાને પ્રગટીં ૩  
 પ્રભુજીના ગણધર અગીયાર, મુનિવર ચૌદ હજારછરે,  
 છત્રીસ સદસ માધ્વી બાહો, વરણ કંજી ધરનાર પ્રગટીં ૪  
 એક લાખ ઓગણસાઠ હજાર, ગ્રાવર બહુ શુભધારછરે,  
 ત્રણ લાખ ને સદસ અઢાર, આવિકાનો પરિવાર પ્રગટીં ૫  
 એમ સઘની વૃદ્ધિ કરના, આપ્યા પાવાપુરી ગામછરે,  
 હનિપાલની વિનતિ માની, ચોમાસુ ગદ્યા સ્વામ પ્રગટીં ૬  
 અન્ન આયુષ્ય પોનાનું બાળી, અનુકંપા આણી નાથેછરે,  
 મોગ પ્રહર લગે દેશના દીધી, અઢાર નૃપતિ સાથે પ્રગટીં ૭  
 કાર્તિકવદી અમાવાસ્યા ગત્રે, મહાવીર મૂકતે પહોંચાછરે,  
 નગનારી મુગ્ધર સદુ મગીઆ, ગૌતમ ગણધર નોતા પ્રગટીં ૮  
 વીર નિર્વાણ મુગ્ધ મુખથી મૂળી, મોહ કર્યો ચક્રવરછરે,  
 દેવગ જ્ઞાન દર્શન પામ્યા, ગૌતમ ઉગતે સૂર પ્રગટીં ૯  
 વીર ગૌતમ નિર્વાણ કેવળ, વ્યાસિક દિન બાળીછરે,  
 દ્રવ્ય ભાવ દોષ લેહે દીજે, દિવાળી ભવિ પ્રાણી પ્રગટીં ૧૦  
 પોવા પડિમ્ભણા જિન સ્તુતિ, સુદર ભાવે કરીએછરે,  
 ધર્મચંદ્ર પ્રભુના શુભ ગાતા, અવિચલ મુખને વરીએ પ્રગટીં ૧૧

પદ ૨૧૦-દિવાળી પર્વ વિષે.

[ અયમે મયમે કારેલી—એ રામ ]

સૂણ સખી મુજ આજેરે, આજ અનોપમ દિવાળી,  
 આ પર્વ લવી પેરે ગાજેરે, આજ અનોપમ દિવાળી.

દિવાળી મંગળકારીરે, આં સહુ સન્નનને સુખકારીરે. આં ૧  
 શુભ ભાગ્યે ખેડેની આવીરે, આં લવિજનને તે મન ભાવીરે, આં  
 આ દિનમાં જિત ચોવીસમાં, આં વીર પ્રભુજી મોક્ષ પધાર્યારે. આં ૨  
 સાંભળ તું મારી સન્નનીરે, આં ગુણ ગાતા વીતી રજનીરે, આં  
 પરભાતે ગૌતમ સ્વામીરે, આં થયા ગણધર દેવળ જ્ઞાનીરે. આં ૩  
 લવિજનનાં કારજ સારીયાંરે, આં નરનારી કંઈકજ તરીયારે, આં  
 આ દિવાળી અજવાળીરે, આં ધરો ધર્મ સદા મદ ગાળીરે. આં ૪  
 તે દિનથી જગમાં પ્રસરીરે, આં નહિ જાય કદી તે વિસરીરે, આં  
 આનંદી સુખડાં દીસેરે, આં હરખી હૈયામાં હીસેરે. આં ૫  
 ગણવી મહાવીર ગુણ માળારે, આં થઈ જશે અક અમાળારે, આં  
 કરશે સુખ દીનદયાળારે, આં પ્રગટે મન મંગળ માળારે. આં ૬  
 સતીઓના નામ સંભારોરે, આં ટળશે કર્મનો ભારોરે, આં  
 રહેવું આનંદે નિત્યેરે, આં સંખી આલો સહુ પ્રીતેરે. આં ૭  
 કરો ધર્મધ્યાન શુભભાવેરે, આં દિન આવો ફરી નહિ આવેરે, આં  
 રનેહે સહુને સમજાવેરે, આં મુનિ વિનયચંદ્ર ગુણ ગાવેરે. આં ૮

## ૧૭-સાત શોભા.

### પદ ૨૧૧-સિદ્ધની શોભા.

[ રૂપિયાની શોભા હું શી કહું—એ રાગ ]

સિદ્ધ જગત શિર શોભતા, રમતા આતમરામ,  
 લક્ષ્મી લીલાની લહેરમાં, સુખીઆ છે શીવઠામ.

સિદ્ધની શોભા હું શી કહું ? ટેક. ૧

મહાનંદ અમૃત પદ નમો, સિદ્ધિ દૈવલ્ય નામ,  
 અપુર્નલવ પ્રદા પદ વલી, અક્ષય સુખ વિશ્રામ. સિદ્ધની ૦ ૨

સશ્રેય નિશ્રેયનું સ્થાન છે, દુ ખ સમસ્તની હાથ,  
 નિર્વૃત્તિ અપવર્ગ નામ છે, મોક્ષ મુક્તિ નિર્વાણ સિદ્ધની ૦ ૩  
 અચળ મહોદય પદ લક્ષ્ય, જોતા જગતના ઠાઠ,  
 નિજ નિજ રૂપેરે જુગુપ્સા, વીત્યા કર્મ તે આઠ સિદ્ધની ૦ ૪  
 અગડલધુ અવગાહના, નામે વિકસે વદન,  
 શ્રી શુભવીરને વદતા, રહીએ સુખમા મગન સિદ્ધની ૦ ૫

### પદ ૨૧૨-ઋષભની શોભા.

[ રાગ ઉપર પ્રમાણે ]

ભરત કહે સૂણો માવડી, પ્રગલ્બા નવે નિધાન,  
 નિત્ય નિત્ય દેતા ઓભિલડો, જુઓ હવે પુત્રના માન,  
 ઋષભની શોભા હું શી કહું ? ટેક ૧  
 અઢાર કોડા કોડ સાગરે, વસીયો શહેર અનોપ,  
 ખાર જોજનનું માન છે, ચાલો જોવાને ચોપ ઋષભની ૦ ૨  
 પહેલો રૂપાનો કોટ છે, કાગરા કચન વાન,  
 બીજો સોનાનો જાણીયે, કાગરા રત્ન સમાન ઋષભની ૦ ૩  
 ત્રીજો રત્ન પ્રકાર છે, કાગરા મહિમય જાણ્યુ,  
 તેમા મધ્ય સિંહાસને, હુકમ કરે પરમાણુ ઋષભની ૦ ૪  
 પૂર્વ દિશની સખ્યા સૂણો, પગથીયા પગીશ હબાર,  
 એણી પેરે ગણુતા ચારે દીશે, પગથીયા સોય હબાર ઋષભની ૦ ૫  
 શિર પર છત્ર ત્રણ જળહજે, તેહથી ત્રિભુવન રાય,  
 તિન ભૂવનનોરે પાઠયાહ, કેવળ જ્ઞાન સોહાય ઋષભની ૦ ૬  
 વીસ બત્રીસ દશ સુરપતિ, વળી દોય ચાદો ને સુર,  
 દોય કર જોડી હિલા ખરા, તુમ સુત ઋષભ હજુર ઋષભની ૦ ૭

ચામર નેડી ચોવીસ છે, લામંડળ ઝલકંત,  
 ગાજે ગગનમેં દુંદુભિ, કૂલપગર વરસંત. ઋષભની૦ ૮  
 ધાર ગણે પ્રભુ દેહથી, અશોક વૃક્ષ શ્રીકાર,  
 મેઘ સમાણીરે દેશના, અમૃત વાણી છે સાર. ઋષભની૦ ૯  
 પ્રતિહારજ આઠથી, તુમ સુત દીપે દેદાર,  
 આલો નેવાને માવડી, ગજ સ્કંદે અસ્વાર. ઋષભની૦ ૧૦  
 દૂરથી વાન્તરે સાંભળી, નેવા હર્ષ અપાર,  
 હર્ષના આંમુથી ક્ષાત્રીયા, પડળ દોય તેણી વાર. ઋષભની૦ ૧૧  
 ગયવર સ્કંદથી દેખીયો, અનુપમ પુત્ર દેદાર,  
 આદર દીપો નહિ માયને, માય મન ખેદ અપાર. ઋષભની૦ ૧૨  
 કેહના છોડને માવડી, એ તો છે વીતરાગ,  
 એણી પરે ભાવના ભાવતા, કેવળ પામ્યા મહાભાગ. ઋષભની૦ ૧૩  
 ગજવર સ્કંદે મુગતે ગયા, અંતગડ કેવળી એહ,  
 વદો પુત્રને માવડી, આણી અધિક સ્નેહ. ઋષભની૦ ૧૪  
 ઋષભની શોભા મેં વર્ણવી, સમની નગર મોઝાર,  
 સૂત્ર સિદ્ધાન્ત મેં સાંભળી, સંઘને જય જયકાર. ઋષભની૦ ૧૫  
 સંવત અઢારસે છાસીઓ, માગસર માસ સોહાય,  
 દીપવિજય કવિરાજને, મંગળ માળા સવાય. ઋષભની૦ ૧૬

### પદ ૨૧૩-વીરની શોભા.

[ રાગ ઉપર પ્રમાણે. ]

વંદુ સિદ્ધ લગવંતને, પ્રણમું સદ્ગુરૂ પાય,  
 રિદ્ધિ વખાણુરે વીરની, તીન ભુવનનો જે રાય,

વીરની શોભા હું શી કહું ? ટેક. ૧

શ્રી સિદ્ધાર્થ નજીઓ, દક્ષિણ અવતસ,  
 જેહનો તાત વખાણીયે, નિર્મળ ઉત્તમ વશ વીરની૦ ૨  
 મુરપતિ ચક્રી ને હલધર, વાસુદેવની બાણ,  
 જગમા પદવી જોતા ચક્ર, ઉત્તમ પદવી વખાણ વીરની૦ ૩  
 ભગની ચેડા મહારાજની, સતિ શિરોમણિ ધન,  
 ધન્ય ધન્ય ત્રિશક્તિ માયને, કુખે પુત્ર રત્ન વીરની૦ ૪  
 ચાગ દોસનારે શહેરમા, છાજે છત્રપતિ બાણ,  
 રથણ મિહામન ઉપરે, હુકમ કરે પગમાણ વીરની૦ ૫  
 આશા પાશા છે હાથમા, રતન જડિત જલકાર,  
 નકી પોકારે પ્રભુ આગવે, ચોસક ઇંદ્ર છડીદાર વીરની૦ ૬  
 તીન જીવનનોરે પાદચાહ, પટોધર જેહના અગીયાર,  
 અશ્વય ખનનો જેહને, દ્વાદશાગી ધરનાર વીરની૦ ૭  
 જોદ પૂર્વધર દીપતા, ત્રણસે ખાસા પ્રધાન,  
 ચાર હજાર ને આગે, દીસે ખાસા દીવાન વીરની૦ ૮  
 વિપુલમતિ જેહની નિર્મળી, પાચસે મોટા વજ્ર,  
 સખ્યા જેહની છે માતસે, કેવલી પરમ સુધીર વીરની૦ ૯  
 ચણ કરણ શુણ આગવા, જુદિ રત્ન ભડાર,  
 મેતા કામદાગ દોલીયા, વાહુ ચોદે હજાર વીરની૦ ૧૦  
 એક લાખ ઉપર બાણીએ, ઓગણ સાઠ હજાર,  
 સમકીત તીખી તરવાર છે, શ્રાવક ખાગા અધાર વીરની૦ ૧૧  
 પાયદળ કોડા કોડી દક્ષા, અણકુતા એક કોડ,  
 ચક્રી વાસુદેવ નગપતિ, સેવે છે કર્મોડ વીરની૦ ૧૨  
 વર્ણવ્યા ત્રિલોકી પાદચાહ, વીરમેત્ર નગર મોઝાર,  
 દીપવિજય દવિરાજને, સઘમા જ્ય જ્યકાર વીરની૦ ૧૩

## ૫૬ ૨૧૪-સંઘની શોભા.

[ રાગ ઉપર પ્રમાણે ]

વંદી જિન પ્રભુ વીરજી, ગણધાર પ્રણમી અગીઆર,  
અઉ વિહુ સંઘને વર્ણવું, જગ જશ મહિમા અપાર.

સંઘની શોભા હું શી કહું ? ટેક. ૧

લગવતિ સૂત્રમાં પૂછીયું, શ્રી ગૌતમ ગણધાર;  
આપ વીરે પ્રકાશીયાં, તીર્થ શ્રી સંઘ આર. સંઘની. ૨  
વ્રતધર સાધુ ને સાધ્વી, સત્યાવીશ ગુણધાર;  
શ્રાવક શ્રાવિકા નિર્મળા, એકવીશ ગુણના લેહાર. સંઘની. ૩  
પેલો સંઘ જે મુનિવરા, કેવળી સુરી ઉવર્ણાય;  
પૂરવધર શ્રુત કેવળી, દશ નવ પૂર્વ કહાય. સંઘની. ૪  
દ્વાદશ અંગધર પૂજ્યજી, ઉઠી મનપર્યવ જાણુ;  
આરણુ દોય લગવંતજી, વળી દોય કલ્પી વખાણુ. સંઘની. ૫  
છાંડ્યાં કંચન ને કામની, છોડ્યા દ્રેષ ને રાગ;  
સંયમ સાધન ઉજલા, ગુણઠાણે વીતરાગ. સંઘની. ૬  
શત્રુ મિત્ર સરખા ગણે, દીએ લવિને ઉપદેશ;  
પરોપકારને કારણે, વિચરે દેશ વિદેશ. સંઘની. ૭  
શાશ્વતા લાવે જાણીયે, અઢી દ્વીપે મુનિરાજ;  
દ્રવ્ય ક્ષેત્ર કાળ લાવથી, કરતા આતમ કાજ. સંઘની. ૮  
નિત્ય નિત્ય કીજીએ વંદણા, ચૌ શરણુ સૂત્રે લખાય;  
ઓગણુત્રીસ જાતના મુનિ કહ્યા, એ સંઘ પેલો ગવાય. સંઘની. ૯  
બીજા સંઘને વંદીએ, મહાસતી સાધવી જાણુ;  
મુનિના જે ગુણ વર્ણવ્યા, તે સહુ ગુણમણિ ખાણુ. સંઘની. ૧૦  
ચારિત્ર ગુણેથી નિર્મળા, સાધન શીલ સુવિવેક;  
અંતર એક છે વેદનો, બીજા સહુ ગુણ એક અંતરની.



ત્રીજો સઘ વખાણીએ, આવક મમકીતવત,  
 દેવે ચલાવ્યા નવિ ચવે, જિનની આણા વહત સઘની.૧૨  
 સણસઠ બોવ જે સૂત્રમા, ગણધર દેવ કહત,  
 ધારક છે મહુ બોલના, ચૌદે નિયમ ધરત સઘની.૧૩  
 ક્ષાયક ઉમસમ વચના, સમકીત ચોથે શુણકાણ,  
 મત પચખાણે ઉત્તમા, તે પાચમે શુણકાણ સઘની.૧૪  
 ત્રગડે મહુ જિનરાજી, મુખે કરે વખાણ,  
 દ્વઠ ધર્મી દ્વઠ રાગીઆ, મતધર બાર મુળણ સઘની.૧૫  
 મુનિવગ્ને પ્રતિ લાલતા, મારગ જિન દીપાય,  
 આવક સુધારે જિન કહે, તે સઘ ત્રીજો કહાય. સઘની.૧૬  
 ચોથો સઘ વખાણીએ, મમકીત શિયળની રેખ.  
 શુદ્ધ શુણવતીએ આવિકા, ભગવતિમણિ ઉદ્ભવ સઘની.૧૭  
 પતિમતા ધર્મી રે મતધરા, ધરીઆ શીળ શણગાર,  
 દેવશુર બહાલા છે જેહને, બહાવા જિન વચન સાર સઘની.૧૮  
 ત્રીજા સઘનારે શુણ કહ્યા, ચોથા સઘમા સમાય,  
 અતર એકજ છે વેદનો, અતર બીજો ન કય સઘની.૧૯  
 દર્શન જ્ઞાન ચરિત્ર જે, સઘ શુણ સઘમા જમાવ,  
 શુણ વધતેરે વાધતે, દેવળ જ્ઞાન બનાવ સઘની.૨૦  
 મહીધર રવિ શરી સાગડે, રથ ચક્ર કમળ સોહાય,  
 નદી સૂત્રમારે ઉપમા, એ સાતે સઘને સોહાય સઘની.૨૧  
 સઘની શોભા મે વર્ણવી જણુસર નગરમે એહ,  
 ભગવતી સૂત્રની વાચના દુધે પુકા છે મેહ સઘની.૨૨  
 સવત અદાર મત્યાશીયે, સઘના કીધા વખાણ,  
 દીપવિજય કવિરાજને, સઘને કોડ કટ્યાણ સઘની.૨૩

## પદ ૨૧૫-શિયળની શોભા.

[ રાગ ઉપર પ્રમાણે ]

ખાલ પ્રહ્લચારી પ્રભુ નેમજી, બાવીસમો જિન ભાણુ,  
પ્રણમી પદ જુગ તેહના, વર્ણવું શિયળ વખાણુ;

શિયળની શોભા હું શી કહું ? ટેક. ૧

ગણધર, ગણી મુનિ સાધ્વી, સંખ્યા પચાસ હજાર,  
સમવસરણુમાંરે વીરજી, ભાષે શિયળ વિસ્તાર;

ચૌવિહ સંઘ હિતકાર. શિયળ. ૨

સિંહ પરે જે વ્રત આદરે, પાળે સિંહ પરે ધન,

શિયળ રથ બેઠારે તે ફરે, ધન્ય જશ ધન્ય કૃત્ય પુણ્ય. શિયળ. ૩

ઉત્તરાધ્યયનમાં ઉપદેશે, જિનપતિ ત્રિભુવન રાય;

એ વ્રત સમુદ્ર ગંભીર છે, એમાં ચારે સમાય,

એમાં બારે સમાય. શિયળ. ૪

એહને સમુદ્રની ઉપમા, ચારે નદીઓ સમાન, બારે નદીઓ સમાન,

વળી દશ ઉપમારે એહને, ઉત્તરાધ્યયને વખાણુ. શિયળ. ૫

એક છતે છત પાંચની, એકે નહિ નહિ પાંચ;

નહિ અનુવ્રત મહાવ્રત, ક્રોગટ નામ પ્રપંચ. શિયળ. ૬

વ્રતધર તેહના નામને, ધનકુળ ધન તસ્સવંસ,

ધન્ય તસ્સ માયને, તાતને, તે તસ્સ કુળમાં અવતંસ. શિયળ. ૭

લીધાં વ્રત જેણે ખંડીયા, તે તસ્સ કુળમાં અંગાર,

પ્રવચન આણુનો પાપીઓ, ચીહુ ગતિ પમસે સંસાર. શિયળ. ૮

લીધાં વ્રત નહિ ખંડીયા, મહાસતી સાધ્વી કહેવાય,

સાધ્વી ને વળી શ્રાવિકા, પ્રવચન માંહી ગવાય. શિયળ. ૯

લીધા મત નવિ ખડીઆ, ધન્યધન્ય તેહનો અવતાર,  
 માયા ઝવેરીરે શિયળના, શ્રાવકને અણગાર શિયળ.૧૦  
 લીધા મન નવિ ખડીઆ, શાળી આતમરાય,  
 બીજા શાળીરે દેવળી, લાખે સુર્ય સહાય શિયળ.૧૧  
 લીધા મત નવિ ખડીઆ, આપ સકટ માય,  
 પડહો તેહના નામનો, વાળે ત્રિભુવન માય શિયળ.૧૨  
 શિયળથી સર્પ ન આસડે, હોવે કુસુમની માલ,  
 જળમા મ્યજ ધર્મ પરિણમે, વિખ હોય વિસરાવ શિયળ.૧૩  
 શૂળી સિંહાસન નિપજે, દુર્જન સંજ્ઞન થાય,  
 સિદ્ધિ રમાયન નીપજે, સેવે સુરીનર પાય શિયળ.૧૪  
 ધન્ય ધન્ય અભય કુમારને, હુલુલ મેઘ કુમાર,  
 ધન્ય ધન્ય શિયળ સનાહને, ધન્ય વળી વેરકુમાર શિયળ.૧૫  
 શેઠ સુદર્શનને કર્યું, શૂળી સિંહાસન દેવ,  
 દુખીઆ જનને મુખીઆ કરે, પ્રભુજી શિયળની દેવ શિયળ.૧૬  
 અદનખાળા મુગાવતી, પીધા નિર્ભજ જ્ઞાન,  
 મેઠા નૃપની સાતે સતિ, પૂત્રી શિયળ નિધાન શિયળ.૧૭  
 સીતા કુન્તા ને દ્રોપદી સોજસા દમયંતી નાર,  
 સતિય મુલદ્રાજી મહાસતિ, ક્રીધા અ પ સસાર શિયળ.૧૮  
 એણીપેરે વીર મહાવીરજી શિખામણુ કહીએણુ,  
 મતધર મૌવિહ સંઘને, વસ્ત્યા અમૃત મેહ શિયળ.૧૯  
 ગુર્જર દેશ વઠોદરે, મતધર સંઘને કાજ,  
 શિયળની શોભા મે વર્ણવી, એ મતગુણ નિધિપાજ શિયળ.૨૦  
 સવત અઢાર એકાણુએ, ક્રીધા શિયળ વખાણુ,  
 દીપ વિજય કવિરાજને, સંઘને કોડ કટ્યાણુ શિયળ.૨૧

## પદ ૨૧૬ ગણધરની શોભા.

[ રાગ ઉપર પ્રભાણે. ]

પહેલા ગૌતમ ગણધર, ઇંદ્રભૂતિ છે નામ,  
અગ્નિભૂતિ વખાણીએ, ધીજી પ્રભુ ગુણધામ.

ગણધર શોભા હું શી કહું ? ટેક. ૧

વાયુભૂતિ ત્રીજી વહાર છે, ગૌતમ ગોત્ર ભગવંત,  
ચોથા વ્યક્તજી જાણીએ, ક્રીધા ભવનારે અંત. ગણધર. ૨  
સ્વામી મુધર્મા છે પાંચમા, મંડિત છકા ગણધાર,  
મોરીય પુત્ર છે સાતમા, સહુ એ જગના આધાર. ગણધર. ૩  
અકંપિતજી છે આઠમા, અચલજી નવમારે જાણ,  
મેતાર્ય જગ પૂજ્યજી, ગણપતિ દશમે વખાણ. ગણધર. ૪  
સ્વામી પ્રભાસજી વંદીએ, એકાદશમા ગણધાર,  
ગણધર ગચ્છપતિ ગણપતિ, તીરથના અવતાર,  
દ્વાદશાંગી ધરનાર છે, સહુ સુનના સરદાર. ગણધર. ૫  
આણા લેઈ પ્રભુ વીરની, સહુ જનને સુખદાય,  
ગુણશીલ ચૈત્યે પધારીયા, શ્રેણીક વંદન આય. ગણધર. ૬  
ચેલણા પુરેરે ગર્હઅલી, સહિયર ગાવે છે ગીત,  
દીપવિજય કવિરાજની, એ જિનશાસન રીત. ગણધર. ૭

## પદ ૨૧૭-રૂપિયાની શોભા.

[ રાગ ઉપર પ્રભાણે ]

દેશ સુલકને પરગણે, હાકમ હુકમ કરંત,  
છડીદાર ચોપદાર ઉભલા, આમર છત્ર ધરંત,  
રૂપિયાની શોભા હું શી કહું ? ટેક. ૧

હાથી ઘોડારે આગણે, સોના રૂપાના સાજ,  
 જડીયા મોતીરે હીરલે, એ સહુ મોટા ભાઈની લાજ રૂપિયાની ૦ ૨  
 કસળી કુમકાનીરે પાલણી, રથ ધોરી ધુધરભાલ,  
 સેવક દોડેરે મલકતા, એ ધનપાલ ઘોડીની ચાલ રૂપિયાની ૦ ૩  
 ઉંચા મંદિર માલીઆ, ઠેરણી આરા ગોખ,  
 ગાદી તકીઆરે ઢોલીઆ, બેઠા માણે છે શોખ રૂપિયાની ૦ ૪  
 ખરચે વાવરે ખાતસુ, અઢળક રેતારે દાન,  
 આવે પધારોલ સહુ કહે, એ લાડકવાયાના માન રૂપિયાની ૦ ૫  
 વિવાહ વાજને ઉજળા, સઘપતિ નામ ધરત,  
 સઘ ચલાવે દેશાતરે, એ સહુ શેઠલ કરત રૂપિયાની ૦ ૬  
 ગરથ વિહોણારે ગાગલો, ગરથે ગાગલ શેઠ,  
 ગરથ વિહોણારે શેઠીઆ, કરતા દીકારે વેઠ રૂપિયાની ૦ ૭  
 પામી ખરચે નહિ લોલીઆ, સચે બહોલીરે આય,  
 મુમલુ સરીખારે પ્રાણીઆ, બાશે ઘસતારે હાથ રૂપિયાની ૦ ૮  
 જિનપતિ, ગણપતિ એમ કહે, લવને છે દય પ્રાણ,  
 રૂપિયા શેઠલને સહુ કહે, એ અધ્યારમું પ્રાણ રૂપિયાની ૦ ૯  
 દીપવિજય કવિરાજલ, પ્રણ દીવે વર્ષિય દાન,  
 જગમા કહેવાય ઉજળા, એ કુદડીયાળાના માન રૂપિયાની ૦ ૧૦

## ૧૮-શિયળની સોળ કળા.

૫૬ ૨૧૮

ધર્મના છેલ્લે અનેક પ્રકાર:—

વ્રત મોટાં કહ્યાં પંચહી સાર કે, શિયળ સમો જગ કોઈ નહિ,  
સૂત્ર કુરાન પૂરાણ વિચાર કે, શિયળને સર્વ કોઈ વર્ણવે,  
શિયળથી માંડળે પ્રીત અપાર કે, પરસ્ત્રી જનની કરી જાણીને,  
આંખ મીચી મતિ કરને અંધાર કે, વેગેહી શિવપુર પોચણો,  
હુઃખ દેશે વૈરી કામ વિકાર કે, આકે હિ અંખ ન લાગશે,  
સળલ લેળે તમે સમકિત સાર કે, શિયળ સંઘાતે ને મીલે,  
રત્નજડિત જેમ સુવર્ણ હાર કે, શોભે શણગાર સોહામણો,  
શિયળ વિના નહિ કોઈ આધાર કે, શિયળ અખંડિત સેવળેલ. ૧

જેવો ચંચલ કુંજર કાન:—

વેગે પડે પાકી પીપળ પાન કે, જેવી ચંચલ વિજળી,  
જેવો ચંચલ સંધ્યાનો વાન કે, ડાલ અણિ જળ જેહવું,  
જેહવું ચૌવનનું અભિમાન કે, ક્ષણ ક્ષણ જાણે છીજતું,  
વિષયે ન રાચળે વિષ સમાન કે, ક્ષણ કિંપાકની ઉપમા,  
સુખ નહિ એ તો હુઃખની ખાણ કે, તૃપ્ત હોઈ કોઈમૂવા નહિ,  
ઈંદ્ર નરેંદ્ર બડાહિ રાજાન કે, આશા વિલુખ્ધા ચલ ગયા,  
પરલવમાં હુવા ઘણા હેરાન કે, રમણીના રૂપે મ રાચળે,  
સૂત્રમાં લાંબું શ્રી ભગવાન કે, શિયળ અખંડિત સેવળેલ. ૨

શુદ્ધ શિયળ પાળો નરનાર:—

શિયળથી કુલને કલંક ન હોય કે, જૈન ધર્મ અજવાળળે,  
સાચું શિયળ કરી જાણીને સોય કે, પાપને મૂળથી પરહરો,

દેવ દેવી તણા પૂજનિક હોય કે, જગમા સુજશ વાપે ઘણો,  
 ગેગની આપદા તેથી ન હોય કે, મોક્ષ ગામી હોય શિયળથી,  
 અગ્નિ શીતળ હોય શિયળથી જોય કે, શિયળથી વિષ અમૃત હોવે,  
 શિયળથી સર્પ હોવે ફૂલ માળ કે, હાથી હોવે બકરી સમો,  
 સિંહ હોવે જ્યોત્સ્ના મૃગ શિયાળ કે, આપદા ટળી સપદા મળે,  
 કામણ ટોમણ દીએ શિયળ ટાળ કે, સમુદ્ર તાગ દીએ તેહને,  
 મમુદ્ર બેટ મમ હોવે તત્કાલ કે, વીર જિનેશ્વર એમ કહ્યું,  
 એવા શુભો! જાણી શિયળ પાળ કે, શિયળ અખડિત સેવજો છ ૩

ચોથું સવર દસમે અગ —

અર્થ કહ્યા સૂણજો મન રગ કે, અગથી આલમ પરિહરો,  
 બારે પરિપદા મવી સુમગ કે, વાણી યોજન ગામિની,  
 વીરે વખાણ્યું શિયળ સુચગ કે, સુશુણી જન બલો જાણીએ,  
 જોણે આદ્યું શિયળ ઉછરગ કે, તરીયા સસાર સમુદ્રને,  
 શેષ રહી છે નદી એક ગગ કે, ચતના ઘણી કરી રાખજો,  
 એક ભાગે સર્વ મતનો ભગ કે, એહવુ બ્રહ્મચર્ય મોહક,  
 મોટું કહ્યું તે છાટાને પ્રમગ કે, બત્રીશ ઉપમાએ વર્ણવ્યું,  
 એક એકથી અધિક મન રગ કે, શિયળ અખડિત સેવજો છ ૪

અહગણ્યમાહિ મોટો જેમ ચદ્ર —

ગ્તનોની આકર માહિ સમુદ્ર કે, રત્નોમા વૈદુર્ય મોટકુ,  
 ભૂષણ માહિ મોટું મુકુટ સોહત કે, વસ્ત્ર માહિ કપાસનું,  
 ફૂલ માહિ મોટું ફૂલ અરવિંદ કે, ચદનમા ગોશીર્ષ વખાણીએ,  
 હેમવત મોટો કહ્યો ઔષધી વૃદ કે, નદીમા સીતોદા મોટકી,  
 સમુદ્રમા સ્વયંભૂરમણ મહત કે, રચક પર્વત મોટો વાટલે,  
 હાથી માહિ ઔરાવણ ગજેન્દ્ર કે, ચક્રિય માહિ સિંહ કેશરી,

સુવર્ણ કુમારમાં છે વેણુદેવ કે, ધરણિધર નાગકુમારમાં,  
સર્વ વ્રતોમાં શિયળ અધિક સોહંત કે, શિયળ અખંડિત સેવજો. પ

દેવલોક મોટુંડી પાંચમું જાણુ:—

સલામાં સૌધર્મી સલા વખાણુ કે, સ્થિતિમાં લવસત્તમા કહ્યા,  
દાન માંહે બડો અભય દાન કે, રંગમાં કરમચી મોટકો,  
સંઘયણમાં મોટું પહેલું જાણુ કે, સમચક્ર રંશ મોટું સંઠાણમાં,  
ધ્યાન માંહે મોટું શુકલ ધ્યાન કે, જ્ઞાનમાં કેવળ દીપતું,  
લેશ્યા નહિ કે શુકલ સમાન કે, મુનિવર માંહે તીર્થકરો,  
ક્ષેત્રમાં મહા વિદેહ ક્ષેત્ર વખાણુ કે, ગિરિમાં મેરૂ ઉંચો કહ્યો,  
વનમાં નંદનવન વખાણુ કે, વૃક્ષમાં જંખૂ સુદર્શન,  
સેનામાં ચક્રીની સેના વખાણુ કે, રથમાં મહારથ મોટકો,  
તેમ વ્રતોમાં શિયળ વ્રત જાણુ કે, શિયળ અખંડિત સેવજો. ૬

સુગુણી માણસ સાંભળો અરદાસ:—

જાય છે ચૌવનને ત્રુટે છે આશ કે, શૂરવીર રહેજો સહી,  
મોહે આ માર્ગમાં માંડ્યો છે પાસ કે, વિષય વિલાસે મ ભૂલજો,  
એણે જગ નૃપતિ થાય છે દાસ કે, આંખ અણિ કેમ ઉઘડે,  
મોહે છે અંગ કરે મુખ હાસ્ય કે, દાસ કરી તુમ રાખશે,  
બળ ધન ચૌવન કરણી વિનાશ કે, નામ છે અબલા નારનું,  
ઈંદ્ર નરેંદ્ર કીયા વશ ખાસ કે, ત્રિભુવન પાય લગાવીયા,  
નજરે પડ્યાં કરે શિયળ વિનાશ કે, વિષય કરણુ ને વાપરે,  
જે દૂર તજે કરે શિવપુર વાસ કે, શિયળ અખંડિત સેવજો. ૭

નારી કારણે થયા ઘણા સંગ્રામ:—

બડા બડા રાજા રહ્યા રણ ઠામ કે, કટકે મૂવા છે અતિ ઘણા,  
કોણ કોણ નગરને કોણ કોણ ગામ કે, કહું છું થોડી શી વાનકી,



ચિત્ત લગાડી સૂણજો તેનાં નામ કે, દ્રૌપદી કેરા પ્રસંગથી,  
 શ્રી કૃષ્ણે પાડી પદ્મોત્તર મામ કે, રાવણે સીતા અપહરી,  
 ભારત કીધા તિહાં લક્ષ્મણ રામ કે, ઉદાર્ધ ને ચંદ્રમધોતને,  
 તેણે પણ સેવ્યું છે વિષયનું કામ કે, રૂક્મણિ ને પદ્માવતી,  
 કૃષ્ણજી પરણ્યા કરીને સંશ્રામ કે, અર્જુને યુદ્ધ કીધાં ઘણાં,  
 રત્ના સુલદ્રા પરણવા કામ કે, શિયળ અખંડિત સેવજોજી.

મયણ રે હા તણે કારણે જણુ:—

મહિરથે હણ્યાં છે બંધવનાં પ્રાણ કે, મરી નરકે ગયો સાતમી,  
 ચંદ્રમધોતન રાજા પિછાણ કે, મૃગવતી રૂપ સાંભળી,  
 સેના લહી આબ્યો મોટે મંડાણ કે, નગરી કુમુંબી ઘેરી તિહાં,  
 જીવ ઘણાંનો કીધો ધમસાણ કે, રોહિણી પરણવા કારણે,  
 વસુદેવ રાથે કીધા યુદ્ધ તાણ કે, રાણી પદ્માવતી તેહનું,  
 કુરણી કે વચન કીધું પરમાણ કે, દશ ભાઈ યુદ્ધે મરાવીયા,  
 તેણે નાનાનું મૂળે ન માન્યું કેણ કે, એક કોડ એથી લાખ ઉપરે,  
 મનુષ્ય ઘણાંનો કીધો ધમસાણ કે, શિયળ અખંડિત સેવજોજી.

અસ્થિર હોવે જેવી આપની છાય:—

અસ્થિર હોવે જેવી કાયર બાંધ કે, અસ્થિર કન્યા ધન જેહવું,  
 અસ્થિર હોવે જેવો કારનો ત્રેહ કે, અસ્થિર રાજા હોવે દુબલો,  
 અસ્થિર હોવે જેવો શ્રીષ્ઠ મેહ કે, અસ્થિર ધ્વજ દેવળ તણી,  
 અસ્થિર ધનુષ્ય આકાશનું બાણ કે, અસ્થિર લાંપનું તાપણું,  
 અસ્થિર હોવે જેવી માનવ દેહ કે, અસ્થિર કુંભ માટી તણો,  
 કુટ જાવે લાગે થોડી શી ઠેહ કે, અસ્થિર રંગ પતંગનો,  
 અસ્થિર જાણો તેવો નારીનો સ્નેહ કે, પ્રાણ જો આપીએ એહને,  
 તો પણ છેડે દેખાડી લે છેહ કે, શિયળ અખંડિત સેવજોજી. ૧૦

નારી ચરિત્રનો ન આવે અંત:—

ઉંદર દેખી હોવે ભય બ્રાંત કે, સર્પ ચોસિકે લહી સૂવે,  
દેહલી ઉલંઘતાં દુઃખ ધરંત કે, કામ પડ્યે ગિરિવર ચઢે,  
સકલ ધાવ કમલા ખમંત કે, કંથ હણી ધરણી ઢળે,  
કામિની ને સંગે દુઃખ અનંત કે, ધરણીના નાથને ધૂળવે,  
ક્ષણ માંહે રંગ વિરંગ કરંત કે, નરખલ નર પડિતને,  
પાસ પડ્યા પછી કોઈકે તજંત કે, પેલાં હી આપ સંભારજો,  
મત કરજો પર રમણીશું ખંત કે, શિયળ અખંડિત સેવજો. ૧૧

પર તણું રૂપ જોઈ શણગાર:—

પરશું ભોગવે ભોગ વિકાર કે, વચનશું રીઝવે ચોરને,  
ચોર ને ચિંતવે ચિત્ત મોઝાર કે, આળ દેવે શિર ચોરને,  
કૂડ તણી કોથળી કપટ ભંડાર કે, કલેશ કાલની કુંપલી,  
રમણીમાં મૂર્છાઓ સર્વ સંસાર કે, સ્વાર્થ વિનાહિ શીઠ તો,  
નારીએ વિનાશ્યો નિજ ભર્તાર કે, કપીલા ને સંભારજો,  
નારીના અવશુણુનો નહિ પાર કે, એક જલે કેટલા કહું,  
નારી નેહ જેવું લીંપણુ છાર કે, શિયળ અખંડિત સેવજો. ૧૨

કામ કરી લજ્જા લોપેજી કાર:—

કુલ તણી કેડે ઉઠાડી દીએ છાર કે, ઉલટું વઢે મદ શું છકી,  
ઉંચ છોડી કરે નીચ આચાર કે, વીકરે તો વાઘણથી ખુરી,  
એહ જગચિત્તની ચોરણુ હાર કે, છલ છીદ્ર જોતી ફરે,  
કામ કટકમાં નાયક નાર કે, લોચન બાણ વર્ષાવતી,  
લટકતી વેણી જાણે તીખી તલવાર કે, લાખો ગમે આગે લુંટીયા,  
અરણીકાદિકને આર્દ્ર કુમાર કે, એહવા મુનિવર મોટકા,  
તેનું સંયમ ધન લીયું ધુતાવ કે, નરકની દિવી જીનવરે કહી,  
નારીનો સંગ તજો વારંવાર કે, શિયળ અખંડિત સેવજો.

સઘળી નારી સરખી નવિ હોય.—

પુરૂષ બવા સદુ મતિ બાણો હોય કે, નારી જ્યુ પુરૂષને જાણીને,  
આપણા અવગુણ જાણો શોય કે, વિધ્ય સેવ્યા દોનું બુરા,  
શિયગથી શીવપુર દોનું ને હોય કે, નારી ને લછન કેમ ચઢે ?  
પુરૂષ બદા મુવશણા હોય કે, તો વાજત તાલી કીણ વિધે,  
એક હાથે નવ વાજે સોય કે, પુરૂષ કેઈ પરનારશું,  
શેની મુશીવને ભવ ગયા ખોય કે, પાપ ઉદય આવે ઇણ બવે,  
રાજા હુટે ધન શુગી દીયે પરોય કે, પરભવમા દુખ ભોગવે,  
એ સમુ પાપ બીજી નહિ હોય કે, શિયળ અખડિત સેવજોછ ૧૪

નારી હોવે કેઈ શિયગની ખાણ —

વીર છણુદે તેના કીયા વખાણ કે, કષ્ટ પડે કાયમ રહી,  
ચઢનખાલા ને ચેલણા જાણ કે, રાજિમતી સતી દ્રોપદી,  
સુભદ્રા સતીને સીતા વખાણ કે, મયણ રેહાને કળાવતી,  
દમયતી અજના જાણો પ્રમાપ કે, શ્રીમતી ને પદ્માવતી,  
મૃગાવતી શિયળે શુદ્ધ જાણ કે, સતીઓના નામ કેટલા ઠહું,  
જૈન ધર્મ હીપાવ્યો રાખી કુવ મામ કે, શુદ્ધ મને શીળ આહરું,  
શુદ્ધ મને પાલી છે છનવર આણ કે, ધન્ય તેહના મતને,  
શિયગના કારણે તણ હીયા પ્રાણ કે, શિયળ અખડિત સેવજોછ, ૧૫

સુરતરૂ આગણે ઉગ્યો સનૂર —

ઉખેડી રોખો છે આક ધતૂર કે, હસ્તિ સાટે ખર સચહે,  
રત્ન ચિતામણિ નાખી વે દૂર કે, કાય ચહે કુમતે ઠરી,  
વિષામા મુખ ઘાલે ભુઠ શૂર કે, કણ સહિત કુડુ છડીને,  
છોડી આખા દાઝમ દ્રાક્ષ ખજૂર કે, કાગ લીંગારીમા રતિ કરે,  
વિધ્ય સેવ્યા ચોથુ મત હોય દૂર કે, અકલ વિના છવ ખાપડા,

નરક નિગોદમાં હોઈ ગયા પૂર કે, ક્ષણ સુખની કરી ચાહના,  
પાળો શિયળ નરનારી સનૂર કે, શિયળ અખંડિત સેવજો. ૧૬

## ૧૯-શિયળ વિષે.

પદ ૨૧૯-શિયળ વિષે બહેનોને શિખામણ.

[ ઉચલાની દેશી. આધે જાતારે અટવી આવશે-એ દેશી ]

એક અનોપમ શિખામણ ખરી, સમજ લેજો સઘળી સુંદરી,  
સુંદરી સેજે હૃદય હેજે, પરસેજે નવિ બેસીએ,  
ચિત્ત થકી ચૂકી લાજ મૂકી, પરમંદિર નવિ પેસીએ,  
બહુ ઘેર હીંડે નારી નિર્લાજ, શાસ્ત્રે પણ ત્યજવી કહી,  
જેમ પ્રેત દુષ્ટીએ પડ્યું ભોજન, જમવું તે જુગતું નહિ. ૧  
પરશું પ્રેમેરે હસીય ન બોલીએ, દાંત દેખાડીરે ગુહ્ય નવ બોલીએ,  
ગુહ્ય ઘરનું પરની આગે, કહોને કેમ પ્રકાશીએ ?  
વળી વાત જે વિપરીત લાસે, તેહથી દૂર નાસીએ,  
અસુર સવારે અને અગોચર, એકલડા નવિ જાઈએ,  
સહસાતકારે વાત કરતાં, સહેજે શિયળ ગુમાવીએ. ૨  
નટવીટ નરશુંરે નયન ન જોડીએ, મારગ જાતારે આધું ઓઢીએ,  
આધું તે ઓઢી વાત કરતાં, ઘણાંજ રૂડા શોભીએ,  
સાસુ અને માના જણ્યા વિણ, પલક પાસ ન થોભીએ,  
સુખ દુઃખ સરજ્યું પામીએ પણ, કુળાચાર ન મૂકીએ,  
પરવશ વસતાં પ્રાણ જાતાં, શિયળથી નવિ ચૂકીએ. ૩  
વ્યસની સાથેરે વાત ન કીજીએ, હાથો હાથેરે તાળી ન લીજીએ,  
તાળી ન લીજે નજર ન દીજે, ચંચળ ચાલ ન ચાલીએ,  
એક વિષય ખુદિયે વસ્તુ કેહની, હાથ પણ નવિ ઝાણીએ,

કોટિ કંદર્પરૂપ સુંદર, પુરુષ દેખી ન મોહીએ,  
 તૃણખલા તોલે ગણીએ તેહને, ફરીય સામું ન જોઈએ. ૪  
 પુરુષ પરનોરે વળી ન વળાણીએ, વૃદ્ધ તે પિતા સરખો જાણીએ,  
 જાણીએ પિયુ વિષુ પુરુષ સઘળા, સહોદર સમોવડે,  
 પતિવ્રતનો ધર્મ જોતાં, નાવે કોઈ તડો વડે,  
 કુરૂપ કુદિ કુખડો ને, દુષ્ટ દુર્ગંજ નિર્ગુણો,  
 ભર્તાર પામી ભામિની, તે ઇદ્રથી અધિકો ગણો. ૫  
 અમર કુમારે તણ સુર સુંદરી, પવન જ્યેરે અંજના પરિહરી,  
 પરિહરી સીતા રામે વનમાં, નજે દમયંતી વળી,  
 મહાસતી માથે કણ પડ્યાં પણ, શિયળથી તે નવિ ચલી,  
 કસોટીની પરે કસી જોતાં, કંથશું વિહડે નહિ,  
 તનમન વચને શિયળ રાખે, સતી તે જાણો સહી. ૬  
 રૂપ દેખાડીરે, પુરુષ ન પાડીએ, વ્યાકુળ થઈનેરે મન ન બગાડીએ,  
 મન ન બગાડીએ પર પુરુષનું, જોગ જોતાં નવિ મજે,  
 કલંક માથે ચડે કુડાં, સગા સહુ ફર દળે,  
 અણુ સરજ્યો ઉચાટ થાયે, પ્રાણુ તીકાં લાગી રહે,  
 ઈહ લોક પામે આપણ, પરલોક પિડા બહુ સહે. ૭  
 રામને રૂપેરે સૂર્યનખા મોહી, કાજન સીધુરે વળી ઈન્જત ખોઈ,  
 ઈન્જત ખોઈ દેખ અભયા, રોક મુદર્શન નહિ ચર્યો,  
 ભર્તાર આગળ પડી લોંડી, અપવાદ સઘળે ઉછર્યો,  
 દામની બુદ્ધિયે દામિનીએ, વંકયુજ વાલો ગણું,  
 પણ શિયળથી ચૂક્યો નહિ, દષ્ટાંત એમ કહેતાં લણું. ૮  
 શિયળ પ્રભાવેરે, જુઓ સોજે સતી, ત્રિમુવન માંહેરે જે જે ધર્મ છતી,  
 છતી ધર્મને શિયળ રાખ્યું, કદપના કીધી નહિ,

નામ તેહના જગત જાણે, વિશ્વમાં ઊગી રહી,  
 વિવિધ રત્ને જડીત ભૂષણ, રૂપ સુંદર કિન્નરી,  
 એક શિયળ વણ શોભે નહિ, તે સત્ય ગણજો સુંદરી. ૯  
 શિયળ પ્રભાવેરે, સહુ સેવા કરે, નવવાડેરે, જેહુનિર્મળ ધરે,  
 ધરે નિર્મળ શિયળ ઉજ્જવળ, તાસ કીર્તિ ઝળહળે,  
 મનકામના સવિ સિદ્ધ પામે, અષ્ટ ભય દૂરે ટળે,  
 ધન્ય ધન્ય તે જાણે ધરાજે, શિયળ ચોખ્ખું આદરે,  
 આનંદના તે આઘ પામે, ઉદય મહાયશ વિસ્તરે, ૧૦  
 [ કર્તા—મહોપાધ્યાય યશોવિજયજી મહારાજ. ]

૫૬ ૨૨૦-શિયળપ્રેમી પતિની નિજ પતિ પ્રત્યે  
 હિતશિખામણ.

[ રાગ ઉપર પ્રમાણ ]

સૂણુસૂણુ કંતરે શિખ સોહામણી, પ્રીતન કીજેરે પરનારી તણી,  
 પરનારી સાથે પ્રીત પિયુડા, કહો કિણુપરે કીજીયે,  
 ઉંઘ વેચી આપણી, ઉજાગરો કેમ લીજીયે ?  
 કાછડી છુટો કહે લંપટ, લોકમાંહિ લાજીયે,  
 કુલ વિષય ખંપણુ રજે લાગે, સગામાં કેમ ગાજીયે ? ૧  
 પ્રીતિ કરતારે પહેલાં ખડીજીયે, રજે કોઈ જાણે રે મનશું ધુજીયે  
 ધુજીયે મનશું ઝૂરીયે પણ, જોગ મળવો છે નહી,  
 રાતદિન વિલપતાં જાયે, અટવાઈ મરવું સહી,  
 નિજ નારીથી સંતોષ ન વળ્યો, પરનારીથી કહો શું હશે ?  
 ભરે ભાણે તૃપ્તિ ન વળી, તો એક આટે શું થશે ? ૨  
 મૃગતૃષ્ણાથીરે તૃષ્ણા નવિ ટળે, વેળુ પીડ્યાથીરે તેલ ન નીકળે,  
 ન નિકળે પાણિ વલોવતાં, લવલેશ માખણનો વળી,

બુડતા બાચકા ભરીયા જેણે, તે તર્યા ન વાત સાલણી,  
તેમ નારી રમતા પર તણી, સતોષ ન વળે એક ઘડી,  
ચિત્ત ચટપટી ઉચ્ચાટ થાયે, નયને નાવે નિદ્રડી ૩

જેવો હોવે રે રગ પતંગનો તેવો ચટકોરે પર સ્ત્રી મગનો,  
પરનારી સાથે પ્રેમ પિયુષ, રખે તું જાણે ખરો,  
દિન ચાર રગ સુરગ રૂઠો, પછી નહિ ગ્હે નિર્ભરો,  
જે ઘણા સાથે નેહ માડે, છાંડ તેહ શુ વાતડી,  
એમ જાણી મમકર નાહલા! પરનારી સાથે પ્રીતડી ૪

જે પતિબ્હાલો રે વચે પાપણી, પગ્નુ પ્રેમે રે રાચે સાપિણી,  
સાપણી સરખી વેણી નીરખી, રખે શીજ થકી ચલે,  
આખને મટકે અગને લટકે, દેવ દાનવને છળે,  
મનમાહે કાળી અતિ રસાળી, વાણી મીઠી શેલડી,  
સાલણી લોખા રખે ભૂલો જાણુને વિષ વેલડી ૫

સગ નિવારોરે પર રામા તણો, શોક ન કીજોરે મન મળવા તણો,  
શોક શાને કરો ફોગટ, દેખવુ પણુ દોહિલુ,  
ક્ષણ મેડિયે ક્ષણ શેરિયે, લમતા ન લાગે સોહિલુ,  
ઉશ્વાસને નિશ્વાસ આવે, અગ લાગે મન ભમે,  
વળે કામીની દેખી દેહ દાઝે, અજ દીકુ નવિ ગમે ૬

જાય કલામીરે મનશું કળમળે, ઉન્મત થઈ નેરે અલલ પલલ લવે,  
લવે અલલ પલલ જાણો, મોહ વેલો મન રડે,  
મહા મદન વેદન કઠિણ જાણી, મરણ વારૂ ત્રેવડે,  
એ દશ અવસ્થા કામ કેરી, કત! કાયાને દહે,  
એમ ચિત્ત જાણી તને રાણી, પારકી તે સુખ લહે ૭

પરનારીનારે પરાલવ સાંભળો, કંથ કીજે રે લાવ તે નિર્મળો,  
 નિર્મળે લાવે નાહ સમજો, પર વધુ રસ પરિહરો,  
 ચાંપીયો કીચક લીમસેને, શિલા હેઠળ સાંભળો,  
 રણ પડ્યાં રાવણ દશે મસ્તક, રડવડ્યાં ગ્રંથે કહ્યાં,  
 તેમ મુંજપતિ દુઃખ પુંજ પામ્યો, અપજશ જગમાંહે લહ્યો. ૮  
 શિયળ સહુણારે માણસ મોહીયે, વિણ આલરણેરે જગમન મોહીયે,  
 મોહીયે મુરનર કરે સેવા, વિષ અમૃત થઈ સંચરે,  
 કેસરીસિંહ શિયાળ થાયે, અનળ અતિ શીતળ કરે,  
 સાપ થાયે ફૂલ માળા, લગ્ની ઘર પાણી ભરે,  
 પરનારી પરિહરી શિયળ મન ધરી, મુક્તિ વધુ હેલાવરે. ૯  
 તે માટે હું રે વાલમ ! વીનવું, પાય લાગીને રે મધુર વયણે સ્તવું,  
 વયણ મહારું માનિને, પરનારીથી રહો વેગળા,  
 અપવાદ માથે ચઢે મહોટા, નરકે થઈ એ દોહિલા,  
 ધન્ય ધન્ય તે નરનારી જે જગ, શિયળ પાલે કુલતિલો,  
 તે પામશે યશ જગતમાંહી, કુમુદચંદ સમ ઉજળો. ૧૦  
 [ કર્તા:—મહોપાધ્યાય યશોવિજયજી મહારાજ ]

### પદ ૨૨૧-શીલવંતી સતીને શિખામણ.

[ જનકસુતા હું નામ ધરાવું-એ દેશી ]

નિસૂણો સકળ સોહાગણ નારી, શિક્ષા અતિ સુખકારી,  
 મનડું વારી વિષય વિસારી, સજો શિયળ શણગારી,  
 સૂણજો સતીઆં, દૂર કરી કુમતિઆં, સૂણજો સતીઆં,  
 જ્યું હોવે શુભ ગતિઆં, સૂણજો સતીઆં. ટેક. ૧  
 પંચ સામે પરણ્યો તે પ્રિતમ, આ તનનો અધિકારી,  
 એહ ટાળી અવર નર ગણીએ, લાલ ફકીર લિખારી. સૂ. ૨



પ્રગટ પુરુષ રૂપે સુહરુ, નળ કુબેર અનુકારી,  
 તૃણ તણે તોલે ત્રેવડીએ, હોય બે સુર અવતારી. સૂ. ૩  
 નટવિટ નર લપટ હુસ્થાથી, પગલા પાછા ભરાએ,  
 બગલા સરખા હુદને દેખી, દૂરથી વેગળા તરીએ. સૂ. ૪  
 તાળી પાડી દાત દેખાડી, ખઠખઠ લોક હંસાડી,  
 કામ કુતુહલ કિડાકારી, વાત ન કરીએ ઉધાડી. સૂ. ૫  
 શિયળવતીને નિત્ય નવિ નહાવુ, પદ્મ ગ્રસ સ્વાદે ન ખાવુ,  
 નિત્ય સૂગાર શરીરે ન સંજવા, પરધર ઘણું નહિ જાવુ. સૂ. ૬  
 તાત બ્રાત સરીખા નરશું, વાટે વાત ન કરીએ,  
 હુદ હુર્જન દોષ ચઢાવે, અપચશથી અતિ કરીએ. સૂ. ૭  
 આવળ ફૂલ સરીખા ફોગટ, શિયળ સહિત નરનારી,  
 નાક હીને આબૂવણ અગે, શોભા ન દીસે સારી. સૂ. ૮  
 ચીર પટખર અખર ઓઢ્યા, સજીઆ સોળ શણગાર,  
 શિયળ વિના જાણો તે સધળા, આગ તણા અગાર. સૂ. ૯  
 ધરધર લટકે વાટે અટકે, વાત કરે કર લટકે,  
 ચચળ ગતિએ ચાલે લટકે, સજ્જન સહુને ઘણું ખટકે. સૂ. ૧૦  
 કોઈક કુળ ખપણ કામિનાઓ, ધમુર બાપનું બોળે,  
 બેહુ લોકનું કાજ બગાડે, વ્રતને રણમા રોળે. સૂ. ૧૧  
 કુસતિઓ દવડ લગાડે, ગુણ આરામ ઉગાડે,  
 સજ્જનને સત્તાપ પગાડે, સૂતા શત્રુ જગાડે. સૂ. ૧૨  
 નિર્વજ નિર્ગુણ નાક વિહાણી, વાટે ઘાટે વગોવાશે,  
 શિયળ થકી સંપૂર્ણ થાશે, મુરનર તસ્સ ગુણ માશે. સૂ. ૧૩  
 કાચ તે સાચ કદિ નવ હોવે, રત્ન ન્યોતિ નહિ જાળી,  
 સત્યવતીના અવગુણ દાખી, જીવતી ગળે કોણ માખી ? સૂ. ૧૪

સોને શ્યામ ન લાગે સજ્જના, પરમેશ્વર છે શાળી,  
મૂકિત તણા અલિલાધી થઈને, શિયળ રસ દ્યો આળી. સૂ. ૧૫  
જાતાધ્યયને ષોડસ વાસે, કૃતેપુર ઉદ્ધાસે,  
પૂજ્ય પુંજલ સ્વામી પસાયે, જોડી ઋષી ખોડીદાસે. સૂ. ૧૬

### ૫૬ ૨૨૨-શિયળ સાચવવા વિષે શિખામણ.

[ સાંભળરે તું સજની મારો રજની ક્યાં રમી આવ્યાજરે-એ રાગ ]

સરસ્વતીને શીર નમાવી, શિખામણ એક દઉં છું જરે,  
સાંકેતાં લાગે ખાંડતો માફી માગી લઉં છું, સૂણજો સજ્જનીજરે. ટેક. ૧  
લટકતી ચાલે ચાલ ન ચાલો, ખાઈઓ તમે શાણા જરે,  
ઝીણાં વસ્ત્ર અંગે ન સજાએ, તણએ નઠારાં ગાણાં. સૂ. ૨  
પ્રગટ ન કરીએ રૂપ પોતાનું, પરપુરૂષની આગેજરે,  
એકાંતે જઈ હસી પડીએ તો, શિયળ પોતાનું લાંગે. સૂ. ૩  
તાળી પાડી દાંત દેખાડી, વાત ન કરીએ પરથીજરે,  
રૂપ પણ તેનું નિહાળી ન જોઈએ, લલચાઈએ નહિ જરથી. સૂ. ૪  
પર પુરૂષની પ્રીત ન કરીએ, જરીએ વિશ્વાસ ન ધરીએજરે,  
અસુર એકલડાં ગામ ન જઈએ, અધીરા ન થઈએ ડરીએ. સૂ. ૫  
છેલ છખીલા રંગ રસીલા, અલખેલા થઈ ચાલેજરે,  
નજર ભરી નારીને નિરખે, નિશ્ચે તે દુઃખ આળે. સૂ. ૬  
કુવા કાંઠે નદી કિનારે, સ્નાન મર્યાદે કરીએ જરે,  
આધું એાઢી નીચી નજરે, સરલ ચિત્તથી ફરીએ. સૂ. ૭  
કંથ પોતાનો હોય કદરૂપો, પાઈ એ એક ન રજતોજરે,  
તો પણ તેને પ્રભુ સમ બાણો, ફરીથી તે નથી મળતો. સૂ. ૮  
પત્થર સમ પર પુરૂષ બાણો, હોય ગુણવંતો રૂડોજરે,  
તે ઉપર કદી મોહ ન આણો, કોયલ ન ઈચ્છે સૂડો. સૂ. ૯

શિખામણ આ હૈયે ધરશે, કરશે શિયળવતાજીરે,  
 નામ તમારું જુગ જુગ રે'શે, કે'શે બહુ ગુણવતા સૂ ૧૦  
 રાત્રિમતિ સીતા ચંદનમાળા, દીઠા નથી તમે તેનેજીરે,  
 તો પણ તેને પૂરણ પીછાણે બાણે અમર એને સૂ ૧૧  
 શિયળમા છે સદ્ગુણ એવો, એવો મૂકિત કરોજીરે,  
 અતુલ સુખ તો એથી પામે, સમુદ્ર સુખની લહેરો સૂ ૧૨  
 જીવ વિનાનું જોખીયું જેવું, સુગંધ વિનાનું ફુલજીરે,  
 શિયળ વિનાની નારી તેવી, જેવો રખડવી ધૂળ સૂ ૧૩  
 હોય જેનામા સદ્ગુણ બીજા, નહોય શિયળનો ગુણજીરે,  
 તો તે ગુણમા પાટજ ઉઠી, નામ મીઠું પણ લુણ સૂ ૧૪  
 સોળ વરસની સુદરી સુદર, સુદર શણગાર સજીઆરે,  
 નાક કપાવી શિર મુઠાવ્યું, આઝી પામે લજીઆ સૂ ૧૫  
 પૂણ્ય પરમાર્થ પૂરણ કરતી, ધરતી પ્રભુનું ધ્યાનજીરે,  
 શિયળ ન પાળે સ્નેહ થકી તો, બાણે વિષ પકવાન સૂ ૧૬  
 શિયળ એ તો મોક્ષના મોતી, સદ્ગુણ મીઠીઆ મોતીજીરે  
 ઉપાય છે એ તરવા કેરો, બીજો નથી જીવે ગોતી સૂ ૧૭  
 શિયળ ન પાળે સુંદરી કોઈ, ગણે તે હલકે માપજીરે,  
 ભરીને નવ તસુ નાકજ કાપો, તોએ ન બેસે પાપ સૂ ૧૮  
 ગરબી આ કોઈ શિયળ કેરી, સજીની ભણશે ગાથેજીરે,  
 મનસુખનો સુત મોતી કહે છે, પૂર્વ મનોરથ યાચે સૂ ૧૯  
 [ કર્તા - જૈન હિતેન્દ્ર માસિકના ઉત્પાદક ]

પદ ૨૨૩-શિયળનું પાલન કરવા વિષે શિખામણ

[ રામ ધોળ ]

સૂણે સમજી સકલ નરનારીઓ, મોટો શિયળ તણે મહિમાય,  
 શિયળ પાળે સ્નેહથી ટેક ૧

સોના રૂપાની શોભા ન સમજાયે, શોભા સરસ શિયળ શણગાર, શિ. ૨  
 જેવાં નકટાંને ભૂષણ નાખીયે, એવા શિયળ વિના નરનાર. શિ. ૨  
 વધે લાજ અધિક ઠીક લોકમાં, પરલોકમાં મૂકિત પમાય, શિ. ૩  
 મુખ સંપત્તિ શિયળથી સેવીયે, રીઝે જગકર્તા જગરાય. શિ. ૩  
 માટે શિયળ સર્વે વિધ સાચવો, તજો કામી હરામીનો સંગ, શિ. ૪  
 જરીયે ડરીયે ન મરણના ભય થકી, ભારે ડરીયે શિયળ થાતાં ભંગ. ૪  
 તજ લાજ ખેચદખી ન ખોલીએ, નહિ ડોલીએ મદ છકમાંય, શિ. ૫  
 નીચી નજરે સરલ ચિત્તે ચાલીએ, હાંસી મશકરી કરીએ ન કયાંય. ૫  
 ફાટી આંખે ફરે જે કોઈ ફાતડા, તેનું ફાટીએ માટીમાં મુખ, શિ. ૬  
 તજવી સોખત નિત્ય તેહની, જેણે લજવી જનેતાની કુંખ. શિ. ૬  
 ભણવું ગણવું તેહનું ધન્ય છે, જેણે કુળને લગાડ્યો ન ડાઘ, શિ. ૭  
 ભણી ગણીને શિયળ ન સાચવે, એના ભણુતરમાં ઉઠી આગ. શિ. ૭  
 હૈયા કુટા ખોલે ખોલ હાંસીયે, દેખી ફાંસીને નાશીયે ફર, શિ. ૮  
 શિક્ષા સુંદર દલપતરામની, જાણી કામની :શીખો જરૂર. શિ. ૮

## પદ ૨૨૪-શિયળ વિષે ખંડેનોને શિખામણ.

[ રાગ ધોળ ]

ખંડેની શિયળ સલુણી સંસારમાં, સજો શિયળ તણો શણગાર,  
 સૂણો સૌ સુંદરી. ટેક. ૧  
 જેથી કુળને કલંક લાગે ઘણું, એવો આચરીએ ન આચાર. સૂ. ૨  
 ગળી કુંડના પાસ જતાં થકાં, કાળો ડાઘ પડે તત્કાળ, સૂ. ૩  
 વ્યભિચારી નકારાની સોખતે, અણચીંત્યુ અડે શિર આળ. સૂ. ૪  
 ખંડેની વાત એકાંતે ના કીજીએ, ભલે હોય બ્રાત કે તાત. સૂ. ૫  
 પર નરથી નજર ન મિલાવીએ, વળી હસી ન દેખાડીએ દાંત. સૂ. ૬  
 ભાલ ઢાંકીને રસ્તે ચાલીએ, શાલવંતી સુલક્ષણી નાર. સૂ. ૭

ખેડેની । ચટક મટકે નવ ચાલીએ, નવિ કરીએ આખડલી વિકાર સુ ૮  
 મુદર સાડી ખેરોને શિયળ તણી, કંઠ નવસરો નીનિનો હાર સુ ૯  
 શણગાર સજો નૌ સત્યના, કરો વિનય વડીલનો શ્રીકાર સુ ૧૦  
 મણુ તુલ્ય ગણો નિજ નાયને, સામુ સમરાની લોજે સલાળ સુ ૧૧  
 ખેડેની । જગતપતિ જિનરાજની, કરો ભક્તિ સ્તુતિ ત્રણ કાળ સુ ૧૨

### પદ ૨૨૫—શીલ વિષે શિખામણ.

[ રામ ધોળ ]

સૂણો મોહાગણુ નરનારીઓ, સજો શિયળ તનુ શણગાર,  
 જેથી મુખમાર, શિયળ પાળો સ્નેહથી ટેક ૧  
 પ્રાણુ જાતા પણુ મત ન ભાગીએ, એવી રાખીએ મન સાથે ટેક,  
 મરતા સુધી છેક, શિયળ પાળો સ્નેહથી ૨  
 અપ દુ ખ છે પ્રાણુને ત્યાગતા, શિયળ ભાગતા દુ ખ અથાગ,  
 ભાખ્યું જગનાથ, શિયળ પાળો સ્નેહથી ૩  
 શિયળે સકટ સર્વે દૂર ટળે, અરિ કેશરી લય નહિ અગ,  
 હસે ન ભુજગ, શિયળ પાળો સ્નેહથી ૪  
 ઝેર અમૃત ઘઈને પરિણમે, સાપ ધ્રોણ મહા વિકરાળ,  
 બને કૂલ માળ, શિયળ પાળો સ્નેહથી ૫  
 અગ્નિ શિયળ ઘકો શીતળ બને, શીલે સિંહ શિયાળ સમાન,  
 હરે નહિ પ્રાણ, શિયળ પાળો સ્નેહથી ૬  
 શિયળ વિના સાડી નથી ચોલવી, નથી ચોલતા સોળ શણગાર,  
 એકે એ લગાર, શિયળ પાળો સ્નેહથી ૭  
 જુઓ જનક વિદેહની દીકરી, રામ જેવો જેનો ભરથાર,  
 ગૈ લકા મોઝાર, શિયળ પાળો સ્નેહથી ૮

ઘણી કોશિશ કીધી'તી રાવણે, કીધા મન્દોદરીએ લક્ષ ઉપાય,  
 માન્યું ન જરાય, શિયળ પાળો સ્નેહથી. ૯  
 બુઝો ! સુદર્શને મતિ કેળવી, રાખ્યું શિયળ દ્રઢ કરી મન,  
 પછી કહ્યું ધન, શિયળ પાળો સ્નેહથી. ૧૦  
 મયણ રેહા મહાસતી મોટકી, શીલ માટે વેઠ્યું મહા દુઃખ,  
 પામી અંતે સુખ, શિયળ પાળો સ્નેહથી. ૧૧  
 જાણી એમ શિયળ ચોખ્ખું પાળવું, જેથી થાશે કોટિક કલ્યાણ,  
 પામે પદ નિર્વાણ, શિયળ પાળો સ્નેહથી. ૧૨  
 શિયળ વિના શોભા બધી જાણવી, જેવાં કુલે છે આવળ કુલ,  
 કોડી નહિ મૂલ, શિયળ પાળો સ્નેહથી. ૧૩  
 હીત પોતાનું જાણીને માનવી, પ્રીતે પાળો સદાયે શીલ,  
 ધારી રાખો દીલ, શિયળ પાળો સ્નેહથી. ૧૪  
 શિયળ થકી નવે નિધિ જાણજો, આઝા જનમાં પામે તેહ માન,  
 સાચું એ નિધાન, શિયળ પાળો સ્નેહથી. ૧૫  
 શીલ આધીન દેવ આવી મળે, કરે મનતાણું વાંચ્છિત કામ,  
 શિયળથી તમામ, શિયળ પાળો સ્નેહથી. ૧૬  
 સદા પ્રહાર્યારી ભગવાન તુલ્ય છે, કેવળચંદનો સ્વામી કહે એમ,  
 લાહો તમે નેમ, શિયળ પાળો સ્નેહથી. ૧૭.

### પદ ૨૨૬—શીલની રક્ષા વિષે.

[ અચકો મચકો કારેલી—એ રાગ ]

નિજ ધર્મ હૃદયમાં ધારી ખડેન ! શિયળ શ્રાવિકા સાચવજો, ટેક.  
 સુખકાર સદા તે લારી ખડેન ! શીલ શ્રાવિકા સાચવજો. ૧  
 પરધરે ઉત્સવે જાતાં ખડેન ! શી. જન મંડલમાં દાખલ થાતાં ખડેન ! શી.  
 મનરંજન કામ કરીને ખડેન ! શી. ગુણ ગૌરવ આપ ધરીને ખડેન ! શી. ૨

ખેડેની ! ચટક મટકે નવ ચાલીએ, નવિ કરીએ આખડલી વિકાર સૂ ૮  
 મુદ્દ માડી ખેડેને શિયળ તણી, કઠ નવસરો નીતિનો હાર સૂ ૯  
 શણુગાર સને સૌ સત્યના, કરો વિનય વડીલનો શ્રીમાર સૂ ૧૦  
 પ્રભુ તુલ્ય ગણો નિજ નાથને, આપુ સસરાની લીજે સભાગ સૂ ૧૧  
 ખેડેની ! જગનપતિ જિનરાજની, કરો ભક્તિ સ્તુતિ ત્રણ કાળ સૂ ૧૨

### પદ ૨૨૫-શીલ વિપે શિખામણ.

[ રામ ધોળ ]

સૂણો મોહાગણ નરનારીએ, સભે શિયળ તનુ શણુગાર,  
 જેથી મુખસાર, શિયળ પાળો સ્નેહથી ટેક ૧  
 પ્રાણ જાતા પણ મત ન ભાગીએ, એવી ગખીએ મન સાધે ટેક,  
 મરતા મુખી છેક, શિયળ પાળો સ્નેહથી ૨  
 અપ દુ ખ છે પ્રાણને ત્યાગતા શિયળ ભાગતા દુ ખ અથાગ,  
 ભાખ્યું જગનાથ, શિયળ પાળો સ્નેહથી ૩  
 શિયળે સકટ સર્વે દૂર ટળે, અરિ કેશરી ભય નહિ અળ,  
 હને ન ભુજગ શિયળ પાળો સ્નેહથી ૪  
 ઝેર અમૃત યદ્દને પરિણમે, સાથ કાળો મહા વિકરાળ,  
 બને કૂલ માળ, શિયળ પાળો સ્નેહથી ૫  
 અગ્નિ શિયળ થકી શીતળ બને, શીલે સિંહ શિયાળ સમાન,  
 હરે નહિ પ્રાણ શિયળ પાળો સ્નેહથી ૬  
 શિયળ વિના સાડી નથી શોભતી, નથી શોભતા તોળ શણુગાર,  
 એકે એ લગાર, શિયળ પાળો સ્નેહથી ૭  
 બુઝો જનક વિદેહની દીકરી, રામ જેવો જેનો ભરથાર,  
 ગૈ લકા મોઝાર, શિયળ પાળો સ્નેહથી ૮

ઘણી કોશિશ કીધી'તી રાવણે, કીધા મન્દોદરીએ લક્ષ ઉપાય,  
 માન્યું ન જરાય, શિયળ પાળો સ્નેહથી. ૯  
 બુઝો ! સુદર્શને મતિ કેળવી, રાખ્યું શિયળ દ્રઢ કરી મન,  
 પછી કહ્યું ધન, શિયળ પાળો સ્નેહથી. ૧૦  
 મયાણ રેહા મહાસતી મોટકી, શીલ માટે વેઠ્યું મહા દુઃખ,  
 પામી અંતે સુખ, શિયળ પાળો સ્નેહથી. ૧૧  
 જાણી એમ શિયળ ચોખ્ખું પાળવું, જેથી થાશે કોટિક કટ્યાણ,  
 પામે પદ નિર્વાણ, શિયળ પાળો સ્નેહથી. ૧૨  
 શિયળ વિના શોભા બધી જાણવી, જેવાં કુલે છે આવળ કુલ,  
 કોડી નહિ મૂલ, શિયળ પાળો સ્નેહથી. ૧૩  
 હીત પોતાનું જાણીને માનવી, પ્રીતે પાળો સદાયે શીલ,  
 ધારી રાખો દીલ, શિયળ પાળો સ્નેહથી. ૧૪  
 શિયળ થકી નવે નિધિ જાણજો, આઝા જનમાં પામે તેહ માન,  
 સાચું એ નિધાન, શિયળ પાળો સ્નેહથી. ૧૫  
 શીલ આધીન દેવ આવી મળે, કરે મનતાણું વાંચ્છિત કામ,  
 શિયળથી તમામ, શિયળ પાળો સ્નેહથી. ૧૬  
 સદા બ્રહ્મચારી ભગવાન તુલ્ય છે, કેવળચંદનો સ્વામી કહે એમ,  
 લહે તમે નેમ, શિયળ પાળો સ્નેહથી. ૧૭.

### પદ ૨૨૬—શીલની રક્ષા વિષે.

[ અચકો મચકો કારેલી—એ રાગ ]

નિજ ધર્મ હૃદયમાં ધારી ખેન ! શિયળ શ્રાવિકા સાચવજો, ટેક.  
 સુખકાર સદા તે લારી ખેન ! શીલ શ્રાવિકા સાચવજો. ૧  
 પરધરે ઉત્સવે જાતાં ખેન ! શી. જન મંડલમાં દાખલ થાતાં ખેન ! શી.  
 મનરંજન કામ કરીને ખેન ! શી. ગુણ ગૌરવ આપ ધરીને ખેન ! શી. ૨



સરખીવયના સહિયરમા ખ્હેન ! શી જાતા પ્રેમધરી પીયરમા ખ્હેન ! શી ૩  
 જેણું જોવાને જાતા ખ્હેન ! શી જહુમાન થકી મકલાતા ખ્હેન ! શી ૪  
 સુદર શણગાર ધરીને ખ્હેન ! શી રૂપેનવ રગ ધરીને ખ્હેન ! શી ૫  
 શુભવત રસિક નર દેખી ખ્હેન ! શી ધનવત પુરૂષને પેખી ખ્હેન ! શી ૬  
 પરનરસુ લાખણ કરતા ખ્હેન ! શી મારગ વાટે પગ ધરતા ખ્હેન ! શી ૭  
 મનમાહી વિચારો કરતા ખ્હેન ! શી સખીઓ સાથેપણુ ભળતા ખ્હેન ! શી ૮  
 પગવશમા આવી પડતા ખ્હેન ! શી કદી વિધ્નો આવી નડતા ખ્હેન ! શી ૯  
 છે શિયળતણું મતભારી ખ્હેન ! શી એ મોક્ષતણી છે ખારી ખ્હેન ! શી ૧૦

### પદ ૨૨૭-શિયળ વિષે.

[ આવોને જિનરાજ, અમ ધર આવોને—એ રાગ ]

સજીઆ જે શણગાર, શિયળ નિર્મળ નહિ તો,  
 નારીના એ અગાર, શિયળ નિર્મળ નહિ તો,  
 દુર્ગતિ છે તૈયાર, ભલે જગ કગતી અહિં તો ટેક  
 શિયળ નારીનું નિર્મળ નાહું, શિયળ સદ્ગુણ સુદર આણું,  
 પણ કામનું શું કરિઆણું ? શિયળ નિર્મળ નહિ તો ૧  
 લાવી ભલે લાખ માણેક મોતી, પડ અખડને પિયર પનોતી,  
 શું કરવી સપત્ત સોતિ, શિયળ નિર્મળ નહિ તો ૨  
 રૂપે તો ઇંદ્ર પરી ઉતરે છે હાલ તો હાયણી પાણી ભરે છે,  
 પણ નારકીને વરે છે, શિયળ નિર્મળ નહિ તો ૩  
 શિયળ વિણ સામાયક થોથા, પોવા પડિકમણું ને પોથા,  
 સયમ જપ તપ લોથા, શિયળ નિર્મળ નહિ તો ૪  
 મત થોથાનો મહિમા મોટો, પાણીને મૂળે ન વાળો ગોટો,  
 હીરો વેળી ન દ્યો લખોટો, શિયળ નિર્મળ નહિ તો ૫

સ્થાંલ છે ઘર નર ધર્મનો નારી, રત્નની ખાણુ જો સ્વામી શું વારી,  
 કુલટા શું જાણે ખીચારી, શિયળ નિર્મળ નહિ તો. ૬  
 સુંદર રૂપ વાણી વદે ખાળા, વેશ સુવેશ છે નખરાવાળા,  
 કોયલા કાળા ને કાળા, શિયળ નિર્મળ નહિ તો. ૭  
 ગઢ લોહનો ને ખંદીખાનું, ચોકી અખંડ જ્યાં લાગે ન ખાનું,  
 એ તે પતિવ્રત શાનું, શિયળ નિર્મળ નહિ તો. ૮  
 ખાંડેર શિયળ ઘરમાં શિયળ, ભિત્તર શિયળ ભોંયરે શિયળ,  
 એકાંતે શિયળ શિયળ, શિયળ નિર્મળ હોય તો. ૯  
 પતિવ્રત સંપત્તિ મેહુ વર્ષાવે, સંતતિ રામ ઋષભ થઈ આવે,  
 આણુજીવન મન લાવે, શિયળ નિર્મળ હોય તો. ૧૦  
 [ કર્તા-માસ્તર આણુજીવન મોરારજી દોઢીવાળા રાજકોટ ]

### ૫૬ ૨૨૮-શિયળ વિષે.

[ શિયળ બ્રૂષણ સહયે—એ રાગ ]

સર્વથી સરસ ગણાય, શોભા શિયળની,  
 નહિ તો જેમ વ્યર્થ જણાય, નહીંઓ નિર્જળની. ટેક.  
 સર્વાંગે શણગાર સજ્યા પાણુ, ના મળે જેને નાકરે,  
 તો એકે શણગાર ન શોભે, જોઈ જન હસે અથાગ. શોભા. ૧  
 ભણુતરમાં તો લડકો ઉઠ્યો, રૂપ વિષે પડી રાખરે,  
 સ્નેહ સહિત શિયળ ન પાળે, લાંછન લાગે લાખ. શોભા. ૨  
 ડાપણુમાં તો દવ લાગ્યો ને, ચુલે પડી ચતુરાઈરે,  
 જે જનથી શુભ વેલ શિયળની, ન સ્નેહે સચવાઈ. શોભા. ૩  
 ધર્મ કર્યામાં ધૂળ પડીજો, કર્મ નહાઈ કીધરે,  
 હૃદય પરમેશ્વર નહિ રીઝે, વંદન કર્યે વિધ વિધ. શોભા. ૪

અક ઉપર મીંડા મૂકે તો, દશ દશ ગણા ગણાયરે,  
 અક વિનાના મીંડા સવે, શુન્યે શુન્ય જણાય શોભા ૫  
 શિયળ મનને અક સમજવો, મીંડા સફળ માત્રરે,  
 શિયળ વિના સફળીને પણ સૌ, કહેશે લોક કુપાત્ર શોભા ૬  
 અમૃત જેવા ઉત્તમ લોજન, પીરસ્યા રૂડી પેરરે,  
 પણ તે પર સર્પે ગળ નાખી, તો તે સર્પે ઝેર શોભા ૭  
 ધિક્ક ધિક્ક તેના માતપિતાને, ધિક્ક તેના અવતારરે,  
 જે સસાર વિષે જન્મીને, શિયળ તજે નરનાર શોભા ૮  
 જીવ વિનાનું શરીર જ તેનું, તાર વિના સતાર,  
 શિયળ વિના નરનારી તેવા, સૌ જાણે સસાર શોભા ૯  
 જો કોઈને ઘેર જઈને બેસે, જાણે ક્યારે જાયરે,  
 સુવા પછી તે માનવીઓમા, લપટ જન નિંદાય શોભા ૧૦  
 પરનારી માતા સમ માનો, પરનાર પિતા સમાનરે,  
 તો આ લોક તથા પરલોકે, ભયુ કરે ભગવાન શોભા ૧૧  
 સાળો કે સસરો કહેવાથી, તામસ કરે તમામરે,  
 સૌનો સાળો સૌનો સસરો, છે દિવ દલપતરામ શોભા ૧૨  
 (કર્તા રાજકવિ દલપતરામ ડાહ્યાભાઈ)

૫૬ ૨૨૬—શીલ વિષે.

[ રાગ ઉપર પ્રગણે ]

સૈયર સુખકર સસાર, શિયળ ભૂષણ સજીએ,  
 એ વિષુ નિર્ગુણ નરનાર, તનમનથી તણ્યે ટેક.  
 પર નરનારી દેહ દીપક પર, પડી પતંગ સમાનરે,  
 શિયળ ભૂષણ સપ્તાગી મૂકે, કેંક નક્કુટ નાદાન શિં ૧  
 અવર અખડિત અગ અનુપમ, નહિ મળે એક નાકરે,  
 શિયળ વિના એવા સફળ સહુ, જેમ સોમલ સપાક શિં ૨

વ્યભિચારીને સહુ સંસારી, કરે અધિક ફીટકારે,  
 પર પોળે પકડાતાં પડીયા, મોટા જનને માર. શિં ૩  
 બાર કર્મથી જેહ જગતમાં, કરે કલંકિત કૂળરે,  
 અકળમાં અંગારા ઉઠ્યા, એના ધર્મ કર્મમાં ધૂળ. શિં ૪  
 વેર વિરોધ વધે વ્યભિચારે, નિશ્ચે ધનનો નાશરે,  
 શીવસૂત કેશવ શિયળવંતના, દેવ સરિખા દાસ. શિં ૫

[ કેશવકૃતિમાંથી ]

### પદ ૨૩૦-શીલ વિષે.

[ રાગ ઉપર પ્રમાણે ]

ખેડેની સુખદ સંસારની માંચ, શિયળ પાળો સ્નેહથી,  
 કદી ગણીએ ન બહાલું કામ, તનમન તેહથી. ટેક.  
 વેર વિરોધ વધે વ્યભિચારે, ધન આખડનો નાશરે,  
 પ્રતીત તેની કોઈ ન રાખે, કરે ન ક્ષણ વિશ્વાસ. શિં ૧  
 કેવા કેવા સંસારથી તરીઆ, શિયળ તણો પ્રભાવરે,  
 શિયળ સાથે સત્ય વચન ખોલો, રાખો શાંત સ્વભાવ. શિં ૨  
 સતી સીતાજી અને સુલદ્રા, અંજના વિગેરે સોળરે,  
 શુદ્ધ ભાવથી શિયળ પાળીને, ખોળી છે મોક્ષની પોળ. શિં ૩  
 સુદર્શનને શુળી ચઢાવ્યા, કોપ કરી ત્યાં રાયરે,  
 શુળી ફીટીને થયું સિંહાસન, શિયળ તણો મહિમાય. શિં ૪  
 એક દિવસ જો શિયળ પળાય, તેનો છે લાલ અથાગરે,  
 નવ વાડે નિત્ય પાળે શિયળ, તે મોક્ષ પામે વડલાગ. શિં ૫

## પદ ૨૩૧-સત્યનો અતૂલ મહિમા.

[ રાગ ઉપર પ્રભાષે ]

સુંદર મુખને કરનાર, સત્ય ભૂપલુ સજીએ,  
 અમત્ય એહ અન્યાય, તન મનથી તણીએ,  
 સત્યવાદીને સુરવર નરવર, લજે ધરીને ભાવરે,  
 સાચું સ્વરૂપ સત્યે કરી પ્રગટે, નિર્મળ એહજ નાવ. સત્ય૦ ૧  
 સત્ય થકી પૂરણુ સુખ પામ્યા, અવનિ માહે અનેકરે,  
 હુ.ખ પડ્યે જરીયે નવ ડગિયા, તણુ નવ મન તણી ટેક સત્ય૦ ૨  
 અસત્યથી અતર અભડાયે, જીવન હળાહળ થાયરે,  
 માને નહિ કોઈ તે માણસનું, સાચે જીવ જીણાય સત્ય૦ ૩  
 સુખ કરનારા સત્ય શિયળના, સાચા શુભ શણગારરે,  
 હેમ હીરાથી જડિયા હારે, એ વિણના અંગાર. સત્ય૦ ૪  
 સર્વ ગુણોમા એ શુણુ મોટો, એમાં સર્વ સમાયરે,  
 અપૂટ પાળનો આગળ છે જો, સત્ય સ્વરૂપ સમજાય સત્ય૦ ૫  
 મહા કટકથી પણુ નવ મૂકે, સેવે સત્ય સદાયરે,  
 ધન્ય એહને આ ધરણીમા, ગુણિયલ થઈ ગવાય સત્ય૦ ૬  
 પૃથ્વી પાણી સૂર્ય ચંદ્રિને, મરત તજે નહિ માનરે,  
 સત્ય તણો એ મહિમા સર્વે, નહિ કોઈ સત્ય સમાન. સત્ય૦ ૭  
 અમૂલ્ય આભૂષણુ આ અગે, નક્કી ધરે નર નારરે,  
 સંતશિષ્ય કહે જન્મી જગતમાં, સદ્ગુણ કરે અવતાર. સત્ય૦ ૮

## પદ ૨૩૨-શિયળ વિષે.

[ રાગ મમ મદિર આવોરે કહું એક વાતવદી-એ રાગ ]

જોડેનો શિયળની સાડીરે, સજીયે સ્નેહ ધરી,  
 મત જગમાં એ દીવોરે, આચરીએ પ્રેમે કરી જોડેનો ૧

ચિંતામણિ પામ્યારે, આ ભવ સુખકારી,  
 તેને સદ્ગુણ કરીનેરે, ધરીયે શિયળ સાડી. જહેનો ૦ ૨  
 સતી સોળે અવનિમાંરે, ઘઈ જે મંગળકારી,  
 ત્રિભુવનમાં પુનઃજેરે, છે ગુણવંતી નારી. જહેનો ૦ ૩  
 મહિમા બહુ મોટોરે, શિયળ તણે ભારી,  
 તેને સજની શોભાવોરે, શિખામણ મન ધારી. જહેનો ૦ ૪  
 મન વંછીત આપેરે, આ વ્રત જગમાંહી,  
 દુઃખ દારિદ્ર કાપેરે, જાણી દ્યો મનમાંહી. જહેનો ૦ ૫  
 હરિ વિનવે ભાવેરે, શાણી જહેની ભાવ ધરી,  
 જિન ભક્તિમાં જામેરે, જશો ભવજળથી તરી. જહેનો ૦ ૬

## ૫૬ ૨૩૩-શિયળ વિષે.

[ વિમલા નવ કરશે ઉચાટ, જ્ઞેવેરા આવશુંરે-એ રાગ ]  
 જહેનો શિયળ રૂપી શણગાર, સદા સંભાળજેરે. ટેક.  
 માત પિતા ગુરુભક્તિ કરીએ, સદા ચરણમાં નિશદિન કરીએ,  
 સાસરીયામાં વિનય વડો વરતાવજેરે. જહેનો ૦ ૧  
 સુંદરી સતી સદ્ગુણ શોભાવી, ધર્મનીતિથી ફૂલ દીપાવી,  
 અવગુણ કલેશ કુસંપોના મૂળ બાળજેરે. જહેનો ૦ ૨  
 પતિને પ્રભુ સમ જાણી પૂજે, સતી તણે શણગાર ન હુજે,  
 ભક્તિભાવથી પતિ આજ્ઞા શીર ધારજેરે. જહેનો ૦ ૩  
 દુષ્ટ જનો જે નટખટ પૂરા, એકે વાતે નહિ અધુરા,  
 સખીઓ તે નિર્લજની સંગત ટાળજેરે. જહેનો ૦ ૪  
 સીતા દ્રોપદી સતીયોના જે, અમર યશો અવનિમાં ગાજે,  
 એજ પ્રકારે સતીધર્મ શોભાવજેરે. જહેનો ૦ ૫  
 શિયળ સદ્ગુણથી નિજ નામો, અમર કરી યશ કીર્તિ પામો,  
 આશિષ હરિની સુંદરીયો! સ્વિકારજેરે. જહેનો ૦ ૬  
 [ કર્તા—હરિભાઈ ભાઈચંદ મોરબા. ]

## ૨૦—શ્રાવિકા ખંડેનોને શિખામણ.

૫૬ ૨૩૪

વિચારશૂન્ય અવિવેકી શ્રાવિકાખંડેનોને શિખામણ.

[ રાગ—ભોળ ભગતનો ચાળજો ]

સાભજો શ્રાવિકા ચોપડી ધારી, તમારી વાત કહું વિસ્તારી,  
 સમકીત રીતમા સમજો નહિ, દિલ બંધેમે ભરેલા ભારી,  
 જોધી ડોશી ને જુવા ભરાડા, લાખ્યા છો તેહની લારી સાં ૧  
 બાવા સન્યાસી વૈરાગી વચને, કરો છો અકરા કારી,  
 કામધેનુને તણ તમે તો, ઘેર બાધો છો છારી સાં ૨  
 વાર તિથિના મત કરો, દેવી દેવતા માનો અપારી,  
 દોરા ધાગા કરી જુવા ધૂણાઓ, મતને મેલ્યા વિસારી સાં ૩  
 વડ પિપળે જઈ પાણી ઢોળો, નર નિવેદ કરો નિરધારી,  
 છાણના દેવ કરીને પૂજો, પાણીઆરે બેસાડી સાં ૪  
 એમ અનેક મિથ્યાત તણા શક્ય, શખો છો મનડા મોઝારી,  
 સાધુના વેણ તો સરધો નહિ, પછે કેમ ઉતરો ભવપારી સાં ૫  
 સામાયક પ્રતિક્રમણ સમજો નહિ, નહિ છકાયને ચિત્તધારી,  
 બાર મત આદરીને બાઈ તો, બન્યા બહુ આચારી સાં ૬  
 મતમા શી શી વિધિ સાચવવી, તેની ખબર નહિ ધારી,  
 અધારા માઢી બેઠા કૂટો છો, ખૂબ એહમા ખુવારી સાં ૭  
 કણ કાકણને જોવા જાટકવા, નવરી ન થાય જિયારી,  
 દિવા ઉઘાડા મેયે શોધ્યા વિણ, બળતણ નાખે બાળી સાં ૮  
 ચુલો ખાડણીઓ પૂજો નહિ ને, અણગણ પીવે વારી,  
 વાશી ગાર ને વળી વાશીદા, કરો છો રાત અધારી સાં ૯

બેલાં ઉઠી સૌ પહેલાં ચતુરબાઈ, ઘંટીઓ દીએ લલકારી,  
 સૂતા જગાડે લોક સહુને, છાશ તણા ધમકારી. સાં ૧૦  
 માટી તણાતો ગંજ મચાવો, ધૂળ ખાણેથી સારી,  
 કુંથું કરોળીઆ કોડા પડે, શી રીતે શકો ઉગારી. સાં ૧૧  
 ચુલે પાણીયારે ઘંટી ખાંડણીએ, ઉલેચતો નહિ જરી,  
 ખાટલા ગોદડાં તડકે તપાવી, માંકડ નાખો છો મારી. સાં ૧૨  
 છાણમાં જીવનો ઘાણ વાળો છો, અંગે આનંદ વધારી,  
 ધોકલો લઈને ધોવા ચાલો તીહાં, શેરીએ કરત પૂકારી. સાં ૧૩  
 ધોવા આવો છો બાઈ ધોવા આવો છો, એમ લવતી જાય લવારી,  
 ખારા માટીથી માથું ઉજળો, કંદમૂળ નાખો વિદારી. સાં ૧૪  
 માથું જોઈને જીઓ ઉગારો, લીંખોને નાખો સંહારી,  
 પાકી વાછડીઓને દુધ ખીવાડો, પાડાં વાછરડાંને વારો. સાં ૧૫  
 મીઠા કવળ મૂકાવો માણસને, સ્વારથી આ સંસારી,  
 ઘર આગળ અશુચીના ઢગલા, કાદવ છાણ ને છારી. સાં ૧૬  
 ખાળમાં જળ મળ એઠાં ઢોળો, તિંડા કળ બળ કીટ કચારી,  
 દુંડા દોડા જીર ગોધુમ ચણાને, સેકોછો થઈ હોંશિયારી. સાં ૧૭  
 પોંક ખ્યારો પણ પાપ ઘણું, તમે હણો છો જીવ હજારી,  
 જીવ જતનાને જાણો નહિ, વળી વિવેક નહિ વિચારી. સાં ૧૮  
 રાંક તણી અનુકંપા ન આવે, લોભી તતાં સરદારી,  
 છાશ આપીને કામ કરાવો, નિર્દય ચાલ નઠારી. સાં ૧૯  
 પામરને પાણી જેવી ન આપો, રોઈને થાય લાચારી,  
 પારકે ઘરે જઈ કાંણો કરાવો, ઉંચે રાગેથી ઉલારી. સાં ૨૦  
 ફૂટો ફૂટો એમ કહ્યા કરો છો, અસહિતાં મરણો સંભારી,  
 વૈર વિરોધ ને વાંધા ઘણા, વળી વાત કરો છો વધારી. સાં ૨૧



ઝેર કરો છે સગા સગાથે, ગર્વને ન શકો ગાળી,  
 ગાળો આપોને આળ ચઢાવો, મર્મના વેણ ઉચ્ચારી સાં ૨૨  
 સામાયક પોષધમા સમતા નહિ, તમેજાઓ છે ધર્મને હારી,  
 રાઈ ઝગ કરીને લોકો હસાવો, રાખો છે પ્રકૃતિ ખારી સાં ૨૩  
 પાણીના અપૈયા અજોલા કરો છે, એવી ॥ ચાલ નહારી,  
 જળ કહો ત્યા થળ નહિ, એમ ચલાવો છે ડાક ડમાળી સાં ૨૪  
 સાચુ બો-ચાના સમ તમારે, મતની ન રહી કારી,  
 વર્ષમ ચાર વાર મત આજોવી, જાણે પાપને નાખ્યા નિવારી સાં ૨૫  
 સોયતુ દાન ને ચોરી એરણી, તે કેમ થાય નિસ્તારી,  
 ચોપે કરીને ચોપડી લખાવી, રગલરી શલ્યમારી સાં ૨૬  
 પરણીને પરહરી મેલી, તેને પાછી નહિ સભારી,  
 ઉદરે કરડીને છોકરે ઉતરડી, રજળતી થઈ રહ્યાળી સાં ૨૭  
 પાણીએ પલાળીને આગે પ્રજાળી, નાથ છતા નોધારી,  
 કાઈ ન હાણી કાઈ ન માણી, આણીને પ્રીત ઉતારી સાં ૨૮  
 પૂજ્ય પુજાજી સ્વામી પસાચે, ગોડળ ગામ મોઝારી,  
 ખોડાજી કહે ॥ ચોપડી બિચારો, કર્મે સડી કુવારી સાં ૨૯

પદ ૨૩૫-શ્રાવિકા બહેનોને સદ્બોધ.

[ સનેહે સત એ જિરિ સેવા-એ રામ ]

આશ્રવ થકી આ જીવ લમીયો, દુર્ગુણ થકી દુ ખ ખમીયો,  
 નક્કી કાળ અનત નિર્ગમીયો, શિખામણ સાલજો સુખકારી,  
 તેથી સુગતિ યાશે તમારી, શિખામણ સાલજો સુખકારી ૧  
 ચોવીસ દડક ને ગતિ ચાર, તેમજ ઉપજ્યો ઠારઠાર,  
 પણ પામ્યો નહિ તસ્સ પાર, શિખામણ સાલજો સુખકારી ૨

- દયા મૂળ ધર્મનું દેખી, પર પ્રાણ પોતા સમ પેખી,  
ગુણ ગ્રહીએ જ્ઞાન ગવેષી, શિખામણ સાંભળો સુખકારી. ૩
- જેયા વિના ઘંટી નવ જોડો, નળ દઈ જીંદગી મતિ ફોડો,  
છળલેદ ઉમેદથી છોડો, શિખામણ સાંભળો સુખકારી. ૪
- પાણી વણ ગળ્યું નવ વાવરીએ, કોડ ચત્ત સંખારાનાં કરીએ,  
નિર્દયપણું દિલમાં ન ધરીએ, શિખામણ સાંભળો સુખકારી. ૫
- કણ વણસોયે વણ જોયે, મત પીલો ન રાંધસો કોયે,  
લાગ્યાં પાપ તે તો આલોયે, શિખામણ સાંભળો સુખકારી. ૬
- ધંધણ વણ પૂંજ્યે મત ખાળો, ચુલો પૂંજ્યા વિના ન પ્રજાળો,  
વાસણ પૂંજી લલી રીતે લાળો, શિખામણ સાંભળો સુખકારી. ૭
- ખાંડણીયા ખરેખરા નિરખો, હોય હિંસા ત્યાં નવિ હરખો,  
જિન જ્ઞાન થકી જીવ પરખો, શિખામણ સાંભળો સુખકારી. ૮
- વાસી લીંપણ નવિ વાવરીએ, વણ ઢાંક્યે દીવો નવિ કરીએ,  
ઠીક પરલવમાં તો ઠરીએ, શિખામણ સાંભળો સુખકારી. ૯
- ધી ને તેલ દહીં દુધ તેનાં, છાશ પાણી મધ વિગેરેનાં,  
ઠીક ઠામ ઢાંકો આપ એનાં, શિખામણ સાંભળો સુખકારી. ૧૦
- વાસીદું વિવેક વિચારી, એમાં પ્રાણ પરાયા ઉગારી,  
લીઓ લાલ ઉત્તમ અપારી, શિખામણ સાંભળો સુખકારી. ૧૧
- રાત પાછલી રાડ ન પાડો, ખાર ખોલવામાં ન પછાડો,  
સંસારી સુતાં ન જગાડો, શિખામણ સાંભળો સુખકારી. ૧૨
- નવ તત્ત્વ નિહાળી વિચારો, ધરી ધર્મ અધર્મ નિવારો,  
આવો અવસર હીરો ન હારો, શિખામણ સાંભળો સુખકારી. ૧૩
- પર પુરૂષથી પ્રીત ન રાખો, સાચો શિયળ તણો રસ આખો,  
અવિચળ સુખને અલિલાખો, શિખામણ સાંભળો સુખકારી. ૧૪

મત લઈને જે ન વિરાધે, અતિચાર રહિત આરાધે,  
 શિવગતિ સ્વર્ગ મુખ સાધે, શિખામણ સાંભળેા મુખકારી ૧૫  
 નિત્ય આવશ્યક આલવીએ, લાગે પાપ ત્યાં નવિ લવીએ,  
 તીર્થકર તણા શુભ સ્તવીએ, શિખામણ સાંભળેા મુખકારી ૧૬  
 ઝોગણીસે ઝોગણ પચાએ, શનિવાર ભાદરવા માસે,  
 મુંબઈ મહી અધીક ઉદ્યાસે, શિખામણ સાંભળેા મુખકારી ૧૭

૫૬ ૨૩૬-આવિકા ખેડેનેને શિખામણ.

[ રામ ધોળ ]

સૂણેા જૈન કુટુંબની કામની, કર્તુ નારી તણેા અધિકાર,  
 ધરી મન પ્યાર, અવણ કરો સ્નેહથી ટેક ૧  
 પૂર્વ પૂણ્ય તણા સંયોગથી, મળ્યો મનુષ્ય તણેા અવતાર,  
 ઉચ્ચ કૂળ મોઝાર, અવણ કરો સ્નેહથી ૨  
 જૈન ધર્મના તત્ત્વને ઝોળણેા, કરી સદ્ગુરુનો સત્સંગ,  
 ધરીને ઉમંગ, અવણ કરો સ્નેહથી ૩  
 નિત્ય પ્રભાતે ઉઠી સલાસ્વા, દુખભજન શ્રી નવકાર,  
 સદા મુખકાર, અવણ કરો સ્નેહથી. ૪  
 દળતાં ખાંડતાં ને વળી ઝાડતાં, કરો હવ તણુરે જતન,  
 રાખી સ્થિર મન, અવણ કરો સ્નેહથી. ૫  
 ઈધણ છાણાને જોઈને વાવરો, પાણી ગળજો સદા તણુ વાર,  
 કરીને વિચાર, અવણ કરો સ્નેહથી. ૬  
 દશ ચદરવા દશે કામમા, બાધી હવનું કરવું જતન,  
 દયા રાખી મન, અવણ કરો સ્નેહથી. ૭  
 ગુરુ દર્શન કરી નહિ ચૂકવા, તેમ કરો ગુરુ તણી સેવ,  
 રાખી રૂઢી ટેવ, અવણ કરો સ્નેહથી. ૮

સાધુ. સાધ્વી આંગણે જોઈને, લાવો અંતરમાં પૂરી પ્રીત,  
 કહું છું ખચિત, શ્રવણ કરો સ્નેહથી. ૯  
 શુદ્ધ લોજન રાંધી સુપાત્રમાં, કરી દાનને જમવું સદાય,  
 શાણી એ કહેવાય, શ્રવણ કરો સ્નેહથી. ૧૦  
 સાસુ સસરાની આજ્ઞાઓ પાળવી, રેવું હળીમળી સર્વ સંગાથ,  
 ગણી માત તાત, શ્રવણ કરો સ્નેહથી. ૧૧  
 અણબાણ સાથે નહિ જોલવું, ડરવું દુર્જનથી દિલ સાથ,  
 કહું સાચી વાત, શ્રવણ કરો સ્નેહથી. ૧૨  
 અન્ય પુરૂષ સાથે એકાંતમાં, નિશ્ચે જોલવું નહિ કોઈ વાર,  
 લજ્જા મૂકી નાર, શ્રવણ કરો સ્નેહથી. ૧૩  
 રાત્રિએ નહિ જવું ક્યાંઈ એકલું, ઉંચે સાદે કરવો ન ઉચ્ચાર,  
 રાખો મન ભાર, શ્રવણ કરો સ્નેહથી. ૧૪  
 નીચ નારી મંડળ માંહી બેસતાં, અણધાર્યું આવે શીર આળ,  
 વૃથા જાય કાળ, શ્રવણ કરો સ્નેહથી. ૧૫  
 કામ વિના છોડી ઘર આપણું, નહિ જવું પરાયાને ઘેર,  
 કહું રૂડી પેર, શ્રવણ કરો સ્નેહથી. ૧૬  
 પરણ્યા પછી નહિ રહો પિયરમાં, એછે પતિવ્રતા નારીનો ધર્મ,  
 જાણો તેનો મર્મ, શ્રવણ કરો સ્નેહથી. ૧૭  
 શુદ્ધ પતિવ્રત પાળવું પ્રીતથી, એ છે સાચો સદા શણગાર,  
 શાન્તિનો દેનાર, શ્રવણ કરો સ્નેહથી. ૧૮  
 પીયુ પરદેશમાં કદી હોય તો, ધરવો નહિ શણગાર અંગ,  
 વિવિધ વિધ રંગ, શ્રવણ કરો સ્નેહથી. ૧૯  
 નીતિરૂપી ઘરેણું રાખો સદા, અનીતિને તમે કરો દૂર,  
 કહું છું જરૂર, શ્રવણ કરો સ્નેહથી. ૨૦

લોક નિંદા કરે એવો અગમા, અણુઘટતો ન પહેરવો સાજ,  
 તણ કૂળ લાજ, શ્રવણ કરો સ્નેહથી. ૨૧  
 અમૃત વચનો સૂણી અમૃતતણા, કરજો જ્ઞેનો તમે તેનો ખ્યાલ,  
 સાચો આણી બહાલ, શ્રવણ કરો સ્નેહથી. ૨૨  
 [ મર્ત—અમીચ દ માસ્તર વાંકાનેરવાળા ]

### પદ ૨૩૭—આવિકા પચીસી.

[ સામળ રે તું સજની મારી, રજની ક્યા રમી આબ્યાછરે—એ રાગ ]

દેવશુરને નમન કરીને, શિખ કહું છું સારીજ રે,  
 પતિવ્રતા સુસતિ જ્ઞેનોને, સામળતા સુખકારી,  
 આવિકા જ્ઞેનોજ રે. ટેક ૧

નિજપતિ પહેલા પ્રભાતે જ્ઞેલા, ઉઠી ધ્યાનજ ધરવુજ રે,  
 શુદ્ધ વૃત્તિથી સ્મરણ કરવુ, પાપ સકળ પરહરવુ શાં ૨  
 માતપિતા સાસુ સસરાને, તીર્થ રૂપે બાણીજ રે,  
 નિત્ય ઉઠીને દર્શન કરીએ, નમન કરે તે શાણી શાં ૩  
 સાસુને માતા સમ બાણી, લક્ષિત લાવથી કરીએજ રે,  
 ઉચે વચને સામું ન બોલો, વિનય શુણુને વરીએ શાં ૪  
 દેરાણી જોડાણી સાસુ, નણદ લોભઈ સાથેજ રે,  
 હુળીમગીને ચાલો જ્ઞેનો, મરણ ગાજતુ માથે શાં ૫  
 સગા પાડોસીને મતોળી, સહુથી હુળીમગી ચાલોજ રે,  
 વૈર વિરોધ ને કળ્યા કલેશ, મૂળથી તેને બાળો શાં ૬  
 આબ્યાને આદર અતિ દીજે, મીઠિ વચને બોલીજ રે,  
 જેથી જશ વિશેષે વાધે, બે બે ચક્ષુ ખોલી શાં ૭  
 ઘટી ખાડણીએ ને ચુલો, વાસી વાસણ જ્ઞેનોજ રે,  
 પૂજ્યા વિણુ તે નવિ વાવરીએ, પાપ ઘણુ છે તેનું શાં ૮

- ઘરનું કામ કરતી વેળા, દયા વિવેકને રાખોજીરે,  
પુંજ પલોવી ચત્નાપૂર્વક, જીવ એકાંતે નાખો. શ્રાં ૯
- ધર્મ જગોએ ધર્મ ક્રિયાને, કરવા નિત્યે જઈએજીરે,  
શુર મુખ વાણી શ્રવણ કરીને, અમૂલ્ય લાભને લઈએ. શ્રાં ૧૦
- સાધુ સાધ્વી આંગણે આવ્યા, દેખી આનંદ લાવોજીરે,  
સાત આઠ પગ સામા જઈને, સવિનય શીશ નમાવો. શ્રાં ૧૧
- હાથ જોડીને લક્ષિત વચને, બંહારણ વિનંતિ કરીએજીરે,  
મુનિરાજને ખપતી ચીજો, લાવ સહિત તે ધરીએ. શ્રાં ૧૨
- કાલાં છાણાં માટી માટે, ખહાર કદી ન લટકીયેજીરે,  
એવા નીચ ધંધાને રસ્તે, જાતાં જહેનો અટકીયે. શ્રાં ૧૩
- ઘરનું ખરચ બચાવા માટે, ઈચ્છા હોય તમારીજીરે,  
શીવણ શુંથણ ભરત ચિત્રમાં, મૂકો દ્રષ્ટિ પસારી. શ્રાં ૧૪
- નિજપતિ વિષ્ણુ અવર પુરૂષને, બંધુ પિતા સમ જાણીજીરે,  
શિયળ રત્નને સાચવી રાખે, તે જગ સતી કહાણી. શ્રાં ૧૫
- નીચ નારીનો સંગ ન કરીએ, પરધર તો નવ લમીયેજીરે,  
રાત્રિના ઘરખહાર ન જઈએ, દુર્ગુણને દૂર વમીએ. શ્રાં ૧૬
- નિજ પતિ પરદેશ ગયા પછી, શરીર શૃંગાર ન સજીએજીરે,  
મીઠાં લોજન નિત્ય ન જમીએ, રંગ વિનોદને તજીએ. શ્રાં ૧૭
- દુષ્ટ ફટાણાં દુષ્ટ રાસડાં, ખરાબ મુખથી ન ખોલોજીરે,  
નીચ નારીની માફક જહેનો, મદ છકમાં શીદ ડોલો. શ્રાં ૧૮
- નાચ ફૂદ ને છટ રાસડા, શાણી જહેનો છોડોજીરે,  
જાણી કરી મિથ્યાત્વ માર્ગને, મૂળથી તેને ત્રોડો. શ્રાં ૧૯
- ઉપડતે પગે ચાલ ન ચાલો, ઉંચે સ્વર નવિ ખોલોજીરે,  
સલામાં એડકાર બગાડું, લેતાં મુખડું ન ખોલો. શ્રાં ૨૦

લોક નિદા કરે એવો અગમા, અણુઘટતો ન પહેરવો સાજ,  
 તણ કૂળ લાજ, શ્રવણ કરો સ્નેહથી ૨૧  
 અમૃત વચનો સૂણી અમૃતતણ, કરજો ખેંચો તમે તેનો ખ્યાલ,  
 સાચો આણી બહાલ, શ્રવણ કરો સ્નેહથી ૨૨  
 [ કર્તા—અમીચ દ માસ્તર વાકાનેરવાળા ]

### પદ ૨૩૭—આવિકા પચીસી.

[ સામળ રે તું સજની ખારી રજની ક્યા રમી આબ્યાજરે—એ રાગ ]

દેવશુરને નમન કરીને, શિખ કહું છું સારીજ રે,  
 પતિવ્રતા સુસતિ ખેંચોને, સામળતા સુખકારી,  
 આવિકા ખેંચોજ રે. ટેક ૧

નિજપતિ પહેલા પ્રભાતે બેઠા, ઉઠી ધ્યાનજ ધરવુજ રે,  
 શુદ્ધ વૃત્તિથી સ્મરણ કરવુ, પાપ સકળ પરહરવું શાં ૨  
 માતપિતા સાસુ સસરાને, તીર્થ રૂપે બાણીજ રે,  
 નિત્ય ઉઠીને દર્શન કરીએ, નમન કરે તે શાણી શાં ૩  
 સાસુને માતા સમ બાણી, ભક્તિ ભાવથી કરીએજ રે,  
 ઉચે વચને સામુ ન બોલો, વિનય ગુણને વરીએ શાં ૪  
 દેરાણી જેઠાણી સાસુ, નણદ લોભઈ સાથેજ રે,  
 હળીમળીને ચાલો ખેંચો, મરણ ગાજતું માથે શાં ૫  
 સગા પાઠાસીને જીતોળી, સહુથી હળીમળી ચાલોજ રે,  
 વૈર વિરોધ ને કળ્યા કલેશ, મૂળથી તેને બાળો શાં ૬  
 આબ્યાને આદર અતિ દીજે, મીઠે વચને બોલીજ રે,  
 જેથી જથ વિશેષે વાધે, જો જો ચમુ ખોલી શાં ૭  
 ઘટી ખાડણીએ ને ચુલો, વાસી વાસણ ખેંચોજ રે,  
 પૂજ્યા વિજુ તે નવિ વાવરીએ, પાપ ઘણુ છે તેનું શાં ૮

ધન્ય ધન્ય તે નારીને, સજે શિયળ શણગાર,	
સત્ય શીળ સંતોષને, ધરે હૃદય મોઝાર.	૭
પ્રાણુ જતાં છોડે નહિ, સત્ય શિયળની ટેક,	
લાલગ્રમાં લપટે નહિ, સંકટ સહે અનેક.	૮
સાસુ સસરાની સદા, સેવા કરે અપાર,	
પતિને પરમાનંદમાં, રાખે કરી સત્કાર.	૯
આનંદ ઉપજે સર્વને, એવા બોલે બોલ,	
સુખમાં અતિ મિઠાશ છે, ગરવા ગુણ અતુલ.	૧૦
સદા રહે આનંદમાં, કરે ન શોક લગાર,	
સુખદુઃખમાં સમભાવના, ધર્મ કરે સુખકાર.	૧૧
હસે નહિ હદ મૂકીને, વઢે નહિ કોઈ સાથ,	
દયા કરે તન ધન થકી, દેખી દીન અનાથ.	૧૨
નાત જાત કુટુંબમાં, ઉપજાવે આનંદ,	
શીતળ સદા સ્વભાવમાં, જેવો પુનમચંદ.	૧૩
કૂળ દીપાવે બાપનું, કરી ભલેરાં કામ,	
સદા ધરે સદ્ધર્મને, લઈ અંતર આરામ.	૧૪
દાન દીએ ઉછરંગથી, ન કરે મન અભિમાન,	
પુસ્તક વાંચે જ્ઞાનનાં, ગુણ ગંભીર સુજન.	૧૫
એવી સદ્ગુણી સુંદરી, સફળ તેનો અવતાર,	
ઉભય લોકમાં પ્રેમથી, પૂજાયે તે નાર.	૧૬

પદ ૨૩૯-શ્રાવિકા બહેનોને શિખામણ.

[ આવોને નંદના લાલ રમવા આવોને—એ રાગ ]

વિકા ધરીએ જો નામ, કરીએ કામ વિચારી. ટેક.  
જવાય નહિ ધર્મને સ્થાને, કષ્ટ વિના સહેજે જાશે વિમાને,  
હિરે પરનિંદાને, ધરની કીર્તિ વધારી. શ્રાવિકા. ૧.



તાજ રૂપ ને યૌવનવિદ્યા, મોટો દરજ્જો બહોળરે,  
 આપ તણું તમે જોર બતાવી, ખીડામા પર પ્રાણી શ્રા૦ ૨૧  
 દુ ખીજનોને નજરે દેખી, દયા દિલમા આણીશરે,  
 શુભ દાનને દીજો ખેડેનો, સ્વર્ગતણુ સુખ માણી શ્રા૦ ૨૨  
 ક્રોધ તજોને કુર હૃદયથી, માનને નાખો મારીશરે,  
 કુડ કપડને કદિ ન કરીજો, લોભને મૂકો વિસારી. શ્રા૦ ૨૩  
 સહનશિલતા ક્ષમાને સેવો, વિનય નમન શુણુ ધરીએશરે,  
 સરળપણથી સાચુ બોલો, સતોષ સુખને વરીએ શ્રા૦ ૨૪  
 શુદ્ધ મંગળજીવવામી પ્રતાપે, શીખ કહે મુનિ શ્યામશરે,  
 પતિવ્રતાનો ધર્મ સૂણીને, પાળો રાખી હામ શ્રા૦ ૨૫

### પદ ૨૩૮-સદ્બોધ શિક્ષિકા.

[ શ્લોક ]

ખેડેનો સહુ આ સાબળો, શિખામણુ સુખકાર,	
ધ્યાન હર્ષ અતર ધરો, સફળ થશે અવતાર.	૧
કહુ વચન કો કદી કહે, કરે ન ક્રોધ લગાર,	
સમતા રાખે સર્વમા, ઉત્તમ ધરી વિચાર	૨
કલેશ કુસપ કરે નહિ, વહે વચન હિતકાર,	
તે નારીનો ધન્ય છે, આ જગમા અવતાર.	૩
બહેલી ઉઠે સવારમા, ધરે ધર્મનું ધ્યાન,	
ગણે મત્ર નવકારને, લે સતીઓના નામ	૪
વગર વિચાર્યું ના પડે, કદીય સુખથી વેણ,	
રસ્તે ચાલે જોઈને, નીચા રાખી નેણ	૫
લાજ વધારે લોકમા, વિચરે ધરી વિવેક,	
તજે ન અતરથી કદી, ધર્મ તણી શુભ ટેક	૬

ઉપવાસ કરજો ધર્મ નિમિત્તે, એ વ્રતમાં કાયા ન દમજોરે. બહે. ૮  
 નિયમિત થાજો વાસી ન ખાજો, રાતે કદિ નવ જમજોરે. બહે. ૯  
 આળસું થઈને બેસી ન રહેજો, કામથી નહિ કંટાળજોરે. બહે. ૧૦  
 નવરાથઈએ ત્યારે સાંસાં શિખીએ, શિખેલસનેહ સંભાળજોરે. બહે. ૧૧  
 કોઈ સાથે કલેશ થઈ જાય ભૂલથી, માશી માગીને નિવારજોરે. બહે. ૧૨  
 દુર્ગુણ છોડી સદ્ગુણ આદરજો, કદી પરનિંદા ન કરજોરે. બહે. ૧૩  
 આવી શુભવંતી બહેનો સંસારમાં, વહ્નિલ શિવસુખ વરજોરે. બહે. ૧૪

## પદ ૨૪૧-જૈની બહેનોને શિખામણ.

[ રાગ ઉપર પ્રમાણ ]

વિચારજો વિચારજો વિચારજોરે, બહેનો સાં નરસું સહુ વિચારજો. ટે.  
 શ્રાવક વ્રતને જાણતાં હો તો, દયા પ્રથમ તમે પાળજોરે. બહે. ૧  
 ક્રોધ કરી કદી પોતાના ખાળને, ગાળો ન દેજો ન મારજોરે. બહે. ૨  
 ચેતી પ્રથમથી ચતુર બેનો, કુટેવ ખાળને ન પાડજોરે. બહે. ૩  
 ક્રુમળાં ઝાડો જેમ વાળ્યાં વળે છે, ખાળકતું તેમ જાણજોરે. બહે. ૪  
 દાંતના ચુડા સાં હાથી હજારોની, હિંસાતું પાપ ના બહારજોરે. બહે. ૫  
 ચુડા સીસમના સુંદર મળે છે, સસ્તામાં સંતોષ માનજોરે. બહે. ૬  
 અંગ શોભાવવા પુત્ર પુત્રીને, કદી ન ત્રાજવા પડાવજોરે. બહે. ૭  
 દુઃખ દઈ તમ ખ્યાસં ખાળકને, નાક કાન નહિ વિંધાવજોરે. બહે. ૮  
 કોડો કીડા મારી રેશમ બને છે, તેની શોભા નહિ માણજોરે. બહે. ૯  
 શીળ સાતેમના બહેમી બનીને, ચુલા કદી નહિ ઠારજોરે. બહે. ૧૦  
 વાસી ખોરાક ખાઈ માંદા પડો છો, રોગનું ઘર નક્કી ધારજોરે. બહે. ૧૧  
 બધી કરીને લીલોત્રી શાકની, પછી સુકવણી ન ચાખજોરે. બહે. ૧૨  
 ખાળે હુઆ દઈ વહ્નિલ બહેનો, દરવાજા ખુલ્લા ન રાખજોરે. બહે. ૧૩

સાચુ સસરાસ્વામિની સેવા કરવી, નણુદો સાથે સ પીને પ્રીતિ ધરવી,  
 મીઠી વાણી મુખ ઝરવી, પ્રેમે પતિવ્રત પાળી શ્રાવિકા. ૨  
 સુવાળી સાવણી એ ધરવાળી, બેલા ઉઠી ખેલા પાણીને ગાળી,  
 સખારો રાખો સભારી, સ્હેજે તરચો મુનારી શ્રાવિકા. ૩  
 છાયામા છાણાને ચત્નાથી પુજો, ધાને ધનેડા ધરી ધ્યાન જોજો,  
 વિવેક રાખી વર્તજો, દયા દેવી દિલ ધારી શ્રાવિકા. ૪  
 એકના કામ ઉઘાડ ન રાખો, ધી તેલમા તો મરે જીવ લાખો,  
 આજસ અગ ન રાખો, લાખો લાલ વિચારી શ્રાવિકા. ૫  
 સતાનોને ચાર ચરણ સમજાવો, દાન દયા દિલ ખૂબ ઠસાવો,  
 જન્મ આવો ન હરાવો, વાવો ધરતી રસાળી શ્રાવિકા. ૬  
 ડાહ્યા છતા કેમ દેઢા કુટાવો ? ગાઝા ગવેરા વગી વવરાવો,  
 જાગણ શાને જગાવો, બાહ્યા બગડે બિચારી શ્રાવિકા. ૭  
 શુ થયુ ધર્મના સ્થાને પડયાથી, હોકારા હોયેથી જીજી દીધાજી,  
 વજ્રભ વાતો વધાયો, કયાથી મુક્તિ થનારી શ્રાવિકા. ૮

### પદ ૨૪૦-જૈની બહેનોને શિક્ષા.

[ લાવી લાવી લાવીરે, મહારાણી ખબર એક લાવી—એ રાગ ]

ભણજો ભણજો ભણજોરે બહેની, ધાર્મિક જ્ઞાન તમે ભણજો ટેક  
 વીતરાગ ધર્મને વીતરાગ દેવનુ, સાચુ ચરણ એક ગણજોરે બહે ૧  
 ઉઠી પ્રભાતમા અરિહત વાદી, સર્વે વડિલોને નમજોરે બહે ૨  
 કટુ વચન કદી કહે વડિલ તો, શાણી બહેનો તમે ખમજોરે બહે ૩  
 શાત ઘર્ષ વેણ મધુરા બોલજો, સૌને કુટુંબમા ગમજોરે બહે ૪  
 નીતિ ભૂવાવી દોરે દુર્ગુણમા, એવી રમત નવ રમજોરે બહે ૫  
 અવર સખી સગ કરી ઉજાગરા, રાતે જ્યા ત્યા ન ભમજોરે બહે ૬  
 દોરા ધાગા ને ભૂવા ભરાડા, ધધી એ ધૂતવાનો સમજોરે બહે. ૭

ઉપવાસ કરજો ધર્મ નિમિત્તે, એ વ્રતમાં કાયા ન દમજોરે. બહે. ૮  
 નિયમિત થાજો વાસી ન બાજો, રાતે કદિ નવ જમજોરે. બહે. ૯  
 આજસું થઈને બેસી ન રહેજો, કામથી નહિ કંટાળજોરે. બહે. ૧૦  
 નવરાથઈએ ત્યારે સાંસાંસાં શિખીએ, શિખેલસ્નેહે સંભાળજોરે. બહે. ૧૧  
 કોઈ સાથે કલેશ થઈ જાય ભૂલથી, માણી માગીને નિવારજોરે. બહે. ૧૨  
 દુર્ગુણ છોડી સદ્ગુણ આદરજો, કદી પરનિંદા ન કરજોરે. બહે. ૧૩  
 આવી ગુણવંતી બહેનો સંસારમાં, વહ્નિલ શિવસુખ વરજોરે. બહે. ૧૪

## પદ ૨૪૧-જૈની બહેનોને શિખામણ.

[ રાગ ઉપર પ્રમાણ ]

વિચારજો વિચારજો વિચારજોરે, બહેનો સાં નરસું સહુ વિચારજો. ટે.  
 શ્રાવક વ્રતને જાણતાં હો તો, દયા પ્રથમ તમે પાળજોરે. બહે. ૧  
 ક્રોધ કરી કદી પોતાના બાળને, ગાળો ન દેજો ન મારજોરે. બહે. ૨  
 ચેતી પ્રથમથી ચતુર બેનો, કુટેવ બાળને ન પાડજોરે. બહે. ૩  
 કુમળાં ઝાડો જેમ વાળ્યાં વળે છે, બાળકનું તેમ જાણજોરે. બહે. ૪  
 દાંતના ચુડા સાં હાથી હજારોની, હિંસાનું પાપ ના બહારજોરે. બહે. ૫  
 ચુડા સીસમના સુંદર મળે છે, સસ્તામાં સંતોષ માનજોરે. બહે. ૬  
 અંગ શોભાવવા પુત્ર પુત્રીને, કદી ન ત્રાજવા પડાવજોરે. બહે. ૭  
 દુઃખ દઈ તમ પ્યારાં બાળકને, નાક કાન નહિ વિંધાવજોરે. બહે. ૮  
 કોડો કીડા મારી રેશમ બને છે, તેની શોભા નહિ માણજોરે. બહે. ૯  
 શીળ સાતેમના બહેમી બનીને, ચુલા કદી નહિ ઠારજોરે. બહે. ૧૦  
 વાસી ખોરાક ખાઈ માંદા પડો છો, રોગનું ઘર નક્કી ધારજોરે. બહે. ૧૧  
 બધી કરીને લીલોત્રી શાકની, પછી સુકવણી ન ચાખજોરે. બહે. ૧૨  
 બાળે દુગ્ધા દઈ વહ્નિલ બહેનો, દરવાજા ખુલ્લા ન રાખજોરે. બહે. ૧૩

સાસુ સસરા સ્વામિની સેવા કરવી, નણદો સાથે સ પીને પ્રીતિ ધરવી,  
 મીડી વાણી મુખ ઝરવી, પ્રેમે પતિવ્રત પાળી શ્રાવિકા,  
 મુવાળી સાવણી જે ઘરવાળી, બહેલા ઉઠી ખેલા પાણીને ગાળી,  
 સખારો રાખો સભારી, સ્નેહ તરથો મુનારી શ્રાવિકા,  
 છાયામા છાણાને ચત્નાથી પુજો, ધાને ધનેડા ધરી ધ્યાન જોજો,  
 વિવેક રાખી વર્તજો, દયા દેવી દિલ ધારી શ્રાવિકા,  
 એકના ઠામ ઉઘાડા ન રાખો, ઘી તેલમા તો મરે છવ લાખો,  
 આજસ અગ ન રાખો, લાખો લાલ વિચારી શ્રાવિકા,  
 સતાનોને ચાર શરણા સમજાવો, દાન દયા દિલ ખૂબ ઠસાવો,  
 જન્મ આવો ન હરાવો, વાવો ધસ્તી રસાળી શ્રાવિકા,  
 ડાહ્યા છતા કેમ દેદા કુટાવો ? ગાગા ગવેરા વળી વવરાવો,  
 જાગણુ શાને જગાવો, ખાલા ખગડે ખિચારી શ્રાવિકા,  
 શુ યયુ ધર્મના સ્થાને પડયાથી, હોકારા હોશેથી છછ દીધાછ,  
 વક્ષભ વાતો વઘાથી, કયાથી મુક્તિ યનારી શ્રાવિકા

### પદ ૨૪૦-જૈની બહેનોને શિક્ષા.

[ લાવી લાવી લાવીરે, મહારાણી ખજર એક લાવી—એ રાગ ]  
 લણુજો લણુજો લણુજોરે બહેની, ધાર્મિક જ્ઞાન તમે લણુજો ટેક  
 વીતરાગ ધર્મને વીતરાગ દેવતુ, સાચુ શરણુ એક ગણુજોરે બહે ૧  
 ઉઠી પ્રભાતમા અરિહત વાદી, સર્વે વડિલોને નમજોરે બહે ૨  
 કટુ વચન કદી કહે વડિલ તો, ચાણી બહેનો તમે ખમજોરે બહે ૩  
 શાત ચર્ચ વેણ મધુરા બોલજો, સૌને કુટુંબમા ગમજોરે બહે ૪  
 નીતિ બૂવાવી દોરે દુર્યુષ્મા, એવી રમત નવ રમજોરે બહે ૫  
 અવર સખી સગ કરી ઉજાગરા, રાતે બ્યા ત્યા ન ભમજોરે બહે ૬  
 દોરા ધાગા ને બૂવા ભરાડા, ધધો એ ધૂતવાનો સમજોરે બહે ૭

ઉપવાસ કરજો ધર્મ નિમિત્તે, એ વ્રતમાં કાયા ન દમજોરે. બહે. ૮  
 નિયમિત થાજો વાસી ન ખાજો, રાતે કદિ નવ જમજોરે. બહે. ૯  
 આજસું થઈને ખેસી ન રહેજો, કામથી નહિ કંટાળજોરે. બહે. ૧૦  
 નવરાથઈએ ત્યારે સાંસાં શિખીએ, શિખેલસ્નેહ સંભાળજોરે. બહે. ૧૧  
 કોઈ સાથે કલેશ થઈ જાય ભૂલથી, માફી માગીને નિવારજોરે. બહે. ૧૨  
 દુર્ગુણ છોડી સદ્ગુણ આદરજો, કદી પરનિંદા ન કરજોરે. બહે. ૧૩  
 આવી ગુણવંતી બહેનો સંસારમાં, વહ્નિભ શિવસુખ વરજોરે. બહે. ૧૪

## પદ ૨૪૧-જૈની બહેનોને શિખામણ.

[ રાગ ઉપર પ્રમાણ ]

વિચારજો વિચારજો વિચારજોરે, બહેનો સાં નરસું સહુ વિચારજો. ટે.  
 શ્રાવક વ્રતને જાણતાં હો તો, દયા પ્રથમ તમે પાળજોરે. બહે. ૧  
 ક્રોધ કરી કદી પોતાના બાળને, ગાળો ન દેજો ન મારજોરે. બહે. ૨  
 ચેતી પ્રથમથી ચતુર બેનો, કુટેવ બાળને ન પાડજોરે. બહે. ૩  
 કુમળાં ઝાડો જેમ વાળ્યાં વળે છે, બાળકનું તેમ જાણજોરે. બહે. ૪  
 દાંતના ચુડા સાં હાથી હજારોની, હિંસાનું પાપ ના બહારજોરે. બહે. ૫  
 ચુડા સીસમના સુંદર મળે છે, સસ્તામાં સંતોષ માનજોરે. બહે. ૬  
 અંગ શોભાવવા પુત્ર પુત્રીને, કદી ન ત્રાજવા પડાવજોરે. બહે. ૭  
 દુઃખ દઈ તમ પ્યારાં બાળકને, નાક કાન નહિ વિંધાવજોરે. બહે. ૮  
 કોડો કીડા મારી રેશમ બને છે, તેની શોભા નહિ માણજોરે. બહે. ૯  
 શીળ સાતેમના બહેમી બનીને, ચુલા કદી નહિ ઠારજોરે. બહે. ૧૦  
 વાસી ખોરાક ખાઈ માંદા પડો છો, રોગનું ઘર નક્કી ધારજોરે. બહે. ૧૧  
 બંધી કરીને લીલોત્રી શાકની, પછી સુકવણી ન ચાખજોરે. બહે. ૧૨  
 ખાળે હુઆ દઈ વહ્નિભ બહેનો, દરવાજા ખુલ્લા ન રાખજોરે. બહે. ૧૩

સાચુ સસગ સ્વામિની સેવા કરવી, નણુદો સાથે સ પીને પ્રીતિ ધરવી  
 મીઠી વાણી સુખ કરવી, પ્રેમે પતિવ્રત પાળી શ્રાવિકા  
 સુવાણી સાવણી એ ઘરવાળી, બહેવા ઉઠી ખેડા પાણીને ગાળી,  
 સખારો રાખો સભારી, સહેજે તરચો મુનારી શ્રાવિકા  
 છાયામા છાણાને ચત્તાથી પુજો, ધાને ધનેડા ધરી ધ્યાન નેજો,  
 વિવેક રાખી વર્તજો, દયા દેવી દિલ ધારો શ્રાવિકા  
 એકના ઠામ ઉઘાડા ન રાખો, ઘી તેલમા તો મરે જીવ લાખો,  
 આગસ અગ ન રાખો, લાખો લાલ વિચારી શ્રાવિકા  
 સત્તાને આર શરણુ સમજાવો, દાન દયા દિલ ખૂબ ઠસાવો,  
 જન્મ આવો ન હરાવો, વાવો ધરતી રસાળી શ્રાવિકા  
 ડાઘા છતા કેમ દેહા કુટાવો ? જાઝા અવેગ વગી વવરાવો,  
 જાઝણુ થાને જગાવો, બાલા બગડે બિચારી શ્રાવિકા  
 શું થયુ ધર્મના સ્થાને પડયાથી, હેઠારા હોયેથી જીજી દીધાજી,  
 વફાવ વાતો વધાયો, ક્યાથી સુક્તિ થનારી શ્રાવિકા

### પદ ૨૪૦-જૈની બહેનોને શિક્ષા.

[ લાવી લાવી લાવીરે, ખઠારાણી ખખર એક લાવી—એ રાગ ]  
 લણુજો લણુજો લણુજોરે બહેની, ધાર્મિક જ્ઞાન તમે લણુજો ટેક  
 વીતરાગ ધર્મને વીતરાગ દેવણુ, સાચુ શરણુ એક ગણુજોરે બહે ૧  
 ઉઠી પ્રભાતમા અરિહંત વાહી, સર્વે વડિલોને નમજોરે બહે ૨  
 કટુ વચન કદી કહે વડિલ તો, ચાણી બહેનો તમે ખમજોરે બહે ૩  
 શાત ધર્મ વેણુ મધુરા બોવજો, સૌને કુટુંબમા ગમજોરે બહે ૪  
 નીતિ ભૂલાવી દોરે દુર્ગુણમા, એવી રમત નવ રમજોરે બહે ૫  
 અવર સખી સગ કરી ઉત્તગરા, રાતે જ્યા ત્યા ન લમજોરે બહે ૬  
 દોરા ધાગા ને ભૂવા ભરાડા, ધધો એ ધૂતવાનો સમજોરે બહે ૭

ઉપવાસ કરજો ધર્મ નિમિત્તે, એ વ્રતમાં કાયા ન દમજોરે. બહે. ૮  
 નિયમિત થાજો વાસી ન બાજો, રાતે કદિ નવ જમજોરે. બહે. ૯  
 આળસું થઈને બેસી ન રહેજો, કામથી નહિ કંટાળજોરે. બહે. ૧૦  
 નવરાથઈએ ત્યારે સાંસાં શિખીએ, શિખેલસ્નેહે સંભાળજોરે. બહે. ૧૧  
 કોઈ સાથે કલેશ થઈ જાય ભૂલથી, માફી માગીને નિવારજોરે. બહે. ૧૨  
 દુર્ગુણ છોડી સદ્ગુણ આદરજો, કદી પરનિંદા ન કરજોરે. બહે. ૧૩  
 આવી ગુણવંતી બહેનો સંસારમાં, વહ્નિભ શિવસુખ વરજોરે. બહે. ૧૪

## પદ ૨૪૧-જૈની બહેનોને શિખામણ.

[ રાગ ઉપર પ્રમાણ ]

વિચારજો વિચારજો વિચારજોરે, બહેનો સાં નરસું સહુ વિચારજો. ટે.  
 શ્રાવક વ્રતને જાણતાં હો તો, દયા પ્રથમ તમે પાળજોરે. બહે. ૧  
 ક્રોધ કરી કદી પોતાના બાળને, ગાળો ન દેજો ન મારજોરે. બહે. ૨  
 ચેતી પ્રથમથી ચતુર બેનો, કુટેવ બાળને ન પાડજોરે. બહે. ૩  
 કુમળાં ઝાડો જેમ વાળ્યાં વળે છે, બાળકનું તેમ જાણજોરે. બહે. ૪  
 દાંતના ચુડા સાં હાથી હજારોની, હિંસાનું પાપ ના બહારજોરે. બહે. ૫  
 ચુડા સીસમના સુંદર મળે છે, સસ્તામાં સંતોષ માનજોરે. બહે. ૬  
 અંગ શોભાવવા પુત્ર પુત્રીને, કદી ન ત્રાજવા પડાવજોરે. બહે. ૭  
 દુઃખ દઈ તમ ખ્યાસં બાળકને, નાક કાન નહિ વિંધાવજોરે. બહે. ૮  
 કોડો કીડા મારી રેશમ બને છે, તેની શોભા નહિ માણજોરે. બહે. ૯  
 શીળ સાતેમના બહેમી બનીને, ચુલા કદી નહિ ઠારજોરે. બહે. ૧૦  
 વાસી ખોરાક ખાઈ માંદા પડો છો, રોગનું ઘર નક્કી ધારજોરે. બહે. ૧૧  
 બંધી કરીને લીલોત્રી શાકની, પછી સુકવણી ન ચાખજોરે. બહે. ૧૨  
 બાળે દુગ્ધા દઈ વહ્નિભ બહેનો, દરવાજા ખુલ્લા ન રાખજોરે. બહે. ૧૩



પદ ૨૪૨—શ્રાવિકા બહેનોને ધર્મશિક્ષણ.

[ સુપતિ રામ હૃદયમાં રેન્નેરે—એ રામ ]

ધરો બહેની ધર્મની ટેક સારીરે, જેથી પામીએ ભવ પેલે પારી ટેક  
 નિત્ય સામાયક શુદ્ધ કરીએરે, ક્રોધ માન માયા પરિહરિયેરે,  
 જેથી ભવસાગર સુખે તરીએ ધરો  
 પોષા પડિકમણાં શુદ્ધ ધારીરે, નૈનવાણી અતિશય ખ્યારી,  
 ચિત્ત ધરીયે યાય સુખકારી ધરો  
 મત પચ્ચખાણુ જે અંગી કરીયેરે, તેને કદી નાવ પરિહરિયેરે,  
 જેથી શિવપુરી વેગે વરીયે ધરો  
 હિંસા ચોરી જૂઠ ને બારીરે, પરિગ્રહ પાંચમું છે પાપકારીરે,  
 પાંચ સેવતાં ભય ભવહારી ધરો  
 દાન દીછયે ઉલટ ધરીરે, શિયળ પાળે કુમતિ પરહરોરે,  
 તપ તપી છતો કર્મ અરિ ધરો  
 ભાવ રાખી સર્વેમાં સારારે, શુર વિનયથી નવિ રહે ન્યારારે,  
 રાગદ્વેષના મૂકી ઘો ચાળા ધરો  
 શુર મંગળજી સ્વામી પસાઈરે, મુનિશામ શિખામણુ ગાઈરે,  
 હેડે ધરી :લેએ બાઈ બાઈ ધરો

પદ ૨૪૩—શ્રાવિકા બહેનોને શિખામણ.

[ એક હતી મુસાફર પેલી રે, સણુએ સાહેલી—એ રામ ]

દીયો વાતો મિથ્યાત્વની મેલીરે, સણુએ સાહેલી ટેક.  
 છોડ હક ખોટાનો પેલીરે, સણુએ સાહેલી ૧  
 વાતો કરો દયાની પેલીરે, સૂં મૂકી વાતો હિંસાની ઠેલીરે. સૂં ૨  
 નથી ખોટા તણો કોઈ મેલીરે, સૂં સાચાનો શણુગાર લે ખેલીરે. સૂં ૩  
 બહેન ચોરી ન કરવી કેનીરે, સૂં જડે વસ્તુ તો દેવી જે જેનીરે. સૂં ૪

ત ચોથાનો મહિમા મોટોરે, સૂં એમાં ચલાવશે નહિ ગોટોરે. સૂં ૫  
મા લેને શિખામણ સારીરે, સૂં તો મળશે મુક્તિ લટકાળીરે. સૂં ૬

પદ ૨૪૪-સુમતિની સોબત રાખવાથી થતા ફાયદા.

[ ઓ વાંસલડી ! વેરણ થઈ લાગી તું વ્રજની નારને—એ રાગ ]

સૂણ સાહેલી ! સુમતિ સખી માયાણુ મુજ મનમાં ગમે,  
સુમતિનીરે ! સોબત કરતાં, તે જગમાં લવ નહિ લમે. ટેક.  
સુમતિની સોબત બહુ સારી, સહુ લોકને લાગે છે ખ્યારી,  
જગમાં બહાલી તે બહુ ભારી. સૂણ સાહેલી ! સુમતિ. ૧  
સુમતિથી સાસુણ રાણ, નણદી બાઈ બોલે નહિ ઝાઝી,  
વળી રાણ રહેશે સસરાણ. સૂણ સાહેલી ! ૨  
બહુ બહાલો નણદીનો વીરો, મારા હૈડાનો સાચો હીરો,  
સુમતિથી સ્વભાવે રહે ધીરો. સૂણ સાહેલી ! ૩  
સુમતિથી ધર્મ થાયે રૂઝું, કોઈ દિવસ બોલાયે નહિ કુઝું,  
કદી કાર્ય કરે નહિ તે ભૂઝું. સૂણ સાહેલી ! ૪  
સુમતિથી સર્વ રહે રાણ, સંસાર તણી છતાય બાણ,  
કદી નામ લીએ નહિ કોઈ પાણ. સૂણ સાહેલી ! ૫  
સુમતિ શિવપુરીને મેળવશે, શુભ કરણીમાં તે કેળવશે,  
સિદ્ધની સાથે તે લેળવશે. સૂણ સાહેલી ! ૬  
તેથી સુમતિની સોબત કરજો, બાળમિત્રની બહેની લવ તરજો,  
મનસુખ સુમતિ સખીને વરજો. સૂણ સાહેલી ! ૭

પદ ૨૪૫-સદ્ગુણી શ્રાવિકા.

[ એ મહિને નવ જઘ્યે પીયુ પરદેશ જો—એ રાગ ]

ધન્ય ધન્ય તે જગમાં સદ્ગુણી શ્રાવિકા ! ટેક.  
ધરંતી મન સદ્ગોષ્ઠ તણી શૃંગારજો.

શિયળ ઘરેણું સાચું નિજ અંગે ધરે, પ્રભુ પર ધરતી અંતર પ્રેમ અપારજો	ધન્ય ૧
સ્વામિ સેવા કરતી સાચા સ્નેહથી, પતિ આદેશ વિના નવ ભરતી પાયજો,	
જનની સમ સાસુ બાણીને સેવતી, કંથ જમ્યા પહેલાં ટૂંકીએ ન ખાયજો	ધન્ય ૨
સસરાજીને જનક સમા મન બાણતી, નણ્ણી બહેન ગણીને વસ્તો આપજો,	
સાસરીઆ સંગાથે સંપ વધારતી, લેતી લલના ઉચ્ચા કુળની છાપજો.	ધન્ય ૩
સૈયર સાથે સજની પુરા પ્રેમથી, ખાધે પ્રીતિ નીતિ લેવા કાજજો,	
સદ્ગુણ શિખી ઉભય સુકુળ અભવાળતી, દિન પર દિન મેળવતી ઝાઝી લાજજો	ધન્ય ૪
શોકાતુર સ્વામીને નિરખી સુદરી, મધુરા સાહે વહતી પાસે બાયજો,	
ધીરજ આપી ક્રોધ સમાવે કથનો, હિંમત રાખી કરતી બનતી સ્હાયજો.	ધન્ય ૫
પ્રીતમના પ્રિયજનને પેળી પ્રેમહા, નિર્મળ મનથી દેતી બહુ સન્માનજો,	
બન્ધુ સમ બાણીને બાલા બોલતી, ચતુરા ચિત્તમા રાખે શ્રી ભગવાનજો	ધન્ય ૬
સદ્ગુણને નિજ ધર્મ વિષે શ્રદ્ધા ધરી, સમકીલ સેવા કરતી શ્રાવક નારજો,	
પર્વતણા મત આદરતી બહુ પ્રેમથી, સદ્ગુણ કરે મણિ શ્રાવકનો અવતારજો	ધન્ય ૭

## ૨૧-પતિપ્રતાનાં ધર્મો વિષે.

પદ ૨૪૬-પત્નિ પ્રત્યે પતિની હિતશિક્ષા.

- [ સાંભળરે તું સજની મારી, રજની ક્યાં રમી આવ્યાંછરે-એ રાગ ]
- નાથ કહે તું સૂણુને નારી, શિખામણુ છે સારીછરે,  
સાંભળી અંતરમાં ઉતારી, સદ્વર્તન હ્યો ધારી,  
શાણુ થઈએછરે. ટેક. ૧
- યાત્રા જાણુ ને વિવાહમાં, માતા સાથે રહીએછરે,  
સાસરીઆમાં જળ ભરવાને, સાસુ સાથે જઈએ. શાણુ ૦ ૨
- દિશા અંધારી ને એકલડાં, ઘર છોડી નવ જઈએછરે,  
એકલી જાણી આળ અઢાવે, એવડું શાને સહીએ ? શાણુ ૦ ૩
- વહાણુમાં વહેલા ઉડીને, ધર્મધ્યાનમાં રહીએછરે,  
નરમ ગર્ભ કદિ હોય કોઈતો, સમભાવેથી સહીએ. શાણુ ૦ ૪
- આઠે પહોર ઘરમાં રહીએ, બહાર પગ નવ દઈએછરે,  
સસરા જેઠની લાજ કાઢીએ, મોં આગળ નવ રહીએ. શાણુ ૦ ૫
- છૂટે કેશે શીર ઉઘાડે, આંગણમાં નવ જઈએછરે,  
પરપુરુષ પડછાયો દેખી, નિત્ય વેગળા રહીએ. શાણુ ૦ ૬
- એકાંતે દેવરીઆ સાથે, તાળી દઈ નવ હસીએછરે,  
પ્રેમ તાણી જો વાત કરે તો, મોં આગળથી ખસીએ. શાણુ ૦ ૭
- પીયુ જો પરદેશ સિધાવે, કાજલ રેખ ન દઈએછરે,  
આભરણુ પેરી અંગ શોભાવી, હાથે દર્પણુ નવ લઈએ. શાણુ ૦ ૮
- પિયુ સાથે કદિ ક્રોધ ન કરીએ, રીસાઈ નવ રહીએછરે,  
સંતાનોને તરછોડીને, અપશબ્દો નવ કહીએ. શાણુ ૦ ૯
- ફરતળ નારીનો સંગ ન કરીએ, તે સંગે નવ ફરીએછરે,  
હુષ માર્ગને જાણી જહેનો, પગલું એક ન ભરીએ. શાણુ ૦ ૧૦

ઉદયરત્ન વાચકની શિક્ષા, સાંભળી અંતર ધરીયેજીરે,  
પતિવ્રતા વ્રત પ્રીતે પાળી, સતી શુભોને વરીએ શાશ્વત ૧૧

પદ ૨૪૭-પત્ની પ્રત્યે પતિની હિતશિક્ષા.

[ પરનારી પ્રત્યે પ્રીત કદી ન કરો—એ રાગ ]

ધરનારી ગણીને નર શિખ દે ખરી, શિખ દે ખરી,  
નર શિખ દે ખરી, ધરનારી ગણીને નર શિખ દે ખરી. ટેક  
નિર્લજ થઇને ઘર ઘર ઉંખર, ફરવું નહિ સૂણ પ્યારી,  
ચચલ નેત્ર કરી પરનરને, જોવા નહિ મે વારી. ધર૦ ૧  
ઠાત દેખાડી આડી નજરે, વાત કદિ નવ કરીએ,  
લાજ ધરી નિજ કુલ મર્યાદે, ધર્મમાર્ગ સચરીએ. ધર૦ ૨  
પર મદિરીએ જાતા પ્યારો, નિર્લજ નામ ગવાય,  
પતિવ્રતાનો ધર્મ હારીએ, ધર્મશુર લજવાય. ધર૦ ૩  
દેવ શુર ને ધર્મ સગાથે, રાખો નિર્મલ પ્રીતિ,  
અનુવ્રત શુભ્રવ્રત, શિક્ષાવ્રતને, પાળો સદ્ગુણ સીતિ. ધર૦ ૪  
આ ભવ પરભવ સૂધરે સારો, વારો વિષય વિકારો,  
ઉમેદચંદ્ર કહે આત્મ સુધારો, તરવા ભવજળ આરો. ધર૦ ૫

પદ ૨૪૮-તે સતીમાં શિરદાર.

[ દોહરા ]

પ્રભુ તુલ્ય પતિને ગણો, ધર્મ હૃદય ધરનાર,  
વિવેકને વિસરે નહિ, તે સતીમા શિરદાર. ૧  
શીર સાટે શીલ સાચવે, તજે ન ટેક લગાર,  
પ્રાણ જતા પલટે નહિ, તે સતીમા શિરદાર. ૨  
સસરા સાસુ સર્વનો, જે પ્રગટાવે પ્યાર,  
વિનય તજે નહિ વડિલનો, તે સતીમા શિરદાર. ૩

સુખકર હોયે સર્વને, અંતર હોયે ઉદાર,	
મધુર સત્ય વચનો વદે, તે સતીમાં શિરદાર.	૪
છલકે નહિ સંપત્તિ મદ્યે, નમ્ર બને નિરધાર,	
ગંભીર ભાજન જ્ઞાનનું, તે સતીમાં શિરદાર.	૫
પવિત્ર જેના પ્રાણુ છે, અનાથનો આધાર,	
દુઃખમાં લેશ ડગે નહિ, તે સતીમાં શિરદાર.	૬
ન્યાય વિપે નિર્મળ રહે, સદ્ વિદ્યા શાણુગાર,	
સરલ ચિત્ત જેનું સદા, તે સતીમાં શિરદાર.	૭
કળા ભણેલી કુશળ જે, લવ્ય રૂપ ભંડાર,	
ઉજ્જવળ જેનો આત્મા, તે સતીમાં શિરદાર.	૮
કલંક વગરની કામનિ, નિર્દોષિત જે નાર,	
એ અબળા ઉત્તમ ગણે, તે સતીમાં શિરદાર.	૯
જેના દર્શનથી મટે, વિરૂપા વિષય વિકાર,	
વિશુદ્ધ પ્રેમ વહ્યા કરે, તે સતીમાં શિરદાર.	૧૦
સદ્ગુણનું સેવન કરી, સદ્ગુણ કરે અવતાર,	
સંતશિષ્ય તે સમજવી, તે સતીઓમાં શિરદાર.	૧૧

પદ ૨૪૯-પૂર્વકાલની સતીઓનું સ્મરણ.

[ સુંદર શામળીઆ નામ જપીશ—એ રાગ ]

ભગિનીઓ ભાવ ધરી, લવજળ તારક લજ્જે,  
આંતર શુદ્ધ કરી, શિયળ આભૂષણ સજ્જે. ભગિની. ટેક.  
આગળ જે સતીઓ હતી શાણી, જીવન એના લેજો જાણી,  
કળો સહન કરીને કસાણી, પવિત્રતાથી રાખતી પાણી,  
જેવી રાજુલ રાણી, ભગિનીઓ ભાવ ધરી. ૧

દ્રોપદી ને દમયતી દેવી, સુમત્રે સુદગી સીતા જેવી,  
 કૌશલ્યા ને કળાવતી કેવી, લક્ષ વિષે લાયક બની લેવી,  
 ઉત્તમ બનવા એવી, ભગિનીઓ ભાવ ધરી ૨  
 કલક શિરથી દૂર કઢાવા, અભગાઓનો અશ્યુદય યાવા,  
 પૂર્વ સમયની સ્થિતિ પ્રગટાવા, બ્રહ્માચાર્યને નષ્ટ બનાવા,  
 સાચો પથ સમજાવા, ભગિનીઓ ભાવ ધરી ૩  
 પરાધિનતાને પરહરવા, અપાર ભવ સાગરથી તરવા,  
 આશીષ સતીઓને અનુસરવા, સંતશિષ્ય કહેઠે સુખ કરવા,  
 અબળા જન ઉધરવા, ભગિનીઓ ભાવ ધરી ૪

### પદ ૨૫૦—સતીઓનો સાચો ધર્મ.

[ રાગ પુનમયાદની ]

મુદર શિયળ તણા આબૂપણ સહજે સ્નેહથીરે,  
 અળગુ કરી અધાર પ્રગટે જ્ઞાન પ્રકાશ,  
 જેથી મનુષ્ય જીવનનું ફળ મળીયું બાણીઓરે,  
 તણજે દુખ ઉપજાવે એવા વિષમય વાસ મુદર ટે

સાખી—સહનથીલ ધર્મ સર્વદા, સહીએ સુખ સતાપ,  
 નિશદિન ધરીને નમ્રતા, પરિહરીએ નિત્ય પાપ,  
 મણિ માણેક જડેલા હેમ હીરાના હારથીરે,  
 સદ્ગુણ જડીત શોભે શિયળ તણા શણગાર મુદર ૧

સાખી—સાચો ધર્મ સતી તણો, મનન કરી મનમ્બાય,  
 પાલન કરીએ પ્રેમથી, જન્મ મરણુ ભય બંધ,  
 સાસુ સસરા નણુદી, જેઠ દીયર જેઠાણીઓરે,  
 એવા સંજ્ઞન કુટુંબી સહુને ઈર્ષ સન્માન મુદર ૨

સાખી:—પરસ્પરે પતિ પત્નીઓ, જાણી કરજ નર,   
 પવિત્ર વ્રતને પાળીએ, દુર્ગુણ કરીને દૂર,   
 કોમળ મધુર વચન પણ બહુજ વિચારી બોલીએ,   
 વળી નવ બોલીએ લય ઉપરે તેવો લેદ. સુંદર૦ ૩

સાખી:—કરી સંપ ધરી સામ્યતા, વસીએ જે સ્થળ વાસ,   
 વિશુદ્ધ પ્રેમ વરસાવીએ, પ્રગટે શુદ્ધ પ્રકાશ,   
 જીવ જતાં પણ કદી કુળ મર્યાદા નવ મૂકીએરે,   
 તજીએ કુલટા કપટી કુવ્યસનીઓનો સંગ. સુંદર૦ ૪

સાખી:—ઝેર વેર ઝઘડા થકી, અંતર કરી ઉદાસ,   
 ભૂંડા વિષયો બ્રષ્ઠી, કરો વેગળો વાસ,   
 શાણી સતીઓ મહા મતિ માનની સંગત કીજીએરે,   
 જેથી દૂપણ દુર્ગુણ દુર્જાનતા રહે દૂર. સુંદર૦ ૫

સાખી:—સતીએ પતિ વિણ પુરૂષને, ગણવા બંધુ બાપ,   
 પ્રાણ જતાં નહિ પલટવું, આવે કષ્ટ અમાપ,   
 રક્ષણ શિયળ તણું શિર સાટે હીંમતથી કરો રે,   
 ડગમગતાના દિલને આપીએ ઉપદેશ. સુંદર૦ ૬

સાખી:—દયા ધર્મ દિલમાં ધરી, કરીએ રૂડાં કામ,   
 અળગાં રહે અધર્મથી, રટી પ્રભુનું નામ,   
 અળગી કરી ઉદાસી આનંદને ઉરમાં ધરોરે,   
 સંતશિષ્ય કહે છે સેવો શાંતિ સદાય. સુંદર૦ ૭

પદ ૨૫૧-સતી બહેનોની વર્તણુક.

[ માઠું લગાડો તો મારા સમ છે સલુણીરે-એ રાગ ]

સાંભળ સખી આ સદ્ગુરૂ સમજાવેરે,   
 શાસ્ત્ર તણી વાત બહાર કાઢીને બતાવેરે. સાંભળ૦ ૧



સાચી સુધરેલી, સીનું જીવન જણાવેરે,	સાંભળ૦ ૨
ગૃહસ્થાશ્રમની ગાડી આ રીતિથી ચલાવેરે,	
માત તાત ગણી માયુ શ્વસુર મનાવેરે,	સાંભળ૦ ૩
ત્રેવામાં પતિને પ્રભુ તુચ્ચ તે જનાવેરે,	
અનીતિના વિષને વિનયથી વમાવેરે,	સાંભળ૦ ૪
સકટો પડે તો મમજણથી સમાવેરે,	
ખોટું લાગી જાય તેને તુગ્ત જમાવેરે,	સાંભળ૦ ૫
નમવાના સ્થળે નિજ શિરને નમાવેરે,	
વડિલોને ખાતે ખવરાવી પછી ખાવેરે,	સાંભળ૦ ૬
બુદ્ધિ ખેંચાડીને મદા ફરજ જાળવેરે,	
નાના મોટા સાથે શુદ્ધ પ્રેમ પ્રગટાવેરે,	સાંભળ૦ ૭
આનંદ અન્યનું સારૂ આલણીને આવેરે,	
વિદ્યા ભણે તેને ભાવ ધરીને ભણાવેરે,	સાંભળ૦ ૮
સતી કુસતીના જુદા મારગો જણાવેરે,	
શુભો પ્રગટાવી સફળુણીમા ગણાવેરે,	સાંભળ૦ ૯
સંતશિષ્ય સાચુ સુખ પામવા સુણાવેરે,	

પદ ૨૫૨-સાદી શિખામણ.

[ સગ-વટ સાવિત્રીના દળમા ]

સખી દયા ધર્મની વાત, ધ્યાને ધરીએરે,  
પરનિદા મોટું પાપ, તે પરિકરીએરે,  
જ્યા કુળને થાય કલક, તે નવ કરીએરે,  
વળી વિષય વિલાસી વાત, નવ ઉચ્ચરીએરે

સાખી —અતરના અવશુષ્ણ તણ, સફળુણનો કરી સગ,  
સજીએ ભૂષણ શિયળના, ધરી ઉરમાહી ઉમંગ.

સાચું જે સિદ્ધ સ્વરૂપ, તેહ સમરીએરે,  
શોધી તારક ગુરૂદેવ, પાર ઉતરીએરે,  
ફેકટ જે કરે ફળેત, ત્યાં નવ ફરીએરે,  
ઠંડકવાળાં જે ઠામ, ત્યાં જઈ ઠરીએરે,

સાખી:—સ્નેહ ધરી સાચા વિષે, ખોટાનો તણ ખ્યાલ,  
સદ્બોધથી સુધરીએ, કરીએ હૃદય રસાળ,  
બુઢો આ જગનો ખેલ, ઘટમાં બાણીરે,  
આ પુન્ય દશાપર ફેરવીએ, નહિ પાણીરે,  
અરિહંત પ્રભુ ઉપદેશ, અંતર આણીરે,  
ન્યાં તાણુ પડે ત્યાં તંત, ન કરીએ તાણીરે.

સાખી:—સુખ દુઃખને સરખા ગણી, તણ અંતર આલમાન,  
વખત વિચારી વરતીએ, ધર્મે દઈને ધ્યાન,  
ન્યાં જીવનું જોખમ થાય, ત્યાં નવ જઈએરે,  
કડવા કે કિલષ્ટ કઠોર, વાક્ય ન કહીએરે,  
ન્યાં જીવન વિષમય થાય, ત્યાં નવ રહીએરે,  
આ સંત તણા કહે શિષ્ય, ગુરૂ ગુણ ગ્રહીએરે.

૫૬ ૨૫૩—સમજી જહેનોને નીતિબોધક હિતશિક્ષણ.

[ અચકો મચકો કારેલી—એ રાગ ]

કહું એક શિખામણ સારી રાજ, સાંભળજો જહેની ભાવે,  
તે તમને છે હિતકારી રાજ, સાંભળજો જહેની ભાવે,  
મોંઘો માનવલવ પામી રાજ, સાંભળજો જહેની ભાવે. ૧  
ભજજો શ્રી અંતરજામી રાજ, સાંભળજો જહેની ભાવે,  
સદ્ગુરૂનો સંગજ કરજો રાજ, સાંભળજો જહેની ભાવે. ૨

સુવચન તેના ચિત્ત ધરજો રાજ, સાંભળજો જોની ભાવે,  
 દુરીજન સંગત પરિહરજો રાજ, સાંભળજો જોની ભાવે. ૩  
 પાળો ભાવે મત કુદં રાજ, સાંભળજો જોની ભાવે,  
 કદી કામ ન કરજો કુદં રાજ, સાંભળજો જોની ભાવે. ૪  
 શુદ્ધ સતીશુણે વરજો રાજ, સાંભળજો જોની ભાવે,  
 ભણી ભણતરને ભટ્ટી ભાતે રાજ, સાંભળજો જોની ભાવે,  
 સારા ધાતો સહુ વાતે રાજ, સાંભળજો જોની ભાવે. ૫  
 પહેરો શિયળની સાડી રાજ, સાંભળજો જોની ભાવે,  
 તરજો દુર્યુષની ખાડી રાજ, સાંભળજો જોની ભાવે. ૬  
 વસજો સહુ સંપી સાથે રાજ, સાંભળજો જોની ભાવે,  
 નહિ આળ દીઓ કોઈ માથે રાજ, સાંભળજો જોની ભાવે. ૭  
 સદ્ગુરૂની શિક્ષા માનો રાજ, સાંભળજો જોની ભાવે,  
 પરહરજો સૌ તોફાનો રાજ, સાંભળજો જોની ભાવે. ૮  
 કરીને સહુ સારા કામો રાજ, સાંભળજો જોની ભાવે,  
 સુનિવિનયસદા સુખ પામો રાજ, સાંભળજો જોની ભાવે. ૯

૫૬૨૫૪-પતિવ્રતા જોનોને શિખામણની પંદર તિથિઓ.

[ આવોને જિનરાજ ! અમ ધર આવોનેરે-એ રાગ ]

સમજો શિખામણ સાર, સજની સમજોનેરે,

નહિ સમજો તો ધિક્કાર, સજની સમજોનેરે. ટેકો

પડવે પ્રથમ એક પ્રભુને ભજીએ, પાપના પંથને દૂરથી તજીએ,

સત્ય શિયળને સજીએ, સજની સમજોનેરે. ૧

બીજો ધરો બાઈ ધર્મમાં પ્રીતિ, વિષય કથાયને સર્વથા છૂતી,

દૂર કરોને અનીતિ, સજની સમજોનેરે. ૨

- ચોથે ચોરીને જીલમ જારી, મોટામાં મોટાં એ પાતક ભારી,  
નાખશે નક મોઝારી, સજની સમજેનેરે. ૪
- પાંચમે પાછો કહું છું પોકારી, જીવું મરી વૈભવો વિસારી,  
સાથ ન કોઈ સહિયારી, સજની સમજેનેરે. ૫
- છઠ્ઠે પરણ્યો પતિ કરી ખ્યારો, પરનરને ભાઈ બાપજ ધારો,  
મોક્ષનો તો ન ઉધારો, સજની સમજેનેરે. ૬
- સાતમે કરવી સ્વામીની સેવા, સ્હામું ન થાઉં નઠારા હેવા,  
સંપથી સુખના મેવા, સજની સમજેનેરે. ૭
- આઠમે માનો સાસુને માતા, દેરને જેઠ ગણો દીલ બ્રાતા,  
સસરો પિતા સુખદાતા, સજની સમજેનેરે. ૮
- નોમે નણુંદ દેરાણી જેઠાણી, ખેડેનો ગણો પ્રીત અંતર આણી,  
મીઠી વદો મુખ વાણી, સજની સમજેનેરે. ૯
- દશમે દિલ હરામ ન કરવું, પરધર દાડી અર્જું ન ફરવું,  
બહુ ન પિયર પરવરવું, સજની સમજેનેરે. ૧૦
- એકાદશીએ આળસ છોડો, જાગો તો પ્રીતિ પ્રભુમાં જોડો,  
ટેક મર્યાદા ન તોડો, સજની સમજેનેરે. ૧૧
- બારશે બાળપણું ન બતાવો, મોટાં થયા એમ મનમાં લાવો,  
જેને તેને ન બોલાવો, સજની સમજેનેરે. ૧૨
- તેરસે ગાઓ ગીત પ્રભુના, ગાઓ ન ગીત નઠારા નમુના,  
સંકટ થાશે સમુના, સજની સમજેનેરે. ૧૩
- ચૌદશે જહેમની વાત વિસારો, બહુ શુકનને જોષી જીઠારો,  
વળગાડ એ ખોટો ધારો, સજની સમજેનેરે. ૧૪
- પૂનમે પંડિતા લણીને થાજો, જહેમ તજી શુભવંત ગણાજો,  
ખીજીને આ રસ પાજો, સજની સમજેનેરે. ૧૫

પદર તિથિનો બોધ પ્રમાણી, માનો તો બહુ સુખ પામશે શાણી,  
 વહ્નિભદ્રાસની વાણી, સજની સમજોનેરે ૧૬  
 પદ ૨૫૫—સદ્ગુણી સખીઓને શિખામણ.

[ રાગ પુનમયાદની ]

સખીઓ! નિજ નિજ નીતિધર્મ સદા સભારીએરે,  
 પરમ પવિત્ર પતિમત પટકુળ કરી પરિધાન,  
 સાસુ સસરા માત પિતાની નેવા સાચવોરે,  
 ભાવ સહિત ભક્તિથી નિત્ય ભણ્યો ભગવાન,  
 એવા ઉત્તમ ગુણથી ઉભય સુકુળ અજવાળીએરે ટેક  
 સાખી —નજરે નજર નજોડીએ, નાથ વિના કોઈ સાથ,  
 પરનરને નવ આપીએ, તાલી હાથે હાથ

હસવુ રમવુ જમવુ એકાન્તે નવ બેસવુરે,  
 પતિ વિણ પતિના પણ સદ્મિત્રોની સગાત એવાં ૧  
 સાખી —નાથ વિના કરવી નહિ, વિનોદની સહુ વાત,  
 વિશ્વ વિરોધ ન વર્તવુ, ભવે તાત કે જાત

સજની બ્રહ્મ થવુ નહિ મુધરી સદ્ આચારથીરે,  
 નિર્લજ્જ નટખટની સોખત તજવી સુખાત એવાં ૨  
 સાખી —કુટી કદરૂપ કુબડો, નિર્ધન નિર્જળ કાય,  
 કર્મ વશે જેવો મળે, તે સતીને શૂરરાય

જોડી પગ અશુદ્ધ દ્રષ્ટિ આલુ જોડીએરે,  
 નિશ દિન સાચવીએ સહુ સાથે સપ સદાય એવાં ૩  
 સાખી —ઉંચે સ્વરે ન બોલવુ, મૂકીને મર્યાદ,  
 કુડીન જહેન કરવો નહિ, વડીલથી વિવાદ  
 ચચગ ચાવે ચતુરા ચટક મઠક નવ ચાનીએરે,  
 શીવસૂત કેશવની શિખામણ અતર આલુ એવાં ૪

## પદ ૨૫૬-સદ્ગુણી બહેનોને સદ્બોધ.

[ રાગ ઉપર પ્રમાણે ]

બહેનો સદ્ગુણ સાડી સ્નેહ ધરીને પહેરજોરે. ટેકો

જેથી કીર્તિ કેરો ઉભરાશે લંડાર. બહેનો ૦ ૧

સાખી:—સાડી સદ્ગુણની ધરો, દુર્ગુણ કરજો દૂર,  
સ્વામીની સાથે વસી, સતી પદ ધરજો ઉર.

બહેનો ચંદ્ર કપાળે કુમકુમનો શોભાવજોરે,  
હાથે સૌભાગ્ય કંકણ સતી તાણું એ ચિન્હ. બહેનો ૦ ૨

સાખી:—પતિ પરમેશ્વર સમ ગણી, પતિવ્રત ધરશો મન,  
આભૂષણ શિયળ તાણું, શોભે સુંદર તન.  
બહેનો આનંદે નિજ પતિ આજ્ઞાને પાળજોરે,  
જેથી નામ તમારું અમર થશે સતી સાથ. બહેનો ૦ ૩

સાખી:—પતિભક્તિ અંતર ધરો, સહનશિલતા સાથ,  
સદા દયા સુનીતિનો, ધરો પ્રીતે ઉર હાર.  
બહેનો પતિ આજ્ઞામાં, રહીને જીવન ગાળજોરે,  
મળશે તેનાં મીઠાં, ફળ સત્કીર્તિ હંમેશ. બહેનો ૦ ૪

## પદ ૨૫૭-શાણી બહેનોને શિખામણ.

[ વાયા વાયા ઉત્તર દિશના વાયજો-એ દેશી ]

સાંભળજો સખીઓ શિખામણ સારીજો,

સૂણતાં લાગે હરઘડીએ હિતકારીજો,

શિયળ સહુણું શાણી બહેનો પાળીએ જો.

૧

પાળીએ વળી સત્ય વચનની ટેકજો,

સત્યથી તરીયા લવસાગરને અનેક જો,

સત્યને વળગી નીતિ પંથે ચાલીએજો.

૨

ચાલીએ ન ચટક મટકતી ચાલે જો,  
 મતી સાચી તો સીતા સમ જગ મ્હાલેજો,  
 પર નિંદા ને ચાડી યુગલી ટાળીએ જો. ૩  
 ટાળીએ વિકચા કમ્વાની ટેવ જો,  
 નાના બચ્ચા કેળવીએ અહમેવ જો,  
 ગાગ દેવાની ભુરી આદત બાળીએ જો. ૪  
 બાળીએ બહેનો વળી ચાર કથાય જો,  
 નેથી કળયો ટટો ફરે થાય જો,  
 સુખ ને શાંતિ સારી તેથી બાળીએ જો. ૫  
 બાળીએ કોઈ દુખી નજરે લગાર જો,  
 તો ઠરીએ દોડો જઈ મ્હાય તે વારજો,  
 ભુખ્યાને ભોજન ભાવેથી ચાલીએ જો. ૬  
 ચાલીએ જો મહદ મજાની સારી જો,  
 દે દુવા દીક્ષથી એ દુખ નિવારી જો,  
 દયા નજરથી સહુને નિત્ય નિહાળીએ જો. ૭  
 નિહાળીએ જીવ જતુ ખાસ ચાલતા જો,  
 કદી ન હમીએ બહેનો વાત કરતા જો,  
 મદાચાચી કુવ બન્ને અજવાળીએ જો. ૮  
 અજવાળો આ નિજ આતમને ખામ જો,  
 ધર્મ ઠરીને પામે શિવપુર વાસ જો,  
 ધર્મ પમાયે જગમા સુખથી મ્હાવીએ જો. ૯  
 મ્હાવીએ શુભ કામ સદાય ઠરીને જો,  
 હીતશિક્ષા સાચી એ હૃદયે ધરીને જો,  
 મનમુખ શાંતિ વરવા એ સમચાવીએ જો. ૧૦

૫૬ ૨૫૮-ખહેનો ! આપ કાલેજમાં શું શિખી આવ્યાં ?

[ મથુરામાં ખેલ ખેલી આવ્યા હો કાન ! ક્યાં રમી આવ્યા-એ રાગ ]

કાલેજમાં ખૂબ લાણી આવ્યાં હો ખહેન ! શું શિખી આવ્યાં ? ટેક.

કડલાં ને કાંખી ક્યાં મૂકી આવ્યાં,

રીસ્ટ વોચ કોનું પહેરી લાવ્યાં ? એા ખહેન ! ૧

કુમકુમ ચાંદલો ક્યાં મૂકી આવ્યાં,

પાઉડર ને પદ્મ કોનાં લાવ્યાં ? એા ખહેન ! ૨

પ્રેમ વજ્ર ગ્રંથી શો છોડી અંખોડલો,

‘ખોખડ હેર’ ક્યાંથી લઈ આવ્યાં ? એા ખહેન ! ૩

સાદું જીવન વેષ સાદો મૂકીને,

ફેશનના ફંદ ક્યાંથી લાવ્યાં ? એા ખહેન ! ૪

કડછી ને વેલણુ ક્યાં મૂકી આવ્યાં,

રેકેટના ખેલ ખેલી આવ્યાં ? એા ખહેન ! ૫

ઘરનાં મંદીરયાં સૂના મૂકીને,

કલખોમાં ક્યાં ઘૂમી આવ્યાં ? એા ખહેન ! ૬

માતૃત્વ મોંઘાં ક્યાં મૂકી આવ્યાં,

‘કોન્ટ્રો સેપ્ટીવ’ કોનું લાવ્યાં ? એા ખહેન ! ૭

ગૃહિણીના ધર્મ ક્યાં ભૂલી આવ્યાં,

પદવીના છંદ કોનાં લાવ્યાં ? એા ખહેન ! ૮

સતીઓની લાવના ભૂલી જઈને,

‘છટ્ નોનસન્સ’ લઈ આવ્યાં ? એા ખહેન ! ૯

વ્રત તપ સંયમ ક્યાં મૂકી આવ્યાં,

કોના સ્વચ્છંદ શિખી આવ્યાં ? એા ખહેન ! ૧૦



રહાવા સહેવાનો મત્ર ભૂલીને,  
 છૂટા છેડા કોના લાબ્યા ? એા બહેન ! ૧૧  
 આપણું સઘળું ક્યા મૂકી આવ્યા,  
 પારકું શુ કામ ચોરી લાબ્યા ? એા બહેન ! ૧૨  
 નવાના મોહમા જુનું જલાવી,  
 ખાખ પર મહેલ ચણી આવ્યા ? એા બહેન ! ૧૩  
 વિદ્યા ને જ્ઞાનના મોઘા ખળના,  
 છોડી કગાલ થઈ આવ્યા ? એા બહેન ! ૧૪  
 સ્નેહ સૌજન્યની દેવી તમે તો,  
 જગ ઠેરે ચડવા કા ચાલ્યા ? એા બહેન ! ૧૫  
 પૂજ્ય ને વધ આર્યનારી મટીને,  
 શીકને મડમ બની આવ્યા ? એા બહેન ! ૧૬

[ કર્તા-કાવિદાસ સેવત સ્વસ્થાન મુરત ]

૨૨-સુભાર્યા અને કુભાર્યા વિષે.

૫૬ ૨૫૬-સદ્ગુણી સાસુનું સ્વરૂપ.

[ રામ-ધોળ ]

પુત્રી તુમ્ય રાખે વહુને પ્રેમથી, સદા આપે સાસુજી સતોષ,  
 રાખે નહિ રોષ, સાસુ ધર્મ સાભળે. ટેક ૧  
 શિખામણ આપે સાચા સ્નેહથી, સદ્ગુણનું જર્તાવી સ્વરૂપ,  
 રણિયામણ રૂપ, સાસુ ધર્મ સાભળે. ૨  
 કામ માહિ પુત્રી પેઠે કેળવે, મેળવે વધુનું મોહુ માન,  
 સમજીને સમાન, સાસુ ધર્મ સાભળે. ૩

જેને નિરખવાથી નયનો ઠરે, જેના ઘરમાં આનંદ ઉભરાય;  
 મંગળ વરતાય, સાસુ ધર્મ સાંભળો. ૪  
 અપશબ્દ મુખે ઉચ્ચરે નહિ, ખોલે નિત્ય મધુરાં ખોલ;  
 કરી કરી તોલ, સાસુ ધર્મ સાંભળો. ૫  
 જેના ઘરમાંથી શોક છોટો રહે, સાસુજીની જ્યાં એવી સુવાસ;  
 પાપો ના'વે પાસ, સાસુ ધર્મ સાંભળો. ૬  
 દેખી વાંક મીઠાં વચ્ચે કહે, શરમાવીને દે સદ્બોધ;  
 વધે ન વિરોધ, સાસુ ધર્મ સાંભળો. ૭  
 કુદ્ર વાતોમાં ખ્યાલ કરે નહિ, બિંચા બિંચા જેના ઉદ્દગાર;  
 જે પાથરે ખ્યાર, સાસુ ધર્મ સાંભળો. ૮  
 સમજાવી સહુને રાખે સંપમાં, પ્રેમ વધવાનો કાઢે પ્રકાર;  
 બની હોશિયાર, સાસુ ધર્મ સાંભળો. ૯  
 સંતાંશય્ય જે ઘરમાં આવી સતી, તેના પુણ્ય તણે નહિ પાર;  
 સતીમાં શણગાર, સાસુ ધર્મ સાંભળો. ૧૦

પદ ૨૬૦-દુષ્ટ સાસુને પનારે પડેલી ગરીબડી  
 વહુની પરાધિનતા.

[ રાગ-ઉપર પ્રમાણે ]

પરતંત્ર વધુ પુરા પાપથી, પાપી સાસુ પનારે પડેલ;  
 જીવન ત્યાં જડેલ, પેખો પરાધિનતા. ૧  
 મીઠાં વગરના જે ઘર માનવી, ઉપજાણવાળા હોય અયોગ્ય;  
 ત્યાં અબળાના ભોગ, પેખો પરાધિનતા. ૨  
 પૂર્ણ પજવે સર્વ પરિવારને, દુષ્ટ સાસુ તણું જીહાં જોર;  
 ઘરે ઘા, દોરે દોર, પેખો પરાધિનતા. ૩

રહાવા રહેવાનો મંત્ર ભૂલીને,  
 છટા છેડા કોનાં લાવ્યાં ? ઓ ખેન ! ૧૧  
 આપણું સમગ્રું ક્યાં મૂટી આવ્યાં,  
 પારકું શું કામ ચોરી લાવ્યાં ? ઓ ખેન ! ૧૨  
 નવાના મોહમાં જીનું જલાવી,  
 ખાખ પર મહેલ ચણી આવ્યાં ? ઓ ખેન ! ૧૩  
 વિદ્યા ને જ્ઞાનના મોંઘા ખજાના,  
 છોડી કંગાલ થઈ આવ્યાં ? ઓ ખેન ! ૧૪  
 સ્નેહ સૌજન્યની દેવી તમે તો,  
 જગ ઠેરે ચડવા કાં ચાડ્યાં ? ઓ ખેન ! ૧૫  
 પૂજ્ય ને વધ આર્યનારી મટીને,  
 શીકને મડમ બની આવ્યાં ? ઓ ખેન ! ૧૬

[ કર્તા-કાલિદાસ સેવત સ્વસ્થાન મુક્ત. ]

૨૨-સુભાર્યા અને કુભાર્યા વિષે.

૫૬ ૨૫૬-સદ્ગુણી સાસુનું સ્વરૂપ.

[ રામ-ધોળ ]

પુત્રી તુમ્હારાએ વહુને પ્રેમથી, સદા આપે સાસુજી સંતોષ;  
 રાખે નહિ રોષ, સાસુ ધર્મ સાંભળેા ટેક. ૧  
 શિખામણ આપે સાચા સ્નેહથી, સદ્ગુણનું જતોવી સ્વરૂપ;  
 રાજિયામણ રૂપ, સાસુ ધર્મ સાંભળેા. ૨  
 કામ માહિ પુત્રી પેઠે કેળવે, મેળવે વધુનું મોહું માન;  
 સમજીને સમાન, સાસુ ધર્મ સાંભળેા. ૩

જેને નિરખવાથી નયનો ઠરે, જેના ઘરમાં આનંદ ઉભરાય;  
 મંગળ વરતાય, સાસુ ધર્મ સાંભળો. ૪  
 અપશબ્દ મુખે ઉચ્ચરે નહિ, બોલે નિત્ય મધુરાં બોલ;  
 કરી કરી તોલ, સાસુ ધર્મ સાંભળો. ૫  
 જેના ઘરમાંથી શોક છેટો રહે, સાસુબીની જ્યાં એવી સુવાસ;  
 પાપો ના'વે પાસ, સાસુ ધર્મ સાંભળો. ૬  
 દેખી વાંક મીઠાં વચને કહે, શરમાવીને દે સદ્બોધ;  
 વધે ન વિરોધ, સાસુ ધર્મ સાંભળો. ૭  
 ક્ષુદ્ર વાતોમાં ખ્યાલ કરે નહિ, ઊંચા ઊંચા જેના ઉદ્દગાર;  
 જે પાથરે ખ્યાર, સાસુ ધર્મ સાંભળો. ૮  
 સમજાવી સહુને રાખે સંપમાં, પ્રેમ વધવાનો કાઢે પ્રકાર;  
 બની હોશિયાર, સાસુ ધર્મ સાંભળો. ૯  
 સંતાંશય્ય જે ઘરમાં આવી સતી, તેના પુણ્ય તણે નહિ પાર;  
 સતીમાં શણગાર, સાસુ ધર્મ સાંભળો. ૧૦

પદ ૨૬૦-દુષ્ટ સાસુને પનારે પડેલી ગરીબડી  
 વહુની પરાધિનતા.

[ રાગ-ઉપર પ્રમાણે ]

પરતંત્ર વધુ પુરા પાપથી, પાપી સાસુ પનારે પડેલ;  
 જીવન ત્યાં જડેલ, પેખો પરાધિનતા. ૧  
 મીઠાં વગરના જે ઘર માનવી, ઉપજણવાળા હોય અયોગ્ય;  
 ત્યાં અબળાના લોગ, પેખો પરાધિનતા. ૨  
 પૂર્ણ પજવે સર્વ પરિવારને, દુષ્ટ સાસુ તણું જીહાં જોર;  
 ઘડે ઘાટ ઘોર, પેખો પરાધિનતા. ૩

રહાવા સહેવાનો મત્ર ભૂલીને,  
 છૂટા છેડા કોના લાબ્યા ? ઓ જહેન ! ૧૧  
 આપણું સઘળું ક્યા મૂકી આબ્યા,  
 પારકું શું કામ ચોરી લાબ્યા ? ઓ જહેન ! ૧૨  
 નવાના મોહમા જુનું જલાવી,  
 ખાખ પર મહેલ ચણી આબ્યા ? ઓ જહેન ! ૧૩  
 વિદ્યા ને જ્ઞાનના મોઘા ખખના,  
 છોડી કગાલ થઈ આબ્યા ? ઓ જહેન ! ૧૪  
 સ્નેહ સોજન્યની દેવી તમે તો,  
 જગ ઠેરો ચડવા કા ચાલ્યા ? ઓ જહેન ! ૧૫  
 પૂજ્ય ને વધ આર્યનારી મટીને,  
 શીદને મડમ બની આબ્યા ? ઓ જહેન ! ૧૬

[ કર્તા-કાલિદાસ સેવત સ્વસ્થાન દુરત ]

## ૨૨-સુભાર્યા અને દુભાર્યા વિષે.

પદ ૨૫૬-સદ્ગુણી સાસુનું સ્વરૂપ.

[ રાગ-ધોળ ]

પુત્રી હુંય રાખે વહુને પ્રેમથી, સદા આપે સાસુજી સતોષ,  
 રાખે નહિ રોષ, સાસુ ધર્મ સાબજો. ૧  
 શિખામણ આપે સાચા સ્નેહથી, સદ્ગુણનું બતાવી સ્વરૂપ,  
 રણિયામણ રૂપ, સાસુ ધર્મ સાબજો. ૨  
 કામ મહિ પુત્રી પેઠે કેળવે, મેળવે વહુનું મોહુ માન,  
 સમજીને સમાન, સાસુ ધર્મ સાબજો. ૩

જેને નિરખવાથી નયનો ઠરે, જેના ઘરમાં આનંદ ઉભરાય;  
 મંગળ વરતાય, સાસુ ધર્મ સાંભળો. ૪  
 અપશબ્દ મુખે ઉચ્ચરે નહિ, બોલે નિત્ય મધુરાં બોલ;  
 કરી કરી તોલ, સાસુ ધર્મ સાંભળો. ૫  
 જેના ઘરમાંથી શોક છોટો રહે, સાસુજીની જ્યાં એવી સુવાસ;  
 પાપો ના'વે પાસ, સાસુ ધર્મ સાંભળો. ૬  
 દેખી વાંક મીઠાં વચને કહે, શરમાવીને દે સદ્બોધ;  
 વધે ન વિરોધ, સાસુ ધર્મ સાંભળો. ૭  
 ક્ષુદ્ર વાતોમાં ખ્યાલ કરે નહિ, ઊંચા ઊંચા જેના ઉદ્દગાર;  
 જે પાથરે ખ્યાર, સાસુ ધર્મ સાંભળો. ૮  
 સમજાવી સહુને રાખે સંપમાં, પ્રેમ વધવાનો કાઢે પ્રકાર;  
 બની હોશિયાર, સાસુ ધર્મ સાંભળો. ૯  
 સંતાંશય્ય જે ઘરમાં આવી સતી, તેના પુણ્ય તણો નહિ પાર;  
 સતીમાં શણગાર, સાસુ ધર્મ સાંભળો. ૧૦

૫૬ ૨૬૦-દુષ્ટ સાસુને પનારે પડેલી ગરીબડી  
 વહુની પરાધિનતા.

[ રાગ-ઉપર પ્રમાણે ]

પરતાંત્ર વધુ પુરા પાપથી, પાપી સાસુ પનારે પડેલ;  
 જીવન ત્યાં જડેલ, પેખો પરાધિનતા. ૧  
 મીઠાં વગરના જે ઘર માનવી, ઉપજાણવાળા હોય અયોગ્ય;  
 ત્યાં અબળાના ભોગ, પેખો પરાધિનતા. ૨  
 પૂર્ણ પજવે સર્વ પરિવારને, દુષ્ટ સાસુ તણું જીહાં જોર;  
 ઘડે ઘાટ ઘોર, પેખો પરાધિનતા. ૩

મ્હાવા મ્હેવાનો મત્ર ભૂલીને,  
 છટા છેડા કોના લાબ્યા ? ઓ ખેન ! ૧૧  
 આપણું સઘળું ક્યા મૂઝી આવ્યા,  
 પારકું શું કામ ચોરી લાબ્યા ? ઓ ખેન ! ૧૨  
 નવાના મોહમા ભુતું જલાવી,  
 ખાખ પર મ્હેલ ચણી આવ્યા ? ઓ ખેન ! ૧૩  
 વિદ્યા ને જ્ઞાનના મોઘા ખતના,  
 છોડી કગલ ધર્મ આવ્યા ? ઓ ખેન ! ૧૪  
 સ્નેહ સૌજન્યની દેવી તમે તો,  
 જગ ઠેરે ચડવા કા આવ્યા ? ઓ ખેન ! ૧૫  
 પૂજ્ય ને વધ આર્યનારી મટીને,  
 શીદને મડમ બની આવ્યા ? ઓ ખેન ! ૧૬

[ કર્તા-કાવિદાસ સેવત સ્વસ્થાન મુરત ]

## ૨૨-સુભાર્યા અને કુભાર્યા વિષે.

૫૬ ૨૫૬-સદ્ગુણી સાસુનું સ્વરૂપ

[ રાગ-ધાન ]

પુત્રી પુત્ર્ય રાખે વહુને પ્રેમથી, સદા આપે સાસુજી સતોષ,  
 રાખે નહિ રોષ, સાસુ ધર્મ સાલજો. ૧  
 શિખામણ આપે સાચા સ્નેહથી, સદ્ગુણનું બતાવી સ્વરૂપ,  
 રણિયામણ રૂપ, સાસુ ધર્મ સાલજો. ૨  
 કામ માહિ પુત્રી પેઠે કેળવે, મેળવે વધુનું મોહુ માન,  
 સમજીને સમાન, સાસુ ધર્મ સાલજો. ૩

જેને નિરખવાથી નયનો ઠરે, જેના ઘરમાં આનંદ ઉભરાય;  
 મંગળ વરતાય, સાસુ ધર્મ સાંભળો. ૪  
 અપશબ્દ મુખે ઉચ્ચરે નહિ, બોલે નિત્ય મધુરં બોલ;  
 કરી કરી તોલ, સાસુ ધર્મ સાંભળો. ૫  
 જેના ઘરમાંથી શોક છેટો રહે, સાસુજીની જ્યાં એવી સુવાસ;  
 પાપો ના'વે પાસ, સાસુ ધર્મ સાંભળો. ૬  
 દેખી વાંક મીઠાં વચને કહે, શરમાવીને દે સહુબોધ;  
 વધે ન વિરોધ, સાસુ ધર્મ સાંભળો. ૭  
 કુદ્ર વાતોમાં ખ્યાલ કરે નહિ, જિંચા જિંચા જેના ઉદ્દગાર;  
 જે પાથરે પ્યાર, સાસુ ધર્મ સાંભળો. ૮  
 સમજાવી સહુને રાખે સંપમાં, પ્રેમ વધવાનો કાઢે પ્રકાર;  
 બની હોશિયાર, સાસુ ધર્મ સાંભળો. ૯  
 સંતાંશબ્દ જે ઘરમાં આવી સતી, તેના પુણ્ય તણો નહિ પાર;  
 સતીમાં શણુગાર, સાસુ ધર્મ સાંભળો. ૧૦

૫૬ ૨૬૦-દુષ્ટ સાસુને પનારે પડેલી ગરીબડી  
 વહુની પરાધિનતા.

[ રાગ-ઉપર પ્રમાણે ]

પરતંત્ર વધુ પુરા પાપથી, પાપી સાસુ પનારે પડેલ;  
 જીવન ત્યાં જડેલ, પેખો પરાધિનતા. ૧  
 મીઠાં વગરના જે ઘર માનવી, ઉપજાણવાળા હોય અયોગ્ય;  
 ત્યાં અબજાના લોગ, પેખો પરાધિનતા. ૨  
 પૂર્ણ પજવે સર્વ પરિવારને, દુષ્ટ સાસુ તણું જીહાં જોર;  
 ઘડે ઘાટ ઘોર, પેખો પરાધિનતા. ૩



રહાવા રહેવાનો મંત્ર ભૂલીને,  
 છૂટા છેડા કોનાં લાવ્યાં ? ઓ ખેન ! ૧૧  
 આપણું સઘળું ક્યાં મૂકી આવ્યાં,  
 પારકું ગું કામ ચોરી લાવ્યાં ? ઓ ખેન ! ૧૨  
 નવાના મોહમાં જીવું જલાવી,  
 ખાખ પર મહેલ ચણી આવ્યાં ? ઓ ખેન ! ૧૩  
 વિદ્યા ને જ્ઞાનના મોંઘા ખત્રના,  
 છોડી કગાલ થઈ આવ્યાં ? ઓ ખેન ! ૧૪  
 સ્નેહ સોજન્યની દેવી તમે તો,  
 જગ ઠેરે ચડવા કા આવ્યાં ? ઓ ખેન ! ૧૫  
 પૂજ્ય ને વધ આર્યનાગી મટીને,  
 શીદને મડમ બની આવ્યાં ? ઓ ખેન ! ૧૬

[ કર્તા-કાલિદાસ સેવક સ્વસ્થાન સુરત. ]

## ૨૨-સુભાર્યા અને કુભાર્યા વિષે.

૫૬ ૨૫૬-સદ્ગુણી સાસુનું સ્વરૂપ.

[ રામ-ધોળ ]

પુત્રી હૃદય રાખે વહુને પ્રેમથી, સદા આપે સાસુજી સતોષ,  
 રાખે નહિ રોષ, સાસુ ધર્મ સાંભળે. ટેક ૧  
 શિષ્યામણ આપે સાચા સ્નેહથી, સદ્ગુણનું બતાવી સ્વરૂપ;  
 રાજિયામણ રૂપ, સાસુ ધર્મ સાંભળે. ૨  
 કામ માહિ પુત્રી ખેંઠે કેળવે, મેળવે વહુનું મોહું માન;  
 સમજીને સમાન, સાસુ ધર્મ સાંભળે. ૩

જેને નિરખવાથી નયનો ઠરે, જેના ઘરમાં આનંદ ઉભરાય;  
 મંગળ વરતાય, સાસુ ધર્મ સાંભળો. ૪  
 અપશબ્દ મુખે ઉચ્ચરે નહિ, બોલે નિત્ય મધુરાં બોલ;  
 કરી કરી તોલ, સાસુ ધર્મ સાંભળો. ૫  
 જેના ઘરમાંથી શોક છેટો રહે, સાસુજીની જ્યાં એવી સુવાસ;  
 પાપો ના'વે પાસ, સાસુ ધર્મ સાંભળો. ૬  
 દેખી વાંકે મીઠાં વચ્ચને કહે, શરમાવીને દે સદ્બોધ;  
 વધે ન વિરોધ, સાસુ ધર્મ સાંભળો. ૭  
 કુદ્ર વાતોમાં ખ્યાલ કરે નહિ, બિંચા બિંચા જેના ઉદ્દગાર;  
 જે પાથરે પ્યાર, સાસુ ધર્મ સાંભળો. ૮  
 સમજાવી સહુને રાખે સંપમાં, પ્રેમ વધવાનો કાઢે પ્રકાર;  
 બની હોશિયાર, સાસુ ધર્મ સાંભળો. ૯  
 સંતાંશબ્દ જે ઘરમાં આવી સતી, તેના પુણ્ય તણું નહિ પાર;  
 સતીમાં શણગાર, સાસુ ધર્મ સાંભળો. ૧૦

પદ ૨૬૦-દુષ્ટ સાસુને પનારે પડેલી ગરીબડી  
 વહુની પરાધિનતા.

[ રાગ-ઉપર પ્રમાણે ]

પરતંત્ર વધુ પુરા પાપથી, પાપી સાસુ પનારે પડેલ;  
 જીવન ત્યાં જડેલ, પેજો પરાધિનતા. ૧  
 મીઠાં વગરના જે ઘર માનવી, ઉપજાણવાળા હોય અયોગ્ય;  
 ત્યાં અબળાના લોગ, પેજો પરાધિનતા. ૨  
 પૂર્ણ પજવે સર્વ પરિવારને, દુષ્ટ સાસુ તણું જીહાં જોર;  
 ઘડે ઘાટ ઘોર, પેજો પરાધિનતા. ૩

રહાવા સહેવાનો મંત્ર ભૂલીને,  
 છટા છેડા કોનાં લાભ્યાં ? એા ખેન ! ૧૧  
 આપણું સઘળું ક્યાં મૂકી આવ્યાં,  
 પારકું શું કામ ચોરી લાભ્યાં ? એા ખેન ! ૧૨  
 નવાના મોહમાં જીવું જલાવી,  
 ખાખ પર મહેલ ચણી આવ્યાં ? એા ખેન ! ૧૩  
 વિદ્યા ને જ્ઞાનના મોંઘા ખળના,  
 છોડી કગાલ થઈ આવ્યાં ? એા ખેન ! ૧૪  
 સ્નેહ સૌજન્યની દેવી તમે તો,  
 જગ ઠેશે ચડવા કાં ચાડ્યાં ? એા ખેન ! ૧૫  
 પૂજ્ય ને વધ આર્યનારી મટીને,  
 શીઠને મડમ બની આવ્યાં ? એા ખેન ! ૧૬

[ કર્તા-કાલિદાસ સેવક સ્વસ્થાન મુરત. ]

## ૨૨-સુભાર્યા અને કુભાર્યા વિષે.

૫૬ ૨૫૬-સદ્ગુણી સાસુનું સ્વરૂપ.

[ રામ-ધોળ ]

પુત્રી હૃદય રાખે વહુને પ્રેમથી, સદા આપે સાસુજી સંતોષ,  
 રાખે નહિ રોષ, સાસુ ધર્મ સાંભળે. ટેક. ૧  
 શિખામણ આપે સાચા સ્નેહથી, સદ્ગુણનું બતાવી સ્વરૂપ;  
 રાજિયામણ રૂપ, સાસુ ધર્મ સાંભળે. ૨  
 કામ માહે પુત્રી પેઠે કેળવે, મેળવે વધુનું મોહું માન;  
 સમજીને સમાન, સાસુ ધર્મ સાંભળે. ૩

જેને નિરખવાથી નયનો ઠરે, જેના ઘરમાં આનંદ ઉભરાય;  
 મંગળ વરતાય, સાસુ ધર્મ સાંભળો. ૪  
 અપશબ્દ મુખે ઉચ્ચરે નહિ, બોલે નિત્ય મધુરં બોલ;   
 કરી કરી તોલ, સાસુ ધર્મ સાંભળો. ૫  
 જેના ઘરમાંથી શોક છોટો રહે, સાસુની ન્યાં એવી સુવાસ;   
 પાપો ના'વે પાસ, સાસુ ધર્મ સાંભળો. ૬  
 દેખી વાંક મીઠાં વચને કહે, શરમાવીને દે સદ્બોધ;   
 વધે ન વિરોધ, સાસુ ધર્મ સાંભળો. ૭  
 કુદ્ર વાતોમાં ખ્યાલ કરે નહિ, બિંચા બિંચા જેના ઉદ્દગાર;   
 જે પાથરે ખ્યાર, સાસુ ધર્મ સાંભળો. ૮  
 સમજાવી સહુને રાખે સંપમાં, પ્રેમ વધવાનો કાઢે પ્રકાર;   
 બની હોશિયાર, સાસુ ધર્મ સાંભળો. ૯  
 સંતાંશય્ય જે ઘરમાં આવી સતી, તેના પુણ્ય તણે નહિ પાર;   
 સતીમાં શણુગાર, સાસુ ધર્મ સાંભળો. ૧૦

પદ ૨૬૦-દુષ્ટ સાસુને પનારે પડેલી ગરીબડી  
 વહુની પરાધિનતા.

[ રાગ-ઉપર પ્રમાણે ]

પરતંત્ર વધુ પુરા પાપથી, પાપી સાસુ પનારે પડેલ;  
 જીવન ત્યાં જડેલ, પેજો પરાધિનતા. ૧  
 મીઠાં વગરના જે ઘર માનવી, ઉપજણુવાળા હોય અયોગ્ય;  
 ત્યાં અબળાના ભોગ, પેજો પરાધિનતા. ૨  
 પૂર્ણ પજવે સર્વ પરિવારને, દુષ્ટ સાસુ તણું જીહાં જોર;  
 ઘડે ઘાટ ઘોર, પેજો પરાધિનતા. ૩

- પ્રભુત્વ પતિને ન પૂજ્યારે લોલ,  
સાસુ સસરાને કીધો સતાપજો,  
સગા સ્નેહીઓથી કલેશ સજગાવીયારે લોલ,  
પૂર્ણ પરને પોતાને પરિતાપજો. સખી૦ ૨
- વાતો કરતા વિશેષે આવડી રે લોલ,  
નથી વર્તનમા જેને વિવેક જો,  
સારા શાઓ ભણ્યાથી શુ થયું રે લોલ,  
કદી આવ્યો નહિ ગુણ એક જો. સખી૦ ૩
- શિખામણુ દે શણા થઈ સર્વને રે લોલ,  
ભર્યા નિજમા ભૂલના ભડાર જો,  
છતા ભૂલો પોતાની નથી ભાળતા રે લોલ,  
એવું અતર પ્રદેશે અધાર. સખી૦ ૪
- નડિલોનો વિનય નવ જાળવ્યો રે લોલ,  
લાજ શરમ ન રાખી લગાર જો,  
હુંશીયારી ભલે હૈયામા ભરી રે લોલ,  
પણ આખર સર્વ અગાર જો. સખી૦ ૫
- ઉચો સાબુ કઈ જ્ઞાન કર્તુ અગનુરે લોલ,  
વાળી ઓળીને કાઢ્યો રૂઝો વેશ જો,  
શણગારે શરીરને શોભાવીયું રે લોલ,  
નથી લાયકપણુ જેમા લેશ જો. સખી૦ ૬
- જેનો અપયશ થયો અવનિ વિષે રે લોલ,  
છતા દુષ્ટ ન તજ્યો દુરાચાર જો,  
તેણે આ ભવને પરભવ ખગાડીયો રે લોલ,  
કરી જોજો વિચાર વારવાર જો. સખી૦ ૭

સંસાર તલવાર તણી ધાર છે રે લોલ,  
તે પર ચાલે ચતુર નરનાર ને;  
સંતશિષ્ય તણા આ સદ્બોધથી રે લોલ,  
ખોલી અંતર કરને ઉદ્ધાર ને. સખી૦ ૮

### પદ ૨૬૩-સુભાર્યા વિષે.

[રાગ ધોળ.]

સદાચારી નારી પામે માનને, ધન્ય માતાની કુખ કે'વાય,  
સદા સુખી થાય, ખડં જીવ્યું તેહનું. ટેક. ૧  
જીવ જાતાં શિયળને તને નહિ, પરપુરૂષ બ્રાત ને તાત,  
ગણે જે સુજાત, ખડં જીવ્યું તેહનું. ૨  
સ્વામી સેવા કરે સદાચારિણી, શુભ કાર્યમાં આપે સહાય,  
ઉભય સુખી થાય, ખડં જીવ્યું તેહનું. ૩  
ખરો ધર્મ પતિવ્રતા નારનો, પતિ જન્મ્યા પહેલાં નવ ખાય,  
સુગુણી કહેવાય, ખડં જીવ્યું તેહનું. ૪  
પાપ કામને આપ ધિછારતી, દીસે રૂપ સતીની સમાન,  
પતિ પામે માન, ખડં જીવ્યું તેહનું. ૫  
વસે સંખી સાસરીયાના સાથમાં, સહે સંકટ હોય તે આપ,  
શોભા પામે ખાપ, ખડં જીવ્યું તેહનું. ૬  
કંથ કબ્જમાં ભાગ લીએ સદા, છત દેખી છકી નવ જાય,  
મુર્ખ ન કુલાય, ખડં જીવ્યું તેહનું. ૭  
નિજ ખાળાને પુરા પ્રેમથી, નીતિ મારગ શિખાવે જેહ,  
સાચી માતા તેહ, ખડં જીવ્યું તેહનું. ૮  
લેશ કલેશ કરે નહિ કાઈદિ, દીપે દેવી જેવી સાક્ષાત્,  
વદે સાચી વાત, ખડં જીવ્યું તેહનું. ૯

બીણા વસો પહેરીને નવ નીકળે, ચોરે ચોરે બહાર બહાર,  
 પતિવ્રતા નાર, ખરૂં જીવ્યું તેહનું ૧૦  
 દાન ધર્મ કરે અને તેજુ, રાખે હૃદયે દયાનો વાસ,  
 નીતિવાન ખાસ, ખરૂં જીવ્યું તેહનું ૧૧  
 ઠહે કેશવ સદ્ગુણી નારને, સતી તમારો છે ધર્મ એહ,  
 રાખો ન સદેહ, ખરૂં જીવ્યું તેહનું ૧૨  
 [ કેશવ કૃતિમાધી ]

### પદ ૨૬૪-કુમારબાનાં લક્ષણો

[ રાગ ઉપર પ્રમાણે ]

સૂણો સુશીલા બહેની માહરી, કેતા કુમારબાની કથાય,  
 લખી ન લખાય, બળ્યું જીવ્યું તેહનું ૧  
 તથા લાજ ને કાજ કુડા કરે, બોળે બાપનું નામ જે નાર,  
 તેને છે ધિક્કાર, બળ્યું જીવ્યું તેહનું ૨  
 કોઈ કથને વશ કરવા ફરે, બાવા જોગી જતીની પાસ,  
 દુગચારી ખાસ, બળ્યું જીવ્યું તેહનું ૩  
 લહે કથની સાથ કુમારબા, માગે શક્તિ વિના શણગાર,  
 બુદ્ધિહિણ નાર, બળ્યું જીવ્યું તેહનું ૪  
 કોઈ શોક્યના સાવને કાઢવા, આપે આળ અને મહા દુઃખ,  
 કાગુ એનું મુખ, બળ્યું જીવ્યું તેહનું ૫  
 સામુસસરાની સેવા કરે નહિ, પતિ ઘરનું પિયર લઈ જાય,  
 ફજેલી તે યાય, બળ્યું જીવ્યું તેહનું ૬  
 જાય જમવાને નાત વરા વિષે, ત્યાથી ચોરે મિડાઈઓ તામ,  
 એવા કરે કામ, બળ્યું જીવ્યું તેહનું ૭

લડે પાડોશી સાથે પાપણી, ચોરે ઘરમાં કોઠી ફેરાં ધાન,  
તણ નિજ લાન, બળ્યું છબ્યું તેહનું. ૮  
ફૂડી ગાળથી બાળ બોલાવતી, બહુ બકવાદ કરે તણલાન,  
એવી ને નાદાન, બળ્યું છબ્યું તેહનું. ૯  
કહે કેશવ નિર્લજ નારને, માઠા કામે માઠી ગતી ધાય,  
છબ્યું એણે જાય, બળ્યું છબ્યું તેહનું. ૧૦  
[ કેશવ કૃતિમાંથી ]

### પદ ૨૬૫-નગણી નારીઓ વિષે.

[ ઓધવછ સંદેશો કહેને મારા સ્થામને-એ રાગ ]

રે ધિક્કાર તમને નગણી નારીઓ,  
ઘરના બાળો ચરચર ચિત્ત હંમેશ ને. ટેક.  
દીલમાં લેશ દયાનો ડાઘ મળે નહિ,  
કરવા રાછ કલેશ સદાય વિશેષ ને. રે ધિક્કાર૦ ૧  
કયા ભવ કાળે કુડાં કર્મ કરો તમે,  
કરો નહિ દુર્ગુણથી કેમ ? જરાયને;  
પરનિંદા કરવામાં પ્રૌઢપણું ગણો,  
સુર નારના એથી હૃદય કંપાયને. રે ધિક્કાર૦ ૨  
બાબા બોલાં બહુ બાકી રાખો નહિ,  
કામકાજ પણ ધરનું સર્વ સુકાયને;  
અમથાં અમથાં આળ કરો છો કોકની,  
લાલ કહોને શો તેમાંથી થાયને. રે ધિક્કાર૦ ૩  
આ ભવમાં તે કુટી પીટીને મરો,  
પરભવમાં પણ દુઃખ થવાને કાળને;  
ઘડો પાપનો પોતાના હાથે ભરો,  
ઉડાડી દો છો આકાશે લાગને. રે ધિક્કાર૦ ૪



ખોટા ને સાચુ માની બેસો તમે,  
 રોષે પડતા હ્યો પોતાના બાળજો,  
 નહિ કેવાના વચન કહી નિજ કથને,  
 થાકો ત્યારે કુટો હાથ કપાળજો રે ધિક્કારો ૧  
 મર્યાદાનું મોડુ તો જોતા નથી,  
 મલિનપણામા મગ્ન ગ્હો દિન રાતજો,  
 આજસ ઉંઘ વિશેષે તે તમને ગમે,  
 સદાચારની સ્વપ્ને ન રહે વાત જો રે ધિક્કારો ૨  
 મેણા મારી મુખ મલકાવીને જુઓ  
 ચોસર શુથો ત્યા લાગે ન થાકજો,  
 કાઈ થતા વાક કાઢો છો કપાળનો,  
 નહિ સાચવવું બાણો જરીયે નાકજો રે ધિક્કારો ૩  
 પોતાનું કીધેલું લેખો પાધરૂ,  
 વૃથા વાદમા જાય દિનને રાતજો,  
 કર્યા હતા કેવા પાપો પેલે લવે,  
 પડી રહે છે ચોકખી તેની છાપજો રે ધિક્કારો ૪  
 સતોષ્યા નહિ પિયર સાસરાને કહી,  
 કથ કહે તે કાને ન ધરો લેશજો,  
 સમ ખાતા ને દેતા વાર કશી નહિ,  
 લલો લજવ્યો દુર્જનતાનો વેશજો રે ધિક્કારો ૫  
 કોધ કામ ને લોભ વિષે જુડ્યા રહો,  
 એજે જવા દો છો આ અવતારજો,  
 ખીજના ધન ધામ જોઈ ઈર્ષા કરો,  
 અમૃતમાથી વિષ સમ શોધો મારજો રે ધિક્કારો ૧૦

સ્વામ શિખામણુ આપી થાકી મરે,  
 તો પણ કાને ન ધરો તે તલભારજો,  
 કે'તાં કાંઈ સહજ વાતે કથળી પડો,  
 વિષ પીવાની ખીક દેતાં ન વારજો. રે ધિક્કાર૦ ૧૧

જીલ તમારી કેમ કપાઈ જતી નથી,  
 હૃદય તમારું કેમ ફાટી ન જાયજો,  
 પીયર સાસરાંને પીડો છો પાપણી,  
 નહિ સાંખે તે સર્વ જગતનો રાયજો. રે ધિક્કાર૦ ૧૨

શીળપણું શું છે તેને સમજો નહિ,  
 સફળુણુ લેતાં લાગે કડવા ઝેરજો,  
 પેટ ભર્યાનું સમજો સાચું કામ છે,  
 પ્રૌઢપણુની સાથે સમજો વેર જો. રે ધિક્કાર૦ ૧૩

પાંખાં પટકુળ પહેરી સઘળે સંચરો,  
 અંગ ઉઘાડાંની નહિ લાજ લગારજો,  
 તનમન મેલાં રે'તાં સુગ થતી નથી,  
 સંતોષો નહિ કદીએ નિજ ભરથાર જો. રે ધિક્કાર૦ ૧૪

ખીજના બાળકને ગાળો આપવી,  
 પોતાનાં બાળક તે બહાલા પ્રાણુજો,  
 તેનું પણ પોષણ કરતાં નહિ આવડે,  
 મરી જાય તો કાઢો મોટી કાણુ જો. રે ધિક્કાર૦ ૧૫

સંપ સગામાં રાખ્યાનું શીખ્યાં નથી,  
 દંભ તમોને બહાલો છે દિન રાતજો,  
 કાંણી આંખ કરી હેરી હેરી જુઓ,  
 જુગતે જાણી જોઈ વગોવો જાત જો. રે ધિક્કાર૦ ૧૬

નણુંદ હશે ત્યાં લાલીને લાંડી હશે,  
 વહું હશે ત્યાં સાસુને સંતાપ બે,  
 પરમ પૂણ્યનો પંથ તમે પૂછો નહિ,  
 પરોપકાર બહો છે મોટું પાપજો. રે ધિક્કાર ૧૭  
 પાપ પિંડને ધોવા અન્ય મત આદરો,  
 સ્વામીની સેવા વિષુ નિષ્ફળ બન્યો,  
 એ તો સેવા અંતરમાં આવે નહિ,  
 સાંજેકું વાસીદે જેમ તણાય જો. રે ધિક્કાર ૧૮  
 વિશ્વ વિષે મારા સરખું કંઈ નથી,  
 રાત દિવસ એ રીતે વહી જાય જો,  
 આઠ બજ્યે ઉઠાછો આંખો ચોળતાં,  
 કાચું પાકું બાર બજે રંધાય જો. રે ધિક્કાર ૧૯  
 બાળપણમાં ટેવ પડી ટળતી નથી,  
 વૃદ્ધ થતાં પણ શાની આવે શાન જો,  
 કર્મ કરો છો તેવાં ફળને પામશો,  
 ધરતાં નથી લગારે તેનું ધ્યાન જો. રે ધિક્કાર ૨૦  
 ભારે ભવસાગર તરવા ઉદ્યમ કરો,  
 મુખ મેળવવા કરવાં મત્ન અપારજો,  
 સ્વામિનાથ કહે તે શિક્ષા માનજો,  
 સદાય કરજો સારાસાર વિચારજો. રે ધિક્કાર ૨૧  
 માન્યામાં આવે તો શિક્ષા માનજો,  
 મારે કે'વાનો નહિ અધિકાર જો,  
 પણ મન બળવાથી જે બોલ્યો છું બધું,  
 કેશવ કરજો ક્ષમા કરું આ વારજો રે ધિક્કાર ૨૨  
 [ કેશવ કૃતિમાંથી ]

પદ ૨૬૬-સદ્ગુણી અને દુર્ગુણી બહેનો વિષે.

[ પાવા તે ગઢથી ઉતર્યા મહાકાળી રે-એ રાગ ]

રહે સાચવડેથી સાફ, સુંદરી સારી રે,	
કરી ભૂલ ન માગે માફ, નાર નઠારી રે.	૧
ભજે ભાવ ધરી ભગવાન, સુંદરી સારી રે,	
ધન્વરથી પણ અજ્ઞાન, નાર નઠારી રે.	૨
લે શિખામણનો સાર, સુંદરી સારી રે,	
પણ અવગુણ લહે અપાર, નાર નઠારી રે.	૩
ભણતી ગણતી ભલી ભાત, સુંદરી સારી રે,	
લડતી વઢતી દિન રાત, નાર નઠારી રે.	૪
રાખે મન વિનય વિશાળ, સુંદરી સારી રે,	
પણ મનથી ફૂર રીસાળ, નાર નઠારી રે.	૫
પામે પૂરણ સત્કાર, સુંદરી સારી રે,	
ખૂએ નિજ ભૂષણ ભાર, નાર નઠારી રે.	૬
સુખ દુઃખમાં દીલ ગંભીર, સુંદરી સારી રે,	
અતિ આકળી થાય અધીર, નાર નઠારી રે.	૭
કરે સન્નનનું સન્માન, સુંદરી સારી રે,	
આપે સહુને અપમાન, નાર નઠારી રે.	૮
ગાય છે મંગળ ગીત, સુંદરી સારી રે,	
કરતી પરનિંદા નિત, નાર નઠારી રે.	૯
મુખે વદતી મીઠાં વેણુ, સુંદરી સારી રે,	
કાઢે કરકાં બહુ નેણુ, નાર નઠારી રે.	૧૦
જગમાં જશ લે સુખકાર, સુંદરી સારી રે,	
ભુંડપનો આઢે ભાર, નાર નઠારી રે.	૧૧

તમે બનજો શાણા બહેન, સુંદરી સારી રે,  
નહિ કા'ન લહે સુખ ચેન, નાર નહારી રે. ૧૨

[કર્તા-કાનલ ધર્મસિંહ ૪૫૨]

### પદ ૨૬૭-નહારી સ્ત્રી વિષે.

(કામી શું ના કરે એ રામ.)

નારી શું ના કરે ? નહારી રે નારી શું ના કરે ? ૧  
નિજ નર મેલો અવર ખેલે, ત્રિયા તપેલી વેલી,  
છત્રપતિને છેતરે, નારી શું ના કરે ? ૧  
કલબલ કરી કરે નરને કાયર, કાયરને કરે પલમાં માહેર,  
ધાર્યું ધરાવ કરે, નારી શું ના કરે ? ૨  
કલેશ કરાવે ભોગી ભળીને, સ્ત્રી અસ્તિત્વ અનેક કરીને,  
મોટાનાં માન હરે, નારી શું ના કરે ? ૩  
જ્ઞાન ધરાવે મહાસતીનું, પીએ લોહી પોતે જ પતિનું,  
હુકમ હબરો કરે, નારી શું ના કરે ? ૪  
દેખત અખલા પલુ છે પ્રખલા, સખલાને કરી નાખે નખલા,  
કાચાના કાન ભરે, નારી શું ના કરે ? ૫  
ધણી છોકરાને છાકો નાખે, કામામાં કાંઈ બાકી ન રાખે,  
કાળા એ ઠેર કરે, નારી શું ના કરે ? ૬  
આંખેથી આંસુડાં પાડે, અધરો અધર જોખાં ઉડાડે,  
અછલ કામ ના કરે, નારી શું ના કરે ? ૭  
વિષયકુળ્યા વિષયમાં મહાલે, કાચા ગર્લ દુર્લભ કહે ગાળે,  
પ્રભુધી દીલે ના કરે, નારી શું ના કરે ? ૮

[કર્તા-દક્ષતરી દુર્લભલ લાકેશ્વર મેારબી.]

## ૨૩-સાસરે જતી પુત્રીને શિખામણ.

પદ ૨૬૮-સાસરે જતી કન્યાને તેનાં માતૃશ્રી  
તરફથી ભલામણ.

[ આજે દાદાજીના દેશમાં, કાલે જવું પરદેશમે-એ રાગ ]  
આજે છો આપણા દેશમાં, કાલે જવું પરદેશ જો,  
સંપ કરી રહેજે સર્વથી, કદિએ કરીશ ન કલેશ જો. આજે ૦ ૧  
વખત પ્રમાણે વરતીએ, વદતાં કરીએ વિચાર જો,  
ઈર્ષ્યા ન રાખીશ અંગમાં, અંતર થાજે ઉદાર જો. આજે ૦ ૨  
સર્વ શ્વસુરના સાથમાં, બહાલો પાથરજો પ્રેમજો,  
હુઃખીઆ જીવોને દેખી કરી, હૃદયે રાખજો રહેમ જો. આજે ૦ ૩  
વિનયના વશીકરણે કરી, મેળવજો ત્યાં બહુ માનજો,  
વિદ્યા લણી તેમ વરતજો, સહુને દેજો સન્માન જો. આજે ૦ ૪  
પતિવ્રતા ધર્મ પાળજો, રાખી તનમનની ટેકજો,  
આપણા કુળને અજવાળજો, રાખી વિનય વિવેક જો. આજે ૦ ૫  
આળસ અંગમાં ન રાખીએ, તજીએ ચોવટનો ચાલજો,  
ફરજમાં ફેર ન પાડીએ, મનને કરીએ વિશાળજો. આજે ૦ ૬  
સેવાધર્મને સેવજો, કાયર થઈશ ન ક્યાંય જો,  
સંતના શિષ્યની શીખને, સ્મરણ કરજો સદાયજો. આજે ૦ ૭

પદ ૨૬૯-માતા દિકરીને શિખામણ દે છે.

[ વાડીના ભમરા દ્રાક્ષ મીઠી ને સાકર શેલડી-એ રાગ ]  
માતા હેત ધરીને પુત્રીને કહે, તારા સાસરીયાં ઉપર પ્રીતિ આણુરે,  
સાસરીએ શાણી સંપીને રે જે મારી દીકરી. ટેક.  
મેંતો જન્મ આપીને પાંખી પ્રેમથી, હવે માલિક છે સાસુ તારી જાણુરે,  
સાસરીએ શાણી સંપીને રેજે મારી દીકરી. ૧

તમે બનજો શાળા બહેન, સુદરી સારી રે,  
નહિ કા'ન લહે સુખ ચેન, નાર નહારી રે ૧૨

[કર્તા-કાનલ ધર્મસિદ્ધ કમ્પર]

### ૫૬ ૨૬૭-નહારી સી વિષે.

(કામી શુ ના કરે એ રાગ)

નારી શુ ના કરે ? નહારી રે નારી શુ ના કરે ? ૧  
નિજ નર મેલી અપર ખેલે, ત્રિયા તપેલી વેલી,  
છત્રપતિને છેતરે, નારી શુ ના કરે ? ૧

કલબલ કરી કરે નરને કાયર, કાયરને કરે પલમા માહેર,  
ધાર્યું ધરાવ કરે, નારી શુ ના કરે ? ૨  
કલેશ કરાવે લેગી બળીને, સી ચરિત્ર અનેક કરીને,  
મોટાના માન હરે, નારી શુ ના કરે ? ૩

જ્ઞાન ધરાવે મહાસતીનુ, પીએ લોહી પોતે જ પતિનુ,  
હુકમ હળારે કરે, નારી શુ ના કરે ? ૪  
દેખત અબલા પશુ છે પ્રબલા, સબલાને કરી નાખે નબલા,  
કાચાના કાન બરે, નારી શુ ના કરે ? ૫

ધણી છોકરાને છાકો નાખે, કામામા કાઈ બાકી ન રાખે,  
કાળા એ કેર કરે, નારી શુ ના કરે ? ૬  
આખેથી આમુલ પાટે, અધરો અધર ખોળા ઉડાટે,  
અલ્લલ કામ ના કરે, નારી શુ ના કરે ? ૭

વિષયયુગ્મધા વિષયમા મ્હાલે, કાચા ગર્લ દુર્લભા કહે ગાળે,  
પ્રમુદી હીલે ના કરે, નારી શુ ના કરે ? ૮

[કર્તા-દક્ષતરી દુર્લભાલ લાહેમયદ મારબી]

## ૨૩-સાસરે જતી પુત્રીને શિખામણ

૫૬ ૨૬૮-સાસરે જતી કન્યાને તેનાં માતૃશ્રી  
તરફથી ભલામણ.

[ આને દાદાજીના દેશમાં, કાલે જવું પરદેશમે-એ રાગ  
આને છો આપણા દેશમાં, કાલે જવું પરદેશ ને,  
સંપ કરી રહેને સર્વથી, કદિએ કરીશ ન કલેશ ને. આને  
વખત પ્રમાણે વરતીએ, વદતાં કરીએ વિચાર ને,  
ઈર્ષ્યા ન રાખીશ અંગમાં, અંતર થાને ઉદાર ને. આને  
સર્વ શ્વસુરના સાથમાં, બહાલો પાથરને પ્રેમને,  
દુઃખીઆ જીવોને દેખી કરી, હૃદયે રાખને રહેમ ને. આને  
વિનયના વશીકરણે કરી, મેળવને ત્યાં બહુ માનને,  
વિદ્યા ભણી તેમ વરતને, સહુને દેને સન્માન ને. આને  
પતિવ્રતા ધર્મ પાળને, રાખી તનમનની ટેકને,  
આપણા કુળને અજવાળને, રાખી વિનય વિવેક ને. આને  
આળસ અંગમાં ન રાખીએ, તણએ ચોવટનો ચાલને,  
ફરજમાં ફેર ન પાડીએ, મનને કરીએ વિશાળને. આને  
સેવાધર્મને સેવને, કાયર થઈશ ન ક્યાંય ને,  
સંતના શિષ્યની શીખને, સ્મરણ કરને સદાયને. આને

૫૬ ૨૬૯-માતા દિકરીને શિખામણ દે છે.

[ વાડીના ભમરા દ્રાક્ષ મીઠી ને સાકર શેલડી-એ રાગ ]  
માતા હેત ધરીને પુત્રીને કહે, તારા સાસરીયાં ઉપર પ્રીતિ આણ  
સાસરીએ શાણી સંપીને રે જે મારી દીકરી.  
મેંતો જન્મ આપીને પાળી પ્રેમથી, હવે માલિક છે સાસુ તારી  
સાસરીએ શાણી સંપીને રેને મારી દીકરી.



તાને માતા સાચી તું ગણજે આમુને, તાડ મુખદુ ખમીએ તેને હાથરે, સા  
લોકો મામુની નિંદા ખોટી કરે, પણ તે માતા મમ વર્તે વડુની માથરે સાર  
દીકરી તાગી પડે ન જોકે હાથથી, જો વડુ વાકી તો સામુ વાકી થાયરે, સા  
બહાવી મેનુ મન ન કરીએ કદો, કઠીએ સામુનો વિનય સદાયરે. સા ૩  
મીઠા વેણથી કારજ સપજે, કડવા વચનથી બગડે તે કાઠરે, મા  
દીકરી વિનય વિવેકથી પામીએ, ક્ષય વાછીત કાઠને રાજરે. સા ૪  
સામા માતૃમનુ દીલદુ ખાવીએ, દુઃખ ઉપજે આપણને જેમરે, મા  
તારી સામુને માતા કહી બોલાવજે, ધજે પિતાસમ સસરા પર પ્રેમરે. સા ૫

[ કવિ—કવિ દલપતસમ હાથાબાધ ]

## ૫૬ ૨૭૦—માતાજીની દિકરી પ્રત્યે શિખામણ.

[ ૧મ પેઠા ]

બહેની વહેની પ્રભાતમા ઉઠજે, ઘર વાળીને કરજે શ્રીકાર,  
મુજશ લેજે સાસરે

૮૬

નિત્ય મુદર આગણુ રાખજે, તીહા પૂરજે સ્વસ્તિક સાર,  
મુજશ લેજે સાસરે

૧

જિહા ચોકખાઈ ત્યા લક્ષ્મી વધે, ચિત્ત ચોકખુ ચોકખાઈથી થાય, મું  
ધરવાગી પૂછને ચોખ્ખુ રાખજે, છવજ તુ ન આવી ભગાય. મું ૨  
શ્રદ્ધા રાખીને કુમકુમ વાદલો, વળી નિત્ય કરજે કપાળ, મું  
વાગ સાદા તુ માયાના જોગજે, વાંકે અજોડે આવે આળ મું ૩  
છાપ હલકી પડે સૌ લોકમા, એવા બહેની કરીએ ન કુદગ, મું  
લોકો સદ્ગુણીમા ગણુના કરે, એમ ઢાકીએ અગ ઉપાગ. મું ૪  
ખોટો ડોળ કનીશ ન તુ દીકરી, સાદી રેજે તું સભ્ય સમાજ, મું  
બહેની ઉભય મુકુળ અજવાળજે, સાસરીયા પિયરીયાની લાજ મું ૫

લોલ સદ્ગુણનો તું રાખજે, નવ લોલ ઘરેણાનો રાખ; સું  
 શણગાર સ્ત્રીનો પતિ આજ્ઞા, પતિ સેવા મીઠા મેવા ચાખ; સું ૬  
 પરવારી રસોઈના કામથી, ધર્મ ઉદ્યોગમાં બાઈ બેસ; સું  
 ક્ષણ નવરી ન બેસે સુલક્ષણી, કદી ભૂલે ન એ ઉપદેશ; સું ૭  
 કથા સતીઓની છોકરીઓ કને, મીઠી વાણીથી બોલજે બેસ; સું  
 બેડી કાઢેલી બેઠેલી વાતો કદી, કરી ઉપજાવીશ નહિ કલેશ; સું ૮  
 ભૂતપ્રેત પિશાચની વાર્તા, કહી બીકણુ કરીશ ન બાળ; સું  
 નીર છોડી ક્ષીર પીએ હંસલો, તેમ નીતિનો સાર સંભાળ; સું ૯

[ કર્તા—કવિ દલપતરામ ડાહ્યાભાઈ ]

## પદ ૨૭૧-માતાજીની દીકરી પ્રત્યે શિખામણ.

[ રઘુપતિ રામ હૃદયમાં રેન્જેરે-એ રાગ ]

બહાલી પુત્રી દાન દયા પૂણ્ય કરજેરે,  
 તારી શક્તિ થકી અનુસરજે,  
 બહાલી પુત્રી દાન દયા પૂણ્ય કરજેરે. ટેક૦  
 પૂણ્ય પર ઉપકાર પ્રમાણેરે, બીબ્બુ' એકે નથી સૌ જાણેરે;  
 અભયદાન સમાન ન દાને; બહાલી૦ ૧  
 અન્નપાનને વસ્ત્રના દાને રે, નિરાધાર અપંગ સન્માનેરે;  
 શીખ સૂણજે સુંદર કાને; બહાલી૦ ૨  
 જે કુળની પરંપરા ચાલીરે, શ્રદ્ધાથી ચલાવજે બહાલી રે;  
 અણુ સમજે અવખોડ ન ઠાલી. બહાલી૦ ૩  
 ધર્મશાસ્ત્ર નિયમ વ્રત ભાળેરે, કરવાનાં સ્ત્રીઓને દાખેરે,  
 તે પાલજે ઇશ્વર શાખે. બહાલી૦ ૪

તું શાંતિ ન ઊડીય જાતે રે, સીસાઈ ન રહીય એકાંતેરે,  
 સ્વચ્છંદી ન ચાલું કોઈ વાતે બહાલી૦ ૫  
 મર્યાદા ને લાજ ન ચૂકેરે, બેડી નવરી નિસાસા ન મૂકેરે,  
 ક્રોધ વચન ન બોલીય ટુંકે. બહાલી૦ ૬  
 કંઈ માગીય નહિ કોઈ પાસેરે, હઠ કરી ન રહીય ઉઠાસેરે,  
 છાતું ચોરી ન ખાઈય ઉઠામે. બહાલી૦ ૭  
 પરપુરુષથી હસીયે ન ખ્યારી રે, એકાંતમાં વાત ન સારીરે,  
 ક્યાંય જઈય ન એકલી જારી. બહાલી૦ ૮  
 જેથી બેહુ કુળ લાંછન લાગેરે, એવા કૃત્યથી સતી દૂર ભાગેરે,  
 કુલટા કરે દંગ કુરાગે. બહાલી૦ ૯  
 શુદ્ધ મન વચન કાયા રીતેરે, કરજે પ્રભુ ભક્તિ બહુ પ્રીતેરે,  
 જિહાં ભક્તિ ત્યાં પ્રભુ રહે નિત્યે. બહાલી૦ ૧૦

[ મર્તા-કવિ કલ્પવૃક્ષ રાહયાભાઈ ]

૫૬ ૨૭૨-સાસરે સંપીને ચાલવા વિષે.

[ રામ ધોળ ]

સાસરે સારી રીતથી ચાલવું એથી લાભ અધિક બેની થાય,  
 સંકટ સહુ જાય, સંપી ચાલો સાસરે ટેક.  
 કળ્થો કદિ કરવો નહિ કોઈશું, ચાલો સંપીને બેન સદાય,  
 જેથી મુજ થાય, સંપી ચાલો સાસરે. ૧  
 સાસુને શાણી માતા સમી ગણો, એની આસા માનો અહર્નિશ,  
 નમાવીને રીય, સંપી ચાલો સાસરે

સાસુ સાચી માતા જાણે સાસરે, લાવે નહિ કદી તેના પર રીસ,  
 રૂઠે જગદીશ, સંપી ચાલે સાસરે. ૩  
 પ્રાતઃકાળે પતિ ખેલાં ઉઠવું, બોલવું આ રીતે સાસુ સાથ,  
 જોડીને બે હાથ, સંપી ચાલે સાસરે.  
 આજ્ઞા આપો જે આપ ઉમંગથી, ચોંટાડી સ્નેહ ચિત્તની સાથ,  
 પ્રીતે પાળું માત ! સંપી ચાલે સાસરે. ૪  
 સસરાને તો બાપ સમો ગણે, ભૂંડું ભણવું નહિ તેને વેણ,  
 દીસે દુઃખ દેણ, સંપી ચાલે સાસરે.  
 શાણી આજ્ઞા પાળો સસરા તણી, ઉથાપો ન તેનું કહું કેણ,  
 પ્રીતે પાળો વેણ, સંપી ચાલે સાસરે. ૫  
 નણદીને ખડેનો જેવી જાણવી, આણવી એના પર અતિ પ્રીત,  
 રાજો રૂડી રીત, સંપી ચાલે સાસરે.  
 ભાઈ જેવા ગણે દીયર જેઠને, રાજ રાજો તેને રૂડી રીત,  
 આજ્ઞા પાળી નિત, સંપી ચાલે સાસરે. ૬  
 પરણ્યા પતિ સાથે કલેશ ન કીજીએ, ખીજીએ ન ધરી ઉરખાર,  
 લાવે પૂરો ખ્યાર, સંપી ચાલે સાસરે.  
 આજ્ઞા એહની નિત્યે અનુસરો, કરો જેમ કહે ભરથાર,  
 સુખી તે સંસાર, સંપી ચાલે સાસરે. ૭  
 સુખી રહેા આજ્ઞા પાળી એહની, સાચું સ્વામીનું સગપણ સાર,  
 નીતિનું છે દાર, સંપી ચાલે સાસરે.  
 જેથી પતિવ્રત જળવાય છે, સગા સ્નેહીમાં સારી કહેવાય,  
 સુખે ધર્મ થાય, સંપી ચાલે સાસરે. ૮  
 પરપુરુષ સામું ન પેખવું, લેખો ભરથાર વિશુ ભાઈ બાપ,  
 લેજો સતી છાપ, સંપી ચાલે સાસરે. ૯

પર પુરૂષની સામે પેખતા, લાગે પાપ જગતમા અમાપ,  
 એવી થાએ છાપ, સખી ચાલો સાસરે ૮  
 પાડોશી માથે પ્રીતથી વર્તણુ, તેની સાથે વઢો ન કો વાર,  
 મળે ફીટકાર, સખી ચાલો સાસરે  
 કાઠનું માફ દેખી ચોક ના ધરો, ખોટો લોભ કરો ના લગાર,  
 એમા નહિ સાર, સખી ચાલો સાસરે ૯  
 ગજ ઉપર ધરેણા ન ઘડાવવા, ટટો કરવો નહિ કાઠવાગ,  
 ઘરમાહી લગાર, સખી ચાલો મામરે  
 દેણાની ખાઠમા ન ડૂબાવશો, શણગાર સાટે ભરધાર,  
 બેની ડોઈ વાર, સખી ચાલો સાસરે ૧૦  
 ઘરની વાત બીજે જઈ ના કગે, યશે એથી અપયશ અપાર,  
 ધિક્કારે સસાર, સખી ચાલો સાસરે  
 પેટ માહુ રાખો ખેનો માહરી, રૂડી કે ભૂડી ઘરની લગાર,  
 ન કહો વાત બહાર, સખી ચાલો સાસરે ૧૧  
 સતોપી બની સ્વામી સાથે વસો, લોગવો ભૂતકાળના ભાગ  
 નવા કરવા ભાગ, સખી ચાલો સામરે  
 શિક્ષા ભે સારી લટલુની માનશો, પામશો મુખ સ્વર્ગ સમાન,  
 રીઝે ભગવાન, સખી ચાલો સામરે ૧૨

પદ ૨૭૩--સાસરે જતી ખેનને ભાઈની શિખામણ.

[ આદ્ય આદ્ય પીપરો, આદ્ય દાદાના ખેત-એ રાગ ]

ધીરધર ધીરધર ખેનડી, જરા દીલગીર ચામા,  
 હાંખુ સમ ભગી જજે, ખેની! સાસરીઆમા ધીરધર ૧  
 પતીને પ્રભુ સમ ગણી, સાસુ સેવા તુ કરજે,  
 સસરાનો વિનય સાચવી, જરા વાહો તુ વળજે ધીરધર ૨

દેર જેઠ બ્રાત સમ ગણી, ઘરમાં સંપીને રેજે,  
 દેરાણી ખેની સમાનનાં, તું કહ્યારે કરજે. ધીરધર૦ ૩  
 કુળ મર્યાદા સાચવી, ખેની ખહાર સંચરજે,  
 પતિવ્રતા ભૂષણ પહેરીને, ધ્યાન પ્રભુનું તું ધરજે. ધીરધર૦ ૪  
 વાણી મીઠી બોલીને, સહુ કુટુંબ રીઝવજે,  
 કંકાસથી દૂર રહી તું, કુઠા કલેશને હરજે. ધીરધર૦ ૫  
 સુખ દુઃખમાં સમાનતા, ખેની હૈયામાં ભરજે,  
 ધર્મ તારો તું સાચવી, સદા સત્યતા વરજે. ધીરધર૦ ૬  
 વધુ કહું હું શાણી શું તને? બોલ્યું માફજ કરજે,  
 શિખ કાન્તીલાલની માનીને, બેની પાપથી ડરજે. ધીરધર૦ ૭

## ૨૪-માતાપિતાના મહાન ઉપકારો વિષે.

૫૬ ૨૭૨-માતાજીનો મહાન ઉપકાર માનનાર પુત્રી વિષે.

[ રાગ ધોળ ]

સુખદાતા માતાજી જીવો ઘણું, મારા મનના પૂરે નિત્ય કોડ,  
 માયાળુ મારી માવડી. ટેક.  
 મને દુઃખી દેખી તું દુઃખી થતી, તારા જેવી ન જગમાં જોડ. મા. ૧  
 નવ માસ ઉદરમાં રાખી મને, તને દીધાં મેં દુઃખ અપાર, મા.  
 સહી વેદના જન્મ આપ્યો મને, તારો ભૂલું નહિ હું ઉપકાર. મા. ૨  
 પગલું માંડતી નહિ પૃથ્વી તજે, મને ઉપાડી ફરતી હંમેશ, મા.  
 ગાર્ઠ હાલરડાં તું હીંચાળતી, દુઃખ આવવા ન દેતી લેશ. મા. ૩  
 મને ભીનેથી સૂકે સુવાડતી, પોતે ભીનામાં સુતી સુજાત, મા.  
 મને વસ્ત્ર રૂડું ઓઢાડતી, લઈ ખેંચી તો ઉઘાડી થાત. મા. ૪

ભૂખી થઈ રોકે તો ભર ઉઘથી, ભગી ધવરાવતી તુ સુખણ, મા  
 વાચા વગરની હું ન બોલી શકું, ચેતી માર્ગ્યુ આપે મતિમાન મા ૫  
 મગભૂત ધોવે મારા માવડી, મારા માટે ન જન્મતી મિદાલ, મા  
 કડવા ઓસડ ક્વાથ ને મૂળીયા, મારા માટે પીધા તે નિદાન મા ૬  
 ઘડી ન જ પવા દેતી તને કદી, અનાડી હું છેક નાદાન, મા  
 ખાતા પિતા તને પજવું ઘણું, તારો મારું હું શો એ'શાન ? મા ૭  
 મારા કાલા યોવે ઘણું રીઝતી, મને રીઝવે કહી કડી વાત, મા  
 સસારમા સ્વાર્થનું સૌ સચું, નિર્વાર્થ મગી મારી માત મા ૮  
 તારો બદલો કદી નહું વાળી શકું, સેવુ કંપ સુધી તારા પાય, મા  
 મામા કાકા ને મામી લવો ઘણું, સુખદુખમા નિભાવે તુ માય મા ૯  
 રાતદિવસ ગણે શુભ માતના, પાર પામે ન કોઈ કવિરાય, મા  
 ધહયુ હૃદય પ્રેમ પૂર માતનું, સ્નેહ સાગર સમ ઉભરાય મા ૧૦  
 [ કર્તા કવિ કલ્પવૃક્ષામ કાલાભાષ ]

ખેને આ નીચેના ત્રણ કાવ્યો તમારા પુત્રાને સભળાવશો,  
 કંઈ કરાવશો અને તેનો સાર સમજવી મહાન ઉપકારી માતા-  
 પિતા પ્રત્યેના પૂજ્યભાવ-સેવાભાવ તેમનામા ઉત્પન્ન થાય તેવા  
 સંસ્કાર પાડશો

૫૬ ૨૭૩-મહાન ઉપકારી પૂજ્ય માતુશ્રીલ પ્રત્યે

સુપુત્રના હિદગારો.

[ શુદ્ધી ૭૬ ]

હતો હું સૂતો પારણે પુત્ર નામે, રડું છેક તો રાખતો કોણ છાનો  
 મને દુ'ખી દેખી દુ'ખી કોણ થાતું, મહા હેતવાળી દયાળીજ મા તુ ૧  
 સુકામા સુવાડે લીને પોલી પોતે, પીકા પામુ પડે તજે સ્વાદ તો તે,  
 મને સુખ માટે કદુ કોણ ખાતું, મહા હેતવાળી ૨

લઈ છાતી સાથે બચી કોણ લેતું, તણ તાણું ખાણું મને કોણ દેતું,  
મને કોણ મીઠાં મુખે ગીત ગાતું, મહા હેતવાણી. ૩  
પડું કે ખડું તો ખંભા આણીવાણી, પડે પાંપણે પ્રેમનાં પૂરપાણી,  
પછી કોણ પોતા તણું દુધ પાતું, મહા હેતવાણી. ૪  
મને કોણ કેતું પ્રભુ લક્ષિત બુક્ષિત, ટળે તાપ પાપે મળે નેથી મુક્ષિત,  
ચિતે રાખી ચિંતા રૂઝું કોણ ચાતું, મહા હેતવાણી. ૫  
તથા આજ તારું હજી હેત તેવું, જળે માછલીનું જડયું હેત નેવું,  
ગણિતે ગણ્યાથી નથી તે ગણાતું, મહા હેતવાણી. ૬  
અરે એ બધું શું લલું નૈશ ભૂલી, લીધી ચાકરી આકરી ને અમૂલી,  
સદા દાસ થઈવાણી આપીશ સાદું, મહા હેતવાણી. ૭  
અરે દેવના દેવ આનંદ દાતા, મને શુણ નેવો કરે મારી માતા,  
સમો વાળવા ભેગ દેને સદા તું, મહા હેતવાણી. ૮  
શીખે સાંભળે એટલા છંદ આઠે, પછી પ્રીતથી ભે કરે નિત્ય પાઠે,  
રીઝી દેવ રાખે સુખી સર્વ ઠામે, રચ્યા છે રૂડા છંદ દલપતરામે. ૯

પદ ૨૭૪-મહાન્ ઉપકારી પૂજ્ય પિતાજી પ્રત્યે

સુપુત્રના ઉદ્દગારો.

[ભુજંગી છંદ]

છડો હું હુતો છોકરો છેક છોટો, પિતા પાણી પોષી મને કીધો મોટો,  
રૂડી રીતથી રાખતા રાજી રાજી. લલા કેમ ! આભાર ભૂલું પિતાજી !  
ચઢી છાતીએ ને ઘડી મુછ તાણી, કદી અંતરે રીધ આપે ન આણી,  
કહ્યું મેં મુખે તે કહ્યું હાજી હાજી લલા કેમ ? આભાર.  
મને સારી શિક્ષા શીખાવી સુધાર્યો, વળી આપી વિદ્યા વિવેકે વધાર્યો,  
લલી વાતના લેદ સીધા દીધાજી. લલા કેમ ? આભાર.  
કદી કોટિ કોટિ સહી કષ્ટ કાયા, મને છાતીમાં લઈ કીધી છત્રછાયા,  
અતિ પ્રાણથી પ્યાર ને આણતાજી. લલા કેમ ? આભાર. ૪



મને દેખી અત્યંત આનંદ લેતા, મુખે માગી વસ્તુ મને લાવી દેતા,  
 પુરે પાડ તે તો ભુલે પુત્ર પાછો લલા કેમ ? આભાર ૫  
 વડા વાકમા આવુ તો સંકે જાણી, દીધો દંડ દયા દીલ આણી,  
 તણ સનેહ દેહે દીધી ન પીડાણ લલા કેમ ? આભાર ૬  
 લણાવી ગણાવી કીધો ભાગ્યશાળી, તથા તુચ્છ જેવી પુરી દેવ દાળી,  
 જનો મધ્ય જેથી રહી કીર્તિ ગાણ લલા કેમ ? આભાર ૭  
 લીધો લાવને લકડા જે લાવ સારો, ગણું શુણું હું તાત તે તો તમારો,  
 સદા સુખ સાર ઉપાયો સંન્યાણ લલા કેમ ? આભાર ૮  
 મને નિર્જાતા નેત્રમાં નીર લાવી, લઈ દાગતા છાતી સાથે લગાવી,  
 મુખે બોલતા બોલ મીઠા મીઠાણ લલા કેમ ? આભાર ૯  
 હંતો બાલ હું આજ સુધી અભણ્યો, ઉરે આપનો શુણુ એકે ન આણ્યો,  
 હવે હું થયો જાણીતો આજ આણુ લલા કેમ ? આભાર ૧૦  
 જગન્નાથણ જીવતો રાખશે જો, હયાતિ તમારી અમારી હશે જો,  
 કરે સેવના સનેહ સાથે સદાણ લલા કેમ ? આભાર ૧૧  
 બણે ભાવથી જો બણે છદ સારા, પિતુભક્તિ પામી ન થાશે નકારા,  
 રૂડ જ્ઞાન લઈ લાગશે શુભ કામે, રચ્યા છે રૂડા છંદ દલપતરામે ૧૨  
 ૫૬ ૨૭૫-પૂજ્ય માતા પિતા પ્રત્યે સુપુત્રોનું સદ્વર્તન.

[રાગ-હરિમીત]

મા બાપ જે કરતા હુકમ તે હાય બેડી સાંભળે,  
 પછી પ્રીતથી ને ચિત્તથી આજ્ઞા ચઢાવે શિર પરે,  
 મા બાપના હુકમો જનલે હૃદયથી તે દીકરા,  
 બાકી બીજા ભાગેલ કાચા હાંડલાના ઠીકરા ૧  
 જી જી કહી ઉત્તર વદે હો વિનયને અંગે ધરી,  
 ઉત્થાપતાના વેણુ દહીએ એક પણુ જાએ મરી,  
 મા બાપને લેજો સદા જે દેવસમ તે દીકરા બાકી ૨

કાંઈ કામ કરવું હોય તો મા બાપની આજ્ઞા લાહે,  
હૃદમાં રહી હરદમ મુખેથી વેણુ કહવું ના કહે,  
સેવે નિરંતર પ્રેમથી મા બાપને તે દીકરા. બાકી૦ ૩  
કીધેલ જે ઉપકાર તે ભૂલે નહી જરી એ ઘડી,  
નિત્ય નિત્ય નમતા નમ્ર થઈ મા બાપને પાચે પડી,  
મા બાપ ચશને બોલતા જે પ્રતિદિને તે દીકરા. બાકી૦ ૪

## ૨૫-મહા સતી સીતાજી વિષે.

પદ ૨૭૬

શ્રી રામચંદ્રજીનો સીતાજી પ્રત્યેનો આદર્શ પત્નિપ્રેમ.

[ રાગ ઘોળ ]

રામ લક્ષ્મણ વનમાં સીધાવતાં, સતી સીતાને આવતાં સાથ,  
કહે રઘુનાથ, પધારો પીયર ભણી,  
નહિ તો અહિં રંહો સસરાના રાજ્યમાં, હેતે હળીમળી સાસુ સંગાત,  
નહિ તો જોડી હાથ. પધારો૦ ૧  
અમે વસ્તીમાં નહિ વસિયે કઠી, અમે કરશું જઈ વનવાસ,  
તમે પામો ત્રાસ, પધારો૦  
સાથે રથ કે ઘોડું નહિ રાખીએ, નહિ રાખીએ દાસી કે દાસ,  
કોઈ અમ પાસ. પધારો૦ ૨  
તમે કોસનો પંથ કીધો નથી, ચરણે ચાલવાથી પામો થાક,  
લીંટી ખેંચો નાક, પધારો૦  
અમે વનફળ ખાઈ વનમાં રહેશું, કોઈ દિવસે તો કેવળ શાક,  
વિના લુણ પાક. પધારો૦ ૩

વનમા નથી મદિર નથી માળીયા, નથી પોદવા કાજ પલગ,  
 રંગીત નવરગ, પધારો૦  
 કરશું ઘાસ કે પાનની ઝુંપડી, સૂવા સાથરો તે ખૂચે અગ,  
 એમા શો ઉમગ પધારો૦ ૪  
 વનમા હીરના ચીરતો નહિ મળે, વનમા નહિ મળે ફરતા ફૂલેલ,  
 કે તેલ ધુપેલ, પધારો૦  
 વનમા નહિ મળે શાણી સાહેલીઓ, કરશે કે સગે ખાતથી ખેલ,  
 ઉમગ ભરેલ પધારો૦ ૫  
 ઉચ્છ્રકાળે વાશે ઉના વાયરા, એવું દેખીને થાશે ઉઠાસ,  
 જ્યારે જેઠ માસ, પધારો૦  
 વરસે મેઘ ને ઝણકશે વીજળી, તેવા ટાણે તરૂં તળે વાસ,  
 નહિ છત્ર પાસ પધારો૦ ૬  
 વનમા ધાતકી રાક્ષસ રહે છે ઘણા, ચારે તરફ ફરે બહુ ચોર,  
 જેનું ઘણું ભોર, પધારો૦  
 વનમા વાઘ વરૂં ને વાદરા, ઘણા વિચરે જનાવર ઘોર,  
 બચે નહિ ઢોર પધારો૦ ૭  
 મોટા પર્વત દેખીને માનની, તમે નજરે ભોયા નહિ જાય,  
 હીઠે ખાવા ધાય, પધારો૦  
 તમે રાજ્ય કન્યા કાયા કોમળી, વનવાસના દુખ ન વેઠાય,  
 કાયા કરમાય પધારો૦ ૮  
 રમા અધારૂં દેખી કરો ઘણા, નથી નિસર્યા કદી ઘર ખૂદાર,  
 છે નાબુક નાર, પધારો૦  
 મે છોટી ઉમર વર્ષ સોળના, નથી સકટ વેઠ્યા લગાર,  
 તમે કોઈ વાર પધારો૦ ૯

પરણી આવીને પીયર ગયાં નથી, તમને મળવાને ઇચ્છે છે માય,  
 ચોપે ચિત્ત માય, પધારો  
 રાજા જનકજી તમને અંખે ઘણું, તેના સંદેશા આવે સદાય,  
 તેડાં પાછાં જાય. પધારો  
 ભાત ભાતનાં લોજન ભાવતાં, તમને મોકલશે મહીપાળ,  
 પૂરાવીને થાળ, પધારો  
 અમે અવધે ફરી જ્યારે આવશું, લેશું સ્નેહે તમારી સંભાળ,  
 ત્યારે તત્કાળ. પધારો  
 ફડી મીથીલાપુરી મનમાનતી, તેમાં પામશે પરમ વિરામ,  
 છે બાપનું ગામ, પધારો  
 ગોરી તમને ગમે તેમ હું કરું, એમ દલપતરામનો શ્યામ,  
 કહે રાજા રામ. પધારો

પદ ૨૭૭-સીતાજીનો રામચંદ્રજી પ્રત્યેનો આદર્શ પતિપ્રેમ

[ રાગ ઉપર પ્રમાણે ]

એવું સાંભળીને સીતાજી કહે, સૂણે! સુંદર શ્યામ સુબાણ,  
 ખ્યારા મારા પ્રાણ, સાથે રાખો સ્નેહથી,  
 જુદાં પડવાની વાત વહાલા કહે, તે તો બોલ લાગે તીખાં બાણ,  
 રઘુકુળ ભાણ, સાથે રાખો સ્નેહથી  
 સ્વામી જ્યાં તમે ત્યાં ઘર માહ્યરું, તમથી વેગળી તે પરદેશ,  
 હું જાણું હંમેશ, સાથે.  
 તમે જોગીનો વેશ જો ધરશો, તો હું જોગણનો ધરું વેશ,  
 છુટા કરું કેશ. સાથે.  
 સ્વામી તમેરે સુખી તો સુખ માહરે, તમે દુઃખમાં તો દુઃખ મારે દેહ,  
 મુઆ જેવી તેહ, સાથે.

સ્વામી તમ વિના મંદિર ને માળીયાં, લાસે પર્વત મોટા સમાન,  
 કૃપાના નિધાન સાથે. ૩  
 જે કોઈ પરણ્યા પછી રહે પીયરમાં, અવતાર બળ્યો ધિક્ એહ,  
 એમાં શો સદેહ, સાથે.  
 મહાવનમાં વસ્તી ભરી લાસરો, બ્યારે પામીશ દરશન દાન,  
 વસ્તી તો વેરાન સાથે. ૪  
 સાસુ સસરા ને માત પિતા સહુ, લલે જીવે કરે ફડાં રાજ,  
 મને મહારાજ, સાથે.  
 સ્વામી શું કરું બાઈ લોભઈને, સ્વામી શું કરું સૈયર સમાજ,  
 કોનું નથી કાજ. સાથે. ૫  
 સાચું સગપણ જગમાં સ્વામીતણું, બીજો સ્વાર્થી સધળો સંસાર,  
 કુટુંબ પરિવાર, સાથે.  
 મારા લાડ પાલણુ તમે લાલજી, બીજો નથી આંસુનો લો'નાર,  
 કે એકે આધાર. સાથે. ૬  
 કાયા પ્રાણ થકી જો જુદી રહે, તો હું તમથી જુદી પડી છેક,  
 જણું તજી ટેક. સાથે.  
 જો કોઈ જળથી જુદી પડી માછલી, રાખે દુધમાં કરી વિવેક,  
 જીવે પણ એક. સાથે. ૭  
 તમે સુખના સાગર રહો વેગળા, પછી શું કરું રાજ ને પાટ,  
 હવેલીના ઠાઠ, સાથે.  
 મને હીરના ચીર ગમે નહિ, મને ન ગમે ઘરેણાંના ઘાટ,  
 મટાડો ઉચાટ. સાથે. ૮  
 હું તો તમને દીકિ થાડ દેખતી, અણરીઠિ તો આંધળી ભીંત,  
 જનમની એ રીત, સાથે.

મેં તો સ્નેહ તોડ્યો સર્વ લોકથી, જાંધી તમ સંગે પૂરણુ પ્રીત,  
ચોરાયું છે ચિત્ત. સાથે. ૬  
જમણું જીવન તમથી જીદાં પડી, હોય વિધવિધના પકવાન;  
તે વિષ સમાન, સાથે.  
કરીએ લોજન તમ સંગે લાવથી, હોય કેવળ શાક કે પાન,  
તે મેવા સમાન. સાથે. ૧૦  
પડશે તડકા ને તાપ વૈશાખના, તે તો જાણીશ અંદ્ર પ્રકાશ,  
રહી તમ પાસ, સાથે.  
મુજને મેલી જો પંથ પધારશે, આવી મળવાની ધરશે ન આશ,  
નિશ્ચે પામું નાશ. સાથે. ૧૧  
કરતી વાત ઢળી પડી ધરણીએ, નારી જાનકી થઈ ને નિરાશ,  
કંઠે લેતી શ્વાસ, સાથે.  
દયા કરી દેવે દલપતરામને, સતી સીતાને દેખી ઉદાસ,  
જતાં વનવાસ. સાથે રાખ્યાં સ્નેહથી. ૧૨

પદ ૨૭૮-રાવણ પ્રત્યે સીતાજીના અડગ ઉદ્દગારો.

[ ચેતો ચેતો ચેતો ચતુર નર ચેતો-એ રાગ ]

જનક સુતા હું નામ ધરાવું, રામ છે અંતર જામી,  
પાલવ હમારો મેલને પાપી, કુળને લાગે છે ખામી,  
અડશે માં જો, માં જો માં જો, માંજો. અડશે માં જો.  
મહારો નાહલીયો દુહવાય, અં મને સંગ કેનો ન સુહાય. અં  
મહારૂં મન માંહેથી અકળાય. અડશે માં જો  
મેરૂં મહીધર ઠામ તજે જો, પથર પંકજ ઉગે,  
જો જળથી મર્યાદા મૂકે, પાંગળો અંખર પુગે. અડશે ૦ ૨

તો પણ તું સાલજી રાવણ ! નિશ્ચય શીલ ન ખડું  
 પ્રાણ હમારા પરલોક બાંધે, તો પણ સત્ય ન છડું અડશે ૦ ૩  
 કોણ મણિધરની મણિ લેવા, હેઠે ઘાલે હામ,  
 સતી સગાથે સ્નેહ કરીને, કંઠો કોણ સાધે કામ અડશે ૦ ૪  
 પરદારાનો સગ કરીને, આખર કોણ ઉગરીયો,  
 કુડ કહું તો જો આવોજી, સહી તુજ દાડો ફરીયો અડશે ૦ ૫  
 જનક સુતા હું જગ સહુ જાણે, લામડળ જી લાઈ,  
 દશરથનદન શિર છે સ્વામિ, લક્ષ્મણ કરશે લડાઈ અડશે ૦ ૬  
 હું ધણીયાતી પીયુ શુણ ગાતી, માહરે હાથ છે છાતી,  
 રહે અળગો તુજ વચણે ન ચળુ, કા કુળે વાહે છે કાતી અડશે ૦ ૭  
 ઉદયરત્ન કહે ધન્ય એ અમળા, સીતા જેહનું નામ,  
 સતીઓ માહે શિરોમણિ કહીએ, નિત્ય નિત્ય હોજો પ્રણામ અડશે ૦ ૮

પદ ૨૭૬—રાવણ પ્રત્યે સીતાજીના ઉષ્ણ ઉદ્વેગો

[ રાગ ધોળ ]

લકા ભૂપ મતિ સુદ રાવણ, કેમ કામ માહી થયો અધ,  
 અલગ રહે મુજથી ટેક  
 પાલવ મૂકીદેને મારો પાપીઆ, નહિતો પામીશદુખ પ્રબધ અ. ૧  
 રાજા જનક તણી હું બેટડી, દશરથ સુતની છું હું નાર, અ  
 પાપી કપટ કરીને તું મુજને, ચોર થઈને લાભ્યો છે આ ઠાર અ. ૨  
 તારા દુષ્ટ વચન દીલ સાલજી, ડગુ નહિ દીલમા તલહાર, અ  
 કહી મેરૂ તજે નિજ કામને, જળધિ માજા મૂકે આ વાર અ. ૩  
 તો પણ સાલજી લકાના ભૂપતિ, હું તો શિયળ ન ચૂકે લગાર, અ  
 મારા પ્રાણથી શિયળ અધિક ગણું, મારી રૂઢાય કરે કીરતાર અ. ૪

પરદારાની લાલચે રાવણા, ઘણા આગે થયા છે ખુવાર,અ.  
 નિજ કાયાનો ભોગ દઈ કરી, પહોંચ્યા છે નરક મોઝાર,અ. ૫  
 તારો દિવસ ક્યો તું તો જાણજે, તારા કુળ તણો થાશે નાશ,અ.  
 ધુળધાણી થાશે લંકા તાહરી, તારા ઉજ્જડ થાશે આવાસ,અ. ૬  
 મારા સ્વામિ તણું જોર જોઈને, સમજવું તુંને હું ગમાર,અ.  
 જીવવાની આશા કદી હોય તો, મને છોડી દે તું તત્કાળ,અ. ૭  
 જેમ કંચન લેવાની લાલચે, દીપ જોઈને મોહ્યો પતંગ,અ.  
 પણ જોઈ જોઈ નિજ પ્રાણને, લોલથી દીધો જો દીપસંગ,અ. ૮  
 જેમ ભ્રમર કમળ ફૂલ જોઈને, માની આનંદ અંદર જાય,અ.  
 પણ વાસ લેવાની લાલચે, પણ મોતથી પ્રાણ હરાય,અ. ૯  
 તેમ મોહ પામ્યો અંધ રાવણ, જોઈને પરદારા જરૂર,અ.  
 પણ પ્રાણ તારો લેવા કારણે, કાળ આવી ઉભો છે હજુર,અ. ૧૦  
 ધન્ય ધન્ય તુંને સીતા સાધ્વી, રાખી આકૃતમાં તેતો હામ,અ.  
 સુર ઈંદુ કહે સીતા તાહરું, રહ્યું જગતમાં અવિચળ નામ,અ. ૧૧

[ કર્તા-મેંગણીવાળા અમરચંદ કવિ ]

## ૨૬-વિધવા જહેનો વિષે.

૫૬ ૨૮૦-વિધવા જહેનોને હિત શિખામણ.

[ સાંભળરે તું સજની મારી, રજની ક્યાં રમી આવ્યાંજરે એ રાગ ]

દેવગુરૂને વંદન કરીને, શિખ કહું છું સારીજરે,  
 ગુણવંતી વિધવા જહેનોને, સાંભળતાં સુખકારી,

વિધવા જહેનોજરે. ટેક. ૧

દુષ્ટ નારીની સાથે જહેનો, જોસ ઉઠ નવિ કરીઅજરે,  
 તેને ઘેર કદિ નવ જઈએ, પરિચયને પર-હરીએ, વિ. ૨



તો પણ તું સાંભળરે રાવણ ! નિશ્ચય શીલ ન ખંડું.  
 પ્રાણ હમારાં પરલોક જાયે, તો પણ સત્ય ન છંડું. અડથો ૩  
 કોણ મણિધરની મણિ લેવા, હેઠ ઘાલે હામ,  
 સતી સંગાથે સ્નેહ કરીને, કહો કોણ સાધે કામ. અડથો ૪  
 પરદારાનો સંગ કરીને, આખર કોણ ઉગરીયો,  
 કુડ કહું તો ને આલોચી, સહી તુજ દાડો ફરીયો. અડથો ૫  
 જનક સુતા હું જગ સહુ જાણે, લાભડગ છે લાઈ,  
 દશરથનંદન શિર છે સ્વામિ, લક્ષ્મણ કરશે લડાઈ. અડથો ૬  
 હું ધણીયાતી ખીચુ શુણ ગાતી, માહરે હાથ છે છાતી,  
 રહે અળગો તુજ વચણે ન અણું, કાં કુળે વાહે છે કાતી. અડથો ૭  
 ઉદયરત્ન કહે ધન્ય એ અળગા, સીતા જેહનું નામ,  
 સતીઓ માહે શિરોમણિ કહીએ, નિત્ય નિત્ય હોએ પ્રણામ. અડથો ૮

પદ ૨૭૬-રાવણ પ્રત્યે સીતાજીના ઉષ્ણ ઉદ્દગારો.

[ રાગ ધોળ ]

લંકા ભૂપ મતિ મુંઠ રાવણ, કેમ કામ માંહી થયો અંધ,  
 અલગ રહે મુજથી ટેક  
 પાલવ મૂકીદેને મારો પાપીઆ, નહિતો પામીશ દુઃખ પ્રબંધ. અ.  
 રાજ જનક તણી હું બેટકી, દશરથ સુતની છું હું નાર, અ  
 પાપી કપટ કરીને તું મુજને, ચોર થઈને લાવ્યો છે આ ઠાર. અ. ૨  
 તારાં દુષ્ટ વચન દીલ સાંભળી, ડચું નહિ દીલમાં તલભાર. અ.  
 કહી મેરૂ તને નિજ કામને, જળધિ માલ મૂકે આ વાર. અ. ૩  
 તો પણ સાંભળ લંકાના ભૂપતિ, હુંતો શિયળ ન ચૂકું લગાર. અ.  
 મારા પ્રાણથી શિયળ અધિક ગણું, મારી સ્હાય કરે કીરતાર. અ. ૪

પરદારાની લાલચે રાવણા, ઘણા આગે ધયા છે ખુવાર,અ.  
 નિજ કાયાનો ભોગ દઈ કરી, પહોંચ્યા છે નરક મોઝાર,અ. ૫  
 તારો દિવસ ક્યો તું તો જાણજે, તારા કુળ તણો થાશે નાશ,અ.  
 ધુળધાણી થાશે લંકા તાહરી, તારા ઉજ્જડ થાશે આવાસ,અ. ૬  
 મારા સ્વામિ તણું જોર જોઈને, સમજવું તુંને હું ગમાર,અ.  
 જીવવાની આશા કદી હોય તો, મને છોડી દે તું તત્કાળ,અ. ૭  
 જેમ કંચન લેવાની લાલચે, દીપ જોઈને મોહ્યો પતંગ,અ.  
 પણ ખોઈ ખેઠો નિજ પ્રાણને, લોભથી કીધો જો દીપસંગ,અ. ૮  
 જેમ ભ્રમર કમળ ફૂલ જોઈને, માની આનંદ અંદર જાય,અ.  
 પણ વાસ લેવાની લાલચે, વણ મોતથી પ્રાણ હરાય,અ. ૯  
 તેમ મોહ પામ્યો અંધ રાવણ, જોઈને પરદારા જરૂર,અ.  
 પણ પ્રાણ તારો લેવા કારણે, કાળ આવી ઉભો છે હજુર,અ. ૧૦  
 ધન્ય ધન્ય તુંને સીતા સાધ્વી, રાખી આકૃતમાં તેંતો હામ,અ.  
 સુર ઈંદુ કહે સીતા તાહરું, રહ્યું જગતમાં અવિચળ નામ,અ. ૧૧

[ કર્તા—મંગણીવાળા અમરચંદ દવિ ]

## ૨૬-વિધવા ખંડેના વિષે.

પદ ૨૮૦-વિધવા ખંડેનાને હિત શિખામણ.

[ સાંભળરે તું સજની મારી, રજની કયાં રમી આવ્યાંજરે એ રાગ ]

દેવગુરૂને વંદન કરીને, શિખ કહું છું સારીજરે,

ગુણવંતી વિધવા ખંડેનાને, સાંભળતાં સુખકારી,

વિધવા ખંડેનાજરે. ટેક.

દુષ્ટ નારીની સાથે ખંડેનો, જોસ ઉઠ નવિ કરીઅજરે,

તેને ઘેર કદિ નવ જઈએ, પરિચયને પર-હરીએ,

તો પણ તું સાલજરે રાવણ ! નિશ્ચય શીલ ન ખડું  
 પ્રાણ હમારા પરલોક જાયે, તો પણ સત્ય ન છડું અડથો ૩  
 કોણ મણિધરની મણિ લેવા, હેડે ઘાલે હામ,  
 સતી સગાયે સ્નેહ કરીને, કહો કોણ સાધે કામ અડથો ૪  
 પરહારનો સગ કરીને, આખર કોણ ઉગરીયો,  
 કુડ કહું તો ને આલોચી, સહી તુજ દાડો ફરીયો અડથો ૫  
 જનક સુતા હું જગ સહુ જાણે, લામડળ છે ભાઈ,  
 હશરથનદન શિર છે સ્વામિ, લક્ષ્મણ કરશે લડાઈ અડથો ૬  
 હું ધણીયાતી પીયુ શુણ ગાતી, માહરે હાય છે છાતી,  
 રહે અજગો તુજ વયણે ન ચળુ, કા કુળે વાહે છે કાતી અડથો ૭  
 ઉદયરત્ન કહે ધન્ય એ અજળા, સીતા જેહનું નામ,  
 સતીઓ માહે શિરોમણિ કહીએ, નિત્ય નિત્ય હોમે પ્રણામ અડથો ૮

પદ ૨૭૬—રાવણ પ્રત્યે સીતાજીના ઉણુ ઉદ્વેગારો

[ રાગ ધોળ ]

લકા ભૂપ મતિ મુઠ રાવણ, કેમ કામ માહી થયો અંધ,  
 અવગ રહે મુજથી ટેક  
 પાવવ મૂકીદેને મારો પાપીઆ, નહિતો પામીશદુ ખ પ્રજાધ અ ૧  
 રાજા જનક તણી હું બેટડી, હશરથ સુતની છુ હું નાર, અ  
 પાપી કપટ કરીને તું મુજને, ચોર થઈને લાવ્યો છે આ ઠાર અ ૨  
 તારા દુષ્ટ વચન દીલ સાલજી, ડગુ નહિ દીવમા તલભાર, અ  
 કહી મેરૂ તજે નિજ કામને, જળધિ માળ મૂકે આ વાર અ ૩  
 તો પણ સાલજ લકાના ભૂષતિ, હુંતો શિયળ ન ચૂકે લગાર, અ  
 મારા પ્રાણથી શિયળ અધિક ગણું, મારી સ્હાય કરે કીરતાર અ ૪

પરદારાની લાલચે રાવણા, ઘણા આગે ધયા છે ખુવાર,અ. ૫  
 નિજ કાયાનો ભોગ દઈ કરી, પહોંચ્યા છે નરક મોઝાર,અ. ૫  
 તારો દિવસ ક્યો તું તો બાણુજે, તારા કુળ તણો થાશે નાશ,અ. ૬  
 ધુળધાણી થાશે લંકા તાહરી, તારા ઉલ્લડ થાશે આવાસ,અ. ૬  
 મારા સ્વામિ તણું જોર જોધને, સમજાવું તુંને હું ગમાર,અ. ૭  
 જીવવાની આશા કદી હોય તો, મને છોડી દે તું તત્કાળ,અ. ૭  
 જેમ કંચન લેવાની લાલચે, દીપ જોધને મોહો પતંગ,અ. ૮  
 પણ ખોઈ ખેઠો નિજ પ્રાણુને, લોભથી શીધો જો દીપસંગ,અ. ૮  
 જેમ જમર કમળ ફૂલ જોધને, માનો આનંદ અંદર જાય,અ. ૯  
 પણ વાસ લેવાની લાલચે, પણ મોતથી પ્રાણુ હરાય,અ. ૯  
 તેમ મોહ પામ્યો અંધ રાવણુ, જોધને પરદારા જરૂર,અ. ૧૦  
 પણ પ્રાણુ તારો લેવા કારણે, કાળ આવી ઉલો છે હજુર,અ. ૧૦  
 ધન્ય ધન્ય તુંને સીતા સાધ્વી, રાખી આકૃતમાં તેંતો હામ,અ. ૧૧  
 સુર હીંદુ કહે સીતા તાહરું, રહ્યું જગતમાં અવિચળ નામ,અ. ૧૧

[ કર્તા—મે'ગણીવાળા અમરચંદ કવિ ]

## ૨૬-વિધવા બહેનો વિષે.

૫૬ ૨૮૦-વિધવા બહેનોને હિત શિખામણ.

[ સાંભળજે તું સજની મારી, રજની ક્યાં રમી આબ્યાંજરે એ રાગ ]

દેવશુરને વંદન કરીને, શિખ કહું છું સારીજરે,  
 શુભવંતી વિધવા બહેનોને, સાંભળતાં સુખકારી, ૧  
 વિધવા બહેનોને, નવિ કરોઅજરે, ૨  
 હૃદય નારીની સાથે બહેનો, એસ ઉઠ પર-હરીએ, વિ ૨  
 તેને ઘેર કદિ નવ જઈએ, પરિચયને

તો પણ તું સાભારે રાવણ ! નિશ્ચય શીલ ન ખડું  
 પ્રાણ હમારા પરવોડે જાયે, તો પણ સત્ય ન છડું અડ્યો ૦ ૩  
 કોણ મણિધરની મણિ લેવા, હેઠે ઘાવે હામ,  
 સતી સગાયે સ્નેહ કરીને, કહો કોણ સાથે કામ અડ્યો ૦ ૪  
 પરદારાનો સગ કરીને, આખર કોણ ઉગરીયો,  
 કુડ કદું તો ને આલોચી, સહી તુજ દાડો ફરીયો અડ્યો ૦ ૫  
 જનક સુતા હું જગ સહુ જાણે, લામડળ છે ભાઈ,  
 દશરથનદન શિર છે સ્વામિ, લક્ષ્મણ કરશે લડાઈ અડ્યો ૦ ૬  
 હું ધણીયાતી પીયુ શુભ ગાતી, માહરે હાથ છે છાતી,  
 મહે અળગો તુજ વચણે ન ચળુ, કા કુળે વાહે છે કાતી અડ્યો ૦ ૭  
 ઉદયરત્ન કહે ધન્ય એ અળખા, સીતા જેહનું નામ,  
 સતીઓ માહે શિરોમણિ કહીએ, નિત્ય નિત્ય હોને પ્રણામ અડ્યો ૦ ૮

પદ ૨૭૬—રાવણ પ્રત્યે સીતાજીના ઉપર ઉદ્દગારો

[ રાગ ધોળ ]

લકા ભૂપ મતિ સુદ રાવણ, કેમ કામ માહી થયો અધ,  
 અલગ રહે મુજથી ટેક  
 પાલવ મૂકીદેને મારો પાપીઆ, નહિતો પામીશદુ ખ પ્રબધ અ ૧  
 રાજા જનક તણી હું બેટડી, દશરથ સુતની છુ હું નાર, અ  
 પાપી કપટ કરીને તું મુજને, ચોર થઈને લાગ્યો છે આ કાર અ ૨  
 તારા દુષ્ટ વચન દીલ સાલજી, ડગ નહિ દીલમા તલભાર, અ  
 કહી મેરૂ તને નિજ કામને, જળધિ માળ મૂકે આ વાર અ ૩  
 તો પણ સાભળ લકના ભૂપતિ, હું તો શિયળ ન ચૂક લગાર, અ  
 મારા પ્રાણથી શિયળ અધિક ગણું, મારી સ્હાય કરે કીરતાર અ ૪

પરદારાની લાલચે રાવણા, ઘણા આગે થયા છે ખુવાર,અ.  
 નિજ કાયાનો ભોગ દઈ કરી, પહોંચ્યા છે નરક મોઝાર,અ. ૫  
 તારો દિવસ ક્યોં તું તો જાણુને, તારા કુળ તણો થાશે નાશ,અ.  
 ધુળધાણી થાશે લંકા તાહરી, તારા ઉજ્જડ થાશે આવાસ,અ. ૬  
 મારા સ્વામિ તણું જોર જોધને, સમજવું તુંને હું ગમાર,અ.  
 જીવવાની આશા કદી હોય તો, મને છોડી દે તું તત્કાળ,અ. ૭  
 જેમ કંચન લેવાની લાલચે, દીપ જોધને મોહ્યો પતંગ,અ.  
 પણ ખોઈ ખેઠો નિજ પ્રાણુને, લોભથી કીધો જો દીપસંગ,અ. ૮  
 જેમ ભ્રમર કમળ ફૂલ જોધને, માની આનંદ અંદર જાય,અ.  
 પણ વાસ લેવાની લાલચે, પણ મોતથી પ્રાણુ હરાય,અ. ૯  
 તેમ મોહ પામ્યો અંધ રાવણ, જોધને પરદારા જરૂર,અ.  
 પણ પ્રાણુ તારો લેવા કારણે, કાળ આવી ઉભો છે હજુર,અ. ૧૦  
 ધન્ય ધન્ય તુંને સીતા સાધ્વી, રાખી આક્રતમાં તેંતો હામ,અ.  
 મુર ઈંદુ કહે સીતા તાહરે, રહ્યું જગતમાં અવિચળ નામ,અ. ૧૧

[ કર્તા—મેંગણીવાળા અમરચંદ કવિ ]

## ૨૬-વિધવા ખેંદોના વિષે.

પદ ૨૮૦-વિધવા ખેંદોના હિત શિખામણ.

[ સાંભળરે તું સજની મારી, રજની ક્યાં રમી આવ્યાંજરે એ રાગ ]  
 દેવગુરૂને વંદન કરીને, શિખ કહું છું સારીજરે,  
 ગુણવંતી વિધવા ખેંદોના, સાંભળતાં સુખકારી,  
 વિધવા ખેંદોજરે. ટેક. ૧  
 દુષ્ટ નારીની સાથે ખેંદો, ખેસ ઉઠ નવિ કરીઅજરે,  
 તેને ઘેર કદિ નવ જઈએ, પરિચયને પર-હરીએ, વિ. ૨

આવે તો આદર નવિ દેવો, એવો નિશ્ચય ધારોછરે,  
 સગ કર્યાથી રગ ધર્મનો, બાથે બહેનો તમારો વિં ૩  
 વૃદ્ધ પ્રમાણિક ધર્મિ બેવા, નરનારીની સાથેછરે,  
 સગ કર્યાથી કોઈ પ્રકારે, કલક નાવે માથે વિં ૪  
 ધર્મિ બહેનો હોય કોઈતો, તેની સોખત કરવીછરે,  
 ધર્મ ધૂતીના બહેનપણીની, મોખતને પરહરવી વિં ૫  
 ઘર છોડીને પર ઘર બટકે, બ્રહ્મ થવાની જોરીત છરે,  
 અનેક એહવા ભોઈ હાખલા, ચિર કરો નિજ ચિત્ત વિં ૬  
 પરધર કેડે દરજી પાણી, રસોઈ આદિ કામોછરે,  
 ઘર છોડીને કરવા બતા, બાથ આપણી મામો, વિં ૭  
 વિશીના ધધા વિસારો, અનર્થ એમા ભોઈછરે,  
 એક તો પાપ અધિકુ લાગે, ઈચ્છત આખર ન હોય વિં ૮  
 ભગ્ત ચિત્ર શીવણ ગુણગુણે, નિર્દોષી છવાઈછરે,  
 શીખી અવર ધધાને છોડે, ખરી તેની ચતુરાઈ વિં ૯  
 ઘરની ચિતિ હોય જેહવી, તેમા સતોષ માનોછરે,  
 પરનું મુખ દેખીને બહેનો, ખેદ લાવવો શાનો? વિં ૧૦  
 દગી બારની ઘેસ પોતાની, અમૃત લોજન માનો છરે,  
 દુધપાકનું લોજન પરનું, જેર હળાહળ બાણો વિં ૧૧  
 મેળા બાગ્યમા નવિ જોયે, નાત જમણુ તેમ બાણો છરે,  
 કારણ કે કરીઆવર બાણી, જવા ઉમગ ન આણો વિં ૧૨  
 પિયર સસરા તણા કુટુંબમા, રહીને ધર્મજ પાણોછરે,  
 પણ એકલકુ છટકી ન રહેવુ, એહ ટેવને ટાણો વિં ૧૩  
 ધર્મચ્યાનકે શુદ્ધ વૃત્તિથી, ધર્મક્રિયામા લાગોછરે,  
 અવર નારીની માફક બહેનો, કર્મ કથાને ત્યાગો વિં ૧૪

દાગીનો કિંચિત માત્ર પણ, અંગ ઉપર નવિ ધરવો છરે,  
 રંગ રંગીલો ને ભાતીલો, વેશ મોહક પરહરવો. વિં ૧૫  
 કંઈ સમારી સેધો ન પાડો, અંગન આંખ ન ભરવું છરે,  
 દર્પણમાં મુખડું નહિ જોવું, આછકડા નવિ કરવું. વિં ૧૬  
 છૂટ છેડા ને ખૂંચે મોઢે, મર્યાદાને ટાળીછરે,  
 ચટક મટકતી ચાલ ન ચાલો, આડું અવળું ભાળી. વિં ૧૭  
 ઉત્તમ ગુણોની વૃદ્ધિ કરીને, સતી થઈ પૂજવું છરે,  
 આત્મદોષથી સતી જીવનમાં શાને હલકાં થાવું. વિં ૧૮  
 ગુણી ખેનના ગુણ ગવાયે, તે તમે નજરે દેખોછરે,  
 ગુણ વિનાનું જીવન જોડનું, અપદ્મીર્તિ જગ લેખો. વિં ૧૯  
 ખાનપાનનો ત્યાગ કરીને, તપમાં તનડું ગાળોછરે,  
 જેથી શીલ અખંડિત રહેશે, સ્વર્ગ મુખને માળો. વિં ૨૦  
 શિખામણ આ સુંદર આપી, કિંમત તેની કરશોછરે,  
 શ્યામમુનિ કહે શ્રવણ કરીને, શુદ્ધ માર્ગ આચરશો. વિં ૨૧

### પદ ૨૮૧-વિધવા ખેડેનોનું સદ્વર્તન.

[ હરિભજન વિના કુઃખ દરીયા સંસાર-એ રાગ ]

વિધવાઓનું વર્તન હોય વિનય વિવેક ભરેલું. ટેકો  
 સમજણની સરિતામાં નાંવું, બહુ સ્થિર પ્રકૃતિનાં થાવું,  
 દોષ લાલચમાં ન લપટાવું. વિધવાઓનું ૧  
 શણગાર શિયળ તણા સજવા, દુર્ગુણો માત્ર દૂરે તજવા,  
 ભગવાન પવિત્ર ચિત્તે ભજવા. વિધવાઓનું ૨  
 વૈરાગ્ય વધે તે સ્થળ વસવું, મર્યાદા તજીને નવ હસવું,  
 સત્ શિયળ માર્ગથી નવ ખસવું. વિધવાઓનું ૩



દુષ્ણોધિ મનડાને દમવુ, સદ્વિદ્યા વાડીમા રમવુ,  
 વ્યાધિકર વ્યસનોને વમવુ વિધવાઓનું ૪  
 દુર્જન દુષ્ટોનાથો ડરવુ, ફોગટ જ્યા ત્યા નવ ફરવુ,  
 કર્તવ્ય વિચારીને કરવુ વિધવાઓનું ૫  
 અપકીર્તિ ધાય ત્યા નવ જાવુ, ખાણુ ન હરામ તણુ ખાવુ,  
 કદિ ગીત અયોગ્ય નહિ ગાવુ વિધવાઓનું ૬  
 સત્ શાસ્ત્ર સદાય અવણુ કરવા, શૃંગાર ન અતિ અગે ધરવા,  
 અનુચિત વસ્ત્રાદિ ન વાપરવા વિધવાઓનું ૭  
 નિત્ય પવિત્ર સર્વ રોતે રહેવુ, સકટને ધૈર્ય ધરી સહેવુ,  
 શુભ શિક્ષણુ ધર્મ તણુ લેવુ વિધવાઓનું ૮  
 સતીઓના પથે સચરવુ, અધારૂ અતરનુ હરવુ,  
 કહે સતશિષ્ય ભવથી તરવુ વિધવાઓનું ૯

પદ ૨૮૨-વિધવા બહેનોને હિતબોધ સાથે આશ્વાસન.

[ રામ સીતાજીના મહીનાનો ]

મારી રાકડી વિધવા બહેનો, સૂણો એક વાતડી,  
 દેખી બહેનો તમારા દુખ બળે મુજ છાતડી. ૧  
 હવે રાખી હૃદયથી ટેક, સુધારજો કર્મને,  
 નિત્ય વર્તજો વિધવા નાર, અનુસરી ધર્મને ૨  
 દુખ આવી પડયુ ને શીર, સહેવુ તે અગથી,  
 હવે દીન થયો અવતાર, સૌભાગ્યના ભગથી ૩  
 નિત્ય ધર્મ તણો શુભ બોધ હૃદયમા ધારજો,  
 કરી ઇદ્રિય દમન વિશેષ, વિકારને વારજો ૪  
 નિત્ય આપ રહી પરતત્ર, સુરીતે ચાલજો,  
 કરી અતર ચિત્ત વિરોધ, સદા મન વાળજો ૫

ધરી તીવ્ર તપસ્યા નિત્ય, વિગયને ત્યાગને,  
 શીખ રક્ષણ કરવા કાજ, અહોનિશ જાગને. ૬  
 ભગવંત ભજનમાં ભાવ, ધરી ભવ તારને,  
 કદી ચિત્ત વિકારી થાય, વેગે કરી વારને. ૭  
 સપડાશે નહિ કદી આપ, કુસંગના રંગમાં,  
 નવ રે'ને એકાંત આવાસ, અવર નર સંગમાં. ૮  
 નહિ પહેરવો સુંદર વેશ, કેશ ન સમારવા,  
 જન મંડળ ઉત્સવ માંય, નહિ પગ ધારવા. ૯  
 ને આ શીખ હૃદયમાં સાર, સંભાળી રાખશે,  
 પરલોકમાં વિધવા ધર્મ, તણાં કૃણ આપશે. ૧૦

## ૨૭-ઝેર વેર તથા ક્રોધ કુસંપ ત્યાગવા વિષે

પદ ૨૮૩-ઝેર વેર નિવારવા વિષે.

[ કેનવલી ચાંદની રે-એ રાગ ]

ઝટપટ ઝેર નિવારીએ હે, કે ભવિજન;  
 ખટપટ કરતાં ન ખાટ, ઝીલો ઉપશમ જળે રે; ટેક.  
 લટપટ કરી તુમને કહું, હે કે ભંતજીએ અટપટી આંટ. ઝીં  
 માનો શિક્ષા સુંદર હે, કે ભં સજ્જનસું સંતોષ, ઝીં  
 હુળીમળી રસરંગે રહો હે, કે ભં હૃદયે ન રાખો રોષ. ઝીં  
 રોષથી દોષ શીરે ચઢે હે, કે ભં ઝેરથી વધશે વેર, ઝીં  
 સંપથી લક્ષ્મી સંપને હે, કે ભં સુરતરૂ શોભીત ઘેર. ઝીં  
 ઝેરથી અંખો આત્મા હે, કે ભં કર્મનો પામે કીચ, ઝીં  
 ધર્મ કર્યું ધૂળે મળે હે, કે ભં ટળે નહિ નર નીચ. ઝીં

ઝરમર વરસે મેહુલા હે, કે લાં ઝેરી જનને ઝેર, ઝીં  
 હેડે તરસ હોગી બળે હે, કે લાં ઝેર છે કાળો કેર ઝીં ૫  
 આળ ચઢાવે આકરા હે, કે લાં મનમા ન રહે મેર, ઝીં  
 સરલને સતાપે બહુ હે, કે લાં ઝેર તણી એ ટહેર ઝીં ૬  
 સુશિકતાએ મારીયો હે, કે લાં ઝેરથી ધર્મો કય, ઝીં  
 સોમદ સસરે દેવથી હે, કે લાં માર્યો મુનિ મહત ઝીં ૭  
 નિર્ઘય ધર્મ નાગેશ્વરી હે, કે લાં ઝેર સરીખો તુબ, ઝીં  
 મુનિને આપી દુખ લઘો હે, કે લાં નરકે પાકી બૂમ ઝીં ૮  
 મહા શતકની માનુનિ હે, કે લાં નામે રેવતી નાર, ઝીં  
 પટ શોકયું ખડગે હણી હે, કે લાં પટને વિષ પ્રહાર ઝીં ૯  
 માત તાત સૂત જાતની હે, કે લાં અન્યોન્ય કરે ઘાત, ઝીં  
 નિકટ સગાઈ નહિ ગણે હે, કે લાં દેવ તણો ઉત્પાત ઝીં ૧૦  
 ઝેર જુડે જોડને મદો હે, કે લાં દૂખ્યા લવોદધિ માહી, ઝીં  
 નરક નિગોઢે રડવડ્યા હે, કે લાં દુખ અનતા ત્યાહી ઝીં ૧૧  
 બળે અહોનિશ આત્મા હે, કે લાં કરી ન બેસે હામ, ઝીં  
 સજ્જન છેટે સહુ રહે હે, કે લાં જાણી તે નિર્મામ ઝીં ૧૨  
 કાળા નાગની ઉપમા હે, કે લાં વીંછી સરખા દખ, ઝીં  
 શી રીતે મુખ પામરો હે, કે લાં તળે ન આત્મ વક. ઝીં ૧૩  
 શીટ શીટ હોવે લોકમા હે, કે લાં વાજે અપયશ તુર, ઝીં  
 દેવથી ધન જાગે વહી હે, કે લાં ન રહે મોઢે નૂર ઝીં ૧૪  
 ઈત્યાદિક અવશુભ ઘણા છે, કે લાં કેતા નાવે પાર, ઝીં  
 પરહરો ઝેર જાળાને હે, કે લાં વિનવુ વારવાર ઝીં ૧૫  
 સરળ ચિત્ત નિર્માણ પણે હે, કે લાં રાચો ધર્મ આરામ, ઝીં  
 ગુરૂ પૂજાઈ સ્વામીને હે, કે લાં ચરણે કરૂ પ્રણામ ઝીં ૧૬

૧ રસ શેરી નિહિં ચંદ્રમા હે, કે લાં ચોકખો ચૈતર માસ, ઝીં  
કાવ્ય કરી જેતપુરમાં હે, કે લાં ખાંતથી ખોડીદાસ. ઝીં ૧૭

## ૫૬ ૨૮૪-ક્રોધને સમાવી ક્ષમામાં ઝીલવા વિષે.

[ ચાલો સખી વંદનને જમ્યે-એ રાગ ]

ક્ષમા કરો ક્રોધ દૂરે ટાળી, ધરો ગુણુ ગર્વને ગાળી. ક્ષમાં ટેક.  
ક્ષમા સમ સુખ અવર નાહિ, વૈર વિરોધ સર્વ જાઈ,  
અરિ પ્રણુમે આવીને પાચી, ક્ષમા કરો ક્રોધ દૂરે ટાળી. ૧  
ક્ષમાએ ધ્યાન શુકલ ધ્યાવે, ક્ષપક શ્રેણી ગુણુ સ્થાને આવે,  
જેથી નિર્મળ નાણુ કેવળ પાવે. ક્ષમાં ૨  
વચન રૂપ વજ્ર કાને પડશે, તોહી શિષ્ય રીસ નહિ ચડશે,  
ક્રોધ શત્રુ સન્મુખ તે લડશે. ક્ષમાં ૩  
ક્ષમા શૂરવીર અરિહંતા, કંઠણુ પરિસહને જીતંતા,  
લવ દુઃખ લાંજન લગવંતા. ક્ષમાં ૪  
ક્ષમા વિણુ તપજ્ઞ જે કરશે, ફેગટ તે ભૂખ સહી મરશે,  
ક્ષમા વિના કાજ નહિ સરશે. ક્ષમાં ૫  
ક્ષમા કરે જે જગમાં શૂરા, ઉપકારી આર્જવ ગુણુ પૂરા,  
પ્રગટે તસ્સ પુણ્યના અંકૂરા. ક્ષમાં ૬  
પ્રદેશી ગજ ઋષીરાયા, મેતાર્યે ખંતી દિલ ધ્યાયા,  
ખંધક શિષ્ય સુખ અનંત પાયા. ક્ષમાં ૭  
એવંતિ મેલી તનુ માયા, જંબુકે વિદારી કાયા,  
ઉપસર્ગ શુભ મને ઠાયા. ક્ષમાં ૮  
ખમાવી આત્મ શુદ્ધ કીજે, તો આપણુ કાજ સકળ સીજે,  
સજ્જન સહુ સમતા રસ પીજે. ક્ષમાં ૯

ક્ષમા છે ભવોભવ સુખકારી, સૂણી જે ધરશે નર નારી,  
 તસ્સ વદન પર ભર્તિ પારી ક્ષમા૦ ૧૦  
 ખોડીદાસ શિખ હૈયે ધરશે, ક્ષમાદિક ધર્મને આચરશે,  
 વેગે તે શિવ રમણી વરશે ક્ષમા૦ ૧૧

### ૫૬ ૨૮૫-વિકરાળ ક્રોધ વિષે

[ હારે દાણ માગે ૨ દાણ માગે-એ રામ ]

- હારે ક્રોધ કાળોરે ક્રોધ કાળો ટેક  
 હારે બહુ સમજી ક્રોધનું મો બાળોરે ક્રોધ કાળો  
 હારે ક્રોધે ન કર્યાનું કામ કરાશે,  
 હારે પછી પસ્તાવો પેટ ભરી યાશેરે ક્રોધ કાળો ૧  
 હારે ક્રોધ પાપ રૂપ ઝેર છે પ્રમાણે,  
 હારે ક્રોધ છરવે તે જન મોહુ નાણેરે ક્રોધ કાળો ૨  
 હારે ક્રોધ લોરીંગ ભયકર ભાસે,  
 હારે ક્રોધવાળામા ઝેર ઘણું વાસેરે ક્રોધ કાળો ૩  
 હારે જેની કાયામા ક્રોધ ઘણો વ્યાપે,  
 હારે એની અઘ્ઘલ તો ઉડી નથ આપેરે ક્રોધ કાળો ૪  
 હારે હોયે માણસ મહા ભદ્ર મનનું,  
 હારે દીને ક્રોધી યાય ત્યારે તે દીવાનું ૨ ક્રોધ કાળો ૫  
 હારે વડ વાઘ કપિ રીંછ હોય કેવુ,  
 હારે ક્રોધવાળુ જણાય જન એવુરે ક્રોધ કાળો ૬  
 હારે ક્રોધ ભડકો છે આગ કેરો ભારીરે,  
 હારે તેથી ચેતીને ચાલને વિચારીરે ક્રોધ કાળો ૭  
 હારે સોનુ તાપમા તપાવી જોઈએ ન્યારે,  
 હારે તેની કિંમત ખરી જણાય ત્યારે ૨ ક્રોધ કાળો ૮

હારે તેમ માણસને ક્રોધ જ્યારે થાયે,  
 હારે તેનો ભાર તોલ તે સમે જણાશેરે. ક્રોધ કાળો. ૯  
 હારે જેમાં દીસે ગંભીરતાઈ જેવી,  
 હારે જેની કિંમત અધિક જાણી એવીરે. ક્રોધ કાળો. ૧૦  
 હારે ક્રોધ જાણી જમપુરી કેડું ખાડું,  
 હારે જાશે નરકમાં ક્રોધ કરનાડુંરે. ક્રોધ કાળો. ૧૧  
 હારે ક્રોધ કરશે નહિ કોઈ ઠામે,  
 હારે દીધો ઉપદેશ દલપતરામેરે. ક્રોધ કાળો. ૧૨

### પદ ૨૮૬-સંપીને ચાલવા વિષે.

[ સીતાજીના મહિનાનો રાગ ]

સૂણી શિખ શાણી તમે એક, વિવેક ધરી અતિ,  
 કરીએ નહિ કદીએ કહ્યાંત, રૂડી ધરીને મતિ. ૧  
 રૂળ નહિ કંકાશમાં લેશ, ખેંચી જગે જાણીને,  
 માટે તજવો તેને હંમેશ, એવી મતિ આણીને. ૨  
 વસવું વસુધામાં સંપી સદાય, કરવી ન પીડા કોઈને,  
 ચોકખું કરવું અંતર કેડું કુડ, કપટ ખેંચી ધોઈને. ૩  
 સાસુ સસરાની સાથે હંમેશ, સંપી ખેંચી ચાલવું,  
 કુડું તેને કથન કદી ખેંચ, ક્રોધે ન સંભળાવવું. ૪  
 સંપી રે'વું સદા તેની સાથ, પ્રીતિ ધારીને અતિ,  
 કરવી ચાકરી તેની સદાય, વિમળ ધરીને મતિ. ૫  
 નાણી સાથે રાખો વધુ નેહ, ચાલી સદા સ્નેહથી,  
 કલેશ ટંટો કરો બધો દૂર, ખેંચી નિજ ગેહથી. ૬  
 દેરાણી જેઠાણી પર ભાવ, ભલો નિત્ય રાખવો,  
 ટંટો તેની સાથેથી તમામ, ખેંચી કાઢી નાખવો. ૭

પાડોશી પર રાખવી પ્રીત, પૂરણું જેની હોશથી,  
 તેની સાથે સખીને સદાય, રહેવું ન કદી રોગથી ૮  
 કલેશમા નથી સાર લગાર, બાણો જેની જગતમા,  
 એથી લાજ લોકોમા બાય, હલકા યદ્યપે ખલકમા ૯  
 કે'વત ઘરડાની જે જેની હોય, તે કદિ ન વીસારવી,  
 પાણી ગોળા તણું સૂકાય, કદાચથી ધારવી ૧૦  
 લાભ દટે નહિ લવ લેશ, એવું ઉર આણવું,  
 લાજ જશે લોકોમા વિશેષ, સાચું વેળું જાણવું ૧૧  
 નીચા કુળ તણી જે નાર, કલ્પે આ બહોલો તેહને,  
 જેને લાજ લોકોની ન હોય, કે'વું શુ પછી એહને ૧૨  
 જેના ઘરમા ઘણાજ કુસપ, જેની આવીને વસ્ત્રો,  
 તે પર પ્રભુ કરશે નહિ પ્રીત, જેથી સપ દૂરે ખસ્યો. ૧૩  
 કુસપે અવગુણ છે અધિક, લેશ ન શુણુ લાળીએ,  
 લાલુ વિનતિ સૂણીને કાન, દટાને દૂર ટાળીએ ૧૪

૫૬ ૨૮૭-ક્રોધ નહિ કરવા વિષે શિખામણ.

[ અચકો મચમ કરેલી-એ સમ ]

શિખ શાણી માનો મારી જેન ! ક્રોધ કદાપિ કર્યોમા ટેક  
 જે છે તમને હિતઠારી જેન ! ક્રોધ કદાપિ કર્યોમા  
 સાસરીયા મેળા બોલે જેનાં કોં નણુદી ભલે મો મચકોડે જેનાં કોં  
 કલ્પે ઘરમાનવ કરીએ જેનાં કોં શાંતિ ચિત્ત માહી ધરીએ જેનાં કોં ૧  
 સાસુ નિશદિન સતાપે જેનાં કોં દુ ખ દુષ્ટ ખનીને આપે જેનાં કોં  
 સાસરીઆનુ દુ ખ સહીએ જેનાં કોં બીબને તેનવ કહીએ જેનાં કોં ૨  
 પીયરમા ભ્યારે જઈએ જેનાં કોં એ દુ ખની વાત ન કહીએ જેનાં કોં  
 દાઈ ઘર શ્રીમતનુ દેખી જેનાં કોં દીન ઘર પોતાનુ લેખી જેનાં કોં ૩

ખીજના જોઈ શણગારો ખંડેનાકોઠ ઘરમાં ટંટો ન વધારો ખંડેન! કોઠ  
 ધાંધલ શણગારના સાઈ ખંડેન! કોઠ કરશે તો એજ નઠાઈ ખંડેન! કોઠ  
 પરણ્યા પતિને ન પજવો ખંડેનાકોઠ કળઓ કરીને ન લજવો ખંડેન! કોઠ  
 કમી કંથ કમાણીવાળો ખંડેનાકોઠ તો પણ નવ દેવો ટાળો ખંડેનાકોઠ  
 જો રળીને લાવે સ્વામી ખંડેનાકોઠ લોગવવું શાંતિ પામી ખંડેનાકોઠ  
 પણ કળઓ કદી ન કરીએ ખંડેનાકોઠ શાણા થઈ સુખમાં ફરીએ ખંડેનાકોઠ  
 જો હોય ન ઘરમાં સાઈ ખંડેનાકોઠ તો પણ ઘર ગણવું ખ્યાઈ ખંડેનાકોઠ  
 કળઓ કરી કંથની સાથે ખંડેનાકોઠ ભલે કઠણ વચન કહ્યું નાથે ખંડેનાકોઠ  
 સૌ હુઃખમાં શાંતિરાખો ખંડેનાકોઠ ભૂંડું મુખ વેણુ ન લાખો ખંડેનાકોઠ  
 ઘર કળઆથી ઘણીનારી ખંડેનાકોઠ જઈ કુવે પડી અવિચારી ખંડેનાકોઠ  
 કો યુવતી ઝેરજ ખાતી ખંડેનાકોઠ કોધેથી જનીને તાતી ખંડેનાકોઠ  
 એ દુષ્ટ કર્મ ન કરવું ખંડેનાકોઠ શાંતિનુ વચન મન ધરવું ખંડેનાકોઠ  
 કદી આત્મઘાત નવ કરવી ખંડેનાકોઠ શાંતિ શરીરે બહુ ધરવી ખંડેનાકોઠ  
 તો હુઃખ દુનિયાનાં જશે ખંડેનાકોઠ લલલુ કવિતા કરી ગાશે ખંડેનાકોઠ ૧૦

## પદ ૨૮૮-વૈર ન રાખવા વિષે.

[ હરિ વેણુ વાય છેરે વનમાં-એ રાગ ]

વેર ન કરીએરે બહાલા, વેરો કેર કરાવે કાળા. ટેક.  
 લાલા દિલમાંરે લોંકે, પ્રભુના મારગ જતાં રોકે, વેર. ૧  
 ઝરતાં રહે છે રે ઝેરો, વધુ ભવ રખડાવે છે વેરો,  
 વેરો ભવ ભવરે વળગે, ઉપચારોથી ન રહે અળગે. વેર. ૨  
 ગુણુ તો નજરે રે ના'વે ભૂંડું કરવાનું નિત્ય ભાવે,  
 અંધી આંખેરે આવે, માનવ ભવને મૂંઠે ગુમાવે. વેર. ૩  
 નિશદ્દિન દોષોરે શોધે, અવર જનોને એહજ બોધે,  
 હૃદયે કાતી રે રાખે, સામાના ગુણુ દુર્ગુણ દાખે. વેર. ૪



ભય ઉપજાવેરે ભારે, ઉદય સમય આવે છે જ્યારે,  
હરદમ હિતને રે હરે છે, આતમ ગુણની ઘાત કરે છે   વેર ૫  
શદ્યની પેઠે રે ખટકે, પાતાળે લઈ જઈને પટકે,  
વેર તણને રે બહા'લા, સંતશિષ્ય પિયો પ્રેમ પિયાલા   વેર ૬

## ૨૮—સદ્બોધ વિષે.

પદ ૨૮૯—ગુણગ્રાહક થવા વિષે.

[ રાગ ધોળ, રૂપે નવિ રાગીએ-એ દેશી ]

ઉત્તમ જન ગુણ ગ્રાહરે રે, તણ અવગુણ અનેક,  
પણ ગુણ તણ અવગુણ ગ્રહે હો, જન અધમ તણી એ ટેક,  
ગ્રાહક ધર્મએ ગુણ તણા, દેખી દુર્ગુણ ઈર્મએ ન દ્રષ્ટિ આં ૧  
સડ્યો સૂલ્યો કોઈએ ખરો રે, ગધાતો ગડક દેખ,  
વિષ્ણુએ વખાણ્યા હાતને હો, પણ અવગુણ ગ્રહ્યો ન એક આં ૨  
ગાંડ ફળ અને ફૂલના રે, ન્યારા સ્વાદ સ્વભાવ,  
જુએ ભમરી લેળી ઘર્ષ હો, કરે મીઠા મધનો જમાવ. આં ૩  
ક્ષીર નીર કરી એકઠા ર, હંસ મમીપે મૂક,  
પાણી તણને પય પીએ હો, કદી તેમ પડે ન ચૂક આં ૪  
રજકણ રૂડા સુવર્ણનારે, પડ્યા પૃથ્વી પર હોય,  
હાથ ન લાગે હરેકથી હો, ગ્રહે પળમા પારહ સોય આં ૫  
ધાન્ય ધૂળ ને ઠાકરા રે, એકઠા હોય અપાર,  
સુદરી સુપડે શોધીને હો, ધાન્ય ગ્રહણ કરે નિર્ધાર. આં ૬  
યુધિષ્ઠિરને નવ જડ્યો રે, નગરીમા અવગુણી એક,  
દુર્યોધન દોડ્યો ઘણો હો, જોતા ન મળ્યો ગુણીજન એક આં ૭

દુષ્ટ સ્વભાવના આદમી રે, અવગુણુ ગ્રહી હરખાય,  
 સરસ રસવતી છોડીને હો, માખી વિદ્યા પર ખેસે જાય. આં ૮  
 કણસલે કણ પાક્યા હુવે રે, દેખી મન લલચાય,  
 પણુ ભમરાળાં ભુંડાં હો, તણુ કણુને વિદ્યા ખાય. આં ૯  
 શીંગે છે સોહામણી રે, રંગે રૂપાળી ગાય,  
 સર્વ ગુણુ મેલી સામટા હો, કાગ ડાઘ જોવે ચિત્ત રહાય. આં ૧૦  
 હુર ચિત્તની ઇતરડી રે, ગૌ અઉ માહીં વાસ,  
 દુધા દુધ પીએ નહિ હો, પીતાં લોહી ન પામે ત્રાસ. આં ૧૧  
 સરસ સુગંધી તાણું તળું રે, ગળણીમાં નાખ્યું ઘૂત,  
 નીસરી જાય નકરું થઈ હો, માંહી કસ્ર કીટું ગ્રહી દેત. આં ૧૨  
 આહક થાય તે વસ્તુનો રે, જેને જે પર ભાવ,  
 ખેદ ન ધરીએ ખરેખરો હો, ટાળ્યો ન ટળે પડ્યો જે સ્વભાવ. આં ૧૩  
 સમજી સદ્ગુણુ શીખડી રે, ગુણુ ગ્રહીએ તણુ દોષ,  
 મુનિજેઠમલજી એમકહે હો, કરીએ હૃદયને ગુણુ તણુ કોશ. આં ૧૪

[ કર્તા-લોખંડી સંઘાડાના ૨૧૦ જેષ્ઠમલજી સ્વામી. ]

**પદ ૨૯૦-કેવલ રૂપમાં નહિ રાયતાં ગુણુ તપાસવા વિષે.**

[ રાગ ઘોળ, ઉપર મુજબ અનીરુદ્ધની ઘોડલી-એ રાગ ]

થાળે ભર્યું દુધ ચોરનું રે, ઉજળું અધિક પ્રમાણુ,  
 લેંસના દુધથી હીસે ભલું રે, પીતાં પીનારાના જાય પ્રાણુ,  
 રૂપે નવિ રાચીએ ભલો ભાળી ઉપરનો આભાસ, રૂપે.  
 એના ગુણુનો કરીએ તપાસ, સદા બુદ્ધિ સાચીએ. ટેક. ૧  
 ઇંદ્રવરણનાં કુળ અતિ ભલાં રે, દેખતાં દ્રષ્ટિ લોભાય,  
 રૂડાં હીસે રળીઆમણાં રે, પણુ ખાતાં તો ખેદ પમાય. રૂપે. ૨-

નીર નિહાળી રૂઝુ નિર્મળું રે, મોતીની સેર સમાન,  
 ખાઈ લાગ્યું ને ખેદ ઉપજ્યોરે, પાસે જઈને કીધું જ્યારે પાન રૂપે ૩  
 કકડા કાચ બીલોરના રે, સાકર સરખા શોભાય,  
 ભૂલથી ભોજનમા ભેળવે રે, તો તે જમનારનો છવ જાય રૂપે ૪  
 ખુડકા વટાવી લિખારીએ રે, લીધો રૂપેયો રોક,  
 ત્રાખાનો જાણ્યો જ્યારે તે વળીરે, પામ્યો ત્રાસ પછી મેલી પોક ૫  
 આકડાના ફળ આપતા રે, આખાનાં ફળનો આલાસ,  
 રસ લેવાને રસના ધરી રે, કાપી ભેતાં તો નીકળ્યે કપાસ રૂપે ૬  
 સોનાથી સરસ સોહામણી રે, સાકળી શેક સમક્ષ,  
 તાપે તપાવી તપાસતાં રે, પુરૂ પોત્તળ પેખ્યુ પ્રત્યક્ષ રૂપે ૭  
 ધ્યાનમા ઉભો બગ બાપડો રે, પૂરો તપસ્વી પ્રમાણ,  
 માછલીએ મુનિવર ગણ્યોરે, પાસે જઈને ખોયાં તેણે પ્રાણ રૂપે ૮  
 ધુમટો તાણી ધણી લાજથી રે, અબળા એવી એક ઠામ,  
 નામ પૂછ્યુ ત્યારે નીકળી રે, નારી ગુણકા ચઢા એનું નામ. રૂપે ૯  
 વચન ઉચ્ચારે વિવેકના રે, નર એક ઉજ્જો અગ,  
 પાસે વસીને પરીક્ષા કરી રે, ત્યારે બાણ્યા ધૂનારાના ઢગ રૂપે ૧૦  
 ગાય ગાયા ગુરૂ જ્ઞાનની રે, આપે અધિક ઉપદેશ,  
 કપટ ભર્યું એને કાળજે રે, વળી વિષથી હોય તે વિશેષ રૂપે ૧૧  
 ખોળ કરો ખૂબ ખાતથી રે, કગારો નહિ કોઈ ઠામ,  
 દુહ્યમા નહિ રીઝવુ રે, ડોળ દેખીને દલપતરામ રૂપે ૧૨  
 ૧૬ ૨૬૧-કેવલ આડંબર દેખી મોહ નહિ પામવા વિધે.

[ લાલ ખારીનો સાહેબોરે-એ રાગ ]

રૂ રૂર થકી રળીયામણારે, પાસે જાય ત્યા પથગ હોય હો લાલ,  
 ગુણ ગણીએ મોટા નામથીરે, તેની તારીફ સૂણીએ તોય હો લાલ.  
 રૂ રૂર થકી રળીયામણા રે ટેકો

સરોવરથી સાગર મોટો સૂણીરે, પંખી પહોંચ્યા રાખી ખ્યાર હો લાલ,  
પાણી પીને મુખ નહિ પામીયા રે,

તેની તરસ ન ગઈ તલભાર હો લાલ. ડું. ૨  
 નેઈને દીપક જ્યોત પતંગીઆંરે, પડીઆં ઉપર ધરીને પ્રીત હો લાલ,  
 પાંખો દાઝી પીડા પામીયાંરે, ખૂળખૂળ પામ્યા જેદ ખચિત હો લાલ. ડું. ૩  
 ઈંદરવરણના કૂળઅતિ આપતાંરે, મુખમાં મેઢ્યાં નહિ મીઠાશ હો લાલ,  
 ઉજળું દુધ અનુપમ થોરનું રે, તે તો પિતા ઉપજે ત્રાસ હો લાલ. ડું. ૪  
 ઝાઝાં જળનાં દેખી ઝાંઝવાંરે, મૃગના મનમાં હરખ ન માય હો લાલ,  
 દોડી દોડીને દુઃખ પામીયાંરે, જઈને જોતા કાંઈ ન જણાય હો લાલ. ડું. ૫  
 આંખા જેવા નેઈ આકોલીઆંરે, કોયલ કરતી હુતી આશ હો લાલ,  
 પછી તે દીધાં પૂરાં પાકવારે, કરડી જોતાં માંહી કપાસ હો લાલ. ડું. ૬  
 મણિની આશે મણિધર સેવીયોરે, ઘણી રૂડી રીતે રાખ્યો ઘેર હો લાલ,  
 માસ ગયા બહુ પણ ના મળ્યો મણિરે, ઝાઝું દીઠું ઉલટું ઝેર હો લાલ. ડું. ૭  
 સોની વાલજ દેતી શંખલીરે, તે તજ લીધો શંખ મરોડ હો લાલ,  
 બહુ બોલે પણ દમડી દે નહિરે, કહેશે લેને લાખ કરોડ હો લાલ. ડું. ૮  
 ભૂખ્યો ભમરો વનમાં ભટકતોરે, કૂટ્યો નેઈ આવળનાં કુલ હો લાલ,  
 કાંઈ સુગંધ ન પામ્યો સુંઘતાંરે, મનમાં સમજ્યો મોટી ભૂલ હો લાલ. ડું. ૯  
 સુંદર હીરા સરીખો શોભતોરે, કિંમત પામે કાચ ન કોય હો લાલ,  
 કેરી કેળાં કીધાં કાષ્ટનાંરે, જનની ભૂખ ન ભાંગે નેઈ હો લાલ. ડું. ૧૦  
 શોભે દૂરથી દોલત સુમનીરે, પણ તરસ્યાંને પાણી ન પાય હો લાલ,  
 છેલ્લે નરસાં નીપજે છોકરાંરે, લક્ષ્મી લાખ રીતે લૂંટાય હો લાલ. ડું. ૧૧  
 શોભે પણ પથરાની પૂતળીરે, સઘળો ન ચલાવે સંસાર હો લાલ,  
 દસ્કત આ છે દલપતરામના રે, વાંચી કરજો તેનો વિચાર હો લાલ. ડું. ૧૨

નીર નિહાળી રૂઠું નિર્મળું રે, મોતીની સેર મમાન,  
 ખાડ લાગ્યું ને ખેદ ઉપજ્યોરે, પાને જઈને કીધું જ્યારે પાન રૂપે ૩  
 કકડા કાચ બીવોરના રે, આકડ સગળા ચોભાય,  
 ભૂલથી ભોજનમા ભેગવે રે, તો તે જમનારનો છવ જાય રૂપે ૪  
 ખુડદા વગવી લિખારીએ રે, લીધો રૂપેયો રોક,  
 ત્રાખાનો જાણ્યો જ્યારે તે વગીરે, પામ્યો ત્રામ પછી મેલી પોક ૫  
 આકડાના ફગ આપતા રે, આખાના ફળનો આભાસ,  
 રમ લેવાને રસના ઘડી રે, કાપો જોતા તો નીકળ્યે કપાસ રૂપે ૬  
 સોનાથી સરમ સોહામણી રે, સાકળી શેઠ સમક્ષ,  
 તાપે તપાવી તપાસતા રે, પુર પોતજ પેખ્યું પ્રત્યક્ષ રૂપે ૭  
 ધ્યાનમા ઉભો જગ બાપડો રે, પૂરો તપસ્વી પ્રમાણ,  
 માઠલીએ મુનિવર ગણ્યોરે, પાસે જઈને ખોયા તેણે પ્રાણ રૂપે ૮  
 ધુમટો તાણી ઘણી લાજથી રે, અજાણ એવી એક ઠામ,  
 નામ પૂછ્યું ત્યારે નીકળી રે, નારી ગુણકા ચઢા એનું નામ રૂપે ૯  
 વચન ઉચ્ચારે વિવેકના રે, નર એક ઉજળે અગ,  
 પાસે વસીને પરીક્ષા કરી રે, ત્યારે જાણ્યા ધૂનારાના ઢગ રૂપે ૧૦  
 ગાય ગાથા ગુરૂ જ્ઞાનની રે, આપે અધિક ઉપદેશ,  
 કપટ ભર્યું એને કાળજે રે, વળી વિષથી હોય તે વિશેષ રૂપે ૧૧  
 ખોળ કરો ખૂમ ખાતથી રે, કમાયો નહિ કોઈ ઠામ,  
 હૃદયમા નહિ રીઝ્યું રે, ડાળ દેખીને દલપતરામ રૂપે ૧૨  
 પદ ૨૯૧-કેવલ આડંબર દેખી મોહ નહિ પામવા વિષે  
 [ લાન ખારીનો સાહેબોરે એ સગ ]

ગર દર થકી રળીયામણારે, પાસે જાય ત્યા પથગ હોય હો લાલ,  
 હિ ગુણ ગણીએ મોટા નામથીરે, તેની તારીફ સૂણીએ તોય હો લાલ.  
 ગર દર થકી રળીયામણા રે ટેકો

સરોવરથી સાગર મોટો સૂણીરે, પંખી પહોંચ્યા રાખી ખ્યાર હો લાલ,  
પાણી પીને મુખ નહિ પામીયા રે,

તેની તરસ ન ગઈ તલભાર હો લાલ. ડું. ૨

જોઈને દીપક જ્યોત પતંગીઆંરે, પડીઆં ઉપર ધરીને પ્રીત હો લાલ,  
પાંખો દાઝી પીડા પામીયાંરે, ખૂળખૂળ પામ્યા જોદ ખચિત હો લાલ. ડું. ૩

ઈંદરવરણના ક્ષણઅતિ ઓપતાંરે, મુખમાં મેલ્યાં નહિ મીઠાશ હો લાલ,  
ઉજળું દુધ અનુપમ થોરતું રે, તે તો પિતા ઉપજે ત્રાસ હો લાલ. ડું. ૪

ઝાઝાં જળનાં દેખી ઝાંઝવાંરે, મૃગના મનમાં હરણ ન માય હો લાલ,  
દોડી દોડીને દુઃખ પામીયાંરે, જઈને જોતા કાંઈ ન જણાય હો લાલ. ડું. ૫

આંખા જેવા જોઈ આકોલીઆંરે, કોયલ કરતી હતી આશ હો લાલ,  
પછી તે દીધાં પૂરાં પાકવારે, કરડી જોતાં માંહી કપાસ હો લાલ. ડું. ૬

મણિની આશે મણિધર સેવીયોરે, ઘણી રૂડી રીતે રાખ્યો ઘેર હો લાલ,  
માસ ગયા બહુ પણ ના મલ્યો મણિરે, ઝાંઝું દીઠું ઉલટું ઝેર હો લાલ. ડું. ૭

સોની વાલજ દેતી શંખલીરે, તે તજ લીધો શંખ મરોડ હો લાલ,  
બહુ બોલે પણ દમડી દે નહિરે, કહેશે લેને લાખ કરોડ હો લાલ. ડું. ૮

ભૂખ્યો ભમરો વનમાં ભટકતોરે, કૂલ્યો જોઈ આવળનાં કુલ હો લાલ,  
કાંઈ સુગંધ ન પામ્યો સુંઘતાંરે, મનમાં સમજ્યો મોટી ભૂલ હો લાલ. ડું. ૯

સુંદર હીરા સરીખો શોભતોરે, કિંમત પામે કાચ ન કોય હો લાલ,  
કેરી કેળાં કીધાં કાષ્ટનાંરે, જનની ભૂખ ન ભાંગે જોઈ હો લાલ. ડું. ૧૦

શોભે દૂરથી દોલત સુમનીરે, પણ તરસ્યાંને પાણી ન પાય હો લાલ,  
છેલ્લે નરસાં નીપજે છોકરાંરે, લક્ષ્મી લાખ રીતે લૂંટાય હો લાલ. ડું. ૧૧

શોભે પણ પથરાની પૂતળીરે, સઘળો ન ચલાવે સંસાર હો લાલ,  
દસ્કત આ છે દલપતરામના રે, વાંચી કરજો તેનો વિચાર હો લાલ. ડું. ૧૨

## પદ ૨૯૨-સદ્ગોધ વિષે.

[ રાગ ઉપર પ્રભાસ ]

શ્રવણ કરોને આ સદ્ગોધને રે,  
 ગાળો દુર્ગુણ હ્રદ વિહાર હો લાલ,  
 સદ્ગુણે સદ્ગુણનાં આભૂષણે રે,  
 ઉત્તમ સદ્ગુણ કરો અવતાર હો લાલ. શ્રવણ. ૧  
 મહા પુરુષોનાં ચરિત્ર વિચારીએ,  
 સદ્ગુણોમાં ધરીએ સ્નેહ હો લાલ,  
 ક્ષેત્રગટ ક્ષેત્ર વિષુ સમય ન કાઢીએ રે,  
 નબળાંથી નવ કરીએ નેહ હો લાલ. શ્રવણ. ૨  
 દીક્ષામાં હયા ધર્મને સ્થાપીએ રે,  
 રહીએ ન્યાય ભર્મા નિશ્ચિન હો લાલ,  
 સત્ય સરલ સુવિચારી યાલીએ રે,  
 પ્રભુની આજ્ઞાને આધિન હો લાલ. શ્રવણ. ૩  
 સહનશિલ વસ્ત્રી થઈએ સદારે,  
 ગંભીર ધૈર્યાદિ ગુણવાન હો લાલ,  
 દુઃખ પડ્યે જરીએ કરીએ નહિ રે,  
 ધરી જિનવરનું શુભ ધ્યાન હો લાલ. શ્રવણ. ૪  
 ક્રુદ્ધ થઈ જોપ ન વધારીએ રે,  
 અંતરને કરીએ ઉદાર હો લાલ,  
 ટેવો પર નિંદાની ટાળીએ રે,  
 શોક ન કરીએ ધારીએ સાર હો લાલ. શ્રવણ. ૫  
 રોગ વધે તે ભોગ ન રાખીએ રે,  
 ધરીએ સાદામાં સંતોષ હો લાલ,

ભૂંડું થાયે તેવું નવ લાખીએ રે,  
 દૂરે તણ્યે દુર્ગુણ દોષ હો લાલ. શ્રવણ. ૬  
 એક જણનું ગુપ્ત બીજે સ્થળે રે,  
 ફાડી ફરીએ નહિ ફનેત હો લાલ,  
 આપ સમાન અવરને જાણીએ રે,  
 હમેશાં ધરીએ સૌ પર હેત હો લાલ. શ્રવણ. ૭  
 સ્વાર્થીયા થઈ સુખ ન સેવીયે રે,  
 પરમાર્થમાં ધરીએ ખ્યાર હો લાલ,  
 સુખ દીધેથી સુખને પામીયે રે,  
 વિશ્વ તણે છે એ વ્યવહાર હો લાલ. શ્રવણ. ૮  
 લક્ષ ન પર દોષોમાં દીલ્યે રે,  
 કહ્યું સંભળાવે કદી કોઈ હો લાલ,  
 દોષ નિરખવા દૃષ્ટિ ન ખોલીએ રે,  
 સારાં નરસાં જગમાં હોય હો લાલ. શ્રવણ. ૯  
 પિયુ મન્દા પુરીમાં પ્રેમથી રે,  
 કહે ગુરૂ દેવચંદ્રનો દાસ હો લાલ,  
 વર્તન કરીએ શુદ્ધ વિવેકથી રે,  
 તેનો થાય સુગતિમાં વાસ હો લાલ. શ્રવણ. ૧૦

પદ ૨૯૩-જેવાં કરશે તેવાં પામશે.

[ રાગ ઉપર પ્રભાણ ]

જેવાં કરશે તેવાં પામશે રે,  
 એ છે અચલ જગતનો ન્યાય હો લાલ,  
 પરનાં ઠાઠે પોતાનાં ઠરે રે,  
 બાળે તેનાં તો બળી જાય હો લાલ. જેવાં. ૧



- સુખ આપ્યાથી સુખને પામીએ રે,  
 દુખ દીધાથી દુખ ઉભરાય હો લાલ,  
 ગાળો આપ્યાથી ગાળો મળે રે,  
 મધુર દહ્યાથી મધુર સૂણાય હો લાલ.      જેવાં ૨
- બાજરી બટીથી નવ નીપજે રે,  
 આળા આક થકી નવ થાય હો લાલ,  
 તેહ પ્રમાણે જે કરણી કરે રે,  
 કર્મ પ્રમાણે ફળ ફેલાય હો લાલ.      જેવાં ૩
- સાસુ વહુને બહુ દુખ આપતી રે,  
 કરતી આઝા સાથે એર હો લાલ,  
 હાકમ પેઠે હુકમ હલાવતી રે,  
 વહુ પર કરતી કાળો કેર હો લાલ.      જેવાં ૪
- વૃદ્ધા થઈને માન મટી ગયું રે,  
 બાચુ બ્યારે વહુનું ભેર હો લાલ,  
 પૂણ્ય ઘટયા ને પાપ ફરી વળ્યા રે,  
 કોઈ ન થાય તેની કેર હો લાલ.      જેવાં ૫
- એક વહુ સાસુને સતાવતી રે,  
 ઉદ્ધત થઈ ફરતી ઉજમાળ હો લાલ,  
 પુત્ર વહુ પછેચેવી આવતા રે,  
 ક્યાં તેના હાલ હવાલ હો લાલ.      જેવાં ૬
- આપણને જે રીત નવિ ગમે રે,  
 પરને કહો ક્યાથી સુહાય હો લાલ,  
 ખાલુ એલુ છે ખવરાવલુ રે,  
 પીએ જે પીએને પાય હો લાલ.      જેવાં ૭

સુખને આપી સુખને સેવજો રે,  
 દુઃખ દેવાનો તજી અભ્યાસ હો લાલ,  
 સંત તણો સેવક સદ્ભાવથી રે,  
 આખર શિવ નગરીમાં વાસ હો લાલ. જેવા૦ ૮

### પદ ૨૯૪-પંથી પ્રાણીને ઉપદેશ.

[ રાગ-મુળીઆધના મહિનાનો ]

અરિહંત તણા ગુણ ગાઓ કે, પંથી પ્રાણી રે,  
 આ દોહીલો માનવલવ જાય, ખેડા શું જાણી રે. ૧  
 તારૂં જાળપણું દિન આર કે, રમતાં ખોયું રે,  
 એવા માતપિતાનાં લાડ, મનડું મોહું રે. ૨  
 તને ધર્મથી ંહાલાં હેમકે, વસ્ત્ર ને વાધા રે,  
 તારા ગયા લાખેણા દિન, લેખે નહિ લાગ્યારે. ૩  
 મધ તણી તે માખી જેમકે, વિષયમાં વાધરે,  
 માયામાં વિલુખ્ધો જીવ, ભૂલ્યો કેમ ભાઈરે. ૪  
 હયવર ગયવર ઘરખારકે, ખૂલે છે હાથીરે,  
 તારા વિંચાણા લોચન દોય, નહિ કોઈ સાથીરે. ૫  
 તુંને વર્ષ થયાં ચાળીસકે, ઉપાધિ લાગીરે,  
 કાંઈ આતમ સાધન માંહી, મતિ નવ જાગીરે. ૬  
 પચાસે પડી ગયા દાંત કે, સાંઠે બુદ્ધિ નાઠીરે,  
 સંતેરે ન સૂણે કાનકે, હાથે લીધી લાઠીરે. ૭  
 એંસીએ અટક્યું તન કે, નયણે નવિ સૂઝેરે,  
 એવો અકૃત પુનીઓ જીવ, ધર્મ કેમ બુઝેરે. ૮  
 નેવુએ નમી ગયાં અંગકે, ફરી ગયો રંગરે,  
 તારી પાસે નાવે સગાં કોઈ, મન થયું ભંગરે. ૯

- સુખ આપ્યાથી સુખને પામીએ રે,  
 દુઃખ દીધાથી દુઃખ ઉભરાય હો લાલ,  
 ગાળો આપ્યાથી ગાળો મળે રે,  
 મધુર દહ્યાથી મધુર સૂણાય હો લાલ.      જેવાં ૨
- બાઝરી બંટીથી નવ નીપજે રે,  
 આંખા આક ઘડી નવ થાય હો લાલ,  
 તેહ પ્રમાણે જે કરણી કરે રે,  
 કર્મ પ્રમાણે ફળ ફેલાય હો લાલ.      જેવાં ૩
- સાસુ વહુને બહુ દુઃખ આપતી રે,  
 કરતી ગાઝા સાથે એર હો લાલ,  
 હાકમ પેઠે હુકમ હલાવતી રે,  
 વહુ પર કરતી કાળો કેર હો લાલ.      જેવાં ૪
- વૃદ્ધા ઘરને માન મટી ગયું રે,  
 જામ્યું જ્યારે વહુનું એર હો લાલ,  
 પૂણ્ય ઘટયાં ને પાપ ફરી વળ્યાં રે,  
 કોઈ ન થાય તેની કેર હો લાલ.      જેવાં ૫
- એક વહુ સાસુને સંતાપતી રે,  
 ઉદ્ધત ધર્મ ફરતી ઉજમાળ હો લાલ,  
 પુત્ર વહુ પહોંચેલી આવતાં રે,  
 કર્યા તેના હાલ હવાલ હો લાલ.      જેવાં ૬
- આપણને જે રીત નવિ ગમે રે,  
 પરને કહો ક્યાંથી સુહાય હો લાલ,  
 ખાવું એવું છે ખવરાવવું રે,  
 પીએ જે બીજને પાય હો લાલ.      જેવાં ૭

સુખને આપી સુખને સેવજો રે,  
 દુઃખ દેવાનો તજી અભ્યાસ હો લાલ,  
 સંત તણો સેવક સદ્ભાવથી રે,  
 આખર શિવ નગરીમાં વાસ હો લાલ. જેવા૦ ૮

### ૫૬ ૨૯૪-પંથી પ્રાણીને ઉપદેશ.

[ રાગ-મુળીબાધના મહિનાનો ]

અરિહંત તણા ગુણ ગાઓ કે, પંથી પ્રાણી રે,  
 આ દોહીલો માનવભવ જાય, ખેઠા શું જાણી રે. ૧  
 તારું બાળપણું દિન ચાર કે, રમતાં ખોયું રે,  
 એવા માતપિતાનાં લાડ, મનડું મોહ્યું રે. ૨  
 તને ધર્મથી બહાલાં હેમકે, વસ્ત્ર ને વાધા રે,  
 તારા ગયા લાખેણા દિન, લેખે નહિ લાગ્યારે. ૩  
 મધ તણી તે માખી જેમકે, વિષયમાં વાઈરે,  
 માયામાં વિલુપ્તો જીવ, ભૂલ્યો કેમ ભાઈરે. ૪  
 હુયવર ગયવર ઘરખારકે, જૂલે છે હાથીરે,  
 તારા વિંચાણા લોચન દોચ, નહિ કોઈ સાથીરે. ૫  
 તુંને વર્ષ થયાં ચાળીસકે, ઉપાધિ લાગીરે,  
 કાંઈ આતમ સાધન માંહી, મતિ નવ જાગીરે. ૬  
 પચાસે પડી ગયા દાંત કે, સાઠે બુદ્ધિ નાઠીરે,  
 સંતેરે ન સૂણે કાનકે, હાથે લીધી લાઠીરે. ૭  
 એંસીએ અટક્યું તન કે, નયણે નવિ સૂઝેરે,  
 એવો અકૃત પુનીઓ જીવ, ધર્મ કેમ ખુઝેરે. ૮  
 નેવુએ નમી ગયાં અંગકે, ફરી ગયો રંગરે,  
 તારી પાસે નાવે સગાં કોઈ, મન થયું ભંગરે. ૯

હવે હાથ ધરે શુ થાય કે, અવસર ચૂક્યોરે,  
 તુને સાધુજી દીયે ઉપદેશ, મમતા મૂકોરે. ૧૦  
 એવું બાણીને કીજે ધર્મ કે, ધરી બિન વાણીરે,  
 લીયો છોડી કુઠા કર્મ, શિવ સુખ પ્રાણીરે ૧૧

૫૬ ૨૬૫-કર્મની વર્ગણાથી ઘેરાયેલ આત્મા વિષે.

[સામળરે તું સજની મારી રજની, કયા રમી આપ્યાજીરે-એ રામ  
 કર્તુ છું કર્મ તણી એક કહાણી, નાણી વચનથી બાણીજીરે,  
 આત્મા એહ અસખ્ય પ્રદેશી, એમ મનમા પહિચાણી  
 નિસૂણો પ્રાણીજી રે ટેક૦

એક પ્રદેશે અનત કર્મની, વર્ગણા તે વીટાણીજીરે  
 એમ અસખ્ય પ્રદેશે ભિન્નિત, પયે મળ્યું જેમ પાણી નિ  
 તે જડ જોગે ચેતન્યે ફરસ્યા, ચોદે રાજના કાણીજીરે,  
 સર્વાકાશ અનતી વેળા, રૂણિયો મૂઢ અસાણી નિ  
 કાળ અનત નિગોદે કાઢ્યો, પરવશ દેહ છેદાણીજીરે,  
 પૃથ્વી અપ્ તેઉ વાયુમા હુવો, કાળ અસખ્ય હેરાણી નિ  
 બિ ઇન્દ્રિમા બહુ કુખ સહિયા, થી કર્તુ વાત વખાણીજીરે,  
 તેરદ્રિ તડકે તડકડીયા, ચૌરદ્રિ ચરમાણી નિ  
 કુળ અનારજ આરજ હજસી, લીલ જીવર ને બાણીજીરે,  
 ફર કર્મ કર્યા કોણી લવમા, મનમા મહેર ન આણી નિ  
 ખાતે કરી ષટકાય વિનાશી, નિજ હાથે કરી હાણીજીરે,  
 અલીક અદત અબ્રહ્મ સેવીને, પડીઓ દુર્ગતિ ખાણી નિ  
 ચઉ ગતિમાહી અતિઆયડીયો, અડવડીયો અસાનીજીરે,  
 છેદન ભેદન વેદન ખમીઓ, ભમીઓ લવ અભિમાની નિ  
 આર્યકુલે માનવ લવ મળીઓ, દુર્લભ જિનવર વાણીજીરે,  
 ખોડીદાસ કહે મનમા આણી, ચેતો ચતુર સુખણી નિ

## ૫૬ ૨૯૬-આત્માને સદ્ગુરુનો ઉપદેશ.

[ દોશીડાને હાટે ઘોડો અટકીને ઉભો રે-એ રાગ ]

ધીરજ ધરને અરે અધીરા, વિચાર કર તું મન જોને.  
 શું લાવ્યો ? શું લઈ જવાનો ? ખાવાને શું અન્ન જોને. ૧

ક્યાંથી આવ્યો ક્યાં જવાનો, કરી ન બેઠો કામ જોને,  
 સુખ લેવાને ધર્મ ન કીધો, કરતો કામ નકામ જોને. ૨

પાપ કરીને સુખની ઈચ્છા, રાખે છે શું કામ જોને,  
 કરીશ તે ભોગવવાં પડશે, પહોંચીશ જમને ધામ જોને. ૩

પાછળથી પસ્તાવો થાશે, તે નહિ આવે કામ જોને,  
 આગળથી વિચારી બહાલા, રાખજે તારૂં નામ જોને. ૪

મરનારાંને રોમાં આતમ, રોનારાં નહિ રેશે જોને,  
 જીવતરમાં છે જોખમ ઝાઝા, બદામ સાથે ન દેશે જોને. ૫

સ્વાર્થમાં સગા સહુ મળીયા, જોજે કરી વિચાર જોને,  
 લાલચથી લલચાણા લોભી, લટપટ કરે અપાર જોને. ૬

ધન લાળીને આવી મળીયાં, ગરજે સગાં હોય જોને,  
 મારાં મારાં કર માં આતમ, તારાં નથી કોઈ જોને. ૭

ગરજે ઘેલાં થઈને વળગે, ગરજ સરે નહિ કોઈ જોને,  
 ખરચી ખૂટે પ્રેમજ તૂટે, બેઠા રહેશે રોય જોને. ૮

હુઃખ આવે સહુ અળગા રહેશે, સુખમાં ભેળાં ભળશે જોને,  
 કામ સરે વેરી થઈ નડશે, કહેશે ક્યારે ટળશે જોને. ૯

એકીલો થઈ રહીશ તું તો, ફેગટ કુલ્યો પેલો જોને,  
 રે જીવ ! કોણ છે તારૂં બહાલા, વળગી બેઠો ઠાલો જોને. ૧૦

વિચાર કરતાં ખખરજ પડશે, કોણ વેરી કોણ બહાલો જોને,  
 પાપ કર્મનાં ભાથાં લઈને, દુર્ગતિ દુઃખને ભાળો જોને. ૧૧

ભગી ભેને અરે અધીરા, સદ્ગુરની છે શાન ભેને,  
ઉમેદચંદ્રના મનમાં ગમશે, ધરશે નિર્મળ ધ્યાન ભેને. ૧૨

### ૫૬ ૨૬૭-શિખામણુ વિષે.

[ રાગ પુનમચાંદની ]

અહપ ઉમરમાં દુકિત કર્મ કરો નહિરે,  
ધરજો નિત્યે માથે નાથ ત્રિલોકી ત્રાસ,  
હેતે નમિયે જઈને ઉત્તમ તો ગુરૂદેવનેરે. ટેક.

નિત્યે જિનવર વાણી સૂણવા જઈજો પ્રેમથીરે,  
જેથી ભવભવ સંચીત પાતક ફર પલાય. હેતે નમિયે. ૧

સાખી:-વાલેસર ગુરૂ માહારા, ખ્યારા પ્રાણુધાર,  
ભવસાગરમાં ડૂબતાં, છે ગુરૂ તારણુહાર.  
પર ઉપકારી પૂરણુ ભાગ્યે ગુરૂજી આવીયારે,  
તે તો ધર્મી જીવને, ઉદ્ધસિતના કરનાર. હેતે ૨

સાખી:-ગુરૂમુખ વાણી સાંભળી, તજોજ પાતિક પંથ,  
કરજો યત્ના જીવની, વઢો ગુરૂ નિર્ઝય.  
દુઃખીયા દીણા દીણા દેખી દીલ દયા ધરારે,  
તેને પાળો જેવાં, નિજ તણાં સંતાન. હેતે ૩

સાખી:-જીઠ વચનને જોલતાં, જગમાં ધંજલત ભય,  
મજે ન લાંબુ આજિયું, કાળા અહે પકડાય.  
જીઠે ખકરા થઈને જશે કસાર્જના હાયમારે,  
વળી ગર્ભ તણાં દુઃખ સહેશે અપરંપાર. હેતે ૪

સાખી:-ચોરી કુહાં લેજ તો, લખો ન જીઠા ભાઈ,  
પૂરો ન ખોટી સાક્ષિઓ, કટુ વદ્યો ન વાય.

- ગુણીજન પરની થાપણ ઓળવશે ન કદી તમેરે,  
જાણી પરલવ માંહે પુત્ર તણો વિયોગ. હેતે૦ ૫
- સાખી:-પરનારીની પ્રીત તો, કરતાં જીવ ગમાય,  
બુદ્ધિ યશ ધન હારીને, ઝાઝા ખત્તા ખાય.  
પત્થરી રોગ થશે ને જાશે જમના હાથમાંરે,  
પાવક પુતળી સંગે થાશે દુઃખ અપાર. હેતે૦ ૬
- સાખી:-નિંદા વચણ કટુ વદી, કરો ન પર સંતાપ,  
જીલે પરમજ પાપને, શું ઘોવો છો આપ.  
નિજ અવગુણને શોધી કરજો તનથી વેગજારે,  
નિંદા કર્યાં ન પામે લવ લવ માંહી જીલ. હેતે૦ ૭
- સાખી:-ફક્કડ અક્કડ શું કરો, જતાં ન ચોવન વાર,  
પડશે જ્યારે તાઘરે, માથે જમના માર.  
ત્યારે ઉગરવાનો આરો તારે છે નહિરે,  
માટે સમજી દુઃખની ભીતિ રાખો ભાય. હેતે૦ ૮
- સાખી:-મનુષ્ય જન્મને પામીને, કરો ન નિંદિત કામ,  
પરલવ નિશ્ચય ચાલવું, રમોજ ધર્મારામ.  
કાયા માયા જાણો વાદળ કેરી છાંયડીરે,  
પાણી પૂરને જતાં કદી ન લાગે વાર. હેતે૦ ૯
- સાખી:-દેવ ગુરૂ ને ધર્મની, શ્રદ્ધા રાખો શુદ્ધ,  
પાખંડી સંગ વારતાં, નિર્મળ થાયે બુદ્ધ.  
નિર્મળ સમકીત રત્ન યત્ને કરીને રાખજોરે,  
જેથી લવસાગરનો વેગે પાર પમાય. હેતે૦ ૧૦
- સાખી:-ધર્મીની સોબત કરી, કરીયે સદ્ગુણ કામ,  
સજ્જન સાધુ સંગથી, વધશે મોટી મામ.



એવા ગુણીજન ગુરુને દેવ નિરજન સેવતારે,  
 પાપી લોહ પાર્શ્વ સગે યાચે હેમ હેતે ૧૧  
 સાખી-પૂરણ વેરણ પાપણી આજસડી દુખદાય,  
 ધર્મે ધક્કો લગાડીને દુર્ગતિયે લઈ જાય.  
 તેને કાઢી દાન દયાને પોષધ આદરોરે,  
 જેથી ભવદુખ ભજન ભેટે શ્રી જગદીશ હેતે ૧૨  
 સાખી-તપ કરીને તન ગાળજો, પાતક દૂર પજાય,  
 જ્ઞાન અહીં ગુરુ સગથી, કરોને પાવન કાય.  
 ઋષિ ગિરધારીની સાર શિખામણ સાલજીરે,  
 ધારી કરજો ઉત્તમ, શિવ રમણીશુ પ્યાર હેતે ૧૩

### પદ ૨૬૮-ધર્મ ઉપદેશ વિવે.

[ રાગ ધોળ ]

ધર્મ કરવાને ધોળ બનાવીયુ, વાળી કરજો અતરમા વિચાર,  
 શોધી લેજો સાર, ધરો વાત ધ્યાનમા ૧  
 ધ્યાન ધર્મ તણું નિત્ય ધારવુ, કદી કરવુ ન પાપનું કામ,  
 લેવુ પ્રભુ નામ, ધરો વાત ધ્યાનમા ૨  
 નિત્ય વિવેક સહિત વિચારવુ, ખૂબ રખડયા અનત સસાર,  
 આવ્યો નહિ પાર, ધરો વાત ધ્યાનમા ૩  
 ક્યારે છુટીશું દુખદ સસારથી, ક્યારે ટળશે ત્રિવિધિના તાપ,  
 જપો એવા જપ, ધરો વાત ધ્યાનમા ૪  
 જીવહિસા જાણીને કરવી નહિ, વિપરીત જો-નીએ ન વાત,  
 ઉઠે ઉત્પાત, ધરો વાત ધ્યાનમા ૫  
 પેળી પારકી વસ્તુ ન લીજો, લીજો નહિ કોઈને આજ,  
 ફેરે માથે કાળ, ધરો વાત ધ્યાનમા ૬

શણ્ણગાર તે સજીએ શિયળના, ગુણ સર્વોપરિ એ ગણાય,  
 પૃથ્વીમાં પંકાય, ધરો વાત ધ્યાનમાં.  
 ક્રોધ માન માયાને મેલવાં, ખેલવાં ન્યાયમાં ધરી ખંત,  
 તજી ખોટા તંત, ધરો વાત ધ્યાનમાં.  
 જુઠ્ઠી ખાજી જગતની જાણીએ, આણીએ ન અંતર અભિમાન,  
 ભજીએ ભગવાન, ધરો વાત ધ્યાનમાં.  
 ધર્મ ધ્યાનમાં દિવસ ગુન્નરવા, રાખી પ્રેમ વિવેકને પાસ,  
 થઈએ ન નિરાશ, ધરો વાત ધ્યાનમાં.  
 વડિલોમાં વિનયથી વરતીએ, સરખે સરખાથી રાખીએ સ્નેહ,  
 નાના સાથે નેહ, ધરો વાત ધ્યાનમાં.  
 દયા રાખીએ દુર્ખળ ઉપરે, રંક ઉપર રાખીએ રહેમ,  
 પડતાં પર પ્રેમ, ધરો વાત ધ્યાનમાં.  
 જેવો વખત પડે તેમ વર્તવું, કદી કરીએ નહિ કદપાંત  
 સદા રહીએ શાંત, ધરો વાત ધ્યાનમાં.  
 વાંચી વાંચીને લક્ષમાં જે લહે, કહે સંતનો શિષ્ય સદાય  
 મંગળ વરતાય, ધરો વાત ધ્યાનમાં.

## પદ ૨૯૯-જીવનની સફળતા વિષે.

[ વિવાહ આવ્યા હુકડા-એ રાગ ]

દેવગુરુ ધર્મ જેણે ઓળખ્યાં, ટાળ્યાં વેર વિરોધ તમામ,  
 જીવન સફળ તેમનું. ટેક  
 પાળે વ્રત રૂઝાં શુભ ભાવથી, ગાય ગુણીજનના ગુણ ગ્રામ. ૯  
 વરને વિષય કષાયની વારતા, નહિ અંતરમાં અહંકાર, ૯  
 રંગે હૃદય વૈરાગ્યના રંગમાં, સંજે શિયળ તણો શાળગાર. ૯

એવા શુભીજન ગુરુને દેવ નિરજન સેવતારે,  
 પાપી લોહ પાર્શ્વ સગે યાશે હેમ હેતે ૧૧  
 સાખી-પૂરણ વેરણ પાપણી આજસડી દુખદાય,  
 ધર્મે ધક્કો લગાડીને દુર્ગતિયે લઈ જાય.  
 તેને કાઢી દાન દયાને પોષધ આદરોરે,  
 જેથી ભવદુખ ભજન લેટે શ્રી જગદીશ હેતે ૧૨  
 સાખી-તપ કરીને તન ગાળજો, પાતક દૂર પળાય,  
 જ્ઞાન મહી ગુરુ સગથી, કરોને પાવન કામ.  
 નકષિ ગિરધારીની સાર શિખામણ સામળીરે,  
 ધારી કરજો ઉત્તમ, શિવ રમણીશું ખ્યાર હેતે ૧૩

### પદ ૨૬૮-ધર્મ ઉપદેશ વિવે.

[ રામ ધોળ ]

ધર્મ કરવાને ધોળ બનાવીયુ, વાગી કરજો અતરમા વિચાર,  
 શોધી લેજો સાર, ધરો વાત ધ્યાનમા ૧  
 ધ્યાન ધર્મ તણું નિત્ય ધારવુ, કદી કરવુ ન પાપનું કામ,  
 લેવુ પ્રભુ નામ, ધરો વાત ધ્યાનમા ૨  
 નિત્ય વિવેક સહિત વિચારવુ, ખૂબ રખડ્યા અનંત સસાર,  
 આબ્યો નહિ પાર, ધરો વાત ધ્યાનમા ૩  
 ક્યારે છુટીશું દુખદ સસારથી, ક્યારે ટળશે ત્રિવિધિના તાપ,  
 જપો એવા જાપ, ધરો વાત ધ્યાનમા ૪  
 જીવહિસા જાણીને કરવી નહિ, વિપરીત બોનીએ ન વાત,  
 ઉઠે ઉત્પાત, ધરો વાત ધ્યાનમા ૫  
 પેખી પારકી વસ્તુ ન લીજીએ, દીજીએ નહિ કોઈને આજ,  
 ફરે માથે કાળ, ધરો વાત ધ્યાનમા ૬

- પ્રભુ ભક્તિ વિષુ ગોથા ખાચે, લાલચ લોભે તો લપટાયે,  
આખર સદ્ગતિમાં કેમ જાયે. જડ જીવ. ૫
- જિનમાર્ગમાં શ્રદ્ધા થોડી, મોહ માયામાં મનને ભેડી,  
છેવટ જીવું સર્વે છોડી. જડ જીવ. ૬
- શું મારું મારું આજ કરે, ધણીપત સર્વેનું હાથ ધરે,  
ફોગટ લવ ફેરા કેમ ફરે. જડ જીવ. ૭
- મનથી મમતા શા માટે ધરે, સંસાર મહીં નહિ સ્વાર્થ સરે,  
તું જૈન માર્ગને આજ વરે. જડ જીવ. ૮
- અનંતા લવ ફેરા ફરીઓ, દુઃખ દેખ્યા પણ દીલ નવ ડરીઓ,  
વીતરાગ માર્ગને નવ વરીઓ. જડ જીવ. ૯
- છે અસાર આ સર્વે બાજી, તે ભેદને ન રહેવું રાજી,  
ગુણગ્ઝાન માંડી રહેવું ગાજી. જડ જીવ. ૧૦
- કર કરણી ધર્મ તણી આઝી, પુન્ય દાન કરી રહેવું રાજી,  
બહુ છોડ મોહ તણી બાજી. જડ જીવ. ૧૧
- લેળું કર ધર્મ તણું ભાથું, ગુણ અરિહંતના આઝા ગા તું,  
વિકથા તણી તજને વાતું. જડ જીવ. ૧૨
- એથી સુખ સુંદર સાંપડશે, નહિ આધિ વ્યાધિ તો નડશે,  
આઝા સુખ મોક્ષ તણા મળશે. જડ જીવ. ૧૩
- અરે જાગ જાગ ઉત્તમ પ્રાણી, નવ આત્માની તું કર હાણી,  
ઘેરાઓ શીદ ઘાંચી ઘાણી. જડ જીવ. ૧૪
- જંજળ જીવું તું જાણી લે, ઉરમાં સદ્ગુરૂની વાણી લે,  
શ્યામજી કહે સુખ માણી લે. જડ જીવ. ૧૫

[ કર્તા—કવિ શ્યામજી રતનશી અમરેલી ]

દયા દાન અને દીનતા ધરે, ધરે ધર્મતણું નિત્ય ધ્યાન, છ.  
 ભલે ભાવે ભાવે શુભ ભાવના, ભજે ભય ભંજન ભગવાન, છ.  
 સદ્બોધ સૂણી સદ્ગુરુ તણો, વાધે વિનય વિવેક વિચાર, છ.  
 ભણી ભણતરને ભણી ભાતયો, ટાળે દુર્ગુણ ને દુરાચાર, છ.  
 સૂણી કંઠણ વચન કોઈ પર તણાં, ધરે રીસ નહિ લવલેશ, છ.  
 ક્રોધ માન માયા લોભ પરિહરે, વળી પરિહરે રાગ ને દ્રેષ, છ.  
 કરે પરમાર્થના નિત્ય કામને, જપે જપ સદા પરમેશ, છ.  
 સુખ દુઃખ વિષે સમભાવના, રહે આનંદમાંહી હંમેશ, છ.  
 સત્સંગ કરે સદ્ગુરુ તણો, તજે કપટી કુશુરનો સંગ, છ.  
 નહિ રાચે વિષય રંગ ભોગમાં, રાચે સદ્ગુણમાં ઉછરંગ, છ.  
 પડે સંકટ વિકટ અતિ ઘણા, તોય તજે નહિ ધર્મ ટેક, છ.  
 સુનિ વિનય વડે શુભ ભાવથી, પુણ્ય પંથથી સુખ અનેક, છ.

પદ ૩૦૦-જીવને જાત કરવા વિષે.

[ મુજુ ચતુર સુખણ, પરનારીશું પ્રીત કહિ નવ કીજીએ-એ રાગ ]  
 જડ જીવ હવે, જગ જરા જીવાની ચાલી જાયે ટેક.  
 મન મોહ થકી, ધર્મ ક્રિયા તો આજ જરા નવ થાય,  
 જિનમાર્ગ તો નહિ ભણ્યો છે, તરણાની પેઠે તાણ્યો છે,  
 મૂલદાર હીરો નવ માણ્યો છે. જડ જીવ. ૧  
 નહિ દયા ધર્મ દીલ ધાર્યો છે, હીરા તુલ્ય આ ભવ હાર્યો છે,  
 મન ક્રોધ કલેશ ન માર્યો છે. જડ જીવ. ૨  
 મનથી માયાને માન ધર્યું, નવ સુકૃત કદાપિ કાંઈ કર્યું,  
 અનીતિથી પરતું વિત્ત હર્યું. જડ જીવ. ૩  
 જીવ હિંસાનો ભય ભાગ્યો છે, આરંભ સમારંભ લાગ્યો છે,  
 તનથી નહિ કાંઈ ત્યાગ્યો છે. જડ જીવ. ૪

- પ્રભુ ભક્તિ વિષુ ગોથા ખાચે, લાલચ લોભે તો લપટાયે,  
આખર સદ્ગતિમાં કેમ જાયે. જડ જીવ. ૫
- જિનમાર્ગમાં શ્રદ્ધા થોડી, મોહ માયામાં મનને જોડી,  
છેવટ જીવું સર્વે છોડી. જડ જીવ. ૬
- શું મારું મારું આજ કરે, ધણીપત સર્વેનું હાથ ધરે,  
ફોગટ લવ ફેરા કેમ ફરે. જડ જીવ. ૭
- મનથી મમતા શા માટે ધરે, સંસાર મહીં નહિ સ્વાર્થ સરે,  
તું જૈન માર્ગને આજ વરે. જડ જીવ. ૮
- અનંતા લવ ફેરા ફરીઓ, દુઃખ દેખ્યા પણુ દીલ નવ ડરીઓ,  
વીતરાગ માર્ગને નવ વરીઓ. જડ જીવ. ૯
- છે અસાર આ સર્વે બાજી, તે જોઈને ન રહેવું રાજી,  
શુશ્રુણુ માંહી રહેવું ગાજી. જડ જીવ. ૧૦
- કર કરણી ધર્મ તણી આજી, પુન્ય દાન કરી રહેવું રાજી,  
બહુ છોડ મોહ તણી બાજી. જડ જીવ. ૧૧
- લેળું કર ધર્મ તણું લાથું, શુશ્રુ અરિહંતના આજા ગા તું,  
વિકથા તણી તજને વાતું. જડ જીવ. ૧૨
- એથી સુખ સુંદર સાંપડશે, નહિ આધિ વ્યાધિ તો નડશે,  
આજા સુખ મોક્ષ તણા મળશે. જડ જીવ. ૧૩
- અરે જાગ જાગ ઉત્તમ પ્રાણી, નવ આત્માની તું કર હાણી,  
ઘેરાઓ શીદ ઘાંચી ઘાણી. જડ જીવ. ૧૪
- જંજાળ જીડ તું જાણી લે, ઉરમાં સદ્ગુરૂની વાણી લે,  
શ્યામજી કહે સુખ માણી લે. જડ જીવ. ૧૫

દયા દાન અને દીનતા ધરે, ધરે ધર્મતણું નિત્ય ધ્યાન, ૭  
 ભલે ભાવે ભાવે શુભ ભાવના, ભજે ભય ભજન ભગવાન. ૮  
 સદ્ગોવ સૂણી સદ્ગુરુ તણે, વાધે વિનય વિવેક વિચાર, ૯  
 ભણી ભણુતરને ભણી ભાતથો, ટાળે દુર્ગુણ ને દુરાચાર. ૧૦  
 સૂણી કંઠણ વચન કેઈ પર તણા, ધરે રીસ નહિ લવલેશ, ૧૧  
 ક્રોધ માન માયા લોભ પરિહરે, વળી પરિહરે રાગ ને દ્વેષ. ૧૨  
 કરે પરમાર્થના નિત્ય કામને, જપે જાપ સદા પરમેશ, ૧૩  
 સુખ હુ ખ વિષે સમભાવના, રહે આનંદમાહી હમેશ. ૧૪  
 સત્સંગ કરે સદ્ગુરુ તણે, તજે કપટી કુશુરનો સંગ, ૧૫  
 નહિ રાચે વિષય રગ ભોગમા, રાચે સદ્ગુણમા ઉછરગ. ૧૬  
 પડે સંટ વિકટ અતિ ધણા, તોય તજે નહિ ધર્મ ટેક, ૧૭  
 સુનિ વિનય વહે શુભ ભાવથી, પુણ્ય પ્રયત્ન સુખ અનેક. ૧૮

પદ ૩૦૦-જીવને જાગૃત કરવા વિષે.

[ સૂચ્ય ચતુર સુગણ, પરનારીશુ પ્રીત કદિ નવ કીજીએ-એ રાગ ]

જડ જીવ હવે, જાગ જરા જીવાની ચાલી જાયે ટેક  
 મન મોહ થકી, ધર્મ ક્રિયા તો આજ જરા નવ થાય,  
 જિનમાર્ગ તો નહિ જાણ્યો છે, તરણાની પેઠે તાણ્યો છે,  
 મૂલદાર હીરો નવ માણ્યો છે જડ જીવ ૧

નહિ દયા ધર્મ દીલ ધાર્યો છે, હીરા તુલ્ય આ ભવ હાર્યો છે,  
 મન ક્રોધ કલેશ ન માર્યો ૨ જડ જીવ ૨

મનથી માયાને માન ધર્યું, નવ સુકૃત કદાપિ કાર્ય કર્યું,  
 અનીતિથી પરનું વિત્ત હર્યું જડ જીવ ૩

જીવ હિંસાનો ભય ભાગ્યો છે, આરભ સમારભ લાગ્યો છે,  
 તનથી નહિ કાર્ય ત્યાગ્યો છે જડ જીવ ૪

- પ્રભુ લક્ષિત વિષુ ગોથા ખાયે, લાલચ લોભે તો લપટાયે,  
આખર સદ્ગતિમાં કેમ જાયે. જડ જીવ. ૫
- જિનમાર્ગમાં શ્રદ્ધા થોડી, મોહ માયામાં મનને જોડી,  
છેવટ જીવું સર્વે છોડી. જડ જીવ. ૬
- શું માઈ માઈ આજ કરે, ધણીપત સર્વેનું હાથ ધરે,  
ફોગટ લવ ફેરા કેમ ફરે. જડ જીવ. ૭
- મનથી મમતા શા માટે ધરે, સંસાર મહીં નહિ સ્વાર્થ સરે,  
તું જૈન માર્ગને આજ વરે. જડ જીવ. ૮
- અનંતા લવ ફેરા ફરીઓ, દુઃખ દેખ્યા પણુ દીલ નવ ડરીઓ,  
વીતરાગ માર્ગને નવ વરીઓ. જડ જીવ. ૯
- છે અસાર આ સર્વે બાજી, તે જોઈને ન રહેવું રાજી,  
ગુણજ્ઞાન માંડી રહેવું ગાજી. જડ જીવ. ૧૦
- કર કરણી ધર્મ તણી આઝી, પુન્ય દાન કરી રહેવું રાજી,  
બહુ છોડ મોહ તણી બાજી. જડ જીવ. ૧૧
- લેળું કર ધર્મ તણું ભાથું, ગુણ અરિહંતના આઝા ગા તું,  
વિકથા તણી તજને વાતું. જડ જીવ. ૧૨
- એથી સુખ સુંદર સાંપડશે, નહિ આધિ વ્યાધિ તો નડશે,  
આઝા સુખ મોક્ષ તણા મળશે. જડ જીવ. ૧૩
- અરે જાગ જાગ ઉત્તમ પ્રાણી, નવ આત્માની તું કર હાણી,  
ઘેરાઓ શીઠ ઘાંચી ઘાણી. જડ જીવ. ૧૪
- જંજાળ જીવું તું જાણી લે, ઉરમાં સદ્ગુણની વાણી લે,  
શ્યામજી કહે સુખ માણી લે. જડ જીવ. ૧૫



## પદ ૩૦૧-જીવને જાત કરવા વિષે.

[ સુષુ ચતુર સુગણ, પરનારીશું પ્રીત કદિ નવ કીજીએ-એ રાગ ]  
 જાગો જાગો, જૈન ધર્મીઓ જીવત કરો આ વારે ટેક  
 લાગો લાગો, ધર્મ તણા ઉઘોગે વારંવારે જાગો  
 તમે રાત દિવસ શું સૂઈ રહો, સુખ સંસારીના સ્વાદ લહો,  
 કેવી ગતિ આખર એજ કહો. જાગો. ૧  
 પ્રાતઃકાળે પ્રભુલજન કરો, નિત્ય ધ્યાન અરે નવકાર ધરો,  
 વીર મહાવીરને કરજો મજરો. જાગો. ૨  
 પ્રીતે પડિકમણું નિત્ય કરો, પુંજ પાપ તણો થાએજ પરો  
 મહા માર્ગ આવો ક્યાંઈ ન ખરો. જાગો. ૩  
 શુદ્ધ સામાયિક નિત્ય આદરજો, સ્મરણ શ્રીવીરનું ઉર ધરજો,  
 પછી અખંડ સુખમાં વિચરજો. જાગો. ૪  
 અતિ અલય દાન જીવને દેજો, યશ જાએ જગ માંડી લેજો,  
 દયા દેવીને મદિર રે'જો. જાગો. ૫  
 શુદ્ધજાત ઉપર પ્રેમ ધરો, મુનિ માર્ગને જાણોજ ખરો,  
 સત્સંગથી નિજ અસાન હરો. જાગો. ૬  
 સત્ય શામજી કહે છે પ્રાણી, જિનરાજ માર્ગને લેજાણી,  
 અમૃત સમ જાણો એ વાણી. જાગો. ૭

## પદ ૩૦૨-દયા ધર્મ વિષે.

[ રાગ ઉપર પ્રગણે ]

એક દયા વિના, ધર્મ ક્રિયા તો સફળ કદિ નવ થાય ટેક  
 દીલ દુષ્ટ થકી, જીવ આખર તો જમને દારે જાય એક  
 સહુ ધર્મ ધર્મ તો જોલે છે, પણ ધર્મનો મર્મ શો લે છે,  
 અતિ અન્ય જીવને પીડા દે છે એક ૧

જ્યાં જીવની હિંસા કહેવાય, ત્યાં દયા થકી ન રહેવાય,  
 એ મર્મ ધરો સહુ મનમાંય. એક. ૨  
 સર્વ જીવને શાંતિ ઉપજાવો, મન વાણી કાયાથી કહાવો,  
 અરે અવસર ફરી ન મળે આવો. એક. ૩  
 છે દુર્લાભ દેહ મનુષ્ય કેરો, કરી લેજો ધર્મ તણા ફેરો,  
 થાશે તુમ કર્મ ખેરો જેરો. એક. ૪  
 જો જોઈ ધર્મી તું કહેવાય, તો પાપથી ડરતાં રહેવાય,  
 અતિ અનુકંપા ઉર ઉભરાય. એક. ૫  
 આરંભ સમારંભ દૂર કરો, દીલ વિષે કરતાં આપ ડરો,  
 વીતરાગ માર્ગ તો એજ ખરો. એક. ૬  
 જીવ રક્ષાના ઉપાય કરો, વીતરાગ દેવનું ધ્યાન ધરો,  
 વીર મહાવીરને કરજો મજરો. એક. ૭  
 અતિ આતમ સાધન સાધી લે, બહુ કામ દયાના બાંધી લે,  
 રૂડી દયા રસોઈ રાંધી લે. એક. ૮  
 સત્ય શામજી કહે છે હે પ્રાણી ! જીવ દયા ભેદ તો લે નાણી,  
 પછી મોક્ષ પંથને લે માણી. એક. ૯

### પદ ૩૦૩-જીવને ચેતવણી વિષે.

[ કુખજસું તપ કીધું રે આધાજી એવું-એ રાગ ]

સજી ધરખાર સાડું, મિથ્યા કહે છે માડું માડું,  
 તેમાં નથી કશું તાડુંરે, પામર પ્રાણી ! ચેત તો ચેતાવું તુનેરે. ટેક. ૧  
 તારે હાથે વપરાશે, તેટલુંજ તાડું થાશે,  
 બીજું તો બીજાને જાશે રે. પામર ૨  
 માખીઓએ મધ કીધું, ન ખાધું ન દાન દીધું,  
 લુંટનારે. લુંટી લીધું રે. પામર ૩,

ખંખેરીને હાથ ખાલી, ઓચીંતાનું જલું ચાલી,  
 કરે માથાફૂટ ઠાલી રે પામર૦ ૪  
 ચાહુકારીમાં સવાયો, લાખોપતિ તું લેખાયો,  
 કહે સાચું શું કમાયો રે પામર૦ ૫  
 તારી સાથે આવે એવો, કમાયો તું માલ કેવો,  
 અવેજ તપાસ તેવો રે પામર૦ ૬  
 'દેવે નરતણ દીધી, તેં તો ન કિંમત કીધી,  
 મણિ સાથે મેંસ લીધી રે પામર૦ ૭  
 ખોળામાંથી ધન ખોયું, ધૂળથી કપાળ ધોયું,  
 જાણપણું તારું જોયું રે પામર૦ ૮  
 હજી હાથમાં છે બાજી, કર તું પ્રભુને રાજી,  
 તારી મુડી યાચે તાજી રે પામર૦ ૯  
 હાથમાંથી બાજી જાયે, પાછળથી પસ્તાવો યાચે,  
 કરું ન કરી શકાયે રે પામર૦ ૧૦  
 મનનો વિચાર તારો, મનમાં રહી જનારો,  
 વળતી ન આવે વારો રે પામર૦ ૧૧  
 નિસર્થો ન્યાં શરીરથી, પછી તું માલીક નથી,  
 દલપતે દીધું કથી રે પામર૦ ૧૨

૫૬ ૩૦૪-જગતની અસ્થિરતા વિષે.

[ રાત હપર પ્રખાલે ]

જોને તું પાટણુ જેવાં, સારાં હતાં ચહેર કેવાં,  
 આજ તો ઉજ્જડ એવાં, ઓ જીવ! જોને જાય છે જગત આદ્યુરે. ટેક. ૧

- વળી સિદ્ધપુર વાળો, રૂડો જેનો રૂઢમાળો,  
રહ્યો નહિ તે રૂપાળો રે, ઓ જીવ જોને. ૨
- રૂડા રૂડા રાણી જાયા, મેળવી અધિક માયા,  
કાળે તેની પાડી કાયા રે. ઓ જીવ. ૩
- છત્રે જેની છાયા થતી, રૂડી જેની હતી રતિ,  
કિહાં ગયા કોડપતિ રે. ઓ જીવ. ૪
- જરી જો આજરી થતા, હાજર હકીમ હતા,  
તેના તો ન લાગ્યા પત્તા રે. ઓ જીવ. ૫
- કોઈ તો કેવાતા કેવા, આલના આધાર જેવા,  
ઉઠી ગયા એવા એવા રે. ઓ જીવ. ૬
- યોવાનીમાં જતા જોઈ, રાખી નવ શક્યા કોઈ,  
રહ્યાં સંવે સગાં રોઈ રે. ઓ જીવ. ૭
- હાજર હજારો રહેતા, ખમા ખમા ખમા કહેતા,  
વિશ્વમાંથી ગયા વેતા રે. ઓ જીવ. ૮
- મુવા જન જેની સાથે, હેતથી પોતાને હાથે,  
મરણ ન મટયું માથે રે. ઓ જીવ. ૯
- જગતમાં ખૂબ જામ્યા, વેર વાળીને વિરામ્યા,  
પણ તે મરણ પામ્યા રે. ઓ જીવ. ૧૦
- જશ લીધો શત્રુ જીતી, નવિન ચલાવી નીતિ,  
વેળા તેની ગઈ વીતી રે. ઓ જીવ. ૧૧
- નેક નામદાર નામે, ઠ્યાં જઈ શ્મશાન ઠામે,  
દીઠા દલપતરામે રે. ઓ જીવ. ૧૨

## ૫૬ ૩૦૫-સોળતી સિધાબ્યા વિષે.

[ રાગ ઉપર પ્રમાણે ]

બાળપણમાં ઉમંગે, રમતો તું જેની સંગે,  
 એ તો ગયા એવે અંગેરે, તું ચેત ચિત્તે સોળતી સિધાબ્યા તારારે ટેક ૧  
 ત્યારે તું નિશાળે જતો, ત્યારે જેનો સાથ થતો,  
 કોણ જાણે ક્યાં તે હતો રે તું ચેત. ૨  
 યોવાનીમાં જમ્યો રમ્યો, જેની સાથે બહુ લમ્યો,  
 કોણ જાણે ક્યાં તે સમ્યો રે તું ચેત. ૩  
 જ્યાં તું પરણવા ગયો, ત્યાં તો જે જાનૈયો થયો,  
 તે આંહીથી ગયો વઢ્યો રે તું ચેત. ૪  
 માનતો તું મિત્ર સાચો, જેનો સ્નેહ નહિ કાચો,  
 વાગ્યો કાળનો તમાચો રે તું ચેત. ૫  
 કેક તો તારાથી છોટા, કેક ગયા તુંથી મોટા,  
 જે ગણાતા તારા ભોટા રે તું ચેત. ૬  
 રહ્યા છે તે પણ જાણે, તારે પણ જવાનું થાયે,  
 કહેશું રાખીશ પાસે રે તું ચેત. ૭  
 જેના વિના ધડી તારે, ચાલતું ન કોઈ વારે,  
 તે તો ગયા યમ દ્વારે તું ચેત. ૮  
 સાચાં જે સગાં ગણાતાં, તારા દુઃખે દુઃખી થાતાં,  
 ભોતાં તે નથી જણાતાં રે તું ચેત. ૯  
 ગયા તે વિસારી દીધા, નવા નવા નેહી કીધા,  
 કાળે તેને પણ લીધા રે તું ચેત. ૧૦

સિધાવ્યા ઘણા સંગાતિ, તોયે ચિન્તા નથી થાતી,  
 કેવી છે કઠોર છાતી રે તું ચેત. ૧૧  
 દરવા શું આવ્યો કામ, કર્યું શું આવી કામ,  
 અરે દલપતરામ રે તું ચેત. ૧૨

પદ ૩૦૬-શરીર પ્રત્યેનો ખોટો મોહ ત્યાગવા વિષે.

[ રાગ ઉપર પ્રમાણે ]

પુદ્ગલના પરમાણુ, લેલા થઈ ભલું રચાણું,  
 સુધારીને કર્યું સાઈં રે, તે નથી તાઈં તન તું ગણે છે માઈં રે. ટેક. ૧  
 સંભાળીને રાખ્યું સાણું, તોલવાણું કર્યું તાણું,  
 ખવરાવ્યું ખાટું ખાઈં રે તે નથી. ૨  
 ન્યારે તે રોગી જણાશે, મૂકવાનું મન થાશે,  
 અતિશે થશે અકાઈં રે તે નથી. ૩  
 જીવન તેં લીધું લાડે, અવધિ આખર દહાડે,  
 જેનું છે તેને જનાઈં રે તે નથી. ૪  
 પંથી આડ હેઠે પેઠો, બે ઘડી ઠરીને બેઠો,  
 મુંઠ જાણે આડ માઈં રે તે નથી. ૫  
 સ્થૂલ તણી રાખ થાશે, અંતે એ તો ઉડી જાશે,  
 હશે સાઈં કે નકાઈં રે તે નથી. ૬  
 તેના તો તત્ત્વો શુંથાશે, કંઈકની કાયા રચાશે,  
 વિચારીને જોતાં વાઈં રે તે નથી. ૭  
 તેની તેજ માટી તણા, ઘડાએલ ઘાટ ઘણા,  
 શી રીતે બધા સંભાઈં રે તે નથી. ૮  
 જગત જોવે છે જાતું, તોયે નથી જ્ઞાન થાતું,  
 એવું શું થયું અંધાઈં રે તે નથી. ૯

જરૂર ને જોઈ બાણ, તેનો ચો મમત આણ,  
 ચાને માટે શણગારું રે તે નથી.૧૦  
 પર ઉપકાર કરીયે, જેથી લવજળ તરીયે,  
 બીજું જોઈ નથી બારું રે તે નથી.૧૧  
 પલકમાં નાચ પામે, દાખ્યું દલપતરામે;  
 આથી ગણું શું ઉચ્ચારું રે! તે નથી.૧૨

૫૬ ૩૦૭-ઉપદેશી માન પચીશી.

[ કુંવરી કુંવર મારાં લાડકાં-એ રામ ]

માન મૂકા દેને મૂરખા, માને હોય હેરાન,  
 હઠ કરતાં નવિ હાલવું, સમજ લે ગુરૂ શાન. માન૦ ૧  
 માનથી ગતિ માઠી થયે, આવશે નિચ અવતાર,  
 યર્ધશ શ્વાન કાં સસલો, કાં ગર્ધપ માથે લાર. માન૦ ૨  
 ઉઠત્રી થાયે ઓચિંતા, હશે કોડ ને કામ,  
 તે મેલીને મરવું પડે, હૈયે રહી બાયે હામ. માન૦ ૩  
 જોર જરાએ ચાલે નહિ, ન ગણે રંક ને રાય,  
 જમડા ધડી નહિ જાળવે, બીજું નહિ રે જોલાય. માન૦ ૪  
 બેસતા હોદે હાથી તણે, દેતા લોકો બહુ માન,  
 ખમા ખમા કુંતા ખસીગયા, ન રહી શુદ્ધ કે સાન. માન૦ ૫  
 ચડી ચડી બંગલે બેસતા, મહેલમાં બળતી મસાલ,  
 તેને પણ કાળ કરડી ગયો, સુના રહ્યા સુખપાલ. માન૦ ૬  
 છત્રી પલંગે પોઢતા, કરતા રોચનાઈ રોજ,  
 અંતે અંધારું થઈ ગયું, આવી કાળની ફાજ. માન૦ ૭  
 ન જાણતા દિન રાતડી, કામનીશું કરતા કલ્લોલ,  
 પાસા ઢાળતી પદ્મભિ. યથા ઓચિંતા અબોલ. માન૦ ૮

હાથ જોડીને હજુરમાં, ઉભતા દાસી ને દાસ,  
હુકમ આપે હરઘડી, દેતા સૌ કો સાબાશ. માન૦ ૯  
એવા એવા ઉઠી ગયા, મોટા રાણા ને રાય,  
કાળે કોઈને છોડ્યા નહિ, અંતે થાય હાય હાય. માન૦ ૧૦  
હાકીમ રહેતા હજુરમાં, પળે આવી પડતા પગમાંય,  
તેની પણ રામા રડી પડી, આજ કાલની માંય. માન૦ ૧૧  
ગજ અંબાડીયે બેસતા, મોત ન જાણે મનમાંય,  
તેને પણ કાળ તેડી ગયો, દિલગીરી અતિ થાય. માન૦ ૧૨  
ફાટી મરતા જેની કુંકથી, કરતા લાલ લોચન,  
તે મરીને સ્મશાને ગયા, બાળ્યાં તાપમાં તન. માન૦ ૧૩  
જુઓ જોર યાદવ તાણું, કુંવર છપ્પન કોડ,  
હળવે હળવે હાલ્યા ગયા, સૂતા તાણીને સોડ. માન૦ ૧૪  
નારી ખ્યારી ઉર રાખતા, રંગમાં રે'તા દિનરાત,  
તેને પણ મોતે મૂક્યા નહિ, ગયા ઘસતારે હાથ. માન૦ ૧૫  
હતા હીંડોળા હેમના, બેસે બંધવ જોડ,  
તે જઈને સૂતા સ્મશાનમાં, મેલી મનનો મરોડ. માન૦ ૧૬  
અંગલા બાગમાં કરી કરી, બેસે નર ને રે નાર,  
શિકાર કરતા સીમમાં, ઉઠી ગયા અમલદાર. માન૦ ૧૭  
હુંડી મુલકમાં હાલતી, ન હતો પુનાઈનો પાર,  
તેનું પણ આયુષ્ય આવીયું, ન રહ્યા નેક નામદાર. માન૦ ૧૮  
માની મનમાંહી ચિંતવે, મુજ સમ અવર ન જાણુ,  
મોટાં કામ કીધાં અમે, મુજે વદે એમ વાણુ. માન૦ ૧૯  
અભિમાને અતિ આકરા, નમે નહિ ગુરૂ પાય,  
હું હું કાર કરતા ખરા, ફરે યોગતિ માંય. માન૦ ૨૦



જર ને એવું બાણ, તેના શો મમત આણું,  
 શાને માટે શબ્દગારું રે તે નથી.૧૦  
 પર ઉપકાર કરીયે, જેથી લવળળ તરીયે,  
 બીજું એકે નથી બારું રે તે નથી.૧૧  
 પલકમાં નાશ પામે, દાખ્યું દલપતરામે,  
 આથી આજું શું ઉચ્ચારું રે। તે નથી.૧૨

પદ ૩૦૭-ઉપદેશી માન પચીશી.

[ કુંવરી કુંવર મારાં લાડકાં-એ રામ ]

માન મૂકા દેને મૂરખા, માને હોય હેરાન,  
 હક કરતાં નવિ હાલવું, સમજી લે શુદ્ધ શાન. માન૦ ૧  
 માનથી ગતિ માઠી થશે, આવશે નિય અવતાર,  
 યર્ધશ મ્હાન કાં સસલો, કાં ગર્ધવ માથે લાર. માન૦ ૨  
 ઉકત્રી થાશે ઓચિંતા, હશે કોઠ ને કામ,  
 તે મેલીને મરવું પડે, હૈયે રહી જાશે હામ. માન૦ ૩  
 ભેર જરાએ ચાલે નહિ, ન ગણે રંક ને રાય,  
 જમડા ધડી નહિ બળવે, બીજું નહિ રે બોલાય. માન૦ ૪  
 બેસતા હોદે હાથી તણે, દેતા લોકો બહુ માન,  
 ખમા ખમા કે'તા ખસીગયા, ન રહી શુદ્ધ કે સાન. માન૦ ૫  
 ચડી ચડી બંગલે બેસતા, મહેલમાં બળતી મસાલ,  
 તેને પણ કાળ કરડી ગયો, સુખ રહ્યા સુખપાલ. માન૦ ૬  
 છત્રી પલંગે પોઢતા, કરતા રોશનાઈ રોજ,  
 અંતે અંધારું યર્ધ ગયું, આવી કાળની ફાજ. માન૦ ૭  
 ન બાણતા દિન રાતડી, કામનીશું કરતા કલ્લોલ,  
 પાસા ઢાળતી પદ્મણિ, યથા ઓચિંતા અબોલ. માન૦ ૮

હાથ જોડીને હજુરમાં, ઉભતા દાસી ને દાસ,  
હુકમ આપે હરઘડી, દેતા સૌ કેા સાળાશ. માન૦ ૯  
એવા એવા ઉઠી ગયા, મોટા રાણા ને રાય,  
કાળે કોઈને છોડ્યા નહિ, અંતે થાય હાય હાય. માન૦ ૧૦  
હાકીમ રહેતા હજુરમાં, પળે આવી પડતા પગમાંય,  
તેની પશુ રામા રડી પડી, આજ કાલની માંય. માન૦ ૧૧  
ગજ અંખાડીયે બેસતા, મોત ન જાણે મનમાંય,  
તેને પશુ કાળ તેડી ગયો, દિલગીરી અતિ થાય. માન૦ ૧૨  
ફાટી મરતા જેની કુંકથી, કરતા લાલ લોચન,  
તે મરીને સ્મશાને ગયા, બાળ્યાં તાપમાં તન. માન૦ ૧૩  
જુઓ જોર યાદવ તણું, કુંવર છપ્પન કોડ,  
હળવે હળવે હાલ્યા ગયા, સૂતા તાણીને સોડ. માન૦ ૧૪  
નારી ખ્યારી ઉર રાખતા, રંગમાં રે'તા દિનરાત,  
તેને પશુ મોતે મૂક્યા નહિ, ગયા ઘસતારે હાથ. માન૦ ૧૫  
હતા હીંડોળા હેમના, બેસે બંધવ જોડ,  
તે જઈને સૂતા સ્મશાનમાં, મેલી મનનો મરોડ. માન૦ ૧૬  
અંગલા બાગમાં કરી કરી, બેસે નર ને રે નાર,  
શિકાર કરતા સ્ત્રીમમાં, ઉઠી ગયા અમલદાર. માન૦ ૧૭  
હુંડી મુલકમાં હાલતી, ન હતો પુનાઈનો પાર,  
તેનું પશુ આયુષ્ય આવીયું, ન રહ્યા નેક નામદાર. માન૦ ૧૮  
માની મનમાંહી ચિંતવે, મુજ સમ અવર ન જાણુ,  
મોટાં કામ કીધાં અમે, મુજે વઢે એમ વાણુ. માન૦ ૧૯  
અભિમાને અતિ આકરા, નમે નહિ ગુરૂ પાય,  
હું હું કાર કરતા ખરા, ફરે યૌગતિ માંય. માન૦ ૨૦

માન કર્યું જોવો રાવણે, રાગે માર્યો રણમાંય,  
 દુર્યોધન ગર્વે કરી, દુઃખી થયો લવલાય માન૦ ૨૧  
 ગર્વે ગુણ જાયે ગંગી, જાણો નર ને નાર,  
 પય સાકરમાં વિવથી, મરે મનુષ્ય તે વાર માન૦ ૨૨  
 માની વિનયથી વેગળો, વિદ્યા વેગળી થાય,  
 વિષુ વિદ્યા સમક્ષિત નહિ, વિષુ સમક્ષિત મોક્ષ ના'ય માન૦ ૨૩  
 એમ જાણી માન છાંડજો, મળે મોક્ષ ને માન,  
 દશવિકાલીક દેખજો, કહે શ્રી ભગવાન માન૦ ૨૪  
 મુંદર શિખ આ સાંભળી, મૂકો માન શુમાન,  
 કૃષ્ણમુનિ કોમલતા ધરી, ભજીએ શ્રી ભગવાન માન૦ ૨૫

પદ ૩૦૮-જીવને ઉપદેશ.

[ રાગ ઉપર પ્રભાણ ]

જોને વિચારી તું જીવડા, જીહો જગતનો ઠાક,  
 મરણ છે માયા ઉપરે, શીદને ધરે છે ઉચાટ જોને ૧  
 અનાદિ કાલથી આયડયો, ચતુર્ગતિને યોગાન,  
 પુણ્યે માનવલવ પામીયો, સાંભળ શીખ ધરી કાન જોને ૨  
 જોગ મળ્યો જૈન ધર્મનો, કરીએ સદ્ગુરુ સંગ,  
 પલમાં કાલ તુને પકડશે, આખર નહિ રેશે અંગ જોને ૩  
 કાયા ને માયા કારમી, જોવો રંગ પતંગ,  
 ઉઠી ઓચિંતાતું ચાલવું, નહિ આવે સગાં સંગ જોને ૪  
 મારું મારું મૂર્ખું શું કરે ? તારું નહિ તલ ભાર,  
 ચતુર ચેતી લેને ચિત્તમાં, કરવા આત્મ ઉદ્ધાર જોને ૫  
 અસંખ્ય ગયા તુજ આગળે, કેઈ રંક ને રાય,  
 રામા રોધને જોસી રહે, જીહી જગત સગાઈ જોને ૬

વેળા તારી વહી જાય છે, શીદ કરે ધર્મમાં દીલ,  
 મેલ પ્રપંચ તું મન થકી, દયા રાખને દીલ. જોને. ૭  
 ચક્રવર્તી જેવા ચાલીયા, રાવણ સરીખા રે રાય,  
 રાજ ઋદ્ધિને છોડી ગયા, માટે મેલ મૂર્છાય. જોને. ૮  
 ફાટી આંખે ફરે કુલતા, જણાવે યૌવન જોર,  
 કોળીયા થઈ ગયા કાળના, ન ગણ્યા નવલકિશોર. જોને. ૯  
 હરહર કરતા હર્ષમાં, દોલત દીકરા જોઈ,  
 અંતે અવશ્ય છે ચાલવું, સાથે આવે ન કોઈ. જોને. ૧૦  
 મમતા મોહ મૂકી કરી, ધારો ધર્મશું નેહ,  
 કૃષ્ણ મુનિ કહે હેતથો, ધારો ઉપદેશ એહ. જોને. ૧૧

પદ ૩૦૯-પાપી પ્રાણીને સદ્ગુરુનો સદ્ગોષ્ઠ.

[ સીતાજીના મહિનાનો રાગ ]

પ્રાણી ! બગડ્યો તાહરો પાક, શાકનો તું સ્વાદીઓ,  
 તેં તો મોજ્યાં બહુ કંદમૂળ, જુદમી અતિ જાગીઓ. ૧  
 છકાયની ઉતારી છાલ, કુટા તેં તો બહુ કર્યા,  
 મૂર્ખ મનમાં કર્યો ન વિચાર, લંડાર તો પાપે લર્યા. ૨  
 ખીન ગુન્હે કર્યા ખેજાર, મુંગા પ્રાણી મારીઆ,  
 કર્મ નહિ મેલે તારો કેડ, લલે ખા તું ખારીયાં. ૩  
 છળ કરીને છેતરીયા બહુ જીવ, માયા જાણું નાખીયું,  
 પાપી લીધાં તેં તો પ્રાણ, માર્યા માંકડ માખીયું. ૪  
 કર્મ કપટે બાંધ્યા ખૂળ, દગલબાજ બહુ કરી,  
 છેતરી માર્યા જગને છેક, અનીતિ બહુ આદરી. ૫  
 નિર્દય થયો તું નિશદિન, દયા દીલ ધારી નહિ,  
 રખડી ચાર ગતિની માંચ, નિગોદે જાવું સહી. ૬

ઉના જળમા નાખ્યા તે જીવ, ફડ ફડીને ફાટી મૂવા,  
 દયા ઉપજી નહીં તુજ અગ, જીવ કાયા કરે જીવા ૭  
 કણુના ભર્યા તે કેઠાર, હિંમતી હઠયો નહિ,  
 પ્રાણી પાપથી ભરીયું પેટ, મન ડાહ્યો મટયો નહિ ૮  
 ઘોળા પાડ્યા ને શેક્યા પોક, જીવ માર્યા સખ્યા વિના,  
 જરૂર આપવો પડશે જવાબ, શું થાશે તારી ખીના ૯  
 હજી જા તું સદ્ગુરુ શરણ, આશરે અરિહતને,  
 બચાવશે ગ્રહી તારી બાય, ગોલી લે સાચા સતને ૧૦  
 સેવે સદ્ગુરુ શ્રી મુનિરાય, મંગલજી સ્વામી સહી,  
 કહે કૃષ્ણમુનિ વારવાર, ભેતા ભેગ મળે નહિ ૧૧

### પદ ૩૧૦-મરણના વિકટ સમયનો ચિતાર

[ જળા વાદીને કરજો વાડે, ઝરમરીયા ઝાલા-એ રાગ ]

મરવાને ટાણે, હોય રાજા કે ભલે રકરે, મરવાને ટાણે,  
 નિર્બળ કરે છે નિશકરે, મરવાને ટાણે ૧  
 ઠહાપણ સઘળું રહે છે દરરે, મં નાસે છે નખરા ને નૂરે મં ૨  
 ગાત્રો બધા ગભરાયરે, મં શક્તિઓ સઘળી સમાયરે મં ૩  
 હઠિમ પણ હારી જાયરે, મં ગર્વ તો સર્વ ગળી જાયરે મં ૪  
 જળરાતું ચાલે નહિ જોરરે, મં થઈ જાય અધારૂં ઘોરરે મં ૫  
 આગળથી આપે નહિ તારરે, મં ઓચિતો આવી મારે મારરે મં ૬  
 પાપી જનો પસ્તાયરે, મં ખૂબ નિસાસા ખાયરે મં ૭  
 ધન દોલત બધું ધૂળરે, મં કામ ન આવે ઉચું કૂળરે મં ૮  
 દાખ્યું ન દરદ દબાયરે, મં એકે મળે ન ઉપાયરે મં ૯  
 ભગવાન ભાવે ભેળાયરે, મં સંતશિષ્ય તો સુખ યાયરે મં ૧૦

## પદ ૩૧૧-સંસારની વિચિત્રતા વિષે.

[ ઓધા જાણે એને અમે જાણીએ ને-એ રાગ ]

જીવ જાણે છે મારે મરવું નથી ને,  
 જેમ પીપળનું પાન ખરવું નથી ને,  
 જે ઠેકાણે ખંધાણી મંગળ ઘાટડી ને,  
 તે ઠેકાણે ખંધાણી તેની ઠાઠડી ને. જીવ ૧  
 જે ઠેકાણે વાજંત રૂડાં વાજ્યાં ને,  
 તે ઠેકાણે લેવાય તેનાં છાજ્યા ને,  
 જીહાં બેની વીરાનાં ગીતો ગાવતી ને,  
 તિંહા રોવે કુટે છાતી છાવતી ને. જીવ ૨ .  
 પોંખનારી જ્યાં માંગલિક માગતી ને,  
 કુટો ખાઈયું કહેવાને તિંહા લાગતી ને,  
 જેણે છત્ર જેના પર આલીયાં ને,  
 તે તો ઉપાડી શ્મશાને આલીયા ને. જીવ ૩  
 જે ઠેકાણે પીડી એને ચોળતા ને,  
 તે ઠેકાણે હાય વોય એમ બોલતા ને,  
 સર્વે મનના વિચાર મનમાં રહ્યા ને,  
 કાળ પાપીને કાંઈ ન આવી દયા ને. જીવ ૪  
 જેનાં તેનાં ઉંધા ચિત્તા બહુ કર્યાં ને,  
 અંતે કામ એનાં કાંઈ નવ સર્થો ને,  
 જેણે જગમાં અનીતિ અતિ આદરી ને,  
 દુર્ગતિયે જાશે તે તો મરી ને. જીવ ૫  
 જેણું છતાં તે કેમ જાયે વિસરી ને,  
 જીવ જાશે આચિંતો નક્કી નિસરી ને,

સ્વામી સુંદરનો શિષ્ય વધુ શું કહું જો,

જેવા જાતે બનાવ એવા મેં બહુ જો. ૯૫૦ ૬

[કર્તા-સુંદરજી સ્વામીના શિષ્ય શુનિ ચતુર્ભુજ ગોંડલ સપ્રદાય,

પદ ૩૧૨-અજ્ઞાની જીવને ઉપદેશ.

[ આ તન રંગ પતંગ સરિખો જાતાં વાર ન લાગે ર-એ રામ ]  
 માયા ઉપર મોત ભમે છે, પડાક પકડી જાયેરે, ૧  
 મનનાં ધાર્યા મનમાં રે'શે, અવળા પડશે આશેરે. ૧  
 ક્યાંથી આવ્યો ક્યાંય જવાનો, તપાસ કરને તેનોરે, ૨  
 શોધી કાઢને સફશરે જોવી, ઉઠેલ પાડે એનોરે. ૨  
 સો મધુ તેલે સુજ પડે નહિ, છતે હીવે અંધારુંરે, ૩  
 જ્ઞાન વિના બહુ ગોધાં ખાધાં, વળખ્યાં હું ને મારુંરે. ૩  
 ડા'પણ બધા જગતું ડોળ્યું, નજર નિર્મળી નાવીરે, ૪  
 વાટે ઘાટે વઢતો હોડિ, ફાગટ ફેળેલી ફાવીરે. ૪  
 ઓખરીયાને સુગ ન આવે, ભટકે ભૂટે કામેરે, ૫  
 વંઢેલ જીવને વિચાર ના'વે, કરતાં કાળું કામરે. ૫  
 મ્હાન પૂછડી સોયે વર્ષે, કાઢી તોય વાંકીરે, ૬  
 દીકું કરતાં ત્રેપન વીત્યાં, ભૂંડી વાણી ભાંખીરે. ૬  
 કાશી યાત્રા કરી કાગડે, વિષ્ટા રહી ગર્ભ વાલીરે, ૭  
 નકિરાજની શિખ ન માની, દુખોયો મનખો ખાલીરે. ૭

પદ ૩૧૩-સંસારની માયામાં ફસાએલા જીવને ઉપદેશ.

[ રામ ઉપર પ્રમાણે ]

માયા માયા કરતો મૂરખ, કામ કરી નવ બેડોરે, ૧  
 સંત સભામાં સ્નેહ ન રાખ્યો, પાપ સભામાં પેઠોરે. ૧

અહ્ય જીવિતની આશા લાંબી, કૌતક આ તે કેવુંરે,	
ફાંસી દેતાં ચડયું કુલેકું, આ જગનું સુખ એવુંરે.	૨
તરવાર ઉપર મધનું ટીપું, જીલડી જુદી થાશેરે,	
વરણાગીમાં વાંકો ચાલે, જમડા ઝાલી બીશેરે.	૩
કીડા વિલુધું કુતરું દોડે, જ'પે નહિ તે જરીયેરે,	
વિષય વિલુધો વલખાં વિણે, ડૂબ્યો દુઃખને દરીયેરે.	૪
કલાલ કેરા ઘરનો ઉંદર, દારૂ પીને ડાલેરે,	
ઝડપ કરીને બિલ્લીએ પકડયો, ફાડી કાળજી ફેલેરે.	૫
ભાદરવાનો ભીંડો તે તો, વિલાધ જાશે વેલોરે,	
ધન યોવનના ધમ ધમાટમાં, ગર્વ કરે તે ઘેલોરે.	૬
ખારા રણમાં ખુટલ પ્રાણી, મૃગજળ દેખી મોહ્યોરે,	
ઝાંઝારાની શીખ ન રાખી, અજગર આંચળ દોહ્યોરે.	૭

## ૨૯-વિવિધ વિષય.

પદ ૩૧૪-ખાલ બ્રહ્માચારી જંબુકુમાર અને તેમની આઠ  
ધર્મપત્નિઓ વચ્ચેનો સંવાદ.

[ વાયા વાયા ઉત્તર દીશના વાયળે-એ રાગ ]

સ્ત્રીઓ:-આઠે નારી આવી જંબુ પાસળે,  
વચમાં વાલ્યમ ઘેરી કરે અરદાસળે,  
પરણી ધરણી પ્રીતમ કેમ પરહરળે. ૧

જંબુ:-પરહરવી વૈરાગીને તે નારળે,  
સંસાર ત્યાગી વ્રત લીએ આજુગારળે,  
આત્મ કારજ સાધી શિવ રમણી વરેજે. ૨



શ્રીઓ - વરે ખરા પણ શું જાણે સસારને,  
કચન વરણી રમણીના શણગારને,  
હાસ્ય વિલાસને સુખ સહુ છે નારમાને ૩

જુ - નારી છે જગમાહી દુખની વેલને,  
કુડી કપગી ધુતારીના ખેલને,  
નર્ક નિશાની દુખની ખાણો જાણીએને ૪

શ્રીઓ - જાણે પ્રીતમ સુખ તણી લહારને,  
હેતે હસાવી હિમતની દેનારને,  
એહને તજતા પ્રીતમ પસ્તાવો થશેને ૫

જુ - થશે નહિ અમ પસ્તાવો તલભારને,  
મૂરખ કાણુ હારે મનુષ્ય અવતારને,  
સુખ નહિ છે નારો ! આ સસારમાને ૬

શ્રીઓ - સસારે નારી છે સુખની ખાણને,  
પ્રેમ વધારી વહે મધુરી વાણને,  
પ્રીતમના સુખ દુખમા તે છે ભાગણી ૭

જુ - ભાગ લીએ નહિ દુખ તણે લવલેશને,  
જ્યારે તનમા રોગ કરે પ્રવેશને,  
સ્વાર્થ વિણ પતિ લાગે અળખામણે ને ૮

શ્રીઓ - મન માન્યા રસીઆ પૂરોને કોડને,  
આઠે જણીઓ ઇદ્રાણીની જોડને,  
અમ સાથે સસારી સુખડા ભોગવોને ૯

જુ - ભોગવીયા ભોગ વાર અનવી જીવને,  
તોયે તૃષ્ણા છીપી નહિ અતીવને,  
તે માટે છડો આ જોગ મોહનેને ૧૦

શ્રીઓ:—મોહન મળતાં દુઃખ અમારાં જાયજો,  
હાસ્ય વિલાસે પ્રેમ સુધારસ પાયજો,  
તો અમ મનની આશા સર્વ પૂરી થશેજો. ૧૧

જંબુ:—પૂરણ આશા થાય નહિ કોઈ વારજો,  
નર સુરવરનાં વિલસ્યાં સુખ અપારજો,  
સાધો આત્મકારજ સર્વે યૌવનેજો. ૧૨

શ્રીઓ:—યૌવનમાં અલખેલા સાથે રમશુંજો,  
ઉઠી સવારે નમી જમાડી જમશુંજો,  
દુર્લભ મેળો મળીયો આ સંસારમાંજો. ૧૩

જંબુ:—સંસારે જીવ લમીયો વાર અનંતજો,  
જન્મ જરોને મરણ તણો નહિ અંતજો,  
જૈન ધર્મ સાધીને સંત સેવા કરોજો. ૧૪

શ્રીઓ:—કર પકડીને લાબ્યા નિજ ઘરમાંયજો,  
છુટક છેડા કેમ કરી હવે થાયજો,  
જો સંયમ લેવો તો અમને શીદ વર્ધાજો. ૧૫

જંબુ:—વર્ધા ખરા પણ માતપિતાને વચનજો,  
પત્ર લખ્યા તે જાણે સર્વે જનજો,  
તેમાં અમ શીર દોષ લગારે છે નહિજો. ૧૬

શ્રીઓ:—નહિ દીકું મેં સંસારીનું સુખજો,  
પરણીને બહાલમજી દીધું દુઃખજો,  
ખાળે વેશે યૌવનમાં રજળાવીયાંજો. ૧૭

જંબુ:—રજળીયો જીવ નર્ક નીગોદની માંયજો,  
લવ લમતાં ઠરી ખેઠો નહિ એકે ઠાયજો,  
તે સંભાળી ડરવું નક્કી દીલથીજો. ૧૮

શ્રીઓ:-દીલડું દાઝે વણલ વિરહે આજ્ઞો,  
સજીયો નહિ અંગે શૃંગારનો સાજ્ઞો,  
વિયોગ વનમાં મેલી જાવું નવ ઘટેજો. ૧૯

જંબુ:-ઘટે નહિ વિષયારમ રંગમાં રમવુંજો,  
કર્મ કરીને દુર્ગતિએ જઈ લમવુંજો,  
તાલ પુટ ઠીપાક ફળોપમ જાણીએજો. ૨૦

શ્રીઓ:-જાણો જીવન આછે અખલા નારજો,  
હૈયં બળતાં આંચુડે જળ ધારજો,  
વિરહીણી નારીનાં હુઃખ દીલ ધારીએજો. ૨૧

જંબુ:-ધાગે પ્રભુના વેણુ કરણની માંયજો,  
જેથી નિજ આત્માની સિદ્ધિ થાયજો,  
કર્મ કલંકને દૂર સદા નિવારીએજો. ૨૨

શ્રીઓ:-વારિ વિયોગે તરફડતી જેમ મીનજો,  
કામ અગ્નિએ દેહ કરી છે ખિન્નજો,  
મોહ તણાં શર વાગે છે ઘટ લિતરેજો. ૨૩

જંબુ:-લિતરમાં લળે એક નિરંજન નાયજો,  
જેથી મળશે શિવપુરનો સહુ સાયજો,  
કાચી કાચા માચા છાચા તરૂં તણીજો. ૨૪

શ્રીઓ:-તરૂણી તનમાં પ્રેમ શેલડી સંચિાજો,  
મેલી સવેગ આંહી હીંડાગે હંચિાજો,  
અંતર ન કોનેને લીજો બાહે શહીજો. ૨૫

જંબુ:-ગૃહસ્થાવાસ તજી યાશું મત રાગીજો,  
સુરતા હમારી સુર ચરણે જઈ લાગીજો,  
માની પ્રમણા સ્વપ્ના જેવી ખાંતથીજો. ૨૬

શ્રીઓ:-ખાંતે કરીને ખુંધુ તમારૂં ખમશુંને,  
વૃદ્ધ ધઇને અંતે આત્મ દમશુંને,  
ચરણે રે'શુ રાખી અમર પ્રીતડીને. ૨૭

જંબુ:-અખાંડ પ્રીતિ હાથ ને ઘટડા માંચળે,  
સંયમ લેવાને યાગ્યો ઉત્સાહળે,  
આલોને ગુરૂના ચરણે નઈ લેટીએળે. ૨૮

શ્રીઓ:-લેટો તો પીયુ લેળે અમોને સાથળે,  
પંચ સયા સત્યાવીશ લઈ સંઘાતળે,  
સુધર્મા ગણધર પાસે મત આદર્યો ને. ૨૯

કવિ:-આદરી શિવવાસી અવિનાશી થાયળે,  
ઓગર્ણસે જાવન મુંળઈની માંચળે,  
ગિરધારી ઋષિની વંદના હોળે સદાળે. ૩૦

પદ ૩૧૫-ઋષભદેવ સ્વામિનું પારણું.

[ નમુ નમુ દેવ અરિહંતા, ત્રણ જગમાં સદા જયવંતારે-એરાગ ]

આવો આવો અમારે ઘેર સ્વામી, આદીશ્વર અંતરયામીરે. આ.  
કોઈ હસ્તિ શૃંગારીને લાવે, ગળે ઘુઘર માલ સોહાવેરે, આ.  
પ્રભુ દયા કરીને ગજ લીળે, એહની અસવારી કીળેરે. આ.  
કોઈ અશ્વ શૃંગારીને લાવે, રત્નોમય સાજ સજવેરે, આ.  
પ્રભુ ઘોડે આપ ગિરાળે, પગપાળા આપ ન છાળેરે. આ.  
કોઈ લાવે રથ સુખ પાળા, પ્રભુ લીળે દીન દયાળરે, આ.  
પ્રભુ ચરણ કમલ સુકુમાળો પ્રભુ પગ પાળા મત આલોરે. આ.  
કોઈ લાવે થાળ ભરી મોતિ, કોઈ પટ પિતાંબર ધોતિરે, આ.  
કોઈ લાવે શાલ દુશાલા, પ્રભુ પહેરો પટ સુકુમાલારે. આ.

શ્રીઓ - દીલડુ દાઝે વણલ વિરહે આજળે,  
સજીયો નહિ અગે શ્રુગારનો સાજળે,  
વિયોગ વનમા મેલી જાવુ નવ ઘટેજો ૧૯

જાણુ - ઘટે નહિ વિષયારમ રગમા રમવુજો,  
કર્મ કરોને દુર્ગતિએ જઈ લમવુજો,  
તાલ પુટ કીપાક ફળોપમ જાણીએજો ૨૦

શ્રીઓ - જાણો જીવન આછે અખલા નારજો,  
હૈય બળતા આમુડે જળ ધારજો,  
વિરહીણી નારીના દુખ દીવ ધારીએજો ૨૧

જાણુ - ધારો પ્રભુના વેણ કરણની માયજો,  
જેથી નિજ આત્માની સિદ્ધિ થાયજો,  
કર્મ કલકને દૂર સદા નિવારીએજો ૨૨

શ્રીઓ - વારિ વિયોગે તરફડવી જેમ મીનજો,  
કામ અગ્નિએ દેહ કરી છે ખિન્નજો,  
મોહ તણા શર વાગે છે ઘટ ભિતરેજો ૨૩

જાણુ - ભિતરમા લજો એક નિરજન નાથજો,  
જેથી મળશે શિવપુરનો સહુ સાથજો,  
દાચી દાયા માયા છાયા તરે તણીજો ૨૪

શ્રીઓ - તરણી તનમા પ્રેમ શેલડી સંચિજો,  
મેલી સવેગ આહી હીઠિએ હીચિજો,  
અતર ન કીજેને લીજે બાહિ અહીજો ૨૫

જાણુ - ગૃહઆવાસ તણ થાશુ મત રાગીજો,  
સુરતા હમારી શુર ચરણે જઈ લાગીજો,  
માની બ્રમણા સ્વપ્ના જેવી ખાતરીજો ૨૬

શ્રીઓ:-ખાંતે કરીને ખુંધુ તમારૂં ખમશુંલે,  
વૃદ્ધ ઘઈને અંતે આત્મ દમશુંલે,  
ચરણે રે'શુ રાખી અમર પ્રીતડીલે. ૨૭

જંબુ:-અખંડ પ્રીતિ હોય ને ઘટડા માંયલે,  
સંયમ લેવાને થાઓ ઉત્સાહલે,  
ચાલોને ગુરૂના ચરણે જઈ ભેટીએલે. ૨૮

શ્રીઓ:-ભેટો તો પીયુ લેલે અમોને સાથલે,  
પંચ સયા સત્યાવીશ લઈ સંઘાતલે,  
સુધર્મા ગણધર પાસે વ્રત આદર્શી લે. ૨૯

કવિ:-આદરી શિવવાસી અવિનાશી થાયલે,  
ઓગણીસે ખાવન મુંબઈની માંયલે,  
ગિરધારી ઋષિની વંદના હોલે સદાલે. ૩૦

પદ ૩૧૫-ઋષભદેવ સ્વામિનું પારણું.

[ નમુ નમુ દેવ અરિહંતા, ત્રણ જગમાં સદા જયવંતારે-એરાગ ]

આવો આવો અમારે ઘેર સ્વામી, આદીશ્વર અંતરયામીરે. આ.  
કોઈ હસ્તિ શૃંગારીને લાવે, ગળે ધુધર માલ સોહાવેરે, આ.  
પ્રભુ દયા કરીને ગજ લીજે, એહની અસવારી ફીજેરે. આ.  
કોઈ અશ્વ શૃંગારીને લાવે, રત્નોમય સાજ સજવેરે, આ.  
પ્રભુ ઘોડે આપ ગિરાલે, પગપાળા આપ ન છાલેરે. આ.  
કોઈ લાવે રથ સુખ પાળા, પ્રભુ લીજે દીન દયાળરે, આ.  
પ્રભુ ચરણ કમલ સુકુમાળો પ્રભુ પગ પાળા મત ચાલોરે. આ.  
કોઈ લાવે થાળ ભરી મોતિ, કોઈ પટ પિતાંબર ધોતિરે, આ.  
કોઈ લાવે શાલ દુશાલા, પ્રભુ પહેરો પટ સુકુમાલારે. આ.

એમ વિધ વિધ વસ્તુ લાવે, પ્રભુ દેખ દેખ ફિર જાવેરે, અ  
 એમ ઘર ઘર આગણુ જાવે, પણ આહાર ન કોઈ વહોરાવેરે. અ  
 આગે કોઈ નવ લીધી દીક્ષા, નહિ માગી ઘર ઘર લિક્ષારે, અ  
 લોખા નર લેહ ન જાણે, મુનિ માર્ગ નાહી પિઠાણેરે. અ  
 પ્રભુ અ તરાય કર્મ નિજ જાણે, પ્રભુ રાગ રીસ નહિ આણેરે, અ  
 એક વર્ષ આહાર નહીં પાયા, પ્રભુ હસ્તિનાગપુર આચારે. અ  
 અભિષેક કહે શ્રેયાશ કુમારો, વહોરાવ્યો ઇશ્વર સ આહારોરે. અ

પદ ૩૧૬—ચંદનખાલાની વીરપ્રભુ પ્રત્યે ભાવના

[ શું કહું ક્યની મારી નાથ—એ રાગ ]

વીર પ્રભુજી પધારા નાથ, વીર પ્રભુજી પધારો,  
 વિનતિ મુજ અવધારો નાથ, વીર પ્રભુજી પધારો  
 ચંદનખાળા સતિસુકુમાળા, જોલે વચન રસાળા,  
 હાથ ને પગમા જડ દીયા તાળા, સાલજો દીન દયાળ નાથ૦ ૧  
 કંઠણ છે મુજ કર્મની કહાણી, સાલજો પ્રભુ મુજ વાણી,  
 રાજકુવરી હું ચોટે વેચાણી, લોગવી મેં દુ ખ ખાણી નાથ૦ ૨  
 તાતજ મારો જ ધન પડીઓ, માતા મરણુ જ પામી,  
 મસ્તકની વેણી કતરાણી, દુ ખ તણી નથી ખામી નાથ૦ ૩  
 મોઢી હતી હું રાજ્ય કુટુંબમા, આજ હું ત્રણ ઉપવાસી,  
 સુપડાને ખુણે અડદના બાકુળા, શું કહું મુજ દુ ખ રાશિ નાથ૦ ૪  
 દુ ખ એ સઘળું હું ભૂલું પૂર્વનું, આપના દર્શન યાતા,  
 દુ ખ એ સઘળું હું એ જ આવે, પ્રભુ પાછા તુમ જતા નાથ૦ ૫  
 આવણુ ભાદરવા માસની પેઠે, વરસે આસુની ધારા,  
 ગઈ ગઈ કહે ચંદન જાળા, જોલે વચન કરજાળા નાથ૦ ૬  
 ચંદનખાળાની અરણુ સૂણીને, નીર નયનમા નિહાળે,  
 સતી હાથે વીર જાઠળા વહોર્યા, દયા કરી દીન દયાળ નાથ૦ ૭

સોવન કેરી થઈ ત્યાં વૃષ્ટિ, સાડી ખાર કોડી સારી,  
પંચ દિવ્ય તત્કાલ ત્યાં પ્રગટ્યા, બંધન સર્વ વિહારી. નાથ૦ ૮  
સંયમ લઈ નિજ કાજ સુધાર્યા, ચંદન ખાળા કુમારી,  
વીર પ્રભુની શિષ્યાણી પહેલી, પંચ મહાવ્રત ધારી. નાથ૦ ૯  
કર્મ ખપાવી મુક્તિ સિધાવ્યા, ધન્ય સતી ધીર ધારી,  
વિનય મુનિ વંદે લાવ ધરીને, વંદુંહું વારંવારી. નાથ૦ ૧૦

### અઢાર નાતરાં વિષે સંક્ષિપ્ત વૃત્તાન્ત.

મથુરાં નગરીમાં કુબેરશેના વેશ્યાને એકી સાથે બે  
ખાલકોનો જન્મ થયો તે બેડલાને નામાંકિત મુદ્રિકા સાથે  
લાકડાની પેટીમાં પેક કરી જમનાં નદીના પૂરમાં વહેતાં  
મૂકેલ તે પેટી સૌરીપુર નગર પાસે આવી ત્યારે જમનાના  
કીનારા પર ઉભેલા બે ગ્રહસ્થોએ તે પેટી આવતી બોધ  
બન્નેએ ઠરાવ કર્યો કે આમાંથી જે નીકળે તે આપણ બન્નેએ  
સરખા ભાગે બહેચી લેવું. પેટીને ઘેર લાવી ખોલતાં છોકરો  
છોકરી એમ બે ખાલકો બેયાં જેને પુત્ર નહતો તેણે છોકરો  
લીધો અને જેને પુત્રી ન હતી તેણે છોકરી લીધી. બન્ને  
ગ્રહસ્થોએ પોત પોતાને ઘેર રાખ્યાં. નામાંકિત મુદ્રિકા મુજબ  
કુબેરદત્ત અને કુબેરદત્તા નામ આપ્યું. ઉછેરી મોટાં કર્યાં.  
બન્ને ગ્રહસ્થોએ આપસ આપસમાં નક્કી કરી કુબેરદત્તનું  
કુબેરદત્તા સાથે લગ્ન કર્યું. બન્ને સંસારસુખ ભોગવે છે. એક  
વખત કુબેરદત્તાને મનમાં વિચાર થયો કે અમો બન્નેની  
ઉમર, આકૃતિ, નામ અને નામાંકિત મુદ્રિકા સરખાં જ છે  
તેનું શું કારણ ? આ બાબતમાં કુબેરદત્તાએ પોતાના પિતાને  
પૂછતાં નદીમાં તરતી આવેલ પેટીની વાત સર્વે કહી તે



સાંભળી કુબેરદત્તાનું મન સંસારથી ઉઠી ગયું. તે વાત કુબેર-  
દત્તને જણાવી કુબેરદત્તાએ ચાસ્ત્ર ગ્રંથી તપ આદર્યો. આ  
ખનાવ ઉપરથી કુબેરદત્તનું મન બેચેની થયું જેથી મથુરા  
નગરી છોડી સુરીપુર નગરે આવી રહ્યો પરંતુ કર્મયોગે ત્યાં  
કુબેરશેના વેશ્યાના મોહમાં ફસાયો. કુબેરદત્ત અને વેશ્યાના  
સંયોગથી એક પુત્ર થયો. તે પુત્રનું પાલન કરે છે, તેવામાં  
કુબેરદત્તા સાધ્વીજીને અવધિજ્ઞાન ઉત્પન્ન થયું. તે જ્ઞાનથી  
કુબેરદત્ત કુબેરશેના વેશ્યાને ત્યાં મોહમાં ફસાવાથી પુત્રને  
જન્મ થયો તેથી તે બન્નેની અજ્ઞાન દશાને ધિષ્ઠારવાની  
સાથે તેમને બોધ આપવા કુબેરશેના વેશ્યાને ત્યાં પધાર્યો તે  
વખતે બાલક પારણામાં સૂતો જોઈ નીચે પ્રમાણે સાધ્વીજીએ  
હાલરડું ગાયું. તે હાલરડામાં બાલક સાથેનાં છ સગપણો,  
કુબેરશેના વેશ્યા સાથેનાં છ સગપણો અને કુબેરદત્ત સાથેનાં  
છ સગપણો ગાઈ સંભળાવ્યાં. અજ્ઞાન દશાથી થએલાં આવાં  
વિચિત્ર સગપણો સાંભળી, સાધ્વીજીના સદ્ગોષ્ઠથી કુબેરશેના  
વેશ્યા અને કુબેરદત્ત બન્ને વૈરાગ્ય પામી, સંસાર ત્યાગી, યોગ  
માર્ગ લહી, આત્મકલ્યાણ કરી સ્વર્ગે ગયાં અને સાધ્વીજી તેજ  
ભવમાં કૈવલ્ય પામી મોક્ષ સધાવ્યાં.

પદ ૩૧૭—

કુબેરદત્તા સાધ્વીજીએ ગાયેલ અઢાર નાતરાંનું હાલરડું.

[ માતા ત્રિસદા બ્રૂવાવે પુત્ર પારણે—એ સમ ]

પુત્ર સાધ્વી બ્રૂવાવે તારૂં પારણું,

ગાવે હાલો હાલો હાલરડું ગીત,

કાકો કહું છું તું છાનો રેને લાડડા.

લાડકવાયા મારા દેવરીયાની પ્રીત, હાલો હાલો હાલો હાલોરે મારા વીરને.	ટેક.	૧.
ભત્રીજો કહી હુલારાવું હું તો ભાવથી, મારા શોક્ય પુત્ર તું સાંભળ સાંઝે ગીત, હાલરહું ગાતાં સૂણીને અચરજ ઉપન્યો, કુખેર સેના વેશ્યા આવી ત્યાં ખચીત.	હાલો૦	૨
કુખેર સેનાને કહે રે સાસુ સાંભળો, મારી માતા મુને રાખો રૂડી રીત, શોક્ય તું તો મારી જાણું છું આ ભવતણી, ભાભી મારી તું કેમ દીસે છે અવનીત.	હાલો૦	૩
વહુ આવી મુને વઢકણી ક્યાંથી મલી, મારાં ડાહ્યાં દાદી દર્શન દીધાં આજ, એવામાં તો કુખેરદત્ત તિહાં આવીઓ, કુખેર સેના તવ કાઢી ઊભી લાજ.	હાલો૦	૪
કુખેરદત્તને કહે પધારો સ્વામી માહુરા, પુત્ર મારા પ્રતિમા ન પાળો કાય, પિતા થઈને મને લાડ ન લડાવીયાં, બ્રાત થઈને વાત ન કરો આવી આંચ.	હાલો૦	૫
સસરાજી થઈને સાંશો નવ ભાંગીઓ, મારા વહુના પુત્ર તુંને શું કહું ખાસ, આવું સાધ્વીએ હાલરહું મુખથી ગાઈયું, કુખેરદત્તને વેશ્યા સુણા પામ્યા હાશ.	હાલો૦	૬
અરે ! સાધ્વી ! આ જોલો છો શું ! કારણે, સંશય ટાળીને સમજાવો અમને એહ,		

તિહાં સાધવીયે અદારે સગપણ વર્ણવ્યાં,  
 સૂણી જુગ્યાં કુબેરદત્તને વેશ્યા તેહ. હાલો ૭  
 સંસાર છોડી મુધો સંયમ દોઝે આદર્યો,  
 કેવલ પામી કુબેરદત્તા શિવપુર જાય,  
 કુબેરદત્તને કુબેર શેના તે સ્વર્ગે ગયાં,  
 રૂપવિજય કહે મહાવિદેહિ મોક્ષ સધાય. હાલો ૮

પદ ૩૧૮-રાત્રિભોજન નિષેધ.

[ બોધવજ સદેશ કહેને મારા સ્થામને—એ રાગ ]  
 રજની ભોજન સજની ક્યારે નવિ કરો, ટેક.  
 રાતે જમતાં જંતુ પડશે પાત્રમાં,  
 તેથી લાગે જમનારાને પાપજો,  
 પાપ થતાં નવ સચવાશે જીવની કથા,  
 જિનવાણીનો જેથી થાય ઉત્થાપજો. રજની ૧  
 કીડી આવે મુખમાં મતિ લોપાય છે,  
 જીવ આવ્યેથી રાગ જલધર થાયજો,  
 વમન કરાવે માખી મુખમાં પેસતાં,  
 કરોળીયાથી કોઠ શરીરે થાયજો. રજની ૨  
 કાંટો પીડા કરે ગળામાં અતિ ઘણો,  
 વીંછી તાળવું વીધિ પીડાકારજો,  
 સ્વરનો લાંગ કરે વાળ મુખે પડ્યો,  
 પીડા થાયે તથી અગટ પ્રચાર. રજની ૩  
 હંસ અને કેશવની કથા ગવાય છે,  
 રાત્રિભોજન પર તે છે દ્રષ્ટાંત જો,  
 ધ્રુવજી કરીને મન પર ધરજો પ્રીતથી,  
 એ મતથી જન પામે પૂણ્ય મહાંતજો. રજની ૪

## પદ ૩૧૯-આનો નિષેધ.

[ રાગ કવાલી ગઝલ ]

અરે અંડાલાણી તું આ ! હવે તો હિંદમાંથી જા. ટેક.  
 પ્રથમ ધનવાનને પકડયા, ગરીબોને પછી શુડયા,  
 લગાડી સર્વ સ્થળ તેં લા, હવે તો હિંદમાંથી જા. અરે૦ ૧  
 હૃદયના હીરને હરવા, નમાલા હિંદને કરવા,  
 અજબતા શી કરી તેં આ, હવે તો હિંદમાંથી જા. અરે૦ ૨  
 ગયા બળવાન પણ હારી, અજબ છે મોહની તારી,  
 થયા ચિત્તમાં તને આ'તા, હવે તો હિંદમાંથી જા. અરે૦ ૩  
 કલેજા જાય છે સળગી, અઢારે વરાણને વળગી,  
 હવે અળગી અમોથી થા, હવે તો હિંદમાંથી જા. અરે૦ ૪  
 ફસાયા કંઈકે ફંદામાં, દિવાના ને વળી ડાહ્યા,  
 ઘણા મંદવાડની તું મા, હવે તો હિંદમાંથી જા. અરે૦ ૫  
 કર્યું તેં ખૂનતું પાણી, કરી નિર્જળ અતિ કાયા,  
 અમારા હાડને કાં ખા ? હવે તો હિંદમાંથી જા. અરે૦ ૬

## પદ ૩૨૦-રહા દેવી પ્રત્યે પ્રાર્થના અષ્ટક.

[ રાગ વસંત તિલીકા વૃત ]

રહા રહા તને જગતમાં સહુએ સ્વિકારે,  
 આખાલ વૃદ્ધ સહુના મુખમાં પધારે,  
 માગે તને મુનિવરો તજતાં પથારી,  
 તુલ્યો નમો લગવતી ચિનની કુમારી. ૧  
 ખાધા વિના નિભવશે મલશે જ કાલે,  
 તહારા વિના વ્યસનીને ઘડીયે ન ચાલે,  
 માગ્યા વિના મલી જતી નહિ ટેકવાલી. તુલ્યો૦ ૨

ચોટે દરેક ચક્રે ઘરમા ઉકાળી,  
 વ્યા ત્યા તુંને નિરખતો જનની સવારો,  
 મહેમાનમા મિજલસે ઝટ તું જનારી તુલ્યો ૦ ૩  
 અસ્પર્શ રોગી સહુ હોટેલમા ભરાતા,  
 પીતા તને બસ બધા સરખા ગણાતા,  
 એકું જુદું આભડછેટ ભૂલાવનારી તુલ્યો ૦ ૪  
 અતિથ્યમા પણ ધુમી જમવું ભૂલાવ્યું,  
 સત્કારમા હર્ષ તુંને જુજમા પતાવ્યું,  
 કજુસ લોભી જનનું હિત ઇચ્છનારી તુલ્યો ૦ ૫  
 પીતા તને તરસને ભૂખ લાગી બચ,  
 નિદ્રા અને રૂધિરનો પણ નાશ થાય,  
 સુકાય દેહ દરરોજ વધે બીમારી તુલ્યો ૦ ૬  
 નૈવેદ્યમા બસ તમે દુધ ખાડ માગો,  
 ના પાલવે હવે ઝટ અમ દેશ ત્યાગો,  
 ધી દુધ શાકર તણી કરી મોઢવારી તુલ્યો ૦ ૭  
 આ પ્રાર્થનાદ્રક સુધી ઉરમા ઉતારો,  
 દેવી હવે કરી દયા પિયરે પધારો,  
 આવી અર્હિ તુમે કરી સહુની ખુવારી તુલ્યો ૦ ૮  
 ૫૬ ૩૨૧-આ વિષે ચેતવણી.

[ માને છે માઈ માઝ રે જગીને જોને—એ રાગ ]

હવે તો ચેતો સજ્જનો, ચૌકેર ચાએ ઘર ઘાલ્યું,  
 તેજ હિંદનું ટાળ્યું રે, ચૌકેર ચાએ ઘર ઘાલ્યું એ ટેક  
 મીજબાનીમા પહેલો આનો પ્યાલો પીરસે, તે વિષુ વૃથા ગણશે રે ચૌ ૦ ૧  
 હાટે ઘાટે ને વાટે, આ હોટલ મહાણી, પીયે ધગધગતા પાણી રે ચૌ ૦ ૨

અઠારે વર્ણો આવી, ચા હોટલમાં પેઠા, પીએ બધાનાં એઠારે. ચૌ૦૩  
 શ્રીમંત લિલુકને લંગી, સઘળા ચાને ગાહે, ગાથ્યાસંકટ રાહેરે. ચૌ૦૪  
 ચા તન લોહી તપાવે, જઠરાનું બળજ જાવે, રોગશરીરમાંથાવેરે. ચૌ૦૫  
 પથારીથી પહેલાં ઉઠી, ચાની ખૂમજ મારે, પ્રભુસ્મરણને વિસારેરે. ચૌ૦૬  
 હૂતાશન પ્રગટાવી, સંચો ચાનો કૂંકે, શરીર રક્ષાને ચૂકેરે. ચૌ૦૭  
 ચાથી દમડા બચાવી, દીન સંકટ જે હરશે, તે આત્મઉત્તતિ કરશેરે. ચૌ૦૮  
 આંખાજીનીશિક્ષા, આધ્યાનવિષેજે ધરશે, દુઃખસાગરને તે તરશેરે. ચૌ૦૯

### પદ ૩૨૨-પડસુદીના જીવનો પોકાર.

[ પુનમચાંદની ખીલી પુરી અહિરે-એ રાગ ]

દયાળુ પડસુદી જીવનો પોકાર સૂણો તમેરે,  
 જાણી તેહની માંચ ઘણો અમારો વાસ,  
 સૂણો પડસુદીના જીવ તણો પોકાર આરે. ટેક.

સાખી:—દુઃખીઆ પ્રાણી તો અમે, જીવ ઉગારણુ કાજ,  
 જઈને આટામાં વસ્યાં, સુખ સ્થળ જાણી આજ.

ચાલ:—ધરીઓ રંગ અમે આટાના જેહવો તેહથીરે,  
 કોઈની નજરે નાવે કર્યોજ તેમ નિવાસ. સૂ૦ ૧

સાખી:—દશ વીસ દિનના લોટમાં, અમે ઉપજીએ ત્યાંચ,  
 તો એ કેટલા દિનનો એમાં અમે શું નાંચ.

ચાલ:—વસ્રજ આંકની ચારણીથીજ કદી ગાળો તમેરે,  
 તો પણ તેના છિદ્રે નિકળીએ જીવતાજ. સૂ૦ ૨

સાખી:—હોય પરીક્ષા અમતાણી, કરવા જો મન ખાંત,  
 કાંસાના વાસણુ થકી, સમ આટોજ કરાંત.

ચાલ:—તેમાં ખાંડ તમે લલરાવી, થોડી વારમાંરે,  
 જો જો જ્ઞાતિ અમારી, કેટલી આવે ત્યાંચ. સૂ૦ ૩

ચોટે દરેક ચક્રે ઘરમા ઉઝાગી,  
 બ્યા ત્યા તુને નિરખતો જનની સવારો,  
 મહેમાનમા મિજલસે ઝટ તું જનારી તુલ્યો ૩  
 અસ્પર્શ રોગી સહુ હોટેલમા ભરાતા,  
 પીતા તને બસ બધા સરખા ગણાતા,  
 એકુ જુકુ આલડછેટ ભૂલાવનારી તુલ્યો ૪  
 અતિથ્યમા પણ ઘુમી જમણુ ભૂલાવ્યુ,  
 સત્કારમા દર્ષ તુને જુજમા પતાવ્યુ,  
 કજીસ લોભો જનનુ હિત ધ્યનનારી તુલ્યો ૫  
 પીતા તને તરસને જૂળ લાગી બાય,  
 નિકા અને રૂધિરનો પણ નાશ થાય,  
 સુકાય દેહ દરરોજ વધે બીમારી તુલ્યો ૬  
 નૈવેદ્યમા બસ તમે દુધ ખાડ માગે,  
 ના પાલવે હવે ઝટ અમ દેશ ત્યાગે,  
 ઘી દુધ ચાકર તણી કરી મોઢવારી તુલ્યો ૭  
 આ પ્રાર્થનાશ્રક સૂણી ઉરમા ઉતારો,  
 દેવી હવે કરી દયા પિયરે પધારો,  
 આવી અર્હિ તુમે કરી સહુની ખુવારી તુલ્યો ૮  
 પદ ૩૨૧—આ વિષે ચેતવણી.

[ જાને છે મારૂ મારૂ રે જાગીને જોને—એ રાગ ]

હવે તો ચેતો સજ્જનો, ચૌકેર ચાએ ઘર ઘા થું,  
 તેજ હિંદનું ટાળ્યું રે, ચૌકેર ચાએ ઘર ઘાટ્યું એ ટેક  
 મીજખાનીમા પહેલો ચાનો પ્યાલો પીરસે, તે વિષુ વૃથા ગણશેરે ચૌ ૧  
 હાટે ઘાટે ને વાટે, ચા હોટલ મઝાણી, પીયે ધગધગતા પાણીરે ચૌ ૨

## પદ ૩૨૩-નિંદા નહિ કરવા વિષે.

[ રસીયા આવજોરે રાતે-એ રાગ ]

નિંદા કરતીરે નારી, પૂરી પાતકની અધિકારી. નિંદા કરતી. ૧  
અવગુણ આવેરે અંગે, શિખ્યા વણુ તે વાત પ્રસંગે. નિંદા. ૨  
શત્રુ સર્વેરે થાશે, નિંદાખોર નફ્ટ કહેવાશે. નિંદા. ૩  
શોધક બુદ્ધિરે સારી, પણ નિંદાની ટેવ નઠારી. નિંદા. ૪  
બગડે બાળકરે બાળા, પ્રગટે વેર ઝેરની જવાળા. નિંદા. ૫  
મેલ પરાયેરે ઘોવે, તે તો કુળ શીળ સઘળું ખોવે. નિંદા. ૬  
વાતે વાએરે બહાણું, વણુશે ટાણું તેમજ નાણું. નિંદા. ૭  
ચર્ચા કરશેરે ચાડી, તે તો દુઃખમાં રહેશે દાડી. નિંદા. ૮  
વહવા દીધીરે વાણી, જગકર્તાએ કરણા આણી. નિંદા. ૯  
ભૂંડું મુખથીરે ભાંખે, તે તો તોલ પોતાનો દાખે. નિંદા. ૧૦  
નિંદિત ટેવોરે મૂકો, કાન ચતુર થઈને કાં ચુકો ? નિંદા. ૧૧

[ કર્તા-કાનજી ધર્મસિંહ. ]

## પદ ૩૨૪-પુરુષાકૃતિ લોકાકાશનો ગરખો.

[ મારો બહાલો વગાડે છે વાંસળીરે-એ રાગ ]

તાઈં નામ લોકાકાશ જાણીયેરે, તારી વાતો કરે વીત રાગ. તાઈં ૦  
તું તો ઉચ્ચપણે ચાહ રાજનોરે, તારે માથે ખિરાજે સિદ્ધરાજ. તાઈં ૦૧  
પગ ઠામે પહોળો સાત રાજનોરે, ઘટી કેડે થયો એક રાજ. તાઈં ૦  
તારો પેટે વિસ્તાર પાંચ રાજનોરે, તાઈં માથું નાનું એક રાજ. તાઈં ૦૨  
પગ ઠામે પડયા સાત નારકીરે, તારી નાલિએ ત્રિચ્છો લોક. તાઈં ૦  
તેમાં મનુષ્ય તિર્યચને દેવતારે, દ્વિપ દરિયાના થોડેથોડ. તાઈં ૦૩  
તારે પેટે પડયા ખાર દેવતારે, તારે ગળે ઐવેચક હાર. તાઈં ૦  
ભાલે પાંચ રતનીઓ આંહલોરે, તેના તેજ તણા નહિ પાર. તાઈં ૦૪



સાખી — કોટી ગમે અમ નેધને, કરજો લક્ષ તમેજ,  
અલક્ષ માસ સમાનથી, સુખ ગોઝાર એજ

ચાલ — શીરોપુરી છવડનો કે તે આટા તણોરે,  
યાશે તેથી ખુદિ નષ્ટ તમારી ભાઈ સૂં ૧

સાખી — અમે નાશ્યું સુખ પામીશું, પેસી આટામાય,  
પાપીડે અમ પ્રાણને નાખ્યા પાવક માય

ચાલ — તીંહા તરફથી પ્રાણ, હમારા પરલોકે જતારે,  
અમ મડદાનું લક્ષણ, કરેજ પાપી જન સૂં ૫

સાખી — મહેનત વિષુ સસ્તુ મળે, ઉન્નવળ લપકા કાજ,  
યશ લેવા અમને હણે, અરે અધર્મી આજ

ચાલ — કંઠણ શીલાના જેવા હૃદય તસ કેવા હસેરે,  
હુ ખીઆ છવને દેખી, ધ્યાન ઉરમા ન આય સૂં ૬

સાખી — દયા ધર્મી પલુ અમ તણુ, કરે પ્રાણ સહાર,  
હવે અમારે કયા જવુ, કરવા પ્રાણ ઉગાર

ચાલ — ન્યાથી બહાર ત્યાથી, ધાડ કદી ને આવશેરે,  
તેનો કહોજ લેડુ, કોણ જગમા યાનાર સૂં ૭

સાખી — દયા પોકારો સુખ મકી, નહિ દયાનું લાન,  
ક્યાથી સુખ સપત્તિ મળે, હણ્યે અમારા પ્રાણ

ચાલ — અમને હણતા પ્રાણી થયો, અમારા જેહવારે,  
વગી હુ ખજ તિહા, પામયો અપરપાર સૂં ૮

સાખી — હવે વધારે શું કહું, ને સુખની હોય રહાય,  
પોકાર સૂણી અમ તણો, ધરો દયા ઉરમાય

ચાલ — આ વગીલ હમારો ગિરધર નહિ ઉચરેરે,  
ઓગણીસે સુખ નિહિ, સુખઈ રહી ચોમ સ સૂં ૯

## પદ ૩૨૩-નિંદા નહિ કરવા વિષે.

[ રસીયા આવળેરે રાતે-એ રાગ ]

નિંદા કરતીરે નારી, પૂરી પાતકની અધિકારી. નિંદા કરતી. ૧  
 અવગુણ આવેરે અંગે, શિખ્યા વણુ તે વાત પ્રસંગે. નિંદા. ૨  
 શત્રુ સર્વેરે થાશે, નિંદાખોર નફ્ટ કહેવાશે. નિંદા. ૩  
 શોધક બુદ્ધિરે સારી, પણ નિંદાની ટેવ નહારી. નિંદા. ૪  
 બગડે બાળકરે બાળા, પ્રગટે વેર ઝેરની જવાળા. નિંદા. ૫  
 મેલ પરાયેરે ઘોવે, તે તો કુળ શીળ સઘળું ખોવે. નિંદા. ૬  
 વાતે વાએરે બહાણું, વણુશે ટાણું તેમજ નાણું. નિંદા. ૭  
 અર્થા કરશેરે આડી, તે તો દુઃખમાં રડશે દાડી. નિંદા. ૮  
 વદવા દીધીરે વાણી, જગકર્તાએ કરણા આણી. નિંદા. ૯  
 ભૂંડું મુખથીરે ભાંખે, તે તો તોલ પોતાનો દાખે. નિંદા. ૧૦  
 નિંદિત ટેવોરે મૂકો, કાન ચતુર થઈને કાં ચુકો ? નિંદા. ૧૧

[ કર્તા-કાનજી ધર્મસિંહ. ]

## પદ ૩૨૪-પુરુષાકૃતિ લોકાકાશનો ગરખો.

[ મારો બહાલો વગાડે છે વાંસળીરે-એ રાગ ]

તાઈં નામ લોકાકાશ જાણીયેરે, તારી વાતો કરે વીત રાગ. તાઈં ૦  
 તું તો ઉચ્ચપણે ચાંદ રાજનોરે, તારે માથે ખિરાજે સિદ્ધરાજ. તાઈં ૦૧  
 પગ ઠામે પહોળો સાત રાજનોરે, ઘટી કેડે થયો એક રાજ. તાઈં ૦  
 તારો પેટે વિસ્તાર પાંચ રાજનોરે, તાઈં માથું નાનું એક રાજ. તાઈં ૦૨  
 પગ ઠામે પડ્યા સાત નારકીરે, તારી નાલિએ ત્રિચ્છો લોક. તાઈં ૦  
 તેમાં મનુષ્ય તિર્યચને દેવતારે, દ્વિપ દરિયાના થોકેથોક. તાઈં ૦૩  
 તારે પેટે પડ્યા બાર દેવતારે, તારે ગળે ઐવેયક હાર. તાઈં ૦  
 ભાલે પાંચ રતનીઓ આંદલોરે, તેના તેજ તણા નહિ પાર. તાઈં ૦૪

ત્રસ નાડીની શેરી સંકડીરે, ત્રસ જીવ તણે આધાર તાર  
એ તો ઉચી વધી ચોદ રાજમારે, એક રાજ તણે વિસ્તાર તાર  
તારો ઘાટ ઘડ્યો પટ દ્રવ્યથીરે, તારો કોઈ નથી કરનાર તાર  
કહે ચંદ્ર જિનેંદ્રને સેવતારે, એવા લોકનો પામીયે પાર તાર

૫૬ ૩૨૫-કર્મથી કંટાળેલા આત્માના ઉદ્ધારો.

[ ટાપીવાળાના ટાળા ઉતર્યા—એ સમ ]

કર્મ લાગ્યાં છે મારે કેહલે, એ ટાપીવાળા  
રખડાવી મારે છે ચાર ગતિને ચોખ્ખાનરે જિનરાજ દેવ ! કર્મ ૦ ૧  
જ્ઞાનાવર્ણીએ જ્ઞાન રોકીયું,  
જેમ આખે બાપેલા પાટાનું નિશાનરે જિનરાજ દેવ ! કર્મ ૦ ૨  
દર્શના વર્ણી દર્શન ગુણને,  
રોકે રાજ પોળીઓ જેમ કરીને નાકારે જિનરાજ દેવ ! કર્મ ૦ ૩  
વેદનીકર્મ કરે છે વેદના,  
જેમ મધ અફેણે ખરડેલ તલવાર રે જિનરાજ દેવ ! કર્મ ૦ ૪  
આઠે કર્મોમા મોહું મોહની,  
મુજવી મારે મદીગના પાનની મમાનરે જિનરાજ દેવ ! કર્મ ૦ ૫  
આયુષ્ય કર્મે બાધ્યો છે મુજને,  
હેડમા પડ્યો હોય જેમ કેદી હેરાનરે જિનરાજ દેવ ! કર્મ ૦ ૬  
નામ કર્મે નાના પ્રકારની,  
દેહાદૃતિ પામુ જેમ ચિત્રનો કરનારરે જિનરાજ દેવ ! કર્મ ૦ ૭  
ગોત્ર કર્મે પામું છું હું પ્રભુ,  
ઉચ્ચાનીચા જાતિ આદિ આઠે પ્રકારરે જિનરાજ દેવ ! કર્મ ૦ ૮  
દાનાદિ લગ્નિ પાચ માહેરી,  
અતરાય કર્મે રોકી રાખી જિનરાજરે જિનરાજ દેવ ! કર્મ ૦ ૯

આઠે કર્મે ઘેરાયો હું પ્રભુ,  
થઈ ખેઠો છું રાજા છતાં રાકડાની જાતરે જિનરાજ દેવ ! કર્મ ૦૧૦  
પ્રગટે અનંત ગદા એટલું,  
શ્યામસુનિ માગે દયાળુ પ્રભુ દેવરે જિનરાજ દેવ ! કર્મ ૦૧૧  
આઠે કર્મેને અલગાં કરી,  
આવી આપ ચરણોમાં વસુ નિત્યમેવ વરે જિનરાજ દેવ ! કર્મ ૦૧૨

## ૩૦-કન્યાવિક્રય નિષેધ વિષે.

પદ ૩૨૬

બુદ્ધાને આપેલી ખાલાના સળગતા અંતરના ઉદ્ગારો.  
[ હરિભજન વિના, દુઃખ દરીયા સંસારનો-એ રાગ ]  
રે દુષ્ટ પિતા ! દીકરી વેચી ધનાઢય થવું તુજ ધ્યાનમાં,  
દઈ ડોસાને, રંડાપો આપ્યો તેં કન્યાદાનમાં. ટેક.  
તને રૂંવે રૂંવે કીડા પડશે, તારી છાતી પર જમડા ચઢશે,  
ધગધગતા ખીલા ધાખડશે. રે દુષ્ટ ૧  
તુજ ગાત્ર ગલત કોઢે ગળશે, ઘરમાંથી ખાવાનું ટળશે,  
વાવેલા વિષ વૃક્ષો ફળશે. રે દુષ્ટ ૨  
કોઈ લક્ષ લલું ન મળ્યું તું સૂણે, જેથી ઘરમાં ખાતર દીધું ખૂણે,  
તુને સાંભળ આખી દુનિયા ફૂણે. રે દુષ્ટ ૩  
તારા હાથ પગો પડ્યાજ લાંગી, જેથી ઝટ કમાણી આ જાંગી,  
લે પાપી હવે મૃત્યુ માંગી. રે દુષ્ટ ૪  
તેં અંતકાળનો લાડુ લીધો, કળિયુગમાં કાળો કેર કીધો,  
ખાપલીઆ તું જરીયે ન ખીધો. રે દુષ્ટ ૫  
જો તારૂં પશ્ચાતાપ તણું, ઉરદાર ઉઘડશે એક ક્ષણું,  
તો પામીશ પંડે દુઃખ ઘણું. રે દુષ્ટ ૬

એ જુદો લાકડી હાથ ગ્રહે, થોડું ચાલે ત્યા થાક લહે,  
 જો ત્રાહિ ત્રાહિ જોનાર કહે રે દુષ્ટ૦  
 એ સાથે કન્યા ચોરી ચડી, જોવાજ મત્યા જન તેજ ધડી,  
 તારી છાવી ફાટી ન કેમ પડી રે દુષ્ટ૦  
 વજથી વિશેષ કઠોર દીસે, ખૂની ઘાતકી નિર્દય અતિશે,  
 છાટો ન રહેમનો હૃદય વિષે રે દુષ્ટ૦  
 આ હરામી પૈસો નહિ રહેશે, છોકરી છાજ્યા નિત્ય લેશે,  
 નખખોદ જશે ગ્રાપો દેશે રે દુષ્ટ૦  
 વિષ પાત્ર હવે ગળથુથીમા, કેમ નહિ મરી ગઈ તે શીળીમા,  
 પણ આ તો સકટની સીમા રે દુષ્ટ૦  
 મીઠાળ મડા સાથે બાધ્યું, શળનો સળધ અરે સાધ્યું,  
 તે પાપ પાક રાતે રાધ્યો રે દુષ્ટ૦  
 એ અધ આરસી શુ કરશે, એ રોઈ રોઈ અતે મરશે,  
 કા વાવ કુવામા જઈ પડશે રે દુષ્ટ૦  
 એની શાસ્ત્ર વિષે પાડી છે ના, જન સુસો સાક્ષી છે જોના,  
 આપુ ન પુરાવા આવેના રે દુષ્ટ૦  
 બોલે નહિ મહાજન કાઈ મુખે, ફાવે છે જન ચડાળ મુખે,  
 દેખી વહીબનું દીલ હુ ખે રે દુષ્ટ૦  
 [ કર્તા—વહીબદાસ મહુવાળદર ]

પદ ૩૨૭—કળેડા વિષે.

[ રાગ છાજ્યાનો ]

જન જુઓ જગતના સહુ, ઘેલો લાડડોરે, પરણે જુદો થઈને વહુ ઘેલો.  
 પરણે પરણે ચોથી વાર, ઘેં લાવી મનમા પૂરણ પ્યાર ઘેં ૧

એને મુખડે ન મળે દાંત, ઘેલોં વળી કહું છું બીજી વાત, ઘેં  
 જેને વરસ થયા ત્રણ વીસ, ઘેલોં જેનું કગમગ થાયે શિશ. ઘેં ૨  
 બોળડાં મુખે બોલે બોલ, ઘેલોં પડે પોણી ખાંડી તોલ, ઘેં  
 થયેલા ખંડેરા બન્ને કાન, ઘેલોં ભૂલી ગયો છે સર્વે ભાન. ઘેં ૩  
 બુદ્ધે નાની નારી પરણી, ઘેલોં ગર્ધવ સાથે ભેડી હરણી, ઘેં  
 હાય હાય કયા જન્મની કરણી, ઘેલોં કેમ ન કાટે આતે ધરણી. ઘેં ૪  
 પરણ્યાં કરતાં નાનો બાપ, ઘેલોં આતે કયા જન્મનાં પાપ, ઘેં  
 પરણાવા જન થયાં શું લેળા ? ઘેલોં જેને છાજીઆની વેળા. ઘેં ૫  
 એના ગાવાં રૂડાં ગીત, ઘેલોં સહુને કેમ ગમે છે ચિત્ત ? ઘેં  
 ચાલે લાકડીએ એ રોજ, ઘેલોં કરશે એમાં એ શું મોજ. ઘેં ૬  
 પીટયા સમજ્યા નહિ માળાપ, ઘેલોં ભેઈને સાઠ વરસનું પાપ, ઘેં  
 એનું નાણું મોહું મન, ઘેલોં દીકરી મુકી મોટે વન. ઘેં ૭  
 હવે નાશીને ક્યાં જઈ, ઘેલોં બાંધી દોરડીએ લટકાઉં, ઘેં  
 એતો બાલ રંડાપો દેશે, ઘેલોં આવા પાપીને કોણ કેશે ? ઘેં ૮

૫૬ ૩૨૮

**બુઢાને આપેલી બાલાના સળગતા અંતરના ઉદ્દગારો.**

[ હરિભજન વિના, દુઃખ દરોયા સંસાર-એ રાગ ]

ઓ પાપી પિતા ! મુજને વેચી માયા મૂરખલીધી,  
 દુઃખમાં બળવા, દાંત વિનાના, વૃદ્ધ પતિને દીધી. ઓ પાપી.  
 તેં તો કસાઈનું કામજ કીધું, લુંટી મુજ પતિનું ધન લીધું,  
 અમૃત મૂકી વિષપાન પીધું. ઓ પાપી. ૧  
 પતિ જીવતા રંડાપો બાણ, તેં તો દીધું કન્યાને દાન,  
 તુંને બાવા ન મળ્યો ધાન. ઓ પાપી. ૨

એ બુઢો લાકડી હાથ ગ્રહે, થોડું ચાલે ત્યા થાક લહે,  
 બે ત્રાહિ ત્રાહિ બેનાર કહે રે દુષ્ટ૦  
 એ સાથે કન્યા ચોરી ચડી, બેવાજ મવ્યા જન તેજ ધડી,  
 તારી છાતી ફાટી ન કેમ પડી રે દુષ્ટ૦  
 વજથી વિશેષ કઠોર દીસે, ખૂની ઘાતકી નિર્દય અતિયે,  
 છાટો ન રહેમનો હૃદય વિષે રે દુષ્ટ૦  
 આ હરામી પૈસો નહિ રહેશે, છોકરી છાજ્યા નિત્ય લેશે,  
 નખખોલ જશે શ્રાપો દેશે રે દુષ્ટ૦  
 વિષ પાણુ હંતુ ગળથુથીમા, કેમ નહિ મરી ગર્ભ તે રીંગીમા,  
 પણ આ તો સકટની સીમા. રે દુષ્ટ૦  
 મીઠાળ મડા સાથે બાધ્યું, શળનો સળધ અરે સાધ્યો,  
 તે પાપ પાક રાતે રાધ્યો રે દુષ્ટ૦  
 એ અધ આરસી શું કરશે, એ રોઈ રોઈ અંતે મરશે,  
 કા વાવ કુવામા જઈ પડશે રે દુષ્ટ૦  
 એની શાસ્ત્ર વિષે પાડી છે ના, જન સુરો સાક્ષી છે બેના,  
 આપુ ન પુરાવા આપેના રે દુષ્ટ૦  
 બોલે નહિ મહાજન કાઈ મુખે, ફાલે છે જન ચડાળ મુખે,  
 દેખી વહીવતું દીલ દુખે રે દુષ્ટ૦  
 [ કર્તા—વલ્લભદાસ મહુવાખ ]

પદ ૩૨૭—કબોડા વિષે.

[ રાગ છાજ્યાનો ]

જન જુઓ જગતના સહુ, થેલો લાડોરે, પરજો બુઢો યમને વહુ થેલો.  
 પરજો પરજો ચોથી વાર, થેં લાવો મનમા પૂરજી ખ્યાર. થેં ૧

એને મુખડે ન મળે દાંત, ઘેલોં વળી કહું છું બીજી વાત, ઘેં  
 જેને વરસ થયા ત્રણ વીસ, ઘેલોં જેનું ડગમગ થાયે શિશ. ઘેં ૨  
 બાળકાં મુખે બોલે બોલ, ઘેલોં પડે પોણી ખાંડી તોલ, ઘેં  
 થયેલા ખંડેરા બન્ને કાન, ઘેલોં ભૂલી ગયો છે સર્વે ભાન. ઘેં ૩  
 બુદ્ધે નાની નારી પરણી, ઘેલોં ગર્ધવ સાથે જોડી હરણી, ઘેં  
 હાય હાય કયા જન્મની કરણી, ઘેલોં કેમ ન ફાટે આતે ધરણી. ઘેં ૪  
 પરણ્યાં કરતાં નાનો બાપ, ઘેલોં આતે કયા જન્મનાં પાપ, ઘેં  
 પરણાવા જન થયાં શું ભેળા? ઘેલોં જેને જાજીઆની વેળા. ઘેં ૫  
 એના ગાવાં રૂંડાં ગીત, ઘેલોં સહુને કેમ ગમે છે ચિત્ત? ઘેં  
 ચાલે લાકડીએ એ રોજ, ઘેલોં કરશે એમાં એ શું મોજ. ઘેં ૬  
 પીટયા સમજ્યા નહિ માબાપ, ઘેલોં જોઈને સાઠ વરસનું પાપ, ઘેં  
 એનું નાણું મોહું મન, ઘેલોં દીકરી મુકી મોટે વન. ઘેં ૭  
 હવે નાશીને ક્યાં જાઉં, ઘેલોં ખાંધી દોરડીએ લટકાઉં, ઘેં  
 એતો બાલ રંડાપો દેશે, ઘેલોં આવા પાપીને કોણ કેશે? ઘેં ૮

૫૬ ૩૨૮

બુઢાને આપેલી બાલાના સળગતા અંતરના ઉદ્દગારો.

[ હરિભજન વિના, દુઃખ દરોયા સંસાર-એ રાગ ]

ઓ પાપી પિતા! મુજને વેચી માયા મૂરખ લીધી,  
 દુઃખમાં બળવા, દાંત વિનાના, વૃદ્ધ પતિને દીધી. ઓ પાપી.  
 તેં તો કસાઈનું કામજ કીધું, લુંટી મુજ પતિનું ધન લીધું,  
 અમૃત મૂકી વિષપાન પીધું. ઓ પાપી. ૧  
 પતિ જીવતા રંડાપો જાણુ, તેં તો દીધું કન્યાને દાન,  
 તુંને બાવા ન મળજો ધાન. ઓ પાપી. ૨



તારી કાયામા કીડા પડજો, તારૂ શરીર સઘળુ તે સડજો,  
 ચોપેથી જમ છાતી ચડજો ઓ પાપી ૩  
 તારા હાથ પગ જાળો તૂટી, તારી આવરદા કેમ નવ ખૂટી,  
 તે લીધી જ્યાને લૂટી ઓ પાપી ૪  
 પારકુ વાસીદુ ને પાણી, ડવ જાય છે ઘટી તાણી,  
 એ વાત હેયામા નવ આણી ઓ પાપી ૫  
 જ્યારે જગત સુખ સામુ ભેઈ, ત્યારે રાત દિવસ હુતો રોઈ,  
 ખંકમા ઇવતર આ ખોઈ ઓ પાપી ૬  
 મુજ બધવો લવનુંદુ ખલાગી, થઈ હોગી કહે મને દીવાગી,  
 મરણ પડશે પેટ ખાઈ પાગી ઓ પાપી ૭

પદ ૩૨૬

બુઢાને અપાતી બાણાની પિતા પ્રત્યે હિતશિખામણ.

[ હરિભજન વિના, હું ખ દરીયા સસાર-એ રાગ ]

ઓ ધર્મી બાપ! દીકરીઓના, હું બડા દીલમા ધારજો,  
 કન્યાવિકચ પાપ પથને, પે'લાથી નિવારજો. ૮૪  
 તમે ધર્મ નીતિ ધ્યાને ધરજો, કન્યા સુખરીતિ આદરજો,  
 ઓ સ્વર્ગપુરી સુખે વરજો. ઓ ધર્મી ૧  
 કન્યાધન ભે કદી હાથ જડે, કાળો તો ડાઘ કપાળ પડે,  
 તેને અડતા આલડ છેટ નડે. ઓ ધર્મી ૨  
 કુલવત અકર્મિને ભેશો, કીર્તિના લોભે લોભાશે,  
 તો પોક મૂકી અતે રોશે. ઓ ધર્મી ૩  
 વર કન્યા ભેડીને વરજો, શુભ શાસ્ત્ર વિધિને આચરજો,  
 વગી ખર્ચ વરા ઘર ભેઈ કરજો. ઓ ધર્મી ૪

શુભ લક્ષણ રૂપ વચને શુભે,  વદ્ધાન વડો જગમાંહી સૂભે,	ઓ ધર્મી.	૫
અણઘટતાં કર્મ કરે ન ખુભે.		
વર એવાને કન્યા દેવી, શુભ આખર આ જગમાં લેવી,	ઓ ધર્મી.	૬
એમ શાખ પુરે ખુદ્ધિ દેવી.		
દીકરી ને સુખાણી રે'શે, ખહુ આશીષ દીલમાંથી દેશે,	ઓ ધર્મી.	૭
સુખ સંપત્તિ સંપે ઠરી કે'શે.		
ધંધામાં ખરકત લોગવશે, ખહુ પુત્ર તણાં સુખ લોગવશે,	ઓ ધર્મી.	૮
વળી કોર્તિકોટ અવિચળ કરશે.		
કૃપાશંકરની અરણ સૂણજે, કન્યા હિત માટે કરી ગણજે,	ઓ ધર્મી.	૯
વળી ભૂલ ચૂક માફી કરજે.		

### પદ ૩૩૦-કન્યાવિક્રય નિષેધ વિષે.

[ વાટ નેવે છે મીરાં રાંકડી બલી બલી—એ રાગ ]

બહાલા વીર પુત્રો કહું વાતડી,		
કહેતા મારી હાય ! ચીરાય છે છાતડી. ટેક.		
લાડો બનવાનો દાદો, દીલમાં રાખે ઇરાદો,		
લલે કર લીધી હોય લાકડી. કે'તા.	૧	
ડોસો વર દીપે કેવો, વી'વા તે વરસી જેવો,		
વાહન તે વરનું નેવો ઠાઠડી. કે'તા.	૨	
ખોખે ખત્રીસી પહેરી, લાડીને લાવ્યો લહેરી,		
મુંછો રંગી મખમલની મોજડી. કે'તા.	૩	
જાણે જીવાની આવી, જાણે ન આવે નહિ લાવી,		
અછકડ થઈ અલગી કરી લાકડી. કે'તા.	૪	
ઝડપ્યો ન જ્યાંસુધી કાલે, ચતુર થઈ ચટપટ ચાલે,		
ડોસો પહેળો ને શેરી સાંકડી. કે'તા.	૫	

માળાપમાં પાપ પેહું, હરખે તે જોવે ન હેહું,  
 જીવમી થઈ જોતા તથી જાતડી. કે'તા.  
 દીકરી જો આવે ઝાઝી, મલકાતી મનમાં માણ,  
 ભૂખ લાંગી ખેડું બીજ સાંકળી. કે'તા.  
 કન્યા કરીઆણું થાતી, હવે ન છાની વેથાની,  
 દેખાડે સોને માંડી હાટડી. કે'તા.  
 દીકરી તે બકરી ધેનું, જોર જરા નહિ જેનું,  
 જુરી જુરી કાઢે દિન રાતડી. કે'તા.  
 બાર વરસોની બાળા, ઓઢણાં ઓઢે છે કાળા,  
 રીબી રીબીને મરે રાંકડી. કે'તા.  
 અનીતિનું અજ ઉદરમાં, સુમતિ ન મળે સુનરમાં,  
 વદલબ જોવે રણ વીરની વાટડી. કે'તા.

[ કતા-વદલબ પર્મસિંહ પુત્રાણી. ગાંધી ]

પદ ૩૩૧-કજોડાંથી દગ્ધ થયેલ બાલાએ પોતાની  
 સખી આગળ કાઢેલા ઉદ્ધારો.

[ બોધવણ સંદેશા—એ રાગ ]

સાંભળ સજની ! મારા દુઃખની વાતડી,  
 બોલી જતાવું અંતરના ઉદ્ધારને,  
 તુજથી પણ અધિક અન્યાય મને મળ્યો,  
 સાંભળી કરજે શાંત મને સુવિચારને. સાંભળ ૧  
 વિશ્વ વિષે જેમ વસ્તુઓ વેચાય છે,  
 લશ્મી લઈ તેમ મારું કર્યું વેચાણને,  
 દોષીને મન લેશ દયા ઉપજ નહિ,  
 ત્રિધિએ એવાં લખ્યાં દશે શુ ? લખાણને. સાંભળ ૨

- હુદ પિતા મને આવા દુઃખમાં દાળશે,  
લક્ષ હતું નહિ સખી ! મુજ એ લવલેશને,  
સુખમય મારો ગૃહસ્થાશ્રમ સળગાવશે,  
અંધ પિતાનો એ સમજ ન ઉદ્દેશને. સાંભળ૦ ૩
- ગોઝારી હું ગર્ભ વિષે જ ગળી નહિ,  
ગળથુંથીમાં ઘોળી ન પાચું ઝેરને,  
મોટી ઠરી આ ભૂંડા હાલે મારવા,  
માત પિતાએ કીધો કાળો કેરને. સાંભળ૦ ૪
- મનોરથના રચ્યા હતા મેં માંડવા,  
ધમારતો અંતરમાં રચી અપારને,  
સ્વારથીયાં માળાપો તે સમજ્યાં નહિ,  
મારા સ્વારથનો કરીયો સંહારને. સાંભળ૦ ૫
- ધનના કારણુ મારું જીવન ધખાવીયું,  
અવર જડ્યો નહિ જગમાં એક ઉપાયને,  
હુદ પિતાને પાને જે કન્યા પડી,  
તે અળખાઓ રાંક બીચારી રીખાયને. સાંભળ૦ ૬
- સગપણની કથની મેં જ્યારે સાંભળી,  
હૃદય વિષે રેડાયું તપતું તેલને,  
આનંદ તો અંતર સ્થળથી ઉડી ગયો,  
ખરાબ કીધો મારા લવનો ખેલને. સાંભળ૦ ૭
- પૂર્વ લવે મેં સુખ કોઈનાં છીનવ્યાં હશે,  
એથી પામી અળખાનો અવતારને,  
પાપી પરસ્વાધિનતા નિશદ્દિન પાળવી,  
મૂઠ દશામાં આવો નિત્યે મારને. સાંભળ૦ ૮

ઝેરી ધન ઘરનાને ઝેર ચડાવશે,  
 આ રગ્તે છે પરિણામે પરિતાપને,  
 સ્વાસ્થીયા મમજે નહિ કદી સદ્ગોષ્ઠથી,  
 ખોટી વળે છે પાછળ તેના પાપને સાલગ ૯  
 વેળાવા લૂટી લે બ્યારે વાટમા,  
 ઘનના ઘણી જેમ પાડે ઘરમા ધાડને,  
 માતા મારે વિશ્વાસુ નિજ બાળને,  
 ખોટાણી મુજ માટે એમજ ખાડને સાલગ ૧૦  
 કડણા ધરી કન્યા વિક્રય અટકાવશે,  
 કરશે કન્યા ઉપર આ ઉપકારને,  
 કન્યાની આતરડી આશિષ આપશે,  
 સંતરિશ્ય કરશે મફતિત અવતાગને સાલગ ૧૧

## ૩૧-ફટાણાં વિષે.

### ૫૬ ૩૩૨-ફટાણાં વિષે.

[ લાવી લાવી લાવીરે મહારાણી ખજર એક લાવી—એ રામ ]  
 ગાય છે ગાય છે ગાય છે રે, આજ બેરી ફટાણા ગાય છે,  
 વિદ્યા વિવાહમા ખાય છે રે, આજ બેરી ફટાણા ગાય છે.  
 સામમામા સભાગાવે ભજનીયા, શોખે સાલગવા બાય છે રે ૧  
 નામ લઈ લઈને બહુ લલકારે, સાક્ષી મનેશ્વર યાય છે રે ૨  
 બહે યોવનમા પીધા મદિરા, મુખેથી બહુ ભણાય છે રે ૩  
 મેણા ટોણાનું કામ છે મોટું, લાખનો કાખનો કેવાય છે રે ૪  
 ગાળે દર્ધ કેને ગાઠે બધાવે, રોકડે રોકડો ન્યાય છે રે ૫  
 રાગ લોક પર ટીકા ચલાવે, ફાટી નજર ફેરવાય છે રે ૬

વિપ્ર વણીકની રીતિ નથી એ, કોળી નાળીની જણાય છે રે. ૭  
સારાં ગીતો શ્રવણે ન સાંભળીએ, વદલલ છાતી વિંધાય છે રે. ૮

### પદ ૩૩૩-ફટાણાં વિષે.

[ કેદી સંયરજનો કંથડો—એ રાગ ]

ગોરી ફટાણાં ગાય છે, રેં મરો લાજી ગેમાર,  
કીડા ખરે છે કાનથી, રેં નથી કરતા વિચાર. ગોરી. ૧  
બખ્ખે કટકા ખોલે બધી, રેં ભૂંડી લાખે છે ગાળ,  
બુડી મરો નર બાયલા, રેં ઝટ પેસો પાતાળ. ગોરી. ૨  
આળો ગાળો મુખે કાઢતી, રેં એક બીજની નય,  
ઉઠો એઢો શિર ચુંદડી, રેં ઉલા ફેવાડા થાય. ગોરી. ૩  
મુછ નથી પણ પુંછ છે, રેં ગેંગે ફેફે થઈ નય,  
જમતાં જમતાં એ સાંભળી, રેં ભૂંડું મોઢું મલકાય. ગોરી. ૪  
માતા પિતા ભાઈ ભાણતાં, રેં નહિ લાજે લગાર,  
ખાલા ખોલે રજ મેળવી, રેં હૈયે હર્ષ અપાર. ગોરી. ૫  
ઉત્તમ જાતિ છે આપણી, રેં એવું શોભે ન મુખ,  
મુખે મર્યાદા ન મૂકવી, રેં એમ ભાંગે ન ભૂખ. ગોરી. ૬  
મંગળ ગીતો ગવરાવવાં, રેં જેથી રીઝે જગદીશ,  
વિનતિ વદલલદાસની, રેં હુંદે રાખો ન રીસ. ગોરી. ૭

### ૩૨-કુરુદિઓ વિષે.

પદ ૩૩૪-દર્દીના મરણ સમયે શાંતિની જગોએ  
અશાંતિ ઉપજવનાર જંગલી હિંદુ કોમ.

[ હરિ ભજન વિના, દુઃખ—એ રાગ ]

ઓ અણુસમજી ! અધમુવાને કાં મારી પુરો કરો ?  
જીવતા જમદુત ! છાતી પર ચડી, ઘાંચો શું કંઠે છરો ? ઓ.

- બહુ વૈદ બન્યા ડાસા ડાસી, આબ્યા આડાસી પાડાસી,  
સૌ પૂછે ડાયું જોસી જોસી.      ઓ અણસમજી ૦
- કોઈ નાક તપાસે છે જાતે, કોઈ કર પગ પેટ જીએ માથે,  
ઝડીને ટાઢા બોલજ હાથે.      ઓ અણસમજી ૦
- બેઠાં છે ચમ્પા ને વીંટી, બહુ વાત કરે દીડી અદીડી,  
જાણે વાંચે છે જમની ચીડી.      ઓ અણસમજી ૦
- ટાઢક વળી કે કંઈ વાર અરે, એમ અપર પરસ્પર વાત કરે,  
શું મરજી જાણે ઝટ મરે.      ઓ અણસમજી ૦
- મૂઠ ટક ટક માંદાંને ન ગમે, ચિત્ત બહુ ધમતળ લય માંહી જમે,  
ધમણની પેઠે જ્યાં શ્વાસ ધમે.      ઓ અણસમજી ૦
- એ ચાર એશકિ ચડી બેઠાં, વળી એ ત્રણ પાંગતમાં પેઠાં,  
બાકીના બધા બેઠાં હેઠાં.      ઓ અણસમજી ૦
- કરી રાખી પ્રથમથી તૈયારી, ઘૂત દીપ અને ગંગા વારી,  
હીંપી લોંચ કરી બીની ભારી.      ઓ અણસમજી ૦
- ત્રણ ચાર ઉડ્યાં જ્યાં થયું ડચકું, પકડયા પગ માથું ગળે ગચકું,  
હું ચિત્ર જીગૃહ્સાથી અચકું.      ઓ અણસમજી ૦
- પાટલે બેશુદ્ધને બેસારી, હળહળ જળ રેડી દીધું ઠારી,  
અરરર સૂણી છુટે કંપારી.      ઓ અણસમજી ૦
- જઈ પછી ઝોકડ્યો લોંચ પરે, બહુ ઠંડી ગાર જેવી ઉપરે,  
રૂઢી જંગલી હાથ કેવું કરે?      ઓ અણસમજી ૧૦
- એની પાંસળીઓ પડખાંડુ ખશે, પીડ સૂળી પરોબ્યા જેવી ધશે,  
નહિ જતો હોય તોય જીવ જશે.      ઓ અણસમજી ૧૧
- એમ પીડે જીવ જતાં જ સુધી, સહુ શાંતિ વિપ્ન કરે છેક બધી,  
કાણે ક્યાયો સૂઝાવો આવળી બુદ્ધિ?      ઓ અણસમજી ૧૨
- પ્રભુ જાણે યાય ગતિ અગતિ, પણ દેખ્યામાં તો ગચબ અતિ,  
ગયા વસ્ત્રભદ્રાસ વદે વિનાતિ.      ઓ અણસમજી ૧૩

### પદ ૩૩૫-મડદાના બેહાલ વિષે.

[ હરિ ભજન વિના, દુઃખ-એ રાગ ]

- જડસા જડભૂત ! મડદાને જકડી બાંધો કાં ભેરથી,  
વળી કેડ બાંધી, દોડા દોડ શી માંડી ચારે કોરથી ? ટેડ.  
નથી ધીંગાણે ધસવું રણમાં, નથી ધાડ પડી ઘેનું ધણમાં,  
દેવતા મૂકો દીલ ડહાપણમાં. જડસા. ૧
- ઝટદોડતાં જ્યાં ત્યાં પગ દો છો, વળી મન માને તેમ મરડો છો,  
ઢોરની પેઠે શળ ઢરડો છો. જડસા. ૨
- શીર અર્ધ ઉઘાડું, વસ્ત્ર ઓણું, વળી ડગ ડગ થાય દરેક ક્ષણું,  
સૌ જુએ એજ અપમાન ઘણું. જડસા. ૩
- કાઢે જ કેટલા વળી વળીએ, મૂકો મડદું ઝટ ઝોળી તળીએ,  
ક્યાંઈ ભાંગી પડી એમ સાંભળીએ. જડસા. ૪
- ઉપાડે કરી ટાંગા ટોળી, ઝટપટમાં શળ નાખે ઝોળી,  
હા ! કેવી કુટીલ હિંદુ ટોળી. જડસા. ૫
- આ ભૂંડાંમાં ભૂંડુંજ અતિ, કાઠડીથી પણ એ અધમગતિ,  
તોય ન માને કોઈ મૂંઢ મતિ. જડસા. ૬
- એમ મરતાનું અપમાન કરે, બહાલાં પણ બહાલ બંધુ વિસરે,  
સમજું નીરખી ન શકે નજરે. જડસા. ૭
- નિર્દયતાને મૂર્ખાઈ તણા, એવા અણુઘટતા ચાલ ઘણા,  
કહે વદલભદ્રાસ કશી ન મણા. જડસા. ૮

### પદ ૩૩૬-મરનારની પાછળ નહિ રોવા વિષે.

[ શુશ્રોવિદને હું નમું વણુઝારારે—એ રાગ ]

- માનવીઓ ! મરનારને નવ રોશો રે, રોયે લાલ નથી લવલેશ,  
ખાલી આંખ ખોશોરે. ટેક.  
ધીરજ મનમાંહી ધારજો, નવં હૈયું કુટીને રોતાં હંમેશ. ખાં ૧



નરનું ધાર્યું તો નથી થતું, નવ એક ધાર્યું ધણીનું થાય, ખા  
 સઘણુ તે તો સાંખજો, નવ એનો એકે નથી ઉપાય ખાલી ૨  
 જન મળીયાં જરથે જોટલાં, નવ નથી સાથે સૌ સોંડનાર, ખાલી  
 એક આવે ને એક જાવે, નવ નાના મોટાનો નહિ નિરધાર ખાલી ૩  
 જન્મ્યા તે સહુ મરી જાય છે, નવ નથી એમાં કરી રે નવાઈ, ખાલી  
 કાળજી ખાળી ન કુટરો, નવ લોળાં થઈ ને ન કરો ભવાઈ ખાલી ૪  
 જ્યાં જ્યાં ગમે ત્યાં તમે જીજો, નવ જહુ એવા જતાવ બનેલ, ખાલી  
 પુત્ર સુવા કઈક પગ્ણીને, નવ શુભવતા લણેલ ગણેલ ખાલી ૫  
 મેલા ખાળક એક મામનું, નવ કઈક માતાઓ પામી છે મરણ, ખાલી  
 તે જોઈ દુ ખ તમે તમે, નવ સ્મરો ધૈર્ય અશરણ શરણ, ખાલી ૬  
 રામ જેવા ગયા રાજવી, નવ ગઈ સીતા સમ સતી નાર, ખાલી  
 કુળ ગયું થાકવ તણુ, નવ સ્થિર કોઈ ઠરું ન આ કાર. ખાલી ૭  
 ઇંદ્રપુરીઓ ઉજાડ થઈ, નવ પાકી પૃથ્વીઓ પામી વિનાશ, ખાલી  
 અગણિત પેઢી ગઈ આપણી, નવ નથી આપણે રહેવાની આશ ખાલી ૮  
 કેને સ ભારીએ કાળજે, નવ વગી કેની વિસારીએ વાત, ખાલી  
 જન્મ મરણ નહી જળ સદા, નવ રહે ચાલતું દિવસ અને રાત ખાલી ૯  
 હિંમત ધારો હૈયા વિષે, નવ આપો બીજાને ધીરજ એમ, ખાલી  
 રડતા દેખીને બીજા રોવે, નવ માટે કરીએ એવું કદી કેમ ? ખાલી ૧૦  
 વીતી તે વાત વિસારજો, નવ નહિતો પામશે પીડા પડ, ખાલી  
 રાખે પ્રભુ તેમ તો રહો, નવ એમાં આનંદ પામે અખંડ ખાલી ૧૧  
 અસાનિની પેઠે આરડી, નવ તમે રડવાની તુચ્છ ટેવ, ખાલી  
 રામ કરે તે રૂડ ગણો, નવ બને દલપતરામનો દેવ. ખાલી ૧૨

૫૬ ૩૩૭-મરનારની પાછળ નહિ રેવા વિષે.

[ જન્મળી જીવડે મુક્તિની શુક્તિ ન જાણી-એ રાગ ]

ઠાલાની વાંસે રાગ તાણી નવ રોવું, જેથી તેને જંપ ન ઉપજે,  
જીવમાં સમજી જોવું, ઠાલાની વાંસે રાગ તાણી નવ રોવું. ટેક૦  
ગોવિંદજીએ કહ્યું ગરડને, કૂટે રડે જે કોઈ,  
મરનારને મહા દુઃખ ઉપજે, ધરે નિસાસા રોઈરે. ઠાલા૦ ૧  
લીંટ લાળ ને આંસુ ઝરે તે, જમગ્ર પાથ પરાણે,  
રૌરવ મહા રૌરવનાં દુઃખથી, એ દુઃખ અદકું જાણેરે. ઠાલા૦ ૨  
કોઈ છાતી કૂટે કોઈ શીર કૂટે, ચૂટે કેશજ હાથે,  
એ સઘળી પૂરણ પીડા, મરનારને માથેરે. ઠાલા૦ ૩  
લોક વખાણે કે ન વખાણે, તે સહુ સાંખી રહીએ,  
જો હૈયામાં હેત વધે તો, દુઃખ તેને શીદ દઇએરે. ઠાલા૦ ૪  
શત્રુતા સંપૂર્ણ હોય તો, રડો કૂટો ન વિચારો,  
જીવતાં વેર વળી ન શકે તો, મરતાંને વળી મારોરે. ઠાલા૦ ૫  
કૂટયા થકી જો કોઈ દેખાતો, કૂટો લઈને પાણે,  
શા માટે તમે કૂટી શરીરમાં, રોગ ઉપાધિ આણેરે. ઠાલા૦ ૬  
એવી શોભા મેલો અળગી, વળગી રહોમાં વહેમે,  
જેથી મુખ ઉપજે એ જીવને, પુણ્ય કરો કાંઈ પ્રેમેરે. ઠાલા૦ ૭  
રોશો તો પણ તે નહિ જોશો, જોશો આંખ તમારી,  
દલપતરામ કહે દીલ શોધી, માનો શિક્ષા મારીરે. ઠાલા૦ ૮

૫૬ ૩૩૮

મરણ પ્રસંગે રોવા કુટવાની કુરુદિઓ દૂર કરવા વિષે.

[ રૂડે ગરબે રમે છે દેવી અંબિકારે લોલ-એ રાગ ]

સુઘડ નાર સાર વાત આ વિચારીએરે લોલ,  
રોવા કુટવાની ચાલ તે સુધારીએરે લોલ. સુઘડ નાર૦

નરનું ધાર્યું તો નથી થતું, નવ એક ધાર્યું ધણીનું થાય, ખા.  
 સઘળું તે તો સાંખજો, નવ એનો એકે નથી ઉપાય ખાલી. ૨  
 જન મળીયા જથ્થે જેટલાં, નવ નથી સાથે સૌ સોડનાર, ખાલી  
 એક આવે ને એક જાવે, નવ નાના મોટાનો નહિ નિરધાર ખાલી. ૩  
 જન્મ્યા તે સહુ મરી જાય છે, નવ નથી એમાં કશીરે નવાઈ, ખાલી  
 કાળજી જાણી ન કુટશો, નવ લોળા યદને ન કરશો ભવાઈ ખાલી. ૪  
 જ્યાં જ્યાં ગમે ત્યાં તમે જુઓ, નવ જહુ એવા બનાવ બનેલ, ખાલી  
 પુત્ર સુવા કંઈક પગલીને, નવ ગુણવતા ભણેલ ગણેલ ખાલી. ૫  
 મેલા બાળક એક માસનું, નવ કંઈક માતાઓ પામી છે મરણ, ખાલી  
 તે જોઈ દુ.ખ તમે તજો, નવ દમરો ઈશ્વર અશરણ શરણ ખાલી. ૬  
 રામ જેવા ગયા રાજવી, નવ ગઈ સીતા સમ સતી નાર, ખાલી  
 કુળ ગયું યાદવ તણું, નવ સ્થિર કોઈ ઠરું ન આ ઠાર. ખાલી. ૭  
 ઇંદ્રપુરીઓ ઉજાડ યઈ, નવ પાકી પૃથ્વીઓ પામી વિનાશ, ખાલી  
 અગણિત પેઠી ગઈ આપણી, નવ નથી આપણે રહેવાની આશ. ખાલી. ૮  
 કેને સભારીએ કાગળે, નવ વગી કેની વિસારીએ વાત, ખાલી  
 જન્મ મરણ નદી જળ સદા, નવ રહે ચાલતું દિવસ અને રાત ખાલી. ૯  
 હિંમત ધારો હૈયા વિષે, નવ આપો બીજને ધીરજ એમ, ખાલી  
 રડતા દેખીને બીજા રોવે, નવ માટે કરીએ એવું કદી કેમ? ખાલી. ૧૦  
 વીતી તે વાત વિસારજો, નવ નહિતો પામશો પીડા પડ, ખાલી  
 રાખે પ્રભુ તેમ તો રહે, નવ એમાં આનંદ પામો અખંડ. ખાલી. ૧૧  
 અશાનિની પેઠે આગડી, નવ તજો રડવાની તુચ્છ દેવ, ખાલી  
 રામ કરે તે ડડું ગણે, નવ ભજો દરપતરામનો દેવ ખાલી. ૧૨

૫૬ ૩૩૭-મરનારની પાછળ નહિ રોવા વિષે.

[ જંગળી જીવડે મુક્તિની જીવિત ન જાણી-એ રાગ ]

ઠાલાની વાંસે રાગ તાણી નવ રોવું, જેથી તેને જંગ ન ઉપજે,  
જીવમાં સમજી જોવું, ઠાલાની વાંસે રાગ તાણી નવ રોવું. ટેક૦  
ગોવિંદજીએ કહ્યું ગરુડને, કૂટે રડે જે કોઈ,  
મરનારને મહા દુઃખ ઉપજે, ધરે નિસાસા રોઈરે. ઠાલા૦ ૧  
લીંટ લાળ ને આંસુ ઝરે તે, જમચર પાય પરાણે,  
રૌરવ મહા રૌરવનાં દુઃખથી, એ દુઃખ અદકું જાણેરે. ઠાલા૦ ૨  
કોઈ છાતી કૂટે કોઈ શીર કૂટે, ચૂટે કેશજ હાથે,  
એ સઘળી પૂરાણ પીડા, મરનારને માથેરે. ઠાલા૦ ૩  
લોક વખાણે કે ન વખાણે, તે સહુ સાંખી રહીએ,  
જે હૈયામાં હેત વધે તો, દુઃખ તેને શીદ દઈએરે. ઠાલા૦ ૪  
શત્રુતા સંપૂર્ણ હોય તો, રડો કૂટો ન વિચારો,  
જીવતાં વેર વળી ન શકે તો, મરતાંને વળી મારોરે. ઠાલા૦ ૫  
કૂટયા થકી જે કોઈ દેખાતો, કૂટો લઈને પાણે,  
શા માટે તમે કૂટી શરીરમાં, રોગ ઉપાધિ આણેરે. ઠાલા૦ ૬  
એવી શોભા મેલો અજગી, વળગી રહોમાં વહેમે,  
જેથી સુખ ઉપજે એ જીવને, પુણ્ય કરો કાંઈ પ્રેમેરે. ઠાલા૦ ૭  
રોશો તો પણ તે નહિ જોશો, જોશો આંખ તમારી,  
દલપતરામ કહે દીલ શોધી, માનો શિક્ષા મારીરે. ઠાલા૦ ૮

૫૬ ૩૩૮

મરણ પ્રસંગે રોવા કુટવાની કુરુદિઓ દૂર કરવા વિષે.

[ રૂડે ગરબે રમે છે દેવી અંખિકારે લોલ-એ રાગ ]

સુઘડ નાર સાર વાત આ વિચારીએરે લોલ,

રોવા કુટવાની ચાલ તે સુધારીએરે લોલ. સુઘડ નાર૦

- રોવા કુટવાથી કાય તૂટી જાય છે રે લોલ,  
અતિ રોગ પણુ એ થકીજ થાય છે રે લોલ. ૧
- નાથ તનનો મનનો થાય જી ઘણો રે લોલ,  
કોઈ વાતનો ન લાભ એ થકી ગણો રે લોલ. ૨
- ફટ પેટ માથું મૂકી પછડાયછે રે લોલ,  
ભલાં લોક તણાં હીલ તો દુઃખાય છે રે લોલ. ૩
- ગાય રાજ્યા કાંઈકે લલકારીને રે લોલ,  
થાય જોણું વગોણું નરનારીને રે લોલ. ૪
- શુદ્ધ પ્રેમ કે સંબંધને ન એ ઘટે રે લોલ,  
ધાવ લાગે તેના ચિત્તમાં ચટપટે રે લોલ. ૫
- બધો બહારનો જાણો એ ઉપચાર છે રે લોલ,  
કથે શાસ્ત્ર મરનારને એ લાર છે રે લોલ. ૬
- રૂઢી ચાલી એ તો અતિ ઘાતકી રે લોલ,  
દેશ બાંધવો સુધારવા કરો નક્કી રે લોલ. ૭
- નારી જાતની એ ખીડ નિવારવી રે લોલ,  
ડાહ્યા લોકે દયા હીલ ધારવી રે લોલ. ૮
- નથી દામ વૃક્ષાન એ કામમાં રે લોલ,  
રહે લાજ મરજાદ ઠીક કામમાં રે લોલ. ૯
- મરણુ દુઃખથી અપાર દુઃખ થાયછે રે લોલ,  
રાની ભક્ત પણુ ઉર અકળાય છે રે લોલ. ૧૦
- દુઃખી હીલને હીલાસો તવ હીજયે રે લોલ,  
કા'ન શાંત ચિત્ત કાજ શુભ કીજયે રે લોલ. ૧૧

૫૬ ૩૩૬-છાજ્યા લેવાનો કુહંગી રીવાજ ખંધ કરવા વિષે.

[ હરિભજન વિના, દુઃખ દરીયા સંસાર-એ રાગ ]

શાણી ખડેનો ! ચોરે ચોટે શાને લ્યોછો છાજ્યા ?

ખંધું ખંધ કરો, લલના ! ના લલકારશે રસ્તે રાજ્યા. ટેક૦

ફૂટવાથી કાયામાં દુઃખ છે, વળી ચાલ નહારો નિંદક છે,

પણ માતહિણને મન મહાસુખ છે. શાણી૦ ૧

નવ ફૂટી જાણે કો નારી, બીજી હસશે કુવડ ધારી,

નથી કાંઈ જાણતી એ લલકારી. શાણી૦ ૨

સામું થાતાં નથી આવડતું, તેમ અધુરું બોલી મૂકે પડતું,

એ બધીઓને મન આણગમતું. શાણી૦ ૩

મરણે ફૂટતી ફૂદી ફૂદી, હાંસલ વિણ જઈ ફરતી ફૂદી,

એની તો દુનિયા છે જુદી. શાણી૦ ૪

ફૂટવું ખ્યાલ છે નિજ મનમાં, બચપણથી પડે એ ખટપટમાં,

એ-વરત અને મોળાકતમાં. શાણી૦ ૫

શાળા કુટ્યાની મંડાશે, ચોરે ચોટે મળી ફૂટાશે,

આવડતાં મનમાં મકલાશે. શાણી૦ ૬

શાળા શામાની વર્ષ દિને, ફૂટવાને દાખલ શિષ્ય કરે,

થઈ એજ્યુએટ શુમાન ધરે. શાણી૦ ૭

કોઈ હાંસ ધરી ફૂટવા જાતી, પછી ડા'પણવાળી કે'વાતી,

હૈયાં ફૂટી છાતી રાતી. શાણી૦ ૮

હળવો હાથ પડતાં મુખ ઉચ્ચરે, નથી લાકડું લાંગર્યું મરણ ખરે,

હાય હાય કરે ઉંચી ઉછળે. શાણી૦ ૯

જે ચોડું ફૂટે બીજી નારી, કહે પટલ થઈ કો પડકારી,

ઢરડી કાઢ્યાની મતિ ધારી. શાણી૦ ૧૦

- રોવા કુટવાથી કાય તૂટી જાય છે રે લોલ, .  
 અતિ રોગ પણ એ થકીજ થાય છે રે લોલ. ૧
- નાશ તનનો મનનો થાય છે ઘણે રે લોલ,  
 કેઈ વાતનો ન લાભ એ થકી ગણે રે લોલ. ૨
- ફટ પેટ માયું મૂકી પછડાયછે રે લોલ,  
 ભલાં લોક તણાં હીલ તો દુઃખાય છે રે લોલ. ૩
- ગાય રાણ્યા કાંઈકે લલકારીને રે લોલ,  
 થાય ભેણું વગેણું નરનારીને રે લોલ. ૪
- શુદ્ધ પ્રેમ કે સંબંધને ન એ ઘટે રે લોલ,  
 ધાવ લાગે તેના ચિત્તમાં ચટપટે રે લોલ. ૫
- બધો બહારનો બાણો એ ઉપચાર છે રે લોલ,  
 કથે શાસ્ત્ર મરનારને એ બાર છે રે લોલ. ૬
- ફૂલી વ્યાલી એ તો અતિ ધાતકી રે લોલ,  
 દેશ બાંધવો સુધારવા કરો નક્કી રે લોલ. ૭
- નારી જાતની એ ખીડ નિવારવી રે લોલ,  
 ઠાક્યા લોકે દયા દીલ ધારવી રે લોલ. ૮
- નથી દામ નુકશાન એ કામમાં રે લોલ,  
 રહે લાજ મરબદ ઠીકે કામમાં રે લોલ. ૯
- મરણ દુઃખથી અપાર દુઃખ થાયછે રે લોલ,  
 સ્થાની ભક્ત પણ ઉર અકળાય છે રે લોલ. ૧૦
- દુઃખી દીલને દીવાસે તવ દીલથી રે લોલ,  
 કા'ન શાંત ચિત્ત કાજ શુભ કીલ્યે રે લોલ. ૧૧

૫૬ ૩૩૯-છાજ્યા લેવાનો કુઠંગી રીવાજ બંધ કરવા વિષે.

[ હરિભજન વિના, દુઃખ દરીયા સંસાર-એ રાગ ]

શાણી ખડેનો ! ચોરે ચોટે શાને લ્યોછો છાજ્યા ?  
બધું બંધ કરો, લલના ! ના લલકારશે રસ્તે રાજ્યા. ટેક૦

ફૂટવાથી કાયામાં દુઃખ છે, વળી ચાલ નહારો નિંદક છે,  
પણ માતહિણને મન મહાસુખ છે. શાણી૦ ૧

નવ ફૂટી જાણે કો નારી, ખીજ હસશે કુવડ ધારી,  
નથી કાંઈ જાણતી એ લલકારી. શાણી૦ ૨

સામું થાતાં નથી આવડતું, તેમ અધુરું બોલી મૂકે પડતું,  
એ બધીઓને મન અણગમતું. શાણી૦ ૩

મરણે ફૂટતી ફૂદી ફૂદી, હાંસલ વિણ જઈ ફરતી ફૂદી,  
એની તો દુનિયા છે જુદી. શાણી૦ ૪

ફૂટવું ખ્યારું છે નિજ મનમાં, બચપણથી પડે એ ખટપટમાં,  
એ-વરત અને મોળાકતમાં. શાણી૦ ૫

શાળા ફૂટ્યાની મંડાશે, ચોરે ચોટે મળી ફૂટાશે,  
આવડતાં મનમાં મકલાશે. શાણી૦ ૬

શાળા શામાની વર્ષ દિને, ફૂટવાને દાખલ શિષ્ય કરે,  
થઈ એજ્યુએટ ગુમાન ધરે. શાણી૦ ૭

કોઈ હોંસ ધરી ફૂટવા જાતી, પછી કા'પણવાળી કે'વાતી,  
હૈયાં ફૂટી છાતી રાતી. શાણી૦ ૮

હળવો હાથ પડતાં મુખ ઉચ્ચરે, નથી લાકડું લાંગરું મરણ ખરે,  
હાય હાય કરે ઉંચી ઉછળે. શાણી૦ ૯

જે થોડું ફૂટે ખીજ નારી, કહે પટલ થઈ કો પડકારી,  
ઢરડી કાઢ્યાની મતિ ધારી. શાણી૦ ૧૦



કૂટયાથી સ્વર્ગ ન સાપડતું, ગુજરેલું પાછું નથી વળતું,  
 ખોટું શાને મૂકે પડતું શાણી૦૧૧  
 બિત્તર જેનું બેઠું મરણે, તેનું અતર અંદરથી રહે,  
 પણ પાવેયાને પાનો શું ચડે? શાણી૦૧૨  
 કૂટનારી વિણ સગપણની, શું દાઝ ધરે એ અતરની,  
 આ યેલાઈ શી છે ઘર ધરની શાણી૦૧૩  
 કૂટયાથી દીલમા દુખ થાતું, છાતીનું રૂધિર બગડી જતું,  
 બાળક પય પી દરદી થાતું શાણી૦૧૪  
 દમ થાય કૂટયે કા દમ નિસરે, જમ પામજશે વિચાર ન ધરે,  
 લલક્રુ તો સત્ય મુખે ઉચ્ચરે શાણી૦૧૫  
 પદ ૩૪૦—રોવા કૂટવાનો કુઠંગી રીવાજ બંધ કરવા વિષે

[ રામ સંકુડા ]

શાને રડો કૂટો છો સુદરીરે, તમો મરનારની પીઠ,  
 ડાઘા થઇને આ શું કરો, અહીં ખોટે ખોટી રીતરે શાને૦ ૧  
 હોય મરનાર પાછા આવતારે, કૂટયા પીટયાથી કાઈ,  
 તો તો જરૂર કહું કૂટલો, રાત અને દિન રોઇરે શાને૦ ૨  
 કેક કૂટે છે મારી કૂદકારે, ઉચ્ચા ઉલાળીને હાથ,  
 છાતી તોડે છે મારી મુઠીયો, ગાડી કેવી આ તે વાતરે શાને૦ ૩  
 કેક કુટે ■ ફરી કૂદકારે, મોટા ટોળાની માય,  
 બાણે લે-વારે માડયા રાસડા, દેખાવ એવો દેખાયરે શાને૦ ૪  
 ઘણી પછાડીયો ખાયછેરે, ફેડી આખુએ અગ,  
 ભોખમ શરીરને લગાડતી, બાણે કરવા માડયો જગરે શાને૦ ૫  
 કેકના કુટે છે માથે ખોપરા, દરદ છાતીમા થાય,  
 આશાવતીયો અજ્ઞાનમા, અતિ દુખથી ઘેરાયરે શાને૦ ૬

આવી ઉપાધિઓ હાથે કરીરે, લહી થાઓછો ખીમાર,  
 કૂટ્યા પીટ્યાથી કહો શું મળ્યું, તે તો સમજવોને સારરે. શાને૦ ૭  
 ઘણું કહે છે કરવું પડેરે, આ છે દેશ કેરો ચાલ,  
 બાણો જરૂર ખોટી રીત છે, આ તો ખાલી છે ધમાલરે. શાને૦ ૮  
 રૂઢન કરવાથી કોઈ ના મળેરે, એવું કરવું શા માટ,  
 હાથે ઉપાધિઓ વધારવી, વણ લખેલી લલાટરે. શાને૦ ૯  
 મરીએ મરનાર કેડે આપણેરે, કરી કોઈ ને ઉપાય,  
 તોએ થાશે ન લેટો તેમનો, નક્કી પરલોકની માંચરે, શાને૦ ૧૦  
 હોયે હૈયામાં ઉડી લાગણીરે, કદી મરનારને માટ,  
 માગો પ્રભુજી પાસે એહવું, રહે શાંતિ દિન રાતરે. શાને૦ ૧૧  
 પા પા કલાક માળા ફેરવોરે, લહી પ્રભુજીનું નામ,  
 તેમાં કલ્યાણ ઈચ્છો તેહનું, જેથી પામો શુભ ધામરે. શાને૦ ૧૨  
 અંતરનો ઘા જેને લાગીયોરે, તે તો સહેજે જણાય,  
 શાંતિ આપે જે તેહને, સાચા સગાં તે ગણાયરે. શાને૦ ૧૩  
 ધીરજ ધરીને ગ્રહો શાંતિનેરે, ખરો એજ છે ઉપાય,  
 માહું લાગે તો માણી આપજો, કહે ત્રીભુવન ભાયરે. શાને૦ ૧૪

પદ ૩૪૧-મરનાર પાછા ના મળે

[ રાગ-હરિગીત ]

જનનાર તો જનતા રહ્યા, સદ્ગુણ તેના સાંભળે,  
 લાખો લુંટાવે તો લલે, મરનાર પાછા ના મળે. ૧  
 જનનાર આગ વિષે બળે, જીવનાર અગ્નિ વિષુ બળે,  
 રોચા કરે તો શું વળે? મરનાર પાછા ના મળે. ૨  
 વૈભવ મળે કીર્તિ મળે, લક્ષ્મી ગયેલી સાંપડે,  
 એ સૌ મળે પણ જગતમાં, મરનાર પાછા ના મળે. ૩

કૂટયાથી સ્વર્ગ ન સાપડતું, ગુજરેલું પાણુ નથી વળતું,  
 જોડું શાને મૂકે પડતું શાણી૦૧૧  
 બિત્તર જેનું લેણ મરણે, તેનું અતર અદરથીજ રહે,  
 પણ પાવૈયાને પાનો શું ચડે? શાણી૦૧૨  
 કૂટનારી વિણ સગપણની, શું દાઝ ધરે એ અતરની,  
 આ વેલાઈ શી છે ઘર ઘરની. શાણી૦૧૩  
 કૂટયાથી દીલમા હુ ખ યાતું, છાતીનું રૂધિર બગડી જાતું,  
 બાળક પય પી દરદી યાતું. શાણી૦૧૪  
 હમ થાય કૂટયે ન હમ નિસરે, જમ ધામ જશે વિચાર ન ધરે,  
 લલલુ તો સત્ય મુખે ઉચ્ચરે. શાણી૦૧૫  
 ૫૬ ૩૪૦-રોવા કૂટવાનો કુહંગી રીવાજ બંધ કરવા વિષે

[ રાગ સૌધુગ ]

શાને રહે કૂટો છો સુદરીરે, તમો મરનારની પીઠ,  
 ડાઘા થઈને આ શું કરો, ગ્રહી જોટે જોટી રીતરે શાને૦ ૧  
 હોય મરનાર પાછા આવતારે, કૂટયા પીટયાથી કોઈ,  
 તો તો જશુ કહું કૂટલો, રાત અને દિન રોધરે શાને૦ ૨  
 કેક કૂટે છે મારી કૂદકારે, ઉંચા ઉલાળીને હાથ,  
 છાતી તોડે છે મારી સુઠીયો, ગાડી કેવી આ તે વાતરે શાને૦ ૩  
 કેક કુટે છે ફરી કૂદકીરે, મોટા ટોળાની માથ,  
 જાણે લે-વારે માડયા રાસડા, દેખાવ એવો દેખાયરે શાને૦ ૪  
 ઘણી પછાડીયો ખાયછેરે, ફેકી આખુયે અગ,  
 જોખમ શરીરને લગાડતી, જાણે કગવા માડયો જગરે શાને૦ ૫  
 કેદના કુટે છે માથે જોપરારે, દરદ છાતીમા થાય,  
 આશાવતીયો અજાનમા, અતિ હુ ખથી વેરાયરે. શાને૦ ૬

આવી ઉપાધિઓ હાથે કરીરે, લહી થાઓછોળીમાર,  
 ફટ્યા પીટ્યાથી કહો શું મળ્યું, તે તો સમજવોને સારરે. શાને૦ ૭  
 ધણું કહે છે કરવું પડેરે, આ છે દેશ કેરો ચાલ,  
 જાણો જરૂર ખોટી રીત છે, આ તો ખાલી છે ધમાલરે. શાને૦ ૮  
 રૂઢન કરવાથી કોઈ ના મળેરે, એવું કરવું શા માટ,  
 હાથે ઉપાધિઓ વધારવી, વણ લખેલી લલાટરે. શાને૦ ૯  
 મરીએ મરનાર કેડે આપણેરે, કરી કોઈ ને ઉપાય,  
 તોએ થાશે ન લેટો તેમનો, નક્કી પરલોકની માંચરે, શાને૦ ૧૦  
 હોયે હૈયામાં ઉડી લાગણીરે, કદી મરનારને માટ,  
 માગો પ્રભુજી પાસે એહવું, રહે શાંતિ દિન રાતરે. શાને૦ ૧૧  
 પા પા કલાક માળા ફેરવોરે, લહી પ્રભુજીનું નામ,  
 તેમાં કલ્યાણ ઈચ્છો તેહનું, જેથી પામો શુભ ધામરે. શાને૦ ૧૨  
 અંતરનો ધા જેને લાગીયોરે, તે તો સહેજે જણાય,  
 શાંતિ આપે જે તેહને, સાચા સગાં તે ગણાયરે. શાને૦ ૧૩  
 ધીરજ ધરીને ગ્રહો શાંતિનેરે, ખરો એજ છે ઉપાય,  
 માહું લાગે તો માણી આપજો, કહે ત્રીલુવન લાયરે. શાને૦ ૧૪

૫૬ ૩૪૧-મરનાર પાછા ના મળે

[ રાગ-હરિગીત ]

જનનાર તો જનતા રહ્યા, સદ્ગુણ તેના સાંભળે,  
 લાખો લુંટાવે તો લલે, મરનાર પાછા ના મળે. ૧  
 જનનાર આગ વિષે બળે, જીવનાર અગ્નિ વિષુ બળે,  
 રોચા કરે તો શું વળે? મરનાર પાછા ના મળે. ૨  
 વૈભવ મળે કીર્તિ મળે, લક્ષ્મી ગયેલી સાંપડે,  
 એ સૌ મળે પણ જગત્માં, મરનાર પાછા ના મળે. ૩

રોનાર કોઈ રોચો ન બાપું, કાયદો દીરતારને,  
બનાર તો બતા રહ્યા, મરનાર પાછા ના મળે ૪

૫૬ ૩૪૨—શક્તિ નહિ છતાં કરજ કરીને કારજ  
કરનાર એક કુલણુલ વિષે.

[ બહાલા તમારી જોઈને રહુ છુ વાટરે બહાલા-એ રાગ ]

કુલણુલ તમે કેમ કરીને કુલ્યાંરે? કુલણુલ.  
આ ઉપજ ખરચનો અડસટ્ટો કેમ ભૂલ્યા? મારા કુલણુલ.  
કરજ કરીને વરા ભલા તમે કીધારે, કુલણુલ,  
આ ગરથ પરાયા ખરચીને જથ લીધા મારાં ૧  
ધર વેચીને ધી સાકર તો લીધારે, કુલણુલ,  
આ જમણુ સરસ સામે વડીયાથી કીધાં, મારાં  
પીતાંબર પહેરી પગતમાં ફરીઆરે, કુલણુલ,  
આ મનમાં કુલ કરી મુછે કર ધરીયા. મારાં ૨  
વળતો દિવસ થયો કે માગે નાણારે, કુલણુલ,  
આ નાણાંના તો ન મળે ક્યાંય ઠેકાણાં, મારાં  
કુલણુલ ઉપર અરણ થઈ ત્યાંથીરે, કુલણુલ,  
આ જપત થઈ મીઠકત કાઢ્યા ધરમાંથી. મારાં ૩  
કુલણુલ તમને જોણે કુલાબ્યારે, કુલણુલ,  
આ તે તો કોઈ મદદ કરવા નવ આબ્યા, મારાં  
કુલણુલ તો કુવો શોધવા આસ્યારે, કુલણુલ,  
આ ગરથ વીના તે અપ્રીણ ન કોઈએ આસ્યાં. મારાં ૪  
જમતી વળત વળાણુ ભલા જે કરતારે, કુલણુલ,  
આજે સહુ હાસ્ય કરે નિંદા આચરતા, મારાં

એ અવસરે તો અધિક વખાણી ચડાવ્યારે, કુલણુ.  
 આ અવસર એવકુદ કહી ઠરાવ્યા. મારાં ૫  
 પહેર્યાને પટકુળ, ખાંધ્યા ચંદરવારે, કુલણુ,  
 આ ઘર ખાળીને ચાલ્યા તિરથ કરવા, મારાં  
 આ કુલણુની રાંડ રોવે મોં વાળીરે, કુલણુ,  
 આ કુલણુ સીધાવ્યા ટેકો ટાળી. મારાં ૬  
 લોળાંને નરસી શિખામણુ દેશેરે, કુલણુ,  
 તે નિસાસાનું પાપ ઘણું શિર લેશે, મારાં  
 દીલમાં દલપતની શિખામણુ ધરજેરે, કુલણુ.  
 તો કરજ કરીને નાત વરો નવ કરજે. મારાં ૭

### ૩૩-બહેમ તજવા વિષે.

૫૬ ૩૪૩-બહેમ વિષે.

[ હું તો અંખિદાને પૂજવા નિકળીરે લોલ-એ રાગ ]

સૂણો શિખવા વિવેક, એક વાતડીરે લોલ, ૧  
 ઘટે મૂર્ખપણું છેક, ખુલે છાતડીરે લોલ.  
 ગુંથ્યા ગુણુ ભરેલા ગ્રંથ, ભણો ભાવથીરે લોલ, ૨  
 પામો સ્ત્રિ સતીના પંથ તે પ્રભાવથીરે લોલ.  
 તજે વહેમ ભરી વાત, વહેમીએ કહીરે લોલ, ૩  
 ભૂત પ્રેત ને પિશાચ, આજ છે નહિરે લોલ.  
 દોરા ચિઠ્ઠી મંત્ર જંત્ર, જૂઠું માનજેરે લોલ, ૪  
 આશા દુચકાના તંત્રમાં, ન આણુજેરે લોલ.  
 દેતાં દામ કરે કામ, દેવ દેવીઓરે લોલ, ૫  
 ઠેલે લોક કામકામ, વાત એવીઓરે લોલ.

કરી મેળ વર્ષ કુલ, હશે ભેષીઓરે લોલ, ૬  
 જાડા ઉજણી ને ડલ, હશે ડોશીઓરે લોલ. ૬  
 દેવ પુત્ર પુત્રી કાજ, ખતા ખાય છેરે લોલ, ૭  
 તજ લાજ ભોગીરાજ, પાસે બચછેરે લોલ. ૭  
 વશીશ્રણ તણી વાતધી, હુગાયછેરે લોલ, ૮  
 ભોળી ભામિનીની બત, તે ઠગાયછેરે લોલ. ૮  
 ખરૂં માનીને ખચીન, ચિત્ત ચેતનેરે લોલ, ૯  
 ધરો ગાવા આવા ગીત, હૈયે હેતનેરે લોલ. ૯  
 જથે ભૂલ ભર્યા ભર્મ, ભર્મ બાણનેરે લોલ, ૧૦  
 પાળવા પવિત્ર ધર્મ, ઇચ્છા આણનેરે લોલ. ૧૦  
 તણે તુચ્છ જેવી ગેવ, અહુમેવતારે લોલ, ૧૧  
 ગીઝે દલપતનો દેવ, દેવ દેવતારે લોલ. ૧૧

### પદ ૩૪૪-કામણ ટોમણ વિષે

[ પ્રભુ ભગન વિના કુખ દરીયા સમાર-એ રાગ ]

હૈયા ફુટી, હીઠે રાજ કામણ ટોમણ કરાવતી,  
 વશ કરવો છે, આડો અવળો આલે છે એનો પતિ ટેકો  
 હઇ ધત્ર મત્ર દોરા નીકી, વળી વાત કરી ટાલી મીઠી,  
 મુતી ખાય મુતારા પાખડી હૈયા. ૧  
 હાથે હટકાબું માદગીરું, તે ભાગ્યશાળી માગે મળીશુ,  
 બહુ હર્ષ છત્યુ બાણે હળીશુ હૈયા. ૨  
 કેડની નજર ચોટ નવિ લાગે, પિતૃ પણ નહી કર નવ માગે,  
 ભૂત પ્રેત ભાળીને ફર ભાગે હૈયા. ૩  
 એમ અધટિત ખોટા ખર્ચ કરે, ધણીથી ચોરીને છાનું ખરે,  
 મ ભારી પ્રે મનમા ન ડરે હૈયા. ૪

પાપ ગ્રહીઓ પાણીમાં ગાળી, તે રંડા રાખ દરી દાળી,  
 ધાય દલેશ જાય જો જો લાળી. હૈયા. ૫  
 વિદ્યા વિશ્વ કપટ ન જાણી શકે, ખરું માને ખાવો જોડે જોડે,  
 કાંઈ કરે તપાસ ન તેડે તકે. હૈયા. ૬  
 કાં તો કોરા પાના લાવી, અગ્નિથી અક્ષર ઉપજાવી,  
 ઘેલી કરી મૂકે વંચાવી. હૈયા. ૭  
 કાં કાચજ કચડ કચડ ચાવી, વિશ્વાસ વધારે ભરમાવી,  
 અળખામાં ઢોંગ કરે આવી. હૈયા. ૮  
 વર આખર સુધી વશ થાય નહિ, વળી ચૂક પડે ઘરદામ મંદી,  
 તેથી ઉલટો ખીજે દોષ ચડી. હૈયા. ૯  
 કુટુંબી કહે કામજુગારી, સાસુ પજવે મેણાં મારી,  
 ઉલટી ચડી આળ શીરે ભારી. હૈયા. ૧૦  
 દેખી દીકરા દીકરી બગડે, કાંકાં દે વહેમ તણે વગડે,  
 નીકળે ન વહેમ નાના થીગડે. હૈયા. ૧૧  
 શાણા પુરૂષે શિક્ષા લેવી, જોર જીલમથી ત્યાં ન જવા દેવી,  
 છે વદ્ધભની વિનતિ એવી. હૈયા. ૧૨  
 ૫૬ ૩૪૫-ભૂત પ્રેત વિષે.

[ રાગ ઉપર પ્રમાણે ]

ભોળો ભામા, ભડકી શું ભાગે ભય રાખી ભૂતનો,  
 તજ ઢોંગ બધો, ચાલ હવે, નહિ ચાલે તૂતે તૂતનો. ભોળી  
 બહાલાની વાસના નથી રહેતી, પાછળ બની પ્રેત ન દુઃખ દેતી,  
 વિહ્વલ વૃત્તિજ શંકા લેતી. ભોળી  
 નથી ચુક થતી ચતુરા કોઈ મરી, નથી જીવતી ડાકણ કોઈ ખરી,  
 તે બ્રાંતિ વૃત્તિમાં ઉભી કરી. ભોળી



કરી મેળ વર્ષ કુલ, ઠગે નેધીઓરે લોલ,	
ઝાડા ઉજણી ને ડલ, ઠગે ડાચીઓરે લોલ	૬
કેક પુત્ર પુત્રી કાજ, ખત્તા ખાય છેરે લોલ,	
તણ લાજ નેગીરાજ, ખાતે બાયછેરે લોલ	૭
વરીકરણ તણી વાતથી, હુટાયછેરે લોલ,	
લોખી લામિનીની જાત, તે ઠગાયછેરે લોલ	૮
ખડ માનીને ખચીત, ચિત્ત ચેતજેરે લોલ,	
ધરો ગાવા આવા ગીત, હૈયે હેતજેરે લોલ	૯
જથે ભૂલ ભર્યા ભર્મ, મર્મ બળજેરે લોલ,	
પાળવા પવિત્ર ધર્મ, ઇચ્છા આણજેરે લોલ	૧૦
તળે તુચ્છ જેવી ટેવ, અહમેવતારે લોલ,	
રીઝે દલપતનો દેવ, દેવ દેવતારે લોલ	૧૧

### પદ ૩૪૪-કામણ ટોમણ વિષે

[ પ્રભુ ભજન વિના કુખ દરીયા સંસાર-એ રાગ ]

હૈયા ફુટી, હાંડિ રોજ કામણ ટોમણ કરાવતી,	
વશ કરવો છે, આઠો અવળો ચાલે છે એનો પતિ ટેકો	
દઈ યત્ર મત્ર દોરા ચીકી, વળી વાત કરી ટાઢી મીઠી,	
ધુતી ખાય ધુતારા પાખડી હૈયા	૧
હાથે લટકાવ્યું માદળીયું, તે લાગ્યશાળી માટે મળીયું,	
ખહું હર્ષ છત્યું બાણે હળીયું હૈયા	૨
કોઈની નજર ચોટ નવિ લાગે, પિતૃ પણ નડી કર નવ માગે,	
ભૂત પ્રેત લાગીને દૂર લાગે હૈયા	૩
એમ અઘટિત ખોટા ખર્ચ કરે, ધણીથી ચોરીને છાતું ખરે,	
કા ભારી કરે મનમા ન ડરે હૈયા	૪

પાપ ચિઠ્ઠીઓ પાણીમાં ગાળી, તે રંડા રાખ કરી કાળી,  
 થાય કલેશ જાય જો એ ભાળી. હૈયા. ૫  
 વિદ્યા વિણ કપટ ન જાણી શકે, ખરું માને ખાવો જેહ બકે,  
 કાંઈ કરે તપાસ ન તેહ તકે. હૈયા. ૬  
 કાં તો કોરા પાના લાવી, અગ્નિથી અક્ષર ઉપજાવી,  
 ઘેલી કરી મૂકે વંચાવી. હૈયા. ૭  
 કાં કાચજ કચડ કચડ ચાવી, વિશ્વાસ વધારે ભરમાવી,  
 અબળામાં ઢોંગ કરે ચાવી. હૈયા. ૮  
 વર આખર સુધી વશ થાય નહિ, વળી ચૂક પડે ઘરકામ મંડી,  
 તેથી ઉલટો ખીજે દોષ ગ્રહી. હૈયા. ૯  
 કુટુંબી કહે કામણગારી, સાસુ પજવે મેણાં મારી,  
 ઉલટી ગ્રહી આજ શીરે ભારી. હૈયા. ૧૦  
 દેખી દીકરા દીકરી બગડે, કાંકાં દે વહેમ તણે વગડે,  
 નીકળે ન વહેમ નાના થીગડે. હૈયા. ૧૧  
 શાણા પુરૂષે શિક્ષા લેવી, જોર જીલમથી ત્યાં ન જવા દેવી,  
 છે વહ્નભની વિનતિ એવી. હૈયા. ૧૨

### ૫૬ ૩૪૫-ભૂત પ્રેત વિષે.

[ રાગ ઉપર પ્રમાણે ]

ભોળી ભામા, ભડકી શું ભાગે ભય રાખી ભૂતનો,  
 તજ ઢોંગ બધો, ચાલ હવે, નહિ ચાલે તૂટે તૂતનો. ભોળી  
 બહાલાની વાસના નથી રહેતી, પાછળ બની પ્રેત ન દુઃખ દેતી,  
 વિહ્વલ વૃત્તિજ શંકા લેતી. ભોળી  
 નથી ચુડ થતી ચતુરા કોઈ મરી, નથી જીવતી ડાકણ કોઈ ખરી,  
 તે બ્રાંતિ વૃત્તિમાં ઉભી કરી. ભોળી

ભૂત પ્રેત ખવોસ જન વસ્તુ નથી, એ કેવળ કંપીત વાત બધી,  
 બાલિય બુદ્ધિની બીક બધી લોગી ૩  
 દિવને ભૂત શીદ નહિ દેખે, શીદ અધારી રાતે પેખે,  
 શું બીએ બાપડું મન લેખે લોગી ૪  
 એ એક જણ આગળ આવે, પણ બેતણ નિકટ કદી ના વે,  
 આનું કારણ શું કોઈ સમજાવે? લોગી ૫  
 બડકા લાળે તે છે જ હવા, કુઠરતના ખેવ અગમ્ય નવા,  
 પણ પ્રેત નથી આવ્યા રમવા લોગી ૬  
 ધુણનાગીને નિજ વહેમ નડે, ચાગા કરશે જે ચિત્ત ચડે,  
 ભાગી જમણામા શીદ પડે? લોગી ૭  
 છે કુસપ સાસુ સગાતે, કા કામ પડે કરવું હાથે,  
 ઠીક દોગ શીખી ધુણવા જાતે લોગી ૮  
 સૌને ઓશીઆળા કરવા છે, કા જાહેર દુખ ઉચરવા છે,  
 કોલાડી કાર્ય આદરવા છે લોગી ૯  
 ધણીને બીવરાવવાનું બા'નું, કા જાત રમી કરવા છાનું,  
 વચાવે ચડીનું પાનું લોગી ૧૦  
 આવે એ ચાર ભૂવો થઈને, ભૂત કાઢે ધૂપ ધીમે દઈને,  
 વહીલ લાગુ રહે છૂટ રહીને લોગી ૧૧

૫૬ ૩૪૬-૦હેમ વિષે.

[ અતકાળે સગુ નહિ કામનુરે—એ રાગ ]

અન્ન ટાડું જમે શીજ સાતમેરે, લલે માદા મરે સૌ કોય,  
 સગકારે શીજી કળજે કરીરે, બીચે બળીયા કાકાથી તોય,  
 હશે આવા મૂરખ કોઈ માનવીરે ટેક ૧

ભદ્રે જોડી કાઢેલી વારતરે, કેવળ ધૂતી ખાવાને કાજ,  
ખરી તેને માનીને મૂરખીરે, ચુલો તે દિન સળગાવે નાજ. હશે. ૨  
નથી અંતર્યામીપણું નાગનેરે, જાણે પૂજા પાછળની કેમ ?  
પ્રાણ કરડી હરે છે કૈકનારે, તેને પાય પડે ધરી પ્રેમ. હશે. ૩  
પાણીયારે કંકુના લીંટાં કરીરે, નાગ પાંચમ પૂજે ઘેરઘેર,  
ભોળાં ભૂખે મરે છે ભાવથીરે, એકટાણું કરી ખાય છે કુલેર. હશે. ૪  
કૈંક રાંડે જોશીની જીવતીરે, બળ્યાં એનાં ઘણાં ઘરખાર,  
તોય છતી આંખે થઈ આંધળારે, પૂછે પ્રેમે ભવિષ્ય પ્રકાર. હશે. ૫  
થહ ગોળા ગગનમાં દેખીએરે, જડ જાતિ તે જમીન હોય,  
અહીં કેમ અસર કરી પીડશેરે, જપ શાંતિ કરાવે તોય. હશે. ૬  
ઇશ એકજ ત્રિકાળ જાણનાર છેરે, થશે કાળે શું જાણે તેજ,  
તોય પશ્ચોત્તરી જન્મોત્તરીરે, વર્ષક્ર્ણો કરાવે છેજ. હશે. ૭  
તેમાં લખ્યા પ્રમાણે થતું નથીરે, તોય રાખે ભરોંસે ભાવ,  
અનુમાને એકાદ ખરૂં પડ્યુંરે, યાદ રાખે તેને જ સદાય. હશે. ૮  
જડ ચૈતન્ય ગુણ સરખાં નથીરે, નથી થાતું એનું અનુમાન,  
તોય એકાદશી સરાવીનેરે, પિતૃ માટે દે દિજને દાન. હશે. ૯  
જે જે વસ્તુ આપે અહીં વિપ્રનેરે, પહોંચે તે તે પિતૃની પાસ,  
એમ આહીઆં કરવાનો કાયદોરે, ઘડી કાઢ્યો કરવા પેદાશ. હશે. ૧૦  
નથી પત્તો લાગ્યો જેની પહોંચનોરે, નથી આવ્યો સંદેશો એક,  
જુઠ ભાસે વિવેકે વિચારતાંરે, કરે વહેમી ક્રિયા જે હરેક. હશે. ૧૧  
કર્ચું હાથે સૌ સાથે સાંપડેરે, બાકી પાછળ બને તે કૈંક,  
એવું જાણ્યા છતાં હસવા જેવીરે, ક્રિયા લાખો કરે છે લોક. હશે. ૧૨  
દિવસ આરાવાંરાના આવતાંરે, મૂર્ખ નાવા નવાણે જાય,  
પાય પાણી પૂર્વજને પીપજેરે, જોરડીને આવળ પૂજાય. હશે. ૧૩

કળશીયામાં નાખી તલ કાંગનેરે, સાત સાત ફેરા જળ પાય,  
 પીએ અરીઆ પરીઆ પ્રેત રૂપમાંરે, વણપાયે તરસ્યા રહી જાય હશે. ૧૪  
 ટોળે ટોળાં લોળાં નરનારનારે, મળે મોટો કોલાહલ થાય,  
 અડધાઓ પડધાઓ એ રીતેરે, શબ્દ ચારે દિશે સંભળાય. હશે. ૧૫  
 વિપ્ર બેરે પથારી પાથરીરે, દ્રવ્ય દાણાનું લેછે દાન,  
 બાપડાને બગાડ્યાં બ્રાહ્મણેરે, પેટ કાળે કીધું નુકશાન. હશે. ૧૬  
 અધરણીમાં અબળાને પીડતારે, વહેમ વાધ્યે ન રહેમ રખાય,  
 ગૃહિણીનો ઘેરા મળી ધોધવેરે, ગરદીમાં ગોરી ગભરાય. હશે. ૧૭  
 આપો કે મુર્ખીના રોગનોરે, ઘણી વેળા અકસ્માત થાય,  
 હોય ઉઠા હાઈ એમાં કદી, નહીં તત્ત્વ તપાસ કરાય. હશે. ૧૮  
 કદી શુકન મુરખ સાચાં નથીરે, સારા નરસા સરખા સી વાર,  
 તોય જૂવે શુકન જન સામટારે, વખત વૃથા શુભાવે ગમાર. હશે. ૧૯  
 બહુ માને માતાની માનતારે, લલ્લે ધારેલું કામ ન થાય,  
 મનુષ્ય માંદા બહેમે મરી જાય છેરે, તોય ન કરે આસડના ઉપાય. હશે. ૨૦  
 ચારેં ખોદી કાઢ્યા ચણુ જીવેરે, ગયો ભાંગી ભવાનીનો ભેથ,  
 મરે ભૂખે તેલા કરી તેહવારે, વળી એક ટાલું અણુગોસ. હશે. ૨૧  
 નવરાત્રીમાં કેટલાક કુડીયારે, કરી ઘરમાં કાળીનું થાપન,  
 નવે દિવસો બહાર ન ગીસરે, દુઃખ વેઠે વિવિધ તનમન. હશે. ૨૨  
 કર કાળી ચૌદશના આપવારે, કરે નાકડાં દીવડાં નિવેદ,  
 લોગ દેવા ભવાનિ માતનેરે, મૂક્યા વિસારી પ્રાચિન વેદ. હશે. ૨૩  
 બાળ માંડું પડે કે પ્રેમદારે, થયું માને ચોષડીયા ફેર,  
 કિંવા લાગી નજર ચાંટ કોઈનીરે, નજર બાંધે ભિતર ભાવભેર. હશે. ૨૪  
 ઘણી વહેમી વનિતા વાંઝણીરે, જાય જોગી જતિની પાસ,  
 માગે કાલાવાલા કરી દીકરેરે, દુષ્ટ બ્રહ્મ કરે દર્ષ આશ. હશે. ૨૫

વહેમ બ્રાંતિ વિચિત્ર પ્રકારનીરે, જેથી કહેણી ગાંડી ગૂજરાત,  
વહ્નિભદ્રાસ વણિકની વિનતિરે, કદિ કહેતાં ખૂટે નહિ વાત. હશે. ૨૬

૫૬ ૩૪૭-૦હેમ તજવા વિષે.

[ લાલ પ્યારોના સાહેબોરે—એ રાગ ]

વહેમ તજેને ંહેલાં ંહાલથીરે, જાણી સઘળું તૂતે તૂત હો ખંહેન, એમાંનું એકે સાચું નથીરે, જાણો! જગમાં જૂઠું ભૂત હો.	૦હેમ.	૧
એ વિણ ખીણું ભૂત નથી જગેરે, ભ્રમણા જાણો ભૂત સમાન હો ખંહેન, ભ્રમણા ભાંગે છે વિદ્યા વડેરે, જ્યારે આવે અંતર જ્ઞાન હો ખંહેન.	૦હેમ.	૨
મંત્રો ખોટા મનમાં માનજેરે, એથી લાલ જરા નવ થાય હો ખેન, ધૂતારે ધૂતી ખાવા ખરાંરે, શોધી કાઢ્યા છે ઉપાય હો ખંહેન.	૦હેમ.	૩
માંદું પડેલું હોય મનુષ્ય જેરે, તેને ઔષધથી સુખ થાય હો ખંહેન, મંત્રે સુખ ન થાય મનુષ્યનેરે, મંત્રે માંદું મરી જાય હો ખંહેન.	૦હેમ.	૪
જ્યોતિષ ખોટું જગમાં જાણજેરે, ઠગ ને ઠગવાના ઉપાય હો ખંહેન, ગ્રહ કેમ ગગનેથી આવી નડેરે, જોતાં જૂઠું તેજ જણાય હો ખંહેન.	૦હેમ.	૫

- અનુમાને એકાદ ખરું પડે,  
તેને સાચું કેમ મનાય હો જ્ઞેન,  
તેના પર વિશ્વાસ ન રાખવોરે,  
જાણો તેને જૂઠું સદાય હો જ્ઞેન.      જ્ઞેમ.      ૬
- ચોટ નજર પણ જુઠું જાણવાંરે,  
તેમાં સાચું નહિ લગાર હો જ્ઞેન,  
નિયમ નિયંતાનો એવો જગેરે,  
માંદું મનુષ્ય પડે કો'વાર હો જ્ઞેન.      જ્ઞેમ.      ૭
- એને ઓસડ કરવું ચોંપથીરે,  
એ વિલુ એકે નહિ ઉપાય હો જ્ઞેન,  
નજર પડે જેની મનુષ્યો પરેરે,  
તેને ઘેર ન છોડે કોય હો જ્ઞેન.      જ્ઞેમ.      ૮
- બહાલા થકી વિચારો અંતરેરે,  
નજરથી એવું કદિ નવ થાય હો જ્ઞેન,  
માટે ચોંટ નજર જૂઠું જાણીએરે,  
સાચું તેમાં નહિ જરાય હો જ્ઞેન.      જ્ઞેમ.      ૯
- ટાડું ખાવું નહિ શીળ સાતમેરે,  
તેથી રોગ શરીરમાં થાય હો જ્ઞેન,  
આળોટે નહિ શીતળા આગમાંરે,  
એ તો ખોટી ગપ ગણાય હો જ્ઞેન.      જ્ઞેમ      ૧૦
- નિજ તન બહાવું સર્વ મનુષ્યનેરે,  
દાઝે દીલમાં ખુશી ન થાય હો જ્ઞેન,  
પતિ વશ નવ થાશે મત્રો થકીરે,  
વિનયથી પતિ નિત્યે વશ થાય હો જ્ઞેન.      જ્ઞેમ.      ૧૧

એહવા બહેમો અપાર અવનિમાં હશેરે,  
ખોટા ગણવા અંતરમાંય હો ખહેન,  
લલલુની વિનતિ હૃદય ધરીરે,  
સાચો ગણવો જગનો રાય હો ખહેન.      બહેમ.    ૧૨

## ૩૪-વૃદ્ધાવસ્થા વિષે.

### પદ ૩૪૮-ઘડપણુ વિષે.

[ રાગ ઘોળ. રૂપે નવિ રાગીએ, એના ગુણ તણો કરીએ તપાસ-એ રાગ ]

ઘડપણુ કોણે મોકલ્યું, જાણ્યું યૌવન રહે સૌ કાળ. ઘડપણુ ટેક.  
ઉંખર તો ડૂંગર થયોરે, પાધર થયાં પરદેશ;  
ગોળી તો ગંગા થઈરે, અંગે ઉજળા થયા છે કેશ.      ઘ૦ ૧  
નોતું જોઈતું તે શીઠ આવીયુંરે, નોતીજોઈ તારી વાટ,  
ઘરમાંથી હલકા થયાંરે, કહેશે ખુણે ઘાલો એની ખાટ.      ઘ૦ ૨  
નાનપણમાં લાવે લાડવારે, ઘડપણે લાવે શેવ,  
રોજને રોજ જોઈએ રાખડીરે, એવી બળીરે ઘડપણુની ટેવ.      ઘ૦ ૩  
આંખે તો સૂજે નહિરે, થર થર ધુજે કાય,  
ખાધું તો અન્ન પચે નહિરે, વળી ખેઠાં તે નવ રહેવાય.      ઘ૦ ૪  
પ્રાતઃકાળે પ્રાણુ માહરાંરે, અન્ન વિના અકળાય,  
ઘરના કહે છે મરતો નથીરે, તને ખેસી રહેતાં શું થાય.      ઘ૦ ૫  
દીકરા તો જુજવા ગયારે, વહુ વર દે છે ગાળ,  
દીકરીઓને જમાઈ લઈ ગયારે, હવે ઘડપણુના શા હવાલ.      ઘ૦ ૬  
નવ નાડીઓં જુજવી પડીરે, આવી પહોંચ્યો કાળ,  
ખેરાં છોકરાં ફટફટ કરેરે, નાનાં મોટાં મળી છે છે ગાળ.      ઘ૦ ૭



આવી વેળા અતકાળની ત્યારે, દીકરા આવ્યા દ્વાર,  
 પાસળીએથી છોડી વાસળીરે, તેણે લઈ લીધી તેણી વાર. ધ૦ ૮  
 એવું બાણી સૌ પ્રભુ ભજેરે, સાલળજે સૌ સાથ,  
 પરઉપકાર કરી પામશેરે, જે કાઈ કીધું હશે જમણે હાથ. ધ૦ ૯  
 એવું નરેન્દ્રે ॥ આ વૃદ્ધપણુરે, મૂકી દો સૌ અહ કાર,  
 ધર્મના સત્ય વચન થકીરે, મહેતો નરસિ ઉતરે ભવ પાર. ધ૦ ૧૦

### પદ ૩૪૯-જરાવસ્થા વિષે.

[ રામ ધોળ ]

જરા જન્મ મરણ જીવને સદા, પડે લોગવવા વારવાર,  
 કર્મ કરનાર, ઘડપણુ જ્યારે આવશે. ૧  
 જરા ફોજ યોવાનીને લૂટશે, કાયા નગરી કરશે ખેહાલ,  
 માન્યામા છે માલ ઘડપણુ ૨  
 દેવ જરણુ તે આવશે જ્યારે, ત્યારે યોવન જોર લખાય,  
 ગાત્ર ગળી જાય ઘડપણુ ૩  
 કેડ વાકી વિશેષ વળી જશે, કેશ રચામ ટળી થશે શ્વેત,  
 માટે બહેલો ચેત ઘડપણુ ૪  
 દેહ માત્રમા ધ્રુજ વછૂટશે, ખૂટશે ભવ વીર્ય ખચીત,  
 નક્કી નિત્ય નિત્ય ઘડપણુ ૫  
 લેવી પડશે લલ્લમણી લાડડી, જલુ પાધર થશે પરદેશ,  
 સાલળ ઉપદેશ ઘડપણુ ૬  
 પછી આખે અંધારા આવશે, કાને સાલળવાના સોગાન,  
 મટી જશે માન ઘડપણુ ૭  
 લાલ લોટ લવરી વધશે ઘણી, જુદી જુદાપણુ જશે ખાર,  
 બેલો ત વિચાર ઘડપણુ ૮

લવરી મેલો લોક ઘરનાં કહે, તુંકારાની તો પડશે તરપીટ,  
 બેલો બાળ વીંટ. ઘડપણ. ૯  
 વારે વારે વવાઈ વઢયા કરે, ત્યારે મળશે લાલાણના લોગ,  
 થાશે ન્યારે રોગ. ઘડપણ. ૧૦  
 મોત આંચે લાલો મરતાં નથી, નથી ટળતા ખુદાર બનર,  
 ઘડી એક વાર. ઘડપણ. ૧૧  
 વાંકી મુંછનું માન મટી જશે, તારૂં ડહાપણ બેસશે ફર,  
 બેજે તું જરૂર. ઘડપણ. ૧૨  
 દાઢી ડગડગશે વિણ દાંતથી, ખાંતથી ખોરાક ન ખવાય,  
 આંચું ન ચવાય. ઘડપણ. ૧૩  
 મુખ માંકડા જેમ મળી જશે, શોભા શરીર તણી ઘટી જાય,  
 વરવો વેશ થાય. ઘડપણ. ૧૪  
 ભાવે ઘડપણમાં રાખ ને રોટલી, કેળા પય પકવાન કંસાર,  
 દેશે દળી જરૂર. ઘડપણ. ૧૫  
 એમ જાણી સેવક સંતનો કહે, કરો અવિચળ પદ કેરૂં કામ,  
 લેને પ્રભુ નામ. ઘડપણ. ૧૬

પદ ૩૫૦-વૃદ્ધાવસ્થા વિષે.

[ રાગ ધોળ. ઉપર પ્રમાણે ]

જરે શુરે ઉઘે છે અજ્ઞાનમાં, આવો અવસર એળે જાય,  
 પછી તે શું થાય, જાગી જોને જીવડાં ટેક. ૧  
 જરે ચોવન તારૂં જતું રેશે, કાળા ફીટશે સઘળા કેશ,  
 વરવો થાશે વેશ. જાગી. ૨  
 જરે હાથ હેઠે દઈ ઉઠશે, એમ કરતાં પગ અકળાય,  
 અડપે ન ઉઠાય. જાગી. ૩

- ૭રે દાંતનો અંતજ આવશે, દીલા વાગશે તન કેરા ઢોલ,  
 બોલાશે અર્ધ બોલ. જાગી. ૪
- ૭રે આંખનું તેજ આંધું થશે, કર્મે કાને પડશે ધાક,  
 બોલાવે દર્ષ હાક. જાગી. ૫
- ૭રે ભેર જરાનું ભેઈ લેજે, જતો રેશે ચોવાનીનો રંગ,  
 કરે કટી ભંગ. જાગી. ૬
- ૭રે એવી વેળાની આપદા, ત્રાય ત્રાય ત્રિભુવન નાથ,  
 આવે ઠોણ હાથ ? જાગી. ૭
- ૭રે એવે સમે તારા અંગના, ઠોણ પાળશે શૈથ આચાર,  
 વિવેક વિચાર. જાગી. ૮
- ૭રે તારો તમાસો તેવે સમે, કરે વનિતા ઉપહાસ,  
 નાવે પુત્ર પાસ. જાગી. ૯
- ૭રે તેવે સમે સાધન શું થશે ? ન થાય દાન દયા ઉપવાસ,  
 પ્રભુ ભક્તિ આસ. જાગી. ૧૦
- ૭રે એવું વિચારીને આજથી, પાણી પેલી ગાંધી લેને પાળ,  
 સ્વધર્મ સંભાળ. જાગી. ૧૧
- ૭રે ફૂડ કપટ છળ છાંડીયે, પરનિદા પર પંચદ્રોહ,  
 માયા મદ મોહ. જાગી. ૧૨
- ૭રે ભક્તિ તે સાચા લાખની, કરીયે મૂકી મન વિકાર,  
 તરીયે સંસાર. જાગી. ૧૩
- ૭રે છોટમ છુટ સંસારથી, કર્ણાનિધિ પ્રભુને ભજાય,  
 સદા સુખ યાય. જાગી. ૧૪

પદ ૩૫૧-ઘડપણુ વિષે.

[ હળવા હળવા હળવા હરજી, મારે મંદિરીએ આવોજરે-એ રાગ ]

ઘડપણુ મારે નથી જોતું એલા જીવડા,

ઘડપણુ મારે નથી જોતુંરે. ટેક.

હાથમાં લાકડીને પગમાં ચાખડી,

શરીર થયું સર્વ જોખુંરે. ઘડપણુ. ૧

ઓઢવી પડે ધાળળી ને પીવી પડે રાળડી,

દાંત વિના મોઢું મારું જોખુંરે. ઘડપણુ. ૨

સુવા કુટલ ખાટલીને, થુંકવા કુટલ માટલી,

ખાંસી ના'વે તો ખાઈ ઓકુંરે. ઘડપણુ. ૩

આંખ નાકમાંથી નીર ઝરે જાહું,

આંખે દેખું હું તો ઓછુંરે. ઘડપણુ. ૪

કર રહ્યા ને કેડ ગુડા રહ્યા જાપજી,

કાયા કંપેને ડગે ડોકુંરે. ઘડપણુ. ૫

વવરૂં પઢે પીટયો મરતો નથી ડાસલો,

મરે તો ઘર થાય ચોખ્ખુંરે. ઘડપણુ. ૬

હાથ પગ હાલતા ચાલતા તે દિન,

મહાવીર ન લજ્યા મેં તો રે. ઘડપણુ. ૭

દુર્લભ કહે મોત આબુ' હવે હુકડું,

પ્રભુનું નામ નિત્ય લે તુંરે. ઘડપણુ. ૮

પદ ૩૫૨-આ કાલમાં ઘડપણુ પામવું દુર્લભ છે તે વિષે.

રાગ ધોળ. ઘડપણુ કોણે મોકલ્યું-એ દેશી ]

ઘડપણુ ક્યાંથી આવશે? મજ્યા પૂર્ણ પાપના યોગ,

ઘડપણુ ક્યાંથી આવશે? એ ટેક૦

- માતા ઉદરે આવીનેરે, ચંચલતા છવ અનેક,  
જન્મીને પણ જાય છે રે, જો જો કાળની કેવી છે ટેક. ઘડપણ. ૧
- માતા વિયોગથી બાળકોરે, મરણ શરણ કેઈ થાય,  
બાળપણમાં જાયી ગયો તો, લણતરમાં પકડાય. ઘડપણ. ૨
- વિદ્યાભ્યાસ કરતા ઘણારે, હૈયામાં રાખીને હામ,  
કાળ કસાઈ ત્યાં આવીનેરે, ધાડ પાડે છે કામો કામ. ઘડપણ. ૩
- વિદ્યા પૂર્ણ મેળવીરે, થયા તૈયાર અનેક,  
સગપણ સગંધ જોડીયોરે, તિહાં કાળ કરે આવી છેક. ઘડપણ. ૪
- વીસ વર્ષના બાહુડરે, પીકી ભર્યારે કુમાર,  
મરકીએ મો કાળાં કર્યોરે, ઉડી ચાલણ લાગ્યા તે વાર. ઘડપણ. ૫
- પરિવારથી આજ્યા પરણવારે, કરી આડંબર ખાસ,  
મરકી સરકીને ત્યાં ગઈરે, કર્યા જાનૈયા સર્વ નિરાસ. ઘડપણ. ૬
- પરણી આવ્યા કોઈ પદમણીરે, માણવા મોટીરે મોજ,  
પાંચ કે પંદર દિવસમાંરે, વડી આવી ત્યાં કાળની ફોજ. ઘડપણ. ૭
- માસ છમાસ પરણ્યે થયારે, વરત્યો ત્યાં કાળોરે ફેર,  
બાળ રંડા રડતી રહીરે, કાંઈ કાળને આવી ન મે'ર. ઘડપણ. ૮
- બાળલગ્નને વિદ્યા લણીરે, જોળે અપરંપાર,  
આ બીકી સોપારીએરે, માર્યો જીવનનીને બહુ માર. ઘડપણ. ૯
- અસલ જોરાકને ફેરવીરે, જવાય તુચ્છ જોરાક,  
માટે શક્તિ જોઈએ થઈ રે, જોથી આવી મારે રોગ હાક. ઘડપણ. ૧૦
- મરકી ઘાસણીના રોગમાંરે, દળાયા નાનારે બાળ,  
યોવનવાન પુરૂષ પ્રત્યેરે, આવી પડે છે અવનિમાં કાળ. ઘડપણ. ૧૧
- મોકરી કાં ધંધે ચડ્યારે, ઉપાડી ધરનોરે ભાર,  
પાંચ પચીસુ પોષણ કરેરે, કાળ તેવાને મારે છે માર. ઘડપણ. ૧૨

આશા ઘડપણુની રાખીનેરે, ધર્મ મુદતે મુકાય,  
 ભર યોવનમાં ચાલીયારે, પછી ધર્મ વિના તે સૂકાય. ઘડપણુ. ૧૩  
 મદ મિજાજને મૂકીનેરે, સરળ સીધા જાનો આપ,  
 સંપો પર ઉપકારનારે, કામ કરતાં જપો જિન જાપ. ઘડપણુ. ૧૪  
 સત્ય શિયળ દયા દાનનેરે, સેવો સદા થઈ શૂર,  
 સ્થિતિ ભયંકર આ સમેરે, જોખમી છે જીવાનીનું પૂર. ઘડપણુ. ૧૫  
 ઘડપણુ ઘડપણુ શું કરોરે, ઘડપણુ પામે છે કોક,  
 અધવચ્ચથી અટકી પડીરે, યોવનવાન પડાવે છે પોક. ઘડપણુ. ૧૬  
 શુર મંગળાણું સ્વામી તણોરે, શિષ્ય કહે મુનિ શામ,  
 ધર્મ આરાધન કરી લીયોરે, મૂકી આશા ઘડપણુ તણી આમ. ઘ. ૧૭

૫૬ ૩૫૩-ભૂતકાળમાં દીર્ઘાયુષ્ય ભોગવતા તેનાં  
 ખાસ કારણો વિષે.

[ રાગ ઉપર પ્રમાણે. ]

ઘડપણુ ત્યારે પામતા, હતા પૂરણ પુણ્યના જોગ. ઘડ. ટેક.  
 દેશ ઉદ્યોગ અતિ ઘણોરે, પૈસાનો નહિ પાર,  
 અદ્ય પરિશ્રમે જ્ઞાનનેરે, મેળવીને થતા હોંશિયાર. ઘડ૦ ૧  
 સોળ વર્ષની કન્યકારે, વીસ વર્ષનો વર,  
 રૂપ બુદ્ધિ સ્વભાવનેરે, સરખાં જોઈને જાંઘાતાં ઘર. ઘડ૦ ૨  
 બાલલગ્ન વૃદ્ધલગ્નનેરે, કરતાં નહિ કોઈ વાર,  
 યોગ્ય સમયને સાચવીરે, લેતા નિવૃત્તિ નિજ હિતકાર. ઘડ૦ ૩  
 પરનારી સાથે કદીરે, પ્રીત ન કરતા કોય,  
 શુદ્ધ શીલને સત્યવેરે, તેનું આયુષ્ય ઓછું કેમ હોય? ઘડ૦ ૪  
 વિષયવાસના ઓછી હતીરે, વર્તતા નિયમિત રીત,  
 ગર્ભાંતણી રક્ષા કરીરે, શાસ્ત્ર નિયમ પાલે એક ચિત્ત. ઘડ૦ ૫

દુધ દહિં ઘૃત ગોળનારે, લેતા પૈષ્ટિક ખોરાક,  
 જેથી જલબુદ્ધિ ધણીરે, બોલાવતાં મારે મોટી હાક. ઘડો ૬  
 આ બીડીના ભૂંગળાનોરે, નોતો જેહને સંગ,  
 સ્વચ્છ રૂધિરને છાતીનોરે, દિન દિન વાધે રૂઝો રંગ. ઘડો ૫  
 સંડાસના જ્યારે પાપ નહોતારે, જંગલ જતા તેણી વાર,  
 સ્વચ્છ હવાના લાભનેરે, નિત્ય નિત્ય લેતા નરનાર. ઘડો ૮  
 તુચ્છ ખોરાક જેના અંગમાંરે, ભતો નહિ કોઈ વાર,  
 રોગનો શોક સ્વપ્ને નહીરે, દવા જાતી ન દેહ મોઝાર. ઘડો ૯  
 બહુવાર ધર્મકાર્યમાંરે, રહેતા હતા ઉજમાળ,  
 આગસ અને સુસ્તીપણુંરે, જેના અંગમાં નહિ કોઈ વાર. ઘડો ૧૦  
 મરકી ને ઘાસણી જે વારે, રોગ તણું નહિ જોર,  
 પૂર્વ પુષ્પના યોગધીરે, છુટે શાંતિ તણી સદા ફોર. ઘડો ૧૧  
 નિંદા અદેખાઈ ઊડતારે, ઈર્ષા કરે નહિ કાંઈ,  
 સુખી જનોને જોઈનેરે, રે'તા રાજ સદા મન માંય. ઘડો ૧૨  
 ઉદાર દીલને રાખીનેરે, હેતા હતા બહુ દાન,  
 સંગ્રાધીને સંકટ સમયે, સ્નેહિ હેતા મદદ વળી માન. ઘડો ૧૩  
 મુખે જૂઠું નહિ બોલતારે, છલ કપટનો ત્યાગ,  
 વિશ્વાસઘાતને વર્જતારે, જેથી થાતા મહા અહોભાગ્ય. ઘડો ૧૪  
 ધર્માદા ચાપણ તણુરે, કન્યા વિક્રય ધન,  
 આશા તેહની છોડીનેરે, નિર્મલ રાજતા આપણું મન. ઘડો ૧૫  
 આવા સંયોગને લેઈનેરે, ઉમર અધિક લોગવાય,  
 ગુરૂ મંગળજી સ્વામીનોરે, કહે શામ મુનિ સુપ્રસાદ. ઘડો ૧૬





દુધ દહિં ધૃત ગોળનારે, લેતા પૌષ્ટિક ખોરાક,  
 નેથી બલબુદ્ધિ ઘણીરે, બોલાવતાં મારે મોટી હાક. ઘડો ૬  
 આ બીડીના ભૂંગળાનોરે, નોતો જેહને સંગ,  
 સ્વચ્છ રૂધિરને છાતીનોરે, દિન દિન વાધે રૂઢો રંગ. ઘડો ૭  
 સંડાસના ત્યારે પાપ નહોતારે, જંગલ જતા તેણી વાર,  
 સ્વચ્છ હવાના લાભનેરે, નિત્ય નિત્ય લેતા નરનાર. ઘડો ૮  
 તુચ્છ ખોરાક જેના અંગમારે, જતો નહિ કોઈ વાર,  
 રોગનો ચોક સ્વપ્ને નહીરે, હવા વાતી ન દેહ મોઝાર. ઘડો ૯  
 બ્યહવારે ધર્મઠાર્યમારે, રહેતા હતા ઉજમાળ,  
 આળસ અને સુસ્તીપણુરે, જેના અંગમાં નહિ કોઈ વાર. ઘડો ૧૦  
 મરકી ને ઘાસણી જે વારે, રોગ તણું નહિ જોર,  
 પૂર્વ પુણ્યના યોગથીરે, છુટે શાંતિ તણી સદા ફોર. ઘડો ૧૧  
 નિંદા અદેખાઈ છોડતારે, ઈર્ષ્યા કરે નહિ કંઈ,  
 સુખી જનોને લેધનેરે, રેતા રાણ સદા મન માંધ. ઘડો ૧૨  
 ઉદાર દીલને રાખીનેરે, દેતા હતા બહુ દાન,  
 સંબંધીને સંકટ સમેરે, સ્નેહે દેતા મદદ વળી માન. ઘડો ૧૩  
 મુખે ગૂઠું નહિ બોલતારે, છલ કપટનો ત્યાગ,  
 વિશ્વાસઘાતને વર્જતારે, જેથી થાતા મહા અહોભાગ્ય. ઘડો ૧૪  
 ધર્માદા થાપણુ તણુરે, કન્યા વિક્રય ધન,  
 આશા તેહની છોડીનેરે, નિર્મલ રાખતા આપણું મન. ઘડો ૧૫  
 આવા સંયોગને લેધનેરે, ઉંમર અધિક લોખવાય,  
 ગુરૂ મંગળજી સ્વામીનોરે, કહે શામ સુનિ સુપચાય. ઘડો ૧૬

# અગાઉથી બનેલા ગ્રાહકોના મુખ્યારક નામો.

## ૨૯૦ ધાટકોપર

- ૨૫ શેઠ ધનજીભાઈ દેવશી
- ૨૫ શેઠ માણેકલાલ અમુલખરાય
- ૨૫ શેઠ ફુલ્લજી કેશવજી ખેતાણી
- ૧૦ શેઠ ચીમનલાલ પોપટલાલ
- ૧૦ શેઠ રામજીભાઈ જાદવજી
- ૧૦ સંઘાણી રતીલાલ જગન્નાથ
- ૫ શેઠ જગજીવન દયાળ
- ૫ ખોખાણી અમૃતલાલ લક્ષ્મીચંદ
- ૫ શા. નારણજી પુરસોત્તમ
- ૫ ગોળવાળા, લક્ષ્મીચંદ ગણાભાઈ
- ૫ શાહ લઘુભાઈ થોલજી
- ૫ શા. કેશવલાલ સુનીલાલ
- ૪ મહેતા નવલચંદ હરખચંદ
- ૩ શાહ ચત્રજીવ સાકલચંદ
- ૩ મહેતા તુલસીદાસ હરખચંદ
- ૩ દક્ષતરી ધીરજીલાલ દામોદર
- ૨ દોશી લક્ષ્મીચંદ માણેકચંદ
- ૨ અમૃતલાલ નાગરદાસ
- ૨ દડીયા ભાઈચંદ મોતીચંદ
- ૨ મોદી પ્રભાશંકર પ્રાગજી
- ૨ ખોખાણી ગીરધરલાલ જગજીવન

- ૨ દડીયા ગણાભાઈ મોતીચંદ
- ૨ નાગડા દાકરસી ઘેલાભાઈ
- ૨ ગોસળીયા ચત્રજીવ વનમાળીદાસ
- ૨ સંઘવી મયાશંકર રાજપાળ
- ૨ દક્ષતરી ગીરધરલાલ દામોદરદાસ
- ૨ મુળશંકર ધરમસી
- ૨ શા. મણીલાલ ત્રીભોવનદાસ
- ૨ ઝવેરી ગણાલાલ મકનજી
- ૨ મહેતા ચંદુલાલ જગજીવન
- ૨ પારેખ રાયચંદ લખમીચંદ
- ૨ શાહ પ્રેમજીભાઈ ધનજી
- ૨ શાહ મોતીભાઈ કાનજી
- ૨ મહેતા ધીરજીલાલ અભેચંદ
- ૨ કોઠારી માણેકચંદ ગોપાળજી
- ૨ અ.સો. વેળખાઈ કુંવરજી વેલજી
- ૨ સૌ. વિજયાબેન સીવચંદ કોઠારી
- ૨ „ હેમકુંવર નરોત્તમ મોહનલાલ
- ૧ મોદી લીખાભાઈ ચતુરભાઈ
- ૧ શા. મુળચંદ મોહનલાલ
- ૧ શાહ મગનલાલ માવજી
- ૧ શા. માનસોંગ કચરા
- ૧ ડૉ. સુનીલાલ જુદરભાઈ

૨૯૦ નાલ પુરસોત્તમ



# અગાઉથી બનેલા ગ્રાહકોના મુખ્યારક નામો.

## ૨૯૦ ધાટકોપર

- ૨૫ શેઠ ધનજીભાઈ દેવશી
- ૨૫ શેઠ માણેકલાલ અમુલખરાય
- ૨૫ શેઠ દુર્લભજી કેશવજી ખેતાણી
- ૧૦ શેઠ ચીમનલાલ પોપટલાલ
- ૧૦ શેઠ રામજીભાઈ જાદવજી
- ૧૦ સંઘાણી રતીલાલ જગન્નાથ
- ૫ શેઠ જગજીવન દયાળ
- ૫ ખોખાણી અમૃતલાલ લક્ષ્મીચંદ
- ૫ શા. નારણજી પુરસોત્તમ
- ૫ મોળવાળા, લક્ષ્મીચંદ ગણાભાઈ
- ૫ શાહ લઘુભાઈ થોલણ
- ૫ શા. કેશવલાલ ચુનીલાલ
- ૪ મહેતા નવલચંદ હરખચંદ
- ૩ શાહ ચત્રભુજ સાકલચંદ
- ૩ મહેતા તુલસીદાસ હરખચંદ
- ૩ દદતરી ધીરજલાલ દામોદર
- ૨ દોશી લક્ષ્મીચંદ માણેકચંદ
- ૨ અમૃતલાલ નાગરદાસ
- ૨ દડીયા ભાઈચંદ મોતીચંદ
- ૨ મોદી પ્રભાશંકર પ્રાગજી
- ૨ ખોખાણી ગીરધરલાલ જગજીવન

- ૨ દડીયા ગણાભાઈ મોતીચંદ
- ૨ નાગડા ઠાકરસી ઘેલાભાઈ
- ૨ ગોસળીયા ચત્રભુજ વનમાળીદાસ
- ૨ સંઘવી મયાશંકર રાજપાળ
- ૨ દદતરી ગીરધરલાલ દામોદરદાસ
- ૨ મુળશંકર ધરમસીં
- ૨ શા. મણીલાલ ત્રીભોવનદાસ
- ૨ ઝવેરી ગણાલાલ મકનજી
- ૨ મહેતા ચંદુલાલ જગજીવન
- ૨ પારેખ રાયચંદ લખમીચંદ
- ૨ શાહ પ્રેમજીભાઈ ધનજી
- ૨ શાહ મોતીભાઈ કાનજી
- ૨ મહેતા ધીરજલાલ અભેચંદ
- ૨ કોઠારી માણેકચંદ ગોપાળજી
- ૨ અ.સો. વેળખાઈ કુંવરજી વેલજી
- ૨ સૌ. વિન્યાખેન સીવચંદ કોઠારી
- ૨ „ હેમકુંવર નરોત્તમ મોહનલાલ
- ૧ મોદી ભીખાભાઈ ચતુરભાઈ
- ૧ શા. મુળચંદ મોહનલાલ
- ૧ શાહ મગનલાલ માવજી
- ૧ શા. માનસીંગ કચરા
- ૧ ડૉ. ચુનીલાલ જુદરભાઈ
- ૧ મહેતા શીવલાલ પુરસોત્તમ

- ૧ શાહ વાડીલાલ વનમાળીદાસ  
 ૧ શાહ માડણ અરજણ  
 ૧ ડૉ નેમજી કુવરજી  
 ૧ મહેતા અમીચદ ન્યાલચદ  
 ૧ શાહ વીરચદ મોહનનાથ  
 ૧ શાહ નામરદાસ રામજી  
 ૧ શાહ પ્રેમજી મુળજી  
 ૧ અધાર મણીલાલ નરસી હંદાસ  
 ૧ શાહ ભગવાનદાસ સોખામચદ  
 ૧ ઉદાણી શાંતિનાથ પ્રેમચદ  
 ૧ શા ખેડીદાસ મુળજી  
 ૧ મહેતા યુનીલાલ મમગજી  
 ૧ શા ભગવાનજી બાણજી  
 ૧ શાહ રતીતાલ ખીમજી  
 ૧ ઉદાણી મોહનલાલ જોડાલાલ  
 ૧ હરતરી મીરજનાથ રામચદ  
 ૧ ગામાણી વનમાળી જીજ્ઞા  
 ૧ શાહ દનીચદ હાકેમચદ  
 ૧ ખેતાણી નરભેરામ પુરસોતમ  
 ૧ મહેતા રતીનાથ કચળચદ  
 ૧ શ્રી હીરાચદ પ્રેમચદ મહેતા  
 ૧ મહેતા પ્રેમચદ અમુલખરામ  
 ૧ હરીલાલ જ્યેષ્ઠ દોશી  
 ૧ શાહ ન્યાલચદ જાદવજી  
 ૧ શા પ્રાણુલાલ યુનીલાલ  
 ૧ ખોખાણી જમનાદાસ હરખચદ  
 ૧ શાહ નવનચદ ગોપાળજી

- ૧ શાહ દુર્ગમજી ઉમરસા  
 ૧ શાહ મણીલાલ દાકરસી  
 ૧ શાહ કંપુરચદ મુળચદ  
 ૧ ડૉ મજલાલ ડી મેધાણી  
 ૧ સૌ ઝગકબેન યુનીલાલ મમગજી  
 ૧ મ પ્રાણુકુવરબેન રામજીદલાલ  
 ૧ સૌ દેવકુવર વદ્રાવન ટોકરસી  
 ૧ „ રતનબેન દામજી ડૉ  
 ૧ „ મણીબેન જગન્નાથ કુમરસી  
 ૧ „ ઝરીબેન ઉમીયાચકર નાનચદ  
 ૧ „ સમજીબેન ભગવાનજી બાણજી  
 ૧ „ લીલાવતી મણીલાલ રામચદ  
 ૧ „ કાસીબેન શીવદાસ પાનાચદ  
 ૧ „ પ્રાણુકુવર સુખનાથ ન્યાયચદ  
 ૧ „ રાધાબેન રતીલાલ મોતીચદ  
 ૧ દશાબેન પ્રાણુલાલ યુનીલાલ  
 ૧ સૌ હેમકુવરબેન નવલચદ  
 ગોપાળજી  
 ૧ „ વિનોદબેન રનેચદ મોહનલાલ  
 ૧ „ રતનબેન આપસી શીવજી  
 ૧ „ હેમવેતીબેન જાનુરામ કચવત્રાલ  
 ૧ „ ઝવેરચદમી મણીલાલ અધાર  
 ૧ „ દીવાલીબેન ચમાદાસ લાલજી  
 ૧ „ રાધાબેન ઝવેરચદ મમગજી  
 ૧ શેઠ લીખાભાઈ ગોવીંદજી  
 (સતોકબેન)

૧ સૌ. મોતીબેન સુતીલાલ વીરજી  
૧ ગં. વ્રજકુંવરબેન લીલાધર

લખમીચંદ

૧ ગં. છબલબેન (મોણસીદેવકરજી)

૧ „સમરતબેન મથુરદાસ નાગરદાસ

૧ સૌ. મરઘાબેન મગનલાલ ટોકરસી

૧ ગં. પુરીબેન કપુરચંદ હેમચંદ

૧ ગં. પ્રાણકુંવરબેન કહાનદાસ

કાલીદાસ

૧ અ સૌ. બચી બેન ગ્રેમજી વેરસી

૧ સૌ. ચંદાબેન હરીલાલ કોઠારી

૧ „ અનસુયાબેન છગનલાલ

૧ „ રામકુંવરબેન રામજી બદવજી

૧ ગં. હેમકુંવર બહેન (મોહનલાલ  
જેઠાલાલ )

૧ „ રાધાબાઈ કેશવજી મકનજી

૧ સા. દીવાળીબેન હીરાલાલ સુંદરજી

૧ શા. જેઠાલાલ જગજીવનદાસ

૫ ખેતાણી કેશવજી મોનજી

૨ શા મનજી આધવજી

૨ શાંતિલાલ કેશવલાલ કામદાર

૧ શાહ બાબુલાલ રાધવજી

૨ શાહ અમૃતલાલ ધનજી

ઠે. માહસુખભાઈ ભુદરભાઈ

૫ સૌ. તારાબેન ઠાકરશી ગોળવાળા

૧ શા ભાણુજી કપુરચંદ

૧ શા અમૃતલાલ પાનાચંદ

૧ શા. મગનલાલ કસળચંદ લાહીવાળા

૨ શા. લાલચંદ ધરમરીંહ

૨ ઉત્તમલાલ કીરચંદ ગોસળીઆ

૧ શા. કાનજી રૂપસી

૧ શા. નાનાલાલ આધવજી

૪૮૧ સુંબઈ

૫૧ શેઠ અમૃતલાલ પોપટલાલ ઝવેરી

૨૫ શા. વ્રજલાલ ખીમચંદ સોલીસીટર

૩૩ શા. રાયશી વેલજી

૨૫ શાહ ગોકળદાસ શીવલાલ

૨૫ શા. રાયસી આસુ ભોગરા

૨૧ લીલાવતી સુરજમલ ઝવેરી

૧૫ એક સખી ગૃહસ્થ

૧૦ શેઠ ચંદુલાલ ગુલાબચંદ

૧૦ શેઠ નાગરદાસ નાનજી

૧૦ શાહ લાલજી કુંવરજી

૧૦ ઝવેરી અમૃતલાલ રાયચંદ

૧૦ દલાલ છગનલાલ વછરાજી

૧૦ શા. વીરજી ખીમરાજ

૫ મણીયાર અમુલખ અમીચંદ

૫ શા. પુંખ હંસરાજ તુંબડીવાળા

૫ શા. નાનાલાલ નાગરદાસ

૫ મહેતા સંભુલાલ લવજી દાદર

૫ વોરા મનમોહનદાસ છખીલદાસ

૫ શા. નથુભાઈ મુલજી

- ૧ શાહ વાડીલાલ વનમાળીદાસ  
 ૧ શાહ માંડણુ અરજણુ  
 ૧ ડૉ. નેમજી કુંવરજી  
 ૧ મહેતા અમીચંદ ન્યાયચંદ  
 ૧ શાહ વીરચંદ મોહનલાલ  
 ૧ શાહ નાગરદાસ રામજી  
 ૧ શાહ પ્રેમજી મુળજી  
 ૧ અધાર મણીલાલ નરસીંહદાસ  
 ૧ શાહ ભગવાનદાસ સોભામચંદ  
 ૧ ઉદાણી શાંતિલાલ પ્રેમચંદ  
 ૧ શા. ખોડીદાસ મુળજી  
 ૧ મહેતા મુનીલાલ મમળજી  
 ૧ શા. ભગવાનજી બાણજી  
 ૧ શાહ રતીલાલ ખીમજી  
 ૧ ઉદાણી મોહનલાલ જોડાલાલ  
 ૧ દરેતરી ગીરધલાલ રાયચંદ  
 ૧ ગાગાણી વનમાળી જીજ્ઞા  
 ૧ શાહ દમીચંદ કાકેમચંદ  
 ૧ ખેતાણી નરભેરામ પુરસોતમ  
 ૧ મહેતા રતીલાલ કચળચંદ  
 ૧ ડૉ. હીરાચંદ પ્રેમચંદ મહેતા  
 ૧ મહેતા પ્રેમચંદ અમુલખરાય  
 ૧ હરીલાલ જ્યેંદ દોશી  
 ૧ શાહ ન્યાલચંદ જાદવજી  
 ૧ શા. પ્રાણુલાલ મુનીલાલ  
 ૧ ખોખાણી જમનાદાસ હરજીચંદ  
 ૧ શાહ નવચંદ ગોપાળજી

- ૧ શાહ કુર્બાનજી ઉમરસા  
 ૧ શાહ મણીલાલ દાકરસી  
 ૧ શાહ કપુરચંદ મુળચંદ  
 ૧ ડૉ. વજલાલ ડી. મેધાણી  
 ૧ સૌ ઝગકભેન મુનીલાલ મંગળજી  
 ૧ મ. પ્રાણુકુંવરખેન રામજીદયાલ  
 ૧ સૌ. દેવકુંવર વંદાવન ટોકરસી  
 ૧ „ રતનખેન દામજી ડૉ.  
 ૧ „ મણીખેન જમનાય કુમરસી  
 ૧ „ કાશીખેન ઉમીયારા કર નાનચંદ  
 ૧ „ સમજીખેન ભગવાનજી બાણજી  
 ૧ „ લીલાવતી મણીલાલ રાયચંદ  
 ૧ „ કસીખેન શીવલાલ પાનાચંદ  
 ૧ „ પ્રાણુકુંવર સુખલાલ ન્યાયચંદ  
 ૧ „ રાધાખેન રતીલાલ મોતીચંદ  
 ૧ દયાખેન પ્રાણુલાલ મુનીલાલ  
 ૧ સૌ હેમકુંવરખેન નવલચંદ  
 ગોપાળજી  
 ૧ „ વિનોદખેન દનેચંદ મોહનલાલ  
 ૧ „ રતનખેન આપસી શીવજી  
 ૧ „ હેમવતીખેન જાનુરાય કેશવલાલ  
 ૧ „ ઝવેરલદખો મણીલાલ અધાર  
 ૧ „ દીવાળીખેન મંગાદાસ લાલજી  
 ૧ „ રાધાખેન ઝવેરચંદ મમળજી  
 ૧ શેઠ બીખાભાઈ ગોવીંદજી  
 (સતોકખેન)

૧ સૌ. મોતીબેન ચુનીલાલ વીરજી

૧ ગં. વ્રજકુંવરબેન લીલાધર  
લખમીચંદ

૧ ગં. છબ્બલબેન (મોણસીદેવકરજી)

૧ „સમરતબેન મથુરદાસ નાગરદાસ

૧ સૌ. મરઘાબેન મગનલાલ ટોકરસી

૧ ગં. પુરીબેન કપુરચંદ હેમચંદ

૧ ગં. પ્રાણકુંવરબેન કહાનદાસ

કાલીદાસ

૧ અ સૌ. બચી બેન પ્રેમજી વેરસી

૧ સૌ. ચંદાબેન હરીલાલ કોઠારી

૧ „ અનસુયાબેન છગનલાલ

૧ „ રામકુંવરબેન રામજી જાદવજી

૧ ગં. હેમકુંવર બહેન (મોહનલાલ

જેઠાલાલ )

૧ „ રાધાબાઈ કેશવજી મકનજી

૧ સા. દીવાળીબેન હીરાલાલ સુંદરજી

૧ શા જેઠાલાલ જગજીવનદાસ

૫ ખેતાણી કેશવજી મોનજી

૨ શા મનજી માધવજી

૨ શાંતિલાલ કેશવલાલ કામદાર

૧ શાહ બાબુલાલ રાધવજી

૨ શાહ અમૃતલાલ ધનજી

ઠે. માહમુબબાઈ ભુદરભાઈ

૫ સૌ. તારાબેન ઠાકરશી ગોળવાળા

૧ શા ભાણુજી કપુરચંદ

૧ શા અમૃતલાલ પાનાચંદ

૧ શા. મગનલાલ કસળચંદ લાઠીવાળા

૨ શા. લાલચંદ ધરમસીંહ

૨ ઉત્તમલાલ કીરચંદ ગોસળીઆ

૧ શા. કાનજી રૂપસી

૧ શા. નાનાલાલ ઓધવજી

## ૪૮૧ સુંબઈ

૫૧ શેઠ અમૃતલાલ પોપટલાલ ઝવેરી

૨૫ શા. વ્રજલાલ ખીમચંદ સોલીસીટર

૭૩ શા. રાયશી વેલજી

૨૫ શાહ ગોકળદાસ શીવલાલ

૨૫ શા. રાયસી આસુ ભોરારા

૨૧ લીલાવતી સુરજમલ ઝવેરી

૧૫ એક સખી ગૃહસ્થ

૧૦ શેઠ ચંદુલાલ ગુલાબચંદ

૧૦ શેઠ નાગરદાસ નાનજી

૧૦ શાહ લાલજી કુંવરજી

૧૦ ઝવેરી અમૃતલાલ રાયચંદ

૧૦ દલાલ છગનલાલ વછરાજી

૧૦ શા. વીરજી ખીમરાજ

૫ મણીયાર અમુલખ અમીચંદ

૫ શા. પુંજા. હંસરાજ તુંબડીવાળા

૫ શા. નાનાલાલ નાગરદાસ

૫ મહેતા સંભુલાલ લવજી દાદર

૫ વોરા મનમોહનદાસ છખીલદાસ

૫ શા. નથુભાઈ મુલજી



- ૫ એક સખી મૃદરથ  
 ૫ શા. કેસવલાલ ચુનીલાલ  
 ૫ શા. મુળજી વાલા  
 ૫ શા. અમીચંદ પ્રતાપસિંહ  
 ૫ તલસાણીયા નામરદાસ કસ્તુર  
 ૫ શેઠ મનસાલ મુળચંદ  
 ૫ શા. નાથાલાલ મદનજી  
 ૫ શેઠ જમનાદાસ હરખચંદ  
 ૫ શેઠ વંદાવન દયાળ  
 ૪ શા. જેઠાલાલ વીરજી  
 ૪ શેઠ વીંલદાસ પોતાંજરદાસ  
 ૪ લીલાવતીબેન હીરાલાલ  
 ૪ સંધવી વીંલજી હીરાચંદ  
 ૩ શેઠ હોટાલાલ કેસવજી  
 ૨ શા. મોમૈયા વરભજી  
 ૨ „ હાથીભાઈ ડોસાભાઈ  
 ૨ „ વસનજી રવજી  
 ૨ શા. ધેલા હીરાભાઈ  
 ૨ ખંધાર અમુલખરાય સાયડભાઈ  
 ૨ શા. લાલજી કેસવજી  
 ૨ શા. ચંદુલાલ ભોમીલાલ  
 ૨ શા. નાનાલાલ કેસવજી  
 ૨ શા. મણીલાલ પાનાચંદ  
 ૨ શા. કરમસીંહ વરખંભ  
 ૨ સમરતબેન ડોઠારી  
 ૨ શા. ગુલામચંદ જીવરભાઈ  
 ૨ શા. જમજીવન જેઠાલાલ

- ૨ શેઠ રામજીભાઈ  
 ૨ શેઠ ત્રીભોવન નેમચંદ  
 ૨ શેઠ દામોદર કરમચંદ  
 ૨ શેઠ રામજી મનસાલ  
 ૨ શા. અમુલખ મોહનલાલ  
 ૨ „ તુલસીદાસ હેમચંદ  
 ૨ „ પ્રાણલાલ માલેકચંદ  
 ૧ „ અનુપચંદ લક્ષ્મીચંદ  
 ૧ „ ધરમસીંહ ખેંમાર  
 ૧ વીળ્યાબેન  
 ૧ શા. હાથીભાઈ સાંજીચંદ  
 ૧ ડૉ. નારજી મોનજી  
 ૧ માંધી નમીનદાસ અમરામર  
 ૧ પારખ જેરાળ પ્રેમચંદ  
 ૧ શા. મણીલાલ વનેચંદ  
 ૧ „ પ્રેમજી નાનચંદ  
 ૧ „ ધનજી ભાઈચંદ  
 ૧ શા. લખમસી ઉગા માંદેરાડ  
 ૧ „ હરીલાલ પોપટભાઈ  
 ૧ શા. સાંતિલાલ વીરજીભાઈ  
 ૧ શા. અંબાલાલ કેસવજી  
 ૧ શા. મેધજી પદમસી  
 ૧ શા. અનુપચંદ રાવચંદ  
 ૧ „ હરીલાલ સુરજમલ  
 ૧ મણીબેન ભોરસદવાળા  
 ૧ જેકુંવરબેન વીરજી  
 ૧ મોતીબેન

- ૧ મણીખેન
- ૧ એચ વાડીલાલની કંપની
- ૧ વીજયાખેન મગનલાલ ગોસળીયા
- ૧ તાગખેન
- ૧ લીલાવંતીખેન દલપતરામ
- ૧ શા. શીવલાલ લખમીચંદ
- ૧ સમજીખેન દુર્લભજી
- ૧ કમલાખેન
- ૧ શા. વાડીલાલ હરગોવીંદ
- ૧ „ શાંતિલાલ ત્રીકમનાસ
- ૧ „ મંગળાખેન શીવલાલ
- ૧ „ રમણીકલાલ મોતીચંદ
- ૧ „ પ્રાણુલાલ પરમાનંદ
- ૧ „ મણીલાલ ત્રીભોવનદાસ
- ૧ „ અમૃતલાલ આનંદલાલ
- ૧ „ વેલજી કચરા
- ૧ „ માધવજી મહાદેવ
- ૧ મોરારજી ઇંદ્રજી લણુસાલી
- ૧ દેસાઈ વીરચંદ વાલજી
- ૧ શા. દેવીદાસ અમરચંદ
- ૧ દોશી તલકચંદ પાનાચંદ
- ૧ યા. વ્રજલાલભાઈ
- ૧ „ ઉત્તમચંદ વછરાજી
- ૧ „ છોટાલાલ પ્રભુદાસ
- ૧ „ હરગોવીંદ હરીદાસ
- ૧ „ મણીલાલ અમુલખરાય
- ૧ „ હરીલાલ ધરમસીંહ

- ૧ શા. સાકળચંદ દેવસીભાઈ
- ૧ „ વછરાજી લખમીચંદ
- ૧ „ મનસુખલાલ શામજી
- ૧ „ ગોપાલજી ભાણેકચંદ
- ૧ „ ભાઈલાલ રાયચંદ
- ૧ „ અમૃતલાલ દેવચંદ
- ૧ „ ગુલામચંદ ભાણેકચંદ
- ૧ „ મનસુખલાલ કપુરચંદ
- ૧ „ વાડીલાલ ધનજી
- ૧ „ મનમોહનદાસ આધવજી
- ૫ શા. મુરગ જેવંત
- ૨ શા. ટાકરસી લાધા
- ૧ ગાંધી પદમસી વેલજી
- ૧ ગોસલીયા ન્યાલચંદ રાયચંદ
- ૨ શા. ઠાકરસી કેશવજી
- ૧ ગાંધી વલમજી લવજી
- ૧ શા. કુંવરજી સીવજી
- ૨ શા. પતુ મોના
- ૧ મહેતા ગોવીંદજી નેણુશી
- ૨ મહેતા મણીલાલ કેશવજી
- ૧૦ શા. અમૃતલાલ માવજી
- ૨ „ ન્યાલચંદ કલ્યાણજી
- ૧ „ ત્રીભોવન વૃજલાલ
- ૧ „ પ્રાણુજીવન મોતીચંદ
- ૧ „ શમજી ગાગજી
- ૧ „ ખેતશી જીવરાજ
- ૧ „ જિજ્ઞાસી કચરાભાઈ ચુડાવાગા

## ૨૧૩ અમદાવાદ

- ૫૦ પ્રભાકર મોરારજી પડોયા  
 ૩ શેઠ ડભાભાઈ મોતીચંદ  
 ૨ શા. હિંમતનાથ ઠાળીદાસ  
 ૩ „ પ્રેમચંદ માણેકચંદ  
 ૨ „ ખીમચંદ મત્રી  
 ૨ „ ત્રીભોવનદાસ ત્રીકમજી  
 ૨ „ ફુલજી લવજી ભાવનગરવાળા  
 ૨ ગોપાલજી રૂઢનાથ સાદરાવાળા  
 ૨ દોશી મોતીચંદ ધારસી  
 ૨ પડોયા મોરારજી ધનજી  
 ૨ ગોમલોયા પ્રેમચંદ ઠાકરસી  
 ૨ પારેખ ભગવાનજી વીરચંદ  
 ૨ શા પ્રેમચંદ માણેકચંદ  
 ૨ „ તલકચંદ ખીમચંદ  
 ૨ „ હોઠાવાલ જુદરભાઈ  
 ૨ ભાવસાર ગણપતનાથ પુખ્તભાઈ  
 ૨ શા મોહનલાલ ગુનાનચંદ  
 ૨ „ બાલાભાઈ માહસુખભાઈ  
 ૨ „ ત્રીભોવનદાસ મોરારજી  
 ૨ રાજવૈદ્ય કરસુરચંદ સૂરચંદ  
 ૨ ડૉ. ભાઈચંદ કુમરશીભાઈ  
 ૨ શા શીવલાલ રતનસીભાઈ  
 ૨ „ જયતીલાલ ત્રીકમલાલ  
 ૨ ભાવસાર સુદરલાલ લવજીભાઈ  
 ૨ સુધાણી મનુભાઈ હોરાચંદ

- ૨ શેઠ પોપટલાલ જાદવજી  
 ૧ શેઠ શીવલાલ સુખલાલભાઈ  
 ૧ શા મોહનનાથ કુવરજીભાઈ  
 ૧ „ ખીમચંદ બેચરાખ  
 ૧ „ પોપટલાલ સુનીનાન  
 ૧ „ લલ્લુભાઈ મગનનાથ  
 ૧ „ ખીમચંદ છગનનાથ  
 ૧ „ પરસોત્તમ ઠાકરસી  
 ૧ „ જગજીવનદાસ નાનજીભાઈ  
 ૧ „ અમીચંદ ઠાકરસી  
 ૧ „ શીવલાલ પોપટભાઈ  
 ૧ „ નાનજી દેવસીભાઈ  
 ૧ „ મોતીલાલ ગોકલચંદ  
 ૧ „ વનમાળીદાસ માળીદાસ  
 ૧ „ ચમનલાલ ચત્રજીજી  
 ૧ „ ત્રીભોવનદાસ જીવરાજ  
 ૧ કાતા બેન પ્રાણુલાલ  
 ૧ ગોસળીયા હરીલાલ એધડભાઈ  
 ૧ શા દયાળજી રજુઢોડજી  
 ૧ „ પરસોત્તમ હોરાચંદ  
 ૧ „ ત્રીભોવનદાસ વીરજીભાઈ  
 ૧ „ ખુસાવદાસ રતનશી  
 ૧ „ ખીમચંદ સુદરજી  
 ૧ „ અમીચંદ જુરાભાઈ  
 ૧ „ કપુરચંદ દેવચંદ  
 ૧ પાર્વતી બેન  
 ૧ સંઘવી ધરમસી માણેકચંદ

- ૧ છપ્પલખેન
- ૧ શામખાઈ
- ૧ મણીલાલ માણેકચંદ દડીયા
- ૧ શા. ત્રીભોવનદાસ મગનલાલ
- ૧ „ નંદલાલ રતીલાલ
- ૧ ડૉ જીવરાજ ઘેઝાભાઈ
- ૧ સંઘવી બાલુભાઈ કમળસી
- ૧ ગાંધી રતીલાલ હંસરાજ
- ૧ દોશી ગીરધરાલ ઓઘડભાઈ
- ૧ શા. કેશવલાલ હરજીવન
- ૧ મણીખેન
- ૧ મંજુખેન
- ૧ શા. ન્યાલચંદ ઉજ્જમસીભાઈ
- ૧ „ ઓઘડજી કલુભાઈ
- ૧ પારેખ મુળચંદ પ્રેમચંદ
- ૧ શા. ભગવાનજી પ્રેમચંદ
- ૧ મોદી કાંતિલાલ મોહનલાલ
- ૧ શા. કાલીદાસ રાયચંદ
- ૧ „ ચમનલાલ રતીલાલ
- ૧ „ મણીલાલ મગનલાલ
- ૧ „ વ્રજલાલ ઠાકરસી
- ૧ „ હરખચંદ દેવસી
- ૧ „ જોડાલાલ પ્રેમચંદ લાડીવાળા
- ૧ „ સુખલાલ ભોગીભાઈ
- ૧ „ ખીમચંદ વખતચંદ
- ૧ „ નંદલાલ મનસુખલાલ
- ૧ „ શાંતિલાલ મગનલાલ

- ૧ સંઘાણી ગુલાબચંદ હીરાચંદ
- ૧ શા. હરીચંદ જગજીવન
- ૧ „ જીવજીલાલ હીરાચંદ
- ૧ „ જેસીંગભાઈ પોચાભાઈ
- ૧ મણીખેન ભાવનગરવાળાં
- ૧ શા. હગનલાલ જીવરાજ
- ૧ „ નાગરદાસ જુરાભાઈ
- ૧ „ નાગરદાસ ઉજ્જમસી
- ૧ મંગળાખેન ખંભાતવાળાં
- ૧ દોશી ઓઘડભાઈ જુરાભાઈ
- ૧ મહેતા પાશવીર રામજી
- ૧ શા. ત્રીભોવન ગુલાબચંદ
- ૧ „ મુગજી ત્રોકમ
- ૧ શા. ત્રીભોવનદાસ લખમીચંદ
- ૧ વોરા ત્રીભોવન ઠાકરસી
- ૧ શાહ લાલચંદ કુલચંદ
- ૧ વનુભાઈ ઘડીયાળી
- ૧ ગોસલીયા મણીભાઈ તલકસી
- ૧ ગોસલીયા હગનલાલ મોતીલાલ
- ૧ શા. પુરસોતમદાસ
- ૧ „ નાગરદાસ તલકસી
- ૧ „ નાગરદાસ ઠાકરસી
- ૧ „ મોહનલાલ ખોડીદાસ
- ૧ ગોપાણી પરસોતમ ઠાકરસી
- ૧ શા. ગીરધરલાલ ઠાકરસીભાઈ
- ૧ „ રતીલાલ ગુલાબચંદ
- ૧ „ મોહનલાલ લક્ષ્મીચંદ

૧ કાંતામેન

૧ વજીલ અમૃતવાલ મગનલાલ

૧ શા. જયચંદ સામજીભાઈ

૧ „ કર્તુરચંદ રાયચંદ

૧ કમળામેન

૧ મણીમેન

૧ શા. અમૃતવાલ હીરાચંદ

૧ મંબવી ભુદર દામા સાણુદ

૧ શા. શાંતિવાલ દેવેરચંદ

૧ શા. જગજીવન લક્ષ્મીભાઈ

૧ „ પુનમચંદ દવીચંદ

૧ મહેતા મણીનાથ બેચરદાસ

૧ શા. દુર્લભજી માધવજી

૧ વોરા પરમેતમ કર્તુરચંદ

૧ શા. બાણજી દેવકરજી

૧ કુલીમેન

૧ હીનાવતી બેન

૧ બાવસાર નારજી પુંજભાઈ

૧ વામાણી ગુલામચંદ કેશવજી

૧ શા. ચીમનનાથ જેમવદાસ

૧ „ ખુશાનભાઈ વર્ધમાન

૨ શા. દાકરસી કેશવજી

૧ ગાધી વલ્લભજી લવજી

૧ ગોમધોયા ન્યાયચંદ રાયચંદ

૧ બાવસાર કાળીદાસ છનાભાઈ

સરસ્વતીવાળા

૫ શા. ભોમીલાલ જમનાદાસ

૧૦૬ કરાંચી.

૧ શા. શાંતિવાલ જેમંગભાઈ

૧ માસ્તર હીરાચંદ ગોરધનદાસ

૧ શા. અમીચંદ મુળચંદ

૧ „ મગનવાલ રવજીભાઈ

૧ „ લખમીચંદ ત્રીભોવનદાસ

૧ „ નાગરદાસ અમુલખરાય

૧ „ છેટાવાલ અમુલખરાય

૧ „ નાગરદાસ સુખનાથ

૧ „ કેશવવાલ જગનવાલ

૧ „ જેઠાવાલ કુંવરજી

૧ „ ગુનમીદાસ પ્રુનચંદ

૧ „ નીમચંદ બેચરદામ

૧ ડૉ. ન્યાનચંદ રામજીભાઈ

૧ શા. માણેકલાલ જેમનભાઈ

૧ „ જુજલાલ માણેકલાલ

૧ „ તારાચંદ જીવરાજ

૧ „ ચક્રવાલ ખુશાલચંદ

૧ „ વીકમચંદ દેવસી

૧ „ પાનાચંદ કાળીદામ

૧ „ ચક્રનાથ કેશવલાલ

૧ ડૉ. અમરસી મુળજીભાઈ

૧ શા. રતીલાલ કુલચંદ

૧ „ ગ્રાણજીવન નીમજીભાઈ

૧ લાવજી સુદરજી મેતા

૧ શા. ચતુર્જી મુળચંદ

- ૧ મેતા ગવરીશંકર દેવકરણુ  
 ૧ શા. છોટાલાલ કુંવરજી  
 ૧ „ શીવજીભાઈ ભાઈચંદ  
 ૧ „ પોપટજીભાઈ સાંકળચંદ  
 ૧ „ જયંતીજીભાઈ અમરસી  
 ૧ „ મણીજીભાઈ પ્રેમચંદ  
 ૧ „ મોહનજીભાઈ અંબાવીદાસ  
 ૧ „ શીવજીભાઈ જલદજી  
 ૧ „ શીવજીભાઈ જગનલાલ  
 ૧ „ મગનજીભાઈ જીવરાજ  
 ૧ „ પ્રભુદાસ હેમચંદ  
 ૧ „ જગનલાલ તુલસીદાસ  
 ૧ „ ભગવાનદાસ લાડકચંદ  
 ૧ „ છખીજીદાસ મણીલાલ  
 ૧ „ પોપટજીભાઈ કેશવજીભાઈ  
 ૧ „ કરસનદાસ હરજીવનદાસ  
 ૧ „ ઝવેરીલાલ હાથીભાઈ  
 ૧ મણીલાલ લક્ષ્મીચંદ પારેખ  
 ૧ નીમચંદ જેઠાલાલ પારેખ  
 ૧ શા. ભાઈજીભાઈ લખમીચંદ  
 ૧ „ મોતીચંદ હરજીવન  
 ૧ „ છોટાજીભાઈ સુખજીભાઈ  
 ૧ „ સોમચંદ નેણસીભાઈ  
 ૧ „ તલકચી ઓઘડભાઈ  
 ૧ „ મનસુખજીભાઈ ભાણુજી  
 ૧ „ અમરચંદ હેમચંદ  
 ૧ „ નાગરદાસ વલ્લભદાસ

- ૧ શા. હરજીવન પોપટલાલ  
 ૧ „ હરીલાલ ચત્રજી  
 ૧ „ ચતુરભાઈ ઠાકરસી  
 ૧ „ તુલસીદાસ ઝવેરચંદ  
 ૧ „ અમુલજીભાઈ તલકચી  
 ૧ „ અમૃતજીભાઈ કુલચંદ  
 ૧ „ વનેચંદ પોપટજીભાઈ  
 ૧ „ દલસુખ પ્રાણજીવન  
 ૧ „ હેમચંદ ખુશાલચંદ  
 ૧ „ છોટાજીભાઈ ત્રીભોવન  
 ૧ „ રતીલાલ ઝવેરચંદ  
 ૧ „ મણીજીભાઈ વાઘજીભાઈ  
 ૧ „ રાજપાલ જગનજીભાઈ  
 ૧ „ માણેકચંદ ગોવીંદજી  
 ૧ „ મગનજીભાઈ આવાભાઈ  
 ૧ „ મનસુખજીભાઈ ડાહ્યાભાઈ  
 ૧ „ જગજીવન કચરાભાઈ  
 ૧ „ હરજીવન માધવજી  
 ૧ „ હીરાજીભાઈ નરસીદાસ  
 ૧ „ રમણીકલાલ પોપટલાલ  
 ૧ „ સાંકળચંદ ભાઈચંદ  
 ૧ „ રતીલાલ ગોવીંદજી  
 ૧ ગીરધરજીભાઈ ભાઈચંદ  
 ૧ અભેચંદ જીવરાજ  
 ૧ ખીમચંદ મોહનજીભાઈ જૈની  
 ૧ ભાઈચંદ હીરાચંદ દેસાઈ  
 ૧ લાલચંદ જીહાભાઈ

૧ કાતામેન

૧ વડીલ અમૃતવાલ મનનાલ

૧ શા જયચંદ રામજીભાઈ

૧ „ કર્તુરચંદ રાચચંદ

૧ કમળામેન

૧ મણીમેન

૧ શા અમૃતવાલ હીરાચંદ

૧ સધવી જુદર દામા સાણુંદ

૧ શા શાંતિવાલ દેવચંદ

૧ શા જગજીવન લક્ષ્મીભાઈ

૧ „ પુનમચંદ દલીચંદ

૧ મહેતા મણીનાલ બેચરદાસ

૧ શા. દુર્લભજી માધવજી

૧ વોરા પરમેતમ કર્તુરચંદ

૧ શા બાણજી દેવકરજી

૧ કુશીમેન

૧ લીનાવતી બેન

૧ બાવસાર નારજીજી પુનભાઈ

૧ વામાણી ગુપ્તાચંદ કેશવજી

૧ શા. ચીમનનાન જેમનાદાસ

૧ „ ખુશાવભાઈ વર્ધમાન

૨ શા દાકરસી કેશવજી

૧ ગાધી વલ્લભજી લવજી

૧ જોમતીવા ન્યાયચંદ રાચચંદ

૧ બાવમાર ઠાગીદાસ છનાભાઈ

સરસપુરવાળા

૫ શા. જોગીવાલ જમનાદાસ

૧૦૬ કરાંચી.

૧ શા શાંતિવાલ જેમનાભાઈ

૧ માસ્તર હીરાચંદ ગોરધનદાસ

૧ શા અમીચંદ મુગચંદ

૧ „ મનનાલ રવજીભાઈ

૧ „ લખમીચંદ ત્રીભોવનદાસ

૧ „ નામરદાસ અમુખખરાય

૧ „ છેટાવાન અમુખખરાય

૧ „ નામરદાસ સુખનામ

૧ „ કેશવનાન છમનનાલ

૧ „ જોડાવાલ કુવરજી

૧ „ પુનમીદાસ પુનચંદ

૧ „ નીમચંદ બેચરદાસ

૧ ડો. ન્યાયચંદ રામજીભાઈ

૧ શા માણેકવાલ જેમનાભાઈ

૧ „ વૃજલાલ માણેકવાલ

૧ „ તારાચંદ જીવરાજ

૧ „ ચક્રવાલ ખુશાચંદ

૧ „ વીક્રમચંદ દેવસી

૧ „ પાનાચંદ ઠાગીદાસ

૧ „ ચક્રવાલ કેશવનાલ

૧ ડો. અમરસી મુગજીભાઈ

૧ શા રતીવાલ કુપચંદ

૧ „ પ્રાણજીવન નીમજીભાઈ

૧ લાલજી સુદરજી મેતા

૧ શા ચત્રજી મુળચંદ

- ૧ મેતા ગવરીશંકર દેવકરજી  
 ૧ શા. છોટાલાલ કુંવરજી  
 ૧ „ શીવલાલ ભાયચંદ  
 ૧ „ પોપટલાલ સાંકળચંદ  
 ૧ „ જયંતીલાલ અમરસી  
 ૧ „ મણીલાલ પ્રેમચંદ  
 ૧ „ મોહનલાલ અંબાવીદાસ  
 ૧ „ શીવલાલ જાદવજી  
 ૧ „ શીવલાલ જગનલાલ  
 ૧ „ મગનલાલ જીવરાજ  
 ૧ „ પ્રભુદાસ હેમચંદ  
 ૧ „ જગનલાલ તુલસીદાસ  
 ૧ „ ભગવાનદાસ લાડકચંદ  
 ૧ „ જખીજીદાસ મણીલાલ  
 ૧ „ પોપટલાલ કેશવલાલ  
 ૧ „ કરસનદાસ હરજીવનદાસ  
 ૧ „ ઝવેરીલાલ હાથીભાઈ  
 ૧ મણીલાલ લક્ષ્મીચંદ પારેખ  
 ૧ નીમચંદ જોડાલાલ પારેખ  
 ૧ શા. ભાયલાલ લખમીચંદ  
 ૧ „ મોતીચંદ હરજીવન  
 ૧ „ છોટાલાલ સુખલાલ  
 ૧ „ સોમચંદ નેણસીભાઈ  
 ૧ „ તલકસી ઓઘડભાઈ  
 ૧ „ મનસુખલાલ ભાણુજી  
 ૧ „ અમરચંદ હેમચંદ  
 ૧ „ નાગરદાસ વલ્લભદાસ

- ૧ શા. હરજીવન પોપટલાલ  
 ૧ „ હરીલાલ ચત્રજીજી  
 ૧ „ ચતુરભાઈ ઠાકરસી  
 ૧ „ તુલસીદાસ ઝવેરચંદ  
 ૧ „ અમુલજી તલકસી  
 ૧ „ અમૃતલાલ કુલચંદ  
 ૧ „ વનેચંદ પોપટલાલ  
 ૧ „ દલસુખ પ્રાણજીવન  
 ૧ „ હેમચંદ ખુશાલચંદ  
 ૧ „ છોટાલાલ ત્રીભોવન  
 ૧ „ રતીલાલ ઝવેરચંદ  
 ૧ „ મણીલાલ વાઘજીભાઈ  
 ૧ „ રાજપાલ જગનલાલ  
 ૧ „ માણેકચંદ ગોવીંદજી  
 ૧ „ મગનલાલ બાવાભાઈ  
 ૧ „ મનસુખલાલ ડાહ્યાભાઈ  
 ૧ „ જગજીવન કચરાભાઈ  
 ૧ „ હરજીવન માધવજી  
 ૧ „ હીરાલાલ નરસીદાસ  
 ૧ „ રમણીકલાલ પોપટલાલ  
 ૧ „ સાંકળચંદ ભાયચંદ  
 ૧ „ રતીલાલ ગોવીંદજી  
 ૧ ગીરધરલાલ ભાયચંદ  
 ૧ અભેચંદ જીવરાજ  
 ૧ ખીમચંદ મોહનલાલ જૈની  
 ૧ ભાયચંદ હીરાચંદ દેસાઈ  
 ૧ લાલચંદ જુઠાભાઈ



- ૧ મણીલાલ બાવીસી
- ૧ મોહનલાલ રાવચંદ
- ૧ શ્રી રથાનકવાસી લાવખેરી
- ૧ છોટાલાલ આપડભાઈ
- ૧ દાથીભાઈ ત્રેમચંદ
- ૧ જમનાદાસ કાનજી
- ૧ અંબાચંદર ઉમીયાચંદર
- ૧ કેસવલાલ વીરચંદ
- ૧ ડાભાલાલ મોહનલાલ
- ૧ નેહાલાલ સુંદરજી
- ૧ ટી. ટી. પારેખ
- ૧ માંધી રૂપચંદ ગોરધનદાસ
- ૧ શા. બાવલાલ ઉજ્જમસી
- ૧ લખાણી બાવચંદ માણેકચંદ
- ૧ ત્રીકમજી અમીચંદ
- ૧ બીમજી સુંદરજી
- ૧ પારેખ હરદુરચંદ હેમતરામ
- ૧ શ્રી રથા. શાવીઝરાળા
- ૧ શીવલાલ ટોકરસી
- ૧ લાલચંદ પાનાચંદ
- ૧ વેલજી તારાચંદ
- ૧ યંજીલાલ કમ્પાણીજી
- ૧ વાડીલાલ મોહનલાલ વેરા
- ૧ છોટાલાલ ખેમચંદ
- ૧ ધીરજીલાલ કેસવલાલ
- ૨ માણેકચંદ ઠાકરસી

## ડાંબીવળી

૫૧ શેઠ કપુરચંદ તેજપાળ

## ડાંગવાંકાનેર

- ૨ માંધી માણેકચંદ નેચંદ
- ૨ શેઠ મોતીચંદ વીરપાળ
- ૨ વાંકાનેર જીનચાળા
- ૨ મહેતા નરભોરામ વીકમસી
- ૨ શેઠ મનમલાલ વલ્લભજી
- ૨ માંધી બેચર મોનજી
- ૨ સંઘવી હેમચંદ નેચંદ
- ૧ મહેતા પોપટભાઈ કુલચંદ
- ૧ મહેતા વલ્લભજી કુલચંદ
- ૧ મહેતા ન્યાસચંદ કુલચંદ
- ૧ મહેતા રૂપચંદ કુલચંદ
- ૧ મહેતા મણુકચંદ મોતીચંદ
- ૧ ખટ્ટેરીયા મોહનલાલ માણેકચંદ
- ૧ વડારા ઉપાધ્યયના ભારતર
- ૧ સી ઉલોચલાળા
- ૧ શા. દેવચંદ અંદરજી
- ૧ શા. કાલિદાસ કપુરચંદ
- ૧ શા. કીરચંદ ખોડીદાસ
- ૧ શા. વીરચંદ હંસરાજ
- ૧ સંઘવી નામરદાસ બાઈચંદ
- ૧ સંઘવી અમૃતલાલ રામજી
- ૧ સંઘવી અમરચંદ કાનજી
- ૧ ઘડીયાળી નારણજી અંદરજી

- ૧ શેઠ વર્ધમાનભાઈચંદ  
 ૧ મેતા હેમચંદ નારણજી  
 ૧ બાઈ ઘેલીબેન  
 ૧ દોસી જીવરાજ કાલીદાસ  
 ૧ દોસી મુલજી ભીમજી  
 ૧ શેઠ દલીચંદ ચતુર  
 ૧ દોસી માનસંગ કશળચંદ

### ૩૨ લાકડીયા

- ૩૨ શા. કરમજી પાલજી

### ૧૭ વેરાવળ બંદર

- ૧૪ માસ્તર પોપટલાલ ભીમજી  
 ૩ શા. રતનસી પ્રેમચંદ

### ૧૧ થાનગઢ

- ૧ શા. ઠાકરસી કસનજી  
 ૧ શા. અંબાવીદાસ નાથાભાઈ  
 ૧ શા. ધારસી પાશવિર  
 ૧ શા. ત્રીભોવન પ્રેમચંદ  
 ૧ ગાંધી ગોપાળજી જીવરાજ  
 ૧ ગાંધી કીરચંદ ઝવેર  
 ૧ શા. સુખલાલ શવજી  
 ૧ કાદારી ત્રીકમજી મણીલાલ  
 ૧ શા. જેઠાલાલ ત્રીભોવન  
 ૧ શા. ત્રીભોવન ગોપાળજી  
 ૧ શા. હંસરાજ તલકસી

### ૧૦ કલિકતા

- ૨ મેસર્સ નટવરલાલ નેમચંદ  
 ૧ રા. રા. મણીલાલ સુંદરજી  
 ૧ રા. રા. ભગવાનજી ત્રીભોવનદાસ  
 ૧ રા. રા. કેશવલાલ મુળચંદ  
 ૧ રા. રા. અંબાલાલ પુરશોતમ  
 ૪ એક સખી ગૃહસ્થ

### ૧૦ પાણસણા

- ૨ શા. છગનલાલ બાવાભાઈ  
 ૧ શા. નાથાલાલ પુરસોતમ  
 ૧ શેઠ ગફલ વસ્તા  
 ૧ શા. પુંજી નથુ  
 ૧ શા. મગનલાલ દેવકરજી  
 ૧ સા. જગજીવનદાસ પ્રાગજી  
 ૧ ગોસલીયા વાડીલાલ ખુશાલ  
 ૧ શા. સુખલાલ ત્રીકમ  
 ૧ શા. પરસોતમ કાળીદાસ

### ૬ મેદરડા

- ૨ માવાણી કપુરચંદ ડાહ્યાભાઈ  
 ૧ હીરાણી ત્રીકમજી પુરસોતમ  
 ૧ શા. દેવચંદ જેશંગભાઈ  
 ૧ શા. આણંદજી ડાહ્યાભાઈ  
 ૧ દોસી રૂગનાથ જીવન

### ૫ વઢવાણ કેમ્પ

- ૧ તારાબેન નાનજી  
 ૧ સમરતબેન લક્ષ્મીભાઈ

૧ મોતીબેન ત્રીભોવન

૧ કાતાબેન નાનુભાઈ

૧ હેમધર બેન હીરાચંદ

૫ રાપર

૫ મોરબીયા રાધવજી હીરાચંદ

૬ ગાઢડા

૧ શ્રી સ્થાનકવાસી સંઘ ગઢડા

૧ જુરીબેન જ્ઞેનચાળા

૧ સાકળીબેન વરધમાન

૧ કેસરબેન

૧ માણેકબેન

૧ ગોવંદીયા વિક્રમદાસ ગોકળ

૨ છોટાઉદેપુર

૨ ખધાર રતીલાલ શીવનાથ

૨ લોંબડી

૨ શા. શીલાલ પ્રેમચંદ

૩ કંત્રાસગડ

૧ પાનાચંદ કે મહેતા

૧ દોસી સાતિનાથ હરખચંદ

૧ શા. નાગગદાસ હરખચંદ

૨ જામજોધપુર

૨ શ્રી જામજોધપુર સ્થાનકવાસીસંઘ

૨ કલ્યાણ

૨ શ્રી મધવજી કુલચંદ

૧ વીંછીયા

૧ શા. પ્રાજ્ઞવન સામજી

૧ બીદડા

૧ શા. અમરસી કોરસી

૧ મનભાડ

૧ શા. અમૃતલાલ લાલચંદ

૧ બદનાપુર

૧ શ્રી બદનાપુર સ્થાનકવાસી સંઘ

૧ પાલીઆદ

૧ સાતિનાથ એચ. બારમાયા

૧ માનભૂમ

૧ જી. કે. જોખાણી

૧ મુરતીજાપુર

૧ શા. વનમાળી જ્યોત્સના

૧૦ કઠોર

૨ જાવસાર નેમચંદ નારણાસ

૨ " મનજીવન કુબેરદાસ

૧ " લક્ષ્મીભાઈ કુબેરદાસ

૧ " કાકોરલાલ નરોત્તમજીવ

૧ " હીરાચંદ જયચંદ

૧ " દયાકોરબેન

૧ " નરોત્તમ કુબેરદાસ

૧ " રામચંદ અમીચંદ



૧ મોતીમેન ત્રીલોવન

૧ કાતામેન નાનુભાઇ

૧ હેમકોર મેન હીરાચદ

૫ રાપર

૫ મોરખીયા રાધવજી દીપચદ

૬ ગઢડા

૧ શ્રી સ્થાનકવાસી સધ ગઢડા

૧ છુરીમેન જૈનરાળા

૧ સાકળીમેન વરધમાન

૧ કેસરમેન

૧ માણેકમેન

૧ ગોમલીયા વિક્રમદાસ ગોકળ

૨ છોટાકિંદેપુર

૨ ખધાર રતીલાલ શીવલાલ

૨ લીંબડી

૨ શા શીલાલ પ્રેમચદ

૩ કત્રાસગડ

૧ પાનાચદ કે મહેતા

૧ દોસી શાંતિલાલ હરખચદ

૧ શા નાગરદાસ હરખચદ

૨ જામજોધપુર

૨ શ્રીજામજોધપુર સ્થાનકવાસીસધ

૨ કન્યાણુ

૨ શંક મધવજી કુલચદ

૧ વીંછીયા

૧ શા પ્રાણજીવન શામજી

૧ બીદડા

૧ શા અમરસી કોરસી

૧ મનમાડ

૧ શા અમૃતજાન લાલચદ

૧ બદનાપુર

૧ શ્રી બદનાપુર સ્થાનકવાસી સધ

૧ પાલીઆદ

૧ શાંતિવાન એચ બારમાયા

૧ માનભૂમ

૧ જે કે જોખાણી

૧ સુરતીજાપુર

૧ શા વનમાળી જેઠાભાઈ

૧૦ કોટાર

૨ બાવસાર નેમચદ નારણીસ

૨ , મગનલાલ કુનેરદાસ

૧ , સદુભાઈ કુનેરદાસ

૧ , કાકોરલાલ નરોત્તમલાલ

૧ , હીરાચદ જયચદ

૧ , દવાકોરમેન

૧ , નરોત્તમ કુનેરદાસ

૧ , રાધચદ અમીચદ

